

Branko M. Begović Bego

- 680 godina od prvog spomena
- 320 godina od osnivanja mjesta
- 130 godina od obnove župe
- 20 godina od obnove općine

Podravske Sesvete

Pregled povijesti

• Izabrane teme

1.

ISBN 978-953-59230-0-8

9 789535 923008

Branko Begović: **Podravske Sesvete**
• **Pregled povijesti - Izabrane teme 1**

- **680 godina od prvog spomena Podravske Sesvete (1334. - 2014.)**
- **320 godina od osnivanja/obnove Podravske Sesvete (1695. - 2015.)**
- **130 godina od osnivanja/obnove župe Svih svetih Podravske Sesvete (1885. - 2015.)**
- **20 godina od osnivanja/obnove općine Podravske Sesvete (1997. - 2017.)**

Naslovnica: Podravske Sesvete na karti iz 1780. godine - (sign. E. IX. 39) - Nacrt Podravja od Hlebina do medje županije virovitičke uz oznaku vodogradnja II. Sastavljen 1780. Foto: Hrvatski državni arhiv u Zagrebu 4/2015. ©.

Str. 2-3: pregledna karta (smještaj) općine. Područje općine Podravske Sesvete (5) prostire se između rijeke Drave na istoku i ceste koja od Kloštra P. vodi do Ferdinandovca. Na sjeveru graniči sa općinom Ferdinandovac (4), na zapadu sa općinom Kloštar P. (2) i Kalinovac (1), na jugu sa općinom Pitomača (3), a na istoku sa Republikom Mađarskom (granica - 6). U sastavu općine nalaze se naselja Mekiš i Draganci, koja se u stvari iskazuju kao ulice Podravske Sesvete. BMBB, 2016.

Str. 4: župna crkva Svih svetih u Podravskim Sesvetama. Pogled od sjeverne strane, kapelice sv. Ivana Nepomuka. Foto: 5/2009.

Str. 7: kapelica sv. Ivana Nepomuka sa župnom crkvom Svih svetih u centru Podravske Sesvete. Foto: 2015.

Branko Begović: **Podravske Sesvete**
● **Pregled povijesti - Izabrane teme 1**

Urednik:

Branko Begović

Grafička priprema, obrada i prijelom:

Branko Begović i "Brletić" - obrt za proizvodnju, trgovinu i usluge, Otrovanec 56, Pitomača

Nakladnik:

Općina Podravske Sesvete (www.podravske-sesvete.hr), Podravske Sesvete

Za nakladnika:

Ivan Derežić, načelnik Općine Podravske Sesvete, Podravske Sesvete

Recenzenti:

*prof. dr. sc. Dragutin Feletar, član HAZU
prof. Ivan Zelenbrz, Matica hrvatska*

Suradnici:

*dr. sc. Zorko Marković, Stjepan Jagić, Ivan Derežić, Mladen Tudić, vlč. Krunoslav Kefelja, fra.
Ivan Široki, Dražen Nađ, Josip Cugovčan i drugi*

Izvornik kartografskog prikaza:

TK 25 - DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Fotografije i druge ilustracije:

Branko Begović (u nastavku u potpisima BMBB - ili ako nije drugačije navedeno ili uopće nije navedeno), Stjepan Jagić, Mato Zeman, Foto Begović Pitomača i drugi

Lektura vezanog teksta:

Branko Begović i suradnici

Korektura:

Branko Begović i suradnici

Prijevod na engleski jezik i lektura:

Krešimir Kralj

Naslovnica:

Branko Begović/Ivan Derežić

Podravske Sesvete na karti iz 1780. godine - (sign. E. IX. 39) - Nacrt Podravja od Hlebina do medje županije virovitičke uz oznaku vodogradnja II. Sastavljen 1780. Foto: Hrvatski državni arhiv u Zagrebu 4/2015. ©

Podravske Sesvete, 2016.

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, kopirati ili koristiti na bilo koji drugi način bez pisanog odobrenja nakladnika. No part of this book may be reproduced, copied or used in any manner whatsoever without the express written permission of the publisher. ©

e.mail: podravske.sesvete@inet.hr

ISBN 978-953-59230-0-8

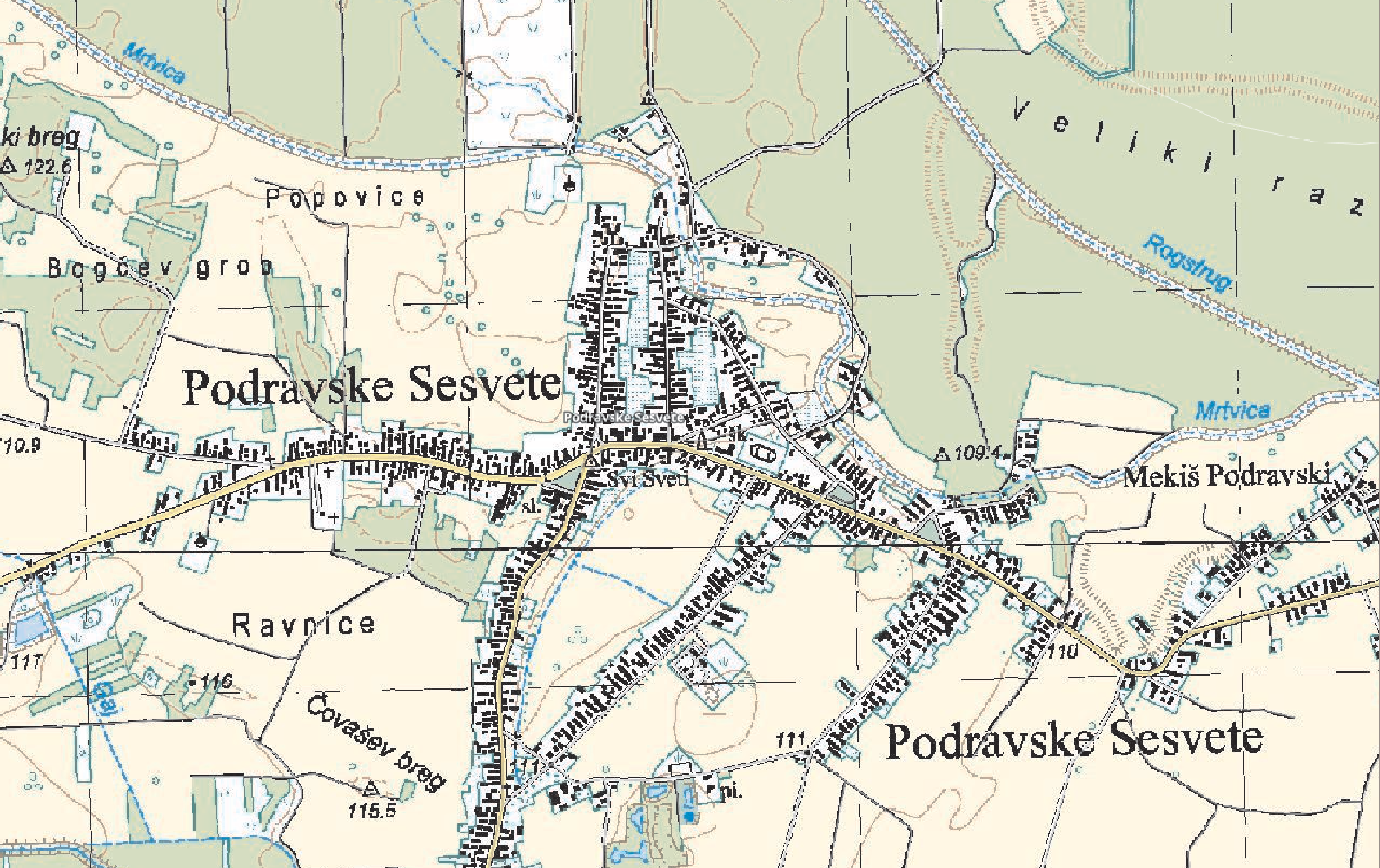

Branko Begović

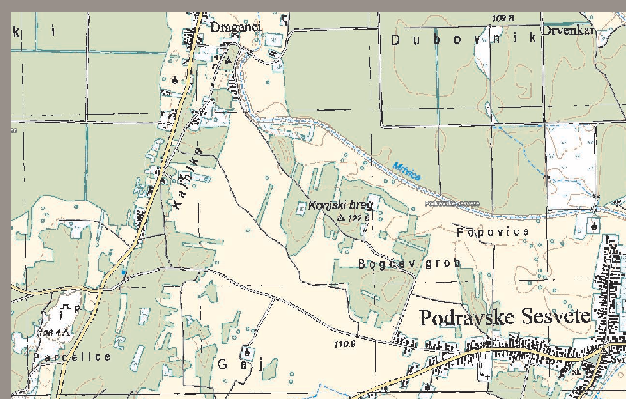
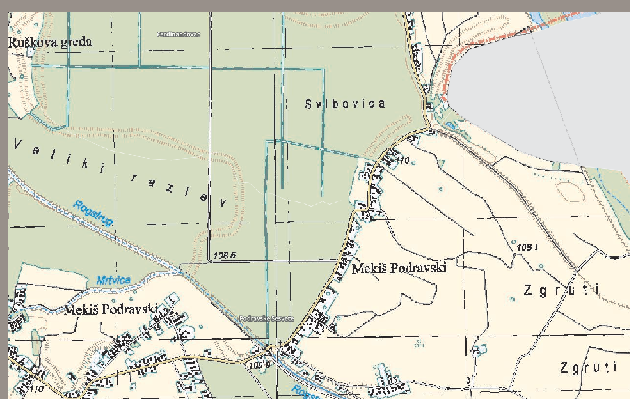
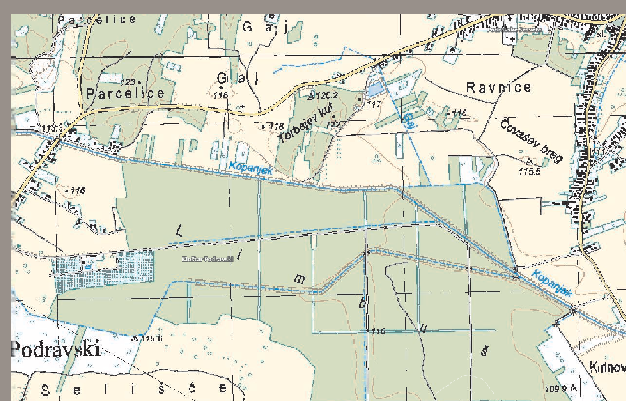
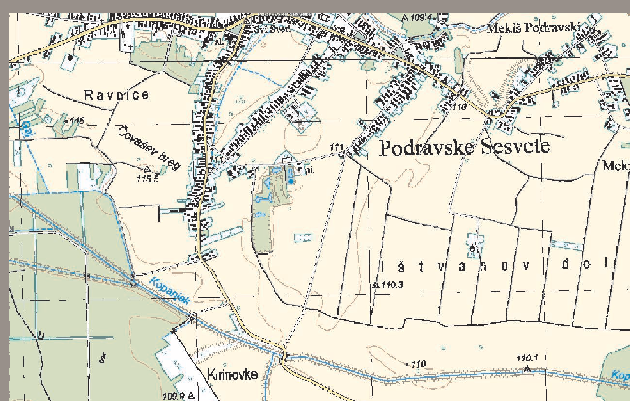
Podravske Sesvete 1.

Podravske Sesvete, 2016.

PODRAVSKE
SESVETE

Topografska karta područja općine Podravske Sesvete iz 2001. godine (1:25 000 - TK/25) - centar naselja (gore). U sredini - jug. Dolje lijevo: SI. Desno dolje: SZ. Izvor: Državna geodetska uprava u Zagrebu.

Kazalo

Podravske Sesvete • pregled povijesti - Izabrane teme 1.

	Stranica
Uvodna riječ Ivana Derežića, načelnika Općine Podravske Sesvete.....	11
Prigodni uvod vlč. Krunoslava Kefelje, župnika Župe Svih svetih u Podravskim Sesvetama.....	13
Predgovor.....	15
Uvodni pregled.....	19

Pregled povijesti Podravske Sesvete - Izabrane teme 1.

1. Razdoblje do srednjeg vijeka na području Podravske Sesvete.....	29
2. O počecima arheoloških istraživanja u Podravskim Sesvetama i oko njih.....	31
3. Sesvete u srednjem vijeku (12. - 16. st.).....	34
4. Kako i kada je došlo do osnivanja/obnove današnjih Podravske Sesvete.....	44
5. U 18. i 19. stoljeću (u vrijeme Vojne krajine).....	47
6. Stara kapela Svih svetih.....	57
7. Podravske Sesvete krajem 19. i u prvoj polovici 20. st.....	68
8. Župa i župna crkva Svih svetih.....	76
9. Opće životne prilike u vrijeme Drugog svjetskog rata.....	88

10. U sastavu bivše socijalističke Jugoslavije (1945. – 1991.).....	91
11. Prvih 20 godina obnovljene općine Podravske Sesvete (1997. - 2017.).....	97
12. O stanovništvu područja općine Podravske Sesvete.....	105

Spomenica Župe Svih svetih u Podravskim Sesvetama (1889. - 1945.)	121
--	------------

Fra. Paškal Cvekan: Podravske Sesvete - selo i župa, Podravske Sesvete 1994.	195
--	------------

Izvori i literatura.....	235
Pogovor i ključne riječi.....	241
Summary.....	243
Knjiga broj 2 (kazalo).....	245

Uvodna riječ Ivana Derežića, načelnika Općine Podravske Sesvete

Poštovani čitatelji, sumještani, gosti i svi oni koji bilo kojom namjerom ili prigodom dođete u Podravske Sesvete!

Naša općina nije velika, niti prostorno, a niti po broju stanovnika. Međutim, prostor naše općine aktivan je na svim područjima ljudskih djelatnosti, kako u najnovije doba tako i u prošlosti. Od brojnih društvenih i kulturnih aktivnosti, do gospodarskih, koje su, u stvari, osnova održivosti Općine Podravske Sesvete.

Ovom prigodom želim napomenuti da je ova edicija dio našeg projekta vezanog za upoznavanje stanovništva o povijesti prostora naše općine, kao i o upoznavanju stanovništva i sumještana o aktivnostima na području općine Podravske Sesvete tijekom prošlosti i sadašnjosti. Moram napomenuti, da ni u kojem slučaju nije jednostavno prikazati povijest naše općine, budući da ona seže daleko u prošlost, te je složena i vjerojatno nikada neće biti potpuno rasvijetljena. U ovom prikazu osnovna nam je namjera bila što bolje i jasnije informirati pučanstvo naše općine o prošlosti tijekom proteklih mnogo stotina godina. U ovim knjigama značajni je doprinos objava (transkripta) župne Spomenice župe Svih svetih, zatim knjiga Stanja duša (Status animaruma), te matičnih knjiga, kao i niza drugih manjih, ali vrlo važnih izvora za povijest prostora naše općine. Stoga sam siguran da je vrijednost ovih knjiga višestruka i nedvojbeno će biti od velike koristi našim budućim naraštajima koji će se baviti upoznavanjem, a nadasve proučavanjem povijesti našega kraja. Prilike su htjele da 2015. godine obilježimo 320 godina od osnivanja mjesta, kao i još niza drugih obljetnica vezanih za našu općinu, a koje su već obilježene ili će se obilježiti u narednom vremenu. Nadam se da smo na ovaj način uspjeli približiti i objasniti našim mještanima mnogo nepoznanica iz povijesti našega lijepoga mjesta i općine.

*Načelnik Općine Podravske Sesvete:
Ivan Derežić*

Prigodni uvod Krunoslava Kefelje, župnika župe Svih svetih Podravske Sesvete

Dragi čitatelji i moji župljani!

Ova knjiga je nastala inicijativom naših dobrih ljudi koji žive u *Podravskim Sesvetama* ili su porijeklom iz *Podravske Sesvete*. Prošle godine (2015.) slavili smo 130 godina naše župne crkve. Sama župa i mjesto spominje se davno prije. Župa *Podravske Sesvete* je živa župa. Aktivna na svim područjima. Rijetki smo u ovome našem podravskome kraju koji imaju pozitivnu statistiku u vezi rođenja i vjenčanja, ali i vrlo staru tradiciju. Prve podatke o sesvečkoj župi u davnom srednjem vijeku imamo još prije oko 680 godina (od 1334. godine).

Ovom prigodom je predstavljena *Spomenica župe Svih svetih Podravske Sesvete* (1886. - 1945.) što je jedinstveni slučaj, te novo izdanje fra. Paškala Cvekana: „*Podravske Sesvete – selo i župa*“ (1994.). Zatim je u knjizi broj 2 predstavljen cijeli *Status animarum/stanje duša* (u faksimil i djelomično u transkript verziji), te stare matične knjige (također djelomično i u transkript verziji) koje se odnose na *Podravske Sesvete* – kao župu, a ranije filijalu kloštranske župe. Tako će na ovaj način svi župljani moći složiti svoja rodoslovna stabla/porijeklo, neki i do u daleku prošlost.

Vjera naših župljana je jaka, pa se to odražava na raznim područjima. Nadam se da ćemo i dalje biti vjerni *Bogu* i našoj domovini. Neka nas dragi *Bog* i dalje čuva i neka nas prati zagovor naše *nebeske Majke*. *Bog Vas sve blagoslovio!*

*Krunoslav Kefelja,
župnik župe Svih svetih u Podravskim
Sesvetama*

Pogled na Podravske Sesvete od južne strane (2015.). Podravske Sesvete danas u potpunosti okružuju oranice i livade, nadasve na južnoj strani, dok se šume nalaze uglavnom na sjevernom i sjevero-istočnom dijelu.

Pogled sa zvonika župne crkve prema centru naselja. Foto: 1/2016.

Pogled sa zvonika župne crkve prema današnjoj zgradi općinske uprave. Foto: ljeto 2007.

Predgovor

Iako su Podravske Sesvete malo naselje ovaj prostor ljudi obitavaju tisućljećima, odnosno ono ima vrlo dugu prošlost, ipak se dosta pisalo o ovom prostoru tijekom proteklih 30-ak i više godina. Ovom prigodom bila nam je namjera dopuniti poznate podatke i činjenice iz povijesti mjesta, odnosno prostora današnje općine Podravske Sesvete i to do sada uglavnom nepoznatim ili manje poznatim podacima. I tako stvoriti jednu preglednu sliku o Podravskim Sesvetama kroz prošlost, ali i sve do danas.

Način prikaza, u obliku izabranih tema, ali vezanih u jedan vezani povijesni okvir učinjen je namjerno iz razloga da se najekspozitivnije i najzanimljivije teme prikažu što više i što jasnije, te sa posebnim naglaskom na povijest. To je razlog da su izabrane ilustracije uglavnom starijeg datuma. U osnovi se ovdje radi o proširenoj izvedbi moje knjige iz 2003. "Ftem Sesvetam".

Uprilozima se nalazi prijepis Spomenice župe Svih svetih, što je dosta rijedak slučaj davanja u javnost dokumenta ovakvog tipa. Tu je i kompletan prijepis knjige „Podravske Sesvete“ franjevca Paškala Cvekana iz 1994. godine, stoga u vezanim tekstovima dosta podataka nije objavljeno (kako se ne bi ponavljali), već je naznačeno gdje se mogu vidjeti. Osim toga donosimo i faksimile dijelova matičnih knjiga župe Svih svetih, te tzv. knjige „Status animarum“ („Stanje duša“), u koje su prvi podaci upisani 1880-ih godina, dok je jedan dio prijepis iz ranijih „statusa“ - tada još župe sv. Benedikta u Kloštru. Radi opsežnosti ovaj rad je podijeljen na dva dijela.

Nadam se da će i ovaj rad biti dobar prilog poznavanju povijesti Podravskih Sesveta, te dobra podloga za buduća istraživanja. Porijeklo informacija ili ilustracija u ovoj knjizi nalazi se u zagradi, a puni naziv nekog izvora nalazi se u posljednjem dijelu "Izvori i literatura".

Autor

Pogled na Podravske Sesvete sa zvonika župne crkve Svih svetih prema jugu - ulica P. Preradovića (srpanj, 2007.). Pogled sa zvonika prema sjeverozapadu - prema zapadnoj strani Strossmayerove ulice ili Stare c(i)rkve, te na polja i prostor prema Dragancima (dolje - 2007.).

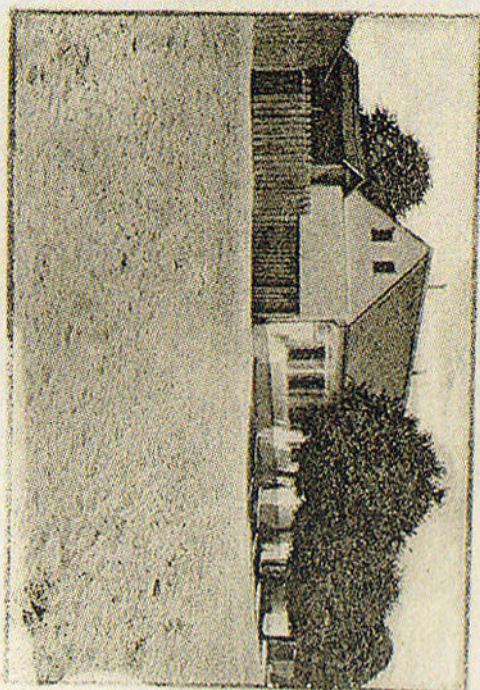
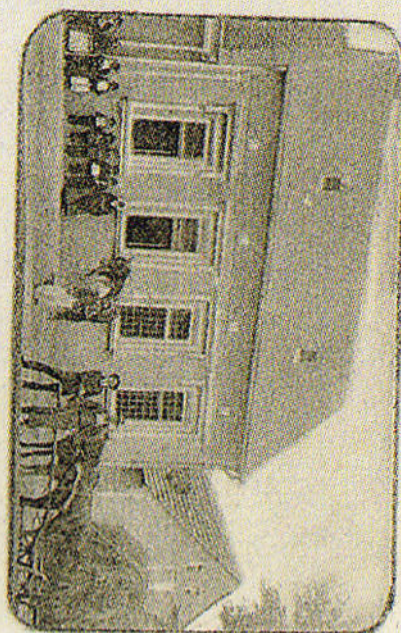
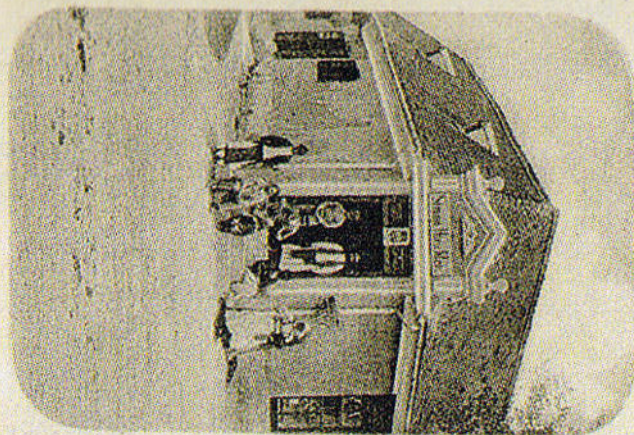

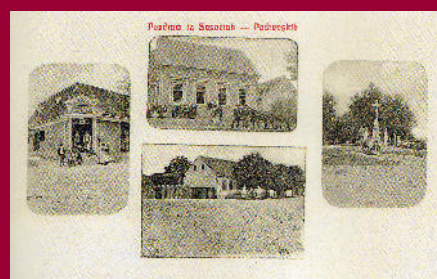
Trenutno najstariji i prvi sačuvani/dostupni podaci o rođenima u Podravskim Sesvetama potječu od 20. studenoga 1737. godine. U matičnoj knjizi župe sv. Benedikta u Kloštru Podravskom. Tog je dana kršten Andrija Gluhak: "Iz Sesveta kršten Andrija zakoniti sin Mihajla Gluhaka i Katarine rođene Plantek. Kumovi su Stjepan Kovačević i Margareta Krapec." MKR 1737. - 1754. - u župnom uredu u Kloštru Podravskom.

Pozdrav iz Seseleah — Podravske

Jedna od vrlo rijetkih razglednica Podravske Sesele iz početka 1930-ih godina (možda 1930. ?). Sastavljena je od četiri važnih motiva u Podravskim Seseletama u to vrijeme. (Koprivničko-križ. županija, 2009., 123).

Uvodni pregled

Podravske Sesvete - najistočnija je općina i naselje današnje Koprivničko-križevačke županije. Danas općini, u stvari pripadaju tri naselja: Podravske Sesvete, Draganci i Mekiš. Vanjsko oblikovanje zemljišta nastalo je posljednjih desetak tisuća godina, dakle u diluviju, što je posljednje razdoblje u razvoju Zemlje. Smještene su nešto dislocirano od glavnih prometnica (oko 5 kilometara sjeverno od podravske magistrale i početkom 20. stoljeća izgrađene željezničke pruge), pored rijeke Drave, a općina graniči sa četiri općine: Kalinovcom na zapadu, Ferdinandovcem na sjeveru, Pitomačom na jugoistoku i Kloštrom Podravskim na jugozapadu. Na istočnom dijelu nalazi se pogranična zona sa Mađarskom. Sjeverne i zapadne dijelove omeđuju uglavnom šume hrasta, graba i druge bjelogorice (Begović B.: Ftem Sesev., 12 i dalje).

Sesvete spadaju u sektor tzv. đurđevačkih pijesaka koji su nastali nanošenjem finog pijeska nakon povlačenja rijeke Drave na pojedinim mjestima. Dio područja u prošlosti je bio

močvaran i šumovit (gotovo neprohodan i obrastao hrastovim šumama), ali ljudskom intervencijom (rušenje šuma, kopanje kanala za odvodnjavanje i sl.) veliki dio tla je postao plodan. Područje općine smješteno je u prosjeku na 100 do 120 metara nadmorske visine, a do mjesta se cestovnim putevima danas dolazi iz četiri smjera - odnosno svaki put vodi do jedne susjedne općine (Vidi isto).

Tijekom povijesti narod je davao razne nazive pojedinim prostorima, što svakako govori što se nekada ovdje nalazilo ili kako je nekada ili, pak, danas izgledao ili izgleda vanjski zemljišni sloj. Tako imamo nazive Zgruti, Svibovice, Peskara, Ištvanov dol, Berek, Đureševa greda, Rastina, Jablanovo, Carske hrastove šume, Gaj, Parcelica, Dubovnik, Mrtvica, Ravnice, Konjski breg...(Vidi str. 119-120 ove knjige)

Ovo je poljoprivredni kraj dok zemlja i klima pogoduju za uzgoj brojnih kultura, kao kukuruza, žitarica, raznog kontinentalnog povrća i

voća, duhana itd. (više od 80% stanovništva se, kako u prošlosti, pa tako i danas se aktivno bavi ratarstvom i stočarstvom). Nalazi se na zemljištu koje ima mnogo rudnih bogatstava - posebno zemnog plina. Ovaj dio spada u Panonsko naftonosno-plinski bazen, i to Plinskom polju Kalinovac, koji je formiran prije mnogo milijuna godina (u neogenu), pa se od početka 1970-ih godina ovdje intenzivno eksploatira zemni plin iz nekoliko bušotina (B.B.: Ftem Sesev., isto). Seizmološki ovo je stabilno područje, međutim tijekom povijesti gotovo u svakom stoljeću zabilježen je poneki osrednji potres. Spomenimo da je rijeka Drava rijeka koja je bogata šljunkom i bijelim pijeskom, ali i zlatom (druga po redu u Europi) koje je stanovništvo u prošlosti (još do druge polovice 20. st.) vadilo ispiranjem, što je stanovništvu donosilo određenu dobit (Isto i Begović B.: Tri stoljeća P., 7-9).

Općina Podravske Sesvete danas se prostire na nešto više od 5000 jutara zemljišta, a otprilike te veličine bila je i onda kada je prvi put formirana prije više od 100 godina, odnosno 1895. godine. Površina općine je 29,07 km kvadratnih (2016.), dok je gustoća naseljenosti prema popisu od 2001. bila 61,16, a 2011. godine 56,07 stanovnika po kvadratnom kilometru.

Pogled na centar naselja Podravske Sesvete sa pokloncem/kapelom sv. Ivana Nepomuka u kojem se nalazi kamena skulptura iz razdoblja baroka. Oko poklonca 1923. godine bile su posađene 4 lipe, dok je danas ostala samo jedna. Iste godine posađeno je još stabala lipe i kestena i to u parku ispred crkve i oko crkve, ali su one oko crkve srušene, dok su u parku ispred crkve neke sačuvane. Foto: S. Jagić, 8/2016. (nedjeljno dopodne u vrijeme mise).

Podravske Sesvete od 1871. do 1895. pripadaju Upravnoj Općini Pitomača, a od te godine pa sve do 1946. su samostalna općina. Od tada, novim geopolitičkim preustrojem pa sve do 1962. nalaze se u sastavu Općine Kloštar Podravski, dok se u mjestu nalazio Mjesni ured i sa matičarem. Navedene godine Podravske Sesvete su pripojene novoformiranoj velikoj općini Đurđevac, a 1965. je osnovano novo tijelo, kao i širom tadašnje SFRJ, Mjesna zajednica. U tom je sastavu sve do 1991/92. kada je pripojena novoformiranoj općini Kloštar Podravski. Na intervenciju i zahtjev stanovnika Podravske Sesvete 1997. godine došlo je do formiranja vlastite, današnje općine, u sastavu Koprivničko-križevačke županije. (Begović B.: Ftem Sesev., Izmjene i dopune PPUO 2015., www.podravske-sesvete.hr)

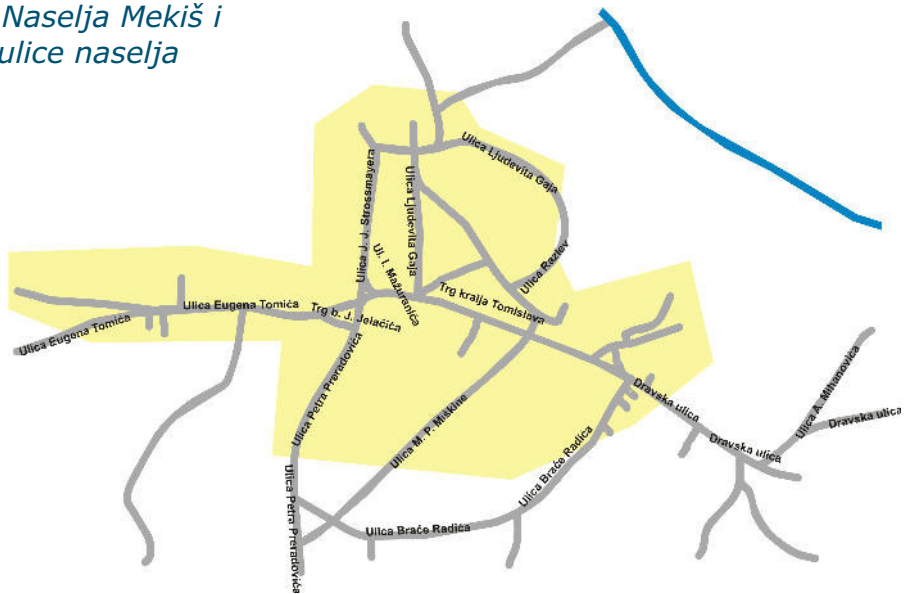

PODRAVSKE SESVETE

Desno: nazivi i raspored ulica u Podravskim Sesvetama (BMBB, 2016.). Naselja Mekiš i Draganci izražavaju se kao ulice naselja Podravske Sesvete.

Dolje: pogled na tromeđu/granicu kod Đuretine: Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske županije, te NR Mađarske. Đuretina je predio na sjeveru općine Pitomača koji graniči na jugoistočnoj strani sa općinom Podravske Sesvete. Prije uređenja kanala Kopanjeka ili potoka Struga u vrijeme Vojne krajine ovdje su bile uglavnom močvare i mnoštvo raznih ritova, potoka i sl. Izgradnjom ovog kanala sredinom 19. st. isušen je prostor tzv. Crlenike, Đuretine, Limbuša itd. U 19. st. posjede/konake su na ovom području imali i Pitomačani i Sesvečani, a iza prikazanog zavoja rijeke Drave (na slici gore) još u 18. stoljeću nalazili su se brojni mlinovi Sesvečana. Danas se tu nalazi prijelaz za skelu "Mekiš" do prekodravlja Prek. (Foto: Koprivničko-križ. županija, 2009.)

S V E T E

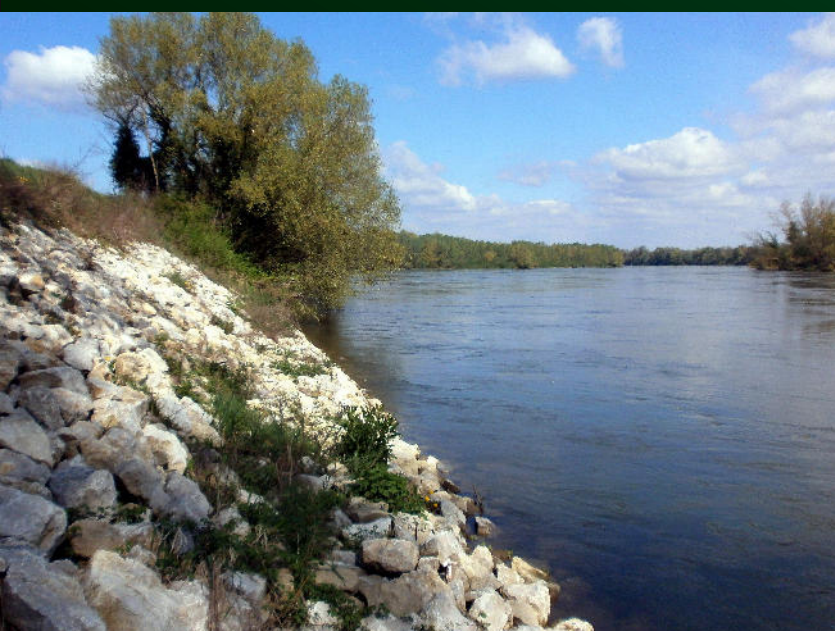
Jedan od najprepoznatljivijih detalja u Podravskim Sesvetama je kapelica sv. Ivana Nepomuka sa kamenom skulpturom iz sredine 18. stoljeća, koja je do sredine 19. st. stajala samo kao pil. (Foto: BMBB 2009.)

Desno: pogled na kapelicu iz crkvenog dvorišta, te pogled na zvonik crkve sa istoga mjesta - u svibnju 2009.

Iako je rijeka Drava, koja na istoku od davnina graniči sa Mađarskom stoljećima plavila svoju okolicu, stvarala močvare i ponekad mijenjala korito život bez nje kroz prošlost bio bi nezamisliv. Rijeka je ljude hranila ribom, oko nje je bilo mnogo divljači, njome se plovilo i trgovalo, često je njezin prostor bio zaštita od neprijatelja, njezina brza voda bila je pogon neophodnim mlinovima itd.

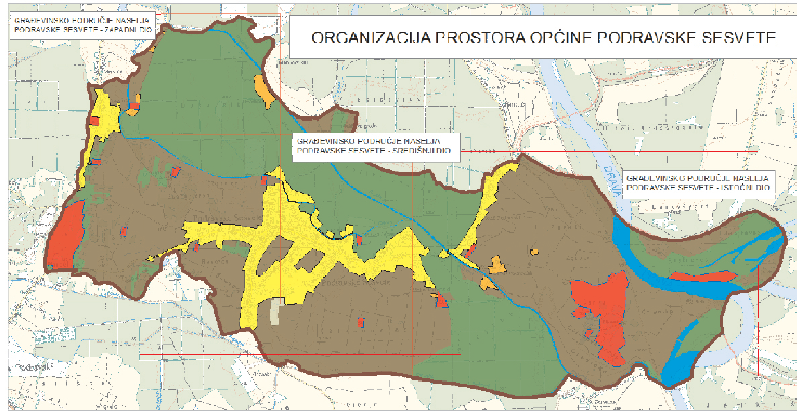
Od druge polovice 18. stoljeća uvidjelo se da je zaista došlo vrijeme da se krene uređenju obala rijeke Drave radi poplava koje su često nanosile velike štete. Do danas je u nebrojeno navrata vršena izrada i popravci nasipa nadasve desne obale rijeke, što je značajno pridonijelo sprečavanju razlijevanja prilikom jakih kiša i visokih voda. Gore: pogled nizvodno od današnje skele, prema jugu, tj. Đuretini. Lijevo: pogled sa istog mjesta uzvodno gdje se nalazi naselje/zaseok Brodić. (Foto: 2016.)

**P
O
D
R
A
V
S
K
E

S**

Dolje: detalji iz prekodravlja koje pripada općini Podravske Sesvete. Prekodravlje je nastalo kao posljedica premiještanja rijeke u drugoj polovici 18. st. u današnje korito. Taj se predio naziva jednostavno Prek. Desno: jedna od malo preostalih tzv. "mrtvica" u prekodravlju koje su nastajale nakon povlačenja visokih voda. Takva mjesta redovito su bogata ribom. 10. travnja 2016. Sesvečani su u svojem prekodravlju Prek podigli raspelo - kao uspomenu na povijesnu vrijednost ovog prostora gdje danas brojne obitelji imaju svoje kuće za odmor.

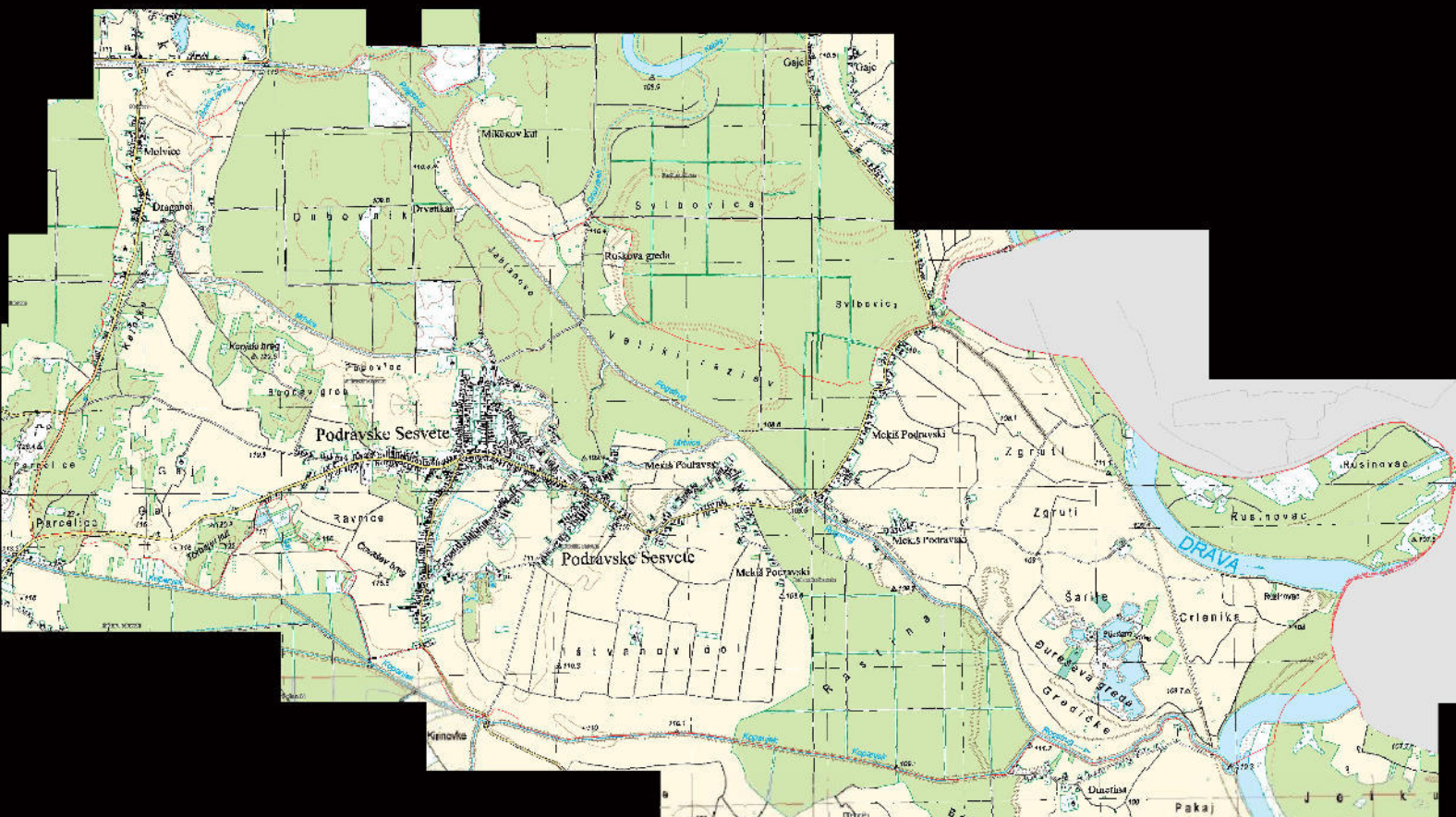

- 1. Površine za razvoj i uređenje naselja**
- GRADOVINSKO PODRUČJE NASELJA
  - IZDVOJENO IZ GRADOVINSKOG PODRUČJA NASELJA
  - IZDVOJENO GRADOVINSKO PODRUČJE IZVAN NASELJA
- 3. Ostale površine**
- POSUJOM IZDVOJENO I TO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE
  - OSTALO POSUJOM IZDVOJENO I TO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE
  - POSUJOM IZDVOJENO I TO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE
  - POSUJOM IZDVOJENO I TO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE

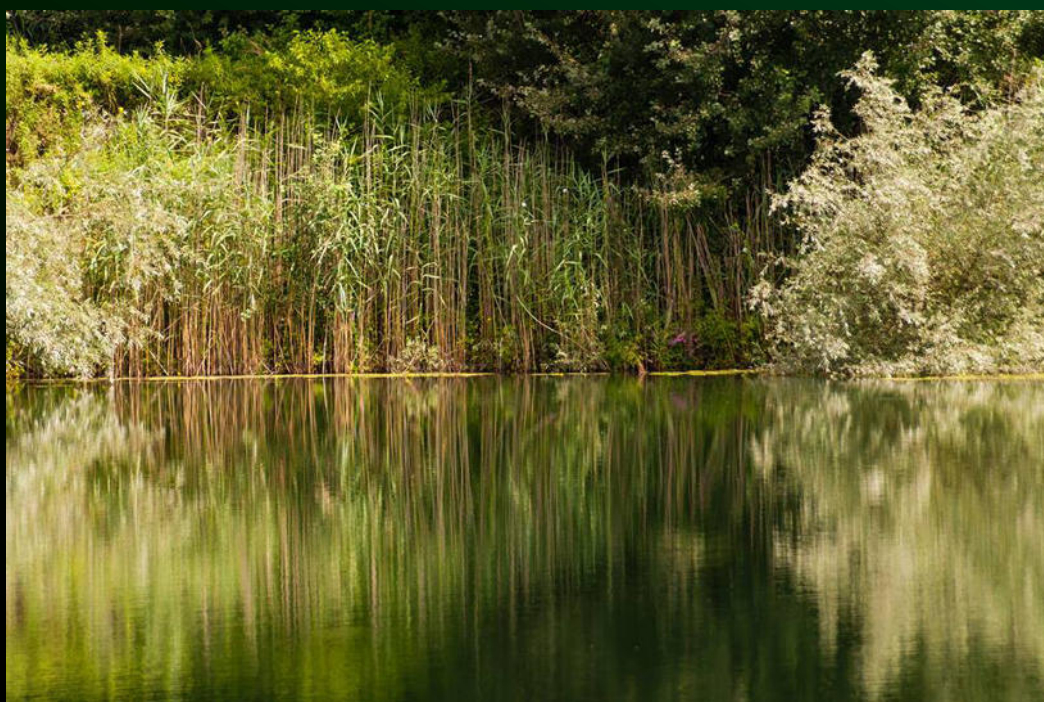
Desno: organizacija prostora Općine Podravske Sesvete prema Izmjene i dopune PPUO, 2015., 138.

Desno: šumske površine godine 1974. na prostoru Podravske Sesvete i okolice. Šumske površine = sivo/crni dijelovi. (Izvor: Sto godina šumarstva Bilogorsko-podravske regije, Bjelovar 1974. (pregledna karta između str. 138-139))

Topografska karta područja općine Podravske Sesvete iz 2001. godine (1:25 000 - TK/25) - cijela općina. Izvor: Državna geodetska uprava u Zagrebu.

Detalj sa nekadašnje P(ij)eskare u Mekišu koja je danas gotovo u cijelosti rezervat raznog močvarnog bilja, pa i životinja. Na ovom se mjestu još prije drugog svjetskog rata počeo eksploatirati pijesak na prostoru tada zvanom Đureševa greda. Stoga je posljednjih 60-ak godina nastalo više umjetnih jezera. Danas se pijesak vadi i separira na malom dijelu nekadašnjeg velikog kompleksa, a dio jezera je izvrstan primjer vraćanja prirode prirodi nakon ljudske intervencije u komercijalne svrhe. Dio tzv. Sesvečkih Pesaka danas je čak i sve omiljenije izletište, a 1980-ih godina bilo i kupalište. Na karti iz 1930. godine već su ucrtana tri jezera. Foto: M. Zeman, 2016.

Pregled povijesti Podravske Sesvete - izabrane teme

*Stranica 26: Podravske Sesvete na karti
iz 1780. godine (detalj). U HDA u
Zagrebu (sign. E. IX. 39) ©.*

1. Razdoblje do srednjeg vijeka na području Podravske Sesvete - pregled

Svakome je čovjeku poznato da je za osnovne uvjete za opstanak i život potrebna, kao prvo, voda i hrana, a zatim dolazi sve ono ostalo, kao klima, konfiguracija tla i sl. Još prije gotovo 6-8 000 godina upravo je prostor i današnje Podravine, tj. prostor između Drave i Bilogore, bio takav. Rijeka Drava nudila je vodu i djelomično hranu (ribe, školjke, rakovi). Već tada ovdje su na cijelom tom prostoru bile ogromne šume, ponajviše hrastove, koje su davale drvo

Str. 28: detalj sa oslikanih prozora (vitraž - vitrail) u župnoj crkvi Svih svetih sa portretom blaženog Alojzije Stepinca. Izradu ovog vitraža (kao i sa portretom pape Ivana Pavla II) koji se nalazi na sjevernom zidu financirala je 2013. godine Općina Podravske Sesvete. (Foto: 2015.)

za ogrijev i građu, te divljač za hranu, odjeću i dr. Stoga nije nimalo čudno što se čovjek ovdje nastanio već tada.

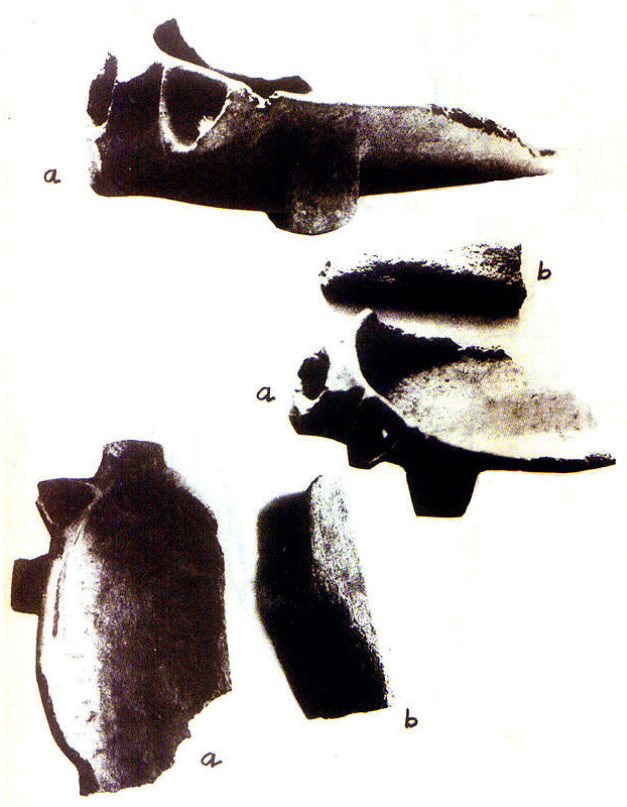
Upravo i mjesto današnjih Podravske Sesvete, i to gotovo na samom središtu, sve do proširenja Rimskog carstva, obitavaju starosjedioci ovih krajeva, tzv. Panoni. Tu doseljavaju kasnije Iliri i Kelti, zatim Rimljani, a negdje između 10. i 12. stoljeća i Hrvati koji se do, otprilike 11-12. stoljeća pokrštavaju na rimokatoličku vjeru i već do početka 14. stoljeća osnivaju samostalnu manju župu Svih svetih.

Osvemu tome govore nam brojni arheološki nalazi pronađeni širom općine:
- pretpovijesnih nalaza, kao kamenih sjekira, kamenih mlatova, raznog keramičkog materijala ima relativno mnogo gotovo u samom centru mjesta tzv. Zaberek (ulica M. P. Miškine) i na mjestu nekadašnje crkve (tzv. predio Stara cirkva), ali i širom općine (na predjelima Crlenika, Draganci, Rakovka - Carski rastik, Šarje, Ruškova Greda). Uglavnom se radi o nalazima iz vremena neolita do ranog i kasnog brončanog doba

(oko 3000 - 750. g. prije n.e.), a ima i nešto nalaza iz perioda starijeg do mlađeg željeznog doba (8. - 1. st. p. n. e.) (Begović B.: Ftem Sesev., 12 i dalje, www.glaspodravine.hr, podravske-sesvete.hr/Feljtoni/pretpovn.html). Sve to govori o kontinuiranoj naseljenosti Podravske Seseve već i prije 2000 i više godina kada je već bila formirana (u srednjem vijeku poznata "velika cesta" - "via magna"), kasnije poznata magistralna rimska cesta koja je prolazila nekoliko kilometara južno od današnjih Seseva i povezivala današnji Ptuj i Osijek, a postojala je sve do kasnog srednjeg vijeka (16-17.st). Posljednjih četrdesetak godina pronađeno je mnoštvo raznih nalaza iz navedenog perioda, među kojima ima i predmeta za koje se ne zna točno čemu su služili ili su rijetko pronađeni u ovom dijelu Europe. Zanimljivo je spomenuti keramičku posudu za kuhanje (pečenje ili kuhanje ribe i sl.) i zagrijavanje stambenog prostora staru oko 3500 godina koja je pronađena u samom centru naselja. Rimskih nalaza na sesvečkom području nema pronađenih. Sesvetama najbliži nalazi iz doba antike pronađeni su na predjelu Orešje južno od Podravske Seseve i to na granici sa općinom Pitomača (B. Begović: Pitomača, 2015., 31 i dalje, 250 i dalje). Međutim, nalaza iz perioda od cca 10/11. do 16. stoljeća nalazimo na više lokacija na području općine, kao i u samom centru mjesta. Kažimo da se pronalaze i nalazi bjelobrdske kulture (www.podravske-sesvete.hr).

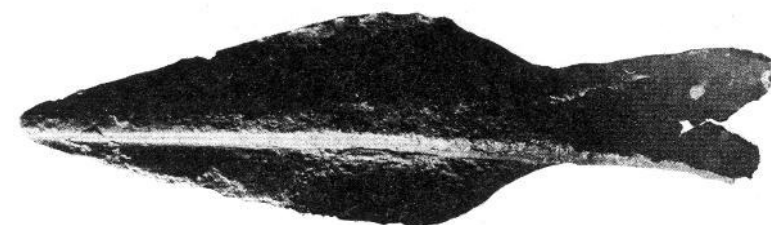
Turske provale i osvajanja Slavonije i ostalih okolnih krajeva kulminiralo je osvajanjem Virovitice 1552. godine. Te godine je spaljena utvrda (kaštel) Gorbonok (Kloštar Podravski), kojega je posljednji prijeturski vlasnik bio Franjo Tahi (poznat iz seljačke bune 1573. godine). Te godine i narednih 10-ak godina bivaju razseljena, zapuštena, razrušena ili spaljena i manja naselja oko današnjeg Kloštra Podravske, pa tako i Seseve u kojima je bila zidana crkva Svih svetih. Narednih desetljeća na prostoru oko Virja, Đurđevca, Kloštra Podravske gotovo da

Dio pretpovijesne plitke glinene posude (a) koja se koristila za zagrijavanje prostorije ili prženje hrane. Starost oko 4 500 godina (lokalitet Stara crkva). Uglacani i koso užljebljeni rog (b) koji je služio "kao nekakva gladilica, a možda i još za neke potrebe". Iz zbirke Željka Kovačića. (Marković Z.: PZ 88., 185-186)

Gore: kamena sjekira pronađena na Rakovki - iz vremena eneolitika. Dolje: brončano koplje iz skupnog nalaza pronađeno u posudi na Zabereku 1965. godine: dimenzije: duljina 14,9 cm, širina tuljca 0,9 cm, debljina na kraju lista 1,2 cm, a širina lista 2,6 cm. U zbirci Željka Kovačića. (PZ 79., 154-156)

prestaje svaki život. Sve se mijenja sredinom 17. st., a posebno istjerivanjem Turaka iz Virovitice 1684., nakon čega se počinju formirati nova i obnavljati stara, srednjovjekovna naselja, pa se u ovome dijelu Podravine formira i današnja (podravska) magistralna cesta (o cesti vidi Begović B.: isto, 47 i dalje).

2. O počecima arheoloških istraživanja u Podravskim Sesvetama i oko njih

Razne arheološke nalaze, stare predmete često i nejasne uporabne vrijednosti, ali i različiti novac ili nakit, razno starije oružje i drugo ljudi pronalaze i u ovom prostoru stoljećima. Poneke ostatke dijelova starijih crkava ili nekih zidanih zgrada bilježili su kanonski vizitatori u protokolima kanonskih vizitacija tijekom 17. a najasve 18. stoljeća.

Na prostoru Podravske Sesvete i bliže okolice počinju se pronalaziti nalazi bilježiti sredinom 1880-ih godina. U to vrijeme još je uvijek bilo na ovom prostoru pješčanih humaka sličnih dinama, koje je vjetar

Keramička zdjela (12-19. st. prije Krista) pronađena prilikom arheoloških iskopavanja na Ruškovoju gredi 2014. godine, a koja je vodio Muzej grada Koprivnice. Sa izložbe organizirane povodom Dana općine 2015. godine. (www.podravske-sesvete.hr - posljednji pristup 27. 7. 2016.)

Lokacije (razmještaj) prvih zabilježenih lokaliteta na kojima su pronađeni arheološki nalazi na području općine Podravske Sesvete nakon 1885. (do 1895.) godine. Podloga: Državna geodetska uprava u Zagrebu.

svakodnevno raznosio (bagremove šume su se ovdje pojavile tek oko 1900.). Još 1885. godine objavljeno je i u Vjesniku arheološkog muzeja u Zagrebu da se na predjelu Peski sjeverno, na pola puta od Kloštra i Sesveta pronalaze ostaci ljudskih kostura sa brojnim nakitom, a narednih godina bilježe se brojni nalazi i na predjelu Cr(lj)enika, Minovkut, te Bogčev grob. Narednih godina u više navrata ovdje vodi istraživanja povjerenik tadašnjeg „narodnog zemaljskog muzeja“ Gustav Fleischer i o tome izvještava u Vjesniku istog muzeja od 1885. do 1895. godine.

U tom periodu pronađeno je mnogo nalaza nakita i kostiju na predjelu Peski, oko 2 km sjeverno od Kloštra, te isto toliko, tj. oko 2 km

zapadno od Podravske Sesvete. Tj se predio i danas tako zove. U to vrijeme Kloštar Podravski je imao svoju općinu, dok su Sesvete sve do 1895. pripadale Upravnoj općini Pitomača. Upravo 1885. godine je došlo do osnivanja samostalne župe Svih svetih u Podravske Sesvetama, koja je kao dotadašnja filijala odvojena iz kloštarske župe kao samostalna župa, a mještani su tek 1878. završili izgradnju nove kapele, odnosno župne (današnje) crkve. Kloštar Podravski smješten je na podravskoj magistrali i upravo je sve ovo razlog da se navedeni Peski pripisuju Kloštru Podravskom, a ne Podravske Sesvetama.

Iz tih izvještaja možemo saznati dosta zanimljivosti. 1887. Fleischer piše:²⁶⁾ "Al ima još nešta, što vrlo žalim, da muzej tako malo novaca ima. Ja sam cijeli onaj kraj propitao, i saznao, da bi tamo još puno posla bilo. Ista ova čisla, isti komadići criepa i posuđja naći je još ča preko Sesveta. Tamo ih više ne ima u piesku već u zemlji. Osobito da je neko mjesto, zvano Crljenika. Tamo je jedan muž izorao još lani jedan lonac, a u njemu ova dva velika kamena, koja Vam evo šaljem, Čini se, kao da je žrvanj, za ručno žrvnanje, jer je jedna strana sasvim izlizana a i oblik je vrlo spretan. Isto tako našli su ljudi i na drugih mjestih lonce, u kojih da je bio pepeo i kosti, pa su to bacili. Ja sam se vrlo trudio, da što slična nadjem, ali mi ne podje za rukom. Ja sam se ovih dana razgovarao sa veleč. gosp. župnikom u Sesvetah, pa mi on reče, neka samo dodjem, da će on i ljude i sva potrebna priskrbiti, da tu Crljeniku izpitamo." (Fleischer G.: Vjesnik AM 9, 1887., 53-54)

Godine 1895. objavljen je Fleischerov izvještaj za 1890-u godinu. Ovom prigodom navodi i

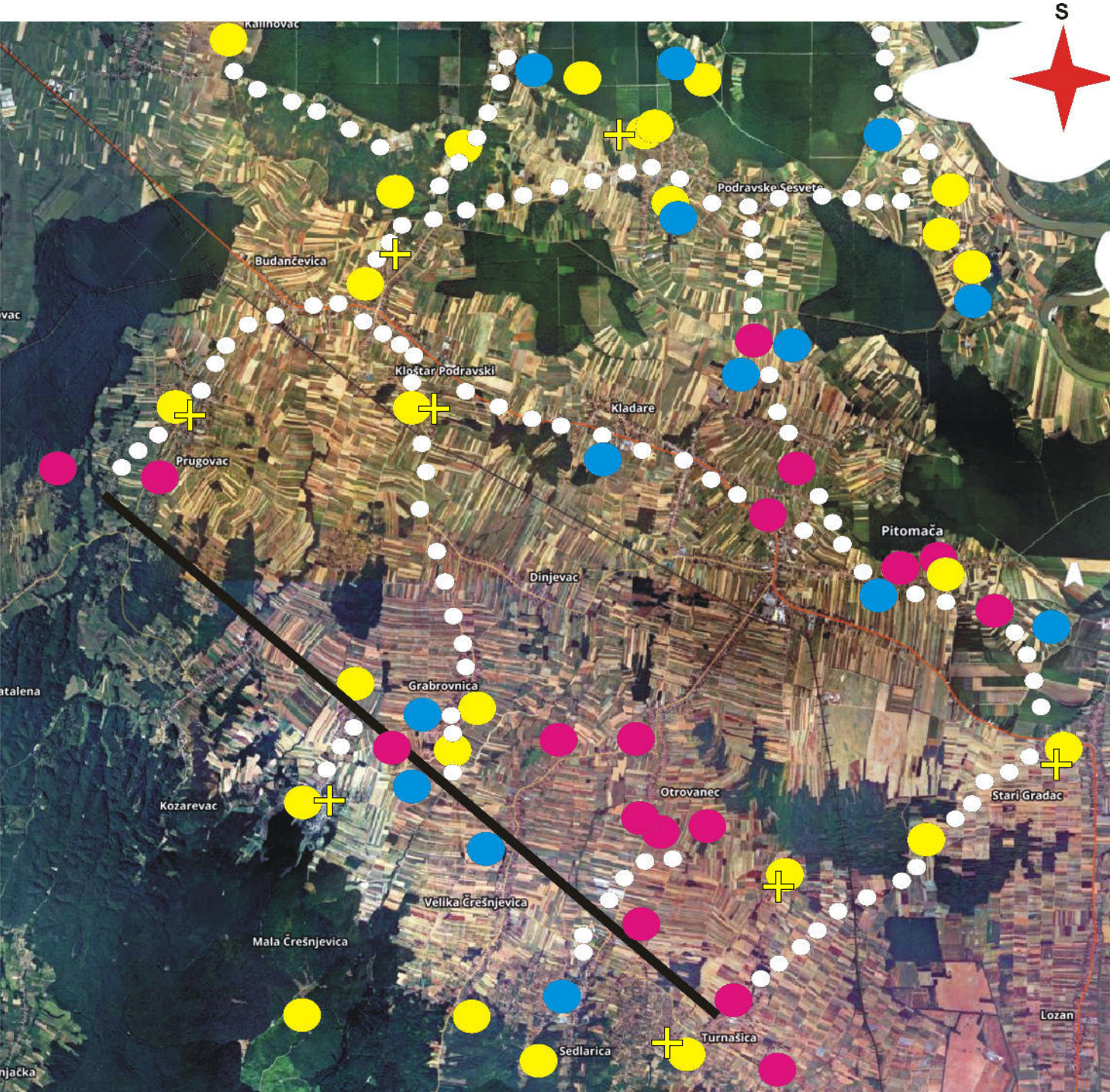
Sl. 31. Nakiti iz starohrvatskoga groblja kod Kloštra. Nar. vel. 1. Niz od staklena zrnja, bronzanih uresnih pločica i praporaca. 2. i 3. Bronzane minđuše. 4. Bronzani krstić. 5-7. Srebrno prstenje.

Dio atraktivnih nalaza bjelobrdskog nakita sa lokaliteta Peski između Sesveta i Kloštra Podravskog (Brunšmid J.: Vjesnik AM 8, 1904., 79). Dolje: mač pronađen na prostoru Draganci (Dravski lakat - nedaleko Drave). Razdoblje kasnog srednjeg vijeka (14. - 15. st.). Iz zbirke Ž. Kovačića Podravske Sesvete. Foto: S. Jagić. Obrada BMBB, 2016.

slijedeće: „Još me je čekala i ta zadaća, da prekopam t. z. „bogčev grob“. To je golo mjesto usred mlađe vrlo guste šume, koja se zove „crni jarki“ ili „crni bereg“. Narod veli, da je ovdje staklen lies i veliko blago zakopano, a neki opet pričaju, da je u ovom kraju živio pustinjač, kojega ovdje zakopaše. Ova čistina, na kojoj nema ni trave, duga je jedno 4 m., a široka 3. Našlo se nije ništa nego 1/2 m- izpod površine podosta ugljena. Kopalo se je do zdrave zemlje i u neposrednoj blizini toga mjesta, ali bez uspjeha. Dočuo sam od nekih pastira, da se u blizini onoga mjesta kloštarskoga Pieska, na kojem sam već jednom kopao, nalaze u piesku žare, kojima ovdje vele „putre“. To su po opisu onih, koji su takovu putru našli, oveće, dosta debele i sasvim crne zemljene posude sasvim uzgoda guta. Neki Joco Ciribaša (radi se o Josipu Ciribaši rođ. 1842. + 1911. iz

- pretpovijest
- antika
- srednji vijek
- moguće postojanje sporednih cesta u doba antike i srednjeg vijeka
- trasa antičke, kasnije srednjovjekovne "velike ceste" koja je dobrim dijelom vidljiva i danas
- + evidentirana crkva iz predturskog doba (do 16. st.)

Naznake za postojanje srednjovjekovnih crkava i naselja oko Podravske Sesvete i Kloštra Podravskog (temeljem sačuvanih toponima, arheoloških nalaza, zabilježenih ili sačuvanih ostataka iz pretpovijesti, antike i srednjeg vijeka). Podloga: Državna geodetska uprava u Zagrebu. (www.podravske-sesvete.hr - uvid 10. 7. 2015., Pavleš R.: PZ 2014., str. 29-42, Begović B. isto, str. 31 i dalje, Begović B.: Kalinovac, str. 23 i dalje, Begović B.: PZ 2014, str. 211-218, www.muzej-koprivnica.hr/mekis-zgruti-arheoloska-istrasivanja, www.podravske-sesvete.hr/Feljtoni/pretpovn.html, www.glaspodravine.hr/2014/04/kod-podravskih-sesveta-otkrili-naselje-iz-broncanog-doba - uvid 10. 7. 2015.)

Podravske Sesvete kbr. 293 – Status animarum župe P. Sesvete, knj. 1, str. 37), koji je prije nekoliko mjeseci putem kotarske oblasti gjurgjevačke muzeju poslao stvari, koje je vjetar na piesku razkrio, pokaže mi ono mjesto, na kojem je on i drugi neki seljak našao takovu putru. Obje bijahu dosta na blizu, ovelike, crne, pune kosti i ugljena; piesak oko njih bijaše takodjer crn. Na objema bio je poklopac. Kako su opazili, da je u loncu ugljena, mišljahu, da im se je novac, koji da je bio u putri, poradi pohlepe njihove pretvorio u ugljen, te su u jarosti svojoj na sitne komadiće razbili sve, što su našli. Ugljen pako pokušashe molitvom, gatanjem i čaranjem posvrnuti u novac, ali badava. Za to baciše i ugljen. Pošto su obje putre na blizu nadjene i postoje to dovoljno bilo, da sam naslutio grobje od žara, odlučili se na kopanje. U promjeru od 40 m. oko onoga mjesta, na kojem su nadjene te putre, prerovasmo cijeli brežuljak — ali bez uspjeha. Komadića zemljenih posuda dosta, ali ciele putre ni gdje. Pri onom mjestu, na kojem razkopah 1887. mnoge grobove, sagradio si je taj isti Ciribaša kuću, te pazi na sve, što bi vjetar odkrio. Tako je do sada našao željezni nož 33 cm. dug, 12 cm. dug brončani šiljak jedne sulice i omašnu podkovu. Sve te stvari priložene su ovomu dopisu... Svagdje, gdje god bi se piesak malo pomnije pretražio (oko Prugovca), našao bi se po koji komad criepa iste strukture, kao što ju imaju komadići, nadjeni kod Sesveta, Kloštra, u Minovom kutu, kod Prugovca, Katalena i cijeloj okolici. ..." (Fleischer G.: Vjesnik AM 1, 1895., 203-206)

Dakle možemo utvrditi da su još prije više od 120 godina na prostoru cijele današnje općine

Sesvete bili pronalazeni razni arheološki nalazi, od Pesaka, Bogčevog groba, Minokuta na zapadu preko naselja do Crlenike na istoku, nedaleko rijeke Drave.

Godine 1904. sve nalaze pronađene na Peskima obradio je i objavio u Vjesniku arheološkog muzeja u Zagrebu Josip Brunšmid (str. 76 – 83), te je već tada utvrđeno da se radi o staroj hrvatskoj kulturi, kasnije nazvanoj bjelobrdska. Ovdje se konkretno i nedvojbeno radi o nekropoli (grobљу) koju su koristili u 11/12. st. stanovnici nekog okolnog naselja na prostoru oko Sesveta prema Kloštru.

3. Sesvete u srednjem vijeku (12. - 16. st.)

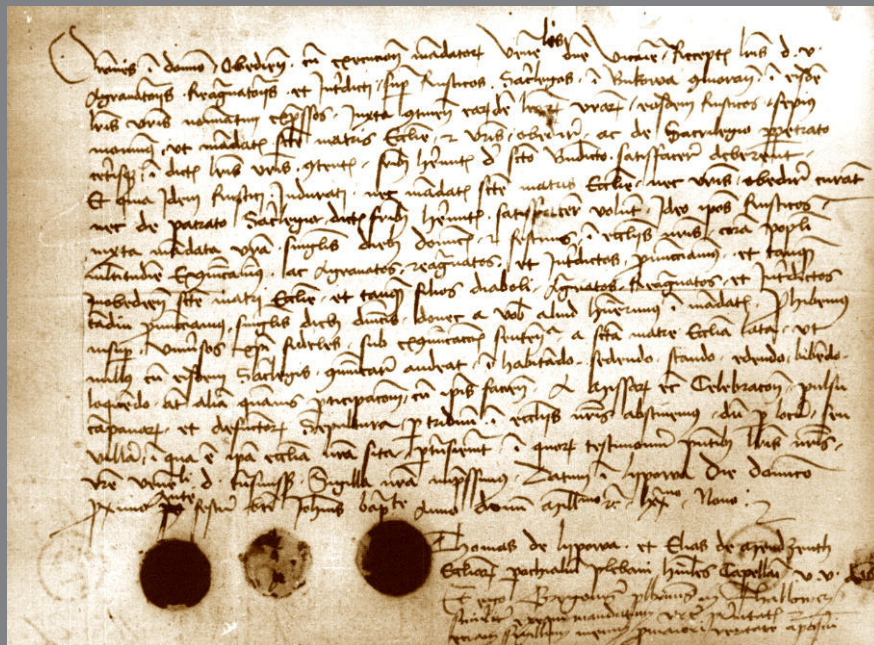
Kako smo vidjeli na području današnjih Podravske Sesvete i pripadnim prostorima čovjek obitava mnogo tisuća godina. Vidjeli smo i to, da je radi izgleda zemljišta, koje je i u antičko doba bilo nedvojbeno dosta močvarno, te bilo slabo nastanjeno. Taj prostor je u to vrijeme, do 5. st. bio na rimskom limesu (granica Rimskog carstva). Najbliži nalazi iz toga doba su na lokaciji Orešje/Lasci južno od Podravske Sesvete, a sjeverno od Pitomače, ali fizički bliže Sesvetama (Begović B.: Pitomača, isto).

Treba napomenuti da je, kako danas tako i u prošlosti gotovo najvažniji čimbenik prilikom odabira lokacije za podizanje naselja prvenstveno

Podravina na karti iz 1572. Graborniza = Gorbonok, danas Kloštar P. - Sambucus J. - Ortelius A.: Illyricum, Antwerpen 1572., bakrorez (detalj). Iz zbirke I. Dubravčića, Delft, Nizozemska. Obrada: BMBB, 2016.

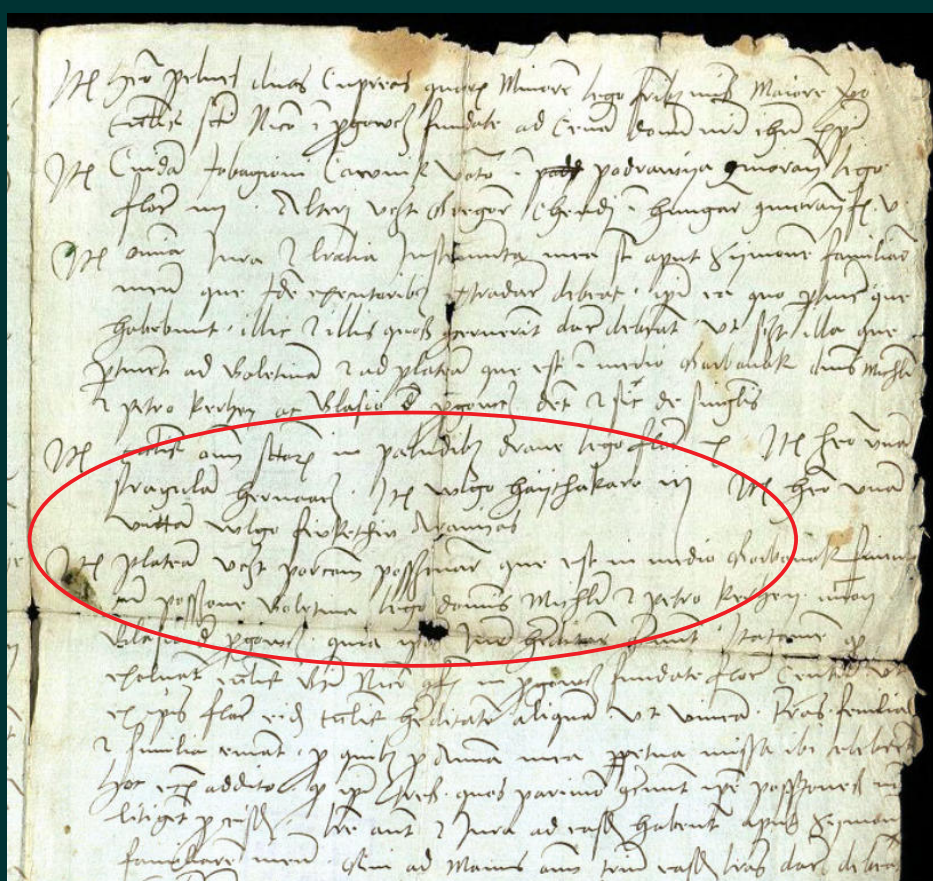
Jedan od niza dokumenata vezanih za pobunu kmetova protiv pavlina u pavlinskom samostanu u Donjoj Bukovici - danas Š. Bukovica, početkom 1479. godine. Nakon osude čazmanskog kaptola da se imaju izopčiti nasilnici i da moraju samostanu dati zadovoljštinu obavještene su sve Bukovici okolne župe, sa ciljem da uvjere buntovnike u ispravnost odluke. Poziv je upućen, između ostalih i gradačkom, češnjevačkom i sesvečkom župniku. Tako ovom prigodom doznajemo da je te godine župnik u Sesvetama bio Ilija, koji je izvjestio čazmaski kaptol 20. lipnja 1479., zajedno sa župnikom Tomom iz Lipove, da su ponovo oglasili i svojim župljanima da svi sudionici u pobuni moraju dati pavlinima zadovoljštinu ("...Thomas de Lypowa et Elias de Mendzenth ecclesiarum parochialium plebani..."). Župnik Ilija spominje se u još nekoliko navrata u ovom sporu iz 1479. - 1480. godine. Faksimil pisma kojega je potpisao i sesvečki župnik Ilija 1479. godine. (Mályusz Elemér, u Levéltári Közlemények 3 (1925.), 1-4, str. 110-113 i www.archives.hungaricana.hu)

prometna povezanost. Trasa već navedene stare antičke ili rimske ceste Ptuj – Osijek prolazila je dosta daleko od Podravske Sesvete. Ovo je značajno, budući da je gotovo istom trasom prolazila cesta i u tijeku srednjeg vijeka (u izvorima se navodi kao „via magna“ ili „velika cesta“), no ona nije organizirano održavana u tom periodu pa se često događalo da su dijelovi bivali zarasli mladim drvećem, travom i sl. iako je podloga bila od dosta debelog sloja šljunka kojega su još davno navozili Rimljani. Ta stara cesta i u srednjem vijeku najkraćim putem povezuje Slavoniju i istočni dio Hrvatske sa Podravinom, Međimurjem i ostalim, zapadnijim dijelovima Hrvatske, te Europe. Ta stara trasa rimske ceste pokazala se i tada najefikasnijom prometnicom kroz ovo područje, nadasve kada bi došlo do ratnih sukoba, a kasnije

su ju koristili i Turci u vrijeme okupacije u 16. i 17. stoljeću. Današnje Podravske Sesvete, najbližim putem do trase navedene ceste preko Kloštra Podraskog i Prugovca (do južnog dijela Prugovca Peskuljače), ili do današnje Grabrovnice udaljene su oko 8 km.

Nakon pretpovijesnog i antičkog doba tragove života na ovom prostoru ne nalazimo sve do kraja 10. i 11. st. Naime, kako smo spomenuli, 1880-ih godina pronađeno je dosta grobnih ostataka bjelobrdske (starohrvatske) kulture na predjelu Peski, a koja se lokacija pripisuje Kloštru Podr. (u početku i Đurđevcu), i tako se označava iako je u vrijeme pronalaza fizički bila bliže Podravskim Sesvetama. Navedeni Peski se nalaze na zapadnoj i istočnoj strani od ceste koja od raskršća od Podravske Sesvete vodi prema Kloštru

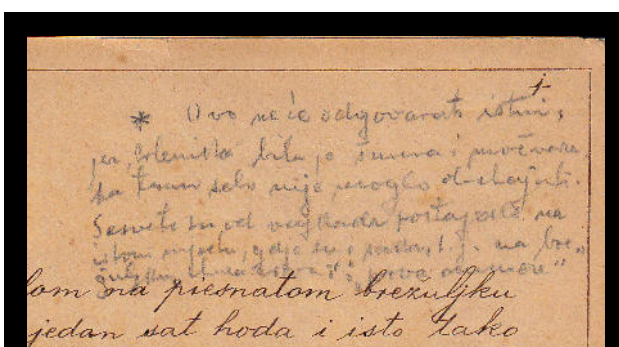
Faksimil i transkript oporuke Davida Dombe iz 1504. godine u kojoj se navodi crkva Svih svetih u "dravskim močvarama" i koja je bila uključena u oporuku istog. "...Item omnia iura et litteralia instrumenta mea sunt aput Symonem familiarem meum, ...que est in medio Garbanak dominis Michaeli et Petro Kerhen ac Blasio de Progowcz dent et sic de singulis. **Item ecclesie Omnium Sanctorum in paludibus Drave** lego flor. X. Item habeo unam stragulam hernaacz..." (www.archives.hungaricana.hu, <http://adatbазisonline.hu/adatbазis/dldf/adatlap/253321>)

Podravskom i Dragancima. Od centra Kloštra, ali i Seseveta lokacija je udaljena oko 2 km. Jedan dio te lokacije pripada Katastarskoj općini Kloštar Podravski, a drugi K.O. Podravske Sesvete. No, kojem god se mjestu pripisivala ova lokacija nedvojbeno je činjenica da je u blizini ove lokacije još oko 1000-e godine (10. – 11. st.) postojalo neko ili neka naselja. Ovdje su pronađeni brojni nalazi uglavnom dosta luksuznog nakita. Osim navedenog nalazišta, arheološkim istraživanjima 2013. godine utvrđeno je postojanje bjelobrdskog naselja i na nešto istočnijem prostoru od centra Podravske Sesvete (Mekiš - Zgruti www.muzej-koprivnica.hr/mekis-zgruti-arheoloska-istrasivanja).

Naime, nakon niza površinskih srednjovjekovnih nalaza, te pronalaznja dosta velike ostave/blaga kovanog novca 1943. godine (503 primjerka slavonskih denara i obola) iz

vremena vladanja Karla I. Roberta (1308. - 1342.) sa nakitom (par filigranskih srebrnih naušnica i tri srebrna prstena - pečatnjaka) na lokaciji Mekiš – Zgruti arheološkim istraživanjima Muzeja grada Koprivnice utvrđeno je postojanje naselja iz perioda od 12. do 15. st., a neki nalazi

Bilješka na početku župne Spomenice P. Seseveta, gdje jedan od župnika (ne možemo znati koji) oko 1900. godine navodi da nekada na Crleniki nije moglo biti nikakvo selo, jer su tu nekada bile šume i močvare (?). Da se krajobraz tijekom stoljeća mijenjao svjedoče razni arheološki nalazi koji su pronađeni upravo ovdje.

Već na karti iz 1639. godine i to u pravilnom redoslijedu od Đurđevca prema istoku, uz granicu sa Turcima iza Kalinovca, spominje se Crešnjevica (Chresnitztza) što može značiti da je već tada oživjelo ovo područje. Ili da nije u potpunosti bilo niti napušteno (?). Misli se na Malu Črešnjevicu, jer je na karti ucrtana crkva. Autor karte je J. L. S. Winkler. U HDA u Zagrebu ©.

upućuju i na bjelobrdsku kulturu. Stoga bi veza ovog prostora sa nalazima na Peskima bila evidentna, pa se može pretpostavljati postojanje nekog naselja na potezu od Pesaka do Mekiša koje je i u prošlosti bilo povišenije od okolnog tla. Osim ove lokacije srednjovjekovnih arheoloških nalaza (fragm. keramike, dijelova oružja i oruđa) tijekom prošlosti pronađeno je još na nekoliko mjesta:

- Ruškova greda sjeverno od Podravske Sesvete,
- Črlenika istočno od centra naselja prema rijeci Dravi,
- predio Rakovka – Carski rastik istočno od mjesta, preko kanala Čivićevca,
- lokacija stare crkve u centru Sesveta
- na lokalitetu Draganci – Dravski lakat, te
- nepoznata lokacija u Sesvetama

("Prema pismu muzejskog povjerenika Prof. Gustava Fleischera iz Bjelovara od 28. VII. 1893, je u okolici, Sesveta, gdje je on prije toga bio kopao, nađen je ugarski zlatnik Ladislav V., 1453-1457, zlatna forinta, kovnica Kremnica, sigle K - R, komorni grof Christian Russel, 1455. god. Pohl H-3-3; Rethy 171-6) od kojeg prilaže dva otiska u staniolu i jedan u olovci na papiru. Na žalost primjerak nije otkupljen za muzej." (Dukat Z..., 135).

V alja napomenuti da je prostor ovog dijela Podravine, otprilike od Prugovca do Ferdinandovca, te do Starog Graca i Turnašice na istok i prema jugu, između rijeke Drave i Bilogore, na temelju pronađenih nalaza od 11. do 16. stoljeća bio relativno dobro nastanjen. Bjelobrdske nalaze imamo u Starom Gracu (Kranjčev breg ili Peski) i Pitomači-Otrovancu (Črlena Klisa/Sveta Jelena). Mlađih srednjovjekovnih nalaza (13. – 16. st.), pa i ostataka utvrda/gradina sa dosta arheološkog materijala i ponešto numizmatike nalazimo na mnogo lokacija: gradine Trešnja ili Črešnja na Babičanki kod Male i Velike Črešnjevice, gradina u centru Velike Črešnjevice, gradina „Šanac“ u centru Sedlarice, gradina sjeverno od župne crkve u Starom Gracu (?), dok su arheološki nalazi pronađeni u: Kloštru Podravskom (ostaci kaštela Gorbonok), Kalinovcu (centar), Pitomači (istočno od centra), lokalitet Orešje (od Pitomače prema Podravskim Sesvetama) i u Grabrovnici (lokaliteti: Vaktarna, Gušća i Podgoričke), te oko crkava u Maloj Črešnjevici i Turnašici.

O sim arheoloških nalaza postojanje srednjovjekovnih objekata, nadasve sakralnih građevina (crkava) možemo locirati prema kasnijim

protokolima kanonskih vizitacija 18. stoljeća, te raznim usporedbama stanja još i danas sačuvanih dijelova srednjovjekovnih građevina. Tako znamo da su neki dijelovi crkava i kapela koje i danas postoje još iz gotičkog doba: kapela sv. Barbare u Prugovcu (nekada župna crkva sv. Nikole u srednjovjekovnom Prugovcu), župna crkva sv. Benedikta u Kloštru Podravskom (nekada najvjerojatnije crkva franjevačkog samostana sv. Stjepana u srednjovjekovnom Gorbonoku), crkva u Maloj Črešnjevici (nekada župna crkva sv. Martina u srednjovjekovnom Čresnu), te župna crkva Presvetog Trojstva u Turnašici (nekada župna crkva sv. Bartolomeja ili sv. Bartola u srednjovjekovnom Bartolovcu, odnosno Zentbertalu, Gornjoj Bukovici, zvanoj i Čapataka). Osim navedenih građevina kojih su dijelovi sačuvani do danas, na temelju usporedbi i raznih zapisa znamo da su još u 18. st. bili sačuvani zidani dijelovi srednjovjekovnih crkava, a koji su kasnije srušeni i na istom mjestu ili u blizini napravljeni novi objekti i to: crkva sv. Pavla u „močvarama“ u Ferdinandovcu (oko 2 km SZ od Ferdinandovca – predio Pavlanci, u srednjem vijeku Pavlovec), crkva sv. Adrijana u Oderjanu (koja je bila, čini se, župna crkva trgovišta

Gorbonok), župna crkva sv. Valentina u srednjovjekovnom Kopačevcu (južno od Pitomače lokalitet sv. Jelena ili Črlena Klisa), župna crkva BDM u srednjovjekovnom Gradecu/Gerecu (u centru Starog Graca, zapadnije od današnje župne crkve sv. Pavla apostola) i konačno župna crkva Svih svetih u Sesvetama (danas sjeverno od današnje župne crkve Svih svetih u Podravskim Sesvetama - tzv. Stara cirkva - Strossmayerova ulica). (Cvekan P.: Podravske Sesvete, 12 i dalje, Begović B.: Pitomača, 2015., 75 i dalje, Pavleš R. isto)

Iz navedenih podataka može se potvrditi da je i ovaj dio podravskog dijela Hrvatske zaista bio dobro nastanjen u srednjem vijeku. U to doba na navedenom prostoru postojalo je više vlastelinstava. U općoj literaturi su poznati posjedi sa sjedištem u Gorbonoku (danas Kloštar Podravski – „feudalna gospoštija s trgovištem“ (Buturac J.: Popis..., 62, 77)), u Prugovcu i Starom Gracu. Svako se vlastelinstvo sastojalo od određenog broja posjeda ili naselja u kojima su ljudi, odnosno kmetovi živjeli na tzv. selištima. Vlasnik određenog vlastelinstva obično je bila neka plemićka

Popisi župa i župnika prema popisima od 1334. i 1501. godine. Lijevo: F. Rački: Popis..., 214. Dolje: popis župa i župnika sa današnjom lokacijom od istoka - do Starog Graca, Prugovca i Oderjana (Begović B.: Pitomača, 2015., 85).

214

FR. RAČKI.

1334.

1501.

Item ecclesia beate virginis de Ge-
lekoucz.
Item ecclesia sancti Petri circa por-
tum Drauo.
Item ecclesia beate virginis de
Struga.
Item ecclesia beati Johannis de
Crouicha.
Item ecclesia beate Margarethe de
Sabaria.
Item ecclesia sancti Mychaëlis de
Koproncha.
Item ecclesia beate virginis de Ka-
marcha. Item ecclesia beati
Georgii ibidem. Item ecclesia
sancti Mychaëlis. Item ecclesia
sancti Georgii.
Item ecclesia sancti Martini de
Prodaui.
Item ecclesia sancti Johannis de
Susicha.
Item ecclesia sancti Martini. Item
due capelle eiusdem sancte Ka-
therine.
Item ecclesia omnium sanctorum
de Grabounok.
Item ecclesia sancti Pauli de De-
scha.
Item ecclesia beate virginis de
Mosina.
Item ecclesia sancti Nicolai.
Item ecclesia sancti Petri de Pa-
luchna.
Item ecclesia sancti Pauli.
Item ecclesia sancti Nicolai de So-
boch.
Item ecclesia sancte trinitatis.
Item ecclesia beate virginis de
Chesuricha.
Item ecclesia sancte virginis.
Item ecclesia beati Martini.
Item capella sancti Martini.

pitalis. Johannes gracionus. Ste-
phanus gracionus et alter Johan-
nes. Anthoinus et Johannes man-
sionarii.
Nicolaus rector capelle in Owar.
Marcus capellanus eiusdem.
Demetrius plebanus sancti Johan-
nis in Cherenyca.
Matheus plebanus in Zthrwga.
Matheus capellanus eiusdem.
N. plebanus in Spinis.
Jacobus plebanus in Zredysche.
Ladislaus capellanus eiusdem.
Andreas plebanus beate virginis in
Kamarca. Petrus capellanus
eiusdem. Stephanus ibidem.
Petrus plebanus in Prodaui.
Matheus et Anthoinus capellani
eiusdem. Michael rector altaris
sancti Michaelis. Emericus rec-
tor capelle. Johannes altaris as-
sumptionis beate virginis. Tho-
mas sancti Laurencii. Martinus
sancti Katherine. Elias corporis
Christi. Georgius sancti Nicolai.
Valentinus capelle.
Laurencius rector capelle beate Ma-
rie in Molina.
Fol. v. a. Petrus, Johannes et An-
dreas de Supancz, mansionarii.
Thomas plebanus in Zwsyca.
Andreas plebanus sancti Georgii.
Nicolaus et Georgius capellani.
Georgius altaris ibidem.
Petrus plebanus sancti Pauli in
paludibus.
Martinus plebanus omnium sancto-
rum, ibidem.
Elias plebanus sancte Margarethe.
Valentinus capellanus eiusdem.
Inferior Kamarca.

Popis župa 1334.	Popis župnika 1501.	Današnje mjesto
Item ecclesia sancti Petri de Becoa. Zatim crkva svetog Petra u Bakvi.	Mathias plebanus de Bakwa. Matija župnik u Bakvi.	Špišić Bukovica
Item ecclesia sancti Martini de Twiiski. Zatim crkva svetog Martina u Trnju.	Stephanus plebanus in Spinis. Stjepan župnik u Trnju. (Ali ne u ovom redosljedu.)	Trnovitica
Item ecclesia sancti Ambrosii. Zatim crkva svetog Ambrozija.		Kod današnje Virovitice (danas ne postoji)
Item capella beate virginis de Grech. Zatim kapela Blažene djevice u Gracu.	Mathias plebanus in Gerecz. Gregorius prebendarius ibidem. Matija župnik u Gracu. Gregur prebendar u istom mjestu.	Stari Gradac
Item ecclesia sancti Bartholomei. Zatim crkva svetog Bartolomeja.	Augustinus plebanus sancti Bartholomei. Thomas, Valentinus et Barnabas, prebendarii ibidem. Augustin župnik svetog Bartolomeja. Tomo, Valentin i Barnaba prebendari iste crkve.	Turnašica
	Petrus plebanus de Kopachewcz. Petar župnik u Kopačevcu.	Črlena Klisa
Item ecclesia sancti Adriani de Grabounok. Zatim crkva svetog Adrijana u Gorbonoku.	Plebania sancti Adriani vacat.	Oderjan, kasnije Kloštar Podravski ?
Item ecclesia sancti Martini de Cheresneu. Zatim crkva svetog Martina u Čresnu.	Diminicus plebanus in Progowcz. Dominik župnik u Prugovcu.	Mala Črešnjevica = Cheresneu ili Chresno • Prugovac = Porog ili Progowcz
Item ecclesia sancti Nicolai fillorum de Porog. Zatim crkva svetog Nikole u Prugovcu.	Benedictus plebanus de Chresno. Benedikt župnik u Čresnu.	Mala Črešnjevica = Cheresneu ili Chresno • Prugovac = Porog ili Progowcz

ili velikaška obitelj, međutim, budući da su vlasnički odnosi ili stanje u to vrijeme bili vrlo složeni i nije bilo nužno da je vlasnik nekog cijelog vlastelinstva bio i vlasnik svih pripadajućih sela. Stoga se u raznim ugovorima o nasljeđivanju, zalaganju, poklanjanju ili kako drugačije uglavnom navode sela poimence. Do 14. stoljeća razni posjedi se obično navode na način da se opišu međe, a što danas dovodi do vrlo teškog ubiciranja nekog posjeda jer su međe opisane raznim orijentirima, kao npr. stabla drveća, potoci i sl. Najveće vlastelinstvo u prostoru oko Podravske Sesvete bilo je vlastelinstvo Gorbonok koje se u pisanim izvorima spominje od sredine 13. stoljeća. Iz raznih studija saznajemo da se ono prostiralo od Bilogore na jug i do rijeke Drave na sjever i sjeveroistok. Na istok gotovo do granice sa Slavonijom kod Turnašice i Starog Graca, a na zapad gotovo do Đurđevca. (Cvekan P.: Od Gorbonuka..., 11 i dalje, Pavleš R.: PZ 2014.) Navedeni Gorbonok, na čijem je mjestu današnji Kloštar Podravski bio je smješten istočno od rječice Gorbonok („Gorbonuk“), koja se spominje već 1262. godine, danas je u stvari potok Sirova Katalena ili Katalenec koji dolazi iz Bilogore iz istoimenog naselja i danas se nastavlja sjevernim dijelom Kloštra Podravskog (tzv. Pridvorja) gdje postaje kanal Kopanjek, južno od Podravske Sesvete, sjeverno od Pitomače i ulijeva se u rijeku Dravu kod Đuretine. Kanal Kopanjek je u stvari vojnokrajski produkt iz prve polovice 19. st. u borbama od poplava, te je iskopan i kao kanal koji će odvesti viškove voda iz okolice i isušiti okolne močvarne prostore između Kloštra i Sesvete. Ovaj kanal iskopan je na trasi kojom je do tada prolazio potok Bistra ili Strug (u narodu je još uvijek ostao naziv Strug, a odnosi se na Kopanjek kod Đuretine gdje se ulijeva u Dravu) koji je u stvari bio nastavak navedene stare rječice koja se spominje 1262. Početkom 1780-ih godina ta se rječica zove (1780.) „Kattalena bach“, te „Velika Reka Potok“. (Smičiklas T.: Codex dipl. V, 235-236, Cvekan P. isto, Nacrt podravja...1780., Đurđevačka pukovnija 2003., sekcija 12 - www.mapire.eu - 1782.).

Tih godina (18. st.) prostor južno od Podravske Sesvete, a također i sjeverno i istočno bio je vrlo močvarno područje, isprepleteno brojnim potocima, ritovima, a vjerojatno je takav izgled zemljišta bio i u srednjem vijeku, a što nedvojbeno potvrđuju navodi iz 15. i 16. stoljeća.

Godine 1504. u oporuci David „de Dombo“, nabrajajući što sve i kome ostavlja itd., navodi se i samostan sv. Stjepana u Gorbonoku, zatim brojni plemići, kao i oni iz Prugovca, a spominje se i crkva sv. Nikole u Prugovcu, te „crkva Svih svetih u močvarama rijeke Drave“ („Item ecclesie Omnium Sanctorum in paludibus Drave lego flor. X.“).

U popisu crkava i kapela iz 1334. u komarničkom arhiđakonatu, u nizu crkava od Đurđevca prema istoku, iza kapela sv. Katarine u Suhoj i Sirovoj Kataleni navodi se crkva Svih svetih u Grabounoku, a nakon toga svetog Pavla u Pavlancima (Ferdinandovac), pa Molvama itd. Valja napomenuti da se granica između komarničkog i guščanskog arhiđakonata nalazila na potezu upravo između današnjeg Kloštra Podravskog i Pitomače do Drave, tj. sjeverno od te

Prostor oko Đurđevca i Kloštra Podravskog na karti Martina Stiera iz 1650. godine. Zanimljivo je da Stier već tada spominje Kloštar i navodi ga sasvim odvojeno od "Grabovnice" (?). (Cvekan P.: isto, 36)

Rekonstrukcija srednjovjekovne kmetske kuće 14. st. u malom parku u Podravskim Sesvetama, temeljena na arheološkim istraživanjima Muzeja grada Koprivnice 2014. godine na lokalitetu Ruškova greda sjeverno od Podravske Sesvete. Foto: 2015.

GODINA UBIRANJA POREZA	VRSTA I IZNOS POREZA	KOTAR PLEMIČKOG SUCA (PROCESSUS JUDICIS NOBILITUM)	MJESTO	IME PRVOG UPISANOG POSJEDNIKA	PREZIME PRVOG UPISANOG POSJEDNIKA NA ČESTICI	PRVI POSJEDNIK: INSTITUCIJA, SLUŽBA	OSTALI UPISANI POSJEDNICI NA ČESTICI SA STATUSOM, SLUŽBOM I TITULOM	BROJ OPOREZIVIH SELIŠTA (PORTA, DIM)
1495.	Dica	Andreas Toca de Gerecz	Myndzenth	Markonis		Udovica/relictia		2
1495.	Dica	Andreas Toca de Gerecz	Myndzenth	Andreas	Vytez			5
1507.	Dica	Georgius de Chapolowcz	Myndzenth	Philipus		Litteratus		12
1507.	Dica	Georgius de Chapolowcz	Myndzenth	Johannes	Chesmyche, de			8
1513.	Dica-60 denara	Valentinus Zebenya	Myndzenth	Georius	Wythez			11
1513.	Dica-60 denara	Valentinus Zebenya	Myndzeenth	Ladislaus	Wythez			9
1513.	Dica-60 denara	Valentinus Zebenya	Myndzenth	Gasparus			Emericus Vythez, Paulus Bubanych	14
1517.	Dica-50 denara	Georgius de Chapolowcz	Myndzenth	Ladislaus	Vytez			8
1517.	Dica-50 denara	Georgius de Chapolowcz	Myndzenth	Gasparus	Vythez			11
1517.	Dica-50 denara	Georgius de Chapolowcz	Myndzenth	Paulus	Bubanych			3

Srednjovjekovni posjed/naselje Sesvete (mađ. "Myndzenth" - lat. "Omnium Sanctorum") spominje se i u popisima poreza 1495., 1507., 1513. i 1517. godine. Godine 1513. zabilježeno je 34 selišta, a 1517. 22 kmetska selišta. Godine 1513. najveći dio selišta pripadao je braći Đuri, Gašparu i Ladislavu Vitez, a upisani su kao suvlasnici Mirko Vitez i Pavao Bubanić. Tada su kmetovi živjeli u sličnim kućama kakva je prikazana gore. U srednjovjekovnim Sesvetama selišta su se nalazila uglavnom na prostoru današnjeg centra naselja, te prema istoku i sjeveru, prema rijeci Dravi gdje se i danas pronalaze brojni arheološki nalazi, dok je u župnoj spomenici zabilježeno da se krajem 19. st. moglo i vidjeti ostatke tih selišta. Najviše na prostoru Crlenika i Jablanova greda. Od sredine 18. stoljeća na sjeveroistočnim i istočnim predjelima formirali su Sesvećani brojne konake. (Adamček - Kampuš, 1976., isto vidi i Cjeloviti porezni popisi od 1495. do 1596. iz zbirke Adamček, (Filozofski fakultet u Zagrebu, Odjel za povijest), Zagreb 2011. <http://ebookbrowse.net/skupni-popistoponimi-xls-d56442365>)

Dio ostave novca i nakita pronađenog 1943. na prostoru Mekiš-Zgruti prilikom kopanja podruma jedne obiteljske kuće. Desno: par prekrasnih 20-ak cm dugačkih filigranskih srebrnih naušnica izvedenih u obliku heraldički postavljenih ptica urešenih žutim staklenim kobošonima s dugačkim lančićima s modificiranim piramidalnim privjescima. Str. 42 gore: slavonski denari (488 kom.) i oboli (15), te tri srebrna prstena pečatnjaka iz vremena vladavine Karla I. Roberta (1308. - 1342.). U Arheološkom muzeju u Zagrebu. Nekada se ovaj nalaz nalazio u vlasništvu akademskog kipara Vanje Radauša. Foto: AMZ ©

Izvor: Dukat Z. – Mirnik I.: Nacrt numizmatičke topografije Podravine, Podravina, Vol. 4, broj 8, 121 - 146, Koprivnica 2005.

Dio srednjovjekovnih nalaza pronađenih na lokalitetima Ruškova greda i Mekiš-Zgruti prilikom arheoloških iskapanja 2013. i 2014. Sa izložbe organizirane povodom Dana općine 2015. godine. Izvor: www.podravske-sesvete.hr (posljednji pristup 27. 7. 2016.).

međe i zapadno bio je komarnički arhiđakonat, a južno guščanski. Ista crkva, odnosno župnik crkve Svih svetih navodi se 1501. godine (tj. Martin, župnik Svih svetih – „Martinus plebanus omnium sanctorum, ibidem“). Godine 1334. i navedenom popisu u guščanskom arhiđakonatu u nizu crkava iza crkve sv. Martina u Maloj Črešnjevici i sv. Nikole u Prugovcu navodi se i crkva sv. Adrijana u Grabounoku. (Buturac J., isto, 62)

U vrijeme srednjeg vijeka rijeka Drava je mijenjala tok, ali je uvijek bila otprilike blizu današnjeg korita iako se često razlijevala, a poznato je da se na prostoru od današnjeg Ferdinandovca do zaseoka Brodić nalazio prijelaz preko rijeke prema mađarskom Vizvaru i Bolhau. Fra. P. Cvekan navodi da je prijelaz bio na predjelu Stari Brod. Kada usporedimo raspored do danas poznatih antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta, raspored potoka, rječica i močvara, te cesta u drugoj polovici 18. st., u odnosu na današnje topografsko stanje, tada moramo pretpostaviti u srednjem vijeku postojanje najmanje dva odvojka od stare „velike (rimski) ceste“ prema Dravi, kao i jednu sporednu koja je morala važni srednjovjekovni grad Đurđevac povezivati sa posjedima istočno od njega.

Prema danas dostupnim podacima možemo nedvojbeno i konkretno odrediti na kojem se mjestu točno nalazila navedena crkva Svih svetih, prema tome i naselje Sesvete („Myndzenth“) iako se dvojilo da se radi o centru Podravske Sesvete. Fra. Paškal Cvekan navodi, da se ta crkva nalazila u „Grabrovniku“, na temelju popisa iz 1334. godine. Odnosno posebnom naselju. To ne može biti točno budući da se naselje (posjed) Sesvete navodi u poreznim popisima 1495., 1507., 1513. i 1517.. Najvjerojatnije se ovdje radi o označavanju šireg područja Gorbonoka (Grabrovnika i sl.), a ne konkretno navedenog mjesta. Osim toga već je dokazano da se Gorbonok tijekom povijesti označavao u dokumentima

Grafi: Jakop Petrović, Martin Blažeković, Žuža Jurčević, Jurko Šušter, Varga Jurčić, Blaž Matija, Marko Minarić, Vukobrat, Marko Toršić, Blaž Franić, Viliha, Jagoš, Šimon Šušter, Marija Rakanec, Ivan Jurin i Marko Matijević.

PODRAVSKE SESVETE U 18. VIJEKU

Kada su Turci 1684. bili istjerani iz Virovitice, zavladao je sigurnost u onim dijelovima Podravine koji se nalaze između Đurđevca i Virovitice. Male poručne postrojbe se doseljavale hrvatski seljaci iz različitih krajeva, najviše iz Zagorja i zapadne Podravine. Tada su nastale nove sela, a početkom 18. vijeka i selo Sesvete. Selo je dobilo svoje ime po kapeli, koju podiže seljaci na čast svih svetaca. Tada opis kapelte nalazimo u izvješću o kanonskoj vizitaciji koja je obavljena g. 1744. Izvješće glasi:

Kapela Svih Svetih postoji u selu Sesvete. Kapela je zidana, ali ima drvena toranja. Prednja je zagrada još prilično dobro pokrivena, iako mora naskoro dobiti nov krov, jer sin je nekada podignut i nov toranj. Sakristija je mala, ali ima sve potrebne za čitanje svete misle. Ima i kapele, no nije od cedra, nego je arhiđakon održao, da se nabavi nov kapele. Grošnje kapelte loše je opremljene, zbog čega ulazi svakog dana stoka. Zato je arhiđakon zabranio na groblju obavljati crkveni blagoslov dotle, dok se ne ograde. Za kapelu se brine Stjepan Sirogovač. Nekada je kapela imala 13. ali zemlje

ostalo, ali su je seljaci prije 9 godina razdijelili između sebe.

U svome izvješću od 27. siječnja 1746. veliki kanonik arhiđakon Adam Štepanić, da je nakon posljednje kanonske vizitacije nabavljen novi kapele od čina, srebra, sjevacu od kapele nalazi su malom zlatom, a to što ostatak pokrivanja crkve ili zgrade (dvoce).

Kanonsku je vizitaciju u Sesvetama obavio 14. rujna 1787. zagrebački kanonik arhiđakon Damiir Ivan Pizeti. On u svome izvješću kaže, da je kapela Svih Svetih u Sesvetama sva od drvenih zidova i da se nalazi u dobrom stanju. U njoj je sakristija i jedno zvono. Sesveta su g. 1787. imale 8. kuća, u kojima je stanovalo 343 žitelja. Među njima bijaše 130 bračnih parova, 160 nekih djece i 433 odraslih žitelja, koji se u Uskrsu isprvikodile i pričestile.

Selo Sesvete ostade u škofskoj župi sve do g. 1886. kada je u Sesvetama osnovana posebna župa.

VILIKI BUKOVCI G. 1639.

Nekada je župna crkva u Velikom Bukovcu bila crkva sv. Petra, zidana na starim temeljima i na ostacima srednjovjekovne crkve. Ora je crkva kasnije prerođena u kapelu sv. Petra, apenila, jer je Bukovec dobio novu župnu crkvu sv. Franje Asiskoga. Tako tvrti zagrebački kanonik Anđelija Vinković, koji je 29. ožujka 1759. došao u Veliki Bukovec, da unije obavio kanonsku vizitaciju.

R. Horvat: Crkvice iz hrvatske povijesti 1 - Hrvatska Podravina, Povijesne rasprave, crtice i bilješke, Zagreb 1933. Dio koji se odnosi na Podravske Sesvete (str. 50-51).

različitim varijacijama (Pavleš R., PZ 2014., isto). Nedvojbeno je i to da su današnje Sesvete morale dobiti ime po srednjovjekovnom naselju Sesvete u kojem se nalazila istoimena srednjovjekovna župna crkva i sjedište župe Svih svetih. U župnoj Spomenici, na samom početku, župnik Đuro Ortner navodi 1889., prema predaji, da su se prije turske okupacije Sesvete nalazile na današnjem predjelu Crlenika, istočno od Sesveta, nedaleko današnjeg korita rijeke Drave, a u vrijeme Turaka se povuklo na prostor Jablanove grede i odatle se nakon turske opasnosti raširilo na današnje mjesto. Navodi i to da se na Crlenici tada još nalazilo ostataka kuća, raznih predmeta itd. Župnik Ortner je otišao iz Podravske Sesvete 1890. a jedan od narednih župnika je dodao bilješku u župnoj Spomenici: „Ovo neće odgovarati istini, jer Crlenika bila je šuma i močvara pa tamo selo nije moglo obstajati. Sesvete su od vjeka postojale na istom mjestu, gdje su i sada, t.j. na brežuljku stara crkva i prve numere.“ Sasvim je sigurno da se župa Svih svetih od 14. – 16. stoljeća nalazila kao župa koja je bila sačinjena od niza kmetskih selišta koja su

se nalazila i na navedenim lokacijama, te u nekim danas još poimence nepoznatim manjim naseljima. Sudeći prema veličini stare, gotičke crkve koja se je sačuvala do 18. st. (tada kao kapela filijale župe sv. Benedikta u Kloštru Podravskom) u današnjim Sesvetama može se zaključiti da srednjovjekovna župa Svih svetih nije mogla imati mnogo župljana, ali sasvim sigurno nekoliko stotina, što za tadašnje doba i nije bilo malo. Srednjovjekovne Sesvete sastojale su se, sudeći prema navedenim poreznim popisima, od oko 20 do 35 selišta (Adamček - Kampuš, isto). Kako je veličina jednog selišta varirala ovisno o kojem se razdoblju radi, možemo pretpostaviti da su tadašnje naselje Sesvete (početkom 16. stoljeća) imale između 200 i 300 stanovnika (Koprivnica je, npr. imala oko 1200 početkom 16. st., a u 15. st. oko 1800 - Petrić H.: Koliko je Koprivnica imala stanovnika u srednjem vijeku? <http://epodravina.hr/koliko-je-koprivnica-imala-stanovnika-u-srednjem-vijeku/>), a sredinom 15. st. vjerojatno znatno više, između 300 i 600, jer još nije opasnost od Turaka bila značajna. P. Cvekan navodi da su predturske Sesvete imale oko 2000 stanovnika, što je prilično nevjerojatno (Cvekan P.: Podravske Sesvete, 32). Godina 1517. za sada je posljednja poznata godina pisanog spomena Sesveta do turske okupacije velikog dijela Hrvatske. Da je u 14. i 15. st. u Sesvetama i u bližoj okolici gravitiralo i bogato stanovništvo o tome svjedoče arheološki nalazi, nadasve nalazi srebrnog i zlatnog novca i nakita 14. i 15. st., te spomenuti mač iz ulice Draganci.

Danas postoji mnogo nejasnoća vezanih za trgovište Gorbonok, župnu crkvu sv. Adrijana, župnu crkvu Svih svetih kao i naselje Sesvete, te samostan sv. Stjepana u Gorbonoku (kojega se, npr. franjevci/mala braća spominju čak oko 1216.? - Kukuljević I.: Regesta dokumenata 13. st., Zagreb 1896., 32-33), a koje će sasvim sigurno objasniti buduća i detaljnija istraživanja (vidi Pavleš R. isto, Cvekan P.: Od Gorbonuka...).

Pogled sa crkvenog zvonika na najstariji dio Podravnih Sesveta, tzv. Stara c(i)rkva sjeverno od današnje župne crkve - danas Strossmayerova ul., a. Crvena strelica = lokacija srednjovjekovne župne crkve Svih svetih, a ulica u kojoj se nalazila 1695. godine činila je osnovu današnjeg naselja. 1702. u ovoj je ulici bilo 20-ak kuća - otprilike koliko i danas. Foto: BMBB, 2015.

4. Kako i kada je došlo do osnivanja/obnove današnjih Podravnih Sesveta

Godine 1933. prof. Rudolf Horvat piše: "Kada su Turci g. 1684. bili istjerani iz Virovitice, zavladała je sigurnost u onom dijelu Podravine, koji se nalazi između Đurđevca i Virovitice. Malo pomalo počimaju se doseljavati hrvatski seljaci iz različitih krajeva, najviše iz Zagorja i zapadne Podravine. Tako niknuše ondje nova sela, a početkom 18. vijeka i selo Sesvete. Selo je dobilo svoje ime po kapeli koju podigoše seljaci na čast svih svetaca..."

(220)
Ja Hamibal Josef Graf Hauster, Tesarske i Kraljeve svetlosti
Komornik: Obratar Grada i pokrajine Gjurgjevočke, veliki
Kapetan i Grada Virovitice i suvoga
dant, na Znanje dajem svem kojem se do
načeno stanovito selo imenom Sesevete zvan
19. meseca malomešnjaka (rujna). Tu sve na
na kotaru Selišće poslan (e) sem, bil gledet g
Paola, moga vicekapitana. Dozme
de i pastavniku, pu naše krajeve Gjurgjevočke
pokazali i odlacili jedan stanovit odse
među od puta gdje je ~~svetac~~ grob, mesto
sever obrnut se onim dolom i, beretkom
svrca (Balmus), na poldan pak od toga
gropa onem dolom obrnut se do beretke
čloca (Limbus) i do protoka Kataluca, tim protokom
nure ~~Priloge~~ Spidvorje i beretkom više do
ničke i ~~širničkom~~ obrnut se od poldan na sever
više onem beretkom i nizinama tija do Drave i
Dravom do ~~podnata~~ vodovrata: daje se,
to (je) ^{tak čisto, kako navedeno, tako zemlje Kalinovske} sve nizinov
ni novoga obojka obojega spola nacinu. Samo
to da ja odzgora dajem, da hocu i znam bolje

pregledati radi medja med Kalinovcom. Pri
paki da budu, dvimi, jaracov i kraljeve svetlosti
svakom, perram, junačkom, flarčom i oružjem da
budu, prigda, gotovi, na zapoved gospodina
Obrtara, vicekapitana, ili Komendanta voj
vode i zastavnik Gjurgjevočki i kotoma ako li
to gradu ili parasi potrebno bilo.

(Prijepisano 4. XII 1940. iz kopije, koja se nalazi u pogledu
Drava Sesevete)

Faksimil prijepisa
dokumenta iz 1695.
godine (prva i
zadnja stranica)
koji se nalazi
umetnut na
početku Spomenice
župe Svih svetih
Podravske Sesevete.
U arhivu župnog
ureda u Podravskim
Sesvetama.

K
A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E

Ova Horvatova konstatacija prilično je točna u vezi Seseveta, no on nije mogao znati za dokument iz 1695. godine koji se pojavio u župnom dvoru tek 1940. i u kojem se nedvojbeno govori o osnivanju Seseveta deset godina nakon oslobođenja Virovitice. Međutim, valja napomenuti da je opasnost od Turaka bila najkritičnija posljednjih 60 godina 16. st. Postoje određeni dokazi da na tom prostoru život ipak nije zamro niti nakon 1552. godine, a postoje i dokazi koji govore da se narod sakrivao na rubovima Bilogore sve do prvih desetljeća 17. st. ali i na području sve do rijeke Drave. Nedvojbeno je da je život preostalog stanovništva bio težak,

ali je nesumnjivo točno da su neka predturska mjesta bila obnavljana ili nanovo osnivana još i prije oslobođenja Virovitice navedene 1684. godine. Tako se Kalinovac, te Mala Črešnjevica spominje u jednom kartografskom prikazu iz 1639. godine (Winkler J. L. S. Ujedinjena... u HDA). 1680. godine Sesvetama susjedni Kalinovac ima čak 50 kuća. Godine 1700. Molve imaju 70 kućedomaćina, Đurđevac preko 200, Virje također itd. (Krivošić S.: Stanovništvo... PZ 1983., 160) Svi ovi podaci upućuju na navedenu tvrdnju da je obnova naselja počela već i prije oslobođenja Virovitice, ali je vjerojatno i potpisivanje sporazuma sa Turcima na Žitvi 1606. godine

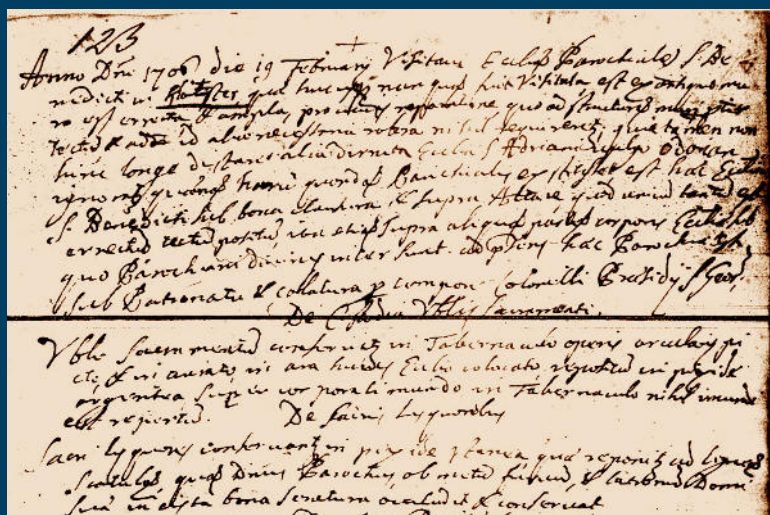
postepeno donijelo određenu sigurnost i na ovaj prostor. Osim toga treba spomenuti da su turski upadi na ovaj prostor bili sve rjeđi i da je narod, koji se sakrivao u šumama Bilogore ili močvarama i šumama bliže Drave čak sve do druge polovice 17. stoljeća uspio održati ne u potpunosti zapuštene zidane crkve. Kao npr. u Kloštru, Turnašici, Starom Gracu, Črlenoj Klisi (južno od Pitomače), Oderjanu, Prugovcu, Maloj Črešnjevici, pa čak i Sesvetama, te ih vizitator kanonik Andrija Vinković 1659. godine spominje kao da su dobro preživjele tursku okupaciju, odnosno da ih nisu spalili Turci, već su neke odlično sačuvane, dakle povremeno su morale biti održavane (Barlé J.: Crkve..., 1902., 410-411).

Nema dvojbe da su Sesvete nanovo naseljene početkom 1690-ih godina (možda i ranije?). Neprocjenjiv je dokument, kako za podravsku povijest, tako i za povijest Hrvatske, a kojega se kopija, odnosno prijepis sačuvao na početku župne Spomenice župe Svih svetih u Podravskim Sesvetama.

U danas shvatljivom obliku u navedenom dokumentu izdanom stanovnicima Sesveta 1695. godine piše: "Ja, Hanibal, Josip grof Heister, carski i kraljevski komornik i zapovjednik grada Đurđevca, Virovitice i Suhopolja dajem na znanje svima onima koji su pod mojom jurisdikcijom, da je 19. rujna 1695. osnovano selo Sesvete.

Poslao sam svojeg pod kapetana Pavla Patačića da obiđe i označi međe Sesveta. Međe idu od puta gdje je Svečev grob (danas Bokčev/Lazarov grob), pa na sjever tamošnjim berekom uz Strasnicu na pola puta od Svečevog groba, zatim natrag do kloštranskog bereka i do potoka Katalenca, zatim tim potokom niz Pridvorje i berekom iznad Miničke, pa odatle zaokretom prema sjeveru iznad bereka i nizina do Drave i dalje Dravom. To sve pripada Sesvetama kako iskrčeno i ne iskrčeno zemljište, tako pašnjaci i sve ostalo zemljište. Što se tiče sporne međe sa Kalinovcom morat ću ih sam bolje pogledati. Sesvečani su za uzvrat dužni caru junački služiti u ratovima. Moraju biti u svakom trenutku na raspolaganju na zapovijed đurđevačkom kapetanu, pod kapetanu ili njihovim časnicima, ako se pojavi potreba za to." (vidi i Cvekan P: Podravske Sese., 22-26)

Koliko obitelji i kojih prezimena je zatražilo da im se označe međe naselja Sesvete danas nije poznato. Međutim, 1702. godine već imamo 16 punih posjeda, tri obitelji sa pola posjeda i 14 inkvilina (bez zemljaša – koji su se vjerojatno tada tek doselili) koji nemaju posjed već samo kuću (Horvat R.: Župe..., 34). Sudeći prema učestalosti prezimena prvih 30-40 godina 18. st. možemo samo pretpostavljati. Na žalost, trenutno zagubljene matične knjige kloštranske župe od 1720. godine vjerojatno će rasvijetliti ponešto iz prvih desetljeća postojanja ovog naselja.

Faksimil protokola kanonskih vizitacija od 19. veljače 1706. godine (92/IV, str. 123, u HDA, NAZ KV), prikazom posjeta kanonika Đure Šubarića kloštranskoj župi. Jedan od prvih dokumenata gdje imamo neke konkretne podatke iz povijesti Podravske Sesvete i kapelice Svih svetih (Begović B.: Ftem..., 34).

5. U 18. i 19. st. (u vrijeme Vojne krajine)

Iz priložene povelje od 1695. vidljivo je da su zemlje, šume i livade date mještanima u tzv. leno - zauzvrat graničari su se borili u ratovima za cara ("...Oni pak da budu dužni cesarove i kraljeve Svetosti svakom vernom junačkom službom i oružjem da budu svigda gotovi na zapoved gospodina Obrstara, vicekapetana iliti komendanta vojvode i zastavnikov Gjurgjevečki i kotoma ako bi to gradu ili varoši potrebno bilo"). Uređenjem Vojne krajine, prema tome i Varaždinskog generalata 1749. u stvari nastaju na području tog generalata, tj. osnovane su, dvije pukovnije: Križevačka na zapadnom dijelu generalata, te Đurđevačka na istočnom dijelu. Đurđevačka pukovnija (regimenta) je 1769. dobila broj 65, dok uređenjem 1798. godine postaje (slavna) Đurđevačka regimenta br. 6. Tek ustrojem od 1756. godine načinjen je stanoviti preustroj i kao takav Varaždinski generalat je ostao neizmijenjen narednih stotinjak godina, do ukidanja 1871. godine i gotovo se ništa nije mijenjalo u životu graničara/krajišnika i njihovoj obitelji. Graničari su odlazili u ratove tamo gdje je trebalo, a najčešće je to bilo izvan granica Hrvatske, dok je njegova obitelj ostajala kod kuće. Nakon seljenja sjedišta Đurđevačke pukovnije iz Varaždina u Koprivnicu, pa zatim na kratko vrijeme u Đurđevac, sjedište je premješteno u novoizgrađeni Bjelovar. U početku je Đurđevačka pukovnija bila podijeljena na 6 satnija (kumpanija), a kasnije na 12. Sa još 11 naselja Sesvete su pripadale pitomačkoj kumpaniji (satniji) br. 6. Sjedište joj je bilo u Pitomači. U svakom od navedenih sela nalazilo se časnčko konačište (tzv. straža ili štacija – „statio“ ili „domus officiales“) koja su odredom bila, pored crkava u pojedinim mjestima jedine zidane građevine (jedna takva je sačuvana, na primjer, u Grabrovnici - izgrađena 1775. godine – rodna kuća Petra Preradovića).

"Selo Sesvete" iz matične knjige rođenih župe sv. Benedikta u Kloštru Podravskom 1738. godine. (MKR 1737. - 1754.)

U njima je cijelo to vrijeme boravio jedan časnik (desetar ili kaplar) sa nekoliko vojnika koji su danonoćno davali straže i pazili na red u nekom mjestu, te izvještavali graničare o novostima i dr. (vidi i Pleskalt Ž..., 6-16, 119). Tako je bilo i u Sesvetama. Straža ili štacija u mjestu nalazila se na mjestu nekadašnjeg magazina i škole, pored župnog dvora, a na uglu Strossmayerove i Tomičeve ulice. Iako se pretpostavlja da je ova zgrada izgrađena u prvoj polovici 19. st. postoje mogućnosti da je ona, koja je danas sačuvana, izgrađena na starijim temeljima ili nanovo izgrađena na istom mjestu gdje se nalazilo spomenuto časnčko konačište, tj. straža koja je ucrтана na jednoj vojnoj karti još 1782. godine (Horbec...isto). Ili pak pored nje. Danas još ne možemo o tome potpuno precizno govoriti.

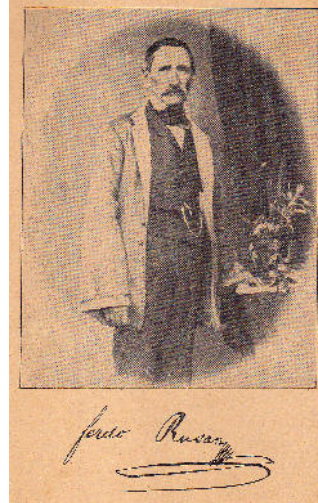
Život na ovome području bio je u 18. i dijelom 19. stoljeću vrlo težak. Prava graničara su se mijenjala, ali je bit ostajala ista: "za Cara u rat, a Car tebi zemlju za život". Živjelo se uglavnom od poljoprivrede, u kućama od pletera na pocekima, omazanim blatom. Obitelji, odnosno kućne zadruge bile su često vrlo velike, i do 20 pa i više članova. U kućama je živjelo često i po nekoliko oženjenih parova. U to vrijeme u Sesvetama žive isključivo Hrvati. U vrijeme Vojne krajine u Sesvetama nije bilo trgovina ni obrtnika, jer su graničari sve potrebno radili sami. Od vlasti nisu dobivali plaću (osim časnika i podčasnika). Određenu novčanu naknadu dobivali bi samo kada su bili u ratovima. Sve su ostalo morali nabaviti sami - osim oružja i ratne opreme. Tek sredinom 19. st. zabilježeno je postojanje nekih zanatlija („od mestrie“) na području tadašnje župe Kloštar Podravski. 1850.

godine župnik Franjo Podel navodi 34 obrtnika na području župe, od čega i 10 lončara, 8 kovača, 4 stolara i 3 kolara (osim toga i drvodjelaca 2, te po jedan opančar, brdar, farbar, postolar, bravar i bačvar) – ukupno 34. Nesumnjivo je da su se neki od njih nalazili u Sesvetama, nadasve kovači i lončari (Spomenica župe Kloštar P., Cvekan P.: Od Gorbonuka..., 55-56).

Spomenimo ovog prigodom jedan zanimljivi i vrijedan, do danas gotovo nepoznati podatak. Naime, poznati ilirski i pučki pjesnik, domoljub, glazbenik, te nositelj prosvjetiteljstva i gospodarskog života Podravine, a ujedno i krajiški časnik Ferdo Rusan (1810. – 1879.) u stvari je porijeklom iz Podravske Sesvete, iako je rođen u Pavlin Kloštru gdje mu je otac služio neko vrijeme u krajiškim postrojbama. Njegov otac i majka pokopani su u Podravske Sesvetama, a čini se i rođeni (ako ne oni onda njihovi roditelji - prezime Rusan i Peić su česta prezimena u P. Sesvetama u 18. st.). Otac Josip Rusan („Josephus Ruszan“), također krajiški časnik poslije umirovljenja nakon 1813. vratio se u Podravske Sesvete i tu je dočeka smrt u svibnju 1831. i bio pokopan na starom groblju koje se nalazilo oko stare kapele u Strossmayerovoj ulici. Njegova supruga Mariana (Marija) r. Peić umrla je u Sesvetama u ožujku 1840., međutim, prilike su htjele, budući da je 1832. groblje preseljeno na današnje mjesto, da ona ne bude pokopana na istom groblju gdje i suprug, već je pokopana negdje na

Hrvatski pjesnik
Ferdo Rusan
(1810. - 1879.)
porijeklom je iz
Podravske
Sesvete. Foto:
Fancev F...., 3.

groblju u Tomičevoj ulici. Roditelji Ferde Rusana živjeli su na kućnom broju 26, gdje je Ferdo Rusan, kada je uspio dobiti dopust, dolazio u posjet majci. (Fancev F., isto, MKU župe P. Kloštar za 1831. i 1840., MKU župe Bjelovar 1875. - 1891.)

Podravske Sesvete početkom 18. stoljeća bile su jedna ulica i to današnja Strossmayerova ulica i odatle su se širile uglavnom prema jugu, što je i razumljivo jer je cijelo 18. stoljeće nedaleko od tog prostora bilo mnogo močvara, a dosta veliki potok Bistra tekao je niti sto metara od ove ulice na sjeveru koje se nalazila i kapelica Svih svetih. Tu ulicu narod zove Stara cirka (ili Stara crkva ili Gornji kraj). Do 1780-ih godina već je izgrađeno i desetak kuća na početku današnje Tomičeve ulice koju danas narod zove Prva lumera tj. numera budući da se, čini negdje na raskršću Strossmayerove i Tomičeve, od početka 19. stoljeća, od kada su se počeli upisivati kućni brojevi, nalazio kućni broj 1 (nosila ga je kuća obitelji/kućne zadruge Šantić). Do 1780-ih godina već

Faksimil
protokola
kanonskih
vizitacija od 10.
svibnja 1733.
arhiđakona
Jurja Bistričkog
(Prot. 94/VI,
str. 17). HDA
Zagreb.
(Begović B.:
Ftem..., 35)

17
Anno Dni 1733. Sp. 10. Mensis May. Titulari Panchialis Cathedralis S. de
relictis Altari in Kloster Collatoris Johann Dnorum Canon de Gm
ienus. quam repen ob annalem Sulpitii opera duntaxat sine inde
allibus respectu caserogin mundan una cum Sulpitia a mione em
dibus antiquis fabricata, ex qua porta est ad domum Panchialis
Munita est non, comput cum Sacerdotis peni eius, et raris alibi duntaxat
Cyprianum de famuli sex, vel septem, lata et longa proportionaliter.
Sulpia rectum habet pueri frontispiciu muricatum, in qua Compens
dub benedicta. Maior tunc duntaxat do. duntaxat 70. illi
120. illi 110. & Sulpia emp. Strata non est, nec bene cuncta, No nigh
gentia cuncta duntaxat sunt Panchis, et Panchis. In ea Por
ta duntaxat, una cum Sulpia certis maior, alia ad Sulpia. Ferde
Sulpia. Post Altari maius Sulpia i. Tabulatus. habet quod aulicij pi cum
rad. Chom pueris cum effigibus 12. Apud duntaxat. Sulpia Sulpia
lata duntaxat quia colorati expostat.

66.	Die 3 ^{te} Junii 1740 a. R. 1740	obit J. Michael Huzar Domini episcopi, economus curat. in hunc sumptibus ecclesie 1740 a. 1740	67.	Edict. de ali.	68.	69.	70.	71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.	83.	84.	85.	86.	87.	88.	89.	90.	91.	92.	93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.
-----	--	---	-----	----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

49

Prijevod teksta župnika Matije Szaraga iz 1780. na hrvatski:

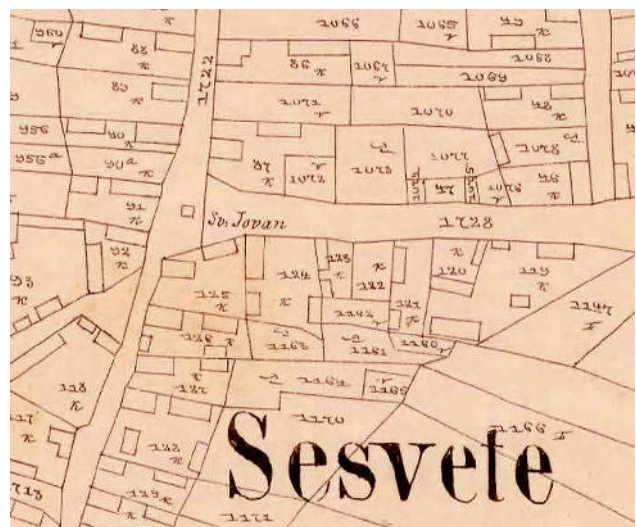
"Sesvete su od Kloštra udaljene jedan sat hoda pjeskovitim putem, koji se uzdiže i spušta prema istoku prema rijeci Dravi. Selo ima samo jednu ulicu, koja se lagano uzdiže (današnja Strossmayerova ulica). Na najvišem mjestu te ulice nalazi se zidana kapela Svih svetih koja je popločena, ima klupe, jedan oltar, kor i sakristiju, gdje se čuvaju odijela za službu Božju. Ima dva srebrna kaleža, koji su pozlaćeni i jednu monstrancu (moćnik) u obliku male pokaznice s moćima svetog Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije. U malom tornju/zvoniku je jedno zvono. Groblje oko kapelice je ograđeno, a na plavnom prostoru rijeke Drave su vrtovi (oranice) i livade.

U sredini sela je časnička zgrada (štacija - straža), a ispred nje je na okruglom od cigle napravljenom stupu kip svetog Ivana Nepomuka. Odatle ide (silazi) put prema Brodu (danas Ferdinandovcu), gdje je uspostavljen vikarijat. To se mjesto nalazi preko rijeke Drave na mađarskoj strani.

Sesvete imaju 80 kuća.
Koji su za ispovijed sposobni 451.
Koji nisu za ispovijed 164.
Oženjenih parova je 135."

Kamena skulptura svetoga Ivana Nepomuka stajala je na otprilike ovakvom zidanom stupu u prostoru više od jednog stoljeća. Rekonstrukcija (2016.). Dolje: na katastarskoj karti iz kraja 1860-ih godina ucrtan je četvrtasti pil sv. Ivana Nepomuka, a možda se već radi o natkrivenoj kapelici (?). Kako se vidi iz prethodnog opisa župnika Szarage iz 1780. stup je tada bio okrugli. (<http://mapire.eu/en/map/cadastral...>).

je izgrađeno i oko 25 kuća na početku današnje ulice Petra Preradovića, a zanimljivo je spomenuti da su se 1782. godine na mjestu današnjeg Ekološkog vrta mira, odnosno parka ispred crkve nalazile tri kuće.

Nakon izgradnje kanala Čivićevca (građen 1852. – 1853.) i raznim drugim intervencijama radi odvodnje voda iz blizine centra mjesta, te intervencijama na obali rijeke Drave nešto ranijih i narednih godina voda se počela povlačiti pa su počele nestajati smrdljive i vlažne močvare i ritovi, te se naselje počinje širiti i prema istoku. Tako već između 1865. i 1869. imamo u potpunosti uctane konture današnjeg rasporeda ulica: pojavljuje se i današnja Gajeva, kao i druge ulice. Krajem 18. stoljeća počinju mještani graditi još istočnije brojne konake, tako da ih je do 1860-ih godina već bilo preko trideset. Rijetko koja sesvečka obitelj nije imala svoj konak na kojem je bila izgrađena manja kuća sa nešto gospodarskih zgrada, a oko nje su se nalazile oranice ili livade. Neke od njih imale su i svoje mlinove na Dravi.

Godine 1706. za tada nedavno osnovano naselje Sesvete arhiđakon Đuro Šubarić kaže da imaju 30 kuća, a da je stara, srednjovjekovna crkva pokrivena. Godine 1733. pohoditelj vizitator Juraj Bistrički kaže za sesvečku kapelu Svih svetih da ima jednokatni oltar sa 4 stupa. Između njih se nalazi

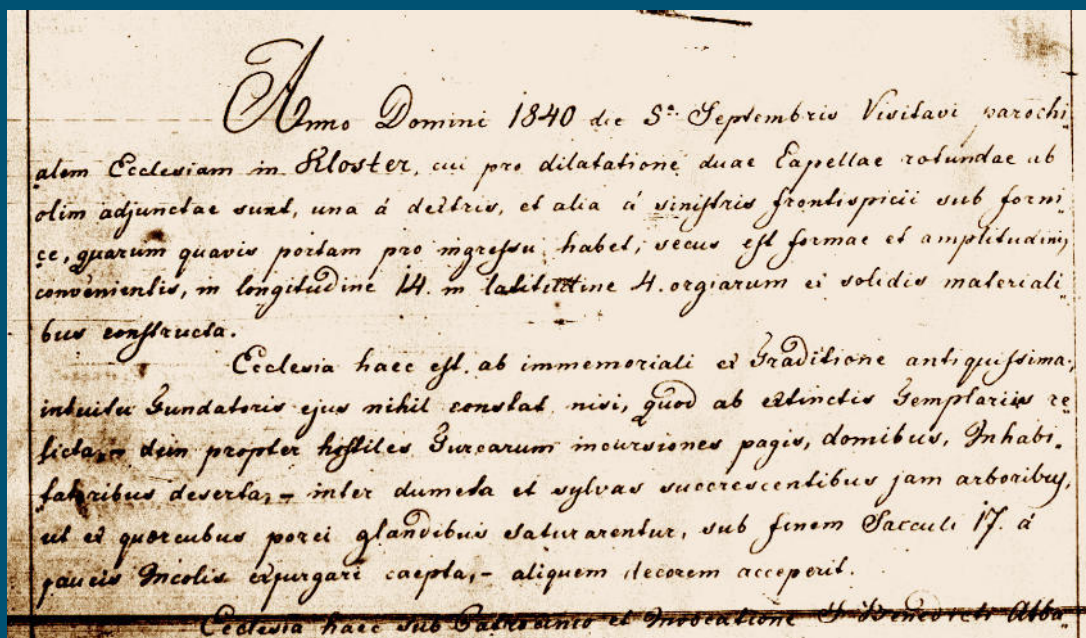
grob, u: Vugrovec, mla. podr. m. Dumovec, Kobiljak, Novaki krajev, Sen, Selnica, i izim s: Novoselec čitavu miest. sdč., 855 st.
SESVETE, s. u p. Gjurgjev., sat. i pšt: Pitomača; 116 kuć. 1626 st. rkž: Kloštar; učio.
SESVETE, s. u p. i pšt. Križev., sat: Vojakovec; 18 kuć. 266 st. giž: Lepavina.
SETONIA, gl. Sinj.

Podaci o Podravskim Sesvetama 1866. godine - u Sabljarovom Miestopisnom reičniku kraljevinah Dalmacije, Hrvatske I Slavonije, str. 374.

Gore: ostaci osnove dravskog čamca izrađenog od hrastovog debela. Ovakvi čamci su bili u uporabi u Sesvetama i okolici tijekom 18. i 19. stoljeća, a vjerojatno i ranije. "Izdubljeni komad citavog debela koji ima izgled camca ili navodnice i na kojem su jasno vidljivi ocuvani tragovi spajanja dodatne konstrukcije. Ovaj komad izvađen je iz rijeke Drave kod mjesta Brodic 1990-ih godina... (fotografirao Nikola Cik, 27. travnja 2014. godine)". (Cik N.: Ekohistorija..., 2015., 64)

**A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E**

Faksimil protokola kanonskih vizitacija od 5. rujna 1840. gdje su navedene i dimenzije stare kapele, zatim da kapela ima 2 oltara i 2 zvona itd. (Prot. 104/XVI, str. 32 i dalje). HDA Zagreb. (Begović B.: Ftem..., 35)

Kapelica sa kamenom skulpturom sv. Ivana Nepomuka iz sredine 18. stoljeća. Do 1889. godine skulptura je stajala u obliku pila (na ciglenom postolju) na istom mjestu. Skulpturu spominje i kloštranski župnik Ivan M. Szaraga (župnik od 1745. do 1795.) 1780. godine. Današnji izgled kapelice potječe iz 1922. godine. (Vidi Spomenica župe P. Sesvete, 16, 103, 125-126 i 129)

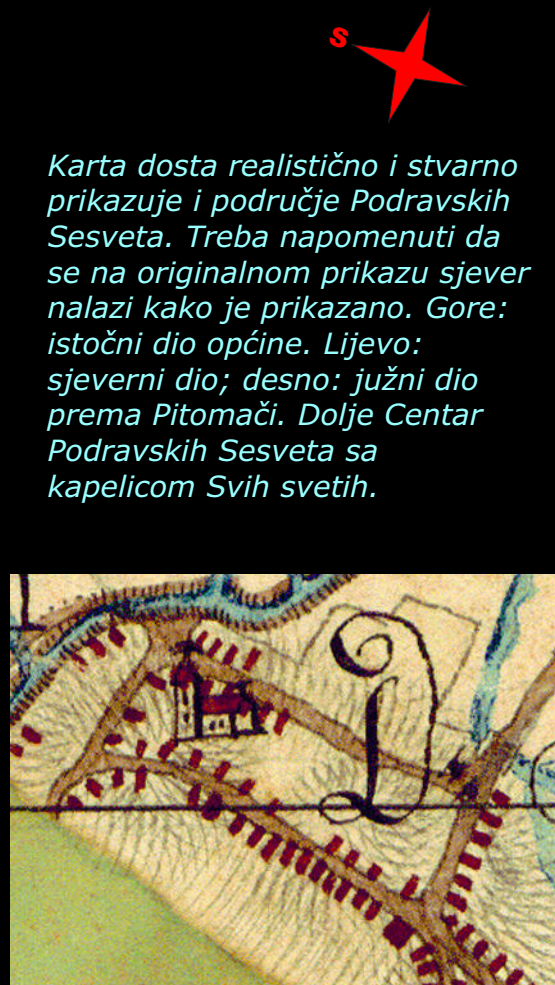
Foto: tri fotografije gore: BMBB 2007. Ostalo 2015. godine.

Prostor Podravskega Sestveta na karti iz 1780. godine (sign. E. IX. 39) - Nacrt Podravja od Hlebina do medje županije virovitičke uz oznaku vodogradnja II. Sastavljen 1780. Foto: Hrvatski državni arhiv u Zagrebu 4/2015. ©.

Karta dosta realistično i stvarno prikazuje i područje Podravskega Sestveta. Treba napomenuti da se na originalnom prikazu sjever nalazi kako je prikazano. Gore: istočni dio općine. Lijevo: sjeverni dio; desno: južni dio prema Pitomači. Dolje Centar Podravskega Sestveta sa kapelicom Svih svetih.

P
O
D
R
A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E

Podravske Sesvete na karti iz 1782. godine. Kopija u DA Bjelovar. Tada su Podravske Sesvete bile u sastavu kloštranske satnije (u kojoj su se nalazila naselja: Kloštar, Sesvete, Oderjan, Brod na Dravi (Ferdinandovac), Prugovac, Budančevica, Grabrovnica i Dinjevac. Kasnije su sva ta naselja pripala satniji br. 6 u Pitomači. (Vidi Pleskalt isto)

pilova, odnosno kipova sačuvalo širom Podravine, npr. i u obližnjoj Pitomači. 1840. godine crkva ima dva oltara i dva zvona u malom tornju.

Godine 1780. u mjestu je već 80 kuća, 135 oženjenih pari i 615 stanovnika. Dakle do kraja 18. stoljeća Sesvete više nisu ostale sasvim malo krajiško naselje. Broj kuća i stanovnika počeo se povećavati od početka 19. stoljeća, pa je tako 1850. godine u Sesvetama već 1377 duša u 101 kući, a 22 godine kasnije, 1872. godine 1902. 1866. Sesvete imaju 116 kuća i 1625 stanovnika.

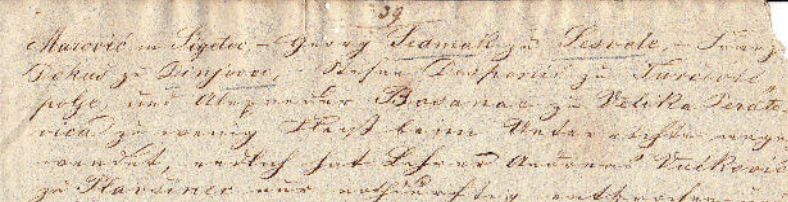
Podravske Sesvete dobile su prvu školu 21. prosinca 1830. godine, a do tada su Sesvečani odlazili u tzv. njemačku trivijalku u Kloštar Podravski, koja je osnovana 1813. U tu kloštransku školu od 1820. do 1823. iz Sesveta išao je i poznati hrvatski pjesnik Ferdo Rusan (Fancev, isto, 6-7). Godine 1850. školu u Sesvetama pohađa 104 učenika: 50 dječaka i 54 djevojčice. Do 1840. škola se nalazila u nekoj kući kod sv. Ivana Nepomuka, a tada se seli na početak današnje Tomičeve ulice. Ta je zgrada postojala još do prije 20 godina (bila je to tzv. „Donja škola“). Ovdje je škola sve do 1911., a ista je zgrada još 1886. bila dograđena i uređena. 1911. Sesvečani uređuju za školu tzv. „bikarnicu“ (koju su preselili u Kladje – danas nogometno igralište i oko njega) koja se nalazila u kući do župnog dvora

slika Svih svetih, a iznad nje je slika Presvetog Trojstva koje kruni Mariju. Drveni svod i kor kapele je dobro obojen. Nešto više o njoj i selu saznajemo iz zapisa kloštranskog župnika Matije Szarage iz 1780. godine. Navodi da su od Kloštra Sesvete udaljene oko jedan sat pješice pješčanim putem koji se diže i spušta prema Dravi na istok. Dodaje i ono što smo već naveli, da Sesvete tada imaju samo jednu ulicu i to je bila ulica od kapele-nekada pila svetog Ivana Nepomuka prema sjeveru - tzv. stara crkvena ulica. 1780. godine kapela je popločena, ima klupe i jedan oltar. U njoj je kor, a postrance sakristija. Szaraga navodi da crkva ima jedno zvono u malom zvoniku, dva srebrna pozlaćena kaleža i jedan moćnik u obliku male pokaznice svetoga Josipa. Groblje se tada nalazi oko crkve i ograđeno je drvenom ogradom. Livade i vrtovi Sesveta nalaze se u plavnom području rijeke Drave. Tada se kip svetog Ivana Nepomuka nalazio ispred zgrade straže na zidanom stupu. Sveti Ivan Nepomuk bio je vrlo česti svetac koji se štovao u 18. stoljeću na području Vojne krajine pa se takvih

Pečatnjak (pozitiv) 6. pitomačke satnije (kumpanije) iz 1840-ih godina kojoj su pripadale P. Sesvete sve do ukidanja V. krajine 1871. (DAB, vidi i Pleskalt, isto)

Jedan dokument (izvještaj o školstvu na području Đurđevačke pukovnije) od 15. svibnja 1862. u kojem se spominje učitelj Sedmak. Iz privatne zbirke autora.

(postoji i danas – na tom je mjestu vjerojatno stajala krajiška štacija ?). Uredili su jedan razred i stan za učitelja – sada je to bila tzv. „Gornja škola“. Ovdje se nastava održavala do poslije Drugog svjetskog rata. Godine 1882. školu je polazilo 120 učenika, dok se 1858. i 1862. spominje učitelj Đuro Sedmak (vjerojatno neki krajiški časnik).

Svako graničarsko mjesto živjelo je pod strogom vojničkom kontrolom i po vojničkim pravilima. Bilo je teško tako živjeti. Muškarci su često odlazili u ratove, a žene, djeca i starci uglavnom ostajali sami kod kuće i obrađivali ono malo zemlje. Nešto su povoljniji uvjeti za život bili od početka 19. st., što se i odrazilo na povećanje broja stanovnika.

Godine 1850. kloštranski župnik Franjo Podel u izvještaju o stanju na području kloštranske župe, kojega je poslao biskupu Đuri Hauliku navodi da „žitak vsake vrste tu rodi – kano šenica, raž, kukuruz, ječam, zob,

sočivo (leća), helda, proja itd. – to dobro napreduje a osobito kukuruz na konacah (sesvečkih) kraj Drave...Muški spol ovoga naroda većum stranum kud kućnih potrebah – orudjah k poljudelstvu potrebnih sum dervodelne poslove obavlja. Ženskog spola ručna zabava jest šivanje – tkanje – pletenje – iveranje – pređenje...” (Cvekan P.: Od Gorbonuka..., 55-56).

Izuzetno važna djelatnost i egzistencijalnog značaja od prvih dana ponovnog obnavljanja Sesveta nesumnjivo su mlinovi u kojima se mljelo razno žito, te kukuruz. 1780-ih godina, te narednih stoljeća najviše je mlinova bilo na rijeci Dravi – gotov uvijek više od deset, a u 18. st. se spominju i dva mlina na potocima i to Martinov mlin (otprilike u blizini današnjeg društvenog doma u Mekišu), te poznati Kapitanov mlin koji se nalazio na početku današnjih Draganaca. Tijekom ovog vremena bilo je još mlinova na potocima Bistra i Mrtvica. Posljednji takav dravski mlin (tzv. Šerbedžijin mlin) demontiran je 1970-ih godina, budući da su postali nerentabilni, a pojavilo se i dosta mlinova na drugačiji pogon (npr. 25. 12. 1950. Stjepan Ivana Fičko u Dravskoj ulici 19 prijavio je tada novim vlastima i otvorio “motorni mlin proste meljave”, a narednih godina otvoreno ih je još nekoliko: 1951. Golubić Tome Stjepan otvara “motorni mlin”, zatim Bratanović Grgura Stjepan itd.).

U 18. stoljeću vjerojatno se ovdje nalazio časnički stan ili tzv. straža-štacija. Nasnije se ovdje nalazila tzv. Gornja škola – do 1911.

Lokacija stare srednjovjekovne crkve, kasnije kapele Svih svetih - srušena 1877/78. godine. Na ovom se mjestu nalazila crkva oko 500 godina.

Skulptura Sv. Ivana Nepomuka izgrađena je prije 1780. godine. Tada je skulptura stajala u obliku pila, kao, npr. Sveti Jakob u Dinjercu, Ivan Nepomuk u Pitomači itd. Kapelica je izgrađena prvi put 1889. godine.

Podravske Sesvete na karti iz prvih godina 19. st. satnije (kumpanije) br. 6 sa sjedištem u Pitomači - detalj sjevernog dijela satnije (Görög Demeter - Márton József Magyar átlás az az magyar, horvát és tót országok vármegyéji, s szabad kerületei..., Viennae, 1802. - 1811.).

Opis Podravske Sesvete iz 1782. godine, koji je načinjen u vojne svrhe:

„Selo Sesvete. Udaljeno je dva i četvrt sata (hoda) od Kalinovca, sat od Kloštra, dva i četvrt sata od Brodića (Ferdinandovac). Izgrađeno je na pješčanim brežuljcima koji se protežu od Kalinovca do ovog sela, i to na povišenu položaju. Selo ima jaki pad prema barama koje se nalaze ispod njega i prema rijeci Bistri, koja se nešto dalje nizvodno zove Strug.

Sve vode koje se nalaze na tom položaju i koje vodom natapaju bare uz rijeku Dravu imaju močvarnu obalu, nejednake su dubine, jako su zarasle i preko njih se, kao i preko bara, nigdje ne može prijeći. Kolni put koji ide prema Kalinovcu već je opisan. Put prema Kloštru pjeskovit je do mostova označenih ispod pješčanih polja, stoga se njime kolima i konjima može proći i za dugotrajna kišna vremena. Mostovi su dovoljno široki za prolazak kolona. Kada se zauzme položaj ... onda se moraju srušiti i ti mostovi, a na uzvisinu uzduž puta koji vodi u Kapetanov mlin mora se postaviti nekoliko bojni,

kako se prije spomenutim položajima neprijatelj ne bi prišuljao s leđa. To bi se moglo dogoditi ili kroz Sesvete, kroz bare od Pitomače ili iz Kloštra. U tom bi se slučaju ušlo u stupicu jer su bare do šume Seče neprohodne. Put koji vodi u Brodić može se držati glavnom cestom zbog skele preko Drave u Ugarsku. Ta je cesta uporabljiva samo ljeti, kada je jaka suša i kada nema poplava Drave. To je jedina cesta koja služi povezivanju sela, stoga se može održavati uz mnogo muke i rada. Put koji se odvaja od prethodnog puta nedaleko od Brodića i ide u konake na Hinču i dalje kroz šumu još je lošije kakvoće no prvo spomenuti, jer se isto tako njime može proći samo za velike suše i uz veliku opasnost. Pješačka staza prema Pitomači kroz baru Branu, potom preko polja Petrovaca zbog skraćanja puta za puni sat vrlo je pogodna za prolaz pješice, no njome se isto tako može proći samo usred ljeta. Staza ide napravljenim šumskim putem, na spomenutim poljima za suha vremena ima čvrsto tlo, no za kišna je vremena vrlo blatnjava. Crkva koja se nalazi na posebnom brežuljku male uzvisine na kraju sela od drva je i uporabljiva je samo zbog vidika koji se odatle pruža, napose s malog tornja. Naprotiv, časnčko je konačište zidano i dominira nad putem koji dolazi iz Brodića. Živež se odavde vodi na zemaljsku cestu koja ide kroz Kloštar.“ (Horbec I...., 2003., 203-204)

Tzv. nekadašnja "bikarnica" pored današnjeg župnog dvora u kojoj se od 1911. nalazila (tzv. Gornja) škola. Na ovom se mjestu ili susjedno njemu u 18. st. i kasnije vjerojatno nalazilo časnčko konačište ili tzv. krajiška štacija koja se spominje i 1780., te je ucrtana i na karti iz 1782., te katastarskoj karti iz kraja 1860-ih. Foto: BMBB 2015.

6. Stara kapela Svih svetih

Kapela Svih svetih koja se spominje prvih godina 18. stoljeća i koja je u sastavu 1702. godine osnovane župe sv. Benedikta u Kloštru Podravskom od samog početka nedvojbeno je bila građevina koje su dijelovi ako ne i cijela preživjela vrijeme turske okupacije u drugoj polovici 16. i tijekom 17. stoljeća. Crkvu/građevinu Svih svetih spominje, na način da kaže da je sačuvana i to 8. listopada 1658. godine kanonik Andrija Vinković. Čini se da je ova crkva ostala u potpunosti sačuvana. Naime, navedene 1658. godine kanonik guščanskog arhiđakonata kaže doslovce "ispod Grabrovnice (Gorbonoka - Kloštar Podravski) prema rijeci Komarnici crkva Svih svetih", što bi značilo da je ta crkva cijela. Vinković ne navodi niti da je oštećena, niti spaljena kao na brojnim drugim mjestima (Barlé J. isto). U prilog tome ide i činjenica navedena 1706. godine u kanonskoj vizitaciji - odnosno, da je samo oštećen krov i da, dakle, nije značajno oštećena. Možemo konstatirati da je crkva Svih svetih iz srednjovjekovnih Sesveta preživjela brojna stoljeća i tursku okupaciju.

Kako je crkva tada, a i kasnije izgledala možemo pretpostavljati, ali dosta precizno. Naime, 1706. građevina, tada kapelica bila je u dosta lošem stanju, zidana, ali sa dijelom oštećenim krovom. Ovdje ćemo navesti ponešto podataka i opisa vezanih za navedenu građevinu.

Kao prvo valja kazati da se lokacija na kojoj se nalazila stara crkva/kapela u Sesvetama nalazi na najvišoj točki na području cijelog ovog područja: 124 m nadmorske visine i u starijim kartama bila je označavana kao vrlo važna kota. Ovo je nadasve bio dobar razlog da se crkva, a i naselje izgradilo upravo na tome mjestu. Za jedan metar (123) niža kota nalazi se na nešto zapadnijem tzv. Minovom kutu.

Osnovu izgleda kapele Svih svetih možemo zahvaliti katastarskim mjeranjima i katastarskim kartama koje su rađene posljednjih godina 1860-ih. Da su crkveni objekti, koji su tada ucrtavani u katastarske karte vjerodostojnog i u naravi stvarnog izgleda tlocrta potvrđeno je u mnogo navrata i to nije upitno. Kako u potpunosti zidanih građevina tako i drvenih. Tu imamo primjer tada drvene kapele sv. Križa u Sedlarici, pa bezbroj drugih zidanih crkava. Stoga valja napomenuti da je tlocrt kapele naveden u katastarskoj karti Podravske Sesveta iz 1868/69. izveden vrlo egzaktno.

Prema tom tlocrtu, u kombinacijama sa drugim podacima možemo kazati da je u srednjem vijeku (do sredine 16. st.) postojala zidana župna crkva, a nakon osnivanja mjesta 1695. mještani su preuzeli, obnovili i koristili istu građevinu narednih oko 200 godina.

Izgled kapele, odnosno tada, do oko 1550-ih godina župne

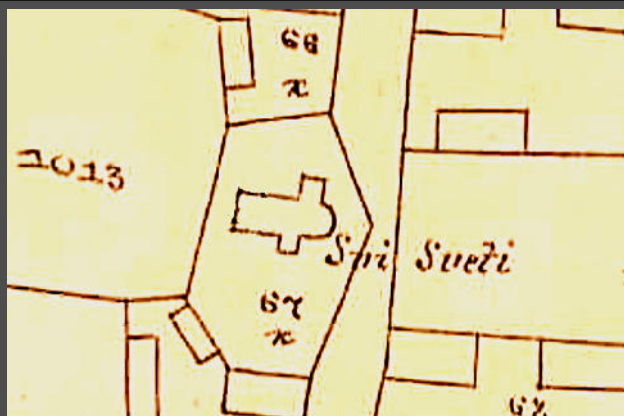

Jedna od dvije sačuvane kamene šćropionice školjkastog uzorka iz druge polovice 18. st. koje su se nalazile u staroj kapelici Svih svetih u Strossmayerovoj ulici (Foto: BMBB 2007. - snimljeno prije ugradnje današnjih, to jest novih u današnjoj župnoj crkvi). Danas se čuvaju u župnom uredu u Podravskim Sesvetama.

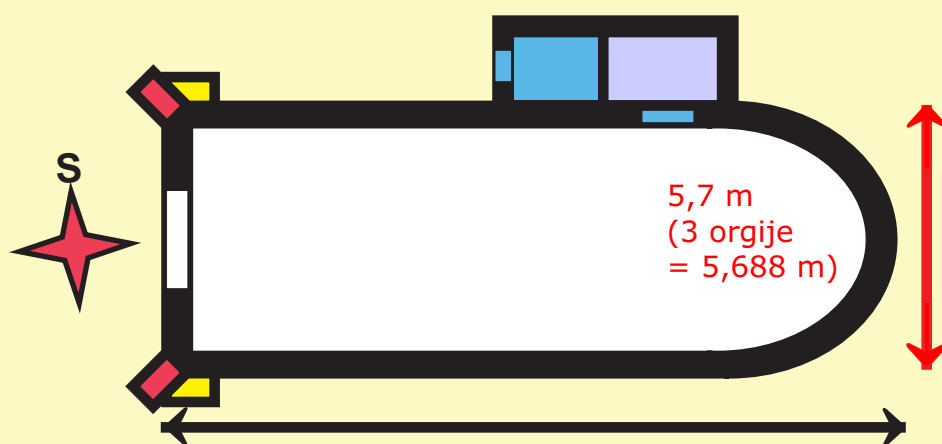

Rekonstrukcija kapele Svih svetih u Podravskim Sesvetama (gore i dolje) - bez ucrtane drvene ograde, koja je čini se ograđivala crkveni prostor u obliku šesterokuta (?). Stanje početkom druge polovice 18. stoljeća. Desno: tlocrt kapele Svih svetih prema katastarskoj izmjeri iz kraja 1860-ih godina (skice: BMBB). Str. 59: tlocrt kapelice Svih svetih. Prema: katastarskoj izmjeri i protokolima kanonskih vizitacija 1744., 1787. i 1840. (Vidi Cvekan P.: Podravske..., 33 i dalje, Horvat R.: Župe..., 33-36)

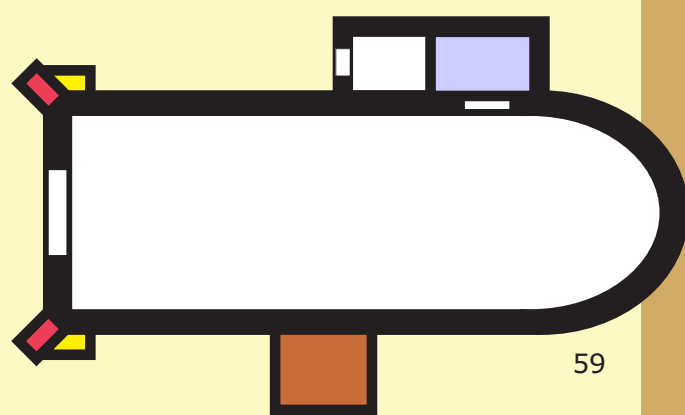
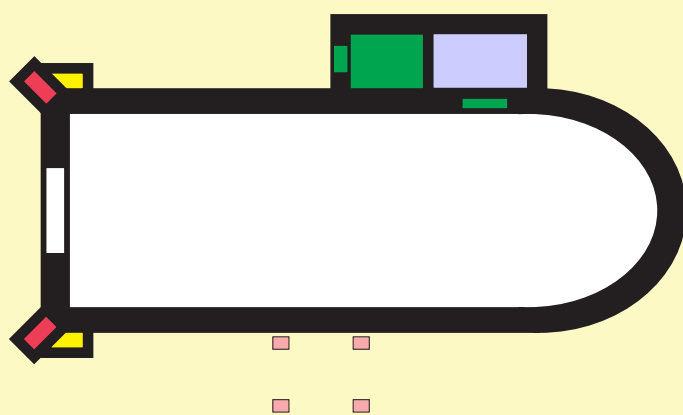

Na mjestu ovog raspela do 1877/78. nalazila se stara kapelica Svih svetih oko koje se nalazilo i groblje (do 1832.). Fotografija je snimljena između dva svjetska rata - možda oko 1920. godine. Iz privatne zbirke Stjepana Jagića (2016.).

17 m (9 orgija = 17,064 m • 1 orgija, klafter, hvat ili korak (ili 6 stopa ili cipeliša = 1,896 m)

- Konzole koje su vjerojatno postojale u srednjem vijeku (verzija 1)
- Upitno postojanje sakristije u srednjem vijeku Verzija 1
- Konzole koje su vjerojatno postojale u srednjem vijeku (verzija 2)
- Upitno postojanje sakristije do 19. st. Verzija 2
- Stupovi, na kojima se nalazilo zvono, koji se spominju početkom 18. st. Mogući položaj i u srednjem vijeku.
- Položaj zvonika na temelju katastarske karte iz kraja 1860-ih godina. Nemamo precizan podatak da li je bio drveni ili zidani.

Karta Podravske Sesvete koja je rađena za tadašnje vojne potrebe vrlo vjerodostojno prikazuje izgled mjesta prvih godina 1780-ih godina (1782.). (Horbec I...isto, sekcija 12 i <http://mapire.eu/en/map/firstsurvey/>)

crkve Svih svetih nije se značajno mijenjao sve do prvih desetljeća 18. stoljeća. Bila je to jedna od nekoliko sakralnih građevina koje su preživjele turske napade, a za Sesvete to i nije bilo posebno čudno jer su se nalazile dislocirane od glavne prometnice. Bila je to velika sreća. 1658. godine Vinković je dobio podatke da se na prostoru današnjih Sesveta nalazi sačuvana crkva Svih svetih (to je ona „Omnium Sanctorum in paludibus Drava“ – u močvarama Drave).

Godine 1780. kloštraski župnik Szaraga kaže da je zidana, dok u vojnom izvještaju iz 1782. se navodi da je drvena, a da je samo zidana krajiška štacija, i da je crkveni toranj povoljan za izviđanje jer se nalazi na povišenom mjestu. Čini se da vojnim izvjestiteljima nije bila zanimljiva za bilo što drugo korisno u nekom ratu. Pa stoga

nisu naveli da je zidana (Horbec I... i Spomenica župe Kloštar P. list br. 23).

Rudolf Horvat dodaje nekoliko zanimljivih tekstova: (Horvat R.: Crstice...1933.) „...Selo je dobilo svoje ime po kapeli, koju podigoše seljaci na čast svih svetaca. Točan opis kapele nalazimo u izvještaju o kanonskoj vizitaciji, koja je obavljena g. 1744. Izvještaj veli ovako: Kapela Svih svetih postoji u selu Sesvete. Kapela je zidana, ali ima drven toranj. Premda je za sada još prilično dobro pokrita, ipak mora naskoro dobiti novi krov, kao što je nedavno podignut i nov toranj. Sakristije nema, ali inače ima sve potrepštine za čitanje svete mise. Ima i kalež, no nije od srebra; zato je arhiđakon odredio, da se nabavi nov kalež. Groblje kapele loše je ograđeno, zbog čega ulazi svakovrsna

Str. 61-62: jedan od rijetkih sačuvanih baroknih sakralnih predmeta koji su se nekada čuvali u staroj kapelici Svih svetih. To je monstranca ili moćnik sv. Josipa koji je izrađen početkom 1770-ih godina. Autor: nepoznati majstor. Foto i obrada BMBB, 2016.

Pozadina moćnika.

Detalj nodusa.

Baza moćnika, zadnja strana.

Osim moćnika sv. Josipa koji je visine 28 cm, gornji ovalni dio 16x13 cm, a podnožje 12x10 cm, župna crkva čuva i dva srebrna kaleža iz perioda baroka. Manji, visine 22 cm ima podnožje od 12 cm u promjeru, dok je kupa 8 x 8,5 cm, nepoznatog je autora, a izrađen prije 1780. godine. Veći, visine 23 cm, također od srebra i iz razdoblja baroka ima kupu 8,5 x 8,5 cm, dok je baza promjera 14 cm (foto desno). Detaljniji opis vidi P. Cvekan: Podravske Sesevete, 51-53.

stoka. Zato je arhiđakon zabranio na groblju obavljati crkveni blagoslov dotle, dok se ne ogradi. Za kapelu se brine Stjepan Sirograđa. Nekada je imala 13 rali zemlje oranice, ali su je seljaci prije 9 godina razdijelili između sebe.

U svom izvještaju od 27. siječnja 1746. veli kanonik arhiđakon Adam Stepanić, da je nakon posljednje kanonske vizitacije nabavljen nov kalež od čista srebra. Sjeverno od kapele nalazi se nekakav zid; možda je to bio ostatak nekadašnje crkve ili „grada“ (dvorca).

Kanonsku je vizitaciju u Sesvetama obavio 14. rujna god. 1787. zagrebački kanonik arhiđakon David Ivan Pizetty. On u svome izvještaju kaže, da je kapela Svih svetih u Sesvetama sva od temelja zidana i da se nalazi u dobrom stanju. U tornju je smješteno jedno zvono. Sesvete su g. 1787. imale 80 kuća, u kojima je stanovalo 595 žitelja. Među njima bijaše 130 bračnih parova, 160 nejake djece i 435 odraslih žitelja, koji se o Uskrsu ispovjediše i pričestiše.

Selo Sesvete ostade u kloštranskoj župi sve do g. 1886., kada je u Sesvetama osnovana posebna župa.“ (Horvat R.: Župe..., 76)

Osim toga prof. Horvat dodaje: „U Sesvetama postoji kapelica Svih Svetih. Krov joj je godine 1706. samo nad svetištem, gdje se služi sv. misa; inače je otvorena, te u nju pada kiša i snijeg. Oko kapelice nalazi se groblje, u koje pokapaju svoje mrtvace žitelji iz 30 kuća u Sesvetama. Kapelica ima 10 rali oranice u mjestu, koje se zove Grabrov vrh. Oni seljaci, koji obrađuju tu zemlju, moraju kapelici dati deseti dio roda.“ (isto, 34)

Do godine 1872. ova kapelica je bila toliko dotrajala da se moralo pristupiti razmišljanju o izgradnji nove i to sada na drugom mjestu, odnosno centru naselja koje se do tada proširilo u svim smjerovima. Izabrano je raskršće putova prema Kloštru, Pitomači i prema istočnim dijelovima, prema rijeci Dravi. Do 1878. crkva (tada još uvijek kapela filijale kloštranske župe) je i

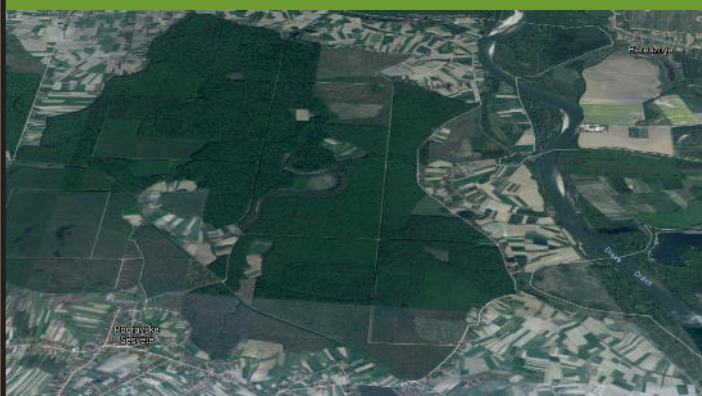
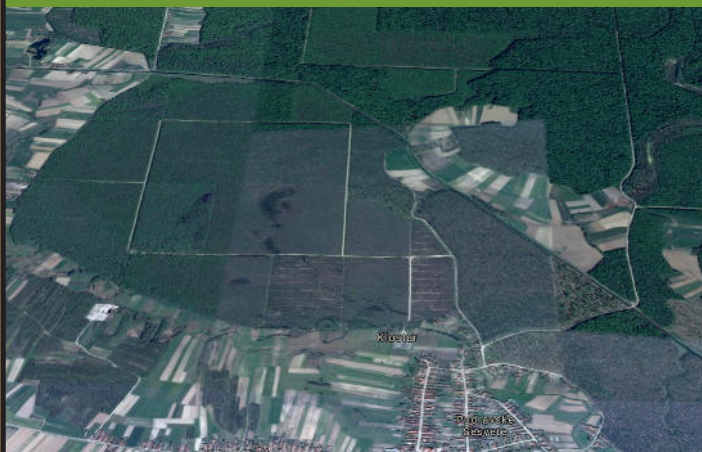

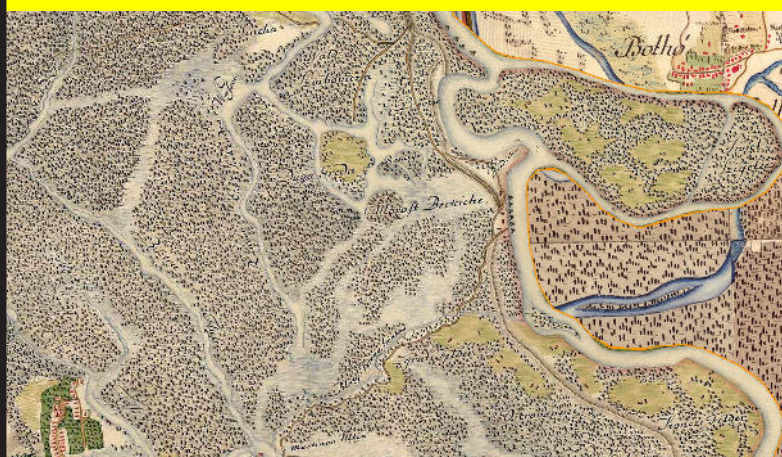
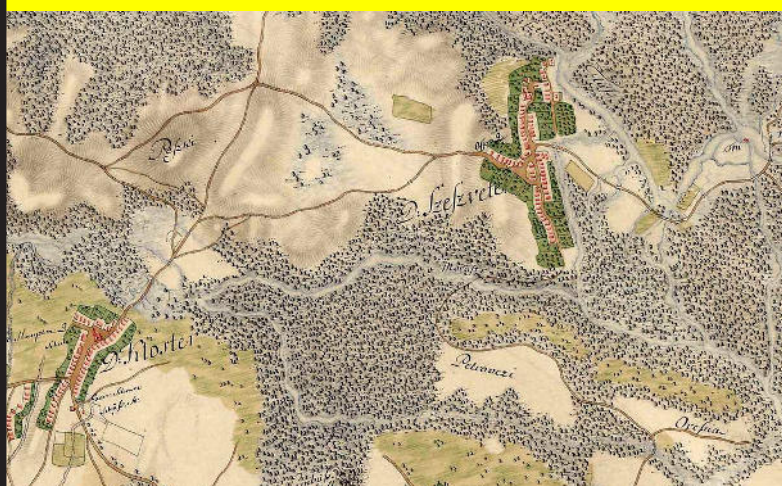
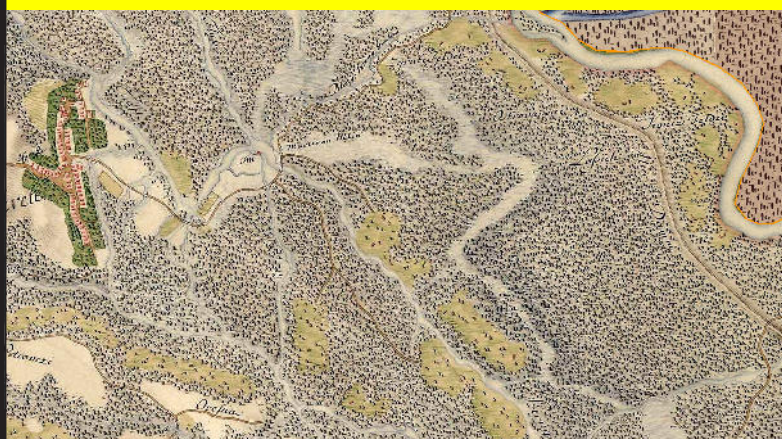
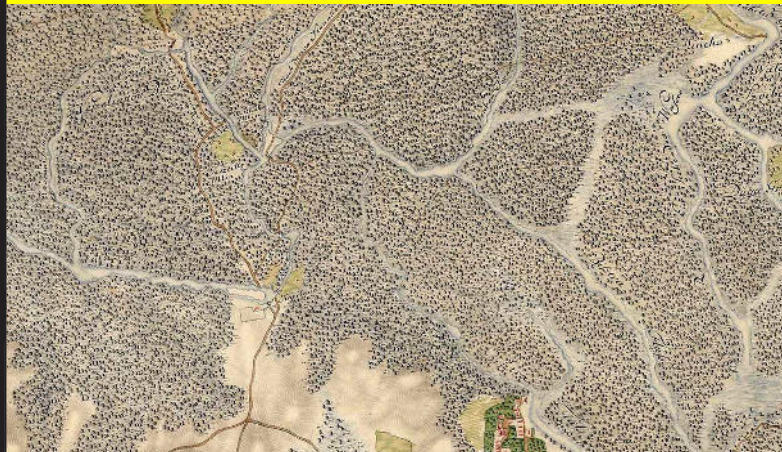
Desno: izvrstan srebrni barokni rad - kalež (početak druge polovice 18. stoljeća) nepoznatog majstora iz župne crkve Svih svetih. Lijevo: također barokni kalež jednostavnije izvedbe, srebro - pozlačeno, nepoznati majstora iz župne crkve u Sesvetama Podravskim. Oba spominje kloštraski župnik Szaraga 1780. godine. Ovaj jednostavniji vjerojatno je nabavljen odmah nakon 1744. godine. Foto: BMBB 2007. Dolje lijevo: detalj - baza i nodus (Foto: BMBB 2015.).

Karta Google Earth 2016.

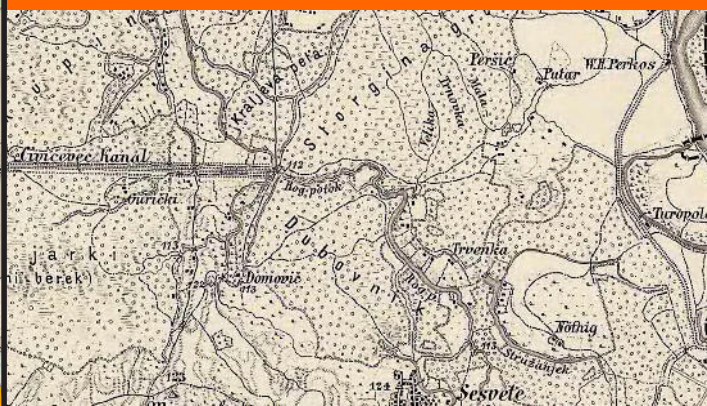
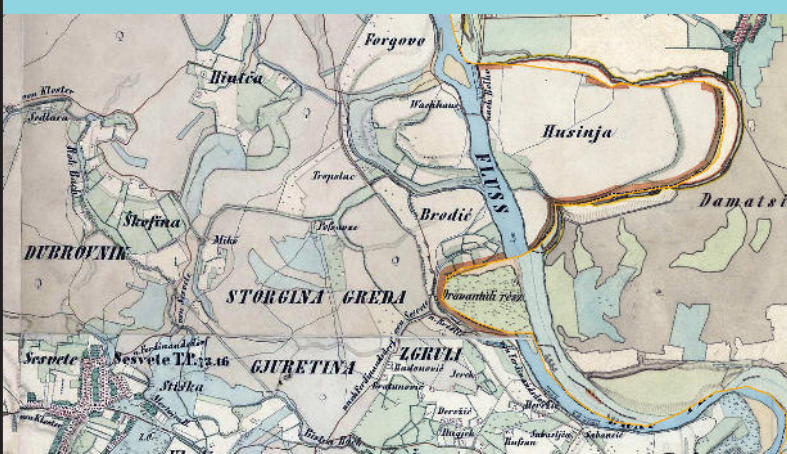
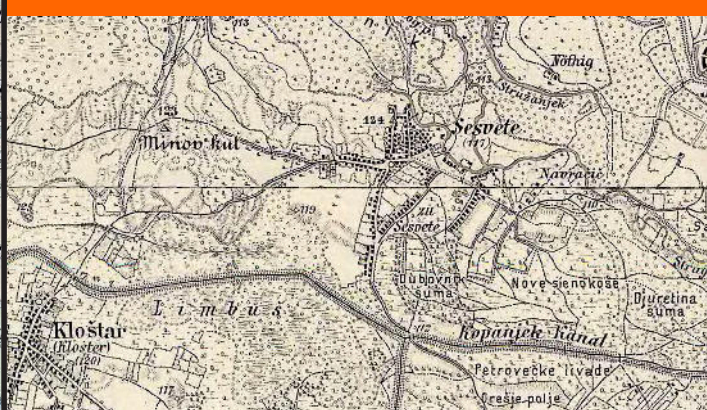
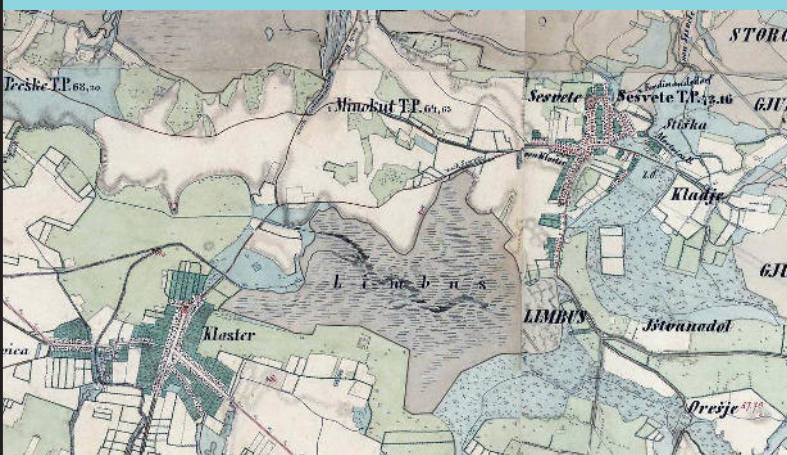
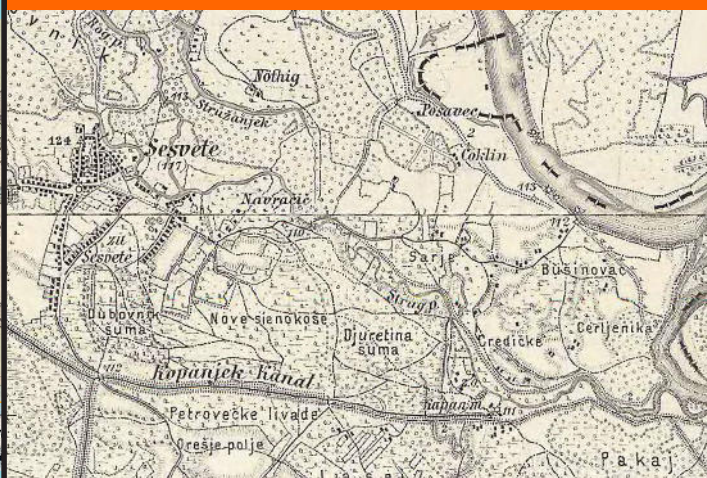
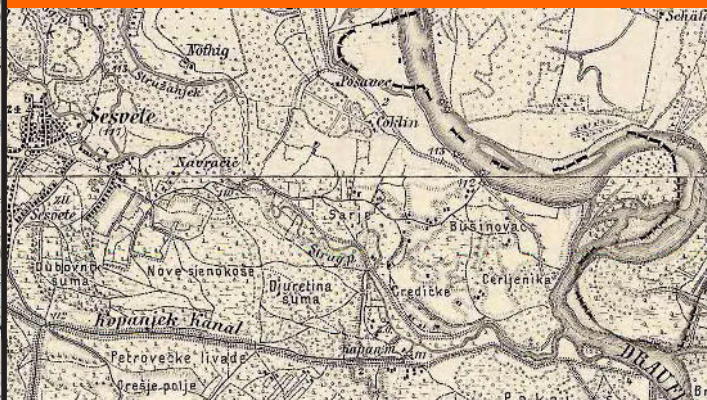
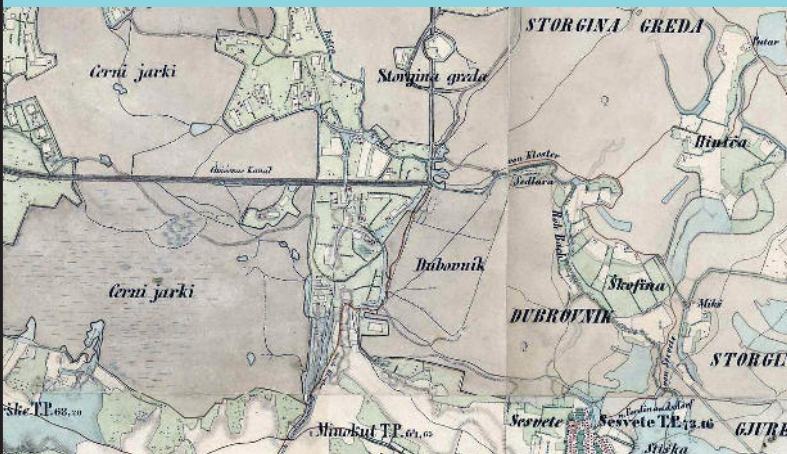
Karta 1782.

Karta 1865. - 1869.

Karta 1880.

P
O
D
R
A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E

Lokacija stare kapelice Svih svetih (kratko vrijeme i župne crkve) u Gornjem kraju (Strossmayerova ulica). Ovdje je danas kapelica Žalosne Gospe podignuta 1977. godine kao uspomena na staru crkvu. Na tom mjestu danas živi obitelj Vlašić. Foto: 2014.

izgrađena, dijelom od ostataka cigle stare srednjovjekovne utvrde Gorbonok, koja se nalazila oko 3 km prema Kloštru Podravskom, na predjelu danas zvanom Pridvorje - Gradina. I arheološka iskapanja posljednjih godina dokazala su postojanje navedene utvrde ili kaštela koji je ovdje egzistirao od oko 13. stoljeća do 1552. godine, kada ga ruše i pale Turci (<http://www.vecernji.hr...>). Stoga možemo kazati da je u zidove današnje župne crkve u Podravskim Sesvetama ugrađen dio gotičke kloštranske građevine (Cvekan P.: Od Gorbonuka..., 83). Osim toga nije isključena mogućnost da je dio građevinskog materijala od stare kapele/srednjovjekovne župne crkve Svih svetih bio upotrijebljen i u gradnji nove crkve.

Str. 64-65: karte prostora Podravske Sesvete: 2016., 1782., 1865. - 1869. i 1880. godine. Od gore prema dolje: SZ, SI, JZ i JI) (Izvori: Google Earth, <http://mapire.eu/en/map/firstsurvey/> - Horbec I....isto, sekc. 12, <http://mapire.eu/en/map/secondsurvey/> i http://mapire.eu/en/map/hkf_75e/)

Najstarija poznata izvrsna fotografija centra Podravske Sesvete i župne crkve Svih svetih, te okolnog prostora iz 1925/26. godinu. Izvrsna fotografija koja govori vrlo mnogo. Nedvojbeno se radi o zimi 1925. na 1926. godinu, jer lipe u prvom planu (zasađene u ožujku 1923.) vidljivo imaju dvije vegetacijske sezone nakon sadnje.

Ovdje se dobro vidi tada (prije 3 godine - 1922.) izgrađena nova kapelica sv. Ivana Nepomuka. Naime, stara kapelica, odnosno pokrov od crijepa na nekoliko drvenih stupova, podzidanih ciglom podignut 1889. stradao je u jednom ružanskom nevremenu 1913. godine. Pored kapelice tada je bilo stablo tzv. "neroda" (stablo je bijele boje iz roda Populus), koje je vjetar srušio i koje je oštetilo kapelicu. Tako oštećena kapelica stajala je gotovo 10 godina. U njezinoj pozadini je (i danas postojeća) zgrada najveće, najznačajnije i najstarije sesvečke trgovine Simona Hirschlera (kojega je obitelj pokopana na sesvečkom groblju, ali su grobovi vremenom zaboravljeni i zapušteni) otvorenog prvi put još 1894. godine. U istoj zgradi sredinom 1930-ih trgovinu ima obitelj Abranović, a danas je zgrada u vlasništvu obitelji Palaić. Međutim, trgovina obitelji Ivana Abranovića spominje se već 1908. (Spomenica župe P. Sesv.), stoga još uvijek nisu u potpunosti jasne lokacije i imovinsko pravni odnosi vezani za ovu trgovinu.

U desnom kutu fotografije može se vidjeti kuća u kojoj je bilo smješteno "vatrogasno spremište", iako DVD Podravske Sesvete tada još nije bilo osnovano, odnosno bilo je u fazi osnivanja. Isto spremište ovdje se nalazi i danas. Valja napomenuti da se u župnoj Spomenici 1913. navodi da su požar u župnom dvoru spasili "domaći vatrogasci sa štrcaljkama", što znači da je organizirana obrana od požara već tada bila očita.

Na fotografiji se odlično vidi nekoliko mjeseci (u ljetu 1925.) ranije potpuno novoizgrađena crkvena betonska ograda sa željeznim štaketama od domaćih majstora.

Fotografija je snimljena u 10 sati i 20 minuta, ali ne znamo kojim povodom.

Napomenimo da su godinu dana ranije (ljetu 1924.) u zvonik crkve bila postavljena tri nova zvona (postoje i danas).

Fotografija je iz privatne zbirke Stjepana Jagića.

7. Podravske Sesvete krajem 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća

Nakon ukidanja Vojne krajine 1871. godine postupno dolazi do razvojačenja, te je narod na tim područjima odahnuo barem od života pod stalnom vojničkom stegom. Tako se i u Sesvetama život nastavio. Sesvete su odmah pripojene Upravnoj općini Pitomača, u sastavu koje su do 1895. godine kada je konstituirana Upravna općina Sesvete Podravske. Nakon ukidanja Vojne krajine uređeno je upravljanje šumama, formirana tzv. Zemljišna zajednica koja je objedinjavala gotovo sva do tada javna zemljišta (površine Zemljišne zajednice podijeljene su 1913. godine – čime se veličina svih privatnih posjeda i povećala) itd. Prvi načelnik je bio Fičko Mijo (Status anim. 3, 213), a 1896. i 1897. godine načelnik općine je Bolto Kozarić, a znamo i za načelnika Josipa Vodogažca - 1916. i

općinski bilježnik (1913. - 1917.) (Izvor: arhiv župe Podravske Sesvete). Tih godina, a vjerojatno od samog ustroja općine u Sesvetama je bio poznat općinski bilježnik i blagajnik Klauček Mijat (koji se 1884. priženio obitelji Cecilije Matan) (Status anim. 3, 251). Prvih godina 20. stoljeća UO Podravske Sesvete prostiru se na 5040 jutara i 423 čhv zemljišta, 889 domaćinstava sa 3177 duša (podatak za 1903. – bilješka na papiriću iz jedne od knjiga Status animaruma sesvečke župe). Upravna općina Podravske Sesvete SREZA Đurđevac postoji kao takva i nakon Drugog svjetskog rata. Godine 1913. UO Podravske Sesvete imaju 3355 stanovnika, a u njezinom su sastavu bile Podravske Sesvete, te konaci Dubovnik (88 stan.), Podravski Draganci (206

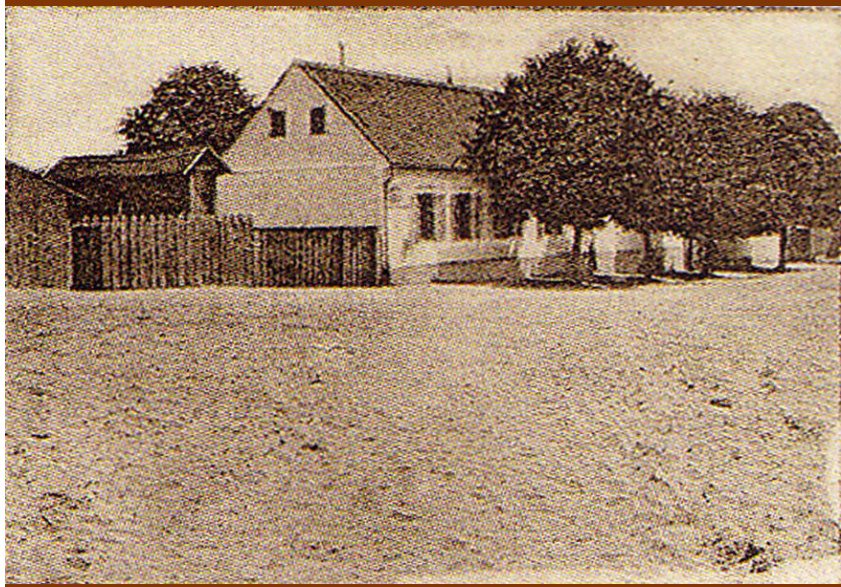

Prethodna stranica: mlin na rijeci Dravi obitelji Šerbedžija. Fotografirao ga je Mirko Lauš iz Pitomače 1969. godine. Mlin je demontiran 1970-ih godina. Bio je to jedan od posljednjih mlinova ovakve vrste koji su se koristili stoljećima na ovim prostorima. Na ovom se mjestu danas nalazi skela koja povezuje tzv. predio Prek na lijevoj obali Drove, a koji je u sastavu općine Podravske Sesvete. Manja fotografija: S. Jagić oko 1970. Gore: rijetke fotografije vršidbe žita u Podravskim Sesvetama 1930-ih godina. Žetva je stoljećima bila najvažniji posao u naselju. Između dva svjetska rata je napredak tehnologije omogućio kvalitetniju i bržu obradu žita. (Begović B.: Ftem Sesvetam, 46).

Upravne i porezne općine i prebivališta <i>Verwaltungs- und Steuer-Gemeinden und Wohnorte</i> Uo. = Upravna općina (Verw.-Gemeinde)	Žiteljstvo <i>Bewohner</i> 1910.	Župe rimo-katol., grčko-katol. i grčko-istočne <i>Römisch-Kath., Griechisch-Kath. u. Griechisch-Orientalische Pfarren</i>	Pučka škola <i>Volksschule</i>
Velika Črešnjevica ○ pu.	1.160	Pitomača rk., Mala Črešnjevica gl.	V. Črešnjevica
7. Uo. Podravske Sesvete (K.) (5.040 j. 423 □h.)	3.355		
Podravske Sesvete (5.040 j. 423 □h.)	3.355		
Podravske Sesvete ○ ou.; ž. rk.; pu.; ☒	2.688	Podravske Sesvete rk.	Podr. Sesvete
Konaci Podravske Sesvete:			
Dubovnik ○	88	..	..
Podravski Draganci ○	206	..	..
Šarje ○	373	..	..

Gore lijevo: izvadak iz Repertorija od 1913. godine koji se odnosi na UO Podravske Sesvete (Političko..., 1913.). Gore desno: općinska zgrada Upravne općine Podravske Sesvete (današnja lokacija) 1930-ih godina (Koprivničko-križ. žup..., 123). Dolje: zgrada općine snimljena 1933. godine, prigodom procesije povodom obilježavanja 1900 godina od smrti Isusa Krista. Pogled od crkve (Spomenica župe Podravske Sesvete).

Stari župni dvor u Podravskim Sesvetama Sesvetama župljani su kupili od Stjepana Janeša (rođ. 1845., kbr. 793) odmah nakon osnivanja župe 1885. za tadašnjih 2250 forinti. Janeš ju je izgradio krajem 1870-ih godina u namjeri da otvori gostionicu i tzv. "svratište". U to vrijeme bila je jedna od najvećih profanih građevina sve do gotovo sredine 20-og stoljeća. Imala je pet velikih prostorija, te još nekoliko manjih (kuhinja, veliki podrum i dr.). Zgrada je srušena oko sto godina nakon izgradnje i na istom je mjestu (od 1974. do 1979. godine) izgrađen današnji župni dvor, u vrijeme župnika Tomislava Hrupca. (Begović B.: Ftem..., 38 i Cvekan P.: Podrav..., 62-64)

stan.) i Šarje (373 stan.) (Političko...1913., 79). Poštanski ured općina dobiva 1911. godine, a cijelo navedeno vrijeme najznačajniji godišnji sajam održavan je 12. srpnja (spominje se već od 1886. godine - Danica...1886.).

Od kraja 1870-ih godina počinje dijeljenje krajiških kućnih zadruga i ono će trajati gotovo sve do gotovo kraja 1930-ih godina. Ali je najviše zadruga podijeljeno posljednjih desetljeća 19. st., tako da se postepeno počeo povećavati broj stambenih jedinica.

Nešto prije dokinuća Vojne krajine, odnosno 1869. godine u Sesvetama živi 1802 stanovnika i već 1872. godine pojavljuje se ideja nekolicine mještana, a poticana kloštraskim župnikom Tomom Ciglarićem, da se odmah krene u sakupljanje priloga i razradu ideje za izgradnju nove kapele Svih svetih. Načinjen je i ugovor sa pitomačkim poduzetnikom i posjednikom Stevom Đurđevićem i izgradnja je ubrzo počela.

Iako se očekivalo da dolaze bolja i smirenija vremena i za Podravske Sesvete, gdje je počela izgradnja nove crkve, selo je u tijeku glavnih radova stradalo 29. kolovoza 1877. doživjelo katastrofu. U ogromnom požaru izgorjelo je toga dana preko 80 raznih objekata (kuća, staja, štagalja i dr.) i cijela ljetina (pšenica, raž, ječam, sijeno, zob, djetelina i slama) požarom zahvaćenog područja. Tako je jedan dosta veliki broj mještana bio jako osiromašen. (Horvat R.: Crtice..., 69)

No, ovaj požar nije spriječio naum Sesvečana da završe izgradnju crkve, te je ona i završena (dijelom od materijala sa stare gorbonočke/kloštranske srednjovjekovne utvrde) i posvećena 4. travnja 1878. godine (Spomenica župe Podr., 4-5).

Nakon ukidanja Vojne krajine postepeno se javljaju povoljniji uvjeti za život, pa se pojavljuje sve više obrtnika, a od kraja 19. st. i

Fotografija sa jednog sleta djece osnovne škole u Podravskim Sesvetama iz 1925. godine. Slet je održan na današnjem prostoru Kladje, odnosno na mjestu današnjeg nogometnog igrališta, ali ne znamo kojim povodom. Iz priloženog možemo vidjeti da se u pozadini već nalaze nogometni golovi, što govori da se već tada u Sesvetama igrao nogomet. Nogometni klub "Drava" osnovan je tek 1949. godine. Iz zbirke autora.

Prva stranica "Izvadka" sa sjednice Općinskog vijeća od 23. 11. 1896. godine. U župnom uredu u Podravskim Sesvetama.

Sa navedene sjednice Općinskog vijeća Podravske Sesvete saznajemo tko su bili općinski vijećnici, a bilo ih je 22 bez načelnika općine: „Izvanredna sjednica občinskoga vijeća" UO Podravske Sesvete 23. studenoga 1896."...pod predsjedavanjem g. Bolte Kozarića upravitelja općine, u prisustvu obč. vijećnikah Rikarda Filipašića, Mate Cugovčana, Andre Derežića, Stefana Janeša, Imbre Fička, Martina Haluseka, Štefe Šokca, Gjura Bratanovića, Mate Mikša, Imbre Siteka, Tome Pintareka, Mate Zrinjskoga, Mate Birovčeca, Mate Posavca, Andre Kovačića, Štefe Bregovca, Lovre Hegeduša, Štefe Gluhaka, Joze Kovačića, Mate Siteka, Gjura Miloša i Andre Posavca..." Dolje: pečat Općine Podravske Sesvete iz 1899. godine. Iz arhiva župe Podravske Sesvete.

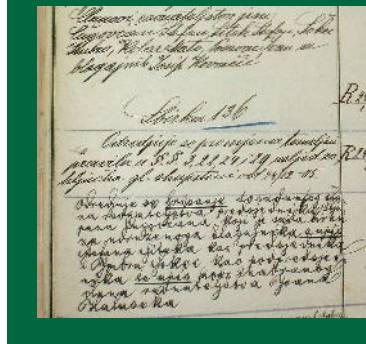
pokoja trgovina. Stoga se počinje značajno povećavati i broj stanovnika. Jedan od tog trenda je i sve brojnije doseljavanje iz raznih dijelova Hrvatske i Mađarske. Godine 1880. Sesvete imaju već 2100 stanovnika, a narednih dvadeset godina taj se broj uvećao za više od 1300 osoba, na 3486 1905. godine. Sa nešto više od 2000 stanovnika Sesvečani početkom 1880-ih uviđaju da će biti sposobni održavati svoju župu i župnika, a posebno stoga jer su nekoliko godina ranije izgradili novu crkvu. Njihova je molba uslišena i od 1885. Podravske Sesvete više nisu filijala župe u Kloštru, već samostalna župa. Prvi župnik je bio Alojzije Baroša, koji je već naredne 1887. godine otišao za župnika u Kalinovac.

Godine 1913. ulice još uvijek nisu imale svoje nazive - u današnjem obliku. Tadašnji župnik Blažeković je zabilježio, navedene godine ove nazive ulica i zaseoka gdje su živjeli župljani, odnosno stanovnici tadašnje općine Podravske Sesvete, prostor koje se podudarao sa veličinom župe:

Prva n(l)umera, Ceresnik, Druga ulica, Treća ulica, Razlev, Kladje, Zgruti, Mekiš, Konci, Šarje, Stara crkva (Stara cirkva - Gornji kraj), općinska ulica, Zaberek, Bukove grede, Koprivje, Koci, Jasenje, Draganci, Dubovnik, Ruškova Greda (prema rasporedu klečanja u crkvi 16. rujna 1913. godine).

Godine 1905. (upisano 22. srpnja br. R 247/1-05) nekolicina mještana prilazi osnivanju u narednom periodu vrlo važne zadruge: "Hrvatska seljačka zadruga (udruga) u Sesvetah Podravskih sa neograničenom odgovornošću". Pravila datiraju od 2. srpnja 1905., a prvi članovi ravnateljstva

Faksimil iz Registra društvenih tvrtki izvadak iz "pravnih odnošaja društva" HSZ Podravske Sesvete iz 1905. (str. 319).

(vjerojatno i osnivači) su bili Cugovčan Stjepan, Sitek Stjepan, Šokec Imbro, Kolar Mato, Posavec Ivan, dok je blagajnik bio Josip Kovačić. Narednih godina, sve do 1937., kada su pravila usuglašena sa novim zakonima i prenesena u tzv. Zadrudni registar, u više navrata su mijenjani članovi ravnateljstva/uprave, kao predsjednik, podpredsjednik i dr. Nemamo konkretnih podataka o broju zadrugara, ali iz upisa u registar još 1905. godine znamo da joj je svrha bila: "a) nabavljati i davati zadrugarima jeftina zajma, za gospodarstvene potrebe. b) primati od zadrugara novčane uložke u štednju. c) uzimati novac u zajam, d) pomagati uputom po mogućnosti i novcem, da se u području zadruge osnivaju druge zadruge u razne privredne svrhe. 3. Zadruga je na neodređeno vrijeme..." Budući da je ista zadruga opstala sve do Drugog svjetskog rata nedvojbeno je njezin rad bio u to vrijeme od velike koristi mještanima ili članovima.

Život u Podravskim Sesvetama cijelo ovo vrijeme bio je relativno dobar. Dolaskom Prvog svjetskog rata nekolicina mještana, njih oko 70 odlazi na bojišta diljem Europe, dok se u mjestu rat osijećao u zraku. Kao i u drugim mjestima i Sesvečani su ostali bez svojih crkvenih zvona (nabavljena 1884.), koja su skinuta i odvežena za izradu oružja i to 1916. najveće (419 kg) i najmanje (59 kg), a 1917. i srednje

Između 1914. i 1918., u vrijeme Prvog svjetskog rata, bilo je oko 70 Sesvečana mobilizirano i upućeno na ratišta širom tadašnje Austro-ugarske monarhije i drugdje. Ovo je fotografija koju je poslao jedan takav mobilizirani "Sesvečok" 1917. godine. O kojoj se osobi osobno radi neznamo, međutim, znamo da je ovdje netko i iz Podravskih Sesveta. Ovo je inače vrlo rijetka fotografija koja se danas može pronaći u foto albumima u Podravskim Sesvetama. (Begović B.: Ftem..., 47)

(250 kg), no osim toga gotovo se ništa značajno nije promijenilo - nova zvona nabavljena su uz pomoć svih Sesvečana 8čak i onih koji su emigrirali u SAD i Kanadu) već 1924. Nakon rata Sesevete postaju još pogodnije za život, te do početka 1930-ih život u svakom pogledu cvijeta. U mjestu je desetak obrtnika, nekoliko trgovina (najvažnija ona Simona Hirschlera), desetak mlinova, ljudi rado doseljavaju iz raznih dijelova Hrvatske i Mađarske u potrazi za poslom kod većih gospodarstava ili na sesvečke konake. Stoga se i vrlo značajno povećava broj stanovnika. Tako je u popisu od 1921. zabilježeno čak 3450 stanovnika, a sredinom 1920-ih taj je broj bio još veći. Međutim, nakon "šestojanuarske"

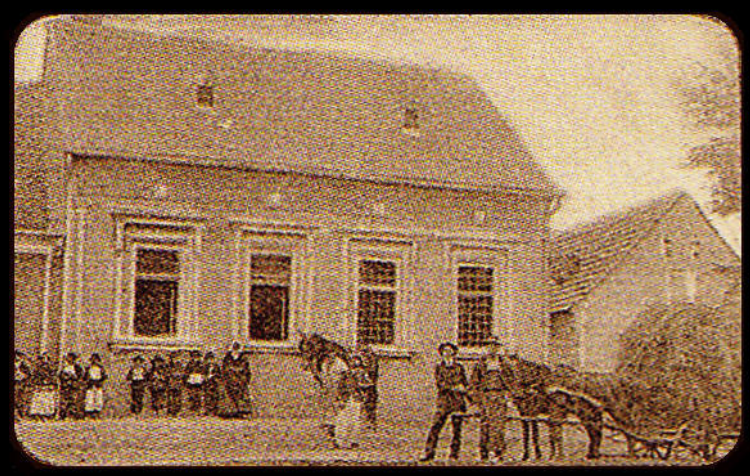
*Pismo 27. svibnja
jeden Isus i Marija
Bog nego ti napišem i obznanim
par reči neka bude pozdravljeno
presveto trojstvo otac sin i duh
sveti a sadati obznanujem
da smo svi zdravi koje
zdravlje i tebi želimo odboga
i od majke bože i od srdca svoga
akaj si štela znati to ti
obznanujem da se je i druga
krava oteljila u subotu pred
trojake i ova muško tele
jenako kada je jeno i sve je
dobro kod kuće samo nije
veselo jer se svi zate
spominjemo kaj svakakova
pisma idu odotud da ste
gladni i da nemate ni kruva
do sita i da je samo juho da
jedan droblen drugoga naganja
i drugo nikaj...zato mi
obznani ka koje jeli sam
grof splaća...pakad bude
mesec zišel pošalji novce
kuliko ti dade a sebi ostavi
nastrošak a ako ti je zlo i na
cug a ko nesmeš kući atije
zlo piši makar inediti novce
kad zide mesec to je znak da
će vas prevarati ja ću tebi
poslati kuliko titreba za
cug samo piši ti si moja bila
i buš dok ja živem...obznani
mi jesi li primila fertuna i
oplečka i malu kesicu to je
bilo sve skupa svezano...*

Najveći dio stanovništva Sesevete i u periodu do Prvog sv. rata uglavnom se bavio poljoprivredom. Međutim, bilo je i onih koji su tražili bolje i odlazili u razna nadničarenja veleposjednicima, kako u Pitomaču, tako i u Špišić Bukovicu i drugdje, ali su zabilježene i brojni odlasci npr. u Ameriku, nadasve Pittsburgh. Katarina rođ. Palaić (r. 1897. + 1981.), kasnije udana Tišljar u Otrovancu, 1911. godine odlazila je u nadnice grofu Špišiću u Špišić Bukovicu. Foto gore: Katarina Palaić fotografirana kod Wagnera u Virovitici 1911. Sačuvalo se jedno pismo koje joj je majka Roza rođ. Štefanić (r. 1868. - kbr. 322) pisala iste godine. U pismu možemo lijepo vidjeti duhovno stanje sesvečkog puka i što mu je bilo najvažnije: "Pisano 27. svibnja faljen Isus i Marija. Prije nego ti napišem i ibznanim par reči neka bude pozdravljeno presveto trojstvo otac sin i duh sveti a sadati obznanujem da smo svi zdravi koje zdravlje i tebi želimo odboga i od majke bože i od srdca svoga akaj si štela znati to ti obznanujem da se je i druga krava oteljila u subotu pred trojake i ova muško tele jenako kada je jeno i sve je dobro kod kuće samo nije veselo jer se svi zate spominjemo kaj svakakova pisma idu odotud da ste gladni i da nemate ni kruva do sita i da je samo juho da jedan droblen drugoga naganja i drugo nikaj...zato mi obznani ka koje jeli sam grof splaća...pakad bude mesec zišel pošalji novce kuliko ti dade a sebi ostavi nastrošak a ako ti je zlo i na cug a ko nesmeš kući atije zlo piši makar inediti novce kad zide mesec to je znak da će vas prevarati ja ću tebi poslati kuliko titreba za cug samo piši ti si moja bila i buš dok ja živem...obznani mi jesi li primila fertuna i oplečka i malu kesicu to je bilo sve skupa svezano..." Iz zbirke autora.

Prostor Podravske Sesevete na Austro-ugarskoj vojnoj "specijalki" iz 1882-83. (Mühlberger J. i Herwegg J.) - dio "35° 46' Belovar", sa dopunama do 1910. godine.

Svakodnevno popodne ispred jedne kuće u Sesvetama početkom 1930-ih godina. (Koprivničko-križ župan., 123)

diktature kralja Aleksandra u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji 1929. godine i opće gospodarske krize početkom 1930-ih počelo se i u Sesvetama živjeti sve teže. Posebno nakon 1932/33. Industrijski proizvodi dosežu vrtoglave cijene, a cijene proizvoda koje je proizvodio seljak jako opadaju. Pa je život bio vrlo težak. Na primjer, između 1935. i 1939. 1 kg. modre galice, koja se koristila u voćarstvu, vinogradarstvu i drugdje koštala je 6-7 dinara, 1 kg kukuruza plaćao se samo 1,4 do 2 dinara, jedna kutija šibica vrijedila je 5-6 jaja. Cijena pšenice pala je, u odnosu na sredinu 1920-ih za oko 70-80% (1926., npr., 100 kg pšenice je vrijedilo 500-600 dinara, a tada 100-200 dinara). 1 kg šećera vrijedio je desetinu vrijednosti 100 kg pšenice, 1 litra petroleja kao petina, 1 kg riže kao desetina vrijednosti 100 kg pšenice. Za jedne obične cipele trebalo je dati 100 kg pšenice. Neki su se artikli, kao npr. šećer kupovali na grame. Za jedan dinar moglo se kupiti čak 6-7 jaja, a 20 grama duhana koštao je čak 3 dinara ili oko 20 jaja, a kutija cigareta "Ibar" stajala je 5 dinara ili čak 25-30 jaja. (Begović B.: Tri..., 56, Glojnarčić M.: Borba..., 242-243) Prilike se počinju koliko toliko popravljati nakon 1938/39., međutim Drugi svjetski rat je već bio na pomolu. 1939. već se počinju pozivati rezervni sastavi starojugoslavenske vojske na pripreme za mogući rat.

Treba ovom prilikom napomenuti i to da se tijekom gotovo cijele povijesti društveni život u

Sesvetama, kao i u brojnim drugim mjestima Podravine, svodio uglavnom na razne vjerske i narodne običaje vezane za život: rođenje, vjenčanje, smrt, te razne igre koje su se izmišljale da bi se skratilo vrijeme, npr. prilikom čuvanja krava ili svinja itd. Premda malo naselje i dosta udaljeno od glavne prometnice u Podravskim Sesvetama odvijao se vrlo živ društveni život, a mnogo toga je i ostalo sačuvano u pisanom obliku, a što možemo zahvaliti nekolicini ljudi koji su o tome vodili brigu. Zanimljivo je spomenuti poznatog etnomuzikologa i skladatelja doktora Franju Židovca iz Đurđevca, koji se bavio etnologijom i zapisivao i obrađivao pjesme i plesove Podravine i koji je 1937. napisao ovaj sjajan tekst (Sv. Cecilija 1937., 2, 53-54), pa ga donosim ovom prigodom u cijelosti: "Dne 24. siječnja pošao sam s mojim "asistentom" kolegom Nikšom, sanjkajući se problematičnim sanjakom u Podravske Sesvete. Hladni vjetar puhao je baš u nas, a početak vožnje zasladili smo na taj način, što smo prelomili rudo još u Đurđevcu, a "Cugle" potrgali na pol puta. Početak nezavidan, ali odlučeno je, pa što Bog da i sreća junačka. Moj paradni kočijaš kolega Nikša, pun optimizma, a žena i sin, jer se radi o sanjkanju, pristajali uz njega i bio sam nadglasan. Princip pokoravanja većini. I tako, sanjkajući se od lijeva na desno, širinom puta, nadrobljeno fućkanjem vjetra, stigli smo hvala Bogu čitavi u Podr. Sesvete. Naš dobri drug Mata Hrvatić, upravitelj škole i njegova gospođa, dočekali nas sa toplom peći, punim stolom i pjevačicama i odmoreni, otopljeni, mogli smo početi sa poslom. Sve je išlo glatko, jer su pjevačice dobre i upućene pošto smo došli, bez sustezanja, pjevale i plesale. Ja sam bilježio napjeve, a kolega Nikša tekstove, jer smo imali premalo vremena, da jedan to dovrši. Pjevačice su bile: Vlašić Ana (45 g.) Karšić Apolonija (40 g.) Derežić Dora (27 g.). Zanimao sam se za kola, i ove žene su mi sva kola plesale, pa sam i tu bio u povoljnom položaju, da zapišem ono što čujem i vidim.

Tu mi je pala misao, kako bi mogao svaki učitelj blagotvorno djelovati u svom selu. Ne moraju biti svi glazbeno

obrazovani da zapišu melodije, ali tu ima toliko toga što propada radi našega nehaja, da je to prava sramota. Zar se ne bi u nastavnim planovima za učit. škole moglo posvetiti pažnju i etnografiji, jer ako je itko pozvan, a to su učitelji, da sakupe sve to narodno blago. Učitelju je to moguće, jer živi s narodom, proživljava sve događaje u selu, a bit će mu tim lakše, ako mu škola daje zaradu za taj posao. No to su misli, koje su nažalost, teško ostvarive."

Trgovina mješovitom robom obitelji Hirschler u Podravskim Sesvetama početkom 1930-ih godina. Gore lijevo: ista zgrada 2015. godine. Smještena je u pozadini poklonca/kapelice svetoga Ivana Nepomuka. Godine 1894. (3. studenoga) Židov Simon Hirschler otvorio je najpoznatiju, prvu, najveću i do Drugog svjetskog rata i gotovo jedinu trgovinu u Sesvetama ("Simon Hirschler trgovina mješovitom robom, rakijom i rumom"). 1. ožujka 1913. promijenio je naziv u "Trgovina mješovitom robom", i kao takva trgovina je radila sve do početka 1930-ih godina. 1930-ih godina trgovinu na istom mjestu otvara obitelj Abranović (?), a nakon Drugog svjetskog rata Poljoprivredna zadruga. Na fotografiji iz početka 1950-ih godina (dolje) stoji natpis "Trgovina mješovite robe Poljopr. zadruge S.O.J. (sa ograničenim jemstvom) Podravske Sesvete" i vidi se da je zgrada preuređena. Dio današnje ulice prema Staroj cirkvi i današnjoj općini ljudi su zvali "Išljeroва vulica". Fotografija dolje: iz privatne zbirke Stjepana Jagića. Godine 1918., osim Hirschlera (u župnoj Spomenici župe P. Sesvete), spominje se trgovac Domer, Tomo Klepec i I. Abranović.

8. Župa i župna crkva Svih svetih

Kako smo već u više navrata spomenuli župa Svih svetih postoji još od početka 14. st. U vrijeme turskih osvajanja od prve polovice 16. st. ona se gasi, kao što se raseljavaju i sva naselja župe. Nakon obnove Sesveta posljednjih godina 17. st. nakon istjeravanja Turaka iz ovog kraja Sesvete su 1702. godine pripojene novoosnovanoj župi u Kloštru Podravskom. U sastavu te župe ostaje naredna gotovo dva stoljeća,

odnosno do 1885. Kako je do 1872. godine mjesna kapelica bila vrlo dotrajala, jer su joj neki dijelovi potjecali još iz 15. st. Sesvećani su krenuli u izgradnju nove kapelice - a to je današnja župna crkva koje je izgradnja i završena 1878. Budući da su Sesvete 1883. godine u gospodarskom smislu već bile dovoljno snažne da mogu izdržavati župnika mještani su izrazili želju za ocijepljenjem od kloštranske župe. To im je i odobreno 8. prosinca 1885. godine.

Župna crkva tijekom proteklih 130-ak godina bila je u više navrata uređivana i obnavljana, dok osnova današnjeg izgleda potječe iz razdoblja konstruktivne obnove od 1985. do 1991. godine.

(Više o župi i župnoj crkvi vidjeti: P. Cvekan: Podravske Sesvete - župa i selo i Spomenica župe Svih svetih u Podravskim Sesvetama - u nastavku ove knjige)

Dolje: pogled na župnu crkvu (s lijeve strane) - pogled na južnu stranu, spoj apside i sakristije, pogled na pročelje i zvonik, te pogled na sjevero istočni dio apside (svetišta).

Stranice 77-80: faksimili originalnog dokumenta br. 9325 Kraljevske zemaljske vlade odjela za bogoštoviju i nastavu vezano za dozvolu osnivanja župe Svih svetih prema kojem ona nanovo postoji od 8. prosinca 1885. godine, to jest nakon više od tri i pol stoljeća. (U arhivu župnog ureda u Podravskim Sesvetama).

Gore: pogled na župnu crkvu od Preradovićeve ulice 2005. godine.

B
K. rem. vlada najel za bogostorje i nastanu
Braj 9325 Prepis.

Kralj podčupaniji

Belovar.

K. rem. vlada najel za bog i nastanu
nalazi glede ustrojstva nove rimokat. žr.
p. u Belovaru u podčupaniji belovarske
nadbiškopije zagrebačkej prošto je do ka-
tana potreba nove župe u rečenom mjestu
i prošto su se žitelji sela Belovete zapisnikom
od 18. prosinca 1883. i sačinjenjem od 23. siječnja
1885. obvezali. -

- 1) da će župni vikar pronaći kapelu svetih u gro-
bnici u mjestu Belovete u rečenom mjestu.
- 2) da će župnik dati župni stan tj. kuću sa dotic-
nim gospod. sgrađanin nadolje ukt 800⁰⁰ i 6 realih
zemljošta te župni stan i nadgrade nadolje. -
- 3) da će za konjurnu župnikovu koja sastavlja 500 f.
na godinu iznositi nadoplatiti godišnji iznos od
200 for. nad ovih 300 for. koje će se običajno dugogod.
kapelanskoga mjesta u Belovetu iz zemaljskih
prihoda puke godine dati u ime plaće župnikove.
- 4) da će razpraviti i ostalim duhovnim župljan-
skim imenito glede zapisanih stolovskih pristaja-
ba predpaga i običajnih kućnih radnja nadolje
praviloga što u mjestu Beloveta ima 1899 katolika
dakle dovoljan broj duša za obstanak župe
kanonski praviloga što će nova župa u Belovetu
biti benef. „liberal ordinarii collationis“, pristati
na predlog duhovnoga stola nadbiškopije zagrebačke

ke od 21. kolovoza 1885 broj 2962. da se odiepi filialna
cukva u Svetu od župe Hrašćanske i da u Sve-
ta posebna nova župa ustroji, na pod tim nasćitim
mjestom, da ustrojenjem i uspostavljanjem nove sve žu-
pe hiti br. plav. referatnoj zahvali Hercegovskoj,
hitno zemal. budžetu i fin. više navedenoga zemal.
prinesa od 300 for. na godinu, koj za dopunu župnika
postane kongreg. phrit. i da nikakavini teret troškova
nametnut ne bude.

Dokle do toga nalazi br. zem. vlada odjel za bogo-
štovje i nastavu sporazumno po rečenim duhovnim
stolbu kanonu mjeseca prosinca 1885 dokimati drugo
kapelansko mjesto kod župe Hrašćanske sistematizirano
pa godišnjom plaćom od 300 for. a. m. ter tu plaću u
istom iznosu kao dio sustavne kongreg. od 500 for.
na godinu dozvoliti župniku novo ustrojiti imajće se
župe u Svetu.

Glede obustave spomenute kapelanske plaće odnosno
domaće iste župniku u Svetu plidit će u svoje
volja posebno rješenje.

Vćem se ubrješćuje br. podžuparija odnosno na ta-
mošnje izvješće kod 25. srpnja 1884 broj 7978 pozivom
da popis župejama u Svetu po kućnih brojevih
sastavi i odprva od 200 for. a. m. koju sube reče
u župjani gore navedenim sćetavanjem od 23. srpnja
1885 obvezali svojemu župniku u ime diela kongre-
ne svake godine br. vlastitih predstava dati raz-
poreenje, na pojedine kuće katolika u Svetu i
dotične razporeene iznose u spomenutom popisu
uvesti ter da taj popis po zastupnicih župejama
mjestu Svetu novim i u privatnom zapisniku

od 16. prosinca 1885. i po nacelniku upravne oblasti.
 Pitomaca, nadpisati da se i ratim sa izbornom
 s viednosti osiguravah zupniku ii hfatih ogrev
 nih dva svam podnese. (Ispravom 10° hfati ili 40°
 met. opasaka poglavarska)
 u Zagrebu dne 23 studena 1885

Graf Khuen Hedervary v. r.

Proj 21.155.

Sasbie se
 obe. paglavarske
 On

Pitomaci.

znajja i proglašenja radi time, da zatevačeni
 popis fupidnial no pot. ovne župe po kucnih bro.
 javih nadnaciv imena gospodara i broj dušak
 podnial sastavi protifod 200 for. — po poverenjem
 duša u tom popisu raspoređi, te ga što brže pred,
 loži. —

Ujedno made se naznačiti koliko je ciema u
 oblasti sudješnjim novom hmatu drva tj 4 metra.

Ube. podžupanija
 u Belvaru dne 8 prosinca 1885.

Peliki Zupan
 Budisavljević v. r.

Proj 4882

Levarnoj kral. podžupaniji
 u Belvaru.

P
O
D
R
A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E

V riešenju naloga broj 21155. od 8. prosinca 1885.
povereno na broj 9 od 5 pen. podnosi se
pravnoj braći poduzetnici izbač vraz poverbi
primosti od 200 for. - za čupinika u Sesvetah
na posredni posredni iztečaj sesvečkih na da
je. Ulagateljima neodgovorno, tim prilikom
izpisiem, da se jednom hat posredni dnev
5 for. računati more.

U Pitomaci iz. rujane 1886

Mikšić v. r.

La to sam prepis janki
Obeinska pograničarstva
u Pitomaci 6. svibnja 1897.

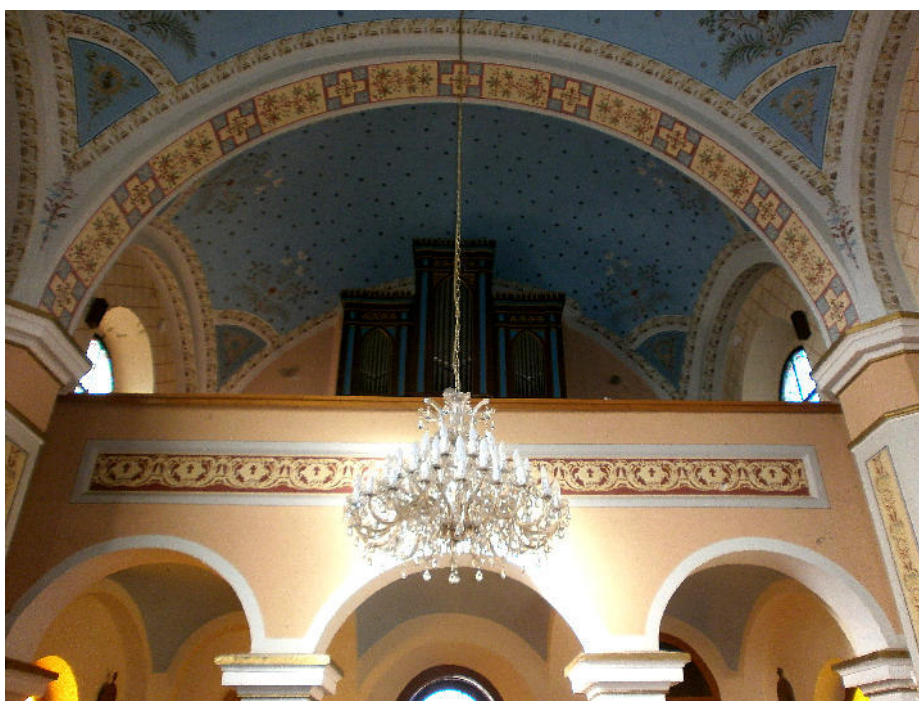
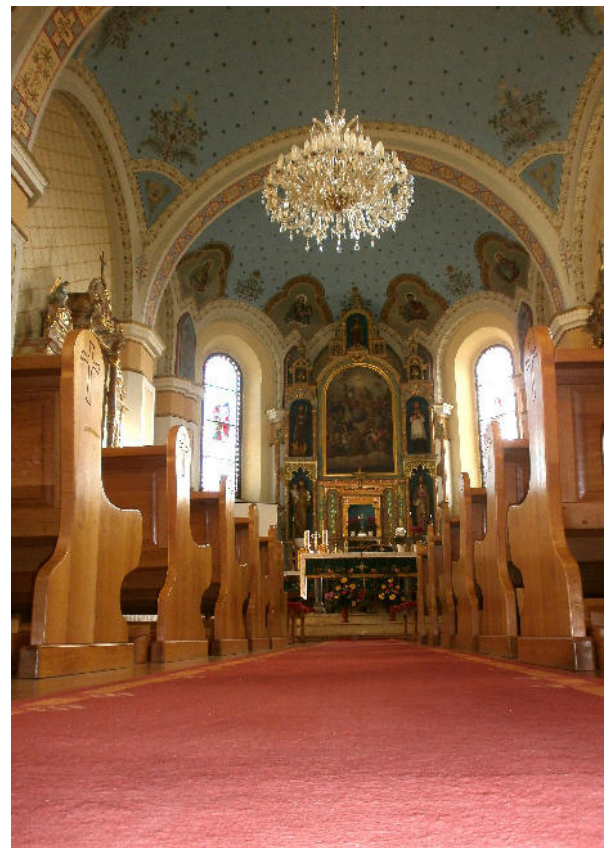
Mracelnik (M. P.) Biljanik
Lume v. r. Lankrac v. r.

La to sam prepis janki!
Pograničarstva blane
u Sesvetah dne 14. svibnja 1897.

Upisatelj Blagajnik
Korčak
Jan Korać

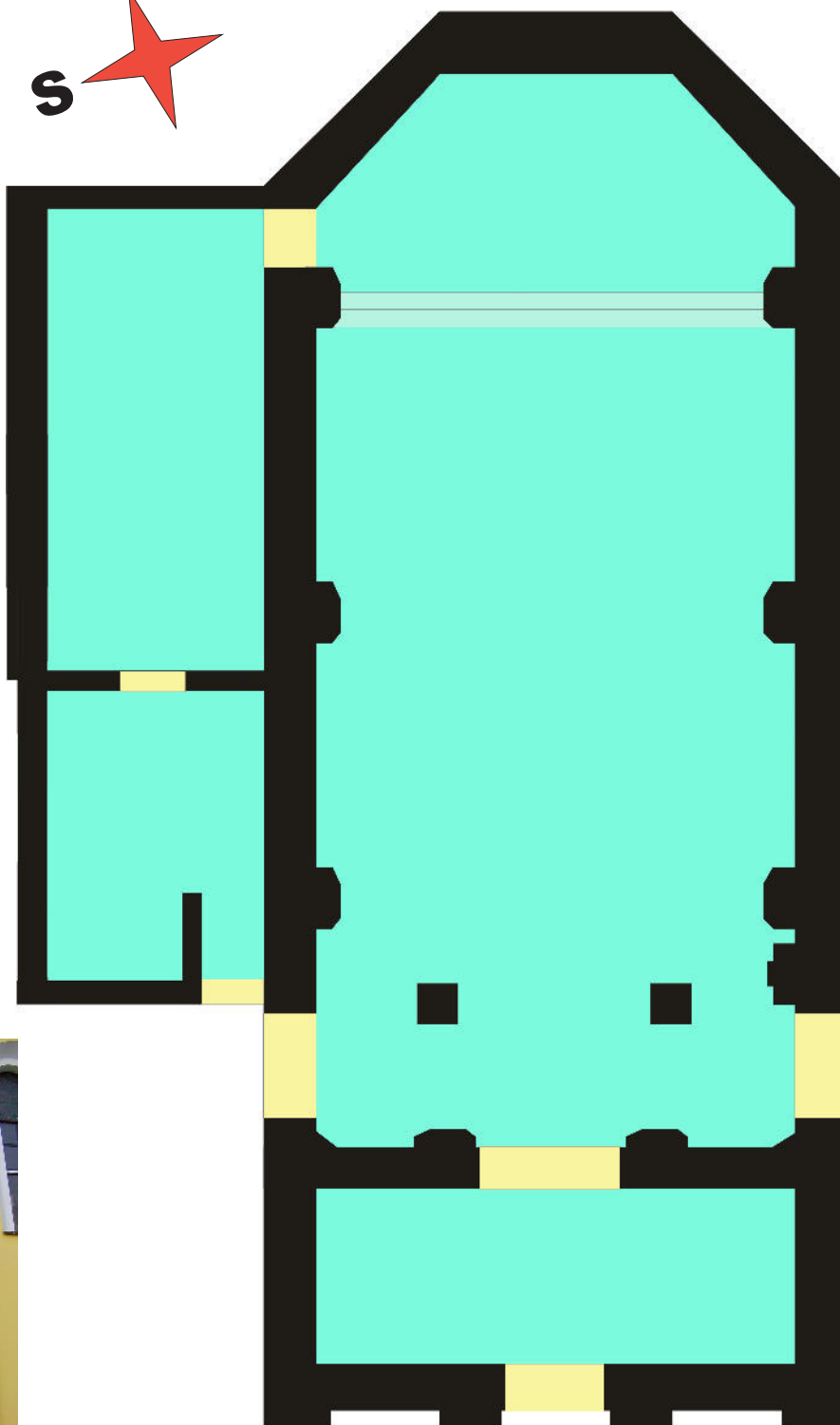

Iz unutrašnjosti župne crkve Svih svetih. Gore: pogled na oslikani strop. Dolje: pogled na kor i dio oslikanog stropa kojeg je prvi put oslikao 1900/02. Rikardo Rojnik iz Zagreba. U sredini: pogledi na glavni oltar Svih svetih izrađen 1889. godine. Foto: siječanj 2016.

U sakristiji na sjevernoj strani uređena je kapelica - foto: 2016. Dolje: ulaz u župnu crkvu snimljen 2010. godine.

Župna crkva Svih svetih u Podravskim Sesvetama duga je 24 metra, a široka 10,5. Svetište (apsida) je 4,5 m duboko i 8 metara široko, i trostrano je. Brod ili lađa je duga 11 metara i široka 8. Iako je izgrađena 1870-ih godina, građevina ima brojne tipično barokne karakteristike. Npr. zvonik je smješten iznad pročelja, dok je svod boltani itd. Sakristija se nalazi na sjevernoj strani broda, dio koje je prenamijenjen u kapelicu koja se koristi prilikom održavanja namjenskih misa kojima prisustvuje manji broj župljana.

Gore lijevo: skulptura sv. Antuna Padovanskog na oltaru sv. Stjepana na južnom zidu u župnoj crkvi. Desno gore: centralna skulptura na oltaru Majke Božje od svete Krunice - sjeverni zid župne crkve. Gore: sv. Lucija, ulje na platnu, 1888. Dolje: manual Riegerovih orgulja iz 1888. godine. (Foto: 2016.)

Desno: oltar svetog Stjepana (detalj) - skulptura svetog Florijana (Furijana) u župnoj crkvi. (Foto: 2016.)

Gore lijevo: župnik Karlo Blažeković između dva svjetska rata - izvor Begović B.: Ftem..., 65. (manja fotografija kada je kratko vrijeme bio upravitelj župe u Pitomači - foto: 1908. arhiv župe sv. Vida Pitomača). Lijevo u sredini: župnik Vinko Majstorović. Lijevo dolje: Tomislav Hrupec (Foto: Boris Drvenkar, 2003.).

Gore: na skupnom objedu prigodom prve pričesti u Podravskim Sesvetama 1968. Ispod: skupna fotografija pričesnika krajem 1960-ih. (Begović B.: Ftem..., 61)

Popis župnika župe Svih svetih Podravske Sesvete:

(Razdoblje 1702. - 1885/86. kao filijala župe sv. Benedikta Kloštar Podravski)

1. Arbanas Đuro (1702. - 1726.), 2. Fabiančić Matija (1726. - 1731.), 3. Turčić Josip (1731. - 1741.), 4. Tomašić Martin (1741. - 1745.), 5. Saraga Ivan Matija (1745. - 1795.), 6. Juraj Mihael (1795. - 1798.), 7. Ribarić Luka (1798. - 1805.), 8. Bedečić Josip (1805. - 1817.), 9. Mikulić Ignacije (1817. - 1831.), 10. Jambrešić Vinko (1831.), 11. Gregurić Ignacije (1831. - 1840.), 12. Šantuš Martin (1840. - 1841.), 13. Berklaš Ferdinand (1841. - 1844.), 14. Šantuš Martin (1844. - 1848.), 15. Podel Franjo (1848. - 1851.), 16. Fabek Đuro (1851. - 1861.), 17. Mačić Marko (1861.), 18. Ciglarić Tomo (1862. - 1875.), 19. Vabec Josip (1875.), 20. Košnjak Andrija (1875. - 1887.). (Cvekan P.: Od Gorbonuka..., 61 i dalje)

(Razdoblje samostalne župe)

1. Baroša Alojzije (1886. - 1887.), 2. Wimer Josip (1887.), 3. Ortner Đuro (1887. - 1890.), 4. Filipašić Rikardo (1890. - 1897.), 5. Gerber Antun (1897. - 1909.), 6. Blažeković Karlo (1910. - 1958.), 7. Majstorović Vinko (1958. - 1970.), 8. Igrec Vinko (1970. - 1972.), 9. Hrupec Tomislav (1972. - 2005.), 10. Kefelja Krunoslav (2005. -) (Cvekan P.: Podr..., 64-67, arhiv župe Podravske Sesvete i Kožul S.: Svećenici..., 224)

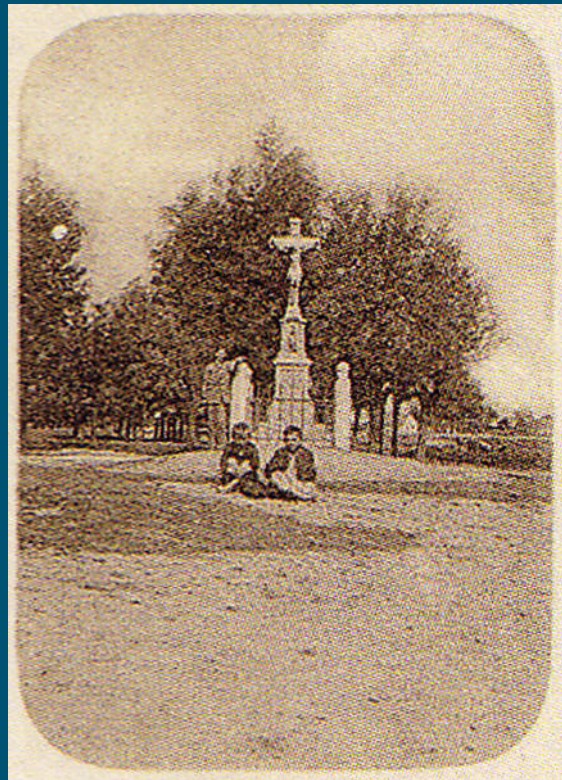

Desno: raspelo u centru naselja - u Kladju (Trg kralja Tomislava). Podigli su ga 1910. godine Andro i Marija Matočec 1910. godine. Foto: sa razglednice iz 1930-ih godina (Koprivničko-križ. žup., 123), te (dolje) 2005. i 2009. godine.

Gore: pogled na župni dvor u Podravskim Sesvetama sa zvonika crkve. Foto: 2007.

Nesumnjivo je mnogo onih koji su se zapitali kako izgleda prostor gdje se nalaze crkvena zvana na zvoniku, koja su nabavljena i postavljena 6. srpnja 1924. godine. Ovo je srednje zvono koje se glasa u C tonalitetu, u trenutku zvonjave za jednog sesvečkog pokojnika. Ovom zvonu je bio kum Ivan Kovačić, a teško je 274 kg. (Foto: 2016.)

Sv. Barbara na oslikanom prozoru - sjeverni zid župne crkve, rad Benedikta Škarde iz Brna (1840. - 1912.) izrađen između 1897. i 1909. (obnovljeno 1982.). Ovo je bio poklon župi Podravske Sesvete navedenog i poznatog češkog majstora. Foto: 2007.

Raspela u Podravskim Sesvetama i u bližoj okolici od pamtivjeka su na neki način putokazi. Stoga ih je bilo, tijekom prošlosti postavljano relativno mnogo (drvenih, betonskih ili željeznih). Gore lijevo: raspelo na ulazu u ulicu B. Radića od južne strane. Lijevo dolje: raspelo iz 1907. na raskršću ulica Pavleka Miškine i P. Preradovića. Foto: 2015.

Raspelo, odnosno Kalvarija na trgu bana Jelačića (u Ekološkom vrtu mira) koju je 1932. dala podići obitelj Abranović. Dolje - foto 2015.

Jeftinbeni Kapitulat Crkvene Op. Sesvete Podr.
 Na dan 24. lipnja 1945. godine, 2. rata poslije podne
 jeftinbeni u Općini Podravske Sesvete na popravak župnog
 stana, nastanalog od strane neprijateljske vojske isto.
 kancelarija
 kuhinja i stodvaja
 smočnica
 dve manje sobe
 dve velike sobe
 sav hodnik
 i preraditi tri glinene peći.
 Jeftinbeni prisustvoju: kladarski sbitnici: Peić Ivan,
 Posavec Mato, i Horvatić Vid, dok se još produžilo
 vremena druga kladarske sbitnice do 4 sata poslije podne ali se
 nisu odpravili, prešlo se na jeftinbeni. I tako, da se tim prije
 radnja posme i dovrši, ušli su sva trojica taj posao
 isto sva kladarsku gore navedenu radnju za svotu od 234.000/kuna
 Plavi: dvie sto trideset i četiri tisuća kuna, koje imade
 Crkvena Blagajna nakon dovršenog i pregledanog posla, na
 ruke gore navedenim kladarskim sbitnicima isplatiti.
 Crkveni odbor daje odmah svotu kao kaparu --
 34.000. slobi: trideset i četiri tisuća kuna
 Mi gore navedeni kladarski sbitnici primamano isti gore navedeni
 posao, i obvezujemo se, da će na posao u najboljem redu izvršiti,
 te crkvenom odboru predati, te p. To potvrdjujemo sa
 svojimi vlastoručnimim potpisom.
 To, nakon dovršene radnje primiti ostatak od kune 200.000
 Plavi: Dvie sto tisuća kuna.
 Horvatić Vid
 Ivan Peić
 Crkveni starišina:
 Jagić Anđelo
 Dvaja unosa od K. 234.000.
 darujemo sva trojica gore
 navedeni natrag, sv. Matere
 crkvi svima svetima u
 Sesvetama Podr. 1. srpnja 1945.

Iz tzv. "Jeftinbenog" zapisnika crkvene općine P. Sesvete od 24. lipnja 1945. možemo vidjeti što je sve u Drugom sv. ratu bilo oštećeno na župnom dvoru - farofu. Iz arhiva župe Podravske Sesvete..

9. Opće životne prilike u vrijeme Drugog svjetskog rata (1941. - 1945.)

Kao i u svim sličnim mjestima Podravine početak rata dočeka se sa strepnjom i strahom. Mnogi su otišli u rat već 1941. godine. Uspostavom NDH mijenja se vlast, u mjesto dolaze ustaške i domobranske jedinice, međutim cijelo vrijeme njegovog trajanja u mjestu i nije bilo značajnih snaga, kako navedenih tako niti u vrijeme kada bi mjesto osvojili partizani, budući da su Sesvete pomalo dislocirane od magistralne ceste, pruge i šuma u Bilogori gdje su se uglavnom zadržavali partizani. Što se tiče ustaša, u Sesvetama se uglavnom nalazio manji broj pripadnika 5. ustaškog stajaćeg djelatnog združenja (zapovjednik Rafael Boban - Bobanovci), dok su se jače snage obično nalazile u susjednoj Pitomači i Kloštru Podravskom gdje su često vođene žestoke borbe. Nešto jači napadi partizana osjetili su se u toku 1944. i početkom 1945. godine kada su partizani pokušavali osvojiti Ferdinandovac ili Kloštar Podravski. Uglavnom su to činile jedinice Bjelovarskog i Bilogorskog odreda, ali uglavnom odmah napustile mjesto, kako se to dogodilo 4/5. 10. 1944. Definitivno istjeravanje ustaša, domobrana, kozaka i drugih izvršeno je 30. travnja/1. svibnja 1945. godine kada su partizani zauzeli gotovo cijelu Podravinu. U Sesvetama cijelo vrijeme rata gotovo da i nije bilo organiziranog partizanskog pokreta u pravom smislu riječi. Tek se u svibnju 1942. godine pojavili letci sa komunističkim parolama koje je raspačala nepoznata osoba. No, ipak je u listopadu 1943. ilegalno osnovan Mjesni NOO, a u veljači 1944. i AFŽ, te USAOH za Sesvete. (Begović B.: Ftem..., 41 i dalje)

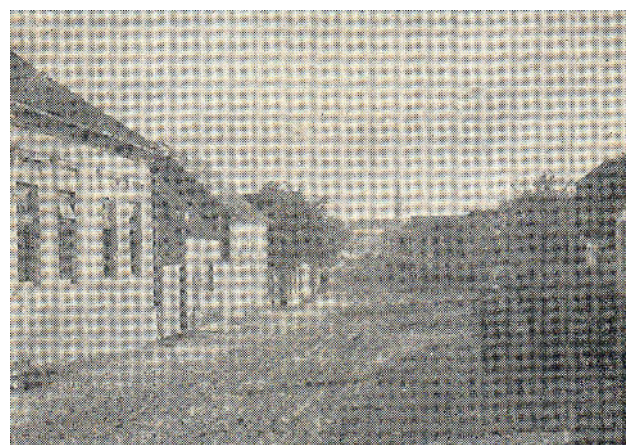
Zanimljivo je spomenuti da su naredne generacije, nakon završetka rata, koje su se bavile pisanjem

o ratu 1941-45. uglavnom naglašavale gubitke komunista, kao i "žrtve fašizma" (sa područja bivše općine Đurđevac 241 osoba). No, zaboravljalo se da su žrtve od strane partizana i komunista koje su ostale na tzv. Limbušu i oko njega (jugozapadno od Sesveta) uglavnom nedužne žrtve, o čemu više danas znaju samo potomci onih koji su ovdje nastradali. Limbuš do danas još nije istražen i krije mnoge tajne, ali se nadamo da će biti istražen dostojno žrtvama koje ovdje leže. Danas u blizini mjesta pogibije brojnih Hrvata stoji križ koji je podignut na inicijativu općine Podravske Sesvete (koja ga i održava) krajem 1990-ih i kod kojega se svake godine odaje počast nedužno ubijenim Hrvatima od svibnja do kraja 1945. godine.

U Podravini poznati komunist i prvoborac Ante Dobrila Pepo posjedovao je krivotvorenu osobnu iskaznicu na ime krojačkog pomoćnika Ivana Derežića iz Podravske Sesvete. (Dobrila A..., 1964., 102)

Dolje: prolazak Podravskog partizanskog odreda kroz Podravske Sesvete krajem 1944. prilikom jednog upada partizana u mjesto. (Kudumija M.: Đurđevac, 99)

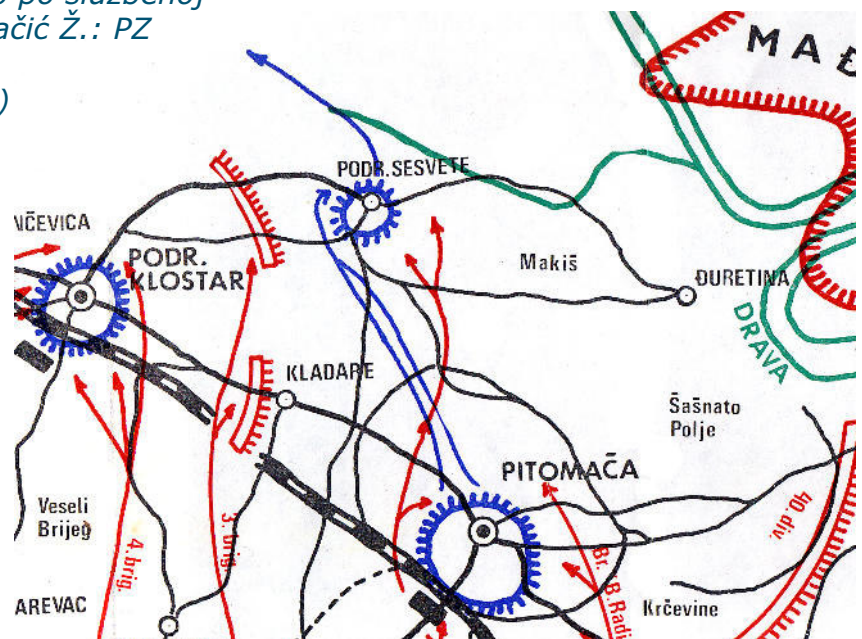
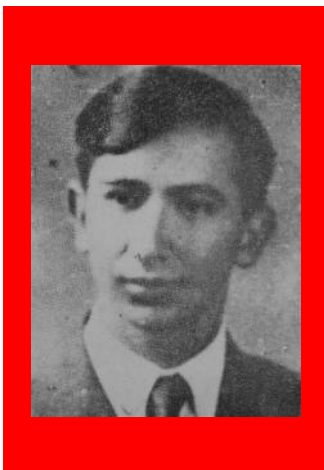
Partizanska vojska u centru Podravske Sesvete, vjerojatno prilikom zauzimanja mjesta u listopadu 1944. godine. Snimljeno ispred kuće u samom centru mjesta, pored općinske zgrade (danas se na ovom mjestu nalazi stara drvena preša za grožđe). U istoj zgradi nalazila se mesnica (na natpisu u pozadini) Petra Derežića (otvorena 1938. godine). (Dobriša A..., isto, 61)

Dolje desno: skica jednog jakog partizanskog napada na Podravske Sesvete 4/5. listopada 1944. - domobranske i ustaške snage povukle su se prema Ferdinandovcu, međutim partizani su u mjestu ipak ostali slijedećeg dana, a narednih dana se povukli prema Pitomači i u Bilogoru (Velagić S.: Kronologija..., 52-53).

Desno: kao i u drugim mjestima i Sesvečani su bili u raznim vojskama. Na slici su dva sesvečka domobrana snimljeni 1943. godine - desno je Ivan Šerbedžija (Begović B.: Ftem..., 50).

Zanimljivo je spomenuti da je poznati komunistički (partizanski) narodni heroj Milan Špalj bio rođen 1918. u Podravske Sesvetama, gdje je išao u školu i odrastao. Umro je ili bio ubijen u Staroj Gradiški 1943. godine. Otac mu je bio šumarski djelatnik (nadlugar) koji je ovdje došao po službenoj dužnosti. (Lijevo dolje). (Kovačić Ž.: PZ 1977., 50-53 i <https://sr.wikipedia.org/wiki/>)

Limbuš jugozapadno od Podravske Sesvete. Obilježje podignuto 1990-ih godina nedaleko poznatog komunističkog stratišta gdje je od svibnja do kolovoza 1945., a možda i 1946. ubijeno više stotina Hrvata, velikim dijelom iz okolnih naselja. Tajna zvana Limbuš još uvijek nije rasvijetljena. Dolje: predio Limbuš (izvor podloge: Google Earth 2016.) između općina Kloštar Podravski, Podravske Sesvete i Pitomača. Foto gore: listopad 2006. - prilikom uređivanja spomen obilježja od strane djelatnika općine Podravske Sesvete. Prema najnovijim informacijama stratište se prostire na prostorima južnije od označenog (crveni krug) što će nedvojbeno dokazati predstojeća istraživanja.

10. U sastavu bivše socijalističke Jugoslavije (1945. - 1991.)

Osnovna karakteristika vremena nakon drugog svjetskog rata, to jest vladavine komunista prvenstveno je značajno nazadovanje gotovo po svim pitanjima ljudskih djelatnosti. Mjesto se značajno raseljava, tako da je za 40 godina broj stanovništva pao za više od 1000, odnosno gotovo 40 posto. Pronalaskom i eksploatacijom zemnog plina i u Sesvetama 1970-ih godina mislilo se da će mjesto imati određene koristi, međutim to se nije dogodilo jer su se rente od eksploatacije slijevale isključivo u proračun općine Đurđevac. A tako je bilo i u vrijeme kada su pripale pod kloštransku općinu. Stvar se znatno promijenila od 1997. godine, kada je ponovno ustrojena općina u Sesvetama i kada mještani sami počinju raspolagati sredstvima i od rente. No, u navedenom razdoblju mnogo se promijenila ipak dogodilo u Sesvetama. Na primjer 1957. godine počinje se sa elektrifikacijom mjesta, a 1968. spojene su asfaltom sa Klošтром Podravskim, dok je narednih nekoliko godina asfaltiran i centar mjesta. Zanimljivo je spomenuti da jedan dio mjesta imao struju već od 1946-47. godine (ali nekoliko kuća i prije 1941.) kada je Stjepan Kovačić pored crkve pokrenuo benzinski motor i agregat (već 1933. je osvijetljen "žaruljama" zvonik župne crkve - Spomenica župe P. Sesv.). Kompletna elektrifikacija mjesta izvršena je tek krajem 1950-ih, kada su struju dobila i gotovo sva okolna mjesta. Opće gospodarstvo temeljilo se, kao i do tada isključivo na poljoprivredi. Prema dostupnim podacima možemo zaključiti da je na prostoru područja današnje općine od kraja 1940-ih do kraja 1980-ih uglavnom egzistiralo 30-ak obrtnika. Što se tiče općih društveno-kulturnih aktivnosti one su u mjestu bile ipak dosta raznovrsne, pored stoljetnih društvenih

*Opća popoljivredna zadruga Podravske Sesvete ima korijene još u Hrvatskoj seljačkoj zadruzi iz 1905. godine. Ovo je naslovnica kalendara za 1967. godinu, dok je zadruga postojala do početka 1990-ih godina. (Begović B.: Ftem..., 55)
Dolje: Podravske Sesvete povezane su asfaltom sa Klošтром Podravskim asfaltom počev od 1968. do 1970. godine. Međutim, već nekoliko godina ranije uvedena je autobusna linija prema podravskoj magistrali. (Isto, 53)*

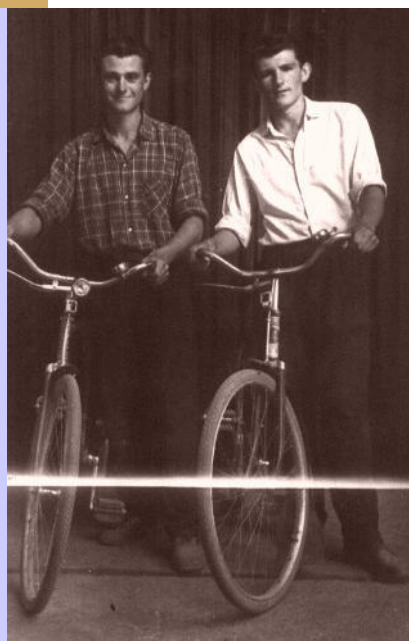

aktivnosti u obliku narodnih običaja. (Više vidi "Podravske Sesvete • Pregled povijesti - Izabrane teme" knj. br. 2).

Pogled na početak Preradovićeve ulice ili tzv. Ceresnik odnosno trg bana Jelačića i župnu crkvu jedno ljetno nedjeljno popodne 1969. godine. (Begović B., isto, 8)

Prva poznata ugostiteljska radnja trebala je biti otvorena još krajem 1880-ih godina i to u zgradi koju je izgradio Stjepan Janeš, međutim nakon osnivanja župe Sesvečani su otkupili istu zgradu za svoj župni dvor i koja je u tu svrhu korištena narednih oko 100 godina. Nemamo preciznih podataka o postojanju gostionica u narednom razdoblju, ali ih je nakon Drugog svjetskog rata bilo otvoreno nekoliko. Jedna od njih je i "krčma" Milana Palaića (gore naslovnica kalendara iz 1970. godine), pored koje se nalazila i kuglana (od 1965.). Slobodno vrijeme mještani su provodili na razne načine, a dobra zgoda su bile vatrogasne zabave (u sredini - sa jedne takve zabave 1960-ih). Prema nekim podacima prvi bicikli u mjestu pojavili su se već 1920-ih godina. No, i narednih desetljeća on je bio jedno od rijetkih prijevoznih sredstava i svaki onaj koji ga je uspio nabaviti bio je veliki gazda i ponosio se njime. Na ovoj su slici Franjo Posavec i Andrija Šerbedžija snimljeni 1958. godine sa svojim novim i vrlo skupim biciklima.

Prostor oko kapelice svetog Ivana Nepomuka i početak najstarije sesvečke ulice Stara cirkva 1967. godine.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Podravske Sesvete je osnovano 1926. godine. Vatrogasno spremište smješteno je na istome mjestu gdje i danas (južno pored crkve). Nakon Drugog svjetskog DVD značajno participira u općem društvenom životu mjesta. Društvo je imalo i svoju limenu glazbu čini se još od kraja 1930-ih godina. Ovo je fotografija iz 1960-ih godina kada je "banda" imala gotovo 20 članova.

U to doba, u skladu sa tadašnjom ideologijom u Sesvetama i oko njih održavano je mnoštvo raznih tzv. (besplatnih) radnih akcija, kao npr. na čišćenju kanala, uređenju raznih prostora i sl., a što je bilo nakon akcija popraćeno druženjima. Lijevo: sa jedne akcije vodne zajednice 1980. godine. Lijevo dolje: radna akcija čišćenja centra Sesveta iz 1981. godine.

Dolje: pečat Mjesnog ureda Podravske Sesvete iz 1959. godine (u privatnoj zbirci autora). Do pripajanja Sesveta općini Đurđevac 1962. u Sesvetama se nalazio Matični ured.

Registar privatnih zanatskih radnji. - (1876. - 1900.) - 1946. - 1955. Narodni odbor kotara Đurdevac. U Državnom arhivu Bjelovar.

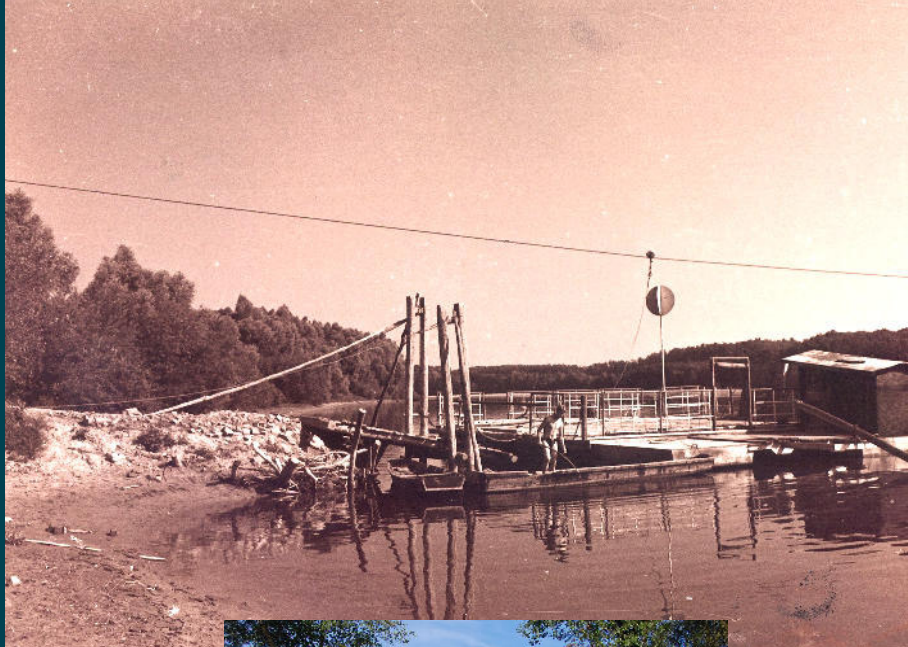
- 1946., postolar, Lončarić Josip Nikole, Podravske Sesvete, ulica V. Bakarića 30, upisano 14. 01. 1946.
- 1928., kovač, Domitrović Mato Jakoba, Podravske Sesvete, Brodić, up. 14. 02. 1928.
- 1928., postolar, Sokač Josip Jakoba, Podravske Sesvete, Brodić 32, up. 20. 02. 1928.
- 1931., postolar, Birovčec Andro Josipa, Podravske Sesvete, Trg Republike 12, up. 11. 07. 1931. - privremena odjava od 20. 12. 1950.
- 1931., brijač, Birovčec Ivan Ivana, Podravske Sesvete, Stara crkva 15, up. 14. 02. 1931.
- 1925., zidar, Ciglec Mato, Podravske Sesvete, up. 15. 05. 1925. - odjavio obrt 13. 02. 1947.
- 1931., krojač, Čoklo Vinko Đure, Podravske Sesvete, Dravska 9, up. 11. 09. 1931.
- 1930., kovač, Derežić Bolto Stjepana, Podravske Sesvete, Mažuranićeva 10, up. 01. 09. 1930.
- 1914., kovač, Fičko Imbro Tome, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 1, up. 13. 03. 1914. - odjava obrta od 03. 12. do 03. 03. na 3 mjeseca 1952/53. Nastavak rada 09. 03. 1953.
- 1920. (?), kolar, Gašparov Luka, Podravske Sesvete, up. ?, stalna odjava 22. 12. 1947.
- 1926., kolar, Gluhak Franjo Stjepana, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 32, up. 17. 05. 1926.
- 1925., kovač, Golubić Stjepan Tome, Podravske Sesvete Pavleka Miškine 66, up. 26. 08. 1925.
- 1919., užar, Đeri Jakob Luke, Podravske Sesvete 10, up. 12. 06. 1919.
- 1931., krojač, Jandrok Đuro Kazimira, Podravske Sesvete, Dravska 9, up. 07. 02. 1931. - stalna odjava 09. 11. 1954.
- 1933., kolar, Kovačić Ivan, Podravske Sesvete, up. 30. 02. 1933. - stalna odjava 22. 12. 1951.
- 1933., stolar, Kovačić Josip Imbre, Podravske Sesvete kbr. 2, up. 31. 03. 1933.
- 1933. (?), motorni mlin, Kovačić Mijo, Podravske Sesvete, up. 1933. ? - stalna odjava 10. 08. 1950.
- 1926., krojač, Petrovčić Đuro, Podravske Sesvete, up. 10. 02. 1926. - odjavio obrt 20. 01. 1951.
- 1928., postolar, Posavec Antun Đure, Podravske Sesvete, up. 07. 02. 1928. -

- odjava 19. 12. 1950. (stalna odjava 10. 08. 1954.)
- 1908., tokar, Vlašić Đuro Jakoba, Podravske Sesvete, Trg. M. Tita 17., up. 02. 10. 1908.
- 1935. (?), stolar, Derežić Mato, Podravske Sesvete, up. 1935. ? - obrt objavljen 22. 12. 1947.
- 1935., kovač, Vlašić Luka Stjepana, Podravske Sesvete, Zrinjski trg 31, up. 15. 02. 1935. - privremena odjava 1949. Nastavak rada 29. 08. 1950.
- 1935., kovač, Matočec Ivan, Podravske Sesvete, up. 07. 05. 1935. - stalna odjava obrta 20. 12. 1950.
- 1936., motorni mlin, Palaić Luka i Ivan Mate, Podravske Sesvete, Kačićeva 576, up. 14. 02. 1936.
- 1937., kovač i potkivač, Fičko Mijo Đure, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine kbr. 22, up. 24. 09. 1937.
- 1937., zidar, Peić Lovro Antuna, Podravske Sesvete, Tomićeva 85, up. 11. 06. 1937.
- 1937., tesar, Derežić Stjepan Josipa, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 16, up. 24. 10. 1937.
- 1937., zidar, Matan Jakob, Podravske Sesvete, Preradovićeva, up. 24. 10. 1937. - odjavio obrt 05. 01. 1949.
- 1938., medicar, Lenger Josip Stjepana, Podravske Sesvete, Preradovićeva 5, up. 20. 02. 1938.
- 1938/39. (?), zidar, Živko Mato, Podravske Sesvete, Draganci, up. 1938/39. ? - stalna odjava obrta 20. 12. 1950.
- 1939., postolar, Derežić Martin, Podravske Sesvete, Preradovićeva, up. 27. 12. 1939.
- 1940., pekar, Hlapec Maks, Podravske Sesvete, up. 05. 04. 1940. - stalna odjava 19. 12. 1950.
- 1940., kolar, Derežić Đuro, Podravske Sesvete, up. 15. 02. 1940. - umro 08. 05. 1953.
- 1943., užar, Kerečeni Stjepan Ivana, Podravske Sesvete, Preradovićeva 32, up. 11. 06. 1943.
- 1946., bačvar, Zvonar Antun Đure, Podravske Sesvete, Gundulićeva 14, up. 01. 07. 1946.
- 1938., mesar, Derežić Petar, Podravske Sesvete, up. 29. 04. 1938. - „radi u mesnici kanu poduzeće“ (?)
- 1947., postolar, Derežić Andrija Andre, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 18, up. 08. 04. 1947.
- 1948., bravar i mehaničar, Krapljan Ivan, Podravske Sesvete, Draganci, up. 29. 05. 1948. - odjavio obrt 15. 12. 1950.
- 1949., bačvar, Husnjak Ivan Andrije, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 76, up. 23. 02. 1949.
- 1949., kolar, Ciglec Branko Mate, Podravske

Gore: na ovom mjestu se nekada nalazila stara skela. Lokacija je smještena nekoliko stotina metara uzvodno od današnje skele prema Brodiću. Foto: S. Jagić 2015.

Skela na rijeci Dravi kod Mekiša za prijelaz rijeke do sesvečkog prekodravljja postoji od prije 1970. godine. Nekada se nalazila oko kilometar sjevernije, prema Brodiću. Na današnjem mjestu se nalazi od 2005. godine, a na mjestu gdje je nekada bio tzv. Šerbedijin mlin. Izgrađena je prvenstveno radi prijevoza zaprega i ljudi koji su se bavili obradom plodne zemlje i koju su imali u prekodravljju. Više desetina jutara nije bila, niti je danas neznčajna količina. Danas je prekodravljje (tzv. Prek) uglavnom turističko odredište gdje mještani imaju kuće za odmor i ponešto šuma. Foto (gore lijevo): S. Jagić, 1974. (stara lokacija). Desno u sredini i dolje: nova lokacija - Foto Begović Pitomača, 2007. Desno: foto BMBB, 4/2016. (današnja lokacija).

Sesvete, Braće Radića 6, up. 21. 04. 1949.
- 1950., postolarska radnja, MJESNA POLJOPRIVREDNA ZADRUGA, Podravske Sesvete, up. 09. 08. 1950. br. 13192/50. – „ne postoji više“ (1953. ?)
- 1950., slastičar, Saip Ramadan, Podravske Sesvete, up. 04. 09. 1950. – „ne postoji više u Sesvetama“ (1953. ?)
- 1950., krojač, Lončarić Franjo Ivana, Podravske Sesvete, Tomićeva 16, up. 18. 09. 1950.
- 1950., postolar, Huđek Karlo Đure, Podravske Sesvete, (danas trg k. Tomislava) up. 23. 12. 1950.
- 1950., motorni mlin proste meljave, Fičko Stjepan Ivana, Podravske Sesvete, Dravska 19, up. 25. 12. 1950.
- 1951., postolar, Posavec Antun Đure, Podravske Sesvete, Gajeva 5, up. 25. 01.

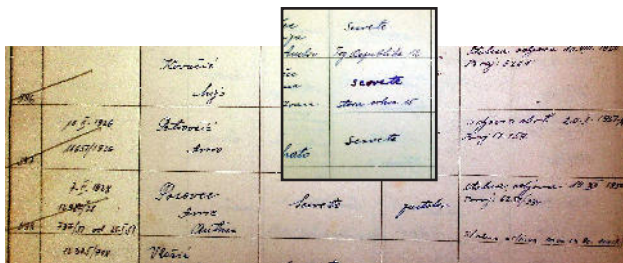
1951.

- 1951., stolar, Šerbedija Tomo Mate, Podravske Sesvete, up. 06. 03. 1951.
- 1951., zidar, Škriljak Mato Stjepana, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 26, up. 23. 05. 1951. – „uz zemljoradnju“
- 1951., stolar, Duganjić Branko Mije, Podravske Sesvete, Preradovićeve 75, up. 13. 11. 1951. – stalna odjava 22. 08. 1955.
- 1951., motorni mlin, Golubić Stjepan Tome, Podravske Sesvete, Pavleka Miškine 66, up. 08. 12. 1951. – stalna odjava 13. 07. 1955.
- 1951., kovač, Vlašiček Luka Ivana, Podravske Sesvete, ulica V. Bakarića 42, up. 26. 12. 1951. – „uz zemljoradnju“
- 1952., motorni mlin, Bratanović Stjepan Grgura, Podravske Sesvete, Mihanovićeve 33, up. 12. 10. 1952. – odjava obrta na 6 mjeseci od 19. 06. 1953. do 19. 12. 1953. Nastavak

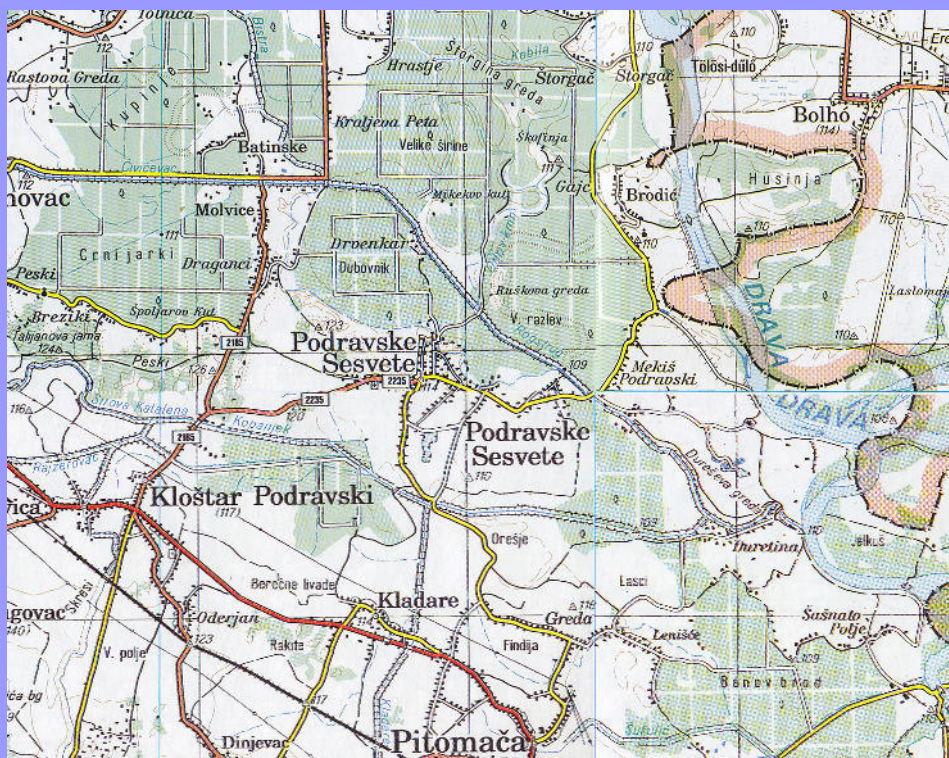
rada sa 12. 01. 1954.

- 1953., mlin, Matočec Ivan, Podravske Sessvete, up. 13. 08. 1953.
- 1954., stolar, Rođak Martin, Podravske Sessvete, up. 14. 09. 1954.
- 1954., stolar, Rep Dragutin, Podravske Sessvete, Mekiš, up. 10. 11. 1954.
- 1955., kovač, Kerečeni Ivan, Podravske Sessvete, up. 05. 04. 1955.
- 1955., mlin i pilana, Kovačić Mijo, Podravske Sessvete, up. 25. 05. 1955.

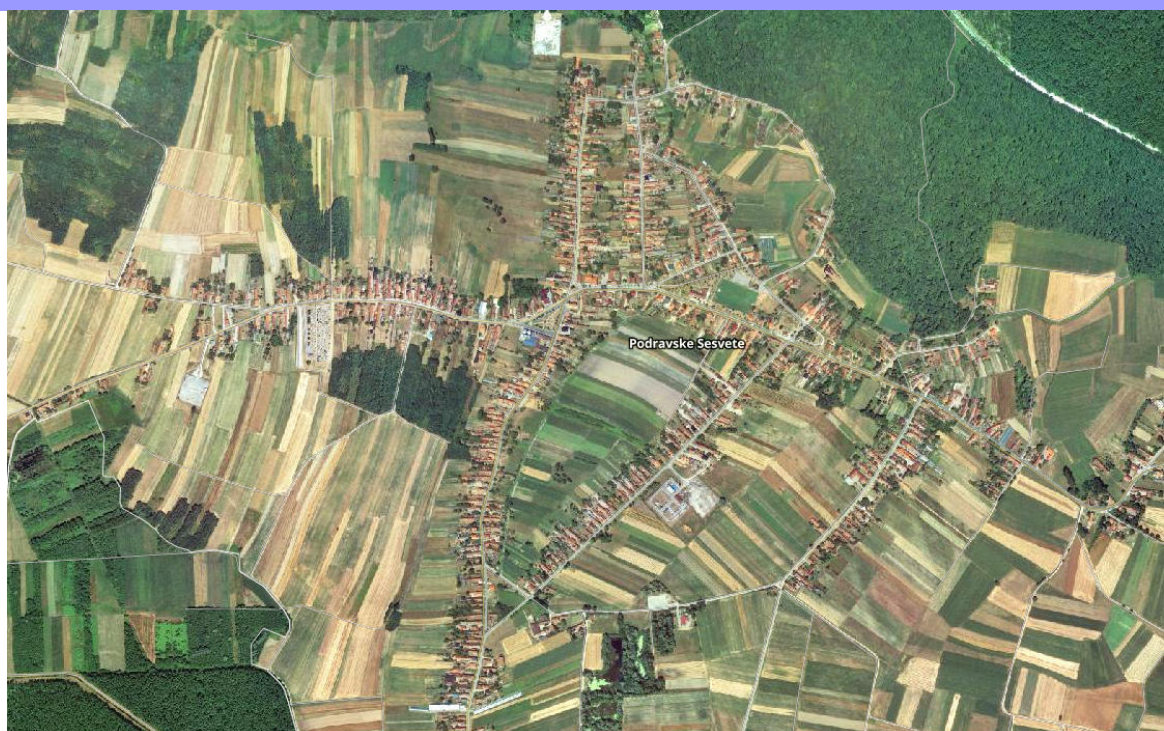

Faksimil (detalji) iz Registara privatnih zanatskih radnji NO kotara Đurđevac 1876. - 1955. vezano za Podravske Sessvete. U DA u Bjelovaru.

Prostor Podravske Sessvete na karti prema reambulaciji iz 1930. godine. (Veliki atlas..., 2002., 25-26, 48-49.)

Digitalni ortofoto prikaz Podravske Sessvete - centar. Izvor: Državna geodetska uprava u Zagrebu (2016.).

11. Prvih dvadeset godina obnovljene općine (1997. - 2017.)

Ako želimo govoriti o Podravskim Sesvetama u najnovije doba, onda se to sasvim sigurno odnosi na period od posljednjih desetak godina, od formiranja općine i priznavanja statusa općine 1997. godine.

Vidjeli smo da je tijekom povijesti, posebno od ukidanja Vojne krajine naselje bilo i društveno i gospodarski dosta aktivno iako Podravske Sesvete, ni kao općina, a ni kao naselje nisu velike. Međutim, prilikom osamostaljivanja Republike Hrvatske i Sesvečani se 1991. uključuju u obranu zemlje.

Budući da se Podravske Sesvete nalaze na području koje je bogato zemnim plinom (a time je osigurano dobivanje stanovite novčane rente) bilo je za očekivati da će mještani Podravske Sesvete ubrzo nakon formiranja novih općina (raspadom velike općine Đurđevac) 1992. godine tražiti i osamostaljivanje. Međutim, što se tiče Podravske Sesvete to neće ići glatko.

Sve je počelo 1995. godine. Te godine padala je proslava 660 godina spominjanja mjesta, 300 godina od službenog nastanka današnjeg mjesta, te 110 godina obnove, tj. novog

Gore: Sesvečani u okviru 105. bjelovarske brigade 8. 8. 1992. u slavonskoj Posavini. Dolje: sa otvorenja izložbe fotografija "Sesvečani u Domovinskom ratu", otvorene 3. ožujka 2012. u prostorijama Općine Podravske Sesvete. Iz privatne zbirke Mladena Jušte.

osnivanja župe Svih svetih. Za tu prigodu osnovan je odbor od 13 članova za proslavu na čelu sa Ivanom Derežićom. Između 8. i 10. rujna iste godine održane su brojne kulturno-društvene manifestacije, a bilo je gostiju i iz susjedne Mađarske. U isto vrijeme uslijedio je zahtjev mještana za izdvajanje iz kloštarske općine. Na zahtjev o izdvajanju iz općine Kloštar Podravski Hrvatski Državni Sabor je

Legendarna fotografija iz vremena blokade ulaza u Podravske Sesvete krajem travnja i početkom svibnja 1999. godine. Iz arhiva Općine Podravske Sesvete. (Begović B.; Ftem...)

NEMA PROMETA DOK NE BUDE OPĆINE

"Mještani Podravske Sesvete održali su obećanje te su jučer blokirali sve cestovne prilaze selu. Kada će se normalizirati promet, ne ovisi o njima, naglašava Ivan Derežić, predsjednik prosvjednog odbora, već o nadležnima republičkim organima koji im ne

omogućuju dobivanje vlastite općine. To znači da bi se blokada prometnica mogla nastaviti idućih dana dok Sesvećani, koji su sada svoje stranačke pripadnosti stavili u drugi plan, ne dobiju uvjerenje da će se raspisati izbori za novu općinsku vlast."

(Dio napisa u Večernjem listu od 29. travnja 1999. godine)

odgovorio pozitivno i dozvolio formiranje nove općine 1997. godine (Narodne novine br. 127/97. od 20. studenoga 1997.).

Međutim, izbori nisu bili raspisivani naredne gotovo dvije godine kako bi se izabrala tijela lokalne samouprave što je neophodno za funkcioniranje općine, pa je 28. travnja 1999. godine došlo do osnivanja Kriznog odbora koji je organizirao i prosvjede tako da su bili blokirani ulazi u mjesto, posebno od strane Kloštra Podravskog. Tada su Sesvećani pokazali da su složni kada su u pitanju vlastiti interesi i ubrzo nakon toga izbori su bili raspisani. Na njima je Hrvatska demokratska zajednica dobila dvije trećine mandata na čelu sa Ivanom Derežićom.

Od 13 vijećnika većinu je dobio HDZ (9 HDZ, 2 HSS, 1 HSLS i 1 nezavisan). Budući da je u općinski proračun već od 1999. godine počelo pristizati dosta novca, krenulo se u razne poslove i projekte važne za poboljšanje kvalitete života u mjestu i pripadajućim naseljima, odnosno ulicama (Draganci i Mekiš). Iako složno mjesto u svibnju godine 2005. na izborima za lokalnu vlast, na veliko čudo, uspijeva pobijediti

O blokadi ulaza u Podravske Sesvete iz 1999. godine. (Begović B.: Ftem..., Podravske Sesvete 2003., 24)

koalicija (predvođena SDP-om) na čelu sa Antunom Bratanovićom. No, birači ubrzo, već do ožujka 2006. godine, uviđavaju da ista vlast ne zadovoljava njihove potrebe i postavlja povjerenika (Borisa Drvenkara), te se raspisuju novi izbori na kojima opet pobjeđuje Hrvatska demokratska zajednica na čelu sa Ivanom Derežićom.

Što se sve događalo na području općine posljednjih petnaestak godina, možemo dobro vidjeti u nekoliko pismenih obraćanja pučanstvu načelnika općine Ivana Derežića kao i župnika, pokojnog Tomislava Hrupeca, kao i sadašnjeg župnika Krunoslava Kefelje, te još nekih u Sesvečkim novinama (koje su pokrenute u travnju 2004. godine) i drugdje.

Bilo bi previše neumjesno i ne objaviti i ovom prigodom dio jednog članka iz Večernjeg lista 1999. godine, a naziv mu je "Pustinja i prašuma": "Dogodile su se Podravske Sesvete. Riječ je o zanimljivom predizbornom slučaju. Nakon što su se ispraznile biračke kutije, eksplodirala je

prava politička bomba. HDZ je dobio dvije trećine mandata. Pa i malo više od toga. Nakon niza poraza na lokalnim razinama diljem Hrvatske, vladajuća stranka napokon može ponosno uzviknuti: "Još smo na nogama!" I ne samo na nogama nego i barem pola metra iznad zemlje. Tako su Podravske Sesvete postale općehrvatski fenomen. O kojem je na televiziji ponosno govorila i šefica operativnog izbornog stožera HDZ-a Ljerka Mintas Hodak. Koje je "naravoučenije" sesvečkog slučaja? Prvo i osnovno, u političkoj borbi pobjeđuje onaj koji ima stalnu inicijativu. Nije čak ni presudno protiv koga se bori, već osluškuje li raspoloženje svojih potencijalnih glasača. Naime, zanimljivost je sesvetskih izbora u tome što se HDZ godinama borio protiv HDZ, a da je na posljetku glatko pobijedio HDZ! Kako? Jednostavno. Inicijativu za osamostaljivanje plinskim poljima bogatih Sesveta od HDZ-ovskog vodstva Kloštra Podravskog vodila je tamošnja frakcija vladajuće stranke, predvođena Ivanom Derežićem. Dok se trebalo svađati s Kloštrom, Derežić je bio prvi. Dok je trebalo dizati barikade, Derežić je predvodio svoje sumještane. Dok je trebalo blokirati pristup "Ininom" postrojenju, Derežić je bio prvi u koloni. Dok je trebalo glasovati, glasovali su za Derežića. A time i za HDZ.

Sretno je izabran i termin gostovanja županijskog nogometnog prvoligaša, gdje je na plakatu opet bilo Derežićevo ime..." (13. listopada 1999.).

Općinski načelnik 2006. godine piše: Štovani čitatelji! Nakon višemjesečne, nazovimo je tako, krizne situacije u našoj općini sa zadovoljstvom moram istaknuti da su pred svima nama, dragi mještani, bolja vremena i sigurna budućnost, a poglavito što se tiče ukupnog razvoja i napredovanja općine kroz razvoj gospodarstva i poljoprivrede, ulaganja u infrastrukturu, pokrivanje socijale, povećanja usluga u zdravstvu, razvoj školstva, ukupnog razvoja društvenih aktivnosti, a naročito međuljudskih odnosa, koji su na žalost u protekloj godini dana bili itekako narušeni.

Jedan od najznačajnijih i najvrijednijih projekata na području općine Podravske Sesvete, a to je provođenje kompletne katastarske izmjere službeno je započeo 4. travnja 2003., a završio nekoliko godina kasnije (Foto: Sesvečke novine 1, 2004., 3)

Prisjetimo se da je od lipnja 2005. do ožujka 2006. godine bila na vlasti koalicija koja nije bila formirana prema rezultatima održanih prošlogodišnjih izbora, već postizborno, što nije zadovoljilo birače koji su od početka njihovog rada izražavali svoje nezadovoljstvo. Ogorčenost njihovim načinom rada nestručnim vođenjem sjednica, neuvaženje dobronamjernih primjedbi opozicije, nepoštivanje statuta, poslovnika i drugih odredbi Općinskog vijeća, kršenje ustavom zajamčenih prava građana na mjesnu samoupravu, iznošenjem neistina u javnost, kršenjem zakona u proračunu i zakona o lokalnoj samoupravi, propisa i zakona o sukobu interesa nasavjesno vođenje općine i samim time dovođenje u pitanje samog ugleda i opstojnost općine izražavala je i tadašnja opozicija (HDZ) na što smo ih i pismeno upozoravali, no sve to nije bilo dovoljno da se shvati ozbiljnost situacije, a rezultat njihove bahatosti je poništenje nekoliko sjednica Općinskog vijeća, kao i raspuštanje Općinskog vijeća od strane Vlade Republike Hrvatske i raspisivanje novih izbora. Posljedice ovakvog načina njihovog rada su jednogodišnja stagnacija razvoja općine u svim segmentima.

Nakon provedenih izbora, u lipnju ove godine formirana je nova vlast, te smo odmah prešli saniranju postojećeg stanja koje smo zatekli. Tako da, kad ovo čitate iza nas su održane brojne sjednice

novoizabranih radnih tijela, dvije sjednice Općinskog vijeća i sedam sjednica Općinskog poglavarstva. Na njima su donesene i brojne odluke od bitnog značenja za ovu kalendarsku godinu kao i za prevladavanje stanja, koje je nastalo neodgovornim vođenjem općine od strane bivšeg načelnika. O svemu možete detaljnije pročitati u izvješćima sa sjednica koji su u prilogu ovih novina. Kratko ću samo pobrojati teme o kojima se raspravljalo.

Kako bi mogli općenito funkcionirati prvo smo morali donijeti proračun općine za 2006. godinu (koji je u prilogu) zatim smo izabrali radna tijela Općinskog vijeća, te prihvatili osam osnovnih programa koji predhode donošenju općinskih proračuna (više pročitajte u izvješću s druge sjednice Općinskog vijeća).

Svakog ponedjeljka održavaju se sjednice Općinskog poglavarstva a između ostalog donijete su mnoge važne odluke, između ostalog, odluka o pripremi izmjena i dopuna prostornog plana općine (vrlo važnog dokumenta za prostorni razvoj općine), pokrenute su aktivnosti za osposobljavanje skele "Mekiš" za plovidbu, prihvaćeni su programi aktivnosti mjesnih odbora za ovu godinu, napravljen plan i zatražena sredstva iz plana upravljanja vodama za iduće trogodišnje razdoblje, realizirana je konačno ideja da se dobije karaula Mekiš na upravljanje, ucjevljen je dio kanala Kladje u centru mjesta, djelomično je adaptirana i uređena unutrašnjost društvenog doma, realizirana je odluka i kupljene školske knjige za sve učenike osnovne škole i osiguran prijevoz za sve učenike srednjih škola. U rujnu će započeti radovi poljskih puteva, asfaltirat će se djelovi ulica Gajeve, Basarićekove i Mekiš, i uredit će se parkiralište na mjesnom groblju. U listopadu započinje uređenje poslovne zgrade Općine, a ukupna vrijednost svih ovih investicija iznositi će oko milion kuna.

U Općinskom vijeću i Poglavarstvu imamo ljude koji svojom aktivnošću i zalaganjem dokazuju da se sve što je isplanirano može uspješno realizirati.

U trenutku izlaženja ovih novina u našu župu stigao je i novi župnik, velečasni Krunoslav Kefelja, kojem u ime

Općinskog vijeća i poglavarstva kao i ispred svih mještana općine izražavam srdačnu dobrodošlicu poželjevši mu dobro vođenje Župe i plodonosnu suradnju Općine i Župe, a sve na zajedničku dobrobit svih žitelja.

Sve ove aktivnosti i događanja govore da loši događaji ostaju iza nas, a zahvaljujući podršci i volji većine mještana kao i pozitivnoj energiji ljudi Općinskog vijeća i poglavarstva, pred nama su, štovani čitatelji, započeli bolji dani.

Općinski načelnik: Ivan Derežić
(Sesvečke novine br. 6/2006, str. 3)

Povodom Dana općine 2006. godine (19. rujna) načelnik je izvijestio "Poštovani! I u ovom mjesecu rujnu prisjećamo se svoje povijesti to jest prošlosti i nastajanja Podravske Sesvete, pa se tako ove godine navršava 671 godina od prvog spominjanja Sesveta, 121 godina je od postanka župe a 19. rujna 1695. godine (dakle prije 311 godina) određene su granice naselja Sesveta, pa na današnji dan proslavljamo postanak današnjih Podravske Sesvete, a to je ujedno i Dan općine.

Prisjećamo se svojih temelja kako bi mogli graditi čvršću budućnost nadolazećim generacijama.

Ove godine navršit će se tek sedam godina od formiranja Općine Podravske Sesvete, na što smo posebno ponosni jer su njezinim formiranjem započele brojne aktivnosti (gospodarske, komunalne, socijalne, izgradnja infrastrukture itd.) a koje su od bitnog značenja za budućnost svih mještana.

Protekla godina obilovala je u određenim problemima, koji su danas uspješno prevladani i koji nisu ostavili značajniji trag koji bi mogao naškoditi budućem razvoju općine ili kvalitetnijem življenju mještana, iako smo u tom razdoblju imali dvoje lokalne izbore, Povjerenika Vlade Republike Hrvatske i ostale brige koje idu uz to.

Danas se navršava 95 dana od konstituirajuće sjednice novoizabranog Općinskog vijeća i Općinskog poglavarstva a zbog želje da se što prije prevlada vakuum koji je nastao zbog takve situacije, za radna tijela općine,

vijeća i poglavarstvo nije bilo odmora usprkos ljetu.

Tako su u 90 dana održane brojne sjednice radnih tijela, dvije sjednice općinskog vijeća i deset sjednica općinskog poglavarstva sa preko sto točaka dnevnog reda i isto tako donesenih odluka ili zaključaka.

Iznijeti ću nekoliko podataka o aktivnostima i projektima koji su završeni, a koji su u tijeku i koji se planiraju.

Nakon što je završena izgradnja magistralnog vodovoda Općine Podravske Sesvete vrše se pripreme za nastavak gradnje opskrbnog vodovoda naselja (sekundarni vodovod) za koji je napravljen glavni projekat prije dvije godine a trenutno se ishoduju potrebne dozvole za gradnju. Također se zatvara financijska konstrukcija za početak gradnje sistema odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda (izgradnja kanalizacije) koja će započeti u slijedećoj kalendarskoj godini. Projekat će biti zajednički (Hrvatske vode i Općina), izgradnja će trajati minimalno tri godine a vrijednost radova procjenjuje se na preko dvadeset milijuna kuna. U pojedinim fazama projekta uključit će se i druga javna poduzeća zbog potreba izgradnje njihove infrastrukture (ŽUC, HEP i drugi).

Prije desetak dana potpisan je ugovor o asfaltiranju dijelova ulica koje su ostale neasfaltirane, a u tijeku je popravak svih poljskih puteva na području općine. U fazi smo izrade investicijskog projekta za uređenje poslovne zgrade koja je u vlasništvu općine a uz vanjsko i unutarnje uređenje uredit će se prostori knjižnice i čitaonice, prostorija udruga, mjesni odbor kao i zdravstvena ambulanta. U naselju Draganci prići će se uređenju prostora društvenog doma i prostorija Mjesnog odbora. Čim završe jesenski radovi započeti će otkup zemljišta za buduću poduzetničku zonu koja je predviđena prostornim planom. U tijeku smo postupka za izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine što dokazuje da se na području općine odvijaju intenzivne prostorne aktivnosti, pogotovo na gospodarskoj gradnji što nas raduje. Također nastavljamo s aktivnostima u

poljoprivredi i gospodarstvu povratom tri posto kamatnih sredstava za kredite naših poljoprivrednika i poduzetnika.

Općina Podravske Sesvete i ove će godine izdvojiti znatna sredstva za potrebe škole i naših učenika.

Tako su nabavljene školske knjige za sve učenike a podmirujemo i troškove prehrane također za sve učenike. U planu je i uređenje prostora, nabava opreme kao i sufinanciranje izleta i ljetovanja učenika.

Ni za Općinu Podravske Sesvete kao ni za Hrvatsku nema budućnosti bez mladih, pa smo i mi to htjeli naglasiti, te smo proslavu Dana Općine započeli s mladima.

Dakle, središnja poruka i naglasak s ovogodišnjih Dana Općine su mladi, a to znači naša i njihova budućnost. Ovo se može tumačiti i kroz našu želju za osamostaljenjem osnovne škole, za što postoje svi preduvjeti.”(Sesvečke novine br.7/2006, str.3-4)

U novogodišnjoj i božićnoj čestitci načelnik Ivan Derežić kaže "Upravo smo na završetku još jedne kalendarske godine, pa je upravo prilika da se na Nju kratko osvrnemo i da Vam kažemo koji nas planovi čekaju u idućoj godini koja nam je tako brzo pristigla.

Ova nam nije bila laka, ali je uspješno privedena kraju usprkos poteškoćama koje smo imali. Detaljnije o tome mogli ste pročitati u («Sesvečkim novinama», broj 6., od kolovoza i broja 7., od studenoga) u Rubrici «Riječ načelnika», pa ću se osvrnuti na aktivnosti u prosincu. Izvršena je upravo isplata subvencija kamata na poduzetničke i poljoprivredne kredite u visini 200.000,00 kn, a dok ovo čitate u tijeku je isplata 110.000,00 kn povrata kamata onim poduzetnicima i poljoprivrednicima čiji su zahtjevi u prošlom mandatu vlasti bili odbijeni, tako da će ovime biti namireni svi povrati kamata do kraja 2005. godine, a odmah na početku 2007. godine rješavati ćemo i 2006. godinu.

Zahvaljujući lijepom vremenu uspjeli smo pošljunčati i proširiti gotovo sve poljske puteve na području Općine, i to izvan Plana, u vrijednosti

većoj od 600.000,00 kn. Ujedno ovom prilikom apeliram korisnike puteva da ih Čuvaju i ne oru kako bi nam svima što dulje služili za prijevoz.

Uspješno i po lijepom vremenu završili smo asfaltiranje dijelova ulica Gajeva i Basaričekova kao i odvojak Mekiš, u ukupnoj vrijednosti 230.000,00 kn.

Ovih je dana izvršena uplata za novo Kombi-vozilo koje će koristiti Komunalni pogon Općine Podravske Sesvete, a vrijedno je 170.000,00 kn.

Izdvojeno je i 100.000,00 kn kao polog za kredite koji će koristiti poljoprivrednici za proljetnu sjetvu, a koji će se realizirati odmah iza Nove godine. Sredstva će za korisnike biti «BESPLATNA» jer će kamatu i trošak obrade kredita platiti Općina Podravske Sesvete.

Naše najmlađe ove godine obradovao je Sveti Nikola sa darovima vrijednim po 100,00 kn, a blizu 500 osoba starije životne dobi upravo je pred Božićni blagdan primilo božićnicu od 100,00 kn iz općinskog Proračuna.

Vrlo nam je žao što su nas neki od naših najmilijih napustili u ovoj godini, a još nam je više žao što je Fond za novorođene ostao neiskorišten jer ih se premalo rodilo. No, život ide dalje pa tako i Mi s planovima za iduću godinu.

Kako bismo sve planirano ostvarili ovih smo dana donijeli Proračun Općine Podravske Sesvete za 2007. godinu (Plan prihoda i rashoda) koji je «NAJTEŽI» do sada i planiran je u iznosu od 14.700.000,00 kn. Najviše se planira izdvojiti za komunalne infrastrukture i uređenje objekata kao i nabavu dugotrajne imovine te se za tu namjenu planira izdvojiti preko 8.000.000,00 kn; za poljoprivredu i poduzetništvo izdvojeno je preko 1.000.000,00 kn, a isto toliko doći će nas i socijalna zaštita.

Proračun Općine Podravske Sesvete za 2007. godinu biti će prezentiran u «Novoj brošuri» koji će biti dostupan svim našim mještanima već u siječnju 2007. godine.

Ovom prilikom najavljujem da ćemo iduću godinu započeti gradnjom kanalizacije, sekun-darnog vodovoda,

završetkom Društvenog doma Draganci, adaptacijom poslovne zgrade Općine u centru i mnoge druge projekte o kojima će biti riječi u idućim brojevima novina. Također će biti povećana socijalna davanja, ulaganja u poljoprivredu i poduzetništvo (otkup zemljišta za poduzetničku zonu) kao i za ostale društvene djelatnosti na području Općine.

Napominjem, da je društveni život na području Općine Podravske Sesvete vrlo aktivan na što smo ponosni i vrlo rado pomažemo javne potrebe građana i društava, a činiti ćemo to i ubuduće u narednoj godini.

(Sesvečke novine br. 8/2006, str. 3)

Kao i inače, tako je i za Uskrs 2007. godine načelnik pozdravio svoje mještane: "Evo nas ponovno zajedno u čitanju naših zajedničkih novina, u prvom ovogodišnjem broju, koji izlazi u vrijeme našeg najvećeg rimokatoličkog blagdana-Uskrsa.

U protekla tri zimska mjeseca (iako zime baš i nije bilo) na području općine odvijao se bogat društveni život, jer je to vrijeme za "sređivanje računa" iz prošle godin, pa su tako sve udruge (25 registriranih na području naše općine) održale svoje godišnje skupštine, podnijele izvješća o radu, a neke se usput i dobro podružile, što je i jedna od svrha njihovog djelovanja. Koristim ovu priliku i prostor da podsjetim sve odgovorne osobe u našim udrugama, da do kraja mjeseca travnja podnesu svoja izvješća o radu i poslovanju za prošlu godinu Općinskom poglavarstvu, što su dužni napraviti prema zakonu, kao korisnici proračunskih sredstava.

U veljači je održana i predhodna stručna rasprava o izmjenama i dopunama prostornog plana uređenja naše općine, a obzirom da je prostorno planska dokumentacija jedan od bitnih elemenata oko razvoja pojedine sredine, bilo bi poželjno da se što veći broj mještana uključi u javnu raspravu oko izmjena i dopuna PPUO-a Podravske Sesvete. Javni uvid održat će se uskoro (travanj), a mještani će biti službeno obaviješteni o trajanju javnog uvida. Još je jedna zimska aktivnost iza nas, iako

Pogled na jedinstveni i prvi svjetski "Ekološki vrt mira" sa skulpturama na temu "Voda - izvor života" i "Mir" (2003. godine). Centar naselja ispred župne crkve (Trg. bana J. Jelačića). Foto: 2016.

još nije službeno završila, koja se odnosi na brigu i realizaciju poljoprivrednih kredita koju provodi Općinsko poglavarstvo.

Naime, još uvijek poljoprivredni proizvođači s područja općine mogu podnijeti zahtjev za korištenje kredita za proljetnu sjetvu ili za druge potrebe u poljoprivredi. Da podsjetim, za poljoprivrednike su sredstva besplatna, jer cjelokupni trošak oko realizacije kredita i povrat ukupne kamate snosi Općina Podravske Sesvete.

Isto tako, ovih je dana izvršena isplata subvencija kamata za poduzetničke i poljoprivredne kredite sa svim zaostacima do kraja 2006. godine. Tako da je u proteklih nekoliko mjeseci kod poduzetnika i poljoprivrednika završilo preko pola miliona kuna kao subvencija kamata (2002-2006.) što smatramo da je izuzetna pomoć na njihovom putu razvoja.

Što se tiče daljnje pomoći

poduzetništvu i zapošljavanju, Općinsko poglavarstvo razmatra program mjera Općine prema aktivnoj politici zapošljavanja stanovništva općine, te način financiranja ovakvog programa iz proračuna Općine.

Obavljeni su i razgovori s vlasnicima zemljišta i postignut dogovor za kupnju njihovog zemljišta za formiranje poduzetničke zone (Bukove grede), koja će se formirati slijedeće godine, nakon rješavanja imovinsko pravnih poslova i završetka nove zemljišne knjige (katastarske izmjere).

Svi zajedno s nestrpljenjem očekujemo i objavu natječaja za nekoliko vrijednih projekata na području općine, a to su dovršenje (uređenje) Društvenog doma Draganci, uređenje poslovne općinske zgrade i prve faze radova na kanalizaciji naselja Podravske Sesvete.

Sve su ovo vrlo zahtjevni projekti za koje je potrebna i stručna podloga (priprema) zbog čega ovi projekti ipak malo kasne, ali nisu nimalo upitni i započeti će uskoro.

Zbog lijepog vremena nastavljeni su radovi na uređenju objekta i okoliša Karaule, a ovom prilikom moram zahvaliti svim udrugama čiji članovi dobrovoljno rade na ovom uređenju, jer bez njihovog truda ne bi bilo vidljivih rezultata.

Tako smo u ova tri mjeseca napravili izvještajno-financijski završetak

Vojni objekt bivše karaule JNA, odnosno pograničnog vojnog objekta u Mekišu, nakon niza godina rješavanja dozvola i vlasničkih prava 2007. godine Općina Podravske Sesvete pretvorila je u TRC (Turističko-rekreacijski centar) "Karaula" Mekiš (Podravske Sesvete). Foto: Foto Begović Pitomača 2007.

prošle godine, dakle podvukli crtu za 2006. godinu i započeli provoditi planove za ovu godinu, u kojoj planiramo već rečeno i uspješno ostvariti.

S dobrim željama u ime Općinskog poglavarstva i u svoje osobno ime želim svim žiteljima općine Podravske Sesvete sretan Uskrs i blagoslovljene uskrsne blagdane! Općinski načelnik: Ivan Derežić" (Sesvečke novine br. 9/2007, str. 2-3).

Iz navedenog je vidljivo što se sve događalo prvih deset i burnih godina Općine Podravske Sesvete. Od 2007. do 2016. godine određenih političkih i sličnih oscilacija nije bilo, već su svi izabrani vijećnici općine nastojali podržati sve one odluke i programe Vijeća koje su bile u interesu mještana općine. Tako je realiziran niz velikih i niz manjih projekata. Nedvojbeno je najznačajniji projekt katastarske izmjere područja općine Podravske Sesvete, koji je pokrenut još početkom 2000-ih, i to kao prva u RH. Tu moramo spomenuti izgradnja kanalizacije, te izgradnju skupocjenog pročistača otpadnih voda. Osim toga načinjena je obnova i prilagodba bivše karaule u Mekišu za društvene i kulturne aktivnosti, zatim je izgrađen društveni dom u Dragancima, uređen u ulici Mekiš itd.

(Radi ne ponavljanja više i detaljnije o svim aktivnostima općine valja vidjeti "Podravske Sesvete - pregled povijesti - izabrane teme", knjiga br. 2, dio "Sesvečke novine 1-19 (2004. - 2016.)")

Gore: centar naselja sa kapelicom sv. Ivana Nepomuka i župnom crkvom 2016. (Foto: S. Jagić 8/2016.)

Gore lijevo: obnova zgrade općine Podravske Sesvete. Foto Begović Pitomača, 2007.

Lijevo: pogled na uređenu zgradu općine u centru mjesta, u kojoj se nalazi knjižnica, prostorije raznih društvenih udruga, poštanski ured, zdravstvena stanica i dr. Otprilike na istome mjestu nalazila se zgrada općine Podravske Sesvete koja je funkcionirala od 1895. do 1946. godine. Foto: BMBB, 2009.

12. O stanovništvu područja općine Podravske Sesvete

Nedvojbeno je da su Podravske Sesvete naseljene nešto prije 1695. godine, međutim kojim stanovništvom ne možemo precizirati. Gotovo je sigurno da se radilo o ljudima iz zapadnijeg područja, oko Đurđevca, Križevaca i Koprivnice, koje je naseljavalo od Turaka opustošen prostor između Virovitice i Đurđevca u potrazi za boljim uvjetima za život. Navedene godine ovo naselje počinje i pravno postojati, a sedam godina kasnije (1702.) u mjestu je tek 19 kuća koje imaju uređene posjede (16 kuća cijelo selište, a 3 pola), dok se

iste godine navodi i 14 željara ili inkvilina koji su imali samo kuće, ali bez posjeda. Čini se da su ovi posljednji tada tek doselili u mjesto. (Horvat R.: Župe..., 34) U to vrijeme jedno puno selište imalo je od 12 do 16 jutara livada i oranica, te kuću, dvorište i vrt.

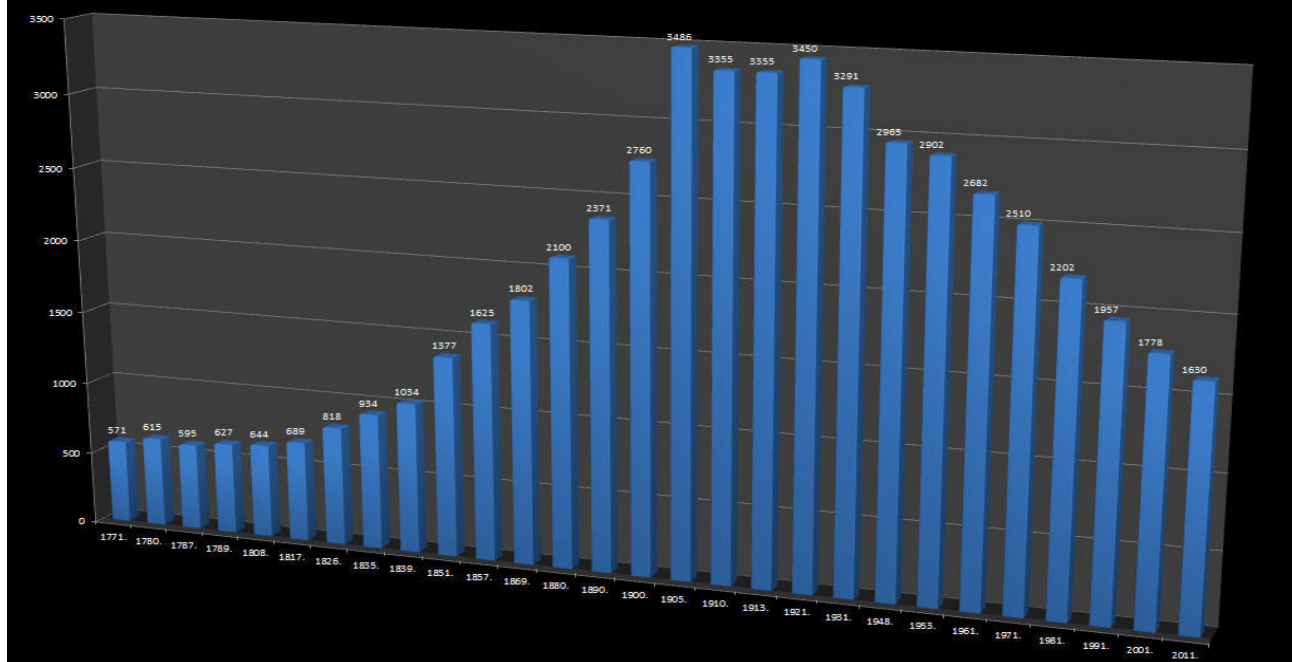
Godine 1706. kanonik Grga Šubarić navodi da Sesvete imaju ukupno 30 kuća. Uzimajući u obzir da je u jednoj kući u prosjeku živjelo 7 do 9 članova obitelji možemo kazati da je prvih godina 18. stoljeća u Sesvetama živjelo oko 230 osoba. Godine 1733. kanonska vizitacija bilježi 51-og kućedomaćina. O stanju stanovnika u prvoj polovici 18. st. imamo dosta malo podataka. Matične knjige župe u Kloštru Podravskom vode se od 1720. godine, međutim posljednjih desetak godina te,

1702.					
19 kuća + 14 željara (ili inquilina - bezemljaša)					
1706.	1733.	1771.	1783.	1787.	1827.
30 kuća	51 kućedom.	83 kuće	83 kuće	80 kuća	159 kuća
		1835.	1889.		
		93 kuće	101 kuća		

Tabela gore: statistički podaci o broju kuća i kućedomaćina od 1702. do 1889. Tabela dolje: statistički podaci o broju stanovnika Podravske Sesvete (sa pripadajućim mjestima Draganci, Podravske Sesvete i Mekiš) od 1771. do 2011. godine. (Horvat R.: Župe..., 34, Begović B.: Ftem..., 69 i www.dzs.hr (posljednji pristup 14. 4. 2016.))

1771.	1789.	1808.	1817.	1826.	1839.
571	627	644	689	818	1034
1851.	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.
1377	1625	1802	2100	2371	2760
1905.					
3486					
1910.	1913.	1921.	1931.	1948.	1953.
3355	3355	3450	3291	2965	2902
1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
2682	2510	2202	1957	1778	1630

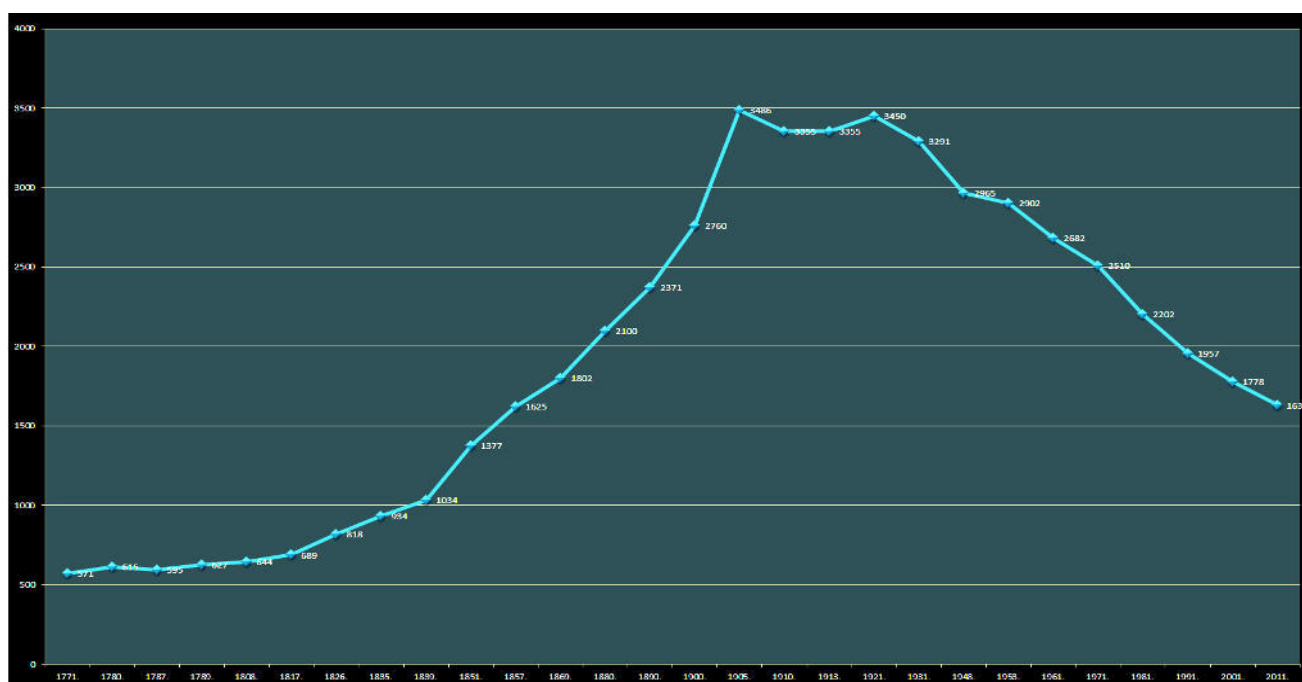

Grafički prikaz broja stanovnika od 1771. do 2011. godine (gore i dolje). (Begović isto, www.dzs.hr)

najstarije su zagubljene. Prema podacima zapisanim u njima, i to u onima koje su dostupne možemo vidjeti da su u razdoblju od 1730-ih pa do 1770-ih godina najčešća prezimena: Drvenkar, Derežić, Jagić, Rep, Kovačić, Štefanić, Posavec, Kirin, Cugovčan, Ceribaša, Birov, Zrinski, Tudić, Huđek, Palaić, Peić, Zvonar, Bratanović, Halusek, Horvat, Fičko, Petrok, Gluhak, Kovačević, Rusan, Šerbedžija, Petrovčić (vidi posljednji dio ove teme). Nema sumnje da su neka od ovih prezimena nosile obitelji prilikom kanonske vizitacije od 1702. i 1706.

godine, a najvjerojatnije, i prilikom određivanja granica naselja 1695. Budući da nam ovom prilikom nije namjera baviti se statistikom na temelju matičnih knjiga, ipak valja napomenuti neke podatke koji se temelje i na tim izvorima.

Prvi konkretni podaci o broju stanovnika potječu iz 1771. godine, kada je u mjestu zabilježen 571 stanovnik. Kloštranski župnik Matija Saraga (Szaraga) 1780. godine bilježi 615 duša, te 135 oženjena para u 80 kuća (Spomenica župe P. Kloštar, list 23). Broj stanovnika udvostručio se, u odnosu na 1771. tek 1839. godine (1034 stanovnika). Iz statističkih podataka je vidljivo da se tijekom 18. st. broj stanovnika vrlo sporo mijenjao, odnosno

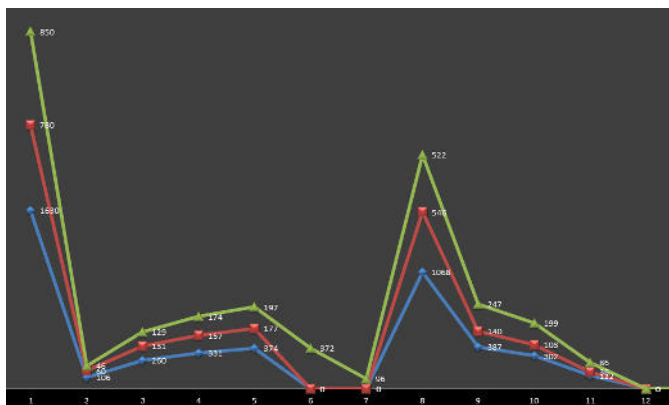

povećavao. Tek nakon prvog desetljeća 19. st. to se stanje znatno mijenja. Valja kazati da se tijekom raznih migracija koje su se zbivale u Podravini i ovom dijelu Hrvatske u 18. st. doseljavanja u Podravske Sesvete bila su rijetka. Ova pojava uopće nije čudna imajući u vidu djelomično izoliranost ovog prostora u odnosu na tada novu komunikaciju (danas podravsku magistralu), te dosta nepovoljnu konfiguraciju zemljišta (močvare, ritovi, trstici i sl.) pored rijeke Drave koja je često plavila okolicu. Tek nakon obuzdavanja rijeke krajem 18. i početkom 19. st. doseljavanja u mjesto

se povećavaju, pa, prema tome i populacija. Stoga se pojavljuju i nova prezimena. Za samo 40 godina, od 1839. do 1880. broj stanovnika se udvostručio (1880.: 2100), a slično se dogodilo, uslijed općih povoljnih političko-gospodarskih prilika i još za oko 40 godina (1921.: 3450).

Prema podacima iz župne spomenice godine 1835. u Podravskim Sesvetama su 93 kuće i 934 duše. Godine 1889. župnik bilježi 101 kuću i 1377 stanovnika, dok je 1905. sam sesvečki župnik Antun Gerber zapisao da

	Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 - 14 godina	0 - 17 godina	0 - 19 godina	Žene u fertilnoj dobi		Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
							Svega (15 – 49 godina)	od toga 20 – 29 godina							
Koprivničko-križevačka županija	sv.	115.584	8.087	18.151	22.144	24.937	-	-	76.937	27.548	20.496	9.182	41,6	110,5	23,8
	m	55.964	4.316	9.453	11.473	12.958	-	-	38.970	10.792	7.541	2.946	39,4	83,3	19,3
	ž	59.620	3.771	8.698	10.671	11.979	25.775	7.117	37.967	16.756	12.955	6.236	43,6	139,9	28,1
Podravske Sesvete	sv.	1.630	106	260	331	374	-	-	1.068	387	302	122	41,3	103,5	23,7
	m	780	60	131	157	177	-	-	546	140	103	36	39,2	78,1	17,9
	ž	850	46	129	174	197	372	96	522	247	199	86	43,2	125,4	29,1

Lijevo i gore: prikazi starosne dobi stanovništva Podravske Sesvete, prema popisu stanovništva od 2011. godine. Dolje: nacionalni i vjerski sastav stanovništva općine Podravske Sesvete prema popisu stanovništva 2011. Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Obrada BMBB 2016. (www.dzs.hr - posljednji pristup 14. 4. 2016.)

Ukupno	Ukupno %	Hrvati	%	Bošnjaci	%	Mađari	%	Makedonci	%	Srbi	%	Izjasnili se u smislu vjerske pripadnosti	%	Nepoznato	%
1.630	100,00	1.623	99,57	1	0,06	1	0,06	1	0,06	2	0,12	1	0,06	1	0,06

Općina	Ukupno	Ukupno, %	Katolici	%	Pravoslavci	%	Muslimani	%	Agnostici i skeptici	%	Nisu vjernici i ateisti	%	Ne izjašnjavaju se	%	Nepoznato	%
Podravske Sesvete	1.630	100,00	1.618	99,26	3	0,18	1	0,06	1	0,06	1	0,06	5	0,31	1	0,06

je na području župe 3486 rimokatolika, što je najveći broj stanovnika ikad zabilježen. Nakon ukidanja Vojne krajine 1871. počinje i doseljavanje Židova, pa je tako 1882. u Sesvetama zabilježeno 1867 rimokatolika i 6 pripadnika židovske vjere, koji su se bavili sitnom trgovinom ili kakvim obrtom.

Tijekom 18. st. vjenčanja, a posljedično i povećanje broja stanovnika natalitetom, bila su u Sesvetama dosta rijetka. Na primjer 1746. vjenčan je samo 1 par, 1747. 6 parova i to čak od ukupno 93 vjenčana para u župi Kloštar Podravski, koje su Sesvete bile filijala. Tek od kraja 18. i početka 19. st. broj vjenčanih parova se postupno i u Podravskim Sesvetama povećava.

Npr.:

- 1761. 5 parova (cijela župa 77 iste godine)
- 1773. 5 parova (cijela župa 66 iste godine)
- 1799. 12 parova (cijela župa 47 iste godine)
- 1850. (samo 20. siječnja) – 17 parova (cijela župa 114) – cijele godine 23
- 1852. samo 25. siječnja 16 parova (cijela župa 85 iste godine)

Vjenčanja su se obavljala uglavnom jednom godišnje i to ponekad i po 10 i više parova.

- 18. studenoga 1844., na primjer, od 13 vjenčanih parova na području župe Kloštar Podravski 11 je bilo iz Sesveta:
- Matija Rep (17) i Marijana Tudić (16) – kbr. 33
- Tomo Šerbedija (18) i Doroteja Palaić (16) – kbr. 38
- Mihael Miloš (18) i Katarina Rep (16) – kbr. 16
- Martin Drvenkar (17) i Ana Škrinjar (16) – kbr. 31
- Đuro Derežić (18) i Katarina Ceribaša (17) – kbr. 84
- Andrija Navračić (17) i Ana Šokec (16) – kbr. 86
- Ivan Britvić (17) i Marijana Golubić (16) – kbr. 58
- Tomo Biro (17) i Katarina Betlehem (16) – kbr. 56
- Antun Lončarić (20) i Katarina Vlašić

(17) – kbr. 96

- Matija Šokec (18) i Katarina Palaić (16)

- kbr. 20

- Franjo Palaić (18) i Katarina Posavec

(16) – kbr. 53

Matične knjige se vode od 1720. godine (župa Kloštar Podravski), a trenutno su (počev od nastarijih) dostupne kako slijedi (* župa Podravske Sesvete):

MKR 1737. - 1754. u župnom uredu u Kloštru Podravskom

MKR 1755. - 1761. isto

MKR 1761. - 1773. isto

MKR 1832. - 1858. u HDA

MKR 1858. - 1877. u DAB

MKR 1878. - 1886. u DAB

MKR 1887. - 1895. u DAB*

MKR 1896. - 1911. u MU Kloštar Podravski*

MKR 1912. - 1929. u MU Kloštar Podravski*

MKV 1741. - 1813. u HDA

MKV 1834. - 1857. u HDA

MKV 1858. - 1881. u DAB

MKV 1881. - 1887. u DAB*

MKV 1886. - 1922. u DAB*

MKU 1772. - 1831. u HDA

MKU 1831. - 1858. u HDA

MKU 1858. - 1878. u HDA

MKU 1878. - 1911. u DAB*

Sve ostale matične knjige do najnovijeg vremena čuvaju se u Matičnom uredu u Kloštru Podravskom, te dio tzv. "parica" u župnom uredu u Podravskim Sesvetama.

Koja su prva prezimena, odnosno obitelji obnovila srednjovjekovne Sesvete („Mindzenth“) pod (istim) imenom (Podravske) Sesvete nešto prije 1695. godine danas je teško reći. Prema nekim podacima tipično sesvetsko prezime danas se smatra Cugovčan, Tudić, Derežić, Posavec, iako ima i nekih drugih koja se pojavljuju već u prvoj polovici i tokom 18. stoljeća, kao Rep, Šerbedija, Gluhak... Tokom stoljeća i brojnih migracija stanovništvo je danas dosta raznolikog podrijetla, ali uglavnom Hrvatsko, pa tako u Sesvetama bilježimo

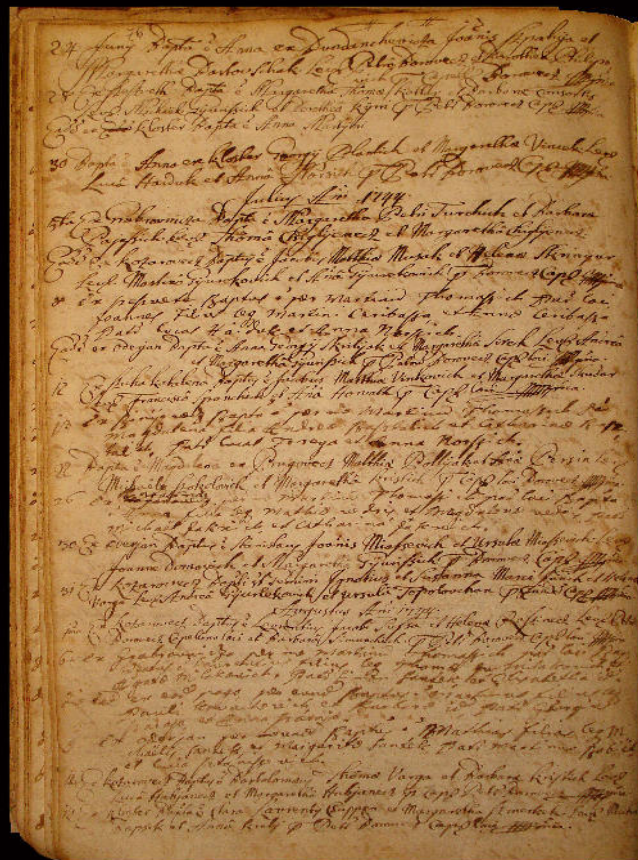

u današnje doba 109 različitih prezimena. U periodu između 2000. do 2004. u Sesvetama su zabilježena ova prezimena (Begović B. Ftem..., 82-85):

Aleksa, Babec, Birov, Birovčec, Blažek, Bošnjak, Bratanović, Bregovec, Britvić, Brik, Bukovčan, Bušetinčan, Ciglec, Cik, Cugovčan, Čoklo, Dera(e)žić, Derežić, Dergez, Dolček, Drvenkar, Đipalo, Fičko, Filaković, Franjić, Franković, Fusić, Gabarić, Gašparov, Gegec, Gladović, Gluhak, Golubić, Grijanec, Halusek, Hrupec, Huđek, Husnjak, Igrić, Jagić, Janković, Jazbec, Jevtić, Jušta, Karšić, Kerečani, Kirin, Kirinec, Klemenčić, Kolar, Kovačić, Krupski, Lončarić, Mađerić, Matačić, Matan, Matančić, Matočec, Mavračić, Mesaroš, Migač, Mihoković, Mikša, Milinović, Miloš, Nađ, Obranović, Palaić, Peić, Petrovčić, Pintar, Pintarek, Pintarić, Plečić, Posavec, Randelj, Rasinec, Rep, Rođak, Rusan, Ruščić, Sitek, Smoljačan, Šantek, Šantić, Šegrt, Šerbedija, Škriljak, Šokec, Šoštarić, Špoljar, Štefanić, Štefec, Švarba, Tambolaš, Tišljarec, Totović, Troha, Tudić, Tutić, Veverka, Vicenski, Vlašić, Volarić, Vrbanić, Zebec, Zrinski, Zvonar i Živko.

Sudeći prema popisu stanovništva od 2011. godine najčešća prezimena u Podravskim Sesvetama su bila slijedeća: na prvome mjestu po učestalosti je Tudić. Zatim slijedi, na drugom mjestu Derežić, potom: Šerbedija, Posavec, Bratanović, Rep, Vlašić, Karšić, Kovačić i kao deseti po brojnosti je Cugovčan. U matičnim knjigama do sredine 18. stoljeća upravo su to, kao i još nekoliko njih koja danas više ne postoje u Sesvetama (kao npr. Ceribaša ili Sirograđa) i najbrojnija prezimena.

Za Sesvete je karakteristično da se sve do kraja 18. stoljeća zadržao neznatan prirast broja stanovnika, da bi nakon prvih desetljeća 19. stoljeća došlo do ekspanzije povećanja broja stanovništva uglavnom doseljavanjima. Nakon sredine 19. stoljeća broj se kontinuirano povećavao,

Još jedan detalj iz najstarije sačuvane matične knjige rođenih/krštenih (1737. - 1754.) kloštranske župe - dio 1744. godine. Sve stare "matice" karakteriziraju raznolika, ali atraktivna pisma koja su pisali kako župnici tako i brojni kapelani. Ova se čuva u arhivu župe sv. Benedikta u Kloštru Podravskom.

da bi dostigao vrhunac koji se može vidjeti i u popisu od 1921. godine kada Sesvete imaju (najviše ikada i prije i poslije) 3450 stanovnika – prema službenom popisu. Čini se da se taj broj zadržao još nekoliko godina, do oko 1928. godine, od kada značajno i opet kontinuirano opada, a bio je započet isključivo velikom i svjetskom gospodarskom krizom. Od tada pa do pretposljednog popisa stanovništva od 2001. godine taj se broj smanjio na pola, na 1778 stanovnika. Valja napomenuti da broj i dalje opada i to, opet, iseljavanjem i prirodnim demografskim promjenama. U odnosu na 1991. godinu (1957 stan.) u 2001. taj je broj smanjen za 179 (1778 stan.) dok je u tom razdoblju prirodnim

promjenama broj smanjen za 141, a ostalih 38 je otišlo iz Sesveta. Spomenimo da se u najnovije doba, u navedenom razdoblju 1991. - 2001. godine rodilo 227 djece, a umrlo ukupno 368 mještana. Ovo je pokazatelj koji je tada bio vrlo alarmantan, pa se smanjenje broja stanovnika moralo pod hitno zaustaviti, kao i u još brojnim mjestima ovoga dijela Hrvatske kao npr. u Pitomači, Legradu, Đurđevcu itd. Od 1960-ih godina jedan dio Sesvečana odlazi na privremeni rad u inozemstvo, pa se i ovim načinom smanjio ukupan broj (1980-ih godina na privremenom radu u inozemstvu iz Sesveta bilo je stalno od 30 do 50 mještana).

Godine 2011. Podravske Sesvete imaju još 148 stanovnika manje, tek 1630, od čega 780 muških i 850 ženskih. Iako je od 1999. ustrojena općina Podravske Sesvete, koja kontinuirano ima svoje prihode i vodi brigu i o demografskoj slici na svojem prostoru još uvijek broj stanovnika opada. Broj umrlih i u odnosu na rođene posljednjih 20-ak godina kontinuirano je veći za oko 30%. Vidljivo je da je broj stanovnika u tom periodu smanjen za nešto manje od 40% isključivo smanjenjem i nataliteta, a povećanjem mortaliteta. Međutim, valja kazati da se u periodu od 2001. do 2011. (odnosno 2015.) ovo stanje počelo mijenjati. Od ta dva posljednja popisa stanovništva, od 2001. do 2011. godine, ukupni broj stanovnika je pao za 148, a 2015. godine rođeno je, konačno, više mještana nego što je umrlo (umrlo 21, vjenčanih parova 6, rođene djece 26) (podaci iz župnog ureda Podravske Sesvete).

Prvo stanovništvo koje je doselilo u Sesvete krajem 17. stoljeća sasvim je sigurno najvećim dijelom potjecalo iz područja Đurđevca, Virja i Koprivnice, koje je tražilo povoljnije prilike za život. Jedan manji dio bili su potomci stanovništva koje je ovdje živjelo prije Turaka. Stoga je sasvim razumljivo da se ovdje zadržao isključivo kajkavski govor, a osnovna je karakteristika naglasak na zadnji ili

predzadnji slog riječi. Na kojem će biti ovisi o dužini, a kada je slog dug tada je naglašen, a ako nije dug tada je naglašen pretposljednji. Pretposljednji dugi slog može se ostvariti i s uzlaznom i silaznom intonacijom, a to je fonološki nevažno. Govor ima dva vokala e: zatvoreno i otvoreno, dok se u u Sesvetama, za razliku od književnog hrvatskog jezika izgovara zatvoreno i izgovorom pomaknuto prema naprijed (nešto kao ü u njemačkom). Sesvečki govor pripada kajkavskoj virovsko-podravskoj grupi. (Begovi. B.: Ftem..., 85-86)

Kasnija doseljavanja, ona početkom 20. stoljeća utjecala su također na oblikovanje govora međutim ne bitno. Kako su Sesvečani govorili, odnosno pisali na početku 20. stoljeća možemo vidjeti i na primjeru pisma Roze Palaić rođ. Štefanić 1868. (udane za Jozu Palaića r. 1862, sina Ive Palaića r. 1834. -+1906. i Jane r. Huđek (1837. + 1920. sa kbr. 322 iz 109, odnosno 68.) kojega dio donosim i ovom prigodom. Početkom dvadesetog stoljeća stanovništvo se doseljavalo u Sesvete, ali i iseljavalo. Ljudi su se snalazili kako su znali jer je bilo teško živjeti od poljoprivrede. Tako je zanimljiva pojava odlaska u nadničarenja u dalja mjesta. Zanimljivo je spomenuti navedeno pismo iz 1908. godine navedene seljanke iz Sesveta Roze Palaić svojoj kćerki Katarini koja je sa 12 godina otišla u nadničarenje kod grofova Špišića u Špišić Bukovicu: "Pisano 27. svibnja faljen isus i Marija. Prije nego ti napišem i obznanim par reči neka bude pozdravljeno presveto trojstvo otac sin i duh sveti a sadati obznanujem da smo svi zdravi koje zdravlje i tebi želimo odboga i od majke bože i od srdca svoga akaj si štela znati to ti obznanujem da se je i druga krava oteljila u subotu pred trojake i ova muško tele jednako kada je jeno i sve je dobro kod kuće samo nije veselo jer se svi zate spominjemo kaj svakakova pisma idu odotud da ste gladni i da nemate ni kruva do sita i da je samo juho da jedan droblen drugoga naganja i drugo nikaj... zato mi obznani ka koje jeli sam grof

splača da li onaj koji je bil u Otrovancu gospon pakad bude mesec zišel pošalji novce kuliko ti dade a sebi ostavi nastrošak a ako ti je zlo i na cug a ko nesmeš kući atije zlo piši makar inediti novce kad zide mesec to je znak da će vas prevarati jaču tebi poslati kuliko titreba za cug samo piši ti si moja bila i buš dok ja živem..." (Begović B.: Pitomača, 1995., 35)

Iz pisma možemo dobro vidjeti duhovno stanje sesvečana početkom 20. stoljeća i to onih kojih je bilo najviše, seljaka. Bilo je važno zaraditi nešto novaca, no ipak najvažnija je bila obitelj. Osim toga mogu se uočiti karakteristike govora sesvečana prije stotinjak godina.

Sudeći prema danas postojećim prezimenima ljudi su nekada doseljavali iz raznih mjesta. Uglavnom se kroz povijest razlučuju tri osnovne imigracije i to ona u vrijeme osnivanja naselja i narednih nekoliko desetljeća, te u prvoj polovici 19. stoljeća uglavnom iz zapadnijih krajeva Podravine i Hrvatske. Treća su ona početkom 20. stoljeća iz raznih krajeva Hrvatske (Zagorja, okolice Virovitice, Mađarske itd.), pa tako imamo i niz novih prezimena koja se pojavljuju početkom 20-og stoljeća i zatim nakon 1930-ih godina nestaju.

U nastavku donosim popis svih prezimena koja su navedena u Status animarumu, odnosno knjigama „stanju duša“ (1-3, u župnom uredu u P. Sesvetama), te sačuvanim matičnim knjiga izdvojenim iz kloštranske župe od 1858. godine. Navedeni broj predstavlja kućni broj određene krajiške kućne zadruge, a raznim diobama i nove brojeve, odnosno kućne brojeve na kojima su živjeli pripadnici određene obitelji, odnosno prezimena. Na ovoj listi uključeni su i svi konaci, kao i Draganci. Status animarum počeo je pisati Đuro Ortner oko 1887., a čini se da je vođen i ranije, sudeći prema kompleksnosti i preciznosti starijih podataka. Možemo pretpostavljati da se radi o godini 1858. od kada su se počele, izdvojeno, voditi

Prilikom raspada ili dijeljenja kućnih zadruga nastajali su novi kućni brojevi i nove obitelji. Ovo je jedan primjer zapis iz Općine Podravske Sesvete o dijeljenju nekadašnje krajiške zadruge obitelji Derežić iz kbr. 76 na novi kbr. 461 iz 1899. godine. U privatnoj zbirci autora.

matične knjige samo za Podravske Sesvete. Budući da se u matičnim knjigama dosta teško orijentirati prema zapisanim kućnim brojevima, koji su se vodili sve do nakon drugog svjetskog rata, kada se pojavljuju imena ulica, a do tada se ponekad dodavalo ime konaka ili predjela naselja, nadam se da će ovaj popis biti od značajne koristi prilikom proučavanja prezimena, rodoslovlja i dr. u Podravskim Sesvetama.

Ova prezimena upisana su u razdoblju od sredine 1840-ih do kraja 1930-ih godina:

Abranović: 760 (kućni broj)
Aleksa: ?
Augustić: ?

Babaić: 463, 522
Babec: 422, 467, 745
Babec: 467
Babić: ?
Bajsar: 91, 455
Ban: 169
Barberić: 645
Barkiće: 402
Baula: 429
Bazzara: 670
Bečaj: 706
Berdin: ?
Betlehem: 93, 110, 528

Đakić (Gjakić): 464

Erdeli: 85, 231, 232

Erhartić: 169

Fenrih: 384

Ferenčak: 726

Fičko: 19, 54, 78, 96, 102, 117, 127, 160, 174, 183, 183, 188, 221, 224, 228, 229, 230, 232, 238, 282, 289, 298, 310, 310, 353, 354, 359, 386, 390, 490, 525, 534, 552, 564, 567, 592, 602, 641, 652, 659, 720, 951

Filipović: 334

Filipović: 8

Filo: ?

Franjić: 678

Frčko (Gašparov): 66, 600

Fusić: 805

Galić: 363

Galjer: 94

Gašparov: 121, 273, 721, 722

Gjeri: 807

Gjipalo (Đipalo): 151, 311, 643

Gjogj (Gjodj): 64, 237, 503

Gjud: 280, 486, 859

Gluhak: 23, 136, 149, 150, 151, 244, 244, 304, 386, 488, 589, 599

Golub: 416, 522

Golubić: 29, 162, 190, 223

Gradski: 426

Grčić: 206, 223, 507, 567, 796

Greguraš: 503, 560, 664

Gregurić: 487

Habijanec: 268

Habijanić: 212, 532

Hajduković: 210

Halasz: ?

Halusek: 36, 41, 130, 146, 177, 178, 233, 254, 284, 297, 358, 359, 385, 421, 431, 432, 615, 689

Hangel: ?

Haraminec: 47, 272, 273, 365, 533, 734

Hegeduš: 83, 199, 203, 208, 376, 463, 538, 593

Hlevnjak: 217

Hobolja: 405

Horvat: 89, 138, 427

Horvatinović: ?

Hudjek (Huđek): 6, 8, 332, 333, 334, 387, 395, 452, 493, 508, 545, 574, 588,

Knjiga Status animarum, tom br. 2. Danas su sačuvana tri toma, međutim u dosta su lošem stanju. 2015/16. načinjene su digitalne kopije, koje se čuvaju u župnom uredu u Podravskim Sesvetama - kao i originali. Uvezi svih Statusa su kartonski sa kožnim aplikacijama u kutovima i kožnim hrptom dimenzija 47 x 31 cm, debljine hrpta do 54 mm. Stranice su dimenzija 46 x 30,4 cm, a uvez i tisak je rađen u Zagrebu, kako stoji na listovima: "Naklada i tisak Antuna Sebolza u Zagrebu", najvjerojatnije 1886/87. godine. Knjiga br. 1 ima 256 stranica, br. 2 282 stranice, a knjiga br. 3 272 stranice. Sve tri identično su uvezane i u dosta lošem stanju.

772

Husnjak: 723

Igračić: 349

Igrić: 97, 109, 228, 557, 558, 717

Jacek: 605

Jagarinec: 444

Jagić: 18, 127, 226, 487, 497, 514, 590, 635, 699

Jakop: ?

Jalžabetić: 725

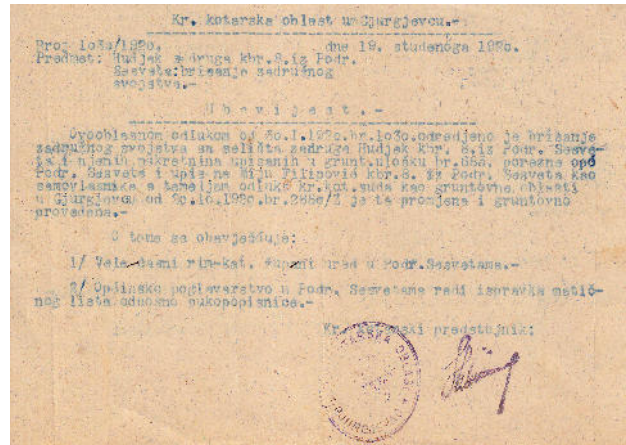
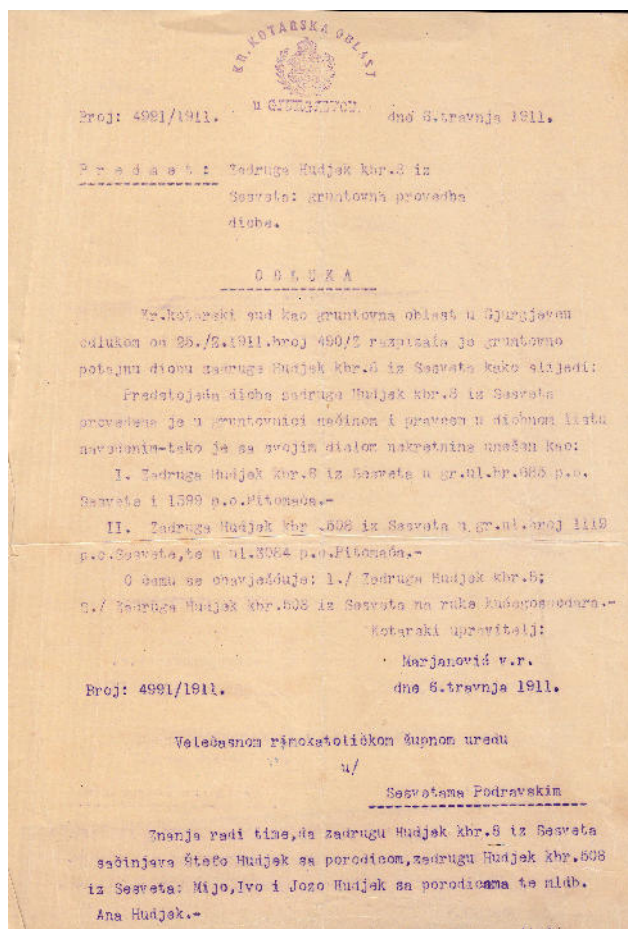
Matoničkin: ?
 Maturanec: 613
 Mavračić: 70, 74, 86, 145, 160, 165, 172, 201, 216, 264, 300, 307, 328, 329, 404, 411, 417, 449, 501, 548, 551, 627, 678, 680, 774, 813
 Mavračić-Palaić: 335 (od kbr. 80)
 Mayer: ?
 Mesarić: 108, 277, 397
 Metelko: 519
 Migač: 382
 Mihoković: 99
 Mikloš: 80, 139, 175, 352
 Mikša: 22, 155, 179, 209, 215, 244, 258, 259, 260, 312, 313, 361, 632, 796, 829
 Miloš: 16, 152, 182, 210, 215, 251, 252, 270, 349, 365, 489, 526, 550, 638, 666, 688, 795
 Möhler: ?
 Mraz: ?
 Mušić: 145

 Nađ: 442
 Nikšić: 402

 Oberhofer: 407
 Obračević: 405

 Pajnić: ?
 Pakasin: 485
 Palaić: 53, 60, 68, 107, 120, 122, 150, 173, 188, 281, 322, 325, 335, 336, 372, 372, 406, 407, 545, 576, 578, 594, 726, 742, 755, 755
 Pankasz: 423
 Pavon: 710
 Peić: 5, 66, 267, 302, 352, 356, 356, 412, 572, 803, 825
 Peić: 572
 Peklić: 415
 Petrić: 237
 Petrovčić: 6, 7, 79, 82, 105, 114, 124, 170, 178, 189, 240, 278, 286, 290, 291, 293, 300, 304, 305, 306, 307, 309, 334, 481, 549, 564, 587, 606, 679, 687, 780
 Pevac: ?
 Pintarek: 21, 30, 108, 152, 189, 238, 245, 247, 387, 464, 751, 778
 Pintarić: 91, 102, 123, 186, 192, 267, 410
 Plantosar: ?
 Platušić: 90, 139, 586
 Plečić: 62, 65, 141, 386, 401, 457, 463,

549, 596, 662, 681
 Pleško: 169, 775
 Plivalić: ?
 Pojed: 32, 33, 35, 134, 180, 182, 185, 210, 226, 243, 336, 470, 534, 555, 759
 Popović: 169, 370
 Posavec: 12, 13, 34, 43, 45, 65, 106, 109, 115, 126, 142, 163, 200, 201, 211, 214, 225, 227, 232, 269, 270, 281, 319, 323, 359, 360, 409, 431, 432, 450, 458, 461, 461, 474, 484, 490, 504, 537, 547, 553, 554, 581, 586, 604, 604, 619, 662, 680, 702, 735, 786, 878
 Prepelec: 717
 Presečan: 800
 Prilika: 418

 Rakitničan: 420
 Ramšak: ?
 Rasinec: 424
 Ravenščak: 149
 Rep: 10, 53, 83, 87, 88, 122, 147, 153, 172, 174, 175, 216, 217, 218, 307, 318, 383, 396, 397, 401, 439, 448, 462, 472, 533, 672, 716, 793, 838
 Repčević: 43, 376 (1894. Imbro Rep promijenio prezime u Repčević)
 Rodjak (Rođak): 46, 124, 292, 360, 361, 518, 731, 765, 775
 Rogina: ?
 Rotar: ?
 Rusan: 26, 682

 Sabolić: 654
 Sesvečan: 406
 Severić: 13
 Sitek: 48, 50, 154, 172, 299, 300, 314, 318, 348, 391, 640, 669
 Skrlec-Bečaj: 419, 706
 Skukan: ?
 Smrček: ?
 Somljačan: ?

 Šandor: ?
 Šantek: ?
 Šantić: 1, 132, 266, 294, 337, 338, 355, Šegrt: 63, 65, 262, 460, 511
 Šerbedija: 38, 44, 129, 136, 143, 153, 172, 208, 236, 237, 239, 363, 364, 373, 483, 496, 631, 637, 764
 Šilje: ?
 Šimić: ?
 Škorjanec: ?

Škriljak: 14, 15, 17, 110, 140, 176, 204, 236, 360, 613
 Škrinjar: 276
 Škripač: ?
 Škrlec: ?
 Šokec: 20, 113, 119, 123, 154, 163, 201, 253, 267, 284, 293, 301, 302, 311, 330, 375, 517, 538, 675, 727
 Špalj: ?
 Špiranec: ?
 Štefanić: 40, 64, 70, 78, 81, 108, 131, 158, 173, 191, 215, 234, 235, 270, 357, 369, 393, 408, 415, 416, 436, 445, 469, 491, 491, 513, 520, 591, 650, 707, 709, 748
 Štefec: 55, 65, 238, 391, 754
 Štrbac: ?
 Šuprinović: ?
 Švarba: 61, 111, 257, 258, 363, 365, 366, 505, 539

Taušan: 506
 Teinitzer: 512
 Tišljar: ?
 Tišljarec: 264, 364, 430
 Tratnjak: 410
 Tudić: 3, 4, 17, 71, 89, 95, 136, 143, 164, 186, 191, 210, 223, 249, 252, 270, 278, 301, 314, 341, 342, 350, 351, 374, 451, 452, 465, 536, 571, 597, 630, 634, 662, 663, 784, 801, 813

Primjer brisanja kućne zadruga kod obitelji Huđek: "...Huđek zadruga kbr. 8. iz Podr. Sesveta: brisanje zadrugnog svojstva.- Obavijest.- Ovooblasnom odlukom od 30. 1. 1920. br. 1030. određeno je brisanje zadrugnog svojstva sa selišta zadruga Hudjek kbr. 8. iz Podr. Sesveta i njenih nekretnina upisanih u grunt. ulošku br. 685. porezne općine Podr. Sesveta i upis na Miju Filipović kbr. 8. Podr. Sesveta kao samovlasnika a temeljem odluke kr. kot. suda kao gruntovne oblasti u Gjurjevcu od 20. 10. 1920. br. 2880/Z je ta promjena i gruntovno provedena...". Još 1897. postolar Mijo Filipović (rođ. 1871.) iz Kloštra P. prizetio se Huđekima oženivši udovicu Maru Huđek (r. 1863.) rođ. Mađerić, a udovu Đure Huđeka. Nakon Marine smrti 1925. Mijo se opet oženio, sada za Katu udovu Dergez, rođ. Kirin (r. 1883.), a prema navedenoj odluci od 1920. već je postao vlasnik navedenih nekretnina. Tako je kbr. 8 na kojem su Huđeki upisani još 1840-ih godina prešao u ruke Filipovića. Ovo je jedna od niza sesvečkih priča o raspadima bivših krajiških kućnih zadruga. Dioba zadruga Huđek na kbr. 8. načinjena je još 1911. godine, od koje kuće se odvojio Mijo, Ivo i Jozo na kbr. 508. U privatnoj zbirci autora. Izvor: Status animarum tom 1-2, u župnom uredu u Podravskim Sesvetama.

Lijevo: Odluka o gruntovnoj provedbi diobe zadruga Huđek na kbr. 8 i 508. od 1911. godine. U arhivu župnog uredu u Podravskim Sesvetama.

Str. br. 117: stanovnici današnje ulice Eugena Tomića ili tzv. "prve lumere", odnosno "prve numere" snimljeni 1943. godine. Radi se o zapadnom dijelu Podravskih Sesveta gdje su se nekada nalazili prvi kućni brojevi ili prvi kućni broj.

Veličan: 695
 Vereš: 695
 Veverka: 131
 Vicenski: 767, 801, 809
 Visotić: ?
 Vlašić: 24, 25, 100, 125, 158, 186, 196, 226, 267, 295, 297, 298, 316, 320, 341, 425, 430, 432, 440, 465, 470, 473, 491, 505, 513, 524, 556, 569, 573, 583, 599, 625, 741
 Vojvodić: 14, 524, 595, 805
 Vranić: 85, 731
 Vrbanić: 626
 Vucikuja: 477
 Vujinović: 32 (?)
 Vuk: 378
 Vunak: 392

Zdeličan: ?
 Zebec: 88, 571
 Zemljić: 500
 Zrinski: 48, 73, 133, 167, 185, 272, 345, 410, 432, 446, 679
 Zvonar: 42, 209, 224, 325, 326, 327, 513, 571, 653, 821
 Žedja: 338
 Železić: 714, 723, 844
 Živko: 496, 853

Prilikom upisivanja, odnosno određivanja kućnih brojeva, koje se pojavljuje u matičnim knjigama u

Sesvetama od sredine 1840-ih godina, nedvojbeno se vodilo o starosti, odnosno dugoročnosti stanovanja neke obitelji na određenom mjestu. Valja napomenuti da su se brojevi kuća upisivali ne redom kako se to radi danas, po redoslijedu u nekoj ulici, već je svaka novoosnovana obitelj, odnosno kuća dobivala slijedeći raspoloživi broj. Tako se znalo dogoditi da je broj, npr. 20, susjedan sa brojem 730 i sl. Prema matičnim knjigama i Status animarumu ove su obitelji nosile prvih 35 brojeva. Neke su kasnije doseljene na isto mjesto ženidbom ili udajom, ili pak kupovinom određene kuće kojom je prilikom i dalje ostao isti broj kuće, ali se promijenio vlasnik:

Kbr. 1 – Šantić
Kbr. 2 – Čoklo
Kbr. 3 – Tudić
Kbr. 4 – Tudić
Kbr. 5 – Pejić, Korpar, Kujek
Kbr. 6 – Petrovčić, Huđek, Matan
Kbr. 7 – Petrovčić
Kbr. 8 – Huđek, Filipović
Kbr. 9 – Kolar, Kuljevac
Kbr. 10 – Rep
Kbr. 11 – Bregovec
Kbr. 12 – Posavec
Kbr. 13 – Posavec, Severić
Kbr. 14 – Škriljak

Kbr. 15 – Škriljak
 Kbr. 16 – Miloš
 Kbr. 17 – Derežić, Škriljak
 Kbr. 18 – Jagić
 Kbr. 19 – Dobrostal, Fičko
 Kbr. 20 – Šokec
 Kbr. 21 – Pintarek, Lončarić
 Kbr. 22 – Mikša
 Kbr. 23 – Gluhak
 Kbr. 24 – Vlašić
 Kbr. 25 – Vlašić, Lončarić
 Kbr. 26 – Matočec
 Kbr. 27 – Matočec
 Kbr. 28 – Dergez
 Kbr. 29 – Golubić
 Kbr. 30 – Bratanović, Pintarek
 Kbr. 31 – Drvenkar
 Kbr. 32 – Drvenkar, Pojed
 Kbr. 33 – Pojed, Kerečeni
 Kbr. 34 – Posavec
 Kbr. 35 – Pojed, Kerečeni

U najstarijoj dostupnoj matičnoj knjizi, tj. matičnoj knjizi krštenih ili rođenih kloštranske župe br. 1 od 1737. – 1754. (u župnom arhivu župe Kloštar Podravski) ovo su sva upisana prezimena iz Podravske Sesvete koja se navode u periodu od 12 godina i to od 1737. do 1749. godine:

Birov, Birovčec, Blašić, Bratanović, Bregovec, Ceribaša, Cimermanić, Crnjak, Cugovčan, Čerkez, Čoklić, Čoklo, Čukelj, Čuklija, Derežić, Drvenkar, Drvenkarić, Fičko, Forgač, Frčko, Galić, Galjer, Gašparac, Gelendir, Gluhak, Hajduk, Horvat, Huđa, Huđek, Jagić, Kinčer, Kirin, Kolar, Kolarić, Kolundija, Kovač, Kovačić, Kralj, Krnjak, Krupski, Lončarić, Lorković, Lovrinin (Lovrinov), Mađerić, Majstorović, Mandić, Mani(j)ak, Matan, Matočić (Matočec ?), Mikan, Mikšić, Miloš(ić), Mlinar, Mlinarčec, Pala(j)ić, Pe(j)ić, Petrok, Petrovčić, Petrović, Plantek, Plečić, Posarković, Posavec, Rep, Rođak, Rusan, Sarković, Serbečić, Sirograđa, Šegrt, Šipek, Šokec, Španić, Štefanić, Štefec, Tomić, Topolovčan, Tudić, Vargić, Vidak, Vlahek, Vlašiček, Vlašić, Vodenjak, Vranić, Vukoica, Vuković, Zebec, Zrinski i Zvonarek.

Napomena • Ovo nisu niti u kojem slučaju sva prezimena obitelji koja su u tom periodu živjela u Sesvetama, budući da trenutno nemamo pristup do ostalih matičnih knjiga iz prve polovice 18. st., a to su vjenčani i umrli. Već naredne 1750. i ostalih godina pojavljuju se nova prezimena, kao npr. Haraminec, Bukovčan, Rođak ili Šantek, međutim o ovoj temi biti će potrebna detaljnija rasprava i detaljnije proučavanje, a ovom prigodom to nam nije namjera. Dio navedenih matičnih knjiga trenutno je pohranjen na nepoznatom mjestu. Trag im se zagubio krajem 1989. godine. U svakom slučaju posjedovanje kuća prvih kućnih brojeva indikator je za naslućivanje najstarijih, prema tome i prvih obitelji koje su naselile Sesvete između 1695. i početka 18. stoljeća. Prilog tome može biti i popis prezimena koja su upisana u tijeku tri godine, od 1772. do 1775. u matičnim knjigama umrlih, a gdje se stanje gotovo podudara sa prethodnima. Dakle, te obitelji su bile najbrojnije. U navedene tri godine umrli članovi obitelji navedenih u nastavku, je također pokazatelj brojnosti članova neke obitelji koja je tada živjela u Sesvetama: Balić, Bratanović, Bregovec, Ceribaša, Cugovčan, Čoklo, Derežić, Drvenkar, Fičko, Gluhak, Horvat, Huđek, Jegerić, Koprončec, Kovačević, Kovačić, Mađerić, Mandić, Matočec, Pavlović, Petrokov, Petrovčić, Pintar, Pintarek, Posavec, Rep, Rusan, Saiković, Sirograđa, Šokec, Štefanić, Tomašić, Tudić, Varga, Zvonarina.

Za 2003. godinu, danas pokojni, župnik Tomislav Hrupec u prvom broju Sesvečkih novina piše: "Župa Podravske Sesvete u 2003. godini imala je 1747 stanovnika koji žive u 546 kuća. Krštenih je bilo 15 djece, prvopričesnika 24, krizmanika 39, sklopljenih brakova je u župi bilo 9. Ostavili su nas i otišli s ovoga svijeta 36 župljana (muških 15, a ženskih 21). Vjeroučenika u našoj osnovnoj osmogodišnjoj školi smo imali 181. Ministranata je bilo 13. Pričesnika kroz godinu imali smo 16.500." (Hrupec T.: Župa ..., Sesvečke novine 1, 12)

Nazivi predjela i prostora tijekom prošlosti, počev već od 1695. godine, pa preko kanonskih vizitacija, raznih starijih i novih katastarskih i drugih kartografskih prikaza, sačuvano je mnoštvo starih, odnosno narodnih naziva predjela, ulica, dijelova ulica, potoka i kanala, ritova i dr. Dosta tih naziva ostalo je sačuvano i u govoru Sesvečana sve do danas. Brojni su danas i zaboravljeni. Ovdje ćemo pokušati prikazati što više narodnih i starih naziva koji su se koristili tijekom prošlosti, ili se pak još uvijek koriste.

Bistra – potok istočno i sjeverno od centra,
Bogčev grob – predio oko 200 m sjeverno od današnjeg groblja,
Brezik – zapadno prema Kloštru P.,
Brodić – SI kod Drave (zaseok koji ne pripada općini P. Sesvete),
Bukova greda – tzv. Stara šodrana – ulica P. Miškine,
Bušinova(e)c – iznad Crlenike kod Drave,
Carski Rastik – istočno od Sesveta,
Ceresnik – ulica P. Preradovića,
Crlenika – prostor na jugoistoku općine kod Đuretine,
Crni jarki – šuma kod Draganca, zapadno od Dubovnika,
Čivićevac – kanal na sjevernoj strani (iskopan 1853.),
Čovašev breg – oko 200-300 metara južno od današnjeg groblja,
Delci – južno od Bogčevog groba,
Draganci – selo/zaseok SZ od centra,
Dravski lakat (Draganci – kod Drave, ovdje su nekada bili mlinovi),
Druga vulica – danas Gajeve ulica,
Dubovnik (Dubrovnik) – sjeverno od centra,
Dubovnik šuma – južno od centra prema Limbušu,
Đuretina – jugoistočno od centra mjesta prema rijeci Dravi,
Forgovo – SI kod Drave,
Gaj – sjeverno od križanja prema Sesvetama od Kloštra i Draganaca,
Grabrov vrh – (1706.) ? zemlje kapelice,
Gredičke – istočno kod Drave, nedaleko Crlenike i Šarja,
Hinča (Hintča) – iznad Štorgine grede, sjeverno od centra,

Husinja – istočno na lijevoj obali Drave,
Išljerova ulica – između Strossmayerove i Gajeve,
Ištvanov dol – predio južno od centra, prema Pitomači,
Jablanova greda (Jablanovo) – potok, močvarni predio i šuma sjeverno od Sesveta,
Jablanovo – prostor sjeverno od Sesveta,
Jadica – istočno od Jablanove grede,
Jasenje – dio Dravske ulice,
Kalnike – između Konjskog brega i Draganaca,
Kapitanov melin – predio na početku Draganca,
Kladje – danas nogometno igralište i oko njega. U 19. stoljeću tako su se nazivala i polja jugoistočno od centra – iznad Ištvanovog dola,
Koci – početak današnje ulice B. Radića,
Konci – istočno od Mekiša prema rijeci Dravi,
Konjski breg – nastavak prema Dragancima od Bogčevog groba i Popovica,
Kopanjek – kanal između Sesveta i Đuretine južno od mjesta,
Koprivje – polja II pored Ištvanovog dola,
Kraljeva peta – iznad Dubovnika,
Lazarov grob = Bogčev grob = Svečev grob,
Limbuš – južno i JZ,
Mekiš – selo/zaseok istočno od centra,
Minokut – zapadno prema Kloštru P.,
Minov kut – isto,
Mrtvica – potok istočno od centra kod Draganca, ali i potok istočno od centra iznad Kladja (utječe u Rogstrug kod Mekiša),
Nove sjenokoše (sinokoše) ili Nove livade – II od centra,
Parcelice – sjeveroistočno na samom raskršću prema Sesvetama i Dragancima, početak Draganca,
Peski – zapadno od centra (dio istočnog nastavka đurđevačkih pijesaka),
Petrovci – Limbuš i okolni predjeli južno od Sesveta,
Popovice – zemljišta zapadno od ulice J. J. Strossmayera,
Prva numera (lumeri) – ulica prema Kloštru P. gdje je današnje groblje (ulica E. Tomića),
Rastinec – prostor kod mosta u Mekišu, kod Dravske ulice,

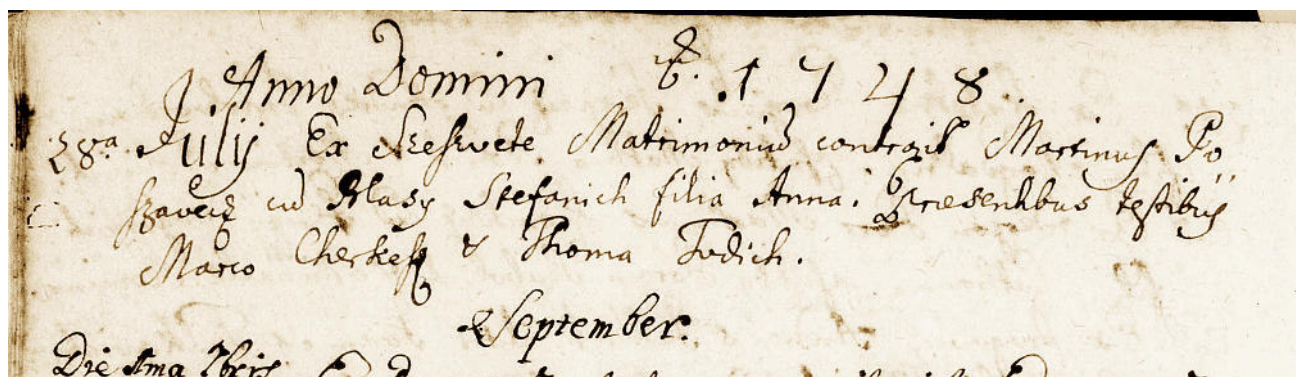
Rakitje – istočno od Sesveta pored Drave
nedaleko Brodića prema Zgrutima,
Rakovka – istočno od centra preko
Čivićevca,
Ravnice – južno od groblja,
Razlev (Mali i Veliki) – u 18. st. močvarni
prostor istočno od centra mjesta,
Rog – potok sjeverno i SI od centra
Rogstrug – potok, početkom 20. st.
otprilike na mjestu nekadašnjeg potoka
Bistre,
Rudinovac – istok od centra kod Drave,
Ruškova greda – prostor sjeverno od
centra, ispod Svibovice i iznad Velikog
razleva,
Sedlara – iznad Dubovnika,
Stara crkva (cirkva) – ulica J. J.
Strossmayera,
Stiška – iznad Kladja, istočno od centra,
Strasnica – potok SZ od Sesveta kod
Draganca,
Strug – potok/kanal na južnom dijelu,
nastavak Kopanjeka,
Stružanjek – potok SI od centra, odvojak
od potoka Struga,

Svečev grob = Bogčev grob = Lazarov
grob,
Svibovica – SI od Ruškove grede prema
Brodiću,
Šarje – sjeverno od današnje Pjeskare
kod Drave,
Škofina – sjeverno od centra, istočno od
potoka Roga između Dubovnika i Štorgine
grede,
Štorgina greda – istočno od centra,
sjeverno od Đuretine,
Torbajev kut – južno od samog početka
Tomićeve ulice od Kloštra Podravskog,
Treća ulica – ? vjerojatno Dravska,
Trnovka – predio SI od centra,
Trnovka mala – potok istočno od predjela,
Trnovka velika – potok zapadno od
predjela,
Tropolac – iznad Štorgine grede,
Trvenka – SI od centra,
Veliki razlev – sjeverno od Mekiša,
Vulička – današnja Gundulićeva ulica,
Zaberek – ulica M. P. Miškine,
Zgruti – predio istočno od centra Sesveta
pored rijeke Drave

*Pogled na Sesvete
između dva svjetska
rata (nakon 1926.).
Čini se da se radi o
procesiji iz 1933.
povodom obilježavanja
1900 godina od smrti
Isusa Krista. Na slici se
odlično vide drveni
telegrafski stupovi.
Telegraf je u
Sesvetama bio
uspostavljen po
otvaranju pošte 1911.
godine. Fotografija iz
privatne zbirke
Stjepana Jagića.*

*Iz matične knjige vjenčanih kloštranske župe 1748. godine: "28. srpnja u/iz Sesveta
sklopljen je brak između Martina Posavca s Anom kćerkom Blaža Štefanića. Svjedoci
su Marko Čerkez i Tomo Tudić". HDA Zagreb.*

SPOMENICA

Na samom početku župne Spomenice župe Svih svetih koju je počeo pisati sesvečki župnik Đuro Ortner 1889. godine dodan je naknadno jedan prijepis koji je vrlo važan za ovaj dio hrvatske, a nadasve sesvečke povijesti. Spomenica sadrži mnoštvo podataka iz povijesti naselja. Formata je 22 x 29,6 cm, tvrdo ukoričena u kožu, a na samom početku nalazi se umetak sa prijepisom dokumenta iz 1695. godine, te zapis "Spomenicu nabavio i sastavio god. 1889. Gjuro Ortner." U nastavku na prvoj stranici nalazi se nekoliko zapisa vizitatora, podarhidakona i biskupa.

"Ja Hanibal Jozef grof Heister Cesarske i Kraljeve svetosti Komornik i Obrstar grada i pokrajine Gjurgjevečke veliki kapetan i grada Virovitice i Suvoga Polja komendat, na znanje dajem svem kojem se dostoji, kako je naseljeno stanovito selo imenom Sesvete zvano vu godini 1695. 19. mjeseca malomešnjaka. Vu sve moje krajine na kotaru Selišće poslao sem bil gledat g. Patačić Pavla, moga vicekapetana, Bokmesara, vojvode i zastavnika naše krajine Gjurgjevečke, koji su mi pokazali i odlučili jedan stanovit odsek, kotar iliti među od puta gdje je Svečev Grob mesto zvano na sever obrnut se onem dolom i berekom tia Strasnica na poldan od toga Svečeva Groba onem dolom obrnut se do bereka Grabovničkog i do potoka Katalenca, tim potokom niz Pridvorje i berekom više od Miničke obrnut se od poldana na sever više onim berekom i nizinama tija do Drave i Dravom do vodovrata i daje se što je sve njihovo, tak čisto, kako neiskrčeno, tak zemlje kako sinokoše, i što se u tom kotaru zadržava njihovog odvetka obojeg spola navike. Samo to da ja to odzgora bdijem, da hoću i znam bolje pregledati radi međa med Kalinovcom. Oni pak da budu dužni cesarova i kraljeve Svetosti svakom vernom junačkom službom i oružjem da budu svigda gotovi na zapoved gospodina Obrstar, vicekapetana iliti komendanta vojvode i zastavnikov Gjurgjevački i kotona ako bi to gradu ili varaši potrebno bilo. - (Prepisano 4. XII. 1940. iz kopije koja se nalazi u posjedu Ivana Šerbedjije - Karlo Blažeković)"

"Mjesto "Sesvete" leži znatnijim dielom na piesnatom brežuljku udaljeno od Kloštra prema iztoku jedan sat hoda i isto tako udaljeno od rieke Drave. Prvotno je to selo postojalo po ustmenoj predaji na Crleniki, gdje je sada "konak", jerbo se nalaze ostanci kuća i orudja, pa se u vrijeme turskih ratova i navala povuklo u Jablanovu gredu pravije Jaklanovu gredu, a odavde se razširilo pravcem sadanjega položaja crkve.* Velika voda "Rakovka" i "Rog" bila zaštita selu od turske navale. Da je to selo sastojeće od raznih bjegunaca pred turskim kopitom pretrpiti moralo za divljih turskih navala mnoge nevolje dade se naslućivati odatle, što se nailazi na lonce s novci, što su žitelji bježeći pred Turci u piesak zakapali, što su uzduž Drave, koja je često korito svoje promienila čuvali i branili, da turska sila ne prodre dalje u Hrvatsku, i napokon što su sačinjavali krajinu varaždinsku. Da su žitelji toga sela razmjerno doprinieli za narodni obstanak hrvatskoga naroda u strašnoj borbi proti turskoj sili dosta je spomenuti kako je hrvatski slavni ban Nikola Zrinski preko Drave suzbijao tursku silu kod Sigeta g. 1556. kada se je primaknuo Bobovcu susjedno selo sesvetsko s kraljevom vojskom da pomogne Hrvatima Marku Stančiću, zapovjedniku Sigeta. Turci biesni skakali u Rinju vodu, da ju pregaze i na bana navale, mnogi i predjoše, ali ih ban suzbije iza podneva boja. Sami Turci poželiše znati ime vojvode, koji ih je pobio, te beg virovitički izjaši napried i zapita iza svega glasa na jeziku hrvatskom: "Tko si i kako ti je ime?" "Nikola sam Zrinski", odgovori ban i doda pozdrav Alipaši budimskomu paši, koji se povuče prema Pećuhu. Siget i s njime Zrinski pao je Turkama u ruke iza smrti sultana Sulejmana 1566. davši Zrinski grad zapaliti, te je poznata slavna smrt hrvatskoga Leonide.

Za cara Leopolda I. bili turski ratovi, pa je drugi ban Nikola Zrinski na obranu uz Dravu postavio jaku vojsku g. 1667.. Najprije navali na Breznicu, koja se za dva dana predade. Jošte iste noći predade se i Bobovac, u kojem je bilo 12.000 glava Turaka. Onda krene Zrinski prema Sigetu, ali ga nije mogao obsjedati već krene prema Pećuhu, koji je sa svojim mosčami također izgorio, te krene prema Osieku, gdje je zapalio most i 500 turskih sela uz Dravu. Poslije sretne obrane Beča od silne turske navale Kara Mustafom predvodjene g. 1683. kada je posredovanjem pape Inocenta XI. došao u pomoć poljski kralj Ivan Sobjeski, započimlje ozbiljna misao, kako bi savez kršćanskih vlasti očistio Europu od Turaka. Vojska kršćanska krenu prema Ostrogonu, a sjajnom pobjedom dalje prema Budimu. Hrvati u banovini pod svojim banom Nikolom Erdedom i generalom grofom Jakovom Lesliejem započeli osvajanje Slavonije. Mjeseca jula 1684. digno se vojska hrvatska iz

* Dva ne ica odgovarati istini,
jer kolikavta žila je sunna i pucavna
na tamo selu nije moglo dohvatiti.
Savete su od majkama potajice, na
istom mjestu, gdje su, saveti, i. j. na lici
sukubna, i. j. na lici, i. j. na lici, i. j. na lici,
na pucatom brežuljku.

PODRAVSKE SESVETE

Gjurgjevca prema Virovitici i razbije tursku vojsku. G. 1686. 2. septembra osvoje kršćani Budim iz 145 godina turskoga gospodstva u njem. G. 1689. uspjelo je sokolovom hrvatskim prognati Turčina iz današnjega opsega Brodske i istočne Slavonije te predobićem Like i Krbave. Narodna predaja spominje osobito u pjesmi više junaka i vodja, koji su se odlikovali za krst častni i slobodu zlatnu tako u ravnoj Slavoniji mukotrpnj Franjevac Luka Imbrišinić.

Od turskih ratova postojala je vazda krajina, te su krajišnici vječito stražili, a čardaci su prvi i bitni znakovi života naroda na krajini, pa je selo Sesvete pripadalo generalatu varaždinskomu, regimenti gjurgjevačkoj, kumpaniji pitomačkoj. (t.z. slavonska krajina).

Krajinu smatrahu vladari celovitim dielom austrijske vojske, unatoč stoljetnim odrešitim prosvjedom hrvatskih stališa i redova. Njemački jezik bje uveden od Marije Terezije u prve javne škole niže i više u krajini. Od g. 1703. do 1850., trideset i dva puta bje krajina preustrojena.

Prvotno zvanje krajišnika bješe samo obrana od Turčina; ni &. 3. "Grenz-Grundgesetza" kaže, da je sva krajina celovit dio carske vojske; dakle sve mlado i veliko pripada pod vojni zakon. &. 30. vojnoga kaznenog zakona od g. 1855. naredjuje, da se tielesna kazna može udariti krajišniku kao samostalna kazna. Jošte dalje išao je "Cirulare des Armees-Oberkommandos 10. Marz 1855." po kojem se imadoše krajišnici de regula za sve zločine i prekršaje odsudjivati na tielesnu kaznu, tj. na batine, a vojnički častnici imadoše osim toga vlast batinanja za disciplinarne prestupke. Tom su se vlašću preko mjere služili. Batinanje i jest pravo vrelo indolencije krajišnika, jerbo se utrulo najplemenitije čuvstvo-stid i poštenj. Najveći su jadi krajišnikom bili -prekomjerna vojnička služba. Vojnička krajina sa svojih 1.082,000 stanovnika davala je 60.000 vojnika, koji su ginuli u ratu. Tako je n.p.r. magjarski i talijanski rat god. 1848. do 30.000 udovica ojadilo i 50 do 60 sirota u crno zavio. Ovu strašnu krvarinu od 300 godina naknadjivali su vladari materijalnim povlasticama, kao n.p.r. u soli, duhanu, u šumi. Nu, to se slabo vršilo, pa n.p. sve šume u krajini prije svojina krajiška po &. 18. "Grenz-Grundgesetza" postale su državno dobro izuzev poslije imovinske šume.

Nije onda čudo, da je krajina svršivši svoju historičku zadaću težila za slobodom, za ustavnim životom, za pripojenjem provincijalu. Ta se želja ugledala u predstavci zastupnia krajiških na Njeg. Velič. kralja Franju Josipa I. iz sabora trojedne kraljevine g. 1861. Napokon se je odluka kralja Leopolda I. od 10. srpnja 1703. kojom je ukinuo izrekom varaždinsku krajinu životu privela g. 1871. kada je razvojačena krajina.

Ogromne daće, nesnosni porezi, koje je preko mjere umnožao sistem vladavine od hrvatsko-ugarske nagode od g. 1868. razočarali su krajišnike, preskupa im je sloboda ustavna, koju u praksi ne vide, pa žale za bivšom krajinom veleći: od kad nastala provincija zlo nam se doselilo - šume i sve nam oteli, a plaćanju nikad kraja.

Žitelji

Sesvećani odlikovahu se većim dielom svojom okretnošću, marljivošću i nabožnošću. Župnik kloštranski Ignacij Gregorić hvali Sesvećane kao najbolje svoje župljane, da su pastiru svojemu veoma vierni i da dosta marljivo slušaju sv. misu. tako god. 1835. kada je bilo 93 kuća, a 934 duša. No već god. 1849. tuži se na Sesvećane administrator Kloštra. Franjo Podel da su nehajni i hladni za slavu Božju, da ne mare za svoju kapelicu ni za groblje ni za školu kao da su kršćanski značaj izgubili. Ove godine bila 101 kuća, a 1377 duša.

Da je brojem žiteljstva i zlo raslo svjedoči molba, koju su ugledniji i bolji žitelji na duhovnu i svjetovnu oblast upravili proseći za župu, jer da će žitelji posve podivljati, pošto se uslied diobe sele na "konak" - k Dravi a župna crkva je odviše udaljena te nije ni pristupna radi vode u ružno doba. Grijesi, kojim su najviše podati jesu: kletva, pijanstvo, nečistoća - kao preljub, rodoskrvnuće, kradja. Nije neobičan konkubinast - dvoženstvo i dvomužstvo uz samovoljnu razstavu. Da su se ti griesi tako uvriježili mnogo je dopriniesao vojnički uzgoj; jerbo su mužkarci vojnici usisali pokvarene običaje tudjega naroda, a žene se podale u odsutnosti svojih zakonitih muževa slobodnije i samostalnije razuzdanosti; jerbo su i častnici svojom absolutnom vojničkom vlašću veoma demoralisali narod.

Karakter naroda nije iskrenost već lukavost, što je baština vojničkoga uzgoja, kad se pazilo samo na to da batinam izbjegne. Žene se slobodnije kreću, imaju vlast nad muževi, koji su im pod papučom, pa su rekao bi slične grčkim Spartankam. Taj kontrast, da su hrabri junaci krajišnici u Podravini pod papučom žena dade se protumačiti odatle, što su za krajine samostalnije uzgojene, što su slobodnije živjele nego muškarci pod puškom u ratno doba, i što je kućanstvo te briga gospodarska na nju najviše pala. Za to su i žena sesvećanke darovitije.

Sesvećani bijahu dobrostojeći - bogati, hranili su mnogo krmadi, ovaca, krava i konja. Nu rastrganom zadrugom razdrlo se bogatstvo, te bivaju sve siromašniji. Godine 1878. pretrpili su veliku povodnju: Drava se razlila sve do kuće Andre Derežića br.17. i silnu štetu počinila. God. 1877. na dan sv. Ivana Glavosj. bijaše strašan požar koji je žiteljem ogromnu štetu nanio. - God. 1880. kuga - pošast marvinska žiteljem prouzročila veliki gubitak. Pošast se razširila od Nothigova konaka, gdje su dva vola iz Bosne nabavljena na paši seosko blago okužila.

Crkva Svih Svetih

Kako se uzčuvala predaja u narodu, to se može za vjerojatno tvrditi, da je ponajprije na starom groblju postojao zvon na stupovih već god. 1717. a poslije na istom groblju uz zvon sagradjena kapela "Svih Svetih" sa jednim drvenim oltarom, koji je imao urezanu godinu 1727. po svoj prilici početak obstanka svojega i kapelice, zatim je u toj kapelici bila pokaznica sa česticom sv. Josipa-zaručnika Bl. Dj. Marije.

God. 1872. ponukom župnika kloštranskoga Tome Ciglanića počeli su Sesvećani novac doprinositi za novu kapelu Svih Svetih. God. 1878. zazidao je na sadanjem mjestu kapelu Svih Svetih poduzetnik Stievo Gjurgjević iz Pitomače za pogodjenu svotu 10. 000 for. i dopitanu nagradu 1250 for.

Dne. 7. aprila g. 1878. blagoslovio je kapelu domaći kloštranski župnik Andrija Košnjak uz asistenciju Florjana Kutnjaka kapelana pitomačkoga i Josipa Antolkovića kapelana kloštranskoga. Poduzetnik nije udovoljio prvobitnomu ugovoru, a to je krivnja seoskih zastupnika, koji su preinačeni ugovor sliepo podpisali. I tako je crkva opsegom manja bez žliebova i bez valjana pločnika (taraca) postavljena. Poduzetnik nije izdao glavne namire Sesvećanom do danas kada pišem spomenar ili spomenicu ove crkve, već pravda teče kod suda, a Sesvećane zastupao Dr. Rojc odvjetnik u Belovaru.

Groblje

Staro groblje ležalo je na sjevernoj strani sela i to na najvišem brežuljku sve do godine 1832. Dne. 31. siečnja g. 1832. premješteno je groblje na sadanje mjesto t. j. na kraj sela prema Kloštru. Istoga dana blagoslovio je groblje župnik gjurgjevački ujedno Podarhidjakon sentvarenski pečuhške biskupije Franjo Milinković. God. 1850. dne. 14. travnja za upravitelja kloštr. župe Franje Podla blagoslovio je produženo i s nova ogradjeno groblje. Daniel Prusac župnik pitomački uz asistenciju gg. župnika Luke Kolarića iz Kozarevca: Ive Južaka iz Ferdinandovca te kapelana kloštranskoga Ignaca Mašeka. - God. 1891. dna.16. lipnja blagoslovljen je ""novostanak groblja po redu .g. ....

Škola

Pučka škola u Sesvetah utemeljena je dne. 21. prosinca 1830. previšnjom odlukom Njeg. Velič. kralja Franje Josipa I. Školska ograda bila prvobitno u seoskoj kući, gdje je sada kip sv. Ivana Nep. God. 1840. škola premještena na sadanje mjesto, te je god. 1886. dogradjena po poduzetniku Stjepanu Janešu troškom žitelja za 2880. for. 26.

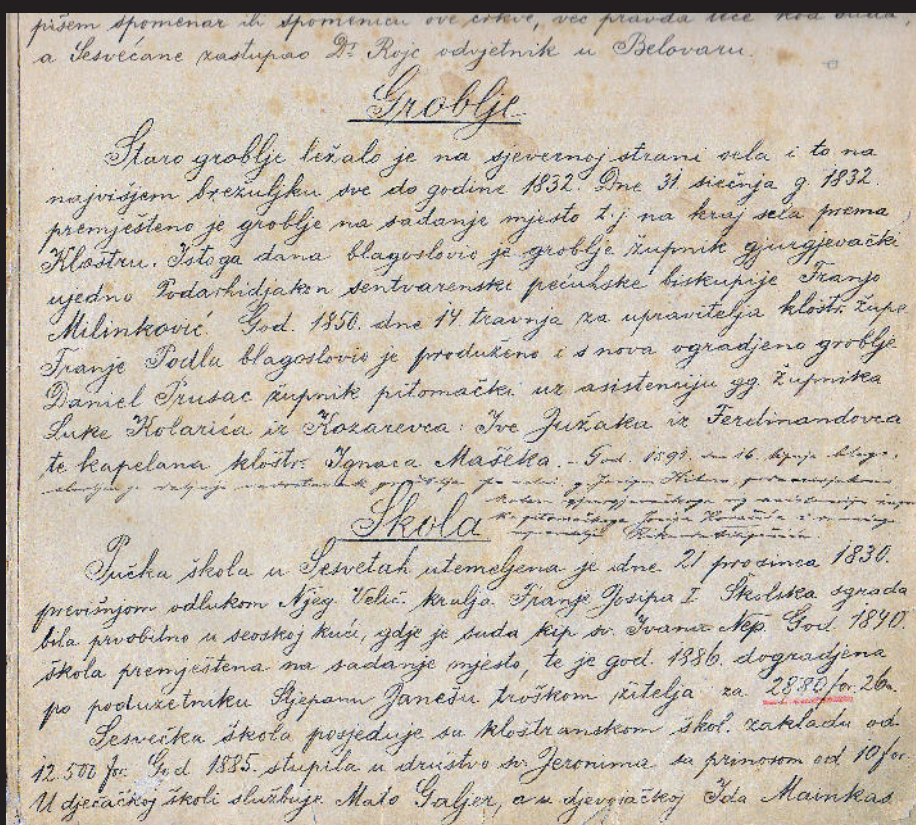
Sesvečka škola posjeduje sa kloštranskom školom zakladu od 12 500 for. God. 1885. stupila u društvo Jeronima sa prinosom od 10 for.

U dječjačkoj školi službuje Mato Galjer, a u djevojačkoj Ida Mainkas.

Župa Sesvete

Žitelji sela Sesvete obratili su se dne. 17. travnja 1883. na Prečastni Nadbi. Duh. Stol Zagrebački sa

Detalj iz župne Spomenice u kojem se govori o školi i groblju.

molbom za namiestenje samostalnoga kapelana u Sesvetah. Pretčastni Nadb. Duh. Stola dopisom od 11. svibnja 1883. br. 1738. obrati se na visoku kr. zemalj. vladu sa navodom, da su u molbi Sesvečana iztaknuti razlozi tako važni i znameniti, da se jednostavnim namiestjenjem kapelana u Sesvetah jošte nebi svrha podpuno postigla, nego da bi mogla novu župu podići, koja bi preko 2000 duša brojila, dočim bi Kloštranska kamo sada Sesvete podpadaju jošte uvijek brojila do 3000 duša. Uslied toga odredi visoka kr. zem. Vlada odpisom od 6. studenoga 1883. br. 5308. da se povede odnosna razprava. Ova razprava sadržaje se u zapisniku preduzetom dne. 18. prosinca 1883. u mjestu Sesvete upravne občine Pitomača uslied naloga kr. podžupanije u Belovaru od 12. prosinca 1883. br. 16104. u predmetu ustrojenja nove župe sesvetske. Prisutni od strane duhovne oblasti veleč. gosp. Josip Hiter podarhidjakon kotara Gjurgjevačkoga. Od strane kr. podžupanije pogl. gosp. Ivan Žigrović kr. podžupanijski perovodja. Od strane župe Kloštranske veleč. g. Andrija Košnjak župnik. Od strane občine g. Gjuro Veličan obć. načelnik. Od strane sela Sesvete glasom izbornog zapisnika izabrani zastupnici sela i to: Andro Derežić br. 17. Gjuro Miloš, Mato Šitek, Jozo Kovačić, Tomo Pintarek, Mijo Vlašić, Imbro Miloš i Joso Štefanić. Zastupnici sela očituju, mi smo dali molbu za namiestenje kapelana, jer se nismo usudili stavljati veći zahtjev, nu pošto nam je u izgled stavljena mogućnost za ustrojenje nove župe, to očitujemo, da je naša jednoglasna želja da dobijemo svojega župnika. Mi smo pripravno dati svojemu župniku župni stan, vrt od 800 hvati i 6 rali zemljišta. Zgradu za župni stan mi smo pogodili sa posjednikom. Dužnosti župljana su nam poznate, davati ćemo propisanu štolu i propisane predprege za vicinija i obavljati običajne radnje. U novcu ne možemo župniku dati plaće. Nadamo se odnosno molimo, da se župni bir t. j. 7 novč. što plaćamo za svaku ral obrati za plaću našega župnika i da se plaća jednoga kapelana u Kloštru gdje su dva kapelana ?? odciepljenjem sela Sesvete pako nužda odpada glede dvojice, obrati na plaću našega župnika. Glasom matice župe kloštranske broji selo Sesvete preko 2000 duša, a plaća glasom priležećega povjerenstvenoga iskaza 2274 for. izravnog poreza. Povjernstvo se osvjedočilo glede istinitosti navoda. Napose g. župnik kloštrnsaki očituje da je iz duhovnih obzira nužno namiestenje župnika u Sesvetah. Zaključeno i podpisano. Na temelju toga zapisnika dozvoljeno je po Prečast. Nadb. Duhov. Stolu i visok. kr. zem. vladi dne 8. prosinca 1885. da se ustroji župa u Sesvetah liberac Ordinaru collationis sa tom obvezom, da

žitelji uz ino dano obećanje očitovanj uzdržavaju crkvu, župni stan i davaju godišnju plaću 200 f. dvjesto forinta sa doprinosom nameta na porez

Dohodak župnika

1. Godišnja plaća 500 for. od kojih 300 for. diže u Belovaru kod kr. poreznog ureda, pošto se plaća jednoga kloštr. kapelana obratila na plaću župnika, a 200 for. diže u občonskoj blagajni, gdje se sabire kao namet župljana.
2. vrt od 633 hvati
3. livada od 6 rali
4. štola: za kršćenje djeteta 5 novč.. za blagoslov mrtvog djeteta 30 novč. za sprovod neizpoviedanog 1 for. za sprovod ispoviedanog od kuće 2 for. za vjenčanje u naravi 1 vagon žita, 1 voz drva i živa pečenka ili u vrijednosti novac: za pjevanu sv. misu 1 for. a organisti 30 n. - za tihi sv. misu 50 novč. za krstni, vjenčani i smrtni list kao i za izvjestnicu i rodoslovje propisana 2 for. a za obnovljeni potpis izvjestnice 1 for.
5. obećani težaci u zapisniku kao kosci, sušići, vozići - samo im se košta daje, pa težaci za duge običajne radnje
6. trećina crkvene milostinje ; i 7. deset hvati drva uslied odluke gospod. ureda od 1887. u Belovaru Ne može se dosta prežaliti, što nije kod novoustrojene župe veći dohodak župniku osiguran, koji bi odgovarao uzgoju svećenika te potriebam njegovim što ih g. 1885. traži. A to tim većma je žaliti, što je učiteljstvu dohodak povišen i uživa guinguenale; što se razna literarna društva umnožala, kojih mora svećenik biti članom; što se novinstvo razbujalo i literatura razvila, a th pratilac mora da bude svećenik, ako neće da zaostane za učiteljem. A moralo se u obzir uzeti, da malena župa ne daje veliku štolu, da novo ustrojena župa nema prošćenja ni trećine župnik kao susjedi, pa da obećana podavanja moraju prestati. A dalo bi se bilo pomoći, da je župljanom mjesto 200f, 350 for. plaćati, na što bi za stalno pristali bili.

Imovnik župne crkve Svih Svetih

Kada se utemeljila nova župa, imala je zadužnicu držav. duga br. 68050. vrhu 50 for. potvrđnicu vrhu 23/60 n. u I. hrvatskoj štedionici u Zagrebu uloženi i privatne obveznice u vrijednosti 132 f. u gotovu novcu 63/56 n. ukupno 279 for. 16 nov. Crkv. posudja bilo: 2 kaleža od lima pozlaćena sa patenom i jedan manji kalež pozlaćen s patenom; kadionica s naviculom od lima i škropilnica od mjedi.

Crkv. knjige. Missal stari, trošan; Missale defunctorum; Ritual; Knjiga Evangjela i knjiga kršćans. nauka (katekizam)

Ruho. Kazula crvene boje, kazula stara zelene boje, kazula poderana bijelo-crv. boje, kazula crne boje, tri albe; dvie stare rokete; dvoje crveno odijelo za podvornike s rubačami; tri stolnjaka za žrtvenik.

U svetištu. Veliki žrtvenik od drva podignut na čast Svim Svetim sa nevaljalom slikom na stieni; četiri sviećnjaka od lima, jedna svjetiljka od lima za vječno svjetlo, jedno zvono kraj sakristije; i dva mala klecala

U ladji. Dva mala žrtvenika od sazdana stola, jedan sa nevaljanom slikom na stieni na čast sv. Stjepanu Kr., a drugi bez slike namienjen na čast sv. Luciji; 14 klecala; dvie svjetiljke nasadjene; jedan križ

Na koru. Jedno klecalo

U zvoniku. Dva veća i jedno manje zvono. Jedan teži sedam i po centi a drugi četiri i po centi. Oba su nabavljena ponukom i marom revnoga klištr.kapelana Mirka Ožegovića za 1200 for.

Uživala je napokon dvie sjenokoše, koje niesu u gruntovnici na crkvu prenešene.

Imovnik maticah župe

Jedna matica krštenih od 1. siečnja 1878. do danas; i status animarum od god. 1873. do danas

Imovnik župne nadarbine

Kuća razli zemlje sa pet soba sa kuhinjom štednjakom, podrumom i tavanom za gostionu uređjena. Staje dvije i suša pod istim krovom criepom pokriva, ali staje bez poda. Dvorište tesno daskom ogradjeno bez zdenca, bez kotca i kokošinjaka. Selo kupilo od Stjepana Janeša za svotu od 2250 for. Oranica spadajuća k seoskoj kući za vrt. Seoski pašnjak za livadu.

I ovdje se ne može dosta prežaliti okolnost, da se je prije otvorio župni ured, nego mu je stan bio preuredjen i providjen sa gospodarskim sgradama za kućanstvo nuždnimi. Najbolje može iskustvom posvjedočiti pisac ovoga spomenara koliko se namučio preko dvie godine, dok mu se vrt ogradio, zdenac, svinjac i kokošinjak podigao.

Župni ured bje otvoren u Sesvetah dne 16. svibnja 1886. za života sv. oca Pape Leona XIII. za kardinala i nadbiskupa zagrebačkoga Josipa pl. Mihalovića, za Njegov. Veličanstva kralja Franje Josipa I. za hrvatskoga bana grofa Drag. Khuena-Hedervari-ja, za velikog župana belovarsko-križevačke županije Bude pl. Budisavljevića, koji je molbu žitelja veoma podupirao, za kotarskoga Podarhidj. gjurjevačkoga Josipa Hitera, a za župnika kloštr. Andre Košnjaka.

Imenovanjem Uzoritoga g. Kardinala i Nadbiskupa Josipa Mohalovića primio je upravu župe kao administrator.

I. Alojzij Boroša rodjen u Stubici 14. travnja 1841. redjen g. 1865. Svećenikovao ponajprije kao kapelan u Zlataru - poslije kao kateketa na kr. realci u zagrebu. Za vrieme okupacije Bosne uputio se u Bosnu kao agent austrijanski, da katolički živalj pripravi i probudi na privrženost Austriji. Ta ga je agenda na toliko uzdigla, da si je začeo utvarati zasluge za biskupa vrhbosanskoga. Poslije bijaše katehetom u samostanu milosrdnica. Kada su se duvne Magdalenke iz Pruske - Šleške u Hrvatsku naselile, te kupile dobro, Josipovac u Tuškancu (Zagreb) - bude imenivan predstojnikom toga samostana. Kao takav iztaknuo se svojom netaktikom i financijskom operacijom, da je red donesav u Hrvatsku kapital preko 200. 000 for. u razdoblju od 5 godina skoro propao, pa je jedva uspjelo polovinu reda u Vrbovcu zadržati i spasiti, a druga polovima se preselila u Štajersku. Njegova bezprimjerna lakoumnost u raznom poduzeću bijaše posljedica boli, što ga minula biskupska čast, pa je htio to drugim nadomjestiti i svoju veličinu pokazati. To je mjerilo svih njegovih čina. Za to je htio u Hrvatskoj uvesti red sv. Augustina i već si dao načiniti bielo odielo. Za to se htio osloboditi subordinscije zagrebačk. nadbiskupa i kardinala i nastojao privilegij pribaviti, da bude neposredno sv. Ucu Papi podpadao. Kao kakvi biskup upravljao redom i tko bi mu se usudio ma bilo u čem oponirati, toga bi on nemilice znao poraziti i skrhati ne pazeći na sredstava bilo poštena ili nepoštena. Uslied duševne revolucije dospio je u bolnicu, a poslije oporavljen za administratora došao u Sesvete dne. 16. svibnja 1886. - do 22. svibnja 1887.

Treba priznati da je na župi izkusio ono " omne initium durum" dok je župni stan priudesio i župni ured uređivao. Ali valja dodati, da mu je na ruku išla priyatna okolnost, što su župljani veseli i ponosni radi zadobljene župe veoma rado i požrtvovno doprinosili za sve potrebe; nu žaliti što je sa svojom netaktikom brzo oslabio oduševljenje.

Za preuredjenje župnoga stana primio je od župljana u novcu preko 400 f. Te je u trih sobsh pod stavio, jedan zid u sriednjoj sobi premjestio, jedan novi zid podigao, dvojna vrata sa staklom, a jedna bez stakla posatavio i na ulazu t.z. verandu načinio, a zid u hodniku nedogotavljen ostao.

Za župni ured pribavio iz crkvene blagajne tiskanice i matice za 23/20 n.

Štampilju župnu sa kutijom za 5/65 n-

Za župnu crkvu pribavio iz crkvene blagajne rubeninu i bursu za provisiju

bolestnika za 13/80 n

torbicu i svjetiljku za 2/50

za krstnu škrinjicu 4 f

Za župnu crkvu pribavio iz dobrovoljna prinosa župljana: nebo, monstranciju, plašt sa štplom i cibari u ukupnoj vrijednosti 212 f.

God. 1887. za crkvu za crkv. blagajne pribavio željeza za hostije praviti... 17 f 39 n

Missal za 24 f

pozlatiti dao jedan kalež za 16 f 26 n

God. 1887. dne 3. siječnja umro je Kalinovečki župnik Mirko Krsnik, pa je za ispražnjenu župu imanovan župnikom dosadanji administarator sesvečki g. Alojzij Boroša, a za upravitelja župe u

Sesvetah bje imenovan kapelan Kloštranski g. Josip Wimer. Nu radi bolesti nije primio uprave, već je Alojzije Boroša kao župnik Kalinovčki upravljao i župom sesvetskom imajući za subsidiara O Jakova Blaževića Franjevca iz Bosne. To je trajalo do 22. svibnja 1887. Toga dana primio je upravu župe po Njegovoj Uzoritosti kardinalu i nadbiskupu Zagrebač. Josipu pl. Mihaloviću na vlastitu molbu milostivo imenovani administrator

II. Gjuro Ortner rođenu Krapini dne 4. travnja 1857. a redje g. 1879. Ponajprije bijaše kapelanom kroz die godine u Kašini, odavle na odredbu Njeg. Uzoritosti išao za duhovnika u samostan Magdalenkah gdje je službovao dva mjeseca i kao takav zaslužio bolnicu, u koju ga himbenim načinom dao uvesti Alojzije Boroša radi međusobnog konflikta, uslied kojeg držaše svoj autoritet a povijedjenim, pa mu trebalo zadovoljštine. Milost Božja uzčuvala ga na životu uzprkos neopisivoj torturi koju je morao pretrpiti. Prijateljskom pomoćju nezaboravnoga Kašinskoga župnika Tome Leuštaka izašao živ iz bolnice i kod njega našao kruh i krov dok ne bijaše poslan za kapelana u Grdec kod Vrbovca. Ovdje je kapelanovao jednu i pol godine, otkuda je premješten u Marija Bistricu za kapelana, gdje je 3 godine službovao. Na vlastitu molbu premješten došao za kapelana u Zelinu doljnu k d. Nikoli gdje bijaše 4 mjeseca. Odavle imenovan. administratorom sesvetskim. U početku imao se boriti s neprilikama, jer mu je predšasnik Alojzije Boroša zločesti trajin pripravio. Narod ozlovoljen i ogorčen, što nije znao za račun svoga prinosa, a k tomu bivši upravitelj svigdje dugovao, požalio je da je molio za usrtojenje župe. Narod izgubio oduševljenje oslabio je i u vjeri prema svećeniku duh. otcu, pa nije htio doprinositi voljno za crkvene i župne potrebe. I već je novo imenovan administrator smišljao kako da ostavi Sesvete, dok ga nije Milost Božja ojačala u zutražnosti i strpljivosti. - Prva i velika neprilika bijaše što bivši administrator Alojzije Boljoša nije htio račune položiti vrhu primljenog prinosa od župljana i vru nabavljenih crkv. stvari, pače se grozio da će Monstranciju iz crkve uzeti. Kada nije dopisao na nj uspio, obratio se na Prečastm Nadb. Duh. Stol sa zamolbom, da bivšeg administratora blago izvoli prisiliti na polaganje računa. Isto onda je uzliedio obračun dne 16. lipnja 1888. kod občinskog ureda u Kloštru i taj je odobrio Preč. Nadb. Duh. Stol. Proti tiomu je prosvjedovao administrator sa Crkv. stariješinom Androm Derežicom, jerbo je u obračunu samo sumarni izkaz pribitka 328 f 16 n a izpušteno doprinešeno vino i jevo u obračunu stoji poklon Monstrancije od 69 for. dočim župni ured posjeduje duplicat od Ivana Heindla iz Beča, da je Monstrancija plaćena 27. srpnja 1886. I taj se dokazao nečisti i slieparski posao bivšeg adm. al. Boljoše.

Druga neprilika bijaše, što sselo nije htjelo podići zid prema dvorištu tvrdeći, da je u to ime izdao novac g. Al. Boroši, neka ga on podigne. Jedino energijom pogl. g. kotarske oblasti u Gjurgjevcu upravitelja stjepana kemfelja podignut je u jeseni g. 1887. zid na žup. hodniku po poduzetniku Stjep. Janešu za svotu od 150 f i dvie peći u stanu dok bude bolje i ljepše moguće podići za 30 f ukupno 180 f

Marom i trudom revnoga Podarhidiakona g. Josipa Hitera žpnika u Virju pribavljene su u župnome uredu poslije smrti kloštr. župnika Andrije Košnjaka dne 16. kolov. 1887. "status animarum od g. 1858." - "matricula Baptisatorum ab ano 1858." i "matricula Mortuorum ab ano 1858."

God 1887. za crkvu pribavio iz prinosa župljana 1 kazulu biele boje s pripadci od k. Millera iz Beča i dvie dalmatikama za .....plaćeno 26 7887.....80f.

plašt za ciborium za.....plaćeno 17/1087.....6f.

ialba 8f. i 1 roketa za 6 f. ....plaćeno 24/1288.....14 f.

100 f.

Godine 1887. u rujnu dao postaviti tarac (pločnik)u crkvi sa cementnim pločama, a postavila ga fabrika u Tarmoczsi kod Barča po radniku Antunn Bisacco za svotu 420f 9n.

Plaćeno je dne. 23. rujna 1887. - 200f. dne 20/II 88..50 f. dne 20/VII 88...76f.59n. a dne 7/XI 88...74f. jednako je 402f i 9n.

God. 1887. dao pobieliti crkvu iz nutra po zidaru Franji Kovačiću za 30 f. što je plaćeno iz prinosa župljana i od prodanog cigla u crkvi.

Ove godine župljani su doprinieli glasom iskaza 26 vagona žita, što je prodano za 54f. prediva za 37f 40n i vina za 40f 20n. u gotovu 33f a bilo je gotovine 100f. a od zakupnine pašnjaka ostalo 63f. za kazulu.

God. 1888.

Za crkvu nabavio od Iv. Mullera iz Beča sliku sv. Lucije 130/95 za 60f. koja je postavljena na veliki

žrtvenik, budući da nije mogao ostati mali žrtvenik pod prozorom, od kud je nan curilo pa bi sliku na brzo uništilo, 6 žutih sviećnjaka: 2 po 40 cm. uz 40f 50n. - 2 po 50cm. uz 5f 50n
2 po 60 cm. uz 6f 50 ukupno 33f. 2 zastave 78/115 cm. po 25f.=50f. 2 kište 6f.....ukupno 149f. - naplaćeno 1. svibnja 1889. 100 for. ostalo duga 74 f.

Nabavio jedan oltarnjak za 19f 20n. pacifical dao posrebriti, što je firma badava učinila.

U crkvi dao postaviti orgulje koje su nabavljene iz Jagerndorfa Austr.

Šlezka od fabrike braće Rieger, koja imade posebni sistem t.z. "kombinirani registri", te imadu orgulje 7 kombiniranih registara, 2 collectivstupe 1 mammali i Pedal - na petgodišnju garanciju i na svoj trošak transport za 1100 for. plaćeno 23/7 88..200f. a 23/12 88...450f. ukupno 650 for. ostalo duga 450f. što se imade pokriti stavkom seoskoga proračuna i dobrovoljnim prinosi. Blagoslovio vel. g. Jos. Hiter dne. 23/12 88.

Prinosa unišlo ove godine u gotovu novcu 636 f. 15n. pošto je blagoizvolio

Uzoriti gospodin Kardinal Nadbiskup Zagrebački milostiv pripomći sa svotom od 400 for. na molbu župljana, koju je osobno administrator podastro, pa se i ovdje dužna zahvalnost izriče Njegovoj Uzoritosti. Za raz prodanu dobljeno 88f. za povese 5f 30n. za proju 10f 44n. ukupno 103f. 74n. što je uračunano u gornju svotu. za 8 vagona kukuruze 2 vagona proje dobljeno 18f 45n. Vino nije sabirano, jerbo odviše zločesto bijaše.

U župnom uredu. Ove godine satavio novi "status animarum" i nabavio izpovjedne cedulje crvene i crne iz crkv. blagajne. - Oranicu u vrt obraćenu dao uz pomoć kr. kotarske oblasti u Gjurgjevcu oplatiti - polovinu sa daskama, a polovinu s proscima. Livadu župnu dao iz vlastitog žepa dograbati, jerbo mu je mjesni seoski starješina Andro Sitek prkosio, a podržavao ga načelnik Stjep. Posavec iz Sesveta.

Usljed višekratne molbe iskopan bje zdenac i uredjen istom povjesen za 109 for.-

U vrtu zasadio šljive, 6 jabuka, koje je naručio iz Kozarovca - komad po 40n. - i nekoliko bresaka; a u dvorištu zasadio 1 orah.

Oko crkve dao zasaditi za kušnju dude i akacije, da se vidi što bolje uspijeva.

Ove godine je laglje dobio kosce, sušice i voziće nego li g. 1887. kada je jedva mogao pokositi livadu i sieno spraviti. Siena nije moći prodati, jer ga okolica dovoljno imade, već treba blago hraniti. Ovogodišnji dohodak administratora siže 726 for. i to plaća 500 f. na sv. mise dobio što u novcu što u platnu do 100 for. za 30 sprovoda odraslih 60 f. za 5 neodraslih 5 for. za blagoslov djeteta i za krst ukupno 20 for. za vjenčanje vrijednosti 30 for. za križić Božiću povese i od kuće 5 for.do 10 for. za molitve kroz godinu 6 for. Sieno se kod kuće potrošilo. Dao izorati blizu ral livade i zasijati kukuruzu, jer je slaba trava rasla.

Oranje i težake platio, a pastiri kuruz popasli i pokrali kao što su i livadu popasli, te je bio pri nužden pritužiti krivce obćini kloštranskoj. Toreza platio 5 for. 40n. i to tecivarinu IV razreda 4f 20n i otkup rabote 1f 20n. doćim za livadu selo plaća porez.

Bilo školske djece 133, a svih župljana 2249. Rodilo se 106 djece, umrlo 83, a vjenčalo 13 pari.

Ova godina je preznamenita za svukoliku katoličku crkvu, jerbo je njezina vrhovnica vidljiva glava, nasljednik sv. Petra sv. Otac Leo XIII. u Rimu slavio jubilej - tj. 50 godišnjicu svoga dićnoga misnikovanja i to 1. siječnja.

Tom prigodom bijaše veličanastveni prizor u Rimu, gdje se pokazalo, kako se pred anšim očima papinstvo sve više jača i diže, a izvanredni ugled i sjaj osobe Loona XIII. pospješuje ovaj razvitak. Tom zgodom črstitku sv. Otcu svi kršćanski vladari osim talijanskoga, pak i mnogi kršćanski kao veliki sultan turski, mikado Japanski i schah Gerzijski. Svi poslaše i lijepih dragocjenih darova. Svi kršćanski narodi odaslaše velika hodočašća sv. Ocu na poklone, a i poslaše skupocjenih darova. - Po svem kat. svijetu slavila se ta slava, pa tako se je i u Hrvatskoj proslavila svečanom službom Božjom, govoromi molitvami. Osim toga pošlo je 9. travnja hodočašće naše kojih 200 na broju u Rim dne 14. travnja primi sv. Otac naše hodočastnike, koji se pridružiše i naši Dalmatinci, a privede ih slavni hrvatski biskup Strossmayer iz Djakova. Vriednost što je sv. Otac dobio jest odprilike preko 100 milijuna franaka (u našem novcu preko 50 milij. forinti).Sva veličina ovdje se slila u sklad: carevi, kraljevi. vlade, narodna odaslanstva, biskupi, svećenici, vjernici, sve to dolazilo sa svih strana, da se podkori onomu, koji s Vatikanskih visina posvjetljuje duhove, upravlja dušama, giblje srca. Eto moralno središte ljudskoga društva, pa to dokazuje da život naroda uvijek će uredjivati moralni zakon, ovaj pako zakon izvadjati će se takodjer iz vjerskih istina.

A Leo XIII i zaslužio je utjehu, koja mu podala vjerna njegova djeca, i nastojala mu osladiti žuhki kalež, što ga prima s najbliže blizine svoje. Gospodin blagoslovio je zlatno ono sjemenje koje je on sijao po svijetu svojim divnim okružnicama, svojim velebnim govorima, svojim umnim upravljanjem, svojom neustrašivom ustrajnošću, a sve to zalievao svetim svojim svećeničkim životom. Od onoga časa, kad je biskupom svieta kato. postao okružnicu "Inscrutabili" (21. april 1878.) apk do danas on nastoji, da crkva uzmogne što uspješnije vršiti ono svoje poslanstvo, radi kojega ju Božja dobrota zasnova na zemlji: da cjelokupnomu društvu ljudskom podaje životnu snagu, i ti društvo podržaje posred bura, koje se nadjevaju s grieha i sa zabluda uma ljudskoga. Zato on prodaje lieka i srcu i umu ljudskomu. Opisuje zablude tajnih sljedba: mihilista, socijalista, komunista, (...apostolici muneris, 28. decembra 1879.). Crta domaće ognjište, te pokazuje, da je domaćoj sreći i slogi najjači temelj sakrament ženidbe (Arcanum, 10. febr. 1880) . Tumači narav svjetovne vlasti, odakle potiče, koja su joj prava (Diturnum, 20. juna 1881.) te razvija ustroj države, pokazujuć u čem se moderno pravo slaže s kršćanskim (Imortale dei, 1. nov. 1885). No da se socijalna djelatnost crkve tim jače razvije, treba da bude u sebi snažnija, to jest, ako svećenstvo njeno bude što više vrijedilo i svojim znanjem i svojim čudoređem. Dne. 20. juna 1888. izdao je sveti Otac znamenitu okružnicu o slobodi (Libertas praestantissimum naturae bonum). To je sjajna obrada prava božjih proti oholim tražbama ljudskoga uma. Tuj razčinja glavnu bludnju našega doba naime oholi racionalizam, koji hoće, da razumu ljudskomu podade njeku sveobću i neograničenu nepogrješivost, pa ga sii sv. Otac Papa da se pokloni pravu i premoći uma Božjega. Od racionalizma prelazi Leo XIII. na liberalizam, koji nije drugo nego slobodna misao" - protikršćanstvo, jerbo slobodni zidari hoće iz svih javnih uredaba iztisluti duhkršćanski. Papa govori odlučno, da se vara, tko očekuje od crkve, da će ikada ugovarati s bludnjom , te dokazuje, kako crkva shvaća, zakriljuje, širi pravu slobodu, dočim bukači liberalizma, prem im je uvijek na ustima rieč sloboda, napredak, na koncu ipak svršavaju s tim, da tlače slobodu dobra. Liberalizam pred oči donáša sjaj slobode a svuda gdje on prevlada donosi robstvo u poredak umni, gospodarstveni i društveni. - Papinstvo stoji danas u ljudskom društvu na velikoj visini, pače u vjeku nevjere i dvojbe ponavljaju se divna djela vjere iz srednjega vjeka, da je Papa posrednik medju dvim državama (Njemačka i Španjolska). Ta molba posvjedočava obćenito bolest svih sekularizovanih država. Države, snižene u red uredaba puko ljudskih, osjećaju, da se ne mogu oslanjati osim na brutalnu silu i da više no dopiru do savjesti. Htjele bi se opet popeti do ugleda nadčovječanskoga. Eto što su laicizovanje društva dobili oni, koji već podpun vjek rade o tom, da svetovnu oblast liše njzinog religioznog značaja. Sv. Otac potaknuo spasonosno pitanje o križarskoj vojni proti robstvu u Africi te povjerio stvar odličnu prelatu - kardinalu Lavigerie uručiv mu 3 milijuna franaka. Koncem godine začeli se držati katolički sastanci po svim zemljah i stvarali zaključke, da se naime uzpostavi svjetovna vlast pape - što je podpora duhovnom souverainstvu pape, a to je bitan uvjet za obstanak crkve, jer treba da bude nad promjenami vremena, ljudskih strasti, da može upravljati dušama.

Dne. 2. prosinca 1888. proslavila se u Austro-ugarskoj monarhiji četrdesetgodišnjica vladanja Njegova c. k. Apoštol. Veličanstva kralja našega Franje Josipa I. oncem godine sastavio se odbor u Zagrebu za osnutak svećeničkoga doma u Zagrebu.

God. 1889.

Dne. 30. sječnja umro je naprasnom smrću Nj. c. k. Visost kraljević Rudolf u Meiyerlingu kod Badena..

Mjeseca aprila naručio za crkvu iz crkv. blagajne "alleluju" od Iv. Millera iz Beča za 12/97.

Mjeseca aprila digao u Belovaru kod kr. poreznog ureda po visokoj kr. zem. vladi na predlog pres. g. velikog župana Bude pl. Budisavljevića doznačenu svotu kao podporu za nutarnje uredjenje crkve 300 for.

Mjeseca lipnja istom bje podignut u župnom dvoru kotac sa kokošinjcem, jedna staja potaracana a druga popodjena i napokon criepom pokrit kip sv. Ivana Nep. za svotu 235 f.

Od 1 Vagmeistra iz Zagreba nabavio 1 vellum bijele boje za 30f.

jednu kazulu plave boje za 35 f. jednu kazulu bijelo-crvene boje za 35 f. i jednu kazulu crvene boje za 30 f. ukupno 130 f.

Po administratoru zamoljena uknjižba prava vlasništva na nepokretnosti u grunt. napisniku br. 298. občine parc. br. 1430. Sesvete na ime Luke Terana upisane na korist župne crkve Svih Svetih na

temelju očitovanja od 8. listopada 1888. i odluke kr. kot. suda u Gjurgjevcu od 30/7 879 br. 1846. se dozvoljuje dne. 2. ožujka 1889. br. 376/z

Početkom mjeseca srpnja dao toranj župne crkve pobojadisati i munjovod postaviti po limaru iz Virja g. Vidu Cillingeru za svotu od 130 f.

Mjeseca srpnja stigle naručene slike kod Iv. Millera u Beču i to slika "Svih Svetih" stoji 220 f. a kišta 7 f. 20n., slika sv. Stjepana Kralja sa kištom 62f. 50n. - transport na željeznici 10f. 71n. ukupno 300f. 71n. što je plaćeno podporom visoke kr. zem. vlade kao što je gore navedeno 30/7 '89, 200f. Po administratoru zamoljena uknjižba prava vlasništva na nekretnine upisane na ime pokoj. Mije i roze Šegrt u grunt. ulož. br. 336. obć. Sesvete kat. br. 1531. na korist župne crkve Svih Svetih na temelju pravomoćne uručbene izprave od 30 lipnja 1885. br. 5480/gr. dozvoljena je i obavljena po kr. kkotar. sudu kao gruntov. oblasti u Gjurgjevcu dne 27. ožujka 1889. br. 758/z.

Mjeseca kolovoza dao ograditi svetište (sanctuarium) u crkvi sa željeznim šibkama za svotu od 18f. 48n.

Mjeseca kolovoza dao ograditi crkvu sa letvicama. Dobrovoljno zagradili jesu: Gjuro Ortner administrator 2 hvata, Stjepan Janeš 8 hvati, Josip Janeš 2 hvata, Mijo Janeš 2 hvata, Andro Derežić 2 hvata br. 17., Gjuro Miloš br. 210, 1 hvat, Marko Cugovčan br. 133, 2 hvata, Mato Vlašić br. 100,2 hvata, a po 1 hvat Imbro Miloš br. 16., Peter Pojed br. 182., Gjuro Bratanović br. 75 1/2., Mato Čoklo br. 128, Stjepan Rusan br. 166., Stjepan Magjeric br. 198., Stjepan Derežić br. 76., Mato Zrinski br. 167., Andro Hegeduš br. 83., Joso Zrinski br. 48., Mijo Rep br. 216., Martin Škriljak br. 15., Martin Štefanić br. 131., Ivo Vlašić br. 297., Jakob Birovčec br. 187., Andro Posavec br. 34., Andro Vlašić br. 125., Martin Halusek br. 130., Ignac Miloš br. 252. Martin Miloš br. 251., Joso Kolar br. 184., Imbro Rep br. 53., Mato Posavec br. 226., ostalih 12 hvati dao ograditi po poduzetniku Stjep. Janešu za svotu od 35f.

Mjeseca kolovoza naručio i dobio iz Beča od Millera luster za crkvu u vrijednosti od 35f. za proviziju bolesnika 2f 50n., 3 corporala 3f., 6 purificatorija 2f. 70n. 3 palle 90n. 3 rubca za lavabo 1f. 05n. jedan križ 2f. 80n. za kištu 1f. 50n. za željeznicu 2f. 48n. ukupno 51f. 93n.

Dne 6. rujna podielio je sv. sakrament potvrde župljanom ove župe na broju 750. presvietli Gospodin Franjo Gašparić posvećeni biskup zagrebačke nadbiskupije uz svoga tajnika veleč. g. Dragutina Kindleina actuara nadbiskup. kancelarije.

Mjeseca studenoga zamolio Preč. Nadb. Duh. Stola da blagoizvoli dozvoliti svečanu crkvenu proslavu dana sv. Lucije, ali svojim odpisom od 8. studenog 1889. br. 3780 nije dozvolio.

God. 1890.

Mjeseca veljače poslano za orgulje braće Rieger u Jagerndorf 202f.

Mjeseca svibnja primila je župna crkva potvrđnicu za uložak štedionički vrhu 55f.70n. što joj je zapisao pok. župnik kloštr. Andro Košnjak koja svota sa kamatima po odredbi preč. nadb. duh. stola br. 2067 od 6. lipnja 1890. je predana E. Wagneistru za kazule.

Mjeseca lipnja potvrdio je Preč. Nadb. Duh. Stola od 6. br. 2070 za crkvene starješine Andru Derežića i Imbru Repa, koji su prisegu polizili dne 20 srpnja t. g.

Mjeseca svibnja poslano za orgulje braći Rieger u Jagerndorf 100f.

Mjeseca svibnja poslano wagneistru u Zagreb 20 for. , a mjeseca kolovoza 23f. 94n. i tim je dug izplaćen za ?' i vellum.

Mjeseca svibnja poslano u Beč Milleru 30 for. 95 novč. , a mjeseca listopada svota od 125 f. te mu ostaje dug od 70 f.

Mjeseca rujna razšireno je groblje , što je upravitelj župe zamolio godine 1888. Dekretom od 25. rujna 1890. br. 3223. Uzoriti je gospodin kardinal i nadbiskup zagrebački imenovao dosadanjega upravitelja ove župe na njegovu i župnika kašinskoga Tome Leušteka želju administratorom in spiritualibus u Kašini, a njegovim nasljednikom imenovao veleč. g. Rikarda Filipašića.

Motivi, koji su upravitelja župe na taj korak sklonuli jesu: 1) bojazan da se ne zaduži, iskrena volja, da župljani dadu župniku više zemljišta. Prigodom sv. Potvrde stavio je na srce crkvenam starješinam prsv. g. biskup Gašparić, veleći im , neka saobće drugim seoskim većnikom želju, da bolje dotiraju svojega župnika, jer je slaba župa. Seosko vieće i onako nesložno sačinjavaju njeke ličnosti kao Andro Sitek et consortes, koji su god. 1888. tužili bez uspjeha visokomu kr. držav. nadodvjetništvu u Zagrebu svoga upravitelja župe i upravitelja Kloštranske župe g. Josu Platnara rDi tobožnje uvrede Njegova Veličanstva kralja hrvatskoga te radi uvriede Preuzvišenoga bana

hrvatskoga grofa Khuena, . Naravski da crkv. starješine nisu uspjeli , a uravitelj župr nije se mogao na toliko poniziti, da prosjači svoje protivnike. Usled toga je u svojoj zahvalnici na administraturi Uzoritomu gospodinu obrazložio "da nužno treba župnik više zemljišta za život, jerbo plaća od 500f. pokriva potrebu vina, plaću gospodarice i sluge pa novine i daće. Za vino potrošio je 250f. gospodarici plaća 120f. slugi 60f. a za novine i duge daće 70f.. Jedino mu preostaje kućanstvo voditi iz štole i iz dohotka od 6 rali jednokošne livade. A župljani lako dadu više zemljišta od svoga pašnjaka. Osim toga morali bi župljani davati težake, kakko su kloštraskom župniku davali, ali sadanjem uskratili da li kosaca i spravljića. Ne bi smjeli dokidati podavanja za dieljenja izpoviednih cedulja, što su žalibože u velike smanjili.

2. Osobiti piete spram g. župnika Tome Leušteka, kojemu se upravitelj tim načinom želi odužiti na ljubavi izkazanog za vrijeme crnih njegovih dana.

3. Ljubav prema životu i zdravlju, jerbo upravitelju kao Zagorcu bolje će prijati gorski zrak i gorska voda, negoli nizina bez trsa, bez voća, bez dobre vode.

4. Što je time htio prikazati upravu dioecese u slabom svjetlu, da sada ustraja nove župe sa slabijom doticajom od jednoga učitelja i da ne može poslije tolikih teškoća postati župnikom ove slabe župe, jer župu uređivati a nebiti župnik to je na uzmnog teži posao.

III. Rikardo Filipašić

Teško mi je pisati vlastiti životopis, jer je napokon svaki čovjek manje-više sam sebi sklon - pa za to će se ograničiti na najglavnije točke i događaje, koji imadu neku važnost u životu. - Rodio se 30. ožujka 1849. (a ne kako to naš šematizam kaže 17. veljače) u Varaždinu od otca Vjekoslava, gradjanina slob. i kr. grada i majke takodjer Vjekoslave r. Švelac, koja još i danas žive, dočim mu je otac g. 1887. umro. Trivijalku počeo je polaziti g. 1855. u vrijeme najkraćega ...te se ugodno sjeća svojih učitelja Jurkovića i Marića. Godine 1859. udje u gimnazij i ostade tamo do g. 1865. kadno bude, pošto je bio izvrstan djak, primljen u nadbisk. sjemenište u Zagrebu na posebnu preporuku kasnijega bana i ministra Kolomana pl. Bedekovića, u čijoj su kući u Varaždinu stanovali roditelji njegovi. - Već kao gimnazijalac počeo se baviti književnošću, napose pjesništvom i to najviše ponukan vjerskoga profesora klasičke filologije Sebastijana Žepića, koj mu nije dao mira dok mu nije pokazao komad prijevoda Homerove Ilijade (pj. IX.) Ovu je granu kasnije posvema odnemario, bavivši se samo još kao klerik sačinjavanjem pjesama, koje su u priličnom broju štampane u "Bosiljku" (Filipovićevom) "Dragoljubu" (Deželićevom) i "Slavonskom Jugu" (Lukšićevom) itd. I danas još čuva knjižicu svojih pjesama u rukopisu kao ugodnu uspomenu na sjemenišni život. - U sjemeništu nastavio je uz školske stvari baviti se knjigom i s ozbiljnije strane naobrazujući si duh te je napisao mnogo što česa po raznih časopisih napose po "Bosiljku" i "Katol. listu". - Kao bogoslov II. godine biva izabran bilježnikom "Zbora duhovne mladeži" i čuvarom pjevačkog društva; kao bogoslov III. tečaja knjižničarom, a kao bogoslov IV. godine (g. 1870.) na vlastitu želju blage uspomene tadanjega rektora sjemeništa i ravnaša društva sv. jeronimskoga kanonika Tome Gajdeka - predsjednikom "Zbora". Kao takav bio je i urednikom sjemenišne "Vile", koju je namjestim i prije za urednikovanja Ivandjijina i Leberova snadbjevaio množinom članaka i pjesama, kako to većini tečajevi sjemeništnoga toga časopisa još i danas (?) Više njegovih pjesama uglazbili su poznati naši skladatelji Stoos i (sadanji profesor) za onda klerik i njegov svećenik Kolander te se one pjevaju širom mile nam domovine kao n. pr. "Bračo junaci!" (Stoos) "Lahku noć!" (Kolander) "U zoru!" (?) itd. - Uz to nije nikada - za čudo - zanemario svojih školarskih sposobnosti te je i kao bogoslov bio uvijek medju prvima. K tomu je još u sjemeništu najučio na temelju sredjujući gramatiku Čelakovskome česki, poljski i ruski. Ovo neka nebude napisano u njegovu hvalu, nego samo kao dokaz, da čovjek i u sjemeništu može dosta ostvariti samo ako hoće, a da nezanemi svojih dužnosti. - Kao propovjednik «Zbora» učinio je lakovjer mnogo toga: dao sjemenički novi zakonik (puno liteberalniji od staroga), nova čitanja u «Zbor», koja su se kasnije tako liepo razvila te su mnoga od njih i u javnih glasilih štampana i ujedno je sedmo izdanje Jaisova molitvenika «Isus prijateljmalenih» i preveo sam iz češkoga te tiskom izdao u ime «Zbora» krasnu pripoviedah «Tudjika» (Cizinka) od Karoline Sućtle, ponukan na to nezaboravnim si k....profesorom sveučilišta, a sada župnikom u sv. Ivanu - Žabno župnijalnim otcom Josipom Reigenom. Sve je to uradio gotovo sam, jer su članovi «Zbora» nekako prikiem okom posmatrali na njegov rad te ga zatim ostavljali na ciedilu. Jedan od onih niekih, koji su ga uvijek potpomagali i savjetom i činom bio je za onda filozof I. tečaja, kasnije hrvatski pisac i pjesnik Rikard Flieger - Jorgovasnić. Prilično mu je

pomogao i čestiti bogoslov Tomislav Benko, inače lični njegov prijatelj, dobar poznavalac hrvatskog jezika i već onda priličan pisac, koji je kasnije iz zagrebačkoga sjemeništa prešao udjđakovačko te je danas župnik negdje u djakovštini, čini mi se u .... – Svršim bogosloviju i odslužim prvu sv. Misu dne 6. kolovoza g. 1871. u Martinskojvesi kod Siska kod svoga ujaka župnika Vilka Švelca, takodjer hrvatskog pisca i izdavača hrvatskih propovijedi i prijevoda popularne dogmatike.....bude namješten za kapelana u Sopju (!), jednoj od najslabijih štacija, kamo ...nije mogao poći, jer ga je u to pohrvila ljuta bolest pošalina (Typhus). Kad se je od ove bolesti i njezinih teških posljedica ponešto oporavio i u Varaždin povratio, zamoli drugo mjesto, koje bi bilo bliže Varaždinu i dobije Voću kraj Vinice, kamo dodje 9. ožujka 1872. i ostane tamo do 10. svibnja 1873. kako...radi nemanja njemačkoga jezika premješten u Lukač kraj Virovitice u njemačku naseobinu u Slavoniji gdje je ostao od 30. svibnja 1873. do 8. listopada 1890. dakle punih 17 godina i 4 mjeseca. Ovo će se svakomu dati na čudo samo onomu ne koj poznaje njegovu čud, koja se umori...napried te je s malim zadovoljiva. U Lukaču našao je župnika po svojoj volji, s kojim se je liepo mogao složiti, starca poštena, plemenita i nesebična, a sveg to naobraženja govorećega ... hrvatski, njemački, magjarski i latinski: Gustava Tompaka, koga neće nikada zaboraviti, jer je mnogo dobročinstva od njega primio, koja neka mu Bog naplati na ovom i na onom svijetu. I kao kapelan lukački bavio se marljivo knjigom te je napisao mnogo članaka za «Pučki prijatelj», kalendar «Danicu», «Katolički list» i dr. a uz to je još preradio po slovačkom popularnu knjigu «Nauk o domaćem uzgoju» (214 str.), što ju je igralo društvo sv. Jeronimsko g. 1884. nagrađivši pisca za trud iz zaklade Dušana Kotura (?) sa 200 for. – Tako su mu u zvaničnom i neograničenom poslu tekla godina, a on nije gotovo ni opazio, da je već više od 15 godina što kapelanije u Lukaču. Župljani ga voljeli sa župnikom u liepo pazio, prijatelja naporno mar (?) inteligencijom imao svu silu - a da je bio i štovan dokazano je, da je g. 1887. izabran obćinskim viećnikom – svakako ridak slučaj u kapelanskom životu - a g. 1889. mjestnim školskim nadzornikom u Baziju imenovan. –

Živuci ovako ugodno u Lukaču i baveći se usput stravstveno kršćanstvom – stiže ga iznenada g. 1887. na 29. srpnja grozna nesreća. Taj je dan pošao u 2 sata pos. Podne u školu. Dan je bio krasan, nebo čisto ko ribje oko – samo je silna omasa pritislula bila. Oko $\frac{3}{4}$ 3 podiže se strašan tornado te su počeli padati uz silan vjetar komadi ledapoput šake veliki. Za tilji čas bijahu u Lukaču sve zgrade bez criepa i više štagljeva porušenih. Djeca u školi jauču, prozori pucaju, staklo leti na sve strane i komadi leda razbivši krov padaju po tavanicama ko gromovi – i zidovi školski počimaju pucati. Kateketa tješi, smiri djecu – ali djeca plaču, vrište, jauču – nemogu se iskazati. U takvom položaju misleći, da će se urušiti škola, jer se drmala od temelja te se već i kroz tavanice moglo vidjeti ružno nebo – neznade si ...pomoći, već skoči pred školu da vidi hoće li se škola zbilja srušiti. U taj čas doleti komadina leda te ga udari tako nesretno u naočale, koje je još u sjemeništu primoran bio nositi radi slaboga vida, da je desno staklo naočala razbilo i desno oko razbitim staklom prerezala, nu ipak nu tako da bi oko iscurilo nego samo po vrhu i to Bogom od volje... On obnevidi smjesta na desno oko. – Iza ove nesreće ležao je podpuna dva mjeseca mirno i na usnak te se dao ličiti – ali lika nebijaše. Vid se nepovrati. Ostade nedinutim drugo oko još zdravo. To ga je još tješilo. I tako je s jednim okom vršio službu kapelansku u Lukaču sve do 8. listopada 1890. kad no mu biva povjerena uprava župe u Sesvetah. Ovo bijaše nagrada za tolikogodišnje svjestno vršenje kapelanskih dužnosti. Iza tolikogodišnjeg službovanja gotovo najslabija župa u nadbiskupiji! – Rešenoga dana dodje u Sesvete da primi upravu župe i tu ga uvede crkvu veleč. G. Josip Hiter, vrli podarhidjakon kotara gjurgjevačkoga, koj krasnim slovom preporučí upravitelju crkvu i puk narodski (naroda je bilo dosta u crkvi prem nije bio nikakav svetak), a isto tako oprosti s pukom bivšeg upravitelja veleč. Gjuru Ortnera. – Kad je bivši upravitelj Gjuro Ortner sutradan otišao, ostane novi upravitelj sam među četiri zida – golo, muk bez sredstava novčanih (u župnom imovniku se nenadje ni novčića, jer za...neima) nije dakle bilo čim da se kuća useli. Kroz 20 skoro godina kapelovanja u Voći i u Lukaču nije ni upravitelj mogo ništa prištediti dobivajući godimice 100 for plaću od svoga župnika, 60 for. pripomoći kapelanske davao je svojoj materi udovici – nije dakle bilo od kuda što uzeti. Valjalo je praviti dugove – i to je bio prvi temelj njegovu gospodarstvu u Sesvetah; dugove, iz kojih Bog zna hoće li kada izaći, jer Sesvete su župa gdje se malo dobiva, a sve skupo plaćati mora. Život je skuplji nego u Zagrebu, a dohodak od 500 for. tude sasvim se gubi. Voditi gospodarstvo takodjer vrlo je teško, jer od 500 for. živiti, pa još i težake plaćati, koji ti polje obraditi imadu, teško je, da nerečem – nemoguće.

Upravitelj je medjutim ipak živio – i to je mnogo. – Medjutim mu nebjepriušteno ni ovako

kusuriti bez napasti, a najveća mu je napast bila razbijeno desno oko, koje je neprestano boljelo, dok se napokon g. 1891. u jesen nije i lievo počelo krvariti. Prigodom popisa vojnih obveznika zapali mu se i lievo oko tako, da je morao smjestiti u Zagreb, da potraži liečničku pomoć. Nu liečnik izjavi kategorički, da druge pomoći neima nego izvaditi desno oko – onda da će se lievo popraviti. Ovo bi i učinjeno (vještom rukom dra Bogdana Jakopovića u bolnici milosrdne braće) u Zagrebu dne 22. listopada 1891. te se lievo oko doskora zbilja u toliko popravilo, da upravitelj bez boli može pisati i čitati. – Za odsutnosti njegove, koja je trajala mjesec dana, od 14. listopada do 15. studena, preuzeo je vršenje dušebrižničkih posala u Sesvetah s velikom požrtvovnosti vrlo prijatelj upraviteljev veleč. G. Župnik kloštarski Josip Wagner.- Ali naskora, a biti će nešto i strah toli je štetno djelovao na živce upraviteljeve, da je postao silno nervozan i to u tolikom stupnju, da nemože vršiti sam većih funkcija crkvenih, pa mu je preč. Kapitularni Vikarijat za oto pridielio kapelana, da mu bude od pomoći. – Biti će, da je na njegove živce zatrovano djelovalo i to, što je nekoliko mjeseci prije spavanja, pošto ga je desno oko već 4 godine boljelo i pošto se i onako već dosta natrpio – na 19. travnja g. 1891. udario grom u crkvu baš kad je blagoslivao pobožni puk prigodom večernjice. Grom je udaio tik upravitelja tako, da je opalio i tabernakul iza ledja njegovih – ali upravitelja nimalo neozledi – premda je oko njega 27 njih po taracu povaljao, zadavši im svakojakih ozleda. Mrtav neostade nitko, ali je strah bio velik – što je valjda takodjer mnogo doprinjelo, da je upravitelj sada toli slabih živaca. – Da je čim – potražio bi lieka dok nije prekasno – ali na župi kakova je Sesvete nemože se na to ni pomišljati – nego opet trpjeti. Neka mu u tom milost Božja bude na pomoći!-

Osim službe upravitelja župe vrši on i čast mjestnoga školskoga nadzornika, občinskoga odbornika i kulturnoga viećnika, a pred malo vremena imenovan je članom konjogojskoga odbora i stalnim gospodarskim izricateljem vis. Kr. Zemalj. Vlade za občine Kloštar i Sesvete. –

Sve te službe ima vršiti – i uz to se boriti sa životom. Dična zaista zadaća. Blago njemu, ako ju bar donekle rieši! –

Za crkvu učinio je do danas (1. lipnja 1893.) sljedeće:

Odmah iza nastupa uprave izplatio je firmi Reiger u Jägerermdorfu ostatak duga za orgulje u svoti od 100 for. Nadalje nabavio je 21. veljače 1891. jedan Missale refunct. Za 4 f 2 novč.

25. lipnja 1891. dobio je od firme J. Müller iz Beča za crkvu jednu kazulu crne boje za 25 for.

6. veljače 1892. kupio je kod Oberbauera u Budapešti jedno ministrantsko odijelo crvene boje za 19 for. 83n.

1892. 16. lipnja: dva biela baršunasta jastuka iz Beča od Krickle i Schweigera za svotu od 8 for.

- 16. lipnja posudica za sveto ulje, što se rabi kod krštenja za 6 f 50

- 16. lipnja: posudicu u kojoj svećenik pere prste poslije pričešćivanja za 2 f 60

- 3. srpnja i g.: pokrivalo crne boje za tumbu za 30 f

- 3. srpnja: jedno zvonilo s 4 glasa (darovao g. Stj. Janeš) za 8 for.

- 3. srpnja: jednu lampu, koja se nosi pred svetotajstvom kad se ide na pričest bolesnikom (Müller) 10 for.

- 3. srpnja: jednu burzu, u kojoj se nosi sv. (?) (Müller) 7 for.

- 16. kolovoza: šest svećnjaka za oltar sv. Stjepana (Müller) 45 for.

- 16. kolovoza: jedan omanji križ za oltar sv. Stjepana (Müller) 8 f 50 n.

- 24. prosinca: jedan labav, u kom se sveti i drži sv. Voda za 8 f 50 n.

1893. 30. ožujka dao je na tornju župne crkve namjestiti uru po uraru iz Optuja Venceslavu Čalonnu za svotu od 550 for. od kojih je do danas 270 for. plaćeno i ostaje još platiti 280 for. i to 1. travnja

1894. 140 for. a 1. travnja 1895. isto toliko. – Za uru jamči postavljač kroz 5 godina te se obvezuje uru, ako se u to vrijeme štogod poremeti, bezplatno popraviti. Očitovanje o tom u župnom arhivu. –

1893. 15. lipnja jednu zelenu kazulu od firme J. Müllera u Beču za svotu od 25 for.

- 25. srpnja jednu modro-bielu štolu od iste firme za 5 for.

- Dne 24. prosinca obješena je u sanktnariju nova lampa za vječno svjetlo. Ovu je lampu nabavio pobožni župljanin Stjepan Cugovčan kbr. 133 za svotu od 39 for. 50 nč. Lampa je nabavljena od čestite katoličke firme Johan Heindl, Beč.

Vidio dne 22. kolovoza 1907. Josip Bariješ

Rod: podarhidjakon

Nadalje nabavio je pokojni župnik Rikardo Filipašić glasom računa od firme Zambach et Miller iz Beča ddto. 8. veljače 1897. za veliki oltar kip drven Kraljice sv. Čisla visok 160 cm. za 194 for. Glasom računa od iste firme od 2. travnja 1897. : 40 komada raznobojnih staklenih kugla za Božji grob i 40 bijelih lampica k njima za 24 for. Od iste firme glasom računa od 14. travnja 1897. za Božji grob tijelo Kristovo i dva klečeća anjela iz drveta (tijelo dugo 1 metar, a anjeli visoki 35 cm.) za 76 for. 80 novč. 13. travnja 1897. platio Ant. Wiličniku, stolaru iz Klištra za božji grob iz dobrotvornih prinosa 33 for.

17. travnja 1897. istomu za stalak i postavljanje kipa Kraljice sv. Čisla na veliki oltar 5 for. Napokon je pokojnik dne 8. siječnja 1897. osjegurao zvona proti požaru i proti šteti za slučaj da se razbiju ili puknu, kod društva "Unio Catholica" na vrijeme od 5 godina - naime od 5./2. 1897. do 5./2. 1902.- Kad je crkva godine 1901. uplatila peti put pristojbu za osjeguranje zvonova na vrijeme od 5./2. 1901. do 5./2. 1902. propala je "Unio Catholica" i tako je crkvena blagajna kvarna 28 forinti i 54 novčića.

1896. 20./1. platio uraru Gjuri Kristan za popravak crkv. ure 4 for.

1896. 29./5. stolaru Franji Škripač za popravak i farbanje mrtvačkih nosila 4 for.

1896. 2./8. istomu za ov prozorčić u svrhu prozračivanja crkve 2 for. 50 novč.

Dne 10. travnja 1897. umro je od upale pluća župnik Rikardo Filipašić, kad mu je bilo 48 godina. Crkveni dug gore spomenutoj tvrdki Zambach et Miller u Beču iznosio je tada 175 for 70 novč. od kojega je 20./4. Antun Juratović, bivši duh. pomoćnik pok. župnika, a tada privremeni upravitelj župe, odplatio 50 for. Prema tomu preostalo je crkvenoga duga 125 for. 70 novč.

IV. Antun Gerber, drugi župnik

Rodio se 17. siječnja 1857. u Sisku od oca Franje, c. kr. priglednika financijske straže, i majke Franjice r. Rupčić. Školu je počeo polaziti u Vukovaru, gdje je opasno obolio od upale mozgovnih opnica tako, da su se liječnici čudili njegovu ozdravljenju, te roditeljima njegovim zabranili ozbiljno, da ga dadu u visoke škole.

Svršiv ipak V. razred u varaždinskom gimnaziju stupio je u red sv. O. Franje. Pod imenom Fratra Solana svršio je novicijat Šegešdu, dva tečaja filozofije u Varaždinu, a prva dva tečaja teologije u Peču. Nakon toga bude godine 1877. primljen u nadbisk. sjemenište u Zagrebu, a godine 1879. zaređen. Odsluživ prvu sv. misu dne 31. srpnja 1879. u crkvi čč. Uršulinka u Varaždinu bude 8./8. 1879. namješten za kapelana u Pakracu. Dne. 14./8. 1880. bude premješten u Kloštar, kamo su onda još Sesvete spadale, 29./7. 1881. u Pleternicu, 21./8. 1882. u Vinagoru, 29./2. 1884. u Desinić, 19./8. 1884. u Topolovac, 30./12. 1885. u gornju Stubicu, 1./7. 1891. na molbu bistričkoga župnika veleuč. g. Dra Jurja Žerjavića u Mariju Bistricu. Dne 17. travnja 1897. povjerio mu je preč. nadbiskupski duhovni Stol upravu župe u Sesvetama, koju je preuzeo početkom svibnja po posvremeniku preč. nadb. duh. Stola podarhidjakonatu i župniku u Gjurgjevcu Josipu Banješu. Po Božiću imenovao ga je preuzvišeni gospodin nadbiskup Dr. Juraj Posilović, župnikom, te je 11. siječnja 1898. položio svoju prisegu za župu Sesvete.

Zdravlje mu je slabo. Uslijed upale mozgovnih opnica boluje od cerebralne neurastenije i slabosti osjetnih živaca. Kako njegova služba zahtjeva, da ne imajući pomoćnika sam mnogo i naporno duševno radi, uvijek uči novo i novo, nije ni čudo, da je uslijed neprestane glavobolje od prenapinjanja živaca ostao skoro sasvim nesposoban za duševni rad. Mora dva i tri puta knjigu pročitati, da si samo nešto zapamti. Mora li vjenčanje, porod ili smrt, uvesti u matice ili izvjestnicu, vjenčani, krstani ili smrtni list samo napisati sto put mora pero namočiti u tintu i sto put ga mora pustiti iz ruke i opet primiti, da što napiše. Istom je napisao jedni ili dva slova, već mu je pero opet palo iz ruke. Mora li pako napisati kakav dopis, molbu ili list, tada ga obuzima posvemašnja slaboća i duševna potištenost, te je nesposoban za svaki rad. dapače, onda ni misliti ne može. A najveća žalost za njega je to, što je on uistinu bolestan i uvjeren o svom žalosnom stanju, a nitko mu to ne vjeruje. Svijet govori: "Ta što mu fali, dobro izgledje, veseo je" i. t. d. U oči mu vele da je to samo hipohondrija, a za ledjima, da je slabouman, hebes, bludsinnig.- U Marija Bistrici pridolao je k neurasteniji i rheumatismus articulorum chronicus ili kronički nazez sglובה i posljedice mu, da nije mogao ni sjesti, ni leći, ni okrenuti se, ni prignuti se, ni ispraviti se, ni kleknuti, ni hoditi, ni rukom, ni prstima ganuti. - A buduć da ne posjeduje nikakvoga imetka, a i župna nadarbina je tako slabo donirana, da bi jedva i zdrav živio od svojih nadarbinskih dohodaka, pogotovo gdje je uzdržavao nećaka si, koji je polazio kr. realni gimnazij u Belovaru, prisilio ga je reumatizam, koji je

1896. 20./1. platio uvaru Gjuri Kristan na popravak crkve: ure 4 for.
 " 29./5. stolaru Franji Goripač na popravak i farbanje
 mrtvačkih nosila ..... 4 for.
 " 2./8. istomu na nov pokorčie u svrhu prosvjećivanja
 crkve ..... 2 for. 50 novč.

Dne 10. travnja 1897. umro je od upale pluća župnik Rikardo Filipašić, kad mu je bilo 48 godina.

Crkveni dug gore spomenutoj tvrdki Kambach et Müller u Beču iz,
 nosio je tada ..... 145 for. 70 novč.,

od kojega je 20./4. Antun Juratović, bivši duh. pomoćnik
 pok. župnika, a tada privremeni upravitelj župe, odplatio... 50 for.

Prema tomu preostalo je crkvenoga duga ..... 125 for. 70 novčica.

IV. Antun Gerber, drugi župnik.

Rodio se 17. siječnja 1854. u Lisku od oca Franje, c. ker.
 prigljednika financijalne straže, i majke Franjice r. Rupčić. Školu
 je počeo polaziti u Vukovaru, gdje je opasno obolio od upale mozga,
 nih opnica tako, da su se liječnici čudili njegovu oporavljenju, te
 roditeljima njegovim zabranili ozbiljno, da ga, dadu u visoke škole.
 Ispuniv ipak V. razred u varaždinskom gimnaziju stupio je u red sv. O.
 Franje. Pod imenom Frata Solana dovršio je novicijat u Segesdu, dva
 tečaja filozofije u Varaždinu, a prva dva tečaja teologije u Peču.
 Nakon toga bude godine 1877. primljen u nadbisk. sjemenište u
 Zagrebu, a godine 1879. naredjen. Odsluživ prvu sv. misu dne 31.
 svpnja 1879. u crkvi čč. Uršulinka u Varaždinu bude 8./8. 1879.
 namješten na kapelana u Pakracu. Dne 14./8. 1880. bude premješ-
 ten u Kloštar, kamo su onda još Levite spadale, 29./7. 1881.
 u Pleternicu, 21./8. 1882. na Vinagoru, 29./2. 1884. u Desinic,

Spomenica župe Svih svetih Podravske
 Sesvete str. 38 (faksimil). U arhivi
 župnog ureda u Podravskim Sesvetama.

unatoč upotrebljavanju svih lijekova proti njemu okrenuo jako na zlo, da se je usudio podnijeti molbu na preč. nadb. duh. Stol za novčanu podporu u svrhu liječenja u Varaždinskim Toplicama, a da bude za službu sposoban.

Preč. nadb. duh. Stol podijelio mu je po dobrohotnoj preporuci preč. g. Josipa banješa, podarhidjakona i župnika u Gjurgjevcu, kom su njegove prilike i emuetvene i zdravstvene dobro poznate, izvanrednu novčanu podporu od 200Kr. iz pripomoćne zaklade blage uspomene kardinala i nadbiskupa Josipa Mihalovića dne 20. lipnja 1903.. Uslijed toga visokoga rješenja doznačilo mu je rečenu podporu preč. predstojništvo položnih zaklada prvostolnoga Kaptola zagrebačkoga, pa je 3. srpnja podnio molbu na preč. nadb. duh. Stol za dopust na mjesec dana da može poći na liječenje u Varaždinske Toplice. A za obavljanje duhovne službe za vrijeme svoje odsutnosti sporazumio se je s podarcidjakonom tako, da jedan od gospode njegovih kapelana srijedom i nedjeljom u jutro dodje i obavi eventualne duhovn eposlove, a nedjeljom odsluži i poldanicu s propovjedu, a po podne večernicu.

Dobiv podporu u svrhu liječenja, molio je za milostivi dopustna mjesec dana, koji mu je preč. nadb. duh. Stola svojim visok odšposom od 6. srpnja i podijelio prečastni prvostolni Kaptol oprostio ga je milostivo kao vlasnik kupelji od propisane pristojbe.

Na njegovu molbu od 10. kolovoza obloženu novom liječničkom svjedožbom milostivo mu je preč. nadb. duhovni Stol produljio dopust za daljni mjesec dana i doznačiti novčanu podporu od 100 kruna iz naklade blg. pok. kardinala i nadbiskupa Jurja Haulika.

Istina, budi Bogu hvala i vještomu liječniku Dru Longinu, reumatizam mu je krenuo na bolje, no potpuno ozdravio od reumatizma i posvema se oporavio nije, jer još uvijek u sebi osjeća boli mišićja kod promjene u temperaturi, dočim je neurastenija okrenula na gorje, jer se od nje ne može ozdraviti u toplim kupeljima. Zato, kud će suza nego na oko, a siromašni i bolesni župnik opet zamoliti preč. nadbisk. duh. Stol za milostivu podporu i dopust, da smije i može po savjetu liječnika potražiti pomoć u krapinskom lječilištu mrzлом vodom. Na njegovu molbu od 27. lipnja 1905. podijelio mu je opet preč. nadbisk. duh. Stol izvanrednu novčanu podporu od 200 Kr. iz pripomoćne zaklade bl. usp. kardinala i nadbiskupa J. Mihalovića i dopust do mjeseca rujna, a župnik u Ferdinandovcu Deziderije Radovanić dozvolu, da za vrijeme njegove odsutnosti u njegovoj župi binira na blagdane i nedjelje. Ali na žalost ni sada se neurastenije nije još riješio.

Premda bolestan, ipak je godine 1898 uveo svibanjsku i listopadnu pobožnost, a prošle godine 1907. i lipanjsku na čast presvetomu Srcu Isusovu, a petkom i nedjeljom u korizmi sv. križni put. Kod svibanjske pobožnosti propovijedao je svaki dan kroz mjesec svibanj do prošle godine 1907. kad je smalaksao počeo mjesto propovijedi čitati razmatranja.

Osobito mu je dobro došla svibanjska pobožnost, jer je tako godine 1902. svaki dan kroz cijeli mjesec svibanj imao lijepu priliku držati propovijedi o spiritizmu po vrlo zanimivom studiju, o modernom spiritizmu, koju je upravo prekrasno obradio vlč. g. Makso Hormann, Isusovac iz Sarajeva, te držao u konferencijama godine 1902. u Zagrebu, i tako posve izkorjeniti spiritizmu župi, koji zanat je tjerao u župi i po kućama vodio spiritističke sjednice neki prioženjen stranac, rodnom Hrvat, pravi bezvjerac, koji nikad ne polazi crkve, koji svakom mogućom zgodom napada na vjeru i crkvu, koji se narugao svetinjamaše vjere i najpogodnije govorio proti Bogu, Isusu i Mariji, radi čega je proti njemu i bila podnešena tužba na kr. državno odvjetništvo u Belovaru.

Župnikove neprilike s nadarbinom

Glasom imovnika župne nadarbine u Podravskim Sesvetama uslijed usrojena nove župe, prinještanja župnog upravitelja Alojsija Boroše, primještanja od administratora Gjura Ortnera, te promaknuća administratora Rikarda Filipašića na župnika iste župe i po njegovoj smrti sastavljenih i župniku Antunu Gerberu predanih, koji se u župnoj pismohrani čuvaju, primio je župnik od obćine 633 hv. (uslijed reambulacije g.1898. 651 hv.) bašće i šest rali 532 hv. livade u vlačništvo iste župne nadarmine.

Izim bašće, šest jutara 532 hv. jednokosne pljeskovite livade, 500 for. plače i 50 for stolarine župnik sesvetski nikakova inoga dohotka. Plača i štolarina nije bila dovoljna ni za održavanje kuće. Livadu mora župnik sam kositi i sijeno spremi o vlastitom trošku. A gdje koja godina ni ne izda ni sijenja ni ostave. Kruh je moral kroz čitave godine kupovati. Vino Mora jednako kupovati, aa

preskupo je. Nemože ni peradi držati pošto mu je dvorište tako usko, da se u njem jedva kolima okrenuti može - a usto je u Sesvetama život skuplji nego u Zagrebu doći kilogram gurave ovčetina ovdje danas stoji 1K.12 pil. itd. Sve je ovo pokojni župnik Rikardo Filipašić prigodom polaganja prisege pripomenuo presvj. gosp. nadbiskup, te je primio uputu da prefizira u čemi i kako bi imao benefeci sesvetski poboljšati i da se s molbom, koja bi sadržavala ove uvjete obrati na duh. Stol pa da će se onda ovo pitanje putem sl. županije Belovarsko - Križevačka u tečaju staviti.

Pokojni župnik Rikardo Filipašić ove je uvjete ovako kritizirao: Nekad se je župniku dade četiri župna zemljišta svaka kuća tijekom godine jednoga težaka i kongrua župnička nekad se poboljša za 100 for. Župnik diže 200 for. kod obničkoka ureda u Sesvetama - imalo bi se dakle samo još 100 for više sa svake godine uvrstiti u proračun. Ove je uvjete kao obč. općinsko odbornik stavio kao mimogredni predlog u sjednici obč. vijeća sesvetskoga dne 23.listopada.1894. u prisutnosti kr. kot. prestojnika dra. Milana Brezninčaka, te se je vijeće izjavilo spremnim ispuniti želju župnikovim glede poboljšanja Benesicija samo je zamolio na usta g. prestojnika župnika R. Filipašića, nekad bi se obratio na preč. Orbinarijat, pa da preč. Orbinarija formulira svoje uvjete glede poboljšanja Benesicija, i stvar da će se onda definitivno riješiti.

Prečasni nadbiskupski Orbinarijat blagoizvolio je ovo pitanje uzeti u svoje ruke te je u Svojem dopisu od 10.1.1895. broj 5114./94. upravljen na sl.kr. županijsku oblast u Bjelovaru izjavio, da nije za to. da se želji župnika Filipašića, da bi mu občina davala ručne seljake i deset plugova za obrađivanje župna zemljišta, zadovolji, jer bi taj zahtjev župnikov mogao ozljovoljiti župljane, nego da se nastoji, da se poboljša župna nadarbina sa četiri jutra zemlje i poveća kongrua za 100 for..

U izvanrednoj sjednici obč. vijeća dne 17. studenog.1896. pod predsjedanjem dra M. Brezimščaka, kr. kot. predstojnika, na prijedlog g. predstojnika, da se gledom dopis preč. nadbisk. Orbinarijata župna nadarbina sesvetska maliorira obč. vijeće zaključne, da se nadarbina maliorirati imade, ali gdje i kako potanko će se u sljedećoj sjednici zaključak stvoriti.

U sljedećoj izvanrednoj sljednici održano je 19. studenog.1896. občinski odbor stav izim dva glasas i to Štefana Bregovec i Mate Zrinski prihvaća prijedlog, da se župna nadarbina poboljša sa šest rali zemljišta - i to u "Jasenju" - , koja se ima ograbati sa 1 m dubokom i 1 m širokom grabom, a koliko bi manjkalo od površine do šest rali u "Jasenju", da se ima odmjeriti manjkasjući komadi, da bude podpuno šest rali u "Istvansovo dolu" , gdje je sada župnikova livada sa istočne strane.

Đuro Poljeb i dr. pritužiše se presvjelom gost.kr. velikome županu u Belovaru radi poboljšanja župne nadarbine sa šest rali od občinskoga pašnjaka, no odlukom presl.vel. župana ddto 29. svibnja.1897. broj 599.ex 1897/v.ž. budu svojim neomjestinom pritužbom upućeni i tako si polomiše koplje.

Dakle župna nadarbina u Sesvetama imala je za dobiti površ gore u početku spomenutih nekretnina od mjesne občine još šest novih rali zemljišta a i tako bi ukupna površina nekretnina župne nadarbne morala 12 rali 532 hvata, a s baščom 13 rali 165 hvata iaznositi .

Godinu 1897. izmjerio je temeljem riješitbe kr. kot. oblasti u Djurdjevcu od 27.studenog.1896. br.13687. Ivan Hell, ovl.civ. mjesnik iz Pitomače, 12 rali 532 hv. na mjestima općinskih pašmana u Jasenju Istvanovdolu, gdje su mu pokazali Bolto Kožarić, upravitelj občine, i obč. odbornici, da izmjeri, u prisutnosti Antuna Gerbera žup??? sesvetske upravitelja, te ih potonjemu predali na uživanje.

Nu prigodom reambulacije godine 1998 glasom katastr. posjedovnog lista od 1.travnja.1899, br.930 po Odbitku župnoga dvora od 265 hv., župnog vrta od 651 hv., te artarističke oranice zvane Čarlje od 992 hr. iznaša župne nadarbine cijelokupna površina samo 11 rali 934 hvata. Tu se ukazuje očit maljak od 1 rali i 308 hv., za koju površinu je župna nadarbina zlobom zavidnika prihvaćena.

a) Do 12 rali. Zagore spomenuta 532 hvata neće župljani ni čuti. Koliko je župnik imao truda i koliko je morao moljakati radi ovoe manjka, juče 1 rali i 308 hv. župnoj nadarbini neopisivao je. Izvorni spisi i prepisi u župnom arhivu dokazuju ovu žalostnu istinu.

Napokon ipak tandem aliguando odradilo je obč. poglavaratvo svojom odlukom od 26. travnja 1901. br.1033., da ovl.civ. mjernik Eugen Prohaska iz Gjurgjevca dne 4. svibnja 1901. na moje mnogogodišnja neprekidne zamolbe potpuno izmjeri 12 rali za župnu nadarbinu. Ali glasom njegovog mjerničkog nacrtu sijelokupna površina župne nadarbine iznosi samo 11 rali 1135 hv., a sa 465 hv. t.z. benta kraj kanala doista 12 rali, koje se ne može gruntovno provesti na beneficiji, jer je imovinska vlastnost. Zemljomjernik g. Eugen Prohaska unio je novu česticu u nacrt sveukupnoga

posjeda pod katastralnim brojem 1243./I a/???? (a bent pod kat. br. (465) abca), te je župniku predana na uživanje, koji bi bio odmah stupio u uživanje, te čestice od 1517. hv., d anije Jur prije toga iznajmljena bila pod občinskom zastupstvu. Slijedeće dodine 1902 dne 12. svibnja požurilo se je tobože usprkos župniku kao popu te predalo u najam istu česticu Andri Derežiću, obč. vijećniku, občinsko poglavarstvo.

Proti tomu je župnik njaodlučnije protestirao, i da ne mora kr.kot. sud moliti, d aga unjegovom posjedu brani molio je sl. kr. kot. oblast, da smjeste najamni ugovor za ovu česticu ukine i poglavarstvo obrine pouči, da ga ubuduće u posjedu ne smeta.

Je li je toj molbi kr.kot. oblast udovoljila? Nije, jer taj čestica od 1517. hv. (s bentom i ral 382 hv.) nije poslije toga još do danas župniku ustupljena na uživanje usprkos svim župnikovim urgencijama.

K tom nije još župnik po upravnim obastima niti od novčanih žrtava pošteđen, što posvjedočuje namira kr. nadšmara i ovlaštenog civilnog mjernika jur pok. Ivana Hella iz Pitomače od 16./I. 1898. vrhu 46 Kr i ovl. civ. mjernika g. Eugena Prohaske iz Gjurgjevca od 1./12. 1901. vrhu primjenik od župnika 20 K. 40 filira. Tako je morao i polovicu troška očevida, izmjer iz sastava nacрта te predaje nadarbinskog zemljišta ni kriv ni dužan namiriti u iznosu od 26 Kr. glasom odluke kr.kot. oblasti u Gjurgjevcu od 5. studenoga 1902. br. 14214.-901., koje su mu ipak povraćene po obustavi uzedovanja.

Buduć da je župnik jur, 11 godina u faktičnom posjedu uživanja cijelokupne župne nadarbine, sastojat će se od župne kuće, dvora, gospodarskoh zgrada, vrsta i svih 12 rali zemljišta, izuzevši manjak od 1517 hv. (s bentom, koji je vlasništvo imovine, i 1 ral 382 hv.), to j ejoš 17. srpnja 1900. pod br. 201. bio zamolio kr. kot. oblast, da spadno odredi, da se sve zemlje spadajuće župnoj nadarbini sesvetskoj u gruntovnici na župu provrdu. Ali ovaj je u svojoj prurevnosti odpisom od 20. sprnja 1900. br.8359 obavjestila župnika, da gruntovnu provdbu o svom trošku izhodi i potrebne za to podatke kod občinskoga poglavarstva nabavi, što je i učinio zamolbom od 15. rujna 1902. br.178., ali uzalud.

Uslijed odluke kr. kotar. oblasti u Gjurgjevcu od 10. ožujka 1903. broj 1603. sazvana je za 23. ožujka 1903. glavna skupština ovlaštenika zemljištne zajednice mjestne občine Sesvete u predmetu uređenje župne nadarbine sesveteke - naime za odsvojenje dijelova od kat. čestice 1384. u Stiskama i 1243./1/2/I u Ištvanovom dolu gr. ul. broj. 280. porezne občine na župnu nadarbinu gruntovno, već da gruntovnim vlastnicima ostanu oni kao i dosada, dok ostavljaju faktični posjed i uživanje tih dijelova župnoj nadarbini kao i do sada, a gruntovno da će se prenijeti tekar onda, kada će se pristupiti ka razdiobi selskih pašnjaka među ovlaštenike , a do onda da se imade od započetoga uređivanja odustati i isto obustaviti.

I tako je uređenje župne nadarbine iznenada nepovoljno riješeno do neizvjestnog vremena, a župnik uslijed takove nemarnosti posrijedujući oblasti oštećen.

Osim nepravde učinjene župniku koli od mjestne občine toli od upravnih oblasti, nastoje župnu nadarbinu i mjestna zemljišna zajednica u njezinom pravu ovlašteničtva proti jasnom slovu zakona o zem. zajed. od god. 1894. po svojim odbornicima prikratiti, koji lih iz osobne osvete nisu istoj htjeli priznati to zakonom zajamčeno pravo ni na 10. rujna 1906. broj. 2812, održavanoj razpravi, zemljištne zajednice. Pače u zlobnoj svojoj nenavidnosti zahtjevali su brisanje župne nadarbine iz popisa ovlaštenika na samoj razpravi, a kašnje i pismeni prigovor podnijeli na kr. županijsko komasaciono kao razgodbeno povjerenstvo u Belovaru, koje je konačno rješitbom ddto 24. studenoga 1906. broj 250./r.p. 906. za prsvo izreklo: "Što se tiče brisanja rimokatoličke župe , to se isto ne može odrediti, jer ono što je župa dobilaprigodom osnutka iste od z. z. Sesvete Podravske, nije dobila kao dio u ime ovlaštrnja, već za osnutak nadarbine, a time nije njezino pravo kao ovlaštenika tangirano"

Žalosno je zaista, što rekao bi, i onako zadosta prevareni i osiromašeni župnik i župna nadarbina sesvetska nigdje ne nalazi samilosti ni zakonite pravice, čija su ipak zemljišta glasom katastr. posjedovnog lista od 1. travnja 1899. broj 930. klasificirana sa 3. razredom, - pa se evo u njezinom zak. pravu tako nehajno i nepravedno svestrano postupa. Da nije uistinu ot zemljište cjelokupne župne nadarbine osobito plodno i unosno, dokazuje čist prihod spomenutok kat. posjed. lista pojedine parcele, što je samo pro forma naznačen radi odmjere poreza, jer kad bi se svo trošak razhoda, t. j. obradbe od cjelokupnog neplodnog prihoda sa ovim tobože čistim zemljištnim prihodom obračunao pojedine jeseni, - više je no sigurno, da bi se mnogo razmjerni manjak čistog

prihoda pokazao.

U ostalom koliko će župnik još gorkih prepatiti do konačnoga uredjenja i gruntovnoga provedenja cijelokupne župne nadarbine, to će budućnost pokazati.

Bilješka: Pošto je kotarski izaslanik g. zemljomjernik Eugen Prohaska izmjeru nadarbinskog zemljišta dne. 4. svibnja 1901. obavio, te 12 rali župniku na uživanje predano, zatražio je župnik dne. 21/2. 1902. na temelju sjedničkoga zapisnika obč. zastupstva sesvetskoga od 23./11. 1896. broj 118., te koj je po sl. kr. kot. oblasti riješenjem od 27/11. 1896. br. 13.687. u cijelosti odobren, obč. poglavarstvo, da dade nove medje ograbati. Obč. poglavarstvo udovoljilo je župnikovoj molbi i odredilo župne težake, da rečene medje ograbaju na 10. veljače 1902. i to od kuće br. 1-50. Jeli je to i učinjeno? Nije. I ne samo da nijenadarbinsko zemljište novom medjomogabano, nego ni manjak od 1517 o. hrv. - kako je gore spomenuto - nadarbinski ustupljen, jer se je našao pod kbr. 1. sprioženjen naseljenik Ivan Milinković, koji ne samo da se je tomu uzprotivio, nego i mnogo žitelja podbunio na neposluh i na odpor.

Pače je i u obč. uredu govorio: "Mi popu ne moramo grabati, niti mu taj grunt pripada, niti mu se nije smio dati - i još će mu se taj grunt i oduzeti".

Obč. upravitelj Kosta Pievac naputio je župnika, da se u toj stavri obrati na sl. kr. kot. oblast i ovu zamoli, da ona blagoizvoli izdati nalog, da se župnička zemljišta ograbaju. Što je on i učinio 21./2. 1902., ali - opet bezuspješno, jer niti - Bog zna zašto - kr. kotarska oblast proti surovom nepokornjaku i buntovniku Milinkoviću nije ništa shodna, a niti u pogledu grabanja ništa odredila. I tako je ubogi župnik s nadarbinom izložen krivnjom upravnih oblasti svakojakim vepodobštinama od starne zavedenoga žiteljstava.

Popravak župne crkve, stana i gospodarstvenih zgrada

Zapisnikom od 18. prosinca 1883. i očitovanjem od 23. srpnja 1885. obvezali su se župljani sela Podravske Sesvete, da će župnu crkvu onda kapelu Svih Svetih te župnički stan i nuzsgrade u dobrom redu uzdržavati, što posvjedočuje otpis visoke kr. zem. vlade odjel za bogoštovje i nastavu ddto. 23. studenoga 1885. broj 9325.

Zubom vreemna budu iz očitog nehaja i nemara mjestne i upravne občine sesvetske uzprkos svim molbama i pok. župnika i njegovoga naslijednika iztrošene kako župnički stan tako i gospodarstvene nuzsgrade. Župnik se opet 27./1. 1899. pod br. 19. u interesu občine i župe obratio na obč. poglavarstvo glede izvedenja nuždih popravaka koli na župnim zgradama toli na razgradjenom vrtu. Pa kako je udovoljeno toj vrućoj zamolbi? Što li je u tom pogledu učinjeno? Obč. poglavarstvo priobćuje župniku svojim odpisom od 6. ožujka 1899. pod. br. 299. da je obč. odbor u sjednici održavanoj dne. 28. veljače i. g. zaključio, da se priobćeni popravci na župnom stanu za ovu godinu izvesti ne mogu, nego da će se osigurati istom za godinu dana 1900. proračunom, o čem neka župni ured u mjesecu rujnu podsjeti obč. poglavarstvo. To je župnik i učinio dne 6. rujna 1899. pod. br. 230.

Ali u tom pogledu nije učinjeno ništa upravo sve do godine 1901. Istom mjeseca rujna g. 1901. odobrio je upravni odbor velesl. kr. županijske oblasti u Belovaru popravke, koji su se imali izvesti u i oko župnoga stana u Sesvetama sa troškom od 1600 Kruna. Župnik se je obratio 13. rujna 1902. broj 177. i 10. ožujka 1903. br. 62. na sl. kr. kot. oblast u Gjurgjercu ponivnim molbama, da naloži obč. poglavarstvu u Sesvetama, da izvrši odredbu upravnoga odbora velesl. županijske oblasti. Nu pošto uza sve to nije bilo izgleda, da će se popravci tako skoro izvesti, prinuđen je bio župnik obratiti se 29. travnja 1903. br. 89. molbom na velesl. kr. županijsku oblast u Belovaru, da blagoizvoli naližiti podčinjenim si oblastima, da se poskrbe kako bi se ti tako nuždni popravci za odbe izveli, jer čim kasnije, biti će trošak veći.

Tek na ovo uputio je kr. kot. predstojnik g. Spoja župnika, da pozove u Sesvete poduzetnik, koji su pripralni preuzeti nuždne popravke na župnom stanu : iz Ferdinandovca Ivana Burijana, Vojtjeha Hrvojića, Andriju Rujnića, iz Kalinovca Stjep. Švedeka, iz Kloštra Mirka Barca, iz sesveta Ivana Abranovića, te je u sporazumku s občinskim poglavarstvom u Sesvetama određena za jeftimbu nedjelja dne. 21. lipnja 1903. Što je župnik javio kr. kot. oblasti, a u privatnom pismu uslobodio se je g. Spoju, prestojnika, koji nije ni malo odgovoran za nehaj drugih, zamoliti, da, ako je moguće sam toj jeftimgi prisustvuje, da nebi prijatelji eventualno odgovornim činili.

Slavna kr. kot. oblast u Gjurgjercu odobrila je odpisom od 26. lipnja 1903. br. 7699.

jeftimbeni zapisnik od 21. lipnja glede popravaka, koji su se imali izvesti na župnim zgradama, kako to naglasuje dopis obč.poglavarstva od 28./6. 1903. broj 1701.

Za župnikove tromjesečne odsutnosti u varaždinskim Toplicama redi liječenja započeta je tobože dogotovljena radnja okorečenih popravaka. Nakon ponovnih molba župnikovih od 25./10. 1904. i 13./1. 1905. izvjestilo je obč. poglavarstvo krivo kr. kot. oblast 30./1. 1905. br. 146. da je poduzetnik Stjepan Švedek na župnom stanu i gospodarskim zgradama nedostatke odstranio, kako se vidi iz dopisa kr. kot. obl. od 5./2. t. g. Na što je župnik istinito odgovorio 9./2., da od svih tako nuždih popravaka, koji su bili svojedobno i u troškovniu odredjeni, nije naknadno ništa učinjeno, nego su samo vrata na štali privremeno učvršćena, pa da naprosto nije istina, da je Švedek nedostatke odstranio, dapače da su izvedeni popravci ispod svake kritike.

Dne, 6. svibnja 1905. podpisan je po župniku o crkvenom odboru povjerenstveni zapisnik glede potrebitih popravaka na župnom stanu, koji je s novim troškovnikom odaslan vis. kr. zem. Vladi na izpitivanje i odobrenje.

Glasom odluke velesl. kr. županijske odluke u Belovaru od 20./6. 1905. br. 10184./ 1419. gr. intimirane dopisom obč. pogl. od 12./7. 1905. br. 1851. određena je ponovna doprinosbena razprava za popravak župnoga stana i gospodarskih zgrada u Sesvetama na dne. 15. srpnja 1905. kod. obč. poglavarstva - time, da župnik sastavi i k razpravi doprinese izkaz duša i izkaz o stanju crkvene blagajne. A bilo onda u župi sesvetskoj 3486 rimo katoličkih duša, a ovih trajno odsutnih 15 muškaraca i 12 ženskih.

I tako je to višegodišnje obećavanje spomenutih popravaka tinjalo sve dole, dok nije to pitanje po vis. kr. zemaljskoj Vladi odjela za bog. i nast. ddto. 23./7. 1906. broj 15.437/1905. riješeno s izpitanim i obredjenim troškovnicima u svoti od 2468 kr. 66 fil. i nalogom, da se ovaj predmet, pošto je prešne naravi, ima što većim pospješanjem po nižjihov upravnim oblastima provesti. Ujedno je vis. kr. zem. Vlada obnašla na molbu crkvene občine dozvoliti izvanrednu zemaljsku pripomoć u iznosu od 800 kr. i odobriti u prepomenutu svrhu pripomoć imovne občine gjurgjevačke u iznosu od 600 kr. Na temelju toga obnašao je upravni odbor županije belovarsko-križevačke u Belovaru svojim odpisom kr. kotarskoj oblasti u Gjurgjrcu ddto. 15. rujna 1906. broj 2131. u. o./ 1898.gr. dozvoliti izvedenje popravaka na župnoj crkvi, župnom stanu i župno gospodarstvenih zgrada.

Dne. 20. prosinca 1907. preduzeo je županijski tehnički izvjestitelj kr. nadinžimir Milan pl. Luteritti u prisuću tehn. izvjestitelji, posrijednika iz Koprivnice, župnika i crkvenih odbornika pohvalbu prespomenutih popravaka.

Nu žalibože niti do danas još nisu izvedeni svi nuždni popravci. Dvorište je i s jedne i s druge strane razgradjeno. Južna kapija a istočna pogotovo nevaljana kao što i ulična vrata. Prozor na kupaonici trul kao što i onaj kuhinjski. Na ulaznim vratima u hodnik fali rigl (zasunj). Šaluzine na hodniku slabe, trule i potrgane. Na tavanu ih nešto i manjka. A ni kućne nisu baš zdrave. Ključanice ne valjaju niti podsjek podrumski. Štala bi morala iz vana nažbukati, pod u štali izmijeniti, a u kotcu kopanja. Kanal k djubrištu sniziti. Vedrice (čabrice) na zdencu trebalo bi da su nove.

Mnogo je još u trošnom stanju, što do sada još nije popravljeno. Župnik je sve to doduše spomenuo prigodom pohvalbe, ali je u zapisnik samo to stavljeno, da ima poduzetnik samo još izmjenizi izgoreni zid iza peći, pošto to stoji u troškovniku, a izveo nije, i da popravi krov nad ulazom u hodnik, budući da prodire voda kroza nj, te se tako zgrada samo znatno oštećuje. Danas se župnik više ne sijeća dobro, da li je u zapisnik i to uvršćeno, da se dimnjak od palače digne još više jer, primda je već dibnut i limenim krovićem providjen proti vjetru prema troškovnicima, ipak je još tako nizak, da, kad vjetar puše, dim prodire u samu uredovnu sobu tako da čini uredovanje nemogućim.

Bilješka 1. Potrebna ventilacija na krovovima župnoga stana nije metnuta ni kod prve doprinosbene razprave dne. 3. svibnja 1901. ni kod druge 15. srpnja 1905. u proračun, a ta ventilacija nuždna je za dugotrajnost čitavoga župnoga stanja. Zgodna ventilacija zaštićuje drvenu gradju od gnjiloće a i žitak koji se čuva u tavanu od propasti.

Bilješka 2. Bikarnica leži uz župni dvor. Ne samo uz župni dvor, nego i blizu crkve. Mladež obojega spola sakuplja se nedjeljom i svetkom kod crkve i oko bikarnice, a tom prigodom promatra opasivanje (skakanje) bikova. Ta bikarnica nikako povoljno ne djeluje na zdravlje a pogotovo ne na moral, nego usuprot prouzročuje ubitačne posljedice na toli željenu javnu ćudorednost. Još je za pokojnoga župnika Rikarda Filipašića zaključeno, da se bikarnica premjesti a na njezino mjesto

škola postavi, pa njegov nasljednik to želi pogledom na javno materijalno dobro žitelja i na obću čudorednost.

Župni vrt

Kao što je pok. župnik Rik. Filipašić tako je i njegov nasljednik tekom 10 punih godina - naime od 1897. do 1907. uključivo - bez prestanka glasom uručbenoga zapisnika i mnogih dopisa, kojih se koncepti čuvaju u župnom arhivu, svake godine moljakao i obč. poglavarstvo i kr. kot. oblast, da mu se vrt ogradi., što su bezdvojbeno dužni župljani učiniti. Ali na tolike urgencije samo mu je jedanput obč. poglavarstvo odgovorilo otpisom od 6. ožujka 1899. br. 299., da se je glede obrade župnog vrta obratilo radi doznake građevnog drva na gospodarstveni ured gjurgjevačke imovne općine, ali župnikovoj molbi nikada udovoljilo nije usprkos svim malpziima kr. kot. oblasti. Uslijed čega ne samo, da je župnik trpio veliku štetu, jer mu se kralo i gazilo povrće i voće i granje trgalo i lamalo na vočkama, dapače ih i na dvoje kololo, nego je u vrt koliko je bio mjestimice posve razgrađen, navaljivala živad, svinje i krave.

Istom prošle god. 1907. zagradio je poduzetnik župni vrt do kraja novim jakim hrastovim stupovima i novim daskama sa južne strane, dočim plat sa sjeverne i zapadne strane neće dugo trajati, pošto je prvi poduzetnik za župnikove odsutnosti god. 1903. u Varaždinskim toplicama radi liječenja upotrijebio stare stupove, a daske pribio na svakom kraju s jednim čavlom.

Župno groblje

Župno groblje u Sesvetama imadu ogradjivati župljani sesvetski.

Dne 3. kolovoza 1900. sastavljen je iskaz vrhu podjeljene ograde župnoga groblja medjeu župljane sesvetske. Prijepis toga iskaza ima takodjer i obč. poglavarstvo u Sesvetama.

Obč. poglavarstvo nastoji dodouše, da svaki svoju djelicu popravi, da bude groblje pristojno ogradjeno. Nu, pošto je ograda stara, te već sva gotovo pala uzokroz ruševno stanje, jer je nestalo građevnoga materijala, tako da župljani ne imadu čime gradjivati, krparili su i krpaju zečenu ogradu samo za nuždu. Težkom mukom se tek pokoja letva pribije u trule gredice, dočim se truli stupovi podbočuju s količicama, a kada vjetar puhne, onda se opet ograda ili iskrene ili stuši.

Pa buduć d aje često radi toga usprkos skrbi obč. poglavarstava i župljana groblje mjestimice posve razgrađeno tako, da nesmetano prodiere na groblje marva, šta je nedostojno, zamolio danas 1. svibnja 1908. pod br. 91. doprinozbenu raspravu u svrhu nove izgradnje ograde oko župnoga groblja, tim više, što nije pravedno podjeljena ograda župnoga groblja medju sve župljane bez iznimke. A dotle će se sadanja ograda pokrpati.

Ručni težaci

Dok su Sesvete spadale pod župu Kloštar, običavali su sesvećani župniku podavati ručne težake - kao: orače, kopače, kosce, sućice, viziće- samo im je župnik dvavo koštu. I tako je podavanje ručnih težaka za obradjivanje nadarbinskih zemalja kod ovovmjestnik župljana od navade kao prešlo u krijepost tobože za uvijek. A i u otpisu vis. kr. zem. vlade odjela za bog. i nastavu od 23. studenoga 1885. br. 9325. čita se , "da su se žitelji sela Sesvete zapisnikom od 18. pros. 1883. u predmetu ustrojena nov župe Sesvete i očitovanjem od 23. srpnja 1883. obvezali, da će zadovoljiti i..... dužnosti župljanskim imenito glede.....običajnih ručnih radnja". A u zapisniku izvanredne sjednice obč. odbora održavane dne 23. studenoga 1896. pod točkom 118., koji zapisnik je rješenjem kr. kot. oblasti od 27/11 i 1896. br 13687 u cijelosti odobren kao i točka 118., čita se : "Što se pako tiče podavanja težaka u naravi to ovo obč. vijeće ne može na to pristati, nego zaključuju, da se u to ime doprinosu za obradjivanje župničkih zemalja, pošto župljani glaasom zapisnika od 18. prosinca 1883. sastavljenoga uslijed naloga sl. kr. pod županije u Belovaru od 12. prosinca 1883. br. 16.104 imadu obavljati običajne radnje na župničkom zemljištu, dade župniku u mjesto težaka u naravi 60 for. a. vr., koji će se, pošto je proračun za god. 1897. jur završen imrati uvrstiti počam od god 1898. i dalje, i to na onaj način kako se rasporezuje župnički bir po istom mjerilu i razmjerju. "

Na izvješće kr. kot. obl. u Gjurgjevcu od 3. travnja 1897. br.15 pr. u predmetu pritužbe Gjуре Pojeda, Šokca, Kolaru, Cugovčana i drugova radi ove proračunom osigurane stavke glasom odluke

presv. g. vel. župana u Belovaru od 29/5. 1897. br.599. a i 1897/v.ž. budu svojom neosnovanom pritužbom odbijeni premavedeni nezadovoljnici.

Na dopis župnoga ureda od 7. travnja 1898. br.85 doneslo je dne 29. travnja 1898. pod toč. 3 obč. zastupništvo zaključak, koim se ove godine nemogu pružiti težaci u naravi, a niti odšteta za iste sa 60. for., već da bi se ova svota počam odgod. 1899. prprućunom svake godine osigurati imala.

Slavna kr. kot. oblast Gjurgjvcu odobravajuć ovaj zaključak dopisala je pod 3. svibnja 1898. br.5644 slijedeće:

"Zaključak pod toč.3. nemože se odobriti, jer se ne može dozvoliti, da se u obč. proračun za god 1899. uvrsti svota od 60 for. u ime odštete tamošnjem župniku za obradjivanje njegovog zemljišta, jer se občina Sesvete nalazi u veoma nepovoljnih materijalnih okolnostih, te joj nedotjeće svredstvah niti zapokriće njezinih upravnih potrabah bez osjetljivog nameta i što obč. zastupstvo na podavanje težakah u naravi pristalo nije orniti župnih dokazao, da su mu općinarih na takovo podavanje čime obvezani.

Proti toj odluci uložio je župnik utok na velesl. kr. župan. oblast dne 12. svibnja 1898. br.94., doćim su protivnici, saznava za ovaj utok, dne 5. lipnja 1898. podnijeli dobiti utem svoju neumjesnu pritužbu contra župnikovu utoku sa samo 64 potpisa.

Usljed toga je velesl. kr. županijska oblast svojim odpisom od 15. kolovoza 1898. br 12. 722. vaskoliki postupak uovom predmetu nišetnim proglasila najviše- držim- obzirom na dopis preć. nadb. duh. Stola u Zagrebu od 10.- 1-1895. br5114/94., u kojem izrično ozjavljuje, da nije za to da se želji župnika Filipašića, da bi mu općina davala ručne težake, i 10 plugova za obradjivanje župnog zemljišta, zadovolji, jer bi taj zahtjev župnikov mogao ozlovoljiti župljane. Ali je dala mjesta župnikovu utoku i na ložila kr.kot. oblasti, da a župnikom i župljanima procvede raspravu.

Na temelju toga opisa bude odlukom kr.kot.obl. u Gjurgjvcu od 26./8.1898. broj 9847. za dne 4. rujna.1898. odredjena rasprava na koju se stavi, i zaslanik kr.kot. oblasti gjurgjevačke kr. kot. prisrav aStjepan Tušek, župnik Antun Gerber i 118 župljana.

Na što je sl. kr. oblast u Gjurgjvcu odluko9m od 19.rujna.1898. broj 1847. izrekla:"Istina je, župljanin priznavaju da su pojedinom župniku od sgode do sgode, videć za u materijalnoj gospodarstvenoj neprilici, iz milopstrdja i kršćanske susretljivosti, pojedince ma što pomogli, pak na račun milosrdja u ime milostinje dali mnn.pr. žita za sjeme ali takovo podavanje bili je pekavne naravi od strane dotičnoga dušodrižnika, te nije imal značaja nikakve materijalno obvezate dužnosti kakvoga podavanja bud u naravi, ili u novcu.

Stih razloga morao se je župnik Gerber sa topogladnih svoji zahtjevom odbiti.

Nezadovoljnoj sa svom odlukom stranci dozvoljen je utok u rokun od 14 dana na veleslavnu kr. žup. oblast u Belovaru putem ove kot. oblasti."

Nu vidjevši župnik da je vjera u istim i lojubav blišnjega kod nekih župnjana sasma ugasla, nije župnik utaka protiv toj odluci uložio, da još više neožlovoji svoje župljane i tako slobnim dimdušmanima ne dade još jače oružje u ruke, da sruše istim i pravicu, a podignu i proslave laž i krivicu i tako ne prouzroče dublji jaz i zlokobnije razmirice medju župljanima i župnikom. I uslijed toga prestali su i onako župljani podavati na početku spomenute ručne težake.

Župnička plaća

Glasom otpisa vis.kr. zemaljske vlade odjela za bogošt. i nast. od 23. studenog.1885. broj 9325. obvezali su se župlojasni sesvetski zapisnikom od 18. prosinca.1883. i očitovanjem od 23. srpnja.1885., da će se za kongrun župnikovu, koja sustavno 500 for. na godinu iznosi, nadoplatiti, godišnji iznos od 200 for. nad oni 300 for., koji će se ukinćem drugoga kapelanskoga mjesta u Kloštru i zemaljskih sredstva svake godine plati u ime plaće župnikove.

Župnik uz kukavnu plaću od godišnjih 500 for, od kojih občinska blagajna doprinaša 200 forinti, teško živi, te uz manjak mjesečnih 16 for. 66 novć. još teže izlaže.

Cjele godine 1904. nije do 23. prosinca dobio od občine ni novćića plaće premda je više puta potražio i pismeno i usmeno kod občine i pritužio se kr. kot. oblasti radi sustezanja tog kukavnoga beziva iz neišetnih razloga. Na svoje upite naime kod občinskoga poglavarstva dobivao je samo za odgovore da će mu se plaća dati naknadno, ćim se tobože uredi retiljkas aglede zemljišne zajednice u Sesvetama.

Tek na zadnje župnikovu molbu na kr.kot. oblasti od 8./12.1904. br. 213., nebili ipak došao

do svojega prava a da se nem, ora pritužbama obraćati na preč. duh. Stol u Zagrebu i visoku kr. zem. Vladu, primio je 15.prosinca.1904. dopis kr. kot. i Gjurgjevcu dato 11. prosinca. 1904. br. 16781., koji glasi:

"Poglavarstvu obćinu u Sesvetah Podravske.

U riješenju izvješća 7./12.1904. broj 2650. poziva se to poglavarstvo, da na dan 23.ov.mj. isplativši imade župniku plaću od 400 kruna na obračun, ter provesti dužni njegov porez i namet te otkup u knjigama.

Ne bude li obć. to poglavarstvu ovom nalogu udovoljilo to će kr. ovo kotarska oblast obć. načelnika i bilježnika oglobiti rednom glaobom svoakoga sa 25 kruna.-

Ob učinjenom imade sve do 24. ov. mj. izvijestiti, jer u protivnom slučaju putuje odavle kaznonošlja".

Sapienti sat.

Ogrijevna drva

Župnik sesvetski ima, kao što i svi drugi župnici kotara gjurgevačoga, dobivati godišnje 30 kubičnih ili 401 prostornih metara (10 metričnih hvati) gorivih drva.

Glede dostavljajnja tih drva svake godine imal je župnik neprilike obć. poglavarstvom u Sesvetama, te nijedne godine nije dobio drva za dobe, dokle se nije prituživao sve do najvišnjeg mjesta mada ih je šumarija u Pitomači doznačivala. Tek nakon intervencije preč.nadb.duh. Stola dobio je god. 1902. svoj deputat. I tako je prolazila godina za godinom, a da svoje kompetencije dobio nije, te je radi toga morao drva kupovati iz svoga žepa. Obračao se je na kr. kot. oblast, na gospodarstveni ured imovine obćine gjurgjevatske u Belovaru da mu se drva doznače. Odgovora nije dobio. Obračao se je u istom predmetu i na kr. župan. oblast, ali uzalud, jer je obć. poglavarstvo bezdušno izvješćivalo, to i je glavni uzrak, da su ondašnja gda obćinski činjenici radi svoje prerednosti u službi per pedes aslpsobolu morali ostaviti obć. ured. I tako se je upravna obćina Sesvete riješila ovih glasovitih činovnika jedva konačno na sve opće zaдовоľjstvo.

Dne 11. siječnja o. g.1908. primio je župnik potpuno deset metričnih hvati u ime drvarije već za godinu 1908.g..

Župna crkva

I. Crkvene slikarija

Godine 1900. nagovarao je župnik župljabnje da si dadu crkvu pristojno urediti. Oni su drage volje na to pristali, a župnik im je našao i doveo g. Rikorada Rojnika, slikara i to takvoga slikara, čijem mu dijelu prigovarati moći nije, nego ga nasuprot svaki nepristrani pohvaliti mora.

Cijela crkva bogato je slikana botaničkom orlamentikom. U crkavi osobito se ističe svot svetišta, koji je ukusno i gragjen, tako da si cio svod može sa svakog mjesta u crkvi vidjeti. Slikar uložio je osobito na tom svodu mnogo truda, te je isti bogato dekorirao sav orlamentima, koji su veoma precizno izvedeni. Osibiti padaju u oči slike sv.Evangelista, na kojima se ističe živi kolorist, proporcija i karakter istih, te izgledaju kao da su živi. Okviri istih prekrasno su orlamentima dekorirani na zlatnoj podlozi. Ostali dio svoda ispunjen je imitaciom neba, bogato sa zvijezdama i križićima pozlaćeno. Ostali svodovi imitacija sagova sa bogatim bordirima; u uglovima embleni Isusove muke, a povrh emblema veliki lijepo komponovani orlamenti: simboli nevinosti i pobjede. I na svim svodovima bogata je pozlata.

Istaknuti se mora harmonija slikanih prozora sa slikarijom crkve. Jedno i drugo odgovar duhu crkvene slikarije. Motivi najviše su gotski, jer je i crkva većim dijelom i gotskom slogu gradjena.

Veliki oltar bio je trošan, za koji se je moslilo, da ga valja odstraniti i drugoga nabaviti-nu zasluga je slikara, što je on taj žrtvenik preudesio maknuo s istog neke suviše stvar, a za nedostatke priredio nacрте, koje je dao u Zagrebu iz drva rezati, te time ga upotpunio, a zatim pozlatio i bogato dekorirao. I tako je iz starog trošnog pilastra postao lijep i ukusan novi, čime se je regicirao trošak od najmanje 2000 kruna, koj trošak morali bi siromađšni žitelji namiriti.

Za velikim oltarom ukusi su i bogato pozlaćeni zastori, koji su u potpunoj harmoniji s

oltarom.

Slika sl. Stjepana kralja na pobočenom oltaru osobito se ističe u novoj po nacrtu slikara izrasdjenoj rami, koja je bogato dekorirana orlamenteima na zlatnoj podlozi.

Stara prodikaonica uskrsnula je na novo. Sva je pogato na zlatnoj podlozi dokorirana simbolima vjere, ufanja i ljubavi, te mučenicima (Passioncblume).

Cijela crkva izradjena, slikana, je u uljenoj manijeri, a pošto su steine zdrave, bez vlage, to je više no sigurno, da će radnja stalna ostati.

Nova ograda svetišta (Speisedutter) ukusno je izgradjena po nacrtu slikara.

Za sliku sv. Lucije okvir prostoručno bogato dekoriran slikanim ornamentima na zlatnoj podlozi.

14 komada manjih okvira sv. keižnoga puta pozlatio i dekorirao.

Prebojadisao filunge na orguljama.

Sva crkvena vrata uljenom bojom prebojadisao.

Sakristiju jednostavno u ulju bojadisao.

Tri razpela preslikao i bojadisao.

G. Rikardo Rojnik, slikar iz Zagreba, pokazao je župnoj crkvi sesvetskoj, da poznaje duh crkvene umjetnosti i da je sve sile svoje i mnogo truda uložio, samo da župnika i župljane zadovolji. To mu je u punoj mjeri i za rukom pošlo, jer susjedni i strukovnjaci divili su se ukusnoj i skroz harmoničnoj radnji, te dali izraza najpovoljnoga priznanja. Svatko tko unidje u crkvu, vidi, da je cijelu tu lijepu harmoniju izradila jedna ruka, koju je vodila jedna misao.

A što se samoga Rojnika tiče, on je čovjek pristojan, koj u obće vina ne pije. Mladje, pak kao što već i jesu umjetnici, malko je lakhouman. A što se je radnja u crkvi tako dugo otegnula - naime do godine 1902. - nije on kriv, nego nesretne oklnosti, a najviše posljednji izbori zastupnika, jer je prije izbora kr.kot. oblast favorirala radnji, dočim nakon obavljenoga izbora zastupnika za sabor posve se je promijenila. Dočim je prije izbora predstojnik sam sastavio ugovor i dao ga Rojniku potpisati uz obećanje, da će ga on potvrditi, kašnje ga je nepotvrđena natrag povratio.

Bilježka: Slikar g. R. Rojnik sklopio je ljeti god. 1900. ugovor s obč. odborom i poglavarstvom glede slikanja crkve. Župnik imajući u ruci gotovih 70 forinti dobrovoljnih prinosa, misleći da ugovor valja, te u nadi, da će upravni odbor županije belovarsko - križevačke u Belovaru dozvoliti za pogodjenu svotu slikanje crkve, nabavio je za ovih 70 forintih zlata, boje i inoga slikarskoga materijala i rekao Rojniku neka dotle slika veliki oltar i prodikaonicu, samo da radnja čim prije započne. Ali je najedanput slikarska radnja zapela krivnjom oba poglavarstva od 1. listopada 1900. do 6. travnja 1901. prvo zato što nije potrebit materijal prema pogodbi nabavila, a drugo osobito i stoga, što je obč. poglavarstvo i obč.odbor sesvetski nisu korektno radili, kad su s Rojnikom ugovor sklapali bez znanja kr. kot. oblasti, pa je uzsljedila oblastna zabrana.

U ovoj nenadanoj i tžeškoj neprilici obratio se župnik zamolbom ddta. 18. siječnja 1901. br.18. , a kasnije s jednim uglednim vijećnikom obč. odbornikom (Stjepanom Janešom) i ustmenom na sl. kr. kot. oblast, da bude tako dobra, pa da jednoglasni zaključak občinskoga zastupstva glede slikanja ovomjestne župne crkve i sama potvrdi ili višoj oblasti na potvrdu preporuči, da se taj posao, koji cijela župa silno očekivala i za koj je trošak dragovoljno nositi pripravna, započeti uzmogne. Čime je župnik doduše uzpio, da je sam kr. kot. predstojnik s aarojnikom ugovor sklopio u ljetu, dočim ga je pred Božić povratio ne potvrđena god 1901. što je već upravitelj Kosta Pivac pred njim tajio samo, da ne obustave radnju. I tako je naravski došlo do tužbe. Hvala Bogu, što je već ta neugodna stavr kod kr. sudbenoga stola u Belovaru dokrajčena.

Uzprkos svimkolikim kušnjam i neprilikama i silnomu propalomu materijalu uslijed štrajkovanja slikara rek bi, da je crkva ipak ukrašena neznatnom svotom od 1300 možda još nešto više forinti.

G. predstojnik pristao je na to djelo i dapače sam predložio, da se potrebita svota nametom ubere, pa mišlja čim je bio zapisnik po kr. kot. oblasti odobren, da su ovlašćeni i ugovor sklopili s Rojnikom.

Po kazivanju samoga slikara propalo je uslijed tih nesuglasica materijala 300 for.. Ostalo je još pravoga zlata za 20 for., ali je nestalo - dakako nehajom obč. poglavarstva.

II. Slikani crkveni prozori

Kad je župnik vidio prigodom obnavljanja i bojadisanja te slikanja župne crkve, da su stari crkveni prozori skroz truli i trošni, koji bi se i onako morali čim prije izmjeniti, pa uvidiv i to, da onakovi prozori, kakovi su tada bili maknuti iz crkve, nisu baš lijepi, te nebi odgovarali sadašnjemu ukrasu crkve, odlučio se je - misleći na ljepotu i trajnost - za slikane prozore tim više što prevelika svjetlost sunčana škodi slikariji.

Uvjeren čvrsto, da će ga dobri župljani podupirati u tom poduzeću i snajući da mnogo ima, koji će dragovoljno doprinášati milodaru u ime Božje, naznačio je god. 1901. slikane prozore od umjetnoga zavoda za slikarstvo na staklo B. Skarda u Brnu i dao ih postaviti na mjesto, gdje danas stoji početkom kolovoza. I nije se prevario u svojim župljanima, jer su po mogućnosti od svog siromaštva doprinášali toli obilno, da je kod toga poduzeća podpuno uspio. Dakako, da ih je na žalost nekoliko bilo, koji bi se pakostno bili radovali, kad bi ga župljani bili na cjedilu ostavili. Gest - i te kako bi se ardovali župnikovu neuspjehu, kad bi on sam morao platiti crkvene prozore; da pakostno bi se bili smijali, kad bi njihova zlobna osnova bila uspjela. No dobri Bog nije to dozvolio da se na župniku taj u nebo vapijući grijeh počini. On je ganuo srce župljana, a oni slijedeći taj glas Božji odazvali su se tako obilnim dobrovoljnim prinosima, da su se župnikovi i crkveni neprijatelji badava svim silama svojim borili proti župniku te nisu mogli svojom pakostnom zlobom pobijediti. Prigodom nabave i postavljanja rečenih prozora pokazalo se je isto. da je mnogima savjest prožeta kojekakvim spekulativnim računima, koji vode do zabluda i u nebo vapijućih grijeha, jer misle da i pored Bogom vrijedi spekulacije.

Crkveni naime prozori skupa sa rešetkama od drote iz vane stoje 1320 forinti. U to ime platilo ovdješnji trgovac Ivan Abranović za dva prozora u svetištu sa slikama cijelim sv. Ane i sv. Ivana Zlatoustnoga 300 for. Župnik za jedan prozor sa slikom sv. Antuna opata u medaljonu 180 for. A. g. B. Škarda, kod koga su prozori naručeni, bio je prisiljen pokloniti svotu od 300 for. za prozore, gdje su slike sv. Stjepana prvoga mučenika i sv. Barbare, jer onja koji ih je naručio, nije htio obećanu svotu od 300 for. izplatiti Škarti-, jer tobože da prozori ne odgovaraju njegovoj narudžbi, budući da nisu cijeli svetci u prozorima naslikani, kakovu je naručio. Budući pako da ovi prozori sa slikama sv. Stjepana i sv. Barbare vrijede 400 forinti, koliko bi više stajali isti prozori sa cjeloslikanim prozorima, te zato g. Škarda absolutno nije mogao cijelo slikane svetce za svotu od 300 for. postaviti, kako je naručitelj želio. Naručitelj ponudio je nagradu g. Škardi, koju je Škarda odbio tom dodatku, da se moru posrniti crnom lakfarbom imena naručitelja potpisana na prozorima i da mu župnik dozvoli da svoje ime naknadno kao prikazitelj umetne, pa da poklanja crkvi svotu od 300 for. kojih vrijednost leži u tim prozorima. Nu, premda je g. Škarda poklonio crkvi vrijednost od 300 for. to se mora uvažiti, da je g. Škarda bio na to prisiljen neslanim prilikama- dakle na neki način prikraćen, stoga bi crkva koja stoji uzvišeno nad svim špekulativnim poduzećima, kad bi imala, dužna bila g. Škardi ponuditi odštetu za taj njegov poklon, a pošto nema novaca, to neka bude na ovom mjestu izražena g. Škardi najveća zahvalnost. I tako je na župljane odpalo, da plate 540 forinti.

Na temelju dozvole velesl. kr. županijske oblasti i Belovaru od 3. kolovoza 1901. broj 1369. sabirao je župnik sa Stjepanom Jagićem zvonarom, milodare po župi 21., 22., i 23. kolovoza, te je već 30. kolovoza 1901. broj 273. pod A podastro imenik darovatelja, a pod B točan izkaz vrhu sakupljenih milodara obč. poglavarstvu, glasom kojih prodano je darovana žita za 75 for. 40 novč., a dobljeno u novcu 30 for. 85 novč. - ukupno 106 for. 25 novč.

Dne 19., 22., 23. i 25. kolovoza 1902. dobljeno je u žitu 210 for. 97 novč., a glasom imenika darovatelja pod A u gotovu novcu 6 for. 90 novč. = 217 for. 87 novč.

a 19. i 22. kolovoza 1903. glasom Izkasa B za unovčeno žito i glasom imenika darovatelja pod A u gotovu novcu ukupno 154 for. 57 novč., to jest 478 for. 69 novč.

Župnik je 27. kolovoza 1903. pod br. 155. imenik darovatelja i izkaz sabranih milodara usljed županijske dozvole za namirenje troška naručenih bojadisanih prozora u župnoj crkvi poslao kr. kot. oblasti u Gjurjevцу, a ona ih je opet vratila dopisom ddto. 30. kolovoza br. 10398. nakon uvida na phranu u župnom arhivu zamolbom da saobći u što je potrošena sabrana vota. Na koji dopis je župnik dne 7. listopada br. 170. kada se je povratio u Varažd. Toplice, te našao prespomenuti dopis, kr. kot. oblasti pripislaomire i račune tvrtke Škarda, kojima potvrđuje primitak od 958 for. 69 novč., G. Škarda prikazao 300 for., ukupno 1258 for. 69 novč. prema tome preostalo je duga za prozore 61 for. 31 novč., za podmirenje cijele svote od 1320 for. Pošto pako, kad je župnik sabirao milodare za

prozore, mnogih župljana nije kući bilo, a drugi do onda svoga žita nisu još izmađšinali i provjetrili bili, kasnije su se sami sjetili crkvenih prozora svojim prinosima u žitu, ma da su ih zlobnici osdvraćali od toga govoreći da župniku ne nose žita jer da su još prošle godine prozori izplaćeni, da će župnik žito upotrebiti za svoju korist. I tako su dprinesli još toliko, koliko je manjkalo za podmirenje cijeloga duga i pristojbe na zeljeznice.

II. Proširenje crkve

Dne 4. listopada 1905.- na dan S. Franje Asiškoga- zamisliše župlani sesvetski naročito trećoredci, da sagrađe na pustom zemljištu u školskoj ulici između kuća Oberhoferove i poljskog puta nuz kuću Jankovićevu kapelicu na čast istoga svetca. Nu buduć je to zemljište upisano na visoki erar u gruntovnom ulošku porezne občine Sesvete broj 313 čestice br. 24., toje župnik zamolio velesl. kr. financijalno ravnateljstvo u Zagrebu, da bi svojim načinom odredilo da se ta čestica u površini sa 855 o, koja absolutno nikakove dobiti ne odbacuje, daruje župnoj občini Sesvete podravske u gore spomenutu plemenitu svrhu, dopisom od 4. listopada 1906. br. 164. A 5. listopada 1906. poslao je naime odboru za gradnju kapelice sv. Franje u podr. Sesvetama 160 kruna hrvatskoj poljodjelskoj banki u zagrebu na koristonosno uloženje, te dobio štedioničku uložnu knjižicu broj 3490.

Nu buduć je župa u Sesvetama beneficij " liberae Ordinarii collationis" te niti hrv. slav. zemaljska vjerozakonska zaklada niti zemaljski budget nije dužan crkvu uzdržavati, već sami župljani, odustaje oni od gradnje kapelice te očitavaše župniku, da će radje župnu proširiti dogradjom dvijuh kapela, jedne s južne, a druge sa sjeverne strane, u formi križa, te u jednoj podići oltar sv. Franje. Po njihovoj želji zamolio je župnik vis. kr. zem. Vladu odjel za unutarnje poslove 20. ožujka 1907. pod br. 88. za milostivo podijljene dozvole za sabiranje milodara u kotaru gjurgjevačkom u svrhu proširenja župne crkve i podignuća oltara sv. Franje, te je kr. županijska oblast u Belovaru na temelju naridbe kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 8. ožujka 1898. br. 241. odlukom od 23. svibnja 1907. broj 10107. dozvolila sabiranje milodara u području kotara Gjurgjevac za vrijeme od 1. kolovoza 1907. do 1. stud. 1907. u spomenutu svrhu. Sabirači Andro Hudjek kbr. 493., Andro Šerbedžija kbr. 364., kojega je zamjenio Vinko Debeljak, sakupili su po kotaru 900 kruna, te je do danas za proširenje crkve uloženo na gore spomenutu uložnu knjižicu br. 3490. - 1135 - hiljadu sto trideset i pet - kruna.(5./5. 1908.)

III. Krstionica i manji popravci na župnoj crkvi

Godine 1901. izdubljena je u zidu pod korom sa sjeverne strane krstionica, koja je iznutra obložena daščicama, da ne bude vlažno. Razdijeljena je u tri dijela. U donjem dijelu čuva se kanta s krstnom vodom i pladanj, a pod toga odjela izdubljena je u liku zdjele, te kroz škuljica, kad se krsti, otiče voda pod krstionicu shranište (piscina sacra), dočim je gornji odjel razdijeljen opet na dvoje. Na desnoj starni čuva se škrinjica, u kojoj se nalazi staklena posudica, kojom se poljeva voda, sv. ulje katekumensko i krizma, sol, krstnica il bijeli rubac i pamuk. Na vratima iz nutra je pričvršćen drven klin za roketu i štolu.

Iste godine je oltar sv. Stjepana kralja sa sjeverne strane radi simetrije premešten jer mu je smetala propovijedaonica, i renoviran kako je spomenuto pod I. točkom. Nadalje je popravljena skalina u svetište, četvora crkvena vrata i stube kod ulaza u crkvu i sakristiju. Stube kojima se iz sakristije uzlazi na prodikaonice, premještene su na zgodnije mjesto, a na propovijedaonicu postavljena vrata. Svetohranište pako bude sve iznutra- i dno - bijelom svilom obloženo i zlatnim gumbima ukrašeno. Pošto je župna crkva tako divno uređena iz nutra s velikim troškom i župljana i župnika, pa bi bila prava grehota, da se zapusti ovaj lijepi ukras naše crkve, što bi se sigurno bilo dogodilo kad se nebi bili na krovu crkve i sakristije sa sjeverne strane uzveli za onda mali još popravci, ali koji bi s vremenom mogli postati velikom neprilikom za crkvu. Za to je župnik zamolio obč. poglavarstvo da pregleda trošan limeni krovčić ispod tornja i sjevero-zapadni ugao krova na sakristiji i svojim načinom te prepravke izvelo, te je kod druge doprinesbene rasprave dne. 15. svibnja 1905. metnut i taj prepravak u proračun s popravkom župnoga stana.

IV. Crkveni dug izplaćen

Kako je spomenuto - crkveni dug tvrtki Zambach et Miller u Beču iznosio je kad je župnik Antun Gerber preuzeo upravu župe od Antuna Juratovića, tadanjega privr. upravitelja župe, 125 for. 70 novč.

Glasom namire od 30./5. 1897. izplaćeno je spomenutoj tvrtki 34for., glaasom namire od 30./7. 1897. izplaćeno je spomenutoj tvrtki 91 for. 70 novč. = 125 for. 70 novč.

VI. Dobavljene stvari za crkvu gotovim novcem

Godine 1898: 10./1. šparavac za "Petrov novčić" s ključanicom za 3 Kr.

28./2. izplaćeno firmi Zambach et Miller za 14 slika

sv. križnoga puta 73/51 cm. za 102 Kr.

16./3. 14 okvira od hrastova grveta za sv. križni put za 44 Kr. 80 fil.

23./8. od Petra Nikolića u Zagrebu slika B. D. Marije škap. , sv. Dominika i sv.

Ant. Pad. za 60 Kr.

24./9. kod uredništva "Gospine Krunice" u Spljetu velika slika Kraljice sv.

Krunice za 6 Kr. 40 fil.

Godine 1899: 3./7. kod Ernesta Krickla haljina iz ljubičastoga sukna za zvonara (Beč) za 32 Kr. 20 fil.

1./8. okvir i staklo za natpis "Altare privilegiatum" za 3 Kr.

9./9. kod Ern. Krickla u Beču 7 Mtr pravih končanih čipki za 21 Kr.

23./12. jaslice i raznovrstni nakiti i uresi za božićno drvo za 27 Kr. 80 fil.

23./12. Mali Isus iz Praga sa zlatom izvezenom opravicom, krunom i pozlaćenim prstenom za 52. Kr.

Skupa za 352 Kr. 20. fil.

Prijenos 352 kr. 20 fil.

Godina 1900: 2./1. kod tvrdke Zambach i Miller u Beču 2 naramenice (stole) i ljubičasta štola ka kazuli mjesto one, sa kojom sahraniše pok. župnika R. Filipašića, naručnik (manipul) popravljen i ljubičasti plašt (plurial) od baršuna sa štolomza 94 Kr.

11./5. od Fr. Schonbuchnera u Zagrebu standard t. zvana djevojačka Marija koja se nosi kod procesija, za 114 Kr.

27./6. od č. s. milosrdnice Benedikte Ballon u Mar. Bistrici plaštic za ciborij i kesu za poputbinu za 8 Kr.

20./8. ormar 3 metra visok, 1 metar i 80 cm. širok, a 75 cm. dubok, te unutra razdijeljen u 4 predjela za 104.kr.

2./12. kod Kosipa Selig et Schwab u Beču pacifikal za 25 kr.

Godina 1901.: 23./3. par ampulica za vino i vodu za 90 fil.

22./10. od vlč. o. Hinka Bontempa Isusovca, slika Pres. Srca Isusova s okvirom za 24 kr.

10./12. dva pozlaćena svijećnjaka coram expos. Ssmo za 23 kr.

Godina 1902. : 3./1. od Heindla u Beču luster i 2 trokrata pozlać. svijećnjaka za 412 kr.

24./6. od Leopolda Steinera u Belovaru svilu bijelu i pozlaćene gumbe za unutrašnjost tabernakula za 20 kr.

Godina 1903.: kod firme Josef Selig i Schwab u Beču 2 svijećnjaka 60 cm. visoka, 2=65 cm. vis., 2=70 cm. vis., tri okvira za izvadke it Canona mise, sve i kovi i pult za misal za 272 kr.

14./1. kod Josipa Strossmayr zvonolijevca u Wilten-u kod Imsbucka 4 komada staklenih sara (Seilstiefel) 21 cm., 1 komad 32 cm.dug i 3 komada 16 cm. dugih , da se neizglodju užeta od zvonova na drvetu za 9kr. 30 fil.

Godina 1907.; 27./3. od Antuna Scholza u Zagrebu kip iz kamene mase visok 60 cm.

"Isus na brdu maslinovu" za 41. kr. 50 fil.

Ukupno 1499 Kr. 90 fil.

Godina 1908.: 5./2. kod tvrdke Selig et Schwab u Beču 2 rokete iz platna i 2 štole za 40 kr.

15./4. kod iste firme plaštic za ciborij zlatom izvezan za 30 kr.

Ukupno 1569 Kr. 90 fil.

A da nije slikar Rik. Rojnik - kako je naprvo spomenuto - prvo smetan bio na započetom slikanju crkve time, što mu obč. poglavarstvo nije pogodjeni materijal dostavilo u vrijeme, a drugo, da nije štrajkovao, kad je saznao, da kr. kot. oblast nije ni drugi ugovor acceptirala, pošto nisu obč. činovnici i obč. odbornici radili kod sklapanja prvoga ugovora, te se slikar grozio nije, da će zatvoriti crkvu i svoje pravo potražiti putem pravde, dalo bi se još koješta za crkvu nabaviti za 583. kr. 28 fil. dobrovoljnih prinosa. Ali je župnik bio prinuđen ne samo sliakra uzeti na stan, koštu i podpunu obskrbu, da ga udobrovolji, te radnju dokrajči, nego je još morao ovih 583 kr. i 28 fil. izdati za slikanje i renoviranje župne crkve. Dne. 10. srpnja 1902. pod br. 145. molio je doduše obč. zastupstvo, da mu se taj novac, ako ne sav, barem dijelom, povrati ili-ili ubranoga nameta za slikanje crkve. Ali se je oglušilo na ovu molbu, niti nije nade, da bi se ta svota ikada crkvi povratila. Izdale su se pako ove 583 krune i 28 filira dobrovoljnih prinosa, koje su bile namijejene za neke nužne stavri kao n. pr. za baldakin i bijeli pluvial, kako slijedi:

Godina 1900.: 21./9. Poppoviću u Zagrebu za zlato, boje, četke i dr. slikarski mat. 141kr. 38fil

21./9. u ime pristojbe za željeznicu 2 kr. 68 fil.

23./9. za boje i zlato 4 kr. 12 fil.

27./9. G. Rikardu Rojniku, crkvenom slikaru 20 kr.

6./10. G. Rikardu Rojniku, 4 kr.

13./10. Miroslavu Konigu, rezbaru iz Zagreba, za drveni ures na velikom oltaru 19 kr.

14./10. Poppoviću u Zagrebu za zlato 81 kr.74 fil.

20./10. G. Rojniku 6 kr.

24./10. Okuliaru Josipu, drotaru, za 12 zvijezda oko glave kraljice sv. Čisla i obruča oko glave Isusove 1 kr. 60 fil.

27./10. Miroslavu Konigu, kiparu iz Zagreba, za kip Duha sv., i 20 komada kvastena za prodikaonicu 20 kr.

5./11. Poppoviću za 1/2 k. Miztiona 3kr. 16 fil.

21./9. G. Rikardu Rojniku, crkvenom slikaru 15kr. 96fil.

27./10. Rikardu Rojniku 2kr.

1./11. G. Rikardu Rojniku 6kr.

God 1901.: 26./1. G. Rikardu Rojniku 10kr.

20./8. Mihalju Vrenku, zidaru, 3kr.

23./8. Bartolu Jagiću zidarskom težaku 7kr.

23./8. Gjuri Milošu, zidarskom pomoćniku 4kr.

23./8. Stjepanu Jagiću, zidarskom pomoćniku 15kr.

23./8. Gjuri Milošu, zidarskom pomoćniku 3kr.

10./12. Za 9 komada rozeta i nakite za vel. oltar 8kr 30fil.

Godina 1902. : 20./1. Josipu Kujeku, tesaru, za popravak vrata i stepenice u svetištu 7kr.

Ukupno 384kr. 94fil.

Prijenos 384kr 94fil.

Godina 1902.: 10./4. G. Rikardu Rojniku, crkvenom slikaru 20kr.

17./4, -----6kr.

26./4.-----6kr.

3./5. -----1kr.

9./5. -----1kr.

11./5.-----16kr.

15./5. -----1kr.

17./5.-----1kr.

18./5. -----1kr

23./5. -----2kr.

24./5. -----10kr.

25./5. Ljekarniku Jugoviću u Pitomači za g. Rojnika -4kr 60fil.

31./5. G. Rik. Rojniku, crkvenom slikaru 2kr.

31./5. -----7kr. 54fil.

31./5. Imbri Jagiću za ispravak 14 okvira sv. kr. puta 4kr.

1./6. G. Rojniku 20kr.

6./6.	Mirku Barcu za 200 kgr. Cementa	12kr. 80fil.
15./6.	G. Rikardu Rojniku, crkvenom slikaru	1kr.
18./6.	-----	1kr.
21./6.	-----	1kr.
22./6.	-----	1kr.
24./6.	-----	1kr.
25./6.	-----	1kr.
28./6.	-----	2kr.
29./6.	-----	20kr.
6./7.	Mati Kovačiću zidaru, za pob. oltar i krstionicu	4kr.
10./7.	G. Rikardu Rojniku, crkvenom slikaru	20kr.
12./7.	-----	1kr.
13./7.	-----	4kr.
20./7.	-----	2kr.
21., 24., 30./7. i 1./8.	-----	3kr. 40fil.
6., 10., 18., 22. i 24/8.	-----	20kr.
Skupa		583Kr. 28filira.

VII. Crkvi prikazane stvari

Godine 1898.: 27./3. Bara Hegeduš oltarnjak (stolnjak žrtvenika)

7./4. Dora Magjeric dva vanjkuša za oltar

29./6. Mara Šantić, Kata i Bara Miloš oltarnjak

Godina 1900.: 4./3. Članovi bratovštine škapularske i sv. krunice B.D.M. iz Virja dvije košuljice s cijelim rukavima za sakristijena, a četiri manje za ministrante, urešene čipkama i jednu Albu. Za Albu je čipke nahekljala neka djevojka iz Virja za 2for. 50novč. A na jednoj rocketi izmjeniše rastrgane čipke.

1./4. Isti jedan dolnj, a jedan gornji stolnjak(oltarnjak) i 2 pokrivala oltara, te rupčić ad lavabo Stolnjaci stoje 5for. 50novč.

15./4. Klara Posavec kbr. 34. 1 oltarnjak, iliti vilan vrijedan 5for., 10 vošćenih svijeća za 5for. i koprene za Kraljicu sv. Čisla i za sv. Stjepana kralja vinjurne 2for. 80novč.

20./5. Marije Posavec jedan omotač za prodikaonicu

, 10./6. Jedna pobožna duša dva mala pokrivača pod monstranciju.

1./11. Mara Posavec kbr. 142. 2 jastuka

Godina 1901.: 29./11. Josip i Bara Rep 1 cvrtnicu voska

Nadalje: Članovi trećega reda sv. O.Franje jedan oltarnjak

Ana Šokec, Bara i Kata Miloš 2 oltarnjaka

Dora Magjeric i Mara Posavec 1 oltarnjak i 1 pokrivač

Mara Posavec 2 vanjkuše.

Godina 1898. G. Josip Maletić, učitelj u Gjurgjevcu, okvir sa staklom za veliku sliku Kraljice. sv. Čisla

G. Ivan Abranović sliku presv. Srca Isusova i preč. Srca Marijina

G. Franjo Habijanić, trgovac, jednu Albu

Klara Posavec oltarnjak sa slikom B.D.M. bez grijeha začete

Godina 1903.: 9./12. G. Ivan Abranović, trgovac, crvenu kazulu za ...50 Kr.

God. 1904 23./7. najnovgiji rimski misao za ...33kr.80 fil

God. 1905 12./4. koprena za pokaznieu (Monctranzencéhleier) za 13 kr.

God. 1907 1./5. Ana Magljević, Jela Magljević i Mara Lončarić (rodj. Vlašić) narandasto pred oltarje (Antipendium), satkana prema crkvenoj slikariji.

22./5. G.I. Abranović, trgovac, 4 m. dug vijenac od ruža i pupoljaka iz lima oko Kraljice sv. Čisla za ...80 kr.

A iz dobrovoljnih prinosa k tomu vijencu nabavljena su još dva lonca dogonije sa sedam listova, dva lonca hemerosalli - a sa sedam listova, dva lonca ljiljana vis.1 m., dva fuksije, 9 m. zimzelenivih grančica, jedan vijenac za monstrameuju s groždem šemem i umijetnim cvijećem, 6 kom.,a 10 kom.

manjih kitica umjet. cvijeće sa vezicama za cvijeće ...164 kr. 20 fil..

Godina 1908. 15./4. Župnik Flašić pravim zlatom izveden za ciborij za ...30 kr.

G. Ivan Abranović, trgovac, kesu za sv. popudbinu sa zlatom i zvezdanim krivićem posebice kesu za bolesničko ulje iz baršuna - obje kese iznutra kožom postavljene za...20 kr.

VIII. orgulje

Orgulje je u travnju 1907. očistio i ugodio, a u travnju 1908. popravio mjeh i pedale, te ih opet ugodio, Stanko Peruži, ugadljač orgulja- svaki put za 40 kruna.

Pobožne zaklade

1. Autariska zaklada pok. Mije Hudljeka

Dana 22. kolovoza 1891. u Sesvetama preminuli Mijo Hudljak, c.kr. poručnik, ostavio je oporukom ddto 18. kolovoza 1891. župnim crkvom u Sesvetama i Kloštru svakoj u ime legata po 420 for., a misnoj zakladi kod župne crkve u Sesvetama 1 ral livade zvane "Stiska".

Nekom opmutnjom- kako se čita u otpisu kr. državnog nadodvjetništva od 8. veljače 1898. broj 991. gr. preč. nadv. duh. Stolu- provedena je glavna rasprava vrhu te tobožnje ostavine, koja je akroz nepravilno provedena, jer je i naslijednicima i pomenutim legatarima nešto uručeno, na što pokojni Mijo Hudjek nikada nije imao pravo odnosno čime u čast smrti nije više mogao raspoloagati.

Usljed spomenute ostavinske rasprave narasao je izvanparbeni postupovni trošak ostavinske pristojbe od 174 for. 03 novč., prema čemu otpalo je na župnu crkvu u Sesvetama 12 for. 03 novč., te od Kr. financijalnoga ravnateljstva u Varaždinu ddto 30. kolovoza 1897. broj 3332.5./97 uzsljedila stroga odredba, da se od legatora uvršnim putem utjera ostavinske pristojbe.

Na podmesak župnika Sesvetskog puč. nadb. duh. Stolu od 7./12 1897 br 165 otkolnilo je kr. državno nadodvjetništvo kao zakoniti uredni zastupnik crkva u Kloštru i u Sesvetama svojom pretpostavkom na kr. kot. sud u Gjurgjercu prespomenute legate, što ih je bio ostavio tima crkvama i altarijskoj zakladi pok. Mijo Hudjek, te je taj otkoln kr. kot. suf u Gjurgjercu odlukom od 29./4. 1898. broj 3732/ gr. potvrdio. Po tome je otpisalo i kr. poreznomu u Belovaru, da se brišu pristojbe što ih je bilo kr. financijalno ravnateljstvo zatražilo u ime tih legata od dotičnih crkva. - I time je cio taj zaklasni predmet Hudjakove ostavine zauvijek kao ništetan- utrnuo.

Bilješka. Na koncu otpisa velesl. kr. dlam. hrv. slav. državnoga nadodvjetništva u Zagrebu od 8/2 1898. broj 991. gr. stoji napisamo: "Pripominje se, da obzirom na točku 2 tar. čl. 40./85. nebi bile crkve dužne nikakve pristojbe platiti sve da su spomenute legate, dobile".

2. Misna zaklada pok. Ane Halusek - Ferdiment

Dne 24. kolovoza g. 1887. umrla žeteljka Ana Halusek, supruga Martina Haluseka u Sesvetama kbr. 130., prije udata Ferdiment, u svojoj ustmenoj dne 22. kolovoza g. 1887. učinjenoj oporuci pred trima svjedocima ostavila je oranicu "Šarje", ležeću u poreznoj občini Pitomača top. br. 5233./2. u površini od 1019 čet. hvati u to ime, da se služi sveta misa za pokoj njezine duše na dan sv. Ane, a na dan sv. Jakoba za pokoj bivšega joj supruga Jakoba Ferdinanda, svake goidne; - nu pošto su župnici obvezani za gorespomenute dane namjeniti misu za puk, to su po odredbi kapitilarnoga vikarijata nadbiskup. zagrebačke od 17. studenoga 1893. br. 4607. oprijedijeljeni prvi iza ovih nezapriječeni dani.

Oranica, procijenjena na 80 for. prenesena je na altariju župne crkve u Sesvetama gruntovno na temelju urudbene izprave od 31. listopada 1892. odlukom kr. kotarskoga suda kao gruntovne oblasti u Gjurgjercu od 17. srpnja 1893. br. 2189/z.

Zaista je mnogo vremena proteklo od god. 1887. do 18. studenoga 1898. kada je zakladni list po prečastnom nadb. duh. Stolu odobren pod brojem 4401., a i mnogo posla, truda i troška zadavalo i stajalo župnike, dok se je ta stvar na čistac odnosno k svrsi shodno izvela.

Kao što svuda, tako se je i u ovom predmetu naišlo na neprilike i potežkoće, navlastito u pogledu površine sve altarijske zaklade. Blage uspomene oporučiteljice Ane Halusek izručila je u ime misne

zaklade kod ovdješnje župne crkve površinu od 1019 četv. hvati, te iu gruntnovnici kd kr. kot. suda u Gjurgjevcu stoji ovo: č. 5233/2 obć. Pitomača ul. 660.-oranica u Šarju 1019 čet hvati - vlasnik Altarija župne crkve u Sesvetama - bez tereta.

A u katastralnom posjedovnom listu iz Zagreba od 1. travnja 1899. br. 930. unešena je nakon reambulacije g. 1898. površina samo od 992. čet. hvati, dočim izvadak Stjepana Posavca, vodje katastra i očevidničara, iz posjedovnog katastralnoga lista, broj 207. porezne obćine Pitomača ddto. 1./12. 1897. glasi: "Ferdiment Jakov i Ana, Sesvete - kat. broj 5233./2. Šarje, četvrti razred oranica-1089 čet. hvati sa čistim prihodom 4for. 8novč. i zemljarijom 69novč. prirez 20novč. župni bir 4novč.-dne 27./7. 1897. platilo veleč. g. župnik Gerber za Jakoba i Anu Ferdinand porez-provedeno u popisu očevidnosti br. I. pod stavkom 529. godine 1897. sav posjed u listu 207. porezne obćine Pitomača sa imena Ferdiment Jakobi Ana Sesvete na ime Altarija župne crkve Sesvete.

Obzirom na gornje nesuglasice u površii ne može se dovesti u sklad vjerodostojni pravac, buduć po zagrebačkom katastr. posjedovnom listu proizlazi manjak od 27 čet. hvati, a po poglavarstvenom izkazu jasan je višak od 89 čet. hvati. Župnik dvojii, da manjak uživa Martin Štefanić. Odatle proizvira svake godine župniku šteta u uživanju upitne oranice altarističke.

Ovo su tehničke pogreške, kojih ispravak trebao bi znatne novčane žrtve, da se konačno ustanova faktična površina, i s tim istraživanjem došlo bi se do prepirke i razmirice s medjašima.

Bilježka: Na ovome mjestu neka bude zabilježena i nesuglasica u površinama u gruntnovnici i u katastr. posjedovnom listu kod obć. ureda glede nekretnina župne crkve, - koje spominje u ovoj spomenici admin. g Juro Ortner u godini 1889.-. U gruntnovnici stoji: "U grunt. sel. br. 336. obć. Sesvete upisana je čest. br. 1531. oranica u Požarikah sa jedan ral, 346 čet. hvati, na ime župne crkve Svih Svetih u Sesvetah, "- a u posjedovnom listu br. 78. Sesvete podravske crkva sv. Marije: "421. Crkva 256 -2944. Nove livade 1 ral 382 ? - 4. razred."

U gruntnovnici: "u grunt. sal. br. 298. obć. Sesvete upisana je čest. br. 1430. sjenokoša u sjenokošah sa 1340? hv. na ime župne crkve Sesvetske, "-a u posjedovnom listu br. 78. Sesvete podravske: "crkva sv. Marije -3276. sjenokoše-1343? treći razred.Ukupno: 1 ral 382? plus 1343? = 2r. 381? . Zemljarija 4 kr. 84 f.."

3. Misna zaklada pok. Andrije Derežića

Dne. 5. siječnja 1904. umrli žitelj Andro Derežić u svojoj dne. 1. prosinca 1903. načinjenoj oporuci naredio je, da mu supruga Dora nakon njegove smrti plati iz njegove ostavštine glavnica misnoj zakladi župne crkve Svih Svetih u Sesvetama podravskim u iznosu od 420kr.Budući da je prečastni nadbiskupski duhovni Stol zagrebački svojom odlukom od 2. listopada 1904. broj 3661. ovu misnu zakladu prihvatio uz obvezu, da se savke godine služi jedna pjevana sv. misa de Reqeiem i dvije tihe sv. mise za ispokoj duše njegove, te njegova otca Tome, majke Terezije, supruge Dore:- nadalje buduć da je zakladna glavnica osigurana tim, što je dne 28. lipnja 1904. uložena kod hrv. poljodjelske banke u Zagrebu na uložnicu broj 1595./:knjiga II strana 589./,-to je ovaj zakladni predmet konačno svrstano riješen.

Od tekuće dobiti spomenute zaklade zapada crkvi 1 kr. 40fil., orguljašu 1kr. 40fil., zvonaru 50fil., podvornicima 40fil., a sve ostalo dotičnomu svećeniku.

...Misna zaklada pokojnog Martina Šokca dne 27. siječnja 1906. umro je u Sesvetama podravskim Martin Šokec koji je u oporuci zapisao kao legat za osnivanje misne zaklade, nakon smrti njegove supruge "oranicu u Mekišu kod Struga, gdje je medjaš Karšić", upisano u gruntnovnom uložku broj 452. obćine Pitomača čest. kat. br. 434 g. u površini od 787 ? , koja prema mjestnim prometnim okolnostima vrijedi 400 kr.

Ostavinska razprava dovršena je odlukom kr. kot. suda u Gjurgjevcu od 31./X 1906. br. 12533. gr., te župnik na dopis preč. nad. duh. Stola od 15./3. 1907. broj 1218 zamolio kr. javnoga bilježnika dra. Andriju Peršića u Gjurgjevcu, koji je prevadjao ostavinsku razpravu iza pok. Martina Šokca, da reće česticu gruntnovno dade prenijeti na misnu zakladu Martina Šokca kod župne crkve u Podravskim Sesvetama, a gruntnovni izvadak o toj provedbi pripošalje župniku. Kr. javnoga bilježnika dra. Andrije Peršića dekretom kralj. sudbenoga stola u Belovaru od 13. srpnja 1907. broj 43 bilj. imenovani zamjenik Dr. Petar Majer odpisao je 25. srpnja 1907. br. 136. "da će čestica, koja je ostavljena nadarbini župne crkve u Sesveta po pok. Martinu Šokec za služenj sv. mise, prenešena biti istom kada naslijednici pokojnikovi plate bilježničku i postotnu pristojbu ureda radi i bez svakog

daljnjeg troška, te će o tom župni ured i kr. državno odvjetničko biti", - te se predbježno sada ne može svršetak znati.

Starješine crkveni

Na predlog župnikov u dogovoru sa župnom občinom potvrdio je preč. nadbi. duh Stol dne 28. studenoga 1901. broj 4848. za starješinu župne crkve kao nasljednika Andre Vlašića, umrloga 10./11. Imbru Jagića, koga je župnik prema postojećim propisima pred crkvenom obćino dne 1. prosinca, na prvu nedjelju adveta, zaprisegnuo i u tu čast službu uveo.

Župnikovim podneskom predloženi izbor Ivana Posavca za crkvenog stariješinu župne crkve Andre Derežića, koji se je poradi starosti i bolesti na toj službi zahvalio, potvrdio je dne 20. veljače 1903. br. 969., te Ivan Posavec u tu službu na propisom način dne 22. veljače uvećano u crkvi (na nedjelju pedeseticu) uveden.

A na molbu župnikovu potvrdio je preč. nadb. duh. Stol dne 22. ožujka 1908. broj 1377 za crkvene starijeshine nakon iznizulih 6 godina Imbru Jagića i Imbru Haluseka, pa su dne 25. ožujka - na Blagovjies- pred crkvenom obćinom zaprisegnuli te Imbro Jagiću svoju staru, a Imbro Halusek u svoju novu službu uveden.

Sveti križni put

Dozvolom preč. nadbisk. Ordinarijata ddto 21. ožujka 1898. broj 319. blagoslovio je i podigao Sveti križni put svećano propisanim obredom u mjesnoj župnoj crkvi vlč. Krizostom Krajne, gvardijan virovitički, uz asistenciju č. o. Landulfa Lacha, duh. pomoćnika virovitičkoga, i mjesnoga župnika Antona Gerbera, te u prisutnosti pobožnih župljana dne 12. travnja 1898. tj na treći dan Uskrsa.

Dokumenat tj svjedodžba o podignutom sv. kružnom putu u dva primjerka potpisasna je po već. o blagoslovitelju, č. o Landulfu župniku. Latinska isprava poslana je djecenzanskoj biskupskoj kancelariji, da s ondi je čuva u viječna bremena, a Hrvatska visi u sakristiji. (vidi tbr. 87 ddto 20.- 4.1898. uručb. zapisnika). Skupna Pobožnost sv. križnoga puta obavlja se svake godine u korizmo petkom i nedjeljom. U petak u IV, a u nedjelju u III. sata popodne. A pobožni župljani vrlo rado obavljaju ovu pobožnost i privatno tekorn godine.

Svibanjska pobožnost

Ova je sveta pobožnost počela u ovomjesnoj župnoj crkvi godine 1989. Uvedena je s velikim uspjehom jer je tako mila i ugodna župljanima, da ih je svaki dan kod nje puna sva crkva.

Obavlja se ovako: Prije prodike ispjeva se prvi dan prva, drugi dan druga, treći dan treća itd. kitica svibanjske pjesme: "Marijo, svibnja kraljice", a poslije propovjedi zadnja. Kad se je tečajem sedam dana cijela ova pjesma ispjevala, pjeva se prije prodike, druga svibanjska crkvena pjesma, koja sastoji iz dii kitica, prva kitica, anakoneu druga; a glasi: "gle svibanj ovatuči" - druga pako kitica: "pjevao ti slavu". - Prije govora zaziva sse Marija sa "zdravo marija", a poslije govora mole se iz molitvenika "srce Marijno" molitve bl. djev. Mariji od sv. Alfonsa i to se nedjelju za oproštenje grijeha, u ponedjeljak za svijetu ustrajnost, u utorak za dobru smrt, u srijedu za oslobodjenje od pakla, u četvrtak za nebo, u petak za ljubav k Mariji i Isusu Kristu, a u subotu da nas Marija uzme pod svoje okrilje.

Zatim se uz običajnu pjesmu "svet, set, svet" daje blagoslov s pokaznicom, te se coram espocito Smo na prijestolju pjevaju lauretske litanije svaki dan kroz tijedan drugom melodijom. Nakon ispjevanih litasnija pjeva župnik: "Dao si im kruh nebeski, (Aleluja), a sav puk jednoglasno odgovara pjevajući: "Sve slasti u sebi imajući (Aleluja).

Sveč. Pomolimo se. Bože, koje si nam pod sudovitim sakramentom .....; koji izivši kraljuješ Bog nad sve vijeke vjekova. Puk: amen.

Sada odmak sav puk pjeva: "Kraljice neba raduj se. Aleluja"....sveč.: veseli se i raduj se djevice Marije. Aleluja. Puk: Jer Gospodin uskrsnu uistinu. Aleluja. Sveč.: Pomolimo se: Bože, koji

si se dostojao obradovati svijet....puk: Amen. Sveč.: Molimo za vjerne i mrtve. Pokoj vječni daruj im Gospodine. Puk: Izsvjetlila im svijetlost viječna. Sveč. Počivali u miru.Amen. Sveč. Gospodine, usliši molitvu moju. Puk: I vapaj moj k tebi dodje. Sveč. Pomolimo se. Bože, stvoritelju i otkupitelju svih vjernih....puk. Amen. Sveč. mi gruješnici. Puk. Molimo te usliši nas. Sveč. Da nam oprostiš. Puk:Molimo te....Sveč. Da nam se smiluješ. Puk: Molimo te usliši nas. Sveč. Da se sastoji na pravu nas pokoru ganuti. Puk: MOlimo te, usliši nas. Sveč. Da se dostoji polodovi zemlje i izdržati. Puk: Molimo te, usliši nas. Sveč. Pomolimo se: (kad je suša, pjeva one tri molitve u diesezanskom kapecizmu na strani 161) Bože, u kom živimo.....Dopusti, molimo te, svemogući Gospodine.....Daj nam, molimo te, Gospodine, korisne kiše....puk: Amen. (A kad je velika špogodnja iz katecizma) : Bože, koga grijeh vrijedja, ...Usliši nas, Gospodine, tebi vapijuće..... Molimo, svemogući Bože,....puk. Amen. Sveč. Blagoslovimo Gospodina. Puk. Bogu hvala. Sveč.: Usliši nas, svemogući i milosrdni Bože, Puk: Amen. Sveč., I duše vjernih neka po milosrdnih Bože počivaju u miru. Puk. Amen. Sveč. Božja pomoć ostala uvijek s nama. Puk.: Amen.

Na koncu uz "Svet, svet, svet" blagoslov.

Obzirom na svoga nasljednika počeo je župnik godine 1907. čitati razmatranja- odnosi govore i prodiki-, a župljani su time posve zadovoljni. Ove godine 1908. osobito rado slušaju svibanjske govore, što ih priredio Valentin Cajnko, kateketa gradskih djevojačkih škola u Varadjinu.

Lipanjaska pobožnost

Okružnicom os 25. svibnja. 1899. odredio je Leo XIII., da se sav ljudski rod posveti presvjetlomu Srce Isusovo u mjesecu lipnju. Budući pako da je ova okrutnica sv. Oca pre kasno stigla, nije je se moglo udovoljiti u daane ustanovljenje od samoga sv. Oca - naime g. (na samu svetkovinu presv. Srca Isusova), 10. 11 lipnja, to se po odredbi pre uzvišenoga g. nadbiskupa Dra Jurija Posilovića naknadno ova naredjena pobožnost obavila tako, da su se na blagdan narodjena bl. Djevice Marije i sljedeće subote poslije sv. mise molile litanije o presv. Srce Isusovo iste godine od sv. stolice odobrene a u nedjelju XII poslije duhova poslije sv. mise, koja se je imala služiti pred izloženim sv. Otajstvom, i poslije litanije o presvetomu Srcu Isusovu zajedno sa vjernim pukom molila je od sv. Oca propisana posvetna molitva.

Pošto je tko Leo XIII. još prije osvitka 20 vijeka sav svijet jur posvetio a i mnogobrojni župljanio sesvečki još prije te posvete upisali se u Pitomači i u Kloštru u pratovštinu Presvetoga Srca Isusova, to je i lipanjaska pobožnost u ovoj župi započela dvadeseti vijekom.

Lipanjaska pobožnost obavlja se tako, da sve najprije pjeva prvi dan prva kitica, drudi dan druga kitica itd. crkvene pjesme: "Pjevajmo, braćo kršćani; "Zatim je kratka propovijed ili čitanje razmatranja o Srce Isusovu, to se svršava s pjevanjem zadnje kitice prespomenute pjesme: "Čast budi poklon i hvala..." Uz običajno pjevanje "Svet, svet, svet" blagoslov s pokaznicom. Zatim se .....mole Litanije o Presv. Srce Isusovo godine 1899. odobrene sv. Stolice sa pripadajućom molitvom. Iza toga mole se pohvala: "Blagoslovljen budi Bog itd". Izmoli se pozdravljenje. A napokon je blagoslov sa presvetlim.

Listopadska pobožnost

Ova je pobožnost zapovjedana sv. otcem papom Leonom XIII. najprije 1. ruj. 1883. zatim 30. kolov. 1884., 20. kolov. 1885. i 26. kol. 1886. Leon XIII. odredio je naime, da se u ovo po crkvu i ljudsko društvo toli žalosno vrijeme od 1. listopada do 2. studenoga obavlja pobožnost na čast Kraljici sv. krunice, da se po njezinom zagovoru izprosi od Boga pomoć.

Pred samo pozdravljanje angjelsko u večer izvadi se iz tabernakula ostensorij uz običajno pjevaje, "Svet, svet, svet" bez "Ne ostavi nas nigdar", Sanetissimum se incensuje i metne na prijestolje. Zatim se moli ponedjeljkom i četvrtkom radosna, utorkom i petkom žalosna, a srijedom, subotom i nedjeljom slavna krunica. Iza toga slijede litanije lauretanske i molitva sv. Josipu: "K tebi se, sv. Josipe, u nevolji našoj utičemo..."

Zatom pozdrav angjelov i za vjere mrtve otče nas i molitva za sve vjerne mrtve: "Bože, stvor. i otkupitelju svih vjernih..." i "Blagoslovljen budi Bog itd.", a napokon blagoslov sa Presvetim.

A) Bratovština sv. krunice B.D.M.

Župnik kao kapelan u Mariji Bistrici dne. 16. rujna 1892. dobio je od F. A. Fruhwirtha, generala, dominikanskoga reda u Rimu, ovlast, da vjernike prima u bratovštinu sv. krunice, nu pod uvjetom da njihova imena šalje bilo u koj dominikanski samostan, ili onamo, gdje je ta bratovština kanonički (zakonito) uvedena: da krunice, ruže i svijeće bratovštine sv. krunice blagoslivlja, i da članovima na čas smrti podijeli po propisanom za članove obrascu od. bl. usp. Inocenta pape XI: odrešenje.

Ali župnik nezadovoljan tolikom ovlašću, obratio se je molbom na diecezamskoga povjerenika preč. bl. uspomene g. Stjepana Kosa, kanonika čazmanskoga u Varaždinu, neka bi u župnoj crkvi sesvetskoj uveo bratovštinu sv. krunice, koj je doista pribavio iz Rima od vrhovnoga poglavara dominikanskoga reda diplomu bratovštine ddto. 16. svibnja 1898. reg. pag. 185. Diploma podtpisana i odobrena po Preuzv. gosp. dru. Jurijem Posiloviću nadbiskupu u Zagrebu dne 1. lipnja 1898. visi u sakristiji sa Vidimus et approbavimus. A indulgentize perhummos Pontifices confreatribus et consouribus Soc. Ssmi Rosaru conussne providjene sa: "Vidimus et promulgeri fecimus. Zagrabiae, die 1. jun 1898. Georgius arehupiseopus.," vise takodjer u sakristiji.

Pošto je sve potrebno za bratovštinu - kao velika slika, imenik i upisnice članova - pribavljeno, uvedena je velikom svečanošću i paradom po delegatu preč. O. fra Andrije Fruhwirtha, ministra generala O.O. Dominikanca u Rimu preč. g. Stjepanu Kosu, kanoniku čazmanskomu uz asistenciju Desiderija Radovanića, admistr. župe Ferdinandovac, i Jurja Tomca, pitomačkoga kapelana, u Sesvetama podravskim dne. 28. kolovoza 1898. bratovština sv. krunice B.D. Marije.

Taj dan upisao je župnik kao predstojnik bratovštine u imenik članova bratovštine 384 što svojih, što stranih župljana i dao svakomu upismenu. Do sada je upisano 2248 članova bratovštine.

Svake prve subote i nedjelje u mjesecu ispovijedaju se i pričešćivaju se članovi spomenute bratovštine, pa se po pravilima bratovštine drži bratovštinska procesija, s kojim su spojeni posebni oprosti. Ta se procesija svršuje obično oko trga pred crkvom izpred razpela kod škole, a kadkad ide kojom ulicom - kadkad se drži prij sv. poldanje mise, a kadkad opet prije večernice. A obavlja se na ovaj način: Poslije drugoga ili trećega zvonjenja sakupljeni u crkvi mole treći dio krunice, zatim krene procesija iz crkve pjevajući koju Marijansku pjesmu, a vrativši se u crkvu izmoli se u čast Kraljice sv. krunice: "O, kraljice sv. krunice!..."

Kada se ne može bratovštinska procesija radi zime ili zla vremena držati, tada se izmoli krunica pod (ranom) sv. misom.

Dne. 6./3. 1898. na II. nedjelju u korizmi razdijelio je župnik u crkvi 300 komada "pohvala" koje se ne mole samo u crkvi poslije tihe mise, a u nedjelje i blagdane poslije običajnih molitava kod poldanice i večernice, nego ih i svi znadu na pameti i tako ih rado mole, da bi se jedva našla kuća, gdje se ne bi svakim dan izmolile.

B) Karmelitski škapular

Velika hvala ide bl. usp. kanonika čazmanskoga Stjepana Kosa, što je župnik dobio godine 1897. punomoć od vrhovnog starješinstva (general) Roda karmelitskog, da blagoslovi škapular B. D. Marije od "Gore Karmela" i da ga stavi na vjernike. Imena onih, kojima daje blagoslovljeni škapular slao je u Varaždin Franjevcima, a pošto je godine 1898. bratovština škapularska kanonički uvedena kod Franjevaca u Koprivnici, šalje ih onamo, jer inače ne dobivaju članovi oproste. (Odluka sv. zbora za oproste, 27. travnja 1887.).

Karmelitskih ima članova 524, koji su ubilježeni u posebnoj imeniku, dočim za broj onih koji je imena prvom imeniku poslao, župnik ne zna, kao što ni to ne zna, kojih je sve imena poslao najprije nadstojništvu čč. oo. franjevaca u Varaždinu, a poslije u Koprivnici.

C) Pobožnost Presv. Srcu, svake prve nedjelje u mjesecu bratovštine Presv. Srca Isusova
Svake prve subote i nedjelje u mjesecu izpovijedaju se i pričešćuju članovi bratovštine Presvetoga Srca Isusova. U nedjelju pod sv. misom skupno pjevaju u slavu Presv. Srca Isusova: "Pjevajmo, braćo kršćani" do svete pričesti. Poslije sv. pričesti mole krunicu na čast Presv. Srcu Isusovu i pohvale: "Blagoslovljen budi Bog i.t.d."

D) Treći svjetovni red sv. o. Franje Asižkoga

U treći red stupilo je do danas 15 muškaraca i 108 ženskih - dakle 123ih.
Godine 1904.

19./11. primio je u to društvo velč. g. Juraj Dolenc, župnik u Šandrovcu 5 žen.
2./12. -----5ženski, 1muški
Godine 1905.
6./1. -----2m
3./3. -----13ž, 2m
5./5. -----14ž, 2m
3./6. -----7ž, 1m
26./6. -----6ž

Godine 1906.
6./1. -----2ž
12./2. primio je u to društvo mač. g. Ferdo Kubović kap. gjurgjevački 4ž, 3m
4./5. -----v.č. g. Juraj Dolenc, župnik šandrovački 3ž
1./7. -----mgč. g. Ferd. Kubović, gjurgjev. kap. 4ž
2./8. -----č. v. Hipolit Husaina. vikar virovit. 6ž.
4./10. -----vlč. g. Juraj Dolenc, župnik u Šandrovcu 2ž
19./11. -----mgč. g. Ferd. Kubović, gjurgj. kapelan 2ž
Godine 1907.
2./4. -----m.č.o. Hipolit Husaina, vikar u Virovitici 10ž, 3m.
2./5. -----1ž
13./6. -----m.č.g. Ferd. Kubović u Gjurgjev. kapelan 10ž
2./8. -----m.č.g. Hipolit Husaina, vikar virov. 1ž

Skupa 108 ženskih, 15 muških

Od ovih je Mara, s. Klara, Drvenkar, koja je bila primjena u taj red 5./5.1905., umrla 28. studenoga.1907.

Pošto su proveli jednu godinu u novatstvu, položiše do danas po popisu po pravilu trećeg reda sveto zavjetovanje

Godine 1906.
6./1. u Šandrovcu pred vlč.g. župnikom Jur. Dolencem...9 ženskih
4./5. -----1 mužk.,13ženski
1./7. u Gjurgjevcom pred mgč.g.Ferd.Kubičem,kap. "3m, 12ž,
2./8. u Virovitici pred m.č.v. Hipolitom, vikarom 1m ,8ž,
Godine 1907.
2./4. u Šandrovcu pred vlč. g. župnikom J. Dolencem --mužk. 3žensk.
4./5. -----5ž
13./6, u Gjurgjevcu pred kapel. F. Kubovićem 2m 1ž
2./8. u Virovitici pred m.č.v. Hipol., vikarom 5ž
19./11. u Gjurgjevcu pred m.č.g. Ferd. Kubovićem, kap. 1ž
Dakle svih skupa 7 muških i 62 ženske

Od ovih je Mara, s. Klara, Drvenkar, koja je sveti zavjet položila dne. 13./6. 1907. ,umrla 28. studenoga 1907.

E) Vojska Srca Isusova

U cirkulatu od 25. svibnja.1904. br.2.292. točka tri. pozivlje preuzvišeni g. nadbiskup sve dušobrižno svećenstvo, a napose župnike, da složno ustanu proti kletvi i proklinjanju, što je na žalost duboko korijenje uhvatilo u hrv. narodu. Da se tome zlu, koje duše dušobrižnika svećenstva toliko muči, proti kojemu na propovijedaonici i ispovijedaonici sile svoje često uzalud lomi,radikalno već jednoć na put stane, preporučje preuzvišeni gospodin društvo "Vojske Srca Isusova"Prema tome je u župi utemeljeno društvo "Vojske pod zastavomSrca isusova" dne 29. prosinca 1907.

"Vojsci" pristupilo je do danas 118 čitavih obitelji, 142 muškarca i 29 žena. Obitelji, kao i pojedinci, posvetiše se pred župnikom 19. siječnja 1908. na blagdan preslavnoga imena Isusova kod večernice pred izloženim Presvetim poslije običajnih molitava presv. Srce Isusovu posebnom za to odabranom posvetnom molitvom, koju svaki dan mole članovi "V. Srca Isusova".

"Vojska Srca Isusova" pripojena je trećem redu te je ravnatelj trećeredaca Andrija Hudjek ujedno i povjerenik "Vojske Srca Isusova".

A da vrhovna uprava-glavni odbor - "Vojske Srca Isusova" u Zagrebu ima prijedlog o stanju "Vojske", javit će župnik prema pravilim asvake godine u mjesecu lipnju broj kuća Srca Isusova preko ordinarijata diecezanskom povjereniku.

F) Prenosno Srce Isusovo

Vojska Srca Isusova nabavila je kip Presv. Srca Isusova za 45 kr., te ga svake nedjelje poslije večernice svečano prenaša iz jedne kuće pod svojom zastavom u koju drugu, gdje ostaje do sljedeće nedjelje u velikoj sobi na sa dva anđela i četiri svijećnjaka urešenu, te koprenom i umjetnim živim cvijećem nakićenu oltariću, pred kojim visi lampica za vječno svjetlo, kamo se onda idu molit, jednu večer mužkarci, a drugu ženski. Nad uličnim vratima ove kuće pričvršćena je vijencem i zelenjem okićena crno pobojadisana daska s nadpisom: "Is. kr. i ponizni srcem učini srce naše po Srcu tvom".

Vojska Srca Isusova dala je za oltarić 10kr., za lampicu 13kr., za anđele 60kr., za svijećnjake 44kr., za koprenu 1kr 80fil., za svoje propelo??, za zastavu 150kr. i za 20 širokih trobojnica za 20 vojnika vojske Srca Isusova 83Kr. 76fil.

Kod prenašanja Srca Isusova i po večerima mole pred kipm časoslov za trećorece. mali časoslov u čast Presvetog Srca Isusova, litanije o Presvetom Srcu Isusovu, zlatnu krunicu i pjevaju pjesme o presv. Srcu Isusovu.

U sjednici vojske S.I. od 20. travnja 1908. budu izabrani Franjo Habijanić, trgovac, blagajnikom, koji će razpolagati cijelom imovinom pronosnoga Srca Isusova, te o primljenim i izdanim dobrovoljnim prinosima polagati račun, nadzornim odborcima Stjepan Sitek, Ivan Posavec, Stjepan Cugovčan, Mato Šokec, predsjednikom, Andrija Hudjek, revizionarnim odbornicima Stjepan Jagić, Imbro Halusek, Ivo Štefanić, Mato Birovčec, predsjednikom revizijskog odbora Stjepan jagić, a zamjenicima upravitelja vojske Srca Isusova Andrije Hudjeka, koji će u odsutnosti upravitelja vršiti službu izmjenice kod prenosnoga Srca Isusova, Imbro Halusek, Ivo Štefanić, Mijo Tudić i Mato Birovčec. Naknadno bude još jednoglasno izabran nadzornim odbornikom Gjuro Bratanović.

Dne 2./4. 1907. primljeno je u Virovitici pod vodstvom trećereca Andrije Hudjeka 9 ženskih i 3 mužkarca. Prema tomu stupilo je u treći red sv. Franje 18 mužkih, a 117 ženskih.

G) Društvo za sveuduljno klanjanje presvetomu oltarskomu Otajstvu i podporu siromašnih crkvi

Tko hoće da bude pravim članom toga društva i primati oproste, treba da bude upisan u društvo, da u svakom mjesecu jedan put pred presv. olt. sakramentom u molitvi probavi, i da svake godine prinese najmanje 1 krunu za siromašne crkve. No i najsiromašniji mogu postati članovi ovoga društva, ako na godinu prinesu bar 25 fil..

Ravnateljstvo društva nalazi se u Zagrebu, u samostanu milosrdnih sestara. Rečenomu ravnatelju društva šalju se imena, obitavanje i prinosi najavljenih se članova, te onda dobe knjižicu od ravnateljstva, u kojoj su upisani oprostii razne molitve za članove.

Upisano je u to društvo 4./2. 1908. -16, 6./3. 1908-6, a do danas najavilo se je na novo 39 osoba obojega spola.

H) Mnogo ih je pristupilo godine 1899. u "sveti Euharistični savez" te na temelju pravila jednoč za uvijek uplatili iznos od 25novč., drugi opet u misnu svezu: "sveta obitelj", te doprinijeli prema pravilu za uvijek svotu od 30novč.. A premnogi dadoše se upisati u "pobožno društvo u čast kraljice sv. krunice" u Beču, te darovali jedanput za uvijek 20novč.-tečajem više godina.

Cilj "svetoga saveza" jest nadoknaditi uvrede učinjene Isusu u Presv. olt. Sakramentu. Misna sveza pod zaštitom i čast sv. obitelji nastoji živim članovima pribaviti što veću mjeru milosti i sretnu smrt; a pokojnicima, da im se olakšaju muke čistilišne i da ih se što skorije riješe, dočim je maleni dar od 20 novč. članova pobožnoga društva kraljice sv. krunice, namijenjen samostanskoj crkvi sv. Krunice i samostanskoj školi čč. ss. dominikanaka, koje se bave podučavanjem i uzgojom siromašne djece.

I) Vojska sv. križa

Jedan najboljih župljana Franjo Habijanić, trgovac, kovač i mesar, upisao je kao povjerenik mnoge u "vojsku sv. križa" kojoj je svrha uzbuđenje i širenje kršćanskoga duha, pomoć za uzdržavanje Božjega groba i kršćanske vjere u sv. zemlji; ovlašćen od komisara sv. zemlje u Zagrebu, koji mu je poslao punomoć i upisnice i dao potrebite upute god. 1906. te je poslao

Komisarijatu sv. zemlje u Zagrebu za uzdržavanje i čuvanje Božjeg groba i ostalih svetišta u sv. zemlji darova novčanih članova vojske sv. križa - 23./4. 1906.-56Kr., 28./12. 1906.-30Kr..

Blagopokojni Papa Leon XIII. izdao je 26. prosinca 1887. posebni buve, u kojem svim biskupima svega svijeta zapovjeda, da u svim župnim crkvama pojedinih biskupija, odnosno nadbiskupija, barem jednom u godini, naime na veliki petak ili u drugi koji zgodni dan vjernici doprinose milodare za uzdržavanje svetog groba u Jerusalemu.

Budući da je odlukom vrhovnoga poglavarstva reda franjevačkoga u Rimu od 10. kolovoza 1905. osnovan za hrvatske zemlje posebni komisorijat svete zemlje sa sjedištem u Zagrebu, a biskupi se prema gornjoj odredbi Pape Leona XIII. dužni za sveti grob sabranu milostinju uručivati najbližemu komisarju sv. zemlje preč. nadbis. duh Stol odredjuje, da se gore spomenuti buve Pape Leona XIII. u nadbiskupiji zagrebačkoj u buduće točno provadje. A za sakupljanje milodara za sveti grog odredjuje preč. nadb. duh. Stol da to bude svake godine na veliki petak, u cirkularu ddto. 12. ožujka 1906. br. 1375.. Župnik je na gluhu nedjelju - 1. travnja - napose vjernomu puku raztumačio želju sv. Stolice i potrebe sv. zemlje, da prema svojim prilikama doprinose što za sveti grob za Cvjetnicu, te je na cvjetnu nedjelju -8./4.- sabrane milodare u iznosu od 20 kruna poslao preč. ravnateljstvu nabis. diecezanske kancelarije u Zagreb.

Medjutim je župnik god. 1907. zaboravio na ovu odredbu, a za ovu će godinu 1908. za plemenitu ovu svrhu vjerni puk doprinijeti svoj obol po gore spomenutom ovlaštenom povjerenikom hrvatskoga komisarijata sv. zemlje u Zagrebu.

Razni milodari župljana

1. Petrov novčić

Godine 1898. 1./11. - 4 kr.

1899. 29./6. - 7kr. 24fil.

1900. 1./11. - 13kr. 06fil.

1901. 1./11. - 14kr.

1902. 29./6. - 73kr. 90fil.

1905. 29./6. - 8kr.

Ukupno 60 kr. 20fil.

Prijenos: 60kr. 20fil.

Godina 1906. 29./6. - 7kr.

1./11. - 10kr.

Godina 1907. 29./6. - 16kr.

Ukupno: 93 kr. 20fil.

I godine 1897., 1903., 1904., sabrano je i preč. nadb. pisarni poslano Petr. novčića.

2. Za otkup robova

Godina 1899. 6./1. 7kr. 48fil.

1900. 6./1. 11kr. 84fil.

1902. 6./1. 21kr. 38fil.

1903. 6./1. 5kr. 40fil.

1904. 5kr. 50fil.

1905. 6kr 70fil.

1906. 10kr. 80fil.

1907. 5kr. 20fil.

Ukupno 74kr 30fil.

Igodine 1898. i 1901. sabrano je u župnoj crkvi na Bogojavljanje, te poslano milodara za odkup robova.

U okružnici ddto. 12. prosinca 1907. br. 5931. želi preuzvišeni gospodin nadbiskup, da vjernici Njegove Nadbiskupije što svečanije i što dostojnije proslave jubilej petdesetgodišnjice misništva našega sv. Oca. A da se proslava obavi po nekom programu, imenovao je posebni diecezanski odbor, komu je predsjednikom njegov generalni vikar, presvijetli gosp. posvećeni biskup dr. Ivan Krapec. Ovaj će odbor sam program proslave svojedobno objelodaniti, a za sada već želi da vjerni puk njegove nadbiskupije dijelom pokaže svoju ljubav prema sv. Ocu i da mu novčanim doprinosima pritići u pomoć u velikim današnjim potrebama u upravi crkve katoličke.

Zato osobito određuje da u svakoj crkvi bude uvijek izložena škrinjica s nadpisom. "Petrov novčić", u koju će vjernici stavljati svoj obol. A u okružnici od istoga dana br. 5932. određuje da svećenstvo IV nedjelje Adventa poduči vjerni puk o prekrasnoj svrsi društva za sveud. klanjanje presv. olt. Sakramentu i za podporu siromašnim crkvama, da ga potaknu, naka tomu društvu priskoči u pomoć, a milodare koje će sabrati u crkvama i kapelama, gdje se služba Božja vrši prvi i drugi dan Božića, neka odmah iza nove godine, a najkasnije do 10. siječnja 1908. dostave nadbis. duhovnomu Stolu, budući da je Sv. Otac Papa Pio X. zaželio, da mu se prigodom zlatne mise njegove ne spremaju nikakvi dragocjeni darovi, već radje crkveno ruho, koje će se porazdjeliti onda siromašnim crkvama.

Prema tim visokim odredbama sabarno je te preč. ravnateljstvu nsdb. pisarne dostavljeno 8. siječnja 1908.:

za podporu siromašnim crkvama	- 10kr. 46fil.
Petrova novčića	- 11kr. 40fil.
za otkup robova	- 5kr. 50fil.
Ukupno	- 27kr. 36fil.

3. za crkvu presv. srca Isusova u Zagrebu

God. 1903., 4. prosinca dostavljeno vlč. O. Ferdinandu Brizi, nadstojniku čč. oo. Isusovaca u Zagrebu 23 krune i 70 filira.

4. za gradnju franjev. zborne crkve: Čudotvorne B.D.M. na Trsatu uplatiše 21./8. 1901. 1. redoviti prinosnik 5kr., a šestorica izvanrednih prinosnika po 1 krunu - ukupno 11 kruna. A godine 1908. stupiše u "društvo za gradnju franjevačke zborne crkve: Čudotvorne B.D.M. na Trsatu", te uplatiše : tri redovita prinosnika 15 kr., 14 obitelji (svaka ppo 2 kr.): 28 kr., a 47 izvanrednih prinosnika 47 kruna.

5. za gradnju nove crkve č.č.o.o. kapucina na Rijeci u čast Majke Božje Lurdske: sedmorica članova doprinositelja (po 2 kr.) 14 kruna dne 6./3, 1908., a tridesetorica dobrovoljno 11kruna i 14 filira.

6. za osnutak Doma slijepih radnika

kao spomen na 50 god. slavnog vladanja Njegovog c.i kr. apostolskog Veličanstva Franje Josipa I. iznos od 25 kr. i 6fil., te je taj patriotski dar unesen u spomenicu zavoda društva Sv. Vida za podupiranje slijepaca na strani 78. (mlinska cesta 10.)

7. za gradnju Doma slijepih djevojaka:

društvu Sv. Vida u Zagreb 20 Kruna 3. lipnja 1906. - Odbor: pokroviteljica: Grofica Lilla Pejacsevich; predsjednik: Julij Drohobeczky, križevački biskup; tajnik: Vinko Bek, ravnatelj zavoda Sv. Vida za podupiranje slijepaca.

Knjige, novine, glasila i ini listovi u župi

Ima ljudi koji se narodu nameću, da su mu osobiti prijatelji, a oni ga zavode. Takovi su braća dr. Antun i Stjepan Radić, takovi su ljudi oko "Pokreta". Ovi su pravi i obćeniti neprijatelji, jer i od Boga i od njegova zakona hoće, da hrvatski narod odbija osobito svojim novinama: "Dom" i "Hrvatske novine", te "Hrvatski Narod", i knjižice, u kojima pakostnom dosljednošću udaraju sad očitije, sad lukavije i prikriveno na Sv. Stolicu, na crkvu katoličku, njezine uredbe i običaje, na episkopat i na svećenstvo. Zašto? "Udarit ću pastira, i ovce stada razbjeći će se". Mat. 26.,31.

Ako su pred narodom srušili ugled svećenika, ako su razkinuli vez ljubavi, što svećenika može spajati s njegovim stadom, znadu oni, da će im biti lahko odvratiti narod i od crkve i od Boga samoga. Da se to ne zbudne, nastojao je župnik prema naputcima blagopokojnog Pape Leona XIII., a i sada slavnovladajućega Pija X. i preč. nadb. Ordinarijata ddto. 14. lipnja 1907. br. 529. pogubne, otrovne novine i knjižice istisnuti iz župe zdravim štivom, te ove godine 1908. predplatilo je za "Istinu" koje novine preporuča u prehvaljenoj okružnici i preč. nadb. Ordinarijat 11. za "Hrvatsku Zastavu" 12, za "Glasnik Presv. Srca Isusova" 27., za "Glasnik sv. Josipa" 7, za "Marijin cvjetnjak" 2 župljana, a za "Našu Gospu Lurdsku" 18 predplatnika.

"Istina" čita se već četiri godine u župi, te je imala 20, 22, 23, dočim ove godine ima samo 11 predplatnika. "Glasnici" i "Marijin Cvjetnjak" čitaju se već 10 godina u župi. "Glasnik Presv. Srca Isusova" imao je i preko 50, pače i do 90 predplatnika, ali su mnogi doustali radi tobože siromaštva i

što ne imaju vremena čitati.

Divnu i prekrasnu knjigu "Lurd. Kritična povijest događaja lurdskih, prikazanja i ozdravljenja" - napiso Dr. Juraj Bartrin, a preveli iz francuskoga OO. Kapucini na Rijeci, kupilo je 6 "Duhovna razmatranja" 10 (od Dra. Martina Štigljica), molitvenik "Ave Maria" - priredili OO. Kapucini na Rijeci, "Presv. Srce Isusovo", "Srce Marijino", "Srce Isusovo, spasenje naše", "Kratku povjest Svetišta Majke Božje Trsačke", "Krunica ili čislo i bratovština sv. krunice", "K Srcu Isusovu", "Devetnica Srca Isusova", "Litanije presv. Srcu Isusovu", "Molitvu blaž. Margarete Marije Alcggm", "Prvi petak u mjesecu", "Pobožnost k Presv. Srcu Isusovu", "Svagdanji put u Čistilište", "Rajska vrata", "Razgovor s Bogom", "Sveta Potvrda", "Kršćanska kćerka", "Kršćanski mladić", "Mjesec lipanj posvećen Presv. Srcu Isusovu", "Bratovština Presvetog Srca Isusova", "Opširna uputa o velikom jubileju g. 1901.", "Veliko jubilejsko proštenje g. 1901.", "Kratke upute i molitve " i dr. na stotine ih. - "Klaendar Srca Isusova i Marijina" itd.

Dana 14. svibnja 1901. dovezao je neki Sime Tordoriek u župu uvezane knjige: Sveto Pismo novoga zakona i psalme izdane u Beču i Budimpešti godine 1889. po Britanskom biblijskom društvu i razdijelio ih badava 128 komada. Zapriječiti mu župnik mogao nije, jer ima dozvolu visoke kr. zem. vlade od 19. studenoga 1900. - Istina, župljani su knjige ili odbili ili ih poderali i sažgali, nu jer će taj čovjek i po drugim župama knjige takove dijeliti, a moguće neće župnicima niti do znanja doći, to je župnik 15./5. pod br. 129. molio, da blagoizvoli preč. nadb. duh. Stol na ove župne uvrede i svećenstvo upozoriti, a ujedno i kod kr. vis. zem. vlade shodne korake učiniti, da izdanu dozvolu za razpačavanje sv. pisma i dijelova sv. pisma, izdanih od Britanskoga biblijskoga društva. - Stoga da ne ostaje drugo nego:

1. da dušobrižnici nastoje svoje župljane zgodnim proučavanjem i nagovaranjem odvrćati od kupovanja i primanja tih knjižica.
2. da gledaju uplivati i na občinska poglavarstva, da ovakovim agentom, gdje to do njih stoji, kad im već nemogu posve zabraniti trgovanje s timi knjigami, dozvolešto kraći boravak u području svojih občina.

Blagoslov hostija na Uskrs

U smislu naloga preč. nadb. duh. Stola od 4. trevnja 1900. br. 1788. pozvao je župnika podarcidjakon i župnik u Gjurgjevcu preč. g. Josip Baješ 6./4. 1900. pod br. 19., da mu obznani:

Jeli običaj vlada u sesvetskoj župi nositi na blagoslov pečene hostije, koje zvonar peče i ljudima daje s kruhom i mesom u predvečer Uskrsa ili na sam Uskrs? I od kada taj običaj postoji?

Kakav je smisao toga običaja? Jeli, ljudi zbilja vjeruju, da u takovim hostijam Sakrament? ili pak drže, da takove hostije spadaju među "sacramentalia", da predstavljaju azymos panes? I ako upitni običaj vlada u župi, bili se imao dokinuti?

Na to je župnik odgovorio 9. travnja 1900., pod br. 121., da običaj hostije nositi na blagoslov u njegovoj župi obćenito ne postoji, jedino stanovnici konaka "Draganci", koji dolaze u doticaj sa župom kalinovačkom prenijeli su donekle taj običaj amo.

Izpitivanjem, doznao je, da u tom obočaju postoji praznovjerje: duže bo dotičnici, da su one hostije sveto tijelo Isusovo, pa ga stoga kod kuće podavaju jedino onima, koji su se u korizmi zpovijedili i pričestili, a neizpovijedjene i djecu izključuju od uživanja tih hostija.

Na cvijetnu nedjelju je ex ambone narodnu stavr protumačio i podučio ih odkale se taj običaj izvodi, naime od židova - doslijedno od posljednje večere Kristove.

Istom zgodom objavio im je, da odsele tih hostija dobivati neće, te neka si svaka gospodarica, ako već želi nekvasni kruh imati, sama kod kuće jedan - dva mlinca izpeče i na blagoslov pošalje.

Mjestnomu zvonaru izdao je najstrože nalog, da pod gubitak službe nikomu hostija prodavati ni prikazati ne smije.

U smislu dopisa i naloga Preč. Nadb. Duh. Stola od 23. travnja 1900. br. 1919. priobčio je podarcidjakon znanja i ravnjanja radi 28. trvnja 1900. pod. br. 27. da preč. nadb. duh. Stol nije zabranio, niti dokinuo običaj, koj vlada u nekim župama kotara gjurgjevačkog - naime nositi hostije sa drugim jestvinama u Crkvu na blagoslov prigodom Uskrsa- kak je to želio jedan župnik kotara gjurgjevačkoga.

Ako s vremenom bi se dokazalo praznovjerje, takovo revni župnik prikladnom prodikom i naukom lahko može dokinuti a s druge strane dužan je župnik narodu pokazati, kako se u

napomenutom običaju očituju lijepe i zdrave misli kršćanske.

Ako zvonar za hostije koje peče dobiva kakovu odštetu - neka kupi za svoje novce brašna za hostije - a ne na račun crkvene blagajne.

Dozvola binandi po nedjeljama i blagdanima

Župa po najnovijem popisu broji preko 3600 duša. U župnu crkvu može ih stati jedva 600, pošto je građena za filijalnu crkvicu. Odkat je župa utemeljena bilo je već govora, da se crkva proširi, ali se to do danas još izvesti moglo nije.

Pošto s ovoga razloga velik dio naroda ne može po nedjeljama i blagdanima prisustvovati službi božjoj, te i po najsavjesnijem rasporedjaju jedva dopiyeva pojedinac iz kuće svaku treću ili četvrtu nedjelju k službi božjoj, toj župnik pet puta zamolio preč. nadb. Ordinarijat, da mu milostivo blago izvoli podijeliti dozvolu binandi, pa ga i je toliko puta na temelju ovlasti podjeljine po sv. apostolstolici ovlastio, da servatis servandis tečajem jedne godine svake nedjelje i blagdana može služiti po dvije sv. mise - i to:

odpisom od 21. veljače 1901. br. 923., 17. veljače 1902. br. 879., od 18. veljače 1903. br. 960., 30 listopada 1906. br. 4370 i 29. studenoga 1907. br. 5478..

1) Raspelo u Kladiju

po Andri Posavcu podignuto blagoslovio je župnik po propisanom formularu u diecezanskom ritualu dne 19. svibnja 1897. na 4. nedjelju po uskrsu dozvolom preč. nadb. duh. Stola od 6./5. 1897. br. 1417.

2) Raspelo na trgu pred crkvom

što ga je Stjepan Janeš podigao blagoslovio je župnik na Duhove - 29. svibnja 1898.- ovlašću koju mu je podijelio preč. nadb. duh. Stol 23. svibnja 1898. pod broj 2220.

3) Raspelo u Šariju

što ga je o svom trošku podigao Antun Bajsar blagoslovio je župnik po propisanom obredu ovlašćen preč. nadb. duh. Stalom 18. rujna 1899. br. 3329. dne 24. rujna 1899.- na 18 nedjelju po Duhovima.

4) Raspelo u Mekišu

podignuto po Gjuri Bratanoviću blagoslovio je župnik opunomoćen podpisom preč. nadb. Ordinarijata ddto 20. travnja 1904. br. 1928. dne 24. travnja 1904.

5) Raspelo na Skranjicama

što ga je opdiglao više župljana, blagoslovljeno je 18. rujna 1904. po župniku na temelju ovlasti, koju mu je podjelio preč. nadb. Ordinarijat 9./9. 1904.

6) Raspelo u Jasenju

što su ga podigli Mato i Ana Čoklo iz Grede blagoslovio je župnik dozvolom preč. nadb. Ordinarijata ddto 15. rujna 1905. br. 3799. dne 17. rujna 1905.

7) Kamenito raspelo u Ceresniku

što ga je više župljana dobrovoljnim prinosima podiglo blagoslovio je župnik na temelju ovlasti podjeljene po preč. nadb. Ordinarijatu 1. listopada 1907. br. 4196 dne 13. listopada 1907.

Kip Kraljice sv. Čisla na vel. oltaru

blagoslovljen je po župniku dne 16. svibnja 1897.- na 4. nedjelju po uzkrsu - na temelju ovlasti dane preč. nadb. duh. Stalom 13. svibnja 1897. br. 1944.

Zastava Vojske Srca Isusova

koja je spomenuta kod prenosnoga Srca Isusova, a kupila ga za 150 kruna vojska Srca Isusova, blagoslovljena je ovlaštenjem preč. nadb. duh. Stol pod br. 1514 ddto 16. ožujka 1908. župnika propisanim načinom dne 22. ožujka 1908.- na 3. nedjelju u korizmi.

Prošireno župni groblje

Ovomjesno župno groblje postalo je premaleno i uslijed toga je općina k istomu groblju prikupila uzduž iztočne strane groblja zemljište.

Podneskom župnikovim od 28. ipnja 1900. zamoljena dozvola i ovlaštenje, da smije blagosloviti ovomjesno prošireno župno groblje, podijeljena mu je otpisno preč. nadb. duh. Stola ddto 30. lipnja 1900. br. 3059., te ga je blagoslovio uz asistancije dvojice klerika- župljana Josipa Jaruša i Jankača iz Pitomače, koji se je pslije svukako - dne 8. srpnja 1900.

Misionari

Na molbu župnika u kotaru gjurgjevačkom iz korane dodjoše dva čč. oo. misionara- O. Hinko Marija Bontempo. Isusovac iz Spljeta, i O. Ilija Gavrić, Isusovac iz Sarajeva- na poziv preuzvišenoga g. Nadbiskupa dra Jurja Posilovića, koji je tada podjelio i misionarima i svećenicima ovoga kotara povlasticu odriješiti od zadržanih grijeha. Prema odradbi preč. nadb. duh. Stola ddto 10./9. br. 3688 držali su rečeni misionari u kotaru pučke misije od 29. rujna do 9. studenoga 1901..

U Sesvetama održane su misije od 20. do 26. listopada.

Župnik je velikom radošću izgledao častne Otce Isusovce, da mu pomognu obradjeno doduše jur tlo srdaca mnogih sesvećana čisto poplijevsti. I nije se prevario. Oduševljenje je za misionare bilo veliko u župi. Dani njihova boravka ovdije bijahu u istinu dani osobite božje milosti, koje poput nebeske rosice srca sesvećana osvježila, ohrabrila, oboružala sv. ljubavi za boga, vjeru i dom. Te ko što su im Isusovci osobito prisutni mili bili kao poslanici božji, tako je isto i uspomena njihova tajna, stalna, te preugodna u srcima župljana.

Popravak moralni je u župi očevidan, ako ne i potpun. Još su neki u grijeshnim verigama preslabi, da ih potrgaju.

Neka dragi Bog samo dade ustrpljivosti župniku, a narodu velle et perficere, da se sretno dovinu svomu svetomu cilju. A kraljica nebeska i sveci neka ih molitvom svojom podpomožu, da ne bi nesrećom koji sustao na putu pravde. Dne 25. listopada 1901. Blagoslovio je vlč. o. Hinko Bontempo uz asistanciju vlč. o. Ilije Lavrića i jesnog župnika misionski križ, koji je pred crkvom podignut za uspomenu na ovo sv. poslanje, na temelju ovlasti podjeljene po sv. apostolskoj stolici.

Vlč. o. Bontempo uveo dne 20. listopada 1901. Apostolstvo Molitve, te se je odmah upisao u Molitveno Apostolstvo 781 član, a za naknadnu svetu pričast 96 ih.

Diploma Aggregationis Apostolatus Orationis, "Diploma pro Directore locali," "Officia et privilegia, guae ad directionis localis Apostolatus Orationis munus recte implendum pertinent," i "Indulgentiae a Summis Pontificibus benigine concessae Christi Fidelibus guivisitaverinte Cruces a Religionsis Societatis Jesus in fine Missionis erectas velerigendas, ae ab usdem facultate apostolica benedictas" čuvaju se u župnom arhivu jer za njih ne ima mjesta u sakristiji ni u crkvi.

Nu, "Apostolstvo Molitve" kao da su postoji u ovoj župi, buduć je župnik sam bez duhovnoga pomoćnika, koji nije ni fudiran, te ne može obavljati službu ravnatelja, van da zanemari još bitnije duhovne poslove.

Obilno i podupno oproštenje svih grijeha

Preuzvišeni gospodin nadbiskup dr. Juraj Posilović priopćio je svećenstvu svoje nadbiskupje dne 15. lipnja 1897. Apostolski Breven slijedećega sadržaja:

Leo P. P. XIII.

Universis Christifidelibus praesentes litteras inspeciturus salutem et Apostolicam Benedictionem. Ad augendam fidelium religionem et animarum salutem coelestibus Ecclesiae the sauris pija charitate inentin, ommibus et singulis utriusgne sexsus Christifidulibus vere poenitentibus et confessis ac S. Communione refietis, gni Ecclesiam Chatedralem Za grabiensie, diebus festis Consserationis et SS. Titularium earundem Ecelesiarum ammiversarus a primis vesperis usgue ad oceasum solis dierum hujusmodi singulis annis devote visitaverint, ibiqne pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peceatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die prafatorum id egerint, plenariam ommium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem quam etiam animabus Christifidelium quae Deo in charitate conjunetae ab hae luce migraverint, per modum suffragu applicari posse, misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus ad quindecim amos valituris. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XV. Jun MDCCCXCVII. Pontificatus Nostri Anno vigesimo.

Pro Dno. Card. Macchi Nicolaus Manini, secretarius

da ove Indulgencije svećenstvo proglasi i zgodno potakne vjernike, da se okoriste ovakovim darom božjim.

60. godišnjica prve sv. mise Pape Leona XIII.

Na 1. siječnja 1888. slavio je sav katolički svijet sa Leonom XIII. pedesetu godišnjicu Njegove prve sv. mise s velikim veseljem, raznim krasnim i velikim dokazima svoje sinovske odanosti, vjernosti i ljubavi.

Na 1. siječnja 1898. bila je šezdeseta godišnjica prve sv. mise sv. Oca Leona XIII. Rijedak je to dar božji, a još od svećenika, koji je tek u 28 godini svoje dobi primio presbyterat. A kolika tek izvanredna milost božja je ta 60 godišnjica bila za Leona XIII., kojije u svojoj 68 godini stupio na Apostolsku Petrovu Stolicu i nosio sav ogroman teret Prvoapostolske službe jur 20. godinu, k tomu preslabim tijelom ali jakim uprao Petrovim duhom. Za to se je i u zagrebačkoj nadbiskupiji proslavila ova pedesetogodišnjica prema odredi preuzvišenoga g. nadbiskupa ovako: (od 13./12. 1897. br.5066.):

1. Dušobrižnici imali su na 26. prosinca svetkovinu sv. Stjepana, prvoga mučenika, najaviti vjernomu puku, da će se na mlado ljeto, salviti šezdesetogodišnjica prve sv. mise sv. Oca Pape Leona XIII. i da bude radost čišća i zahvalnost Bogu prijatnija, imali su pozvati vjernike, da si očiste dušu sv. izpovjedi.
2. Imali su isti pristojno i pravodobno najaviti svu svečanost javnim oblastima, te ih k tomu pozvati.
3. Na dan svečanosti 1. siječnja 1898. pjevati sv. misu što svečanije, i u njoj uzeti kolektu "pro Papa" i na koncu mise hymnus "Te Deum" odpjevati i zaključiti običnom molitvom "pro gratiarum actione".
4. Prodika je imala biti o svečanosti Papinoj, ili se svakako imala spomenuti šesdesetogodišnjica sv. Oca u prodiki, i vjerni puk potaknuti na vruću zahvalnost Bogu, i na srdačne uztrajne molitve, da ga On i dalje još uzdržava i krijepi sebi na slavu i svojoj crkvi na utjehu...

Dvadeset i peta godišnjica papinstva Leona XIII.

S dvadesetim veljače 1902. popčela je dvadeset i peta godišnjica papinstvu sv. Oca Leona XIII. Ali je taj slavni i ljubljani Papa prevalio jur i devedeset i drugu godinu svojega neumorno radinoga i blagoslovljenoga života. On je kano Papa slavio jubilej, što no kažu zlatni, svojega svećeništva i zlatni jubilej svojega biskupstva, je li čudo, da se je u katoličkom svijet javila želja i molba Bogu, da Papa proslavi i jubilej svoga papinstva, čitavu dvadeset i petu godišnjicu, kakvu je u dugom nizu od 263 papa doživio jedini Pio IX.?!

S toga je za Našu nadbiskupiju preuzvišeni g. nadbiskup 9. veljače 1902. odredio:

1. Na večer 19. veljače, kano u oči onoga sretnoga dana, naime 20. veljače, kad je kardinal Joakim Pecci izabran i podignut na papinstvo pod imenom Leona XIII. - imalo se je poslije Gospina pozdrava u svih crkvama svečano zvoniti kroz jedan četvrt sata.
2. Mjesto 20. veljače opredijelio je nedjelju 23. veljače, da se tada u svim crkvama pjeva svečana s. misa i to: Votiva solemnis de SS. Trinitate cum Gloria et Oredo, cum collestis de votiva de gratiarum actione, et pro Pape - onnibus sub una conclusionem i.t.d. A na koncu mise Te Deum. I tako dalje.

Smrt Leona XIII. Pape

Leon XIII. predao je svojemu Stvoritelju i Spasitelju svoju vjernu dušu 20. srpnja 1903.. Rodio se je 1810. 2. ožujka i po tom doživio 93 godine 4 mjeseca i 18 dana. Na prvu i najvišu stolicu kršćanstva podignut je godine 1878. 20. veljače i tako kano Otac kršćanstva - Papa - vladao 25 godina i 5 mjeseci. U čitavom nizu od 263 papa, samo njegov neposredni predšastnik Pio IX. i on, Leo XIII., vladali su preko 25 godina. U vrijeme vladanja Pia IX. pala su dva roka velikoga jubilejskoga proštenja, ali on nije mogao ni jednoga u Rimu svečano obaviti, dočim je Leo XIII. godine 1900. na veliku radost svih dobrih kršćana, svečano i slavno, otvorio i zatvorio veliko jubilejsko proštenje, kakova nije bilo od godine 1825., dakle tečajem 75 godina. U cirkularu ddto. 21. srpnja 1903. br. 3158. odredila je Njegova Preuzvišenost, da treba za dušu svemu svijetu

premiloga Pape Leona XIII. u svim crkvama i kapelama kroz osam dana svečano zvoniti prije i poslije podne, svaki put kroz pol sata, da se vjernici opomenu na molitvu za blaženoga pokojnika.

Svaki svećenik bio je dužan odslužiti tri svete mise za blaženoga pokojnika itd. Poslije obavljenih svećanih zadužnica imale su se činiti molitve za sretan izbor novoga Pape itd.

Izbor novoga Pape Pija X.

Smrću velikoga nezaboravljenoga Pape Leona XIII. duboko ražalošćenu Crkvu svoju nije Gospodin Isus Krist pustio dugo da ostane bez vidljive glave, bez Njegova zamjenika na zmlji, već ju je utješio i razveselio, dajući joj brzo novoga Papu.

Tješitelj i prosvjetitelj Duh sveti složio je glasove izbornika - kardinala u osobi Uzoritoga kardinala i mletačkoga patrijarke Josipa Sarto, koji je tako dne. 4. kolovoza 1903. izabran Papom, najvišim svećenikom na zemlji, vidljivom glavom crkve katoličke, zamjenikom Gospodina Isusa Krista, te si je uzeo ime Pijo X. Poživio dugo Papa Pijo X. , da dugo i sretno ravna crkvom Kristovom!

Povodom petdesetogodišnjice misništva Sv. Otac Papa Pija X. odredio je preč. nadb. duh. Stol okružnicom ddo. 28./1. 1908. br. 479., da se do konca g. uzimlje collecta imperata Pro Papa.

Sveta godina

I. Sveti Otac Papa Leon XIII. bullom od 11. svibnja 1899. zakazao je jubilej, jubilarnu ili svetu godinu, godinu 1900.

U ovakvoj godini mogu vjerni kršćani u Rimu dobiti velika vanredna oprostjenja, pa toga radi dolaze u Rim sa svih strana svijeta mnogi i mnogi hodočastnici. Što se sasvim izvjesno zna, prvi je papa, Bonifacij VIII. g. 1300. obćenito svijetu proglasio jubilarnu godinu, naredivši, da se ponavlja samo svake stote godine. Al to bijaše predalek rok za kratki čovječji vijek i za vruću želju dobrih kršćana, da budu dionici obilatoga proštenja, pa za to Papa Klement VI. naredi, da bude svaka pedeseta godina jubilarna; Urban VI. da je svaka tredest i treća i napokon Papa Pavao II. da bude takova svaka dvadestpet, i pri tom je ostalo do danas. Ali se nije ni svake dvadesetpete godine u Rimu mogla držati sveta godina. Tako je godine 1800. zapriječiše ratna vremena. Isto je tako bilo 1850., a i godine 1875. pošto je i Rim otet svjetovnoj vlasti Pape. Pa tako je Papa Pio X. koji je od svih svojih predšastnika na Petrovoj Stolici rimskoj najduže sjedio, naime 31 godinu i sedam mjeseci, i u čije su slavno vladanje pala dva jubilejska roka, nije ipak imao utjehe, da u Rimu s cijelim kršćanstvom slavi jubilej. U prošlom stoljeću devetnajstom bijaše u Rimu jubilejska ili sveta godina samo 1825. pod Leonom XII., i evo iza tognoa tek u sedamdeset i petoj godini tj. u godini 1900. Leo XIII. slavio je s Božjom pomoću u Rimu jubilej, koji je počeo večernjom badnjak i svršio se do večernje badnjaka godine 1901.

U toj svetoj godini u Rimu iz Sesveta u skupnom hodočašću s Njegovom Preuzvišenosti g. nadbiskupom Franjo Habijanić, trgovac, Stjepan Jagić, zvonar i sakristijan, Marko Posavec, obć. stražar, Lovro Magjerić, Andrija Šerbedžija, seljaci, o Petrovu gdje su 4 dana pohađali četiri glavne crkve: apostola Petra, apostola Pavla, Ivana krstitelja i Svete Marije veće, te se ondje molili z uzvišenje crkve, za uzstrijebljenje krivovjerstva, za slogu katoličkih vladara i za spasenje kršćanskoga puka istinski se ispovijedivši i pričestivši, da zadobiju obilato proštenje, pa svomu župniku donijeli za uspomenu faksimile čavla Isusova, veriga sv. apostola Petra i Pavla, sliku nadpisa na Isusovu križu, sv. Otcem Papom bl. usp. Leonom XIII. blagoslovljena čisla i križiće, slike i cvijeće iz vatikanskoga vrta.

II. Sv. Otac Papa Leo XIII. svojom bullom od 25. prosinca 1900. protegnuo je obćeniti jubilej na čitavi katolički svijet, tako, da su i oni, koji nisu mogli 1900. hodočastiti u Rim, mogli u svojim župama primiti obilato proštenje. No mogli su ga primiti i oni koji su g. 1900. bili u Rimu.

A mogao je godine 1901. svaki kršćanin katolik zadobiti od sv. Pape Leona XIII. oglaseno veliko proštenje u zagrebačkoj nadbiskupiji pod ovim uvjetima:

1. Trebao je pohoditi od 5. svibnja do 3. studenoga kroz 15 ma kojih dana svaki dan 4 različite crkve. - Tamo, gdje ima manje od 4 crkve ili gdje je samo jedna crkva imalo se je poleg odredbe preuzv. g. nadbiskupa u 15 dana učiniti 60 pohoda crkvi.
2. Pohodeći crkve trebalo je pobožno moliti polag namjere sv. Oca pape 7. Otče naš, 7 Zdravo

Marija, 7 Slava Otcu itd. i Vjerovanje ili druge prikladne i po crkvenoj oblasti odobrene molitve za uzvišenje sv. matere Crkve, za iskorenjenje krizovjersva za mir i slogu kršćanskih vladara i za spasenje kršćanskoga puka.

3. Osim uskrсне ispovijedi i pričesti zahtjevala se je još jedna ispovijed i pričest. Oni, koji su s dušobrižnikom u procesiji 2 put pohodili propisane crkve, udovoljili su dužnosti. U gdje kojim župama bilo je potrebno, da su se držale tri procesije, da se naome župljani mogu lakše razrediti gotovo svakomu dati prilike, da dodje k dvjema procesijama. U Sesvetama gdje je samo jedna crkva, nazad se je prema odredbi preuzviš. g. nadbiskup skupio pred crkvom i uredila se još procesija, zatim je procesija krenula u crkvu, a po dovršenoj molitvi izašla je procesija iz crkve, i idući oko toga izpred razpela opet se povratile u crkvu i izvršile drugi pohod. Tako isto se je zatim činilo još i drugi i treći put.

Bolesnici, opatice i drukčije zaprečeni pohađjati crkve mogli su u to ime dobiti druga dobra djela u zamjenu.

Na večer 4. svibnja poslije pozdrava Gospina imao se je svečanom zvonjavom od pol sata navijestiti jubilej. A u nedjelju 3. studenoga 1901. imao se je poslije podne kod večernje držati svečani Te Deum, a poslije pozdrava Gospina zvonito pol sata i tako se završiti jubilej.

Klanjanje presvetomu Tijelu Gospodnjemu na početku novoga stoljeća

Sv. Otac Papa Leo XIII. (Decretum Urbis et Orbis 16. Novembris 1900. S. Congr. Indulg. SS. Raelig.) dopustio je, da se baš i u sam čas mijenjanja staroga ljeta u mlado, i minućega stoljeća u nastajuće, t.j. u 12 sati noći 31. prosinca na 1. siječanj 1901. može izložiti na javno klanjanje presveto Zijelo Isusa Krista, i pred njm takodjer sv. misa pjevati ili čitati, i vjernici, da mogu pod tom misom primiti sv. pričest, da se tako kršćani u ovako znamenitoj mijeni vremena zahvale Bogu i Gospodinu za primljene darove u prolazećem stoljeću, i za nove i veće milosti zamole za novo stoljeće. Ali da vjernici radje priteknu na poklon Spasitelju i uznastoje što bolje zadovoljiti za uvrede Bogu nanešene, i što seže priljubiti se njegovu presladkome Srcu, Papa je podijelio obilato oprostjenje.

Svi naime vjerni kršćani, koji će se valjano ispovijediti i pričestiti, te u crkvi u kojoj bude izloženo za klanjanje presveto Tijelo Gospodnje, kroz jednu cijelu uru pred njim pobožno moliti se takodjer po nakani sv. Otca, mogu dobiti vremena za klanjanje presvetomu oltarskomu sakramentu odrede.

Zato je preuz. g. nadbiskup odredio, da se u nadbiskupiji izloži presveto Gospodnje Tijelo od 1. siječnja u 6 sati, i da ostane izloženo do 12 sati u podne. Prije repozicije imale su se s pukom moliti litanije svetomu Srcu Isusovu s molitvom koja im je dodana i neka se doda: molitva za svakoliko kršćanstvo i 5 Otče naša i 5 Zdravo Marija.

Napokon odredjuje da se 31. prosinca pod večer zaključi s javnom pobožnošću stara godina, kao što je to odredio bio i za godinu 1899. izrazivši ujedno svoju želju, da bi se prema njegovoj odredbi od 12. prosinca 1899. br. 4824. u ovoj nsdbiskupiji zahvalna pobožnost na staro ljetu svake godine vršila i u onim župama gdje do onda toga običaja nije bilo. - što se od godine 1899. u ovoj župi i čini.

Jubilej petdesetgodišnjice dogme bezgriješnoga začeca Bl. Djevice Marije

Prema okružnicama od 19./7. i 25./9. 1904. učinjene su svečanosti, naredjene za proslavu proglašenja dogme bezgriješnoga začeca blažene Djevice Marije prije 50 godina, da nas bl. Djevica Marija bezgriješno začeta u ovim za svetu vjeru i kršćanski život vrlo pogibeljnim vremenima potakne na tvrdo uzdanje u milost i mogućstvo preblažene Djevice.

Proslava pedesetgodišnjice misništva Sv. Oca Pape Pija X.

Ta proslava obavila se je 15. studenoga 1908. prema visokoj odredbi Preuzv. G. Nadb. Dra. Jurja Posilovića zvonjenjem svi, zvonima, kroz četvrt sata u predvečerje 14./11 poslije pozdrava Gospinog propovjedju kod svečane mise itd. osobito obolom zvanim "Petrov novčić", koji se redovito šalje po Petrovu i blagdanu svijuh Svetih svake godine ravnateljstvu nadbisk. pisarne za

velike potrebe u upravi crkve katoličke osobito odkako su nastale žalostne prilike u Francuskoj poslije razstave tako zvane crkve od države, odkale je sv. Stolica dobivala najizdašniju pomoć.

Proslava beatifikacije blaženoga Marka Krizina, Hrvata Križevčanina, u nadbiskupiji zagrebačkoj

Beatifikacija Marka Krizine te njegovih drugova Stjepana Pongracza i Milkina Gradecza bila je u Rimu na 15. siječnja 1905. , a dozvolom kongregacije sv. obreda od 5. svibnja 1905. držana je trodnevna pobožnost u proslavu te beatifikacije uz ovlastice i proštenja, što ih je sv. apostolska stolica dala.

Dvadesetpetogodišnjica biskupovanja preuzv. gosp. nadbiskupa dra. Jurja Posilovića

Dne. 27. kolovoza 1901. prošlo je 25 godina što je u metropolitskoj crkvi u Zagrebu za biskupa dieceze senjsko-modruške od kardinala i nadbiskupa blage uspomene Josipa Mihalovića posvećen sveučilištni profesor dr. Juraj Posilović.

Godine pako, 1894. poslije trogodišnjega čekanja postao je nadbiskupom zagrebačkim, te je tako mogao poslije 25 godina Bogu žrtvu zahvalnicu prikazati u istoj onoj crkvi, u kojoj je za biskupa posvećen, što je i učinio na 27. kolovoza 1901. svečanom pontifikalnom misom. A da se ta crkvena slava u svim župama nadbiskupije obavi jednolično, odredio je nadbis. duh. Stol, da se ta svečanost oglasi itd..

Pričastni nadbiskupski duhovni Stol obnašao je 26. studenoga 1909. uvažiti molbu župnika Antuna Gerberta od 8. listopada 1909. te ga na predlog centralnog poštenstva na mirovinski karod svećenika zagrebačke nadbiskupije primiti u privremeno stanje misa dopitujući mu godišnju mirovinu od 1420 kruna, a imenovao je privremenim upraviteljem župe Karla Blažekovića, kapelana pitomackoga, komu je umirov. ženi župe Karla Blažekovića, kapelana pitomackoga, komu je umirov. ženi spomenuti župnik u nazočnosti vlč. g. podarcidijakona i župnika u Gjurajevu Đeridorića Radovanica te crkvenih starijšina Imbre Jagica i Imbre Hlaluseka predao svu crkvenu, nadbiskupsku i nadarcidijalnu imovinu te župe matice, arhiv i knjižnicu dne 3. siječnja 1910.

Karlo Blažeković, treći župnik.

Rođen je dne 2. XI. 1880. kao prvi sin Ivana Blažekovića, pučkoga učitelja i Barbare t. Kendjel u Bušetini, župe i kotara Virovitičkoga. Pčena školu počeo je pohađati u rodnom mjestu, a nastavio je u Starom Gradcu (župa Turnašica), kamo mu je otac kao pučki učitelj preujao. Teu bio. Nakon odlično sušenoga 1. razreda na gornogradskoj gimnaziji u Zagrebu, lako primljen u nadbiskup.

Zlatna misa Nj. Preuzvišenosti gosp. Dr. Jurja Posilovića

Osmoga kolovoza 1858. bio je zaređen u svećenike, a 15. kolovoza prikaza psv. misu svoju trojednomu Bogu u župnoj crkvi Kloštar Ivaničkoj. Stoga se je svečanost pedesetgodišnjeg misništva Nj. Preuzvišenosti proslavila prema naredbi presvj. gener. Vikara Ivana Krapca, posveć. biskupa.

Smrt Njezinoga Veličanstva kraljice Jelisave

Dne. 10. rujna 1898. - hiljadu osamsto devedeset i osme - ubijena je zločinačkom rukom kraljica Jelisava.

Pedeseta godišnjica vladanja Njegova ces. i kralj. apost. Veličanstva

proslavila su je 1. i 2. prosinca 1898. prema visokoj naredbi Njeg. Preuzvišenosti preč. gosp. nadb. dra. Jurja Posilovića od 20. studenoga 1898. br. 4848., da Njegovom Veličanstvu Cesaru u Kralju Apostolskomu Franji Josipu I., koji je zasjeo na prijestol 2. prosinca 1848. i kojemu je bezbožna talijanska ruka usmrtila dragu i vjernu suprugu, dade među naredbima monarhije liepi mir i tako Njegovom ces. kralj. Veličanstvu ostatak vladanja laglji i ugodniji i za pretrpljene premnoge boli sladju utjehu.

Proslava šestdesetogodišnjice vladanja Njegova ces. i kr. Apost. Veličanstva Franje Josipa I.

obavila se je prema visokoj odredbi Njrg. Preuzvišenosti Preč. Gosp. nadbiskupa dra. Jurja Posilovića od 19. studenoga 1908. a osobito 2. prosinca 1908. kad se je navršilo 60 godina vladanja Njegova Veličanstva.

Sv. potvrda

Godine 1908. primile su sv. potvrdu 1162 osobe.

Umirovljenje župnika Antuna Gerbera

Prečastni nsdbiskupski duhovni Stol obnašao je 26. studenoga 1909. uvažiti molbu župnika Antuna Gerbera od 8. listopada 1909., te ga na predlog centralnog povjerenstva za mirovinski zavod svećenika zagrebačke nadbiskupije primiti u privremeno stanje mira dopitujuć mu godišnju mirovinu od 1720 kruna, a imenovao je privremenim upravljaateljem župe Karla Blažekovića, kapelana pitomačkoga, kome je umirovljeni spomenuti župnik u nazočnosti vlč. g. podarcidjakona i župnika u Gjurgjevcu Deziderija Radovanića te crkvenih starješina Imbre Jagića i Imbre Haluseka predao svu crkvenu zadušbinsku i nadarbinsku imovinu te župne matice, arhiv i knjižnicu dne. 3. siječnja 1910.

KARLO BLAŽEKOVIĆ - treći župnik

Rodio se dne. 2.XI. 1880. kao prvi sin Ivana Blažekovića, pučkoga učitelja i Barbare r. Kendjel u Bušetini, župe i kotara virovitičkoga. Pučku školu počeo je polaziti u rodnom mjestu, a nastavio ju je i dovršio u Starom Gradcu / župa Turnašica, kamo mu je otac kao pučki učitelj premješten bio. Nakon odlično svršenoga 1. razreda na gornogradskoj gimnaziji u Zagrebu, bude primljen u nadbiskupski orfamtrofij u Požegi, te je ondje polazio 2. i 3. razred gimnazije. Na vlastitu molbu bude iz požeškoga orfanotrofija premješten u zagrebački, te jae na zagrebačkoj gornjogradskoj gimnaziji svršio 4., 5., i 6. gimnazijalni razred. U jesen godine 1897. stupio je u 7. razred nadbiskupskoga ličeja u nabisk. sjemeništu u Zagrebu, te svršivši u tom ličeju 7. i 8. gimnazijalni razred, položio je dobrim uspjehom ispit zrelosti na gornjogradskoj zagrebačkoj gimnaziji dne 1. srpnja 1899. Radi dobroga vladanja i napredka u naucima htjedoše ga sjemeničici

poglavi poslati u centralno sjemenište u Budimpešti na bogoslovne nauke. Nu on je - poradi svoje prevelike skromnosti, koja mu je u životu mnogo puta jako škodila - tu ponudu odbio i ponudjeno mu mjesto u Budimpešti prepustio drugomu. U jesen go. 1899. bude na kr. Sveučilištu Franje Josipa u Zagrebu upisan u bogoslovnom fakultetu kao I. ?? redoviti slušatelj bogoslovja. U bogosloviji napredovao je dobro, te je g. 1903. svršio bogoslovne nauke sa dobrim uspjehom.

U sjemeništvu sproveo je najljepše dane ne samo svoje mladosti, nego opće najljepše dane svoga života. Bio je ljubljen od svojih suučenika i ostalih bogoslova a bio je ljubljen i od svojih poglavara, koji su mu povjeravali u sjemeništvu među djacima najodličnije časti. Sa najvećom ljubavi i zahvalnosti sjeća se svojih tadanjih poglavara, kao: rektora Dr. Gustava Barona, spirituala Dra. Josipa Volarića, Dra. Josipa Langa, prefekata Josipa Novakovića i Dra. Mije Medjimorca. Sav tadašniji je život u sjemeništu pričinja mu se sada kao jedan lijepi san, koji jedavno prešao i koji se nikada više vratiti ne će.

Dne. 19. srpnja 1903. bio je po nadbiskupu Dru. Jurju Posiloviću redjen za svećenika, te je prvu svoju svetu misu odslužio dne. 20. srpnja 1903. u crkvi sv. Vinka Paulskoga u Zagrebu, koje je pričestio svoje roditelje i svoju sestru, a nakon sv. mise podijelio maldomisnički blagoslov prisutnom svećenstvu, roditeljima i velikom broju č. sestara milosrdnica i čč. djevice. Želio je da može svoju mladu misu odslužiti u svojoj župnoj crkvi u Turnašici, a to je želio i sav ondješnji narod, jer ondje davno nije služena takova misa. (a i ne će skoro biti), ali porad njegovovoga velikoga siromaštva, ta mu se želja nije ispunila. I tako je on skromno prvu svoju misu odslužio u Zagrebu, a hvala časnim sestrama, koje su mukom odsluženu sv. misu priredile siromašnom mladomisniku mali doručak.

Za kapelana bude u rujnu g. 1903. namješten u Samobor, i to u svojstvu "drugoga" jer na onoj velikoj župi potrebna su dva kapelana - Propativši ondje godinu dana doma bude na vlastitu molbu premješten mjeseca kolovoza g. 1904. kao kapelana u Pitomaču, gdje je u osobi vrijednoga župnika Josipa Kovačića našao dobroga ia uvidjavnoga principala. Kraj toga župnika proveo je lijepe dane, kojih će se takogjer svega života ugodno sjećati.

Godine 1908. mjeseca lipnja umire mu nenadanom smrću principal Josip Kovačić, i on bude imenovan privremenim upraviteljem župe Pitomača. Svi župljani spomenute župe htjedoše njega za župnika, ali se ta njihova a i njegova želja nije ispunila. U Pitomaču bude imenovan župnikom g. Petar Mihinić, koji tu župu od privremenoga upravitelja preuze u listopadu g. 1908., a privremeni upravitelj postade mladi gospon ili kapelan. No ostao je i dalje u Pitomači i novom župniku dobio je vrloga principala i prijatelja.

Budući da je koncem g. 1909. g. Antun Gerber župnika Podravskim Sesvetama na vlastitu molbu bio privremeno umirovlje, zamolio je sadanji župnik, župu Podr. Sesvete, te doista odlukom nadb. duhovn. stola od 20. prosinca 1909. bude imenovan privremenim upraviteljem župe Podravske Sesvete.

Dne. 3. siječnja 1910. u prisutnosti kotarskoga vicearhidjakona i crkv. starješina Imbre Haluseka, Imbre Jagića, prenjeo je od g. Antuna Gerbera bivšega župnika crkvenu, altarijsku i nadbiskupsku imovinu te matice i župni arhiv, da dne. 20. siječnja, iste godine, nakon što je njegov predčasnik u Podr. Sesvetama i nastupio slzžbu. Kao privremeni upravitelj upravljao je župom sve do godine 1912., kad mu je gosp. Antun Gerber bio stavljen u trajno stanje mira bude on dekretom Nadb. duh. Stola od 30. siječnja 1912. br .622. imenovan župnikom u Podr. Sesvetama, te je istoga dana položio nauke kog Nadb. duh. Stola u Zagrebu u ruke generalnoga vikara preč. g. fra. Gustava Barona župničku prisegu.

Nastupivši kao administrator službe u Podr. Sesvetama nije našao nigdje nikakove poteškoće. Župljani ga lijepo dočekaše prijašnji vrijedni i marljivi i pobožni župnik tako je župu uzorno u svakom pogledu uredio, da je novom administratoru nije trebalo ništa ino, već započeto nastaviti.

Godina 1910.

Došavši na ovu župu dao je upravitelj spomenute godine slijedeće izvesti. Budući je stubište sa kora veoma strmo i ničim ogradjeno, pa prema tome i pogibeljno da tko ne pane sa kora, dao je upravitelj na činiti drvene gatre na koru kod stubišta domaćem stolaru Franji Škripaču, koji je taj posao izveo za 5 kr..

Nabavljen su 2 užeta od užara Matije Katulića u Pitomači, jedno za uru a drugo za veliko zvono za 29 k 80fil.

Matija Rugula, urar, popravio je toranjsku uru za 20k.

Leopold Tratnjak, pozlatar u Ljubljani pozlatio je 1 kalež, 1 ciborij i posrebrio 1 pacifikal za 86k.

Od Ernesta Krickla iz Beča dobavljena je jedna nova kazula i par lijepih ampulica sve za 160k. 80fil.

Jedan velum humerale od istoga za 120 k.. Sve to za kazulu i humerale darovao je župljani Gosp. Stjepan Janeš, darovao je 2 posudice jednu pozlaćenu za nošenje poputbine bolesnicima i jednu od kina-srebra za bolesničko sv. ulje. Gosp. Ivan Abramović trgovac darovao je jednu novu kožnu torbu koja rabi kod ??? bolesnika. Društvo za sveudiljno klanjanje na molbu upravitelja darovalo je jednu kazulu bijele boje više korporala i purifikatorija i Bog mu naplatio!

Sv. Otac papa Pio X. izdao je 9. VI. 1910. cotu propriv, kojim u povodu svršetka 7. stoljeća reda sv. Franje na dan sv. Porcijunkole daje totalni oprost toties-guoties, svima koji se ispovijede i pričeste i pohode crkvu. Na poziv upravitelja mnogi župljani upotrijebiše tu zgodu te su na dan sv. Porcijunkole (2. kolovoza) ispovijediše i pričestiše i tako posbudoše divnizima oprosta, od sv. Stolice podijeljenoga. Andro i Marija Matočec kbr. 125 nabaviše na svoj trošak lijepo kamenito raspelo te ga dadoše nastaviti u kladju. Raspelo je upravitelj svečano blagoslovio.

Prešasnik upravitelj uveo je običaj da se svake prve subote u mjesecu poslije podne davao zvonom znak u 1 sat poslije podne, da dodju na ispovjed trećorednici, kojih ovdje imade lijepi broj. Upravitelj je taj običaj - malo po malo ukinuo. A to zato, jer je to bila samo jedna veksacija (za upravitelje). Trećeredci a i drugi župljani, naročito oni koji polaze svaki dan na sv. pričest, ispovjedali su se svake subote u jutro, bilo prije ili poslije sv. mise. Prema tome, svatko tko je htio se ispovjediti, mogao je doći u jutro i to obaviti, pa je ispovjedanje poslije podne bilo suvišno. Povrh toga poslije podne subotom, na onem zvonu nikada se nijesu sabrali trećeredci u jedan i ispovjedili, nego sad bi došao jedan, za 1/2 sata drugi, za 1 sat treći, pače i na večer dolazili su i još u nedjelju u jutro - tako. Te sam subotom poslije podne bio je upravitelj i opet čitavo poslije podne do mraka kod kuće rado ono 5-6 osoba koje su krenule na ispovjed. To je upravitelj naprosto dokinuo, da svatko tko želi imade ići na sv. ispovjed subotom u jutro. Nitko tome nije prigovarao.

Inače g. 1910. nije se ništa više spomena vrijednoga dogodilo - osim toga što je upravitelj sa mjesnim učiteljem Josipom Mihlerom koji bi vješt crkveni organista mnogo vježbao školsku mladež u crkvenom pjevanji i postigao lijepe uspjehe.

Godina 1911.

Sv. Otac papa Pijo X. imenovao je bulom od 20. siječnja prečasnoga gospodina Dra. Antuna Bauera, kanonika prvostolne crkve zagrebačke, nadbiskupom Pessinunskim i ujedno koadjutorom i nasljednikom preuzv. gospodina nadbiskupa Dru. Jurju Posiloviću kojemu je poradi bolesti i starosti tegotno vršiti natpastirsku službu ove toli prostrane nadbiskupije.

Novoga presvjetloga gosp. nadbiskupa koadjutora srdačno pozdravljamo i molimo Svevišnjega, neka ga krijepe i vodi i dugo na tom uzvišenom mjestu uzdrži na sreću i procvat svete katoličke crkve.

Budući da su se na crkvenim orguljama, koje su u ovu župnu crkvu postavljne god. 1888. po tvrtci Gebrider Rieger u Jigerndorfu, opazile razne pogriješke, te se upravitelj obratio na spomenutu tvrtku glede popravka orgulja. Tvrtka je za kratko vrijeme izaslala ovamo jednoga svoga montera, koji je orgulje posve razpravio, isprašio sve svirale, iste ugodio i sve popravke veoma dobro izveo, tako te su orgulje nakon popravka bile sasna druge nego prije, što je i župljane vrlo veselilo. Sav taj popravak izveden je troškom od 114 kr..

Budući je crno misno ruho bilo posve staro i već poderano, nabavljena nova mu jednostavna crna razula sa pripatecima od tvrtke Demenico Viesi iz Klesa u Tirolu za cijenu od 66K..

I plata ko i matice krštenih i umrlih, svezak IV. i III. već su se koncem ove godine ispunile, nabavljene su od hrv. kat. tiskovnoga društva u Zagrebu nove za cijenu od 21 k. 92 fil. Kako je predšasnik u ovoj knjizi naprijed spomenuo te uveo je on u župu "Prenosno Srce Isusovo" - Ta pobožnost sastoji se u tom, da se kip Presv. Srca Isusova prenosi iz jedne kuće u drugu i u svakoj ostaje 8 dana. Taj se prijenos obavlja svečano, a zatim se svaki dan na večer sabiru ondje susjedi a i drugi i ondje s voljom obavljaju dnevnu pobožnost u čast Presv. Srca Isusova. Upravitelj je u

sporazumu sa odborom "Preuz. Srca Isusova" dokinuo to prenošenje kipa iz kuće u kuću, i kip Srca Isusova donesen je u crkvu k postavljen je na oltar sv. Stjepana kralja. Razlozi zbog kojih je to upravitelj učinio, bili su, što dotični ovdje nije mogao uvijek svuda da na pobožnosti svaki dan prisprije, a drugoga zamjenika nije se moglo naći. Vodja te pobožnosti držao je prigodom tih večernih pobožnosti formalne prodike, što upravitelj župe nije mogao ni smio trpjeti. A napokon kupila se prigodom tih večernih pobožnosti noću i mladež obojega spola, pa nakon dovršenih pobožnosti razilazila se zajedno kući i kojekuda. Bila je to za mnoge od mladeži zgodna prilika za nešto drugo i ne za pobožnost. Stoga je upravitelj to dokonuo, i kip prenosnoga Srca Isusova postavio u crkvu. Nikomu to nije bilo krivo.

Valja zabilježiti, da je ove godine u Podr. Sesvetama otvorena pošta najviše nastojanjem upravitelja župe - uz potporu nekadanjeg svećenika g. Gjura Šantića, kr. tajnika pošte i brzjava u Zagrebu, i kojemu su Podr. Sesvete rodno mjesto. Isto tako treba zabilježiti i to sa radošću, da je seoska kuća u kojoj je ujedno bila i bikarnica, a koja se nalazila u susjedstvu župnoga dvora, ove godine pretvorena u pučku školu, a bikarnica odavde premještena u novu zgradu za to podignuta u Kladju. Kako reko, prijašnja seoska kuća pretvorena je raznim preinakama i nadogradnjom u školsku zgradu sa jednim razredom (do ulice), i sa stanom za učitelja (u dvorištu).

Dne. 8. prosinca ove godine tu novu školsku zgradu prije velike sv. mise upravitelj svečano blagoslovio. Raspelo za školsku sobu nabavio je upravitelj župe za svoj trošak.

Godina 1912.

Budući su cedulje za korizmenu ispovijed već sve prijašnjih godina potrošene nabavio je župnik (kako je napred naznačeno 30. 1. 1912. imenovan je upravitelj župnikom) 5000 komada ispovjednih cedulja od Rent. tiskovnoga društva u Zagrebu za cijenu od 9k. 30fil.

Budući da "grober" za Reqye nije bio zgodno načinjen dao ga je župnik stolaru Franji Škripaču zgodnije preudeliti i dvije stepenice i 4 nova drvena sviječnjaka tokaru Gjuri Vlašiću načiniti sve za 27K.

Pozlatom Vladka Mesića u Zagrebu dao je pozlatiti 1 kalež sa patenom za 32K., a Mato Posavec domaći zidar pričvrstio je munjovodnu žicu u crkveni zid za 10K.

Predšasnik župnikov, G. Antun Gerber, je u ovoj spomenici pod naslovom "slikani crkveni prozori" opisao je kako g. Stjepan Janeš, koji je kod Škarde u Brnu na svoj trošak nabavio 2 slikana prozora za crkvu, nije hotio da te prozora, kad su iz Brna prispjeli, Škardi isplati, jer da tobože nijesu napravljeni prema želji naručitelja. Škarda je te neplaćene prozore crkvi bio prisiljen darovati, jer ni crkva nije imala novaca da mu ih isplati, pa je zato Škarda ime darovatelja, koji prozore nije hotio isplatiti - a čije je ime na prozorima bilo urezano sa lakom prefarbano, da se to ime kao darovatelja na prozorima nemože čitati. No budući da je tijekom vremena lak, kojim je ime Stjepana i Barbare Janeš bilo presvučeno, malo-pomalo otpao, opet su na tim prozorima G. Stjepan i Barbara Janeš osvanuli kao darovatelji. Budući da to nije bilo istina, jer dotični te prozore nijesu isplatili, budući je pravi darovatelj tih prozora bio tvorničar Škarda iz Bruna, te je župnik, gonjen osjećajem pravice, jednoga dana te prozore dao skinuti i poslao ih je u Brno Škardi, da on, kao pravi darovatelj ureže svoje ime na te prozore. Osim tih prozora poslao je župnik još neke druge već oštećene prozore na popravak. I doista je Škarda svoje ime na dotične prozore urezao kao darovatelj, a oštećene je prozore popravio za 135 kruna. Od tvrtke Vranić Tome iz Djakova nabavio je župnik novi kotlić za sv. vodu, škropionicu (aspergile) 2 roketi za ministrante i 1 par ministrantskoga ruha i jedno raspelo za grobek prigodom reqya - sve za 186K. 28fil.-

Ove godine počeo je župnik vježbati u dvoglasnom pjevanju odrslje djevojke i to sa veoma lijepim uspjehom. Pjevalo se u crkvi krasno, kao nikada prije. Kadkad je pjevao i koji dvoglas solo. Vrsne solistice bijahu Jela Kovačić (sopran), Anka Rodjak (alt). Pjevanje je izvrsno pratio na orguljama učitelj g. Josip Miller. No već u početku zadesi crkveno pjevanje velika nedaća, jer je vrsni organista, a bez toga novoga crkvenog pjevanja ne može biti. Josip Miller dne. 7. studenoga ove godine umro i uz veliko saučešće naroda sahranjen bio. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Župnik je i nadalje učio pjevati djevojački zbor, a svirati je na veće svetkovine dolazio G. Ivan Cerovski - učitelj u Dinjevcu, takodje izvrstan pjevač i organista. Nu jer nije bilo stalnoga orguljaša pjevanje je više vegetiralo nego li cvalo. Ove godine dalo je opć. poglavarstvo po majstoru Josipu Petrovčić načiniti nova velika putna vrata na župnom stanu sa južne i sa istočne strane.

Veoma zao gost pohodio je ove godine župni dvor. Oganj! Jadni, siromašni župniče, što li će te još zadesiti? Dne. 20. veljače poslije podne oko 3 sata opazio je župnik neki neobični dim u svim prostorijama župnoga stana. Brzo se ispostavilo da taj dim potječe od ognja koji je nastao uslijed toga što je dimljak peći velike sobe bio sazidan na zidnoj gredi. Iskre što su vrebale iz peći koja se iz hodnika ložila, malo po malo upališe zidnu gredu, a od ove upalio se strop u velikoj sobi i, eto skoro goleme nesreće, da župnik nije toga već za rana spazio, na dani znak zvonom na oganj, u tili čas sabraše se mnogobrojni župljani i doletješe domaći vatrogasci sa štrcaljkami. Stvari župnikove i župni arkiv budu u tren oka izneseni napolje, tako da od njih ništa ognjem postradalo nije. No župni dvor je ipak stradao, jer je izgorila polovina stropa u velikoj sobi i u hodniku, izgorjele grede, rogovi i letve i sve što se nalazilo na onoj strani sobe gdje je peć stajala. Župni dvor bio je osiguran kod banke "Kroacije", a počinjena šteta od ognja bude procjenjena na 250K., koje je banka izplatila. Za popravak župnoga stana zaiskao je župnik očevid sa strane kotarskoga inženira u Koprivnici i sastao troškovnika. Nakon sastavljenoga troškovnika bilo je mjeseca lipnja ove godine doprinosbina neizprava za popravak župnoga stana, nakon toga jeftinba i to se tako vuklo do jeseni ove godine, kad je popravak župnoga stana preuzeo graditelj iz Virja. Fantom. Ovaj opet veli da sada, jer je već jesen, ne može ništa početi raditi, jer je već kasno. Kaže da će početi sa popravkom slijedeće godine. Budući da je crkveni starješina Imbro Halusek još prošle jeseni otišao u Ameriku to je župnik uz privolu župljana tu službu povjerio Gjuri Milošu br. 16. To bude od duh. oblasti potvrđeno, te novi starješina zajedno sa starim položi u crkvi službenu prisegu.

Ove godine dao je župnik načiniti za crkvu domaćemu tokaru Gjuri Vlašiću veliki drveni svjećnjak za uskrсну svijeću. Načinjen je taj svjećnjak za 28K. Zidove crkvene iznutra jer su bojadisani uljanim bojama, a već su musavi dano je isprati po Miji Filipoviću za 46 kruna pa crkva izgleda kao da je na novo bojadisana. Zidar Vinko Halusek ovapnio je kor i stubište na kor za 9 kruna. Od Marka Derežića domaćega užara nabavljeno je novo uže za toranjsku uru za 30 kruna.

Dne. 18. rujna tekuće godine oko 7 sati na večer podigli silni tmasti oblaci, došao silan orkan sa tako strašnom tućom, kakove nitko ne pamti. Trajala ta strašna oluja gotovo 1/4 sata. Na svu sreću usjeva na polju bilo je još malo. Kukuruzu nije ta tuća toliko škodila, jer je kukuruza već dozrijevala za branje. Inače mnogo drveća bilo je u selu porušeno, pa i "nerod" kraj kapelice sv. Ivana pao je uslijed čega je i zid i krov kapelice bio oštećen, ali je to već drugi dan g. Josip Vodogažec, načelnik i bilježnik mjesne općine dao sve na trošak općine popraviti. Valja pridodati da je ove godine razdijeljena mjesna zemljišna zajednica, te je i župna nadarbina dobila jednaki pripadajući dio u površini od 1280 čet. hvati, te je to zemljište kao i ostalo gruntovno pisano na župnu nadarbinu.

Ove godine 1913. prvi put obdržavano je klečanje ili klanjanje presv. Olt. Sakramentu, koje je okružnicom Presvj. nadbiskupa koadjutora uvedeno tako da se svako dan kroz cijelu godinu obavlja klanjanje u čitavoj nabiskupiji-svako dan u drugoj župi. Za klečanje u ovoj župi određen je dan 16. rujna svake godine. Toga dakle dana bilo je klečanje u ovoj župi po prvi puta. U jutro u 6 sati izložen je bio Sanctissimum na poklon, a svaku uru dan je zvonom znak za izzmjenu klanjalaca. Da se ne bi dogodilo, te bi u neke ure bilo više a neke opet premalo klanjalaca, odredio je župnik kojim će redom pojedini dijelovi ulica dolaziti na klanjaje.

Od 6-7 sati Prva numera

7-8 sati Ceresnik

8-9 sati 2. i 3. ulica i Razlev

9-10 sati Kladje

10-11 sati Zgruti, Mekiš, Konci, Šarje

11-12 sati Velika misa

12-1 sati Stara crkva i ulica kod općine

1-2 sati Zaberek i Bukove Grede

2-3 sati Koprivje i Roci

3-4 sati Jasenje

4-5 sati Draganci

5-6 sati Dubovnik i Ruškova Greda

Za vrijeme klanjaja mole predmolitelji iz knjige "Klanjaje Presv. Olt. Sakramenta" vrlo lijepe i zgodne molitve i izmjenice pjevaju pjesme o Olt. Sakramentu i Pres. Srcu Isusovu. Narodu

se vrlo svidjelo klanjanje, marno su ga položili i držali su se gore označenoga reda. Ove godine je općinsko poglavarstvo dalo na trošak mjesne općine načiniti novu ogradu oko crkve po tesaru Gjuri Gluhaku.

Godina 1914.

Ova godina jest godina tuge i žalosti. Malo što dobra ima u njoj da se zabilježi.

Dne. 26. travnja nakon duge i teške bolesti preminuo je okrijepljen svetootajstvima umirućih Preuzvišeni Gospodin Dr. Juraj Posilović nadbiskup zagrebački. Sahranjen je dne. 30. travnja u kripti prvostolne crkve nakon svećanih ecegnia. Bio je na čelu nadbiskupije zagrebačke i cijelo hrvatske crkv. pokrajine punih 20 godina. Za sva njegova dobra djela, što ih je učinio crkvi i domovini, neka mu gospodin obilno naplati.

Povodom smrti Njegove odredio je Presvjetli gospodin Dr. Antun Bauer, nasljednik pokojnikov; 1) da svaki svećenik nadbiskupije zagrebačke ima odslužiti za pokoj duše njegove tri sv. mise; 2) u svakoj župi imade biti odslužen za blagog pokojnika reqyem cum Libera, na koji se ima pozvati mjesne oblasti, škole i pobožni puk; 3) kroz 8 dana ima se zvoniti svaki dan u 8 sati 1/4 sata u tri maha. Župnik nakon primljene obavijesti odslužio je dne. 28. travnja pjevani reqyem za blagopokojnoga nadbiskupa, kojemu je prisustvovalo mjesno općinsko poglavarstvo, školska mladež sa učiteljstvom i mnoštvo vjernoga puka. Zvonjenje u znak žalosti obavljalo se kroz 8 dana u smislu odredbe novoga Gosp. nadbiskupa.

Dne. 28. lipnja za vrijeme svoga pohoda u Sarajevu ubijen bude nasljednik carskoga i kraljevsooga prijestola nadvojvoda Franjo Ferdinand i njegova supruga Sofija vojvodkinja Hohenberg.

Povodom smrti prejasnoga prestoljonasljednika odredjuje Preuzv. G. Nadbiskup posebnom okružnicom, da se imade zvoniti 2., 3., i 6. srpnja iza večernjega pozdravljenja kroz četvrt sata, a isto tako i za vrijeme sprovoda, koji će biti 3. srpnja u 4 sata poslije podne.

U prvostolnoj crkvi i u svim župskim crkvama ima se služiti reqyem za visoke pokojnike dne. 7. srpnja, te ga župnik rečenoga dana uz pribivanje mjesnoga poglavarstva i puka odslužio.

Ubojstvo prijestoljonasljednika bijaše povodom strašnomu svjetskomu ratu, koji je mjesec dana nakon toga ubojstva i planuo. Koncem srpnja predade Austrougarska ultimatum Srbiji i plane rat u koji se za par dana umiješa gotovo cijela Evropa. Crnim slovima biti će g. 1914. ubilježena u svjetskoj povjesti.

Čim je bio od strane Austrougarske navješten rat Srbiji - ispraznila se župa. Gotovo svi muževi do 42. godine, koji su služili kao vojnici odoše na bojne poljane. Kod kuće ostadoše plaćući roditelji, plaćuće žene, djeca i rod. Nije moguće opisati žalosti, koja je zadesila tada ovu župu - a i čitavi svijet. Sve je otišlo na bojno polje, a baš u vrijeme kad je trebalo omlatiti požeto žito.

Tu sada počima žalosna povjest, za koju neznamo kada će dovršito. Evo 1914. godina već je na izmaku a o svršetku rata ni govora. Vijesti o mrtvima i ranjenima sve većma dolaze - žalost biva sve veća. Nova godišta pozivlju se na ???, rekvizira se stoka u ratne svrh - žalost i bijeda bez kraja i konca. Nu nadajmo se da će se sve to brzo svršiti!

Za vrijeme početka rata - za vrijeme sveopće žalosti, evo nove žalosti za svako vjerno, katoličko srce. Sv. Otac Papa Pijo X. taj dobri Otac svega kršćanstva dne. 19. kolovoza na večer blaženo je u Gospodinu preminuo.

Presvj. G. Nadbiskup odredjuje, da se u svim crkvama nadbiskupije zvoni u 10 sati prije podne i u 4 sata popodne kroz 1/2 sata kroz 8 dana.

Zadušnice imadu se služiti 25. VIII. i svaki svećenik imade odslužiti za sv. Oca 3 tihe sv. mise. Zadušnice cum Libera, uz prisustvo oblasti i škole i puka odslužio je župnik. Po nalogu G.

Nadbiskupa uzima se kod svete mise svaki dan coleccta "pro aligendo summus Pontifue"

Dne. 3. rujna raznese žica svijetom svijest, da je toga dana izabran u Rimu za papu Uzoriti Gosp. Kardinal Giacomo della Chiese, nadbiskup u Bologni, te si je uzeo ime Benedicta XV. Habenus Pontificem

U nedjelju, dne. 15. rujna, po nalogu G. nadbiskupa otpjevan je poslije poldanje sv mise "Ta deum laudamus" sa odnosnim molitvama, da se zahvalimo za sretan izbor novoga sv. Oca.

Okružnicom G. nadbiskupa od 29. VII. 1914. br.5373. odredjuje se da se u sv. misi ima uzimati uvijek - sarvatis servandis kolleklia iz mise "Tempore blii...", a poslije sv. mise litanije svih Svetih sa molitvama za vrijeme rata (Diecez. Ratekijam str. 189.)

Ove godine još prije početka rata, počeo je sabirati župnik dobrovoljne darove od župljana za dobavu novoga kamenitoga raspela na groblju. Župljani se odzvaše, te darovaše do konca 1914. svega 498 kruna, koji je župnik uložio u hrv. seljačku udrugu u Sesvetama. Da nije nastupio rat s tom bi se svotom možda dalo nabaviti raspelo od kamena, ali sada teško, jer je sve počelo da poskupljuje. Ove godine je poduzetnik Ilija Fantoni izveo sve popravke na župnom dvoru, ogradio plot u dvorištu i prekrrio crkvu.

Godina 1915.

Dekretom hrv. episkopata od 19. siječnja 1915. određena 5., 6., i 7. veljača trodnevna pobožnost sa posvetom Božanskom Srcu Isusovu za što skoriji svršetak rata. Sv Otac Papa pak Benedikt XV. dekretom od 10. I. 1915. odredio je da 7. veljača bude dan molitve za mir. Stoga je prema nalogu G. nadbiskupa dne. 5. i 6. veljače poslije sv. mise izložen je Demetissimum, izmolljene litanije Pres. Srca i dan bladoslovljenom famtisimo. U nedjelju pak 7. veljače izložen je Denubissimum cio dan, u 5 sati popodne bila je večernica sa litanijama Presv. Srcu Krunicom i molitvom sv. Ocu za mir, koja se od tada mole, te svaki dan moli u crkvi poslije sv. mise.

Na novu godinu proglasio je župnik župljanima koliko je sabrano novca za raspelo na groblju i pitao ih da li je njihova želja da se raspelo odmah nabavi kad se naši vojnici - darovatelji povrate kući sa ratišta. Naka se o tom župljani kod sastanka dogovore, pa ako žele, da se raspelo podigne odmah naka to župniku reknu. Poslije sastanka došao je k župniku Josip Derežić, opć. vječnik te je župniku izvijestio da je želja župljana da se sa podignućem raspela počekati dok se svi naši vojnici iz rata povrate. Medjutim se župnik uvjerio da se sada za svotu od 498 kruna novo kamenito raspelo dobiti ne bi moglo jer je izradba radi pomankanja radništva skuplja i tako je sabrani novac ostao i nadalje uložen u hrv. seljačkoj udruzi u Podr. Sesvetama.

U mjesecu travnju zatražio je župniktvrtku Domenico Viesi u Clesu u Tirolu da mu pošalje na ogled nekoliko kazula zelene i crvene boje. Tvrtka je poslala dvije crvene i dvije zelene kazule na ogled - samo kazule, bez veluma, stole i manipula. Crkveni odbor izabrao je jednu zelenu i jednu crvenu, ali je župnik hotio, da se an crvenu metne zlatni rub, pa je ponovno pisao u Cles, što bi stavio taj zlatni rub za tu kazulu. Za vrijeme te korespondencije navijestila je i Italija Austrougarksoj rat, i jer je Cles, koji se nalazi u južnom Tirolu, bio pravo ratno područje, nijesu se mogle poslane kazule na ogled natrag U Cles poslati - i tako su te klazuleostale ovdje da čekaju svršetak rata pa da onda budu vlasniku ođaslane.

Od J. Heindela iz Beča dobavljen je jedan lampaš za providiranje bolesnika za 28 K 90 fil., a od Josefa Zwiebacka iz Beča dobavljen je jedan sag ili Tepich, za pred veliki oltar za 10 k 90 fil., od Matije Katulića pak dobavljena savjeta za prozore za 61K. Općinsko poglavarstvo na molbu župnika dalo je na svoj trošak podići u dvorištu spremište za kukuruz iliti "virjan" po tesaru Josipu Kujeku.

Godina 1916.

Rat još uvijek traje. Već su pozvani u vojsku muževi do 50 godina i djeca od 18 godina. Kod kuće su samo djeca, žene i starci i bijeda i žalost.

Nadb. duh. stol u Zagrebu okružnicom od 1. ožujka 1916. br. 1724. a na temelju naredbe zemaljskoga povjerenstva. Za čuvanje umjetnih i historičkih spomenika, nalaže da sva zvona crkvena popišu i točno opišu tj. da se označi točno promjer i visina svakojega zvona, težina zvona, ornamentika i sav taj točan opis zvonova imade se do 15. travnja poslati nadb. duh. stolu u Zagrebu, što je župnik i učinio.

Okružnicom pako svojom od 28. V. 1916. br. 3478. a na temelju naredbe kr. zemaljske vlade odjela za bogoslovje i nastavu od 12. V. 1916. br. 11575. određuje se da se imadu izručiti zvonovi državi za ratnu uporabu.

Prima se sve to na žalosno znanje. Jadna zvona!

Narod ih je sebi nabavio, da navještaju slavu Božju a sada će ih država, uz kukavnu naplatu od 4K po kg. oteti, da iz njih lije ubojito oružje! Kamo smo došli? Kako će narod podnijetu tu pretešku kušnju?

Dne. 25. kolivoza došao je poduzetnik za skidanje zvona. Kad je to čuo narod sabrao se oko crkve, da još jednom čuje svoja mila zvona koja si je g. 1884. sam sa svojim žuljevima nabavio. Još

jdnom zvonari zazvoniše, a onda se poduzetnik lati posla, te veliko zvono (teško 418 kg. i najmanje teško 59 kg.) skinuše. Zvonovi budu odpremljeni na željezničku stanicu u Kloštru te ondje odvučeni u prisutnosti župnika, opć. načelnika Josipa Vodogažca, oružničkoga postaje vodnika u Pitomači i glavena željezničke stanice. Bi sastavljen zapisnik u 2 primjerka o predaji i težini zvonova. 1 primjerak zapisnika bude odaslan nadb. duh. stolu, a drugi ostaje u župnom uredu. Njegovo Veličanstvo kralj Franjo Josip I. preminuo je dne. 21. studenoga. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Prema odredbi G. Nadbiskupa odslužen je dne. 30. studenoga "Requiem" i odpjevan "Libera" kod veoma lijepo iskićenoga katafaeka. Prisutne bijahu sve službene osobe i naroda puna crkva. Blagopokojnoga kralja naslijedilo je Njegovo Veličanstvo Kralj Karlo IV. i Kraljica Zita. Krunisanja novoga kralja i kraljice obavljeno je svečano u Budimpešti dne. 30. XII. u nedjelju poslije poldanje sv. mise "Te Deum"

Ostalo nam je na crkvi samo jedno zvono. Karlo Keith, umjetnik bravar udesio je crkv. uru tako da je bat ure na tom jednom zvonu udarao četvrte ure. To je izveo za 25 kruna.

Godina 1917.

Prema okružnici Preuzvišenoga G. Nadbiskupa od 18. XI. 1916. počeo je župnik služiti se novim ritualom izdanim za našu nadbiskupiju.

Od tvrtke Karl Prinner u Beču nabavio je župnik 1 kazulu ljubičaste boje, 2 albe i 2 rokete sve za 344K 50fil.

Prema naredbi Preuzv. G. Nadbiskupa obdržavana je prije svetkovine sv. Josipa na čast Josipu devetnica za mir.

Prema naredbi ratnoga ministarstva u Budimpešti od 20. svibnja 1917. br. 10875. odnosno prema naredbi kr. zemaljske vlade (Bogosl. i ???) od 12. VI. 1917. br. 1397. - te prema naredbi nadb. duh. stola od 22. VI. 1917. br. 4096. imadu se prema skrižaljci poslanoj od zemaljske vlade popisati još preostala crkvena zvana i do 5. srpnja poslati nadb. duhovnom stolu. To je župnik i učinio. - Dakle doći će i po ovo zvono, što nam je preostalo! Pa čime će se narod sazivati k sv. misi? Čime pozivati na molitvu? Zar još nije dosta ovoga strašnoga klanja?

Odpisom od 3. IX. 1917. br. 5491. saopćuje nadbisk. duhovni stol, da je država naša dva, prošle godine rekvirirana zvana isplatila sa 1908, te je taj novac uložen kod hr. poljodjelske banke u Zagrebu na uložnicu od 4./9. 1917. br. 11120. na ime "rekvirirana zvana župne crkve u Podr. Sesvetama"

Dne. 8. listopada bude skinuto i prednje, posljednje zvono naše sa tornja - odvezeno na željezničku stanicu u Kloštru i odvučeno sa 250 kg. težine. - Zapisnik o tom poslan je nadb. duh. stolu u Zagrebu.

Ostavši tako bez ikakova zvana, zamolio je župnik vojni erar, da ustupi župi Podr. Sesvete, kakovo zvono - jer je to za ovako veliko selo prijeka potreba. Ta molba bude uvežena, te u prosincu bude župni ured brzojavno pozvan da dodje u Čakovec, da ondje preuzme zvono, koje će mu se doznačiti. Bude onamo poslan zvonar Ivan Jagić koji dopremi odande lijepo zvono u težini od 61. kg, sa lijepim glasom - ali samo premalo. Nu bolje išta nego ništa. To je zvono plaćeno eraru sa 4k 32fil. po kg, a taj novac namaknuli su župljani svojim milodarima. Što je novca preostalo uložio je župnik u hrv. seljačku udrugu u Sesvetama.

Godina 1918.

Rat jošte nije gotov. Svi narodi i sve zaraćene države već su sasma malaksale, ali jošte oružja ne odlažu.

Žalosne posljedice rata već se uvelike opažaju. Pokvarenost zavlada svuda. Nekaj za boga vjeru, crkvu za sve svrhunaravsko ??? svijetom. Kao da je Antikrist došao na svijet. Sve iskvareno. Žene, dugo rastavljene od svojih muževa, zaboraviše na dužnosti svoje - mnoge podjoše zlim putem. Isto tako i mladog obojega spola. Nezadovoljstvo uslijed ratnih teškoća, silnih rekvizita živežnih namirnica svakim danom sve više raste. Vojnici iscrpieni dugim ratovanjem bježe ispod zastave kući, kriju se po selu a i po šumama! Sva je atmosfera tako zagušljiva kao prije velike oluje. Dopisom od. 25. IV. 1918. br. 3525. saopćuje nadbiskupski duhovni stol da je vojni erar isplatio i

Gurthi spavileževu Podravsku Srečetuca.

143

Početak velike procesije
koja vraćajući se prema
crti prolazi pokraj općine.

Dvored školske djece
pred crkvenom g. deatp
kraj velike procesije
koja prolazi pokraj općine.
Boje
it se vid
u dječjoj
prozoru di
Boje pred crkvenom
evijeke.

Dječje dvored dječ
koja prolazi pokraj općine
Boje

P
O
D
R
A
V
S
K
E

S
E
S
V
E
T
E

144.

Gjovjke
slika muce

u
vija de
rije pred vija
evjke.

Mad

vije dored gjovjke
vije dored gjovjke

ke
ke
na
na ja
oplov zabl
djovjke, k

žup
pro

gjo
pro

trajava 1970

Stelo pod kojim župnik
nosi Presveto Olejstvo.

Narod kličući pimeu
lelagostor sa Presvetim
kraj velikog Baspela na
trgu.

Veliko Baspelo strga
podigao je Baga na plavu
supruzi Kani i Anu
Abranovići.

Stranice 177-179: fotografije iz župne Spomenice povodom obilježavanja 1900 godina od smrti Isusa Krista. Snimio 1933. Sesvečan Lovro Lončarić (tada živio u Zagrebu).

drugo rekvirirano zvono sa 1000 K., i da je ta svota uložena u hrv. poljodjelskoj banci u Zagrebu na uložnicu broj 10120.-

Prema naredbi ministra za zemaljsku obranu u Budimpešti od 28.X. 1917. br. 23.738., saopćenoj dopisom kr. kotarske vlasti u Gjurgjevcu od 28./1 1918. br 18887/1917. imadu se eraru izručiti u ratne svrhe i svirale od orgulja koje su smještene u perspektivu orgulja. Župnik se nadao da neće doći do toga, da se ta naredba bude izvršila, al se prevario. Dne. 17. listopada dodje erarski monter te skine cijevi iz prispekte orgulja, isprevija ih, te su postale neuporabivima, te naloži župniku da ih pošalje u Budimpeštu.

Nu župnik toga ipak učinio nije! Svirale su ostale u župnom uredu. A nije ih ni trebao slati jer koncem listopada puče glas - njemačka vojska potučena solunska fronta probita - centralne velevlasti pobjedjene. Dakle ipak jednom rat gotov! Ali taj svršetak rata donio je opet nama novih starhota. Počeše se prenositi glasovi, da se tamo i tamo pljačkalo, robilo, otimalo i dočesto ti glasovi bijahu istiniti. Počelo se pljačkati i u našoj blizini, a to sve tobože da čini "Zeleni kader" t.j. vojni bjegunci sakriveni pošumama. Kao da je kakav zloduh zavladao ljudima, sve se nekako stavilo izvan zakona Božjih i ljudskih. Dne. 28. listopada poče pljačkanje i kod nas. Opljačkaše toga dana na večer trgovca Domera. Drugi dan opljačkaše na večer Stjepana Janeša, trgovca, Tomu Klepca, Ivana Abranovića, Simona Hirschlera, bilježnika Josipa Vodogažca i župnika. Sve su to raili domaći ljudi. Bili su to strašni časovi. Prije pljačkanje župnik se zaklonio u selo i dobro je učinio. N a župno dvor doduše nisu prvi provalili domaći župljani već neki nevaljalci iz Ferdinandovca, koji mu odnesoše dosta njegove sirotinje, tako te je ostao bez obuće, odjeće, posteljine itd. No tome pljačkanju narod sam je učinio kraj. Proti glavnim pljačkašima ustadoše sami župljani, pohvataše ih i jednoga osudiše na smrt i doista ga ustrijeliše. Za kratko vrijeme je "narodno vijeće" koje je iza rata preuzelo vlast u zenlji poslalo nešto vojske u razna mjesta da se učini kraj raznim nasiljima, nu i ta vojska sama počinjala je nasilja, streljajući takove koji kod pljačkanja nijesu sudjelovali. I u Sesvetama bih ih nekoliko ustrijeljeno po toj vojsci, ali to nije smjelo da bude. Bez ikakova dokaza nekoga ustrijeliti jest nemoralno djelo. Narod se nakon toga umirio. Bude u selu postavljena od isluženih vojnika narodna straža, koja je dobila i oružje, sa zadaćom da budno pazi na mir i red. Predsjednikom te straže i mjesnoga narodnoga vijeća bude izabran župnik.

Pridodje novo zlo! Nadodje do sada nepoznata bolest, koju prozvaše: španjolska groznica. Toliko je župljana oboljelo od te bolesti i toliko umrlo, da župnik nije imao ni danju ni noću mira, neprestano je bio kod bolesnika i na groblju.

Radi te pogibeljne po život ljudi pošasti te godine umrlo u župi 129 osoba! Budući je rat dugo trajao, a nitko od mladića radi vojne dužnosti nije se za rata ženio - sada nakon rata navališe ženiti se toliki - kao nikada prije.

Godina 1919.

Ove godine nema ništa osobito da se zabilježi, da li ova vlada sržave SHS izradila je nacrt za novu školsku osnovu. Prema tome nacrtu iz viših razreda, srednjih škola izbacuje se vjerska obuka posvema, a prema nacrtu osnove za pučke škole posvema se oslabljuje utjecaj dušebrižnika na školu. Protiv te školske osnove ustaje hrv. katolički narodni razvoj i poziva dušebrižno svećenstvo da sabire protestne potpise u narodu proti toj bezvjerskoj školskoj naučnoj osnovi. Primivši pozi hrv. katoličkoga saveza pozvao je župnik više djevojaka iz župe i dao im je zadaću, da sabiru potpise među župljanima protiv te šk. osnove. Razumije se da je župnik prije sveto narodu u crkvi razložio, bilo je to 16. rujna. Djevojke, sabiračice potpisa, namjeriše se na mnoge kojiuskrtiše potpise i koji ih surovo otpraviše, pod kojekakovim izlikama. Neki rekoše da ti župnik sabire potpise zato da dobije veću plaću za sebe. Ne smije se naime zaboraviti, da se nalazimo u poratnom vremenu, u kojem su još preuskoga srca okružena svakovrsnim duševnim otrovima. Na kraj svega toga dobre i odvažne djevojke sabraše preko 250 protestnih potpisa, koje je župnik dne. 17. rujna poslao hrv. katoličkom narodnom savezu.

Nadalje, može se napomenuti ito, da je državna vlada (ministarstvo financija) u Beogradu odredilo, da se novčanicama koje su preostale od Austrougarske, a koje su još u poragi, prigodom biljegovanja istih oduzme 20% - crkvenoga novca bilo je 550Kruna, to je prilikom biljegovanja istih oduzeto 110kruna i vrhu toga izdan je drž. bon, kojim se zajamčuje, da će se ta svota od države svojedobno povratiti.

Taj državni bon poslan je zajedno sa računima crkvenima od god. 1919. nadb. duh. stolu, te je ostao kod duecezanskoga računarskoga ureda.

Godina 1920.

Od jeseni godine 1918. pa sve do sada uništene svirale orgulje iz prospekta nalaze se u župnom uredu. Orgulje doduše sviraju, ali slabo, jer je ostao samo flauta registar i porncipal u manualu.

Župnik se obraćao na razne graditelje orgulja u Hrvatskoj i Sloveniji, ali nijedan od njih nije hotio da preuzme na sebe taj posao, pa da te iskvarene svirale popravi. Svaki je od njih hotio da to korištene svirale jeftino kupi, a nama da napravi nove svirale limene. Na to župnik nije hotio pristati. Putem oglasa na sreću, dozna za Franju Westena, graditelja orgulja u zagrebu. Obrati se na njega i on došavši sam osobno u Sesvete i pregledavši svirale izjavi, da će te svirale on popraviti i u prijašnje stanje postaviti. Crkveni odbor pogodi s njime taj posao, kao i ine popravke na odgulgama, kao: izprašiti ih, popraviti neke registre, mjeh, i orgulje ugoditi sve za 5000 kruna. i povrh toga platititransport za cijevi (svirale) u Zagreb i natrag. Za par tjedana dodje g. Wester natrag u Sesvete i s njime svirale, tako divno popravljene, te nitko nije mogao reći da su to one iste, izprevijane cijevi. A glas im je tako ugodan i lijep. - Kao da su posve nove. Sav taj posao, kao i ini popravak orgulja, koje sada sviraju poput novih, stajao je 5332 krune (zajedno sa prevozom cijevi). Inače nema ništa važna da se ubilježi.

Godina 1921.

Ove godine nema ništa osobito, što bi se imalo ubilježiti. Prema naredbi ministarstva u Beogradu imadu se stare novčanice koje se još i sad nalaze u porabi izmijeniti sa novima u roku od 17. svibnja do 4. lipnja uključivo. Zamjena novca obavljat će za to posebno ustrojene komisije kod kr. poreznih ureda.

Od crkvenoga novca ove župne crkve, koji je poslan na izmjenu poništeno i proglašeno je neispravnim 775 kruna. Ostale su izmjenjene.

Njegovo Veličanstvo kralj Srba, Hrvata i Slovenaca Petar I. umro je ove godine u kolovozu. Prema naredbi G. Nadbiskupa žalobna svečanost obavljena je tako, da je na dan ukopa odpjevan psalam Miserere i oratio pro quacunq̃ necessitato. - Na prijestol Kraljevstva SHS zasjeo je Njeg. Veličanstvo kralj Aleksandar I.

Dne. 27. prosinca na dan sv. Ivana Apostola i Evangjeliste, obavljajući križec, došavši u dvorište Roka Šegrt, pao je župnik tako nearetno te si je slomio desnu nogu iznad gležnja! Obližnji župljani priskočiše mu u pomoć i dovezoše ga kući. Seljak Stjepan Halusek, koji je vješt tome da slomljene kosti opet uravna, bude dozvani on sretno namjesti slomljene kosti noge i poveže ih! Ali će sada župnik dugo vremena odležati i čekati dok mu se slomljena noga opet oporav, te će moći hodati.

Na svu sreću da se ovdje nalazi predčasnik njegov G. Antun Gerber, koji prem i sam bolestan i star nastavi sam križec i sve ine dužnosti župničke - dok župnik ne ozdravi. Bože! daj da to bude čim prije.

Godina 1922.

Ova godina počima žalošću! Sv. Otac Papa Benedikt XV. blaženo preminu dne. 22. siječnja u 6 sati u jutro. Povodom njegove smrti naredjuje se:

1) Zvonjenje kroz 8 dana dva puta dnevno, u 10 sati pr. p. i 4 s. posl. p.

2) 28. siječnja svečane zadušnice

3) svaki svećenik ima služiti za preminuloga Sv. Osa 3 tihe sv. mise - Sve je to i kod nas izvršeno. Isto tako nema naredbi g. nadbiskupa njima se collecta "pro eligendo fumo Pontifice" svaki dan kod sv. mise služe.

Dne. 6. veljače izabran je po sv. Kardinalskom zboru Papom izabran kardinal i nadbiskup milanski Ahile Ratti, koji si uze ime Pijo XI;

Prema naredbi Preuz. G. nadbiskupa, poslije poldanje mise dne. 12. veljače, u nedjelju

odpjevan je svečani "Te Deum" u zahvalu Svevišnjemu za sretno obavljene izbor pape.

Boja sa limenoga djela tornja već je otpala, jer već davno nije bio bojadisan. Stoga se crkv. odbor pogodio sa ovdješnjim majstorom Matom Posavcom, koji je ujedno vješt i neustaršiv penjač, za bojadisanje tornja. On je taj posao obavio mjeseca srpnja za 412 dni i 50 para, a materijal (boje i firnis) stajao je 640 dni. Sve je to podmireno što milodarima, a što iz crkvene blagajne. I tako je toranj, koji je bio već gore posve cr, sada poljepšan i lijepo ga je pogledati.

Ali crkva nije davno već ovapnjena, ure nisu davno pofarbane, mnogo toga moralo bi se na crkvi popraviti. Kapelicu Sv. Ivana Nepomuka na trgu je gotovo posve porušena, kip sv. Ivana sasma zapušten, zaprašen, ošteće. Sve bi to trebalo popraviti. Ali otkuda?

Župnik se ipak odluči, da sve to koliko bude mogao uredi. Narodu je u crkvi sve to razložio, i zamolio za pomoć. Narod se župnikovoj prošnji odzvao, te je dragovoljno darovao 21.672 krune. Župnik na to pozove sve domaće obrtnike, kao zidare, stolare i ine, da badava rade naizmjenice na crkvi dok ne bude gotovo. Zamolio je opć pogl. da svaki dan određuje ručne i vozne težake, prema potrebi. Sa kiparom Rudolfom Škalom iz Ferdinandovca sklopljena je pogodba, da on imade popraviti i uljepšati kip sv. Ivana i oslikati i urediti iznutra kapelicu sv. Ivana. I tako taj posao bude započet početkom kolovoza. Domaći zidari ovapniše crkvu i od nova sazidaše kapelu sv. Ivana Nepomuka, koja je sada mnogo viša i mnogo ljepša od prijašnje. Što god je bilo posla za stolare sve oni to učiniše badava. Kovači isto tako svoje učiniše badava i tako je taj posao lijepo napredovao, te je do polovice rujna bilo sve gotovo. Rudolf Škalla dovezao je kip sv. Ivana Nep., uljepšan i popravljen a i kapelicu je ukusno izradio. Kapelica je podignuta više, dobila je cementni pod, 2 stube sprijeda od cementa, i limeni krov straga - toga svega nije bilo. Dne. 26. rujna bude ta kapelica po domaćemu svečano blagoslovljena uz slavu, kakovu Sesvete nijesu vidjele. Sv. misa nakon blagoslova kapele bude odslužena u kapeli - dozvolom Preč. nad. duh. stola u Zagrebu. A i crkva bude lijepo sva ovapnjena, zidovi popravljeni, zaštitni drot na prozorima bojadisan. načinjene stube od cementa kod sakristije, pofarbano misijonsko raspelo kod crkve, sporavljne šaluportke na tornju, munjovod pričvršće. ure (kajala i brojke) nanovo pofarbana itd., itd.- sve to urediše besplatno domaći majstori, sa narodom zajedno.

Za to je ovdije vrijedno napose spomenuti te vrijedne obrtnike, koji su dragovoljno, badava "Bogu na slavu" na crkvi radili. Ti jesu:

zidari: Vinko Halusek, Franjo Kovačić, Mato Posavec, Jasenje, Gjuro Halusek, Mato Ciglec, Ivan Frčko, Štefo Matan, Andro Drvenkar, Vid Kovačić, Ivan Peić, Fabijan Peić, Vinko Kisela, Mato Halusek, Stjepan Kovačić, Andro Šerbedjija, Nikola Vlašić, Josip Čipera, Mato Posavec (Konci), Tomo Čoklo, Stjepan Derežić, Andro Vlašić, Imbro Jelušić, Jakob Matan, Stjepan Derežić

tesari: Josip Kujek, Martin Kujek, Stjepan Petrovčić, Stjepan Halusek, Mijo Posavec, Gjuro Vlašić, Stjepa Šerbedjija, Gjuro Lončarić, Mijo Mavračić, Josip Palajić, Stjepan Rep, Jozo Petrovčić

stolari: Gjuro Stančić, Franjo Škripač, Gjuro Vlašić, Tomo Kovačev, Gjuro Ciglec

kovači: Ivan Škriljak, Mijo Gjipalo, Bolto Šerbedjija.

G. Josip Beramek glavlar željezničke postaje starac od 70 godina besplatno je bojadisao 10 velikih zaštitnih drotova na prozorima, šarapolke na tornju, gatre na kapeli sv. Ivana i misijonski križ pred crkvom. Hvala svima i od Boga plaća! Hvala g. Stjepanu Petrovčiću povjereniku i bilježniku općine i seoskom poglavaru Stjepanu Birovčecu, što su se mnogo trudili određujući razne težake ručne i vozne. Hvala g. Stjepanu Cugovčanu, bivšemu načelniku i glavaru zemljišne zajednice, koji se uz župnika najviše trudio i bio mu u svemu desna ruka. Svima hvala i od G. Boga plaća. Sav materijal što je pri tom rabljen, nabavljen je i izplaćen iz dobrovoljnih darova župljana.

Trećoretke su između sebe sabrale 600 kruna, te je za taj novac nabavljena lijepa slika sv. Franje Asiškoga iz Zagreba, koja bude blagoslovljena i u crkvi na zid obješena.

Župnik je nakon dovršenih radnja oko crkve pozvao župljane, da daruje cigle, koja se ovo mnogo proizvodi, za podignuće ograde ili zida oko crkve. Nu nekako nije to uspjelo. Darovaše ove godine svega 2295 komada cigle. Inače nema da se što drugo ove godine zabilježi.

Godina 1923.

Da bude kod kapele sv. Ivana Nepomuka na trgu što lijepše, zamolio je župnik u proljeće župljane, da donesu mladih lipa, da se oko kapele zasade. I doista župljani iz Konaka Dubovnika

donesoše više komada mladih lipa, koje je glavari z. z. Stjepan Čoklo sa Martinom Matanom, Matom Posavcem, Blažem Pintarekom, Gjurom Milošom, Androm Jagićem i drugima dne 19. ožujka na dan sv. Josipa zasadio oko kapele 4 komada a druge oko crkve, i na ledini kraj crkve. Mato Posavec (Jasenje) zasadio je pred ulazom u crkvu 2 mlada kestena. Hvala svima!

18. i 19. kolovoza o. g. obdržavan je u Zagrebu velebni pokrajinski Euharistijski kongres. Tu je hrvatski narod imao da pokaže javno i svečano svoju vjeru u Euharistiji Bogu spasitelju da pokaže da je još uvijek odan katoličkoj vjeri, vjeri svojih otaca i djedova. I doista, to je hrv. narod i pokazao. Sa svih strana države uz brojno svećenstvo i episkopate doveli naroda da se pokloni Otajstvenomu spasitelju. Bili su to slavni dani u Zagrebu, pa iz sesvetske župe prisustvovalo je kongresu oko 40 župljana, koji vrativši se iz Zagreba puni oduševljenja za sv. vjeru, kazivahu što su ondje sve vidjeli.

Treba još zabilježiti, da je župnik dao po stolaru Gjuri Stančiću načiniti novu crkvenu blagajnu, jer stara nije svrsi odgovarala. Stolar Stančić je doista načinio lijepu blagajnu, čvrstu od suhe, stare hrastovine, koju mu je dao župnik, a koja je preostala od gradje stare kapelice sv. Ivana Nepomuka za 47 dni i 50 para.

Cigle za ogradu oko crkve, darovano je opet malo, samo 1638 komada. Što sa onom od prošle godine iznosi 3933 komada.

Godina 1924.

Vidio dne 15. svibnja 1924. biskup Dominik Premuš.

Prva znamenitost ove godine jest ta što je Preuzvišeni Gosp. Dr. Dominik Premuš posvećeni biskup, dijelio Sv. Potvrdu i obavio kanonsku vizitu. Preuzvišeno Gosp. biskup, dočekan srdačno od svih župljana stigao je u župu dne 14. svibnja, a 15. je dijelio sv. sakrament potvrde. Potvrđenih je bilo 1119.

Već je i prijašnjih godina u više navrata župnik Blažeković pokušao, da sklone župljane, da si umjesto prijašnjih, od države za vrijeme rata rekviriranih zvana nabave nova. Ali nije uspio, jer se našlo ljudi, koji su to njegovo nastojanje potajice ometali. Župnik je i sam pogriješio u tom, što je htio da se preko općinskih vjećnika počne akcija za dobavu zvonova, jer su mu baš oni sami najviše zapreka stavljali. Napokon odluči da sam započne akciju za zvonove. Na novu godinu 1924. pozove narod u propovjedi, da daruje za zvonove. Narod se njegovu pozivu odazvao, i počeo lijepo doprinášati svoje darove. Da mu bude lakše i da župljani budu imali što više povjerenja u tu akciju izabere odbor od 12 lica i to: Stjepan Miloš, Mato Fičko, Mato Birovčec, Čoklo Stjepan, Ivan Škriljak, Stjepan Petrovčić, Gjuro Zrinski, Mijo Derežić, Stjepan Čoklo, Imbro Rep, Mato Posavec i Maro Lengel. Taj odbor je sa župnikom na čelu vodio cijelu akciju za nabavu zvonova, koja je tako lijepo uspijevala, da je već 30. ožujka sklopljen ugovor Zvonarnom in livaruom družbe z. oz. u Šb. Vidu nad Ljubljam sklopio ugovor za lijevanje zvonova. Zvonovi su nabavljeni u veličini i težini koja odgovaras tornju uz cijenu od 74 dianra po kilogramu i to najveće zvono u glasu "A", srednje u "C" a malo u "F". Zvonovi su 4. srpnja iz lijevaonice poslani i teže veliko zvono 423 kg, srednje 274 i malo 119. Ukupna cijena zvonovima zajedno sa pristojbom za posvetu bila je 61.779 dianra. Ta svota je sabrana najvećim dijalom darovima župljana. Među kojima se osobito izkazaše Mijo Mikša darom od 1000 dinara, Ivan Kovačić, Mijo Posavec, Gjuro Bratanović (1186) darovima od 500 din. Mijo Mikša, Ivan Kovačić, Gjuro Bratanović bijahu i kumovi zvonovima i to Mijo Mikša velikom Ivan Kovačić srednjemu, Gjuro Bratanović malomu zvonu. Zemljišna zajednica prodala je staro napušteno groblje uz cijenu od 5000 i tu svotu darovala za zvana. Nadalje je odbor zvono, koje je kupljeno g. 1917. od vojnoga erara prodano seljanima iz Maglenče župa Vel Trojstvo za din 3000 i tu svotu primaknulo glavnici sabranoj za zvonove. Napokon se župnik pismeno obratio na svog župljana g Lovru Lončariću, koji boravi u Americi USA, 121 Madison Ave Pittsburgh, pa sa molbom da među sesvetskim župljanima u Americi prikupi darove za zvana. Gosp. Lončarić, dobar katolik i Hrvat pripravno se tomu dazvao i sabrao ondije 69 dolara i poslao nam za zvonove. Ovdije prileži izrezak iz hrvatskih novina Danicza koji izlazi u Pittsburghu, u kojem on poziva župljane sesvetske da se sjete svoje župne crkve za zvana i popis svih darovatelja. Gosp. Lovri Lončariću u ime cijele župe najsrdačnija hvala, a Gospodin Bog neka mu naplati.

Dne 6. srpnja bijaše za Sesvete dan slave kakove ova župa nije vidjela. Išlo se po zvonove na željezničku stanicu u Kloštar. Išlo se u procesiji, kakove nije vidjela Podravina. Procesija je bila

duga oko 2 kilometra, jer je iz Sesveta sve što je micati moglo pohrlilo da vidi zvona, koja je narod tako željno očekivao. Pred procesijom išao je banderija konjanika, u sredni procesije troja kola svečano iskićena. Nije moći opisati oduševljenje naroda, kad su zvona postavljena na kola i krenula natrag u župu. A istom kad su zvona istoga dana poslije podne postavljena na toranj za zvonika, svačije srce radosnije je kucalo, svako se oko zalilo suzom radosnicom i nitko nije požalio žrtve koju je prinio za svoje zvono. Budući se moralo prikupiti dovoljno, ta su zvona potpuno isplaćena jedino je župnik ustegnuo kvar isplatiti dni. 170 za kaznu, što veliki zvon nema glas "A", kako je ugovoreno, nego čisti glas "B". I tako župa dobivši nove zvonove kao da je izašla duhovno preporodjena, obnovljena jer ugodni glas zvonova sjeća sve župljane na njihove kršćanske dužnosti.

Iste godine pred Božić, jer crkva davno već nije imala javljenu za Božić svetkovinu, sam je načinio jaslice, i kad su jaslice pred polnoćku postavljene na poožni oltar, narod se razveselio i hrpimice se oko jaslca kupio, da molitvom i phjesmom nazdravi novorodjenog Spasitelja.

Godina 1925.

Videć da župljano rado daruju za svoju crkvu, a stara crkvena ograda da je već sasvim kriva i trula, odluči pozvati župljane da prinose darove za podignuće nove crkvene ograde. Župljani se odazvaše i tokom godine bude podignuta oko crkve betonska ograda sa željeznim štuketurama. Betonske radnje izveo je domaći majstor Mijo Kolar, a željeznu radnju izradiše domaći majstori kovači Gjuro Hudjak i Stjepan Kolar. Sva je izradba te ograde stajala 28 000 dinara koje jesu darovali župljani, a osim toga dadoše župljani sve ručne i vozne težake. I tako je crkva dobila ogradu trajnu, kojoj neće zub vremena tako lako nauduti. Inače se ove godine nije dogodilo ništa važna.

Godina 1926.

Kako je Sv. Otac Papa Pijo XI. godinu 1925. proglasio jubilejskom, to je godina 1926. produljen jubilej za postignuće jubilejskog oprosta izvan Rima. Za postignuće oprosta bili su propisani posjeti četirih crkava po 3 puta ili jedne crkve u 4 maha svaki put po 3 put. I svaki koji se valjano ispovijedio i pričestio i obavio ove pohode i pomolio se na nakanu Sv. Oca Pape dobio je potpuni jubilejski oprost. Župnik je sa župljanima obavio spomenute pohode crkve na Duhovski ponedjeljak, Petrovo, Malu Gospu, a četvrti zaključni pohod bio je na dan proštenja sv. Krunice. Taj se dan ispovjedilo veliko mnoštvo župljana kao i naroda iz susjednih župa. Prema odredbi sinodalnih statuta izabrani i od Nad. Duh. Stola potvrđeni crkv. starješine Imbro Jagić i Gjuro Miloš, a zamjenicima Ivan Sitek i Josip Birovčec.

Godina 1927.

Ove godine prema naredjenju gradjevinskog ureda u Koprivnici bila je provedena kanalizacija na području općine Podr. Sesvete. Pristojba za kanalizaciju bila je za župnu crkvu Din. 165. a za župnu nadarbinu dni. 850. Kako nije pravo da župnik snosi taj trošak za kanalizaciju jer od nje neće imati koristi sam sadanji župnik nego i svi njegovi ostali župnici to je crkveni odbor odobrio da se pristojba nadbiskupije za kanalizaciju plati iz crkvene blagajne. Kako su užeta na toranjskoj uri bila posve istrošena, to su kod Jakoba Gjeri užara u Sesvetama nabavljena 2 nova užeta za 240 dni.

Godina 1928.

Budući da je spremanje župnih matica i inih župnih knjiga kao i tiskanica nije župni ured imao zgodan ormar, te je isti kupljen od župljana Stjepana Petrovčića za 300 dinara, a po majstoru Kiseli Vinku providjen policama za knjige i ulašten za 50 din.. Članovi III. Reda sv. Franje nabaviše za crkvu kod umjetno. slikarskog zavoda "Rubens"-a u Zagrebu veliku sliku sv. Josipa za dni. 1200, te je postavljena na zid na strani epistole i na dan sv. Krunice svečano blagoslovljena po Preč. Gosp. župniku iz Pitomače Petru Mihiniću.

Novoustrojeno dobrovoljno vatrogasno društvo držalo je počasnu stražu kod Božjeg groba na Veliki petak pa sve uskrснуće na vel. subotu i obećalo, da će to činiti svake godine. Hvala mu! Na

bijelu Nedjelju su časne sestre Služavke Malog Isusa iz Kloštra dale ovdje u školi predstavu sa malom djecom iz igrace škole. Gledajući dirljive prizore na pozornici mnogi gledaoci proplakaše.

Na blagdan Sv. Ćirila i Metoda na poziv župnika upisalo se u Apostolat Sv. Ćirila i Metoda 23 člana i uplatiše članarine 103 dinara.

Ove godine uveo je župnik da se na dan klečanja dne. 16. rujna održi na koncu klečanja svečana procesija se Presvetim. Procesiju je vodio Preč. Gosp. župnik Petar Mihinić uz asistenciju g. kapelana Žinića i mjesnog župnika. Procesija je ispala vrlo svečano i zadivila sve župljane.

Godina 1929.

Kad je g. 1925. bila dovršena ograda oko crkve, nijesu bile obojadisane željezne štakete na ogradi, jer nije bilo dovoljno novčanih sredstava. Ove godine, jer je crkvena blagajna nešto prikupila novaca dozvolom Preč. nadb. duhovnog stola, obojadisao je crkvenu ogradu ličilac Salvator Jakić, koji boravi ovdje uz cijenu 550 din, a materijal (boja i firnajs) stoji 554 din, u srebrnosivoj boji, i tako će ograda biti time očuvana od hrdje.

Jer je crkveni toranj (limeni dio) izgubio boju i počeo da hrdja crkveni odbor uz dozvolu Preč. Nadb. duh. stola dao je toranj bojadisati Franji Magenheimu limaru u Pitomači uz cijenu od 3250 din. I tako je na novo bojadisani toranj dao crkvi mnogo ljepši izgled. U mjestu rujnu kod J. Nešrudle u Ljubljani pozlačena je monstranca u nju umetnuta nova lunula od srebra i pozlaćen jedan kalež sve uz cijenu od 2040 din. Nabavljen je još jedan sag za stubište velikog oltara od Žige Poltaka u Bjelovaru za 600 din. Bojadisanje tornja, pozlata monstrance i kaleža i sag - sve je nabavljeno milodarima župljana.

Godina 1930.

Kod Vjekoslava Leonharda, zlatara u Zagrebu pozlaćen je srebrni kalež za 315 din. 2 (dvije ispovjedaonice jednostavne, pomične načinio je stolar Josip Kovačić za 187 din.

Od 18-25. svibnja održali Prečasni oci Isusovci Ilija Gavrić i Tomo Jagrić sv. misije. Odziv župljana na misije bio je vrlo velik. Čitava župa hrlila je na propovjedi časnih misionara koje su urodile vrlo lijepim uspjehom, jer su gotovo svi župljani, pa i oni koji već mnogo godina se nijesu ispovjedili - pohrlili sv. ispovjedi. Župa se sva duhovno u Krista preporodila. Misije su bile završene velikom Teoforičkom procesijom. Na spomen sv. misije postavljen je 21. V. misijski križ pred crkvom.

10. rujna umro je crkveni starješina Imbro Jagić, ključar crkvene blagajne, koji je dugi niz godina vjerno i zdušno vršio na slavu Božju i korist župne crkve svoju službu. Počivao u miru. Na njegovo mjesto kao sukladara crkv. blagajna imenovao je Preč. Nadb. duh. stol Gjuru Miloša dosadanjeg starješinu, a za drugog starješinu imenovan je Jurij Birovčec, dosadanji zamjenik crk. starješine.

U mjesecu kolovozu održan je Zagrebu veliki euharistijski kongres, gdje je sudjelovao i veliki broj sesvetskih župljana.

Godina 1931.

Ove godine dobili smo dva lijepa od sirove svile vezena predoltarnika, 1 za veliki oltar, a 1 za mali. Vezanje je besplatno obavila gdjica učiteljica na osnovnoj školi Sesvetama Benko Klara, a materijal za predoltarnike dobavila je crkva za 494 din.

Iz darova Bistričkih hodočasnika iz Sesveta dobavljen je za 295 din. Evangelistar od O. Petra Vlašića od knjižare "Jadran" iz Dubrovnika, te je ove godine počeo župnik kod svećanih misa nedjeljom i blagdanom pjevati epistola i evanđelje na hrvatskom jeziku.

30. XII. umro je Stjepan Jagić zvonar župne crkve, koji je tu službu obavljao blizu 40 godina. Bio je odan župniku, revan u službi, znao je vrlo dobro crkvene obrede. Gospodin neka mu bude nagrada za njegovu revnost.

Braća Mato i Franjo Petrovčić kbr. 240 darovaše krasnu sliku žalosne Majke Božje, koju je izradio slikarski zavod "Slavija u Zagrebu". Slika je postavljena na zid nad strani epistole i na dan proštenja sv. Krunice po župniku iz Kalinovca Slavku Fišteru blagoslovljena.

Godina 1932.

U mjesecu siječnju dobavljen je od Nadbisk. tiskare u Zagrebu hrvatski "Rimski obrednik", pa je župnik po tom obredniku počeo obavljati sprovode, krštenje, blagoslove na hrvatskom jeziku.

Ove godine stigla je župnika nesreća, koja se ipak sretno svršila. Već u listopadu prošle godine dobio je napadaj slijepog crijeva. U veljači ove godine taj se napadaj ponovio i župnik je morao u bolnicu milosrednih sestara u Zagreb, gdje je bio 16. veljače operiran na slijepom crijevu po Dru. Taussigu. Operacija, akoprem je na nju malo zakasnio, ipak sretno uspjela, te je se župnik nakon 33 dana u bolnici odležanih, vratio kući gdje se blagoslovio. Za vrijeme njegovog boravka u bolnici zamjenjivao ga g. upravitelj župe kloštranske Miško Jurić.

Na mjesto pok. zvonara Stjepana Jagića postavio je crkveni odbor za zvonara njegova sina Andriju. Ugovor sklopljen sa novim zvonarom nalazi se priložen između korica i prvog lista ove knjige spomenice. Mjeseca listopada darovao je gosp. Mirko Lončarić trgovac u Zagrebu rodjeni Sesvečan, zajedno sa svoj. suprugom župnoj crkvi 1 kazulu zelene boje. Hvala mu i od Boga Plaća!

Najvažnije bilo je ove godine podignuće dvaju raspela iz kamena: jedno na groblju, a jedno na trgu pred osnovnom školom.

Raspelo na groblju podigao je na svoj trošak g. Lovro Lončarić, župljanin naš, čovjek zauzet za sve što je dobro i plemenito, a raspelo je izradio domaći klesar Ladislav Mladjan. Na Duhovski ponedjeljak bilo je to raspelo poslije večernice svečano blagoslovljeno. Raspelo je stajalo oko 3500 din. Hvala mu velika, jer je podigavši to raspelo učinio veliku uslugu župniku i župljanima.

Raspelo ili bolje rekuć "Kalvariju" na trgu pred školom podigoše na svoj trošak supruzi Ivan i Ana Abranović. Taj cijeli krasni spomenik muke i smrti Isusove izradio je osječki kipar Franjo Hendrich. Trošak sav sa ogradom oko spomenika stajati će oko 22-23000 dinara.

Ovim spomenikom ostaviti će g. Ivan i Ana Abranović u ovoj župi i sebi vječnu uspomenu. Stihove na spomen ploči složio je župnik.

Godina 1933.

Dne. 21. svibnja bila je svečana posveta spomenika Muke i Smrti Isusove, što ga podigoše supruzi gg. Ivan i Ana Abranović. Prije svečane sv. mise, koja služila dozvolom Preč. Nadb. duhovnog stola pod vedrim nebom u sjeni pokraj raspela obavio je domaći župnik, uz asistenciju Veleč. ga. Mije Jurića, upr. župe u Kloštru i Ivana Žinića, uz gruvanje mužara u prisuću mnogobrojnog naroda posvetu Raspela, a za tim odslužio sv. misu, kod koje je naš mali troglasni ženski pjevački zbor skladno pjevao. Cijela svečanost protekla je veoma lijepo i na sve prisutne učinio dubok utisak. Poslije sv. mise počastio je g. Abranović svećenike i gospodu mjesne općine objedom.

Kako se ove godine po svemu katoličkom svijetu slavi 1900 godišnjica Muke i smrti Spasitelja Našega Gospodina Isusa Krista, to je župnik Blažeković odlučio, da i njegova župa tu najslavniju uspomenu ljudskog roda proslavi u svojoj župi, kako se bude najsvečanije.

Svečanost je počela 26. listopada u četvrtak prije svetkovine Isusa Krista Kralja na večer sv. Križnim Putem, kod kojega je prisustvovalo veliko mnoštvo vjernika iz župe. 27. listopada - petak na večer u crkvi sabralo se tolika sila vjernika, da je crkva bila premalena, da sav taj svijet stane u nju, pa je vani oko crkve ostao još silan svijet. Župnik Blažeković izrekao je propovijed o mucu i smrti Spasitelja, kod koje je vjerni puk bio ganut do suza. Nakon propovjedi bio je opet sv. Križni put. U subotu na večer bio je toranj zasvjetljen električnim žaruljama, bio je to čaroban izgled. Za sv. Križnog puta opet je župnik izrekao propovijed o Majci Božjoj Lurdskej i o značenju Lurdskih ukazanja. Naroda je bilo toliko mnoštvo da ga je izvan crkve bilo toliko koliko i u samoj crkvi. Poslije propovjedi pošla je iz crkve procesija sa svijećama, na čast Majci Božjoj Lurdskej. U procesiji je sudjelovalo nepregledno mnoštvo naroda sa svijećama, a kretala je procesija od crkve prema Kladju preko Zabereka Ceresnika natraga crkvi. Nikad takova šta nije se vidjelo u Sesvetama. Ogromna procesija, svijeće, zanosno pjevanje Marijinih pjesama, rasvjetljeni toranj - sve je to neodoljivom silom djelovalo na narod! Sve je klikalo od svetog zanosa i uzbuđenja. Nakon Procesije bude izloženo Presveto Otajstvo na noćno klanjanje. U 12 sati noću odslužio je župnik sv. misu polnočku, kod koje su se pjevale korizmene sv. pjesme. Kod polnočke bilo je više naroda, nego kod božićne polnočke. Nakon polnočne sv. mise nastavljeno je klanjanje Presv. Otajstvu sv. Ocu u 9

sati u jutro na nedjelju Isusa Krista kralja. U 9 sati u jutru na blagdan Isusa Krista Kralja služena je svečana sv. misa, kad je opet pjevao mali ženski troglasni zbor. Poslije sv mise zaredala ogromna, a Sesvetama još nikad vidjena procesija, kad je se osim domaćih župljana sudjelovalo veliko mnoštvo puka iz okolice. U procesiji se redali prizori jedan ljepši i dirljiviji od dugoga. Iza križa stupahu mladići i muševci, za tim školska djeca noći u svojoj sredini kip Malog Isusa, a iza malog podalje nošahu djevojke okićeni kip Žalosne Majke Božje. Iza školske djece stušashe vatrogasna četa, a iza nje dvored djevojaka. U dvoredu najprije je nošen kip Majke Božje zvan djevojačka Marija, zatim rubac sv. veronike, zatim Spomen križ sa trnovom krunom i znakovima muke i smrti spasitelja i napokon kao na odru lijepo urešenom lik mrtvog Spasitelja. Sve je to nošeno u lijepoj svečanoj pratnji mladića, djevojaka u vatrogasaca. Za djevojačkog dvoreda pod Nebom Presveto Otajstvo, a onda ženski svijet. Procesija je prolazila od crkve ulicom starom crkvom, drugom ulicom kraj Općine uninus crkve okolo Jelačićeva trga do velikog raspela kraj škole. Tu je procesija stala, župnik je ovdje zaključnom propovijed i proslavio muke i smrti Isusove i podijelio blagoslov sa presvetmi. Za tim se procesija vreatila u crkvu gdje je otpjevano "tebe Boga hvalimo" i time cijela trodnevna svečanost dovršena. Nikada narod nije bio tako pun vjerskog zanosa kao te dane. Pripominje se, da je tih dana mnoštvo župljana primilo sv. ispovjed i pričest. Gosp. Lovro Lončarić dobrotvor naše crkve a koji sad stalno boravi u Zagrebu došao je ovoj slavi i fotografski snimio neke momente sa procesije na dan Krista Kralja. Ove slike ovdje župnik umeće, da budu vječan spomen slavnih dana proslave muke i smrti spasiteljeve.

Inače za ovu godinu nema se što drugo važnog zabilježiti. Ovaj spomen kroz koji je za proslave nošen u procesiji postavljena je u crkvu na stup na stranu epistole da bude krajnim svjedokom proslave 1900. godišnjice muke i smrti spasiteljeve u Podravskim Sesvetam.

Godina 1934.

Vrativši se župnik sa bijelovske svečanosti u župni stan nadje novine, koje donesoše vijest, da je u sv. otac papa Pio XI. na prijedlog Preuzvišenog Gospodara fra Antuna Bauera, Nadbiskupa zagrebačkoga imenovao Nadbiskupom koadjutorom sa pravom naslijeđstva.

Dra Alojzija Stepinca!

Pročitavši tu vijest uskliknuo je "Slava Bogu na visini". U časnoj, mladoj ličnosti novoimenovanog nadbiskupa dobiva sveta katolička crkva sigurno jamstvo da će svete katoličke vjere u nadbiskupiji zagrebačkoj i uopće u čitavom katoličkom hrvatskom narodub procvasti i podići se do neslućene visine. Svevišnji neka blagoslovi našega mladog Preuzvišenog Nadbiskupa. ??? neka ga okrijepi, da uzmogne sav ??? privesti satroj, djedovskoj odanosti i vjernosti sv. katoličkoj vjeri.

Na dan sv. potvrde i Romaničke vizitacije.

Pod. Sesvete 13. IX.1934.

vidio:

D. Alojzije Stepinac

nadb. Koadjur

Gromovi kao da vole ovu župnu crkvu. Već god. 1891., 19. travnja udario je grom u nju, što je opisao u ovoj spomenici tadašnji upravitelj župe Rikardo Filipašić. Ove god (1934.) opet je udario grom u crkvu dne 13. VII. poslije poden oko 6 sati. Udario je u crkvu po svoj prilici negdje nad sakristijom, jer je od svog udarca bio oštećen, ne mnogo, krov na sakristiji i nekoliko starih, bazvrijednih slika na zidu u sakristiji. Inače veće štete nije bilo. Od ljudi nitko nije nastradao, jer je crkva bila prazna. Za štetu od groma počinjenu dobila je župna crkva od banke "Croatie" u Zagrebu, kod koje je osigurana i ime odštete tim 614.

Ove godine 15. i 16. kolovoza bio je u Virovitici euharistijski pokrajinski kongres, kongresu je predsjedao Preuzvišeni Gosp. Nadbiskup. Koadjutor fra Alojzije Stepinac. Kongresu je prisustvovao veliki broj župljana iz Podravske Sesvete pod vodstvom župnika.

Preuzvišeni Gospodni Nadbiskup Kadjutor fra Alojzije Stepinac, prve svoje korake napravio je u Podravini i to baš u Kotar Gjugjevački, gdje je u mjesecu rujnu ove godine obavio Romansku vizitu i djeli sv. Potvrdu. U Župu Podravske Sesvete došao je u rujnu. Narod ga je ove župe srdačno

dočeka! Sve je radosno pozdravljalo svog novog mladog nadpastira. 13. rujna podijelio Preuzvišeni nadpastir sv. Potvrdu 602 potvrđenika, pohodio školu i svečano bio od župljana otpraćen na daljnji svoj apostolski put.

Ove godine dobila je crkva novi pokrajni oltar. Stari oltar sastajao se samo od menze nad kojom je na zidu visjela slika sv. Stjepana Kralja. Župnik je odavno želio, da se podigne lijepši preprezetantivniji oltar. Svoju želju izrazio je župljanima i zamolio ih da sabiru prinos za podignuće novog oltara, jer stari oltar je posve neukusan, a slika sv. Sjepana već je posve istrula. Narod se pozivu župnika radosno odazvao, te su darovi župljana počeli obilno do priticati. Župnik je kod poznatog vještog kipara crkvenih kipara u Celju, Miloša Hohnjeca naručio 3 kipa za novi oltar i to: Sv. Stjepana Kralja, Sv. Antuna Pod. i Sv. Roka uz cijenu od 5755 dinara. Kipovi su krasno izradjeni, podhromirani, i narod ih je primio sa velikim zadovoljstvom. Sam oltar dao je crkveni odbor izraditi Ivanu Miklovčiću, umjetnom stolarskom majstoru u Kloštru Podr. uz cijenu od dni 4600. - Spomenuti majstor izradio je oltar upravo umjetniči. Svatko se u čudu pitao, odkud u Kloštru ovaki umjetnik. Novi oltar sa kipovima, dovozom i postavom stajao je dni 10 801 50 para. 18. studenog velikom svečanošću blagoslovio je novi oltar Prečasni gospodin Stjepan Pavunić, začasni Kanonik i župnik Koprivnički uz sastenciju veleč. G. župnika Mije Jurića iz Kloštra. i Adolfa Blage iz Jelančiceva. Župljani su sa novopodnatnim oltarom vrlo zadovoljni i ne žale žrtava što su ih za njega doprinijeli.

Godina 1935.

Te godine vrijedno je da se ubilježi jedno rijetko slavlje, što ga je doživjela ova župa. 7. srpnja služio je svoju prvu sv. misu mladomisnik gosp. Martin Matan, sin Sjepana Matan i Ane r. Grgec ovdješnjih župljana. Gimnaziju je svršio u nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu, a bogoslovlje na bogoslovnom fakultetu u Zagrebu jer se u ovoj župi još nije desio takav slučaj, da bi koji mladomisnik služio ovdije svoju prvu misu, razumljivo je, interes župljana a i cijelog okoliša za to mladomisničko slavlje bio vrlo velik. Uz pratnju naroda svega koli župe koli onog iz okolice, uz pratnju svećenstva gruvanje muževa došao je mladomisnik do oltara koji je bio podignut na trgu pred crkvom i tu prikazao prvi puta žrtvu novog zavjeta. Monunduktorom mu je bio domaći župnik, a asistirali su mu Veleč. gg. Adolfo Blaga župnik iz Jelačiceva i Juraj Kranjčev župnik iz Kalinovca. Prigodnu je propovijed izrekao g. Adolfo Blaga. Pod sv. misom je mladomisnik pričestio svoje roditelje i ostalu brojnu rodbinu, a na koncu podjelio svećenicima, roditeljima, rodbini i svemu narodu svoj mladomisnički blagoslov. Nakon Te Deuma odpjevanog u crkvi pogostiše roditelji mladomisnikovi u svom domu svećenstvo i rodbinu.

25. i 26. kolovoza ove godine održan je u susjednom Kloštru Podravskom mali pokrajinski Euharistijski Kongres. Izaslanik duhovne vlasti po kongresu bio je Presvjetli Gosp. Dr. Ferdo Rožić opat i kanonik zagrebački. Kao što iz ostalih susjednih župa tako i iz ove župe prisustvovao je kongresu veliki broj župljana pod vodstvom župnika.

Godina 1936.

Jer je u mjesecu studenu prošle godine umro crkveni starješina - ključar Gjuro Miloš, tu su na poziv župnika na novu godinu poslije poldanje sv. mise izabrali za crkvene starješine Ivana Siteka, Josipa Birovčeca, a za njihove zamjenike Miju Gjipala i Andriju Jagića. Spomenute izabrane crkvene starješine odnosno njihove zamjenike Preč. Nadb. Duh Stol je potvrdio, a Josipa Birovčeca imenovao ključarem crkvene blagajne. Novoimenovani crkv. odbor je u crkvi položio propisanu prisegu.

Udova Kata Rep darivala je crkvi jedan predoltarnik lijepo izvezen u narodnom stilu. Inače se ove godine nije ništa važnijeg dogodilo.

Godina 1937.

Ove godine je župnik uveo na dan sv. Antuna Padovanskog 13. lipnja proštenje, i ako se na taj dan održaje veliko proštenje sv. Antuna u Kloštru. Povod tome novome proštenju jest kip sv. Antuna Pad. na podkrajnovu ??? Razlog da ga je župnik uveo jest siromaštvo ove crkve. Dohodak

crkve je tako malen i skučen, da se jedvice mogu s njim pokriti glavni troškovi crkve. A jer je sv. Antun takav svetac, da narod toga dana gdje god si slavi, mnogo daruje crkvi i u novcu i u peradi, htio je župnik da se bar donekle poveća dohodak crkve. I nije se u nadi prevario, jer su župljani to proštenje vrlo rado prihvatili, mnogo ih se ispovjedilo i pričestilo, a pridošla je prilična svota što od darovanog novca, što od prodanih na dražbi pilića crkvi darovanih. Gospodinu župniku iz Kloštra nije pravo da je župnik u Sesvetama istog dana i ovdje uveo proštenje, ali župnik u Sesvetama je bio na to prisiljen siromaštvom svoje crkve.

Duboka žalost zadesila je ove godine cijelu nadbiskupiju zagrebačku. Dobri Natpastir jedan između najvećih, koji su zauzimali starodrevnu stolicu nadbiskupije zagrebačke, Dr. Antun Bauer, dne. 7. prosinca u oči Immedulatae, zauvijek je zaklopio oči svoje. Vijest o smrti nadbiskupa Dr. Bauera bolno je kosnula srdaca vjernika zagrebačke nadbiskupije, kao i svega hrvatskog naroda. U njemu izgubiše vjernici predobrog duhovnog oca, koji je sav život svoj posvetio duhovnom preporodu svog velikog stada, a sav hrvatski narod u njemu je izgubio svog neustrašivog branitelja i zaštitnika.

Dne. 13. prosinca odslužio je župnik sv. misu zadušnicu za pokoj velike duše Nadbiskupove pred dupkom punom crkvom pobožnih župljana. Zadušnicama prisustvovalo je mjesno općinsko poglavarstvo, učiteljstvo, sa školskom mladeži, vatrogasno društvo i dr. Velikom Nadbiskupu Dr. Antunu Baueru bila vjerna uspomea među Hrvatima.

Godina 1938.

Ove godine dobio je toranj župne crkve novi krov. Stari je bio trošan, propuštao je vodu, pa je bilo pogubno da istrune sva unutarnja drvena gradja pod krovom tornja. Župnik je u tu svrhu već dulje vremena sabirao prinose župljana. Početkom kolovoza crkveni odbor povjerio je postavu novog krova od jakog cinčanog pobakrenog lima kao i pozlatu jabuke i križa na tornju Jordanu Joksimoviću limaru u Bjelovaru, koji je posao prihvatio uz cijenu od Dni. 14300.- Sredinom mjeseca kolovoza počeo je spomenuti limar posao. Njaprije je skinuo stari, zahrdjali lim, trule daske ispod lima zamjenio novima, a za tim je počeo pokrivati toranj novim pobakrenim jakim limom te konačno postavio lijepo pozlaćenu jabuku i križ na vrh tornja. Posao je dovršio 10 rujna i toga dana isplaćeno mu je Dni. 10000, dok je za ostalu svotu obećao pričekati tako dugo dok crkva bude mogla da je isplati. Cijela svota nije mu se mogla odmah isplatiti sva, jer je bilo nužno, da se krov nad cijelom crkvom i sakristijom pokrije, pa je i za to trebalo novaca. Prekrivanje crkve obavio je dobri domaći zidarski majstor, Mato Posavec za Dni. 600, a trebalo je nabaviti i nešto crijepa, cementa, vapna, letava, što je stajalo takodjer oko 900 Dni.. I tako je sada i toranj i crkva dobro pokriveno. Trebalo je odmah i cijelu crkvu i toranj od izvana ovapniti, nanovo prefarbati prozore na tornju, zatim sva vrata na crkvi, pa pozlatiti kazaljke na uri i brojčane ploče od ure prefarbati i nove brojeve napisati, i još je mnogo toga trebalo, ali jer nije bilo sredstava da se sve to izvede, ostavljeno je to za buduću godinu, kad se prikupi opet nešto više darova župljana.

26. listopada isplaćeno je limaru Joksimoviću u ime otplate duga Dni. 1800, a ostalo će mu se isplatiti u budućoj godini.

Ove je godine gđa. Ana udova Abranović darovala crkvi dvije lijepe nove rokete u vrijednosti od Dni. 300 - Vrijedno je zabilježiti i to da je dne. 4. kolovoza ove godine oko 3 sata popodne padala ovdje strašna tuča, kakove ni najstariji ljudi ne pamte. I ono malo usjeva, što je preostalo od strašne suše, koja je ove godine vladala, uništila je tuča. I jer je narod mnogo ove godne stradao od silne suše i ove tuče, darovi za crkvu počeli su sve slabije pritjecati. Dao Bog da na godinu bude bolje.

Godina 1939.

Ove godine dne. 1. lipnja počastio je ovu župu Prečasni Gospodin Mirko Kapić, kanonik zagrebački i arhidjakon komarnički. Došao je, da prema odredbama Zagrebačke sinode od godine 1925. obavi kanonsku vizitu ove župe, koja takodjer spada u arhidjakonat komarnički. Tom je prigodom Prečasni Gospodin vizitator pomno pregledao crkvu, župni stan, gospodarske zgrade i vrt. Crkvu je pronašao urednu. Glede gospodarskih zgrada i ograde vrta, koje su u vrlo trošnom stanju odredio je da se mora sve to dijelom obnoviti a dijelom popraviti i dao je župniku naputak kako da

to izvece. Pregledao je sve matične knjige i crkvenu blagajnu i sve je pronašao u redu, te je župniku izrazio svoje zadovoljstvo. Obavivši tako kanonsku vizitu ove župe, otišao je Prečasni Gospodin u Pitomaču.

Inače se ove godine nije ništa desilo, što bi bilo vrijedno da se ovdje ubilježi.

Godina 1940.

Kako župna crkva baš ne obiluje na crkvenom ruhu i sakramentima, to je pobožna župljanka Marija udova Cugovčan kbr. 502. nabavila na svoj trošak od "Naše Sloge" u Ljubljani 1 kazulu bijele boje sa pripadcima za svotu od Dni. 1735. Kazula je ukusno izradjena od čvrste tkanine, pa će poslužiti dulji niz godina. Dobroj darovateljici ovdje neka bude izrečena srdačna hvala, a od Svevišnjega neka bude obilno naplaćena za ovo dobro djelo.

Godina 1941.

Ništa ne može trajati za uvijek, tako i žaluzije na tornju crkve. Izložene vjetru, kiši, snijegu, istrunule su, pa ih je trebalo zamijeniti sa novima i to na sve četiri strane tornja. Tu je posao povjerio crkveni odbor domaćem stolaru Mati Derežiću. On je iz svoga drva načinio nove i lijepo izradjene žaluzije i obojao ih svijetlo-zelenom bojom i postavio ih na toranj uz cijenu od Dni. 1330. koja je svota isplaćena iz dobrovoljnih darova župljana.

Ove godine nabavljena su prema nalogu Preuzvišenog Gosp. Nadbiskupa Dra. Alojzija Stepinca "Čitanja i Evandjela" od sveučilišnog profesora Dra. Nikole Žuvića za porabu kod službe Božje. Knjiga je uvezena u platno i stoji Kn. 130, koji su isplaćeni iz crkvene blagajne.

Godina 1942.

Uslijed inflacije novca počeli su župljani nešto obilnije prinositi novčane darove crkvi. Da donekle doskoči nestašici na crkvenom ruhu i sakramentima nabavio je župnik ove godine od časnih sestara milosrdnica u Zagrebu slijedeće predmete:

1 albu sa širokim čipkama za kuna	1780
1 albu sa srednje širokim čipkama zakuna	1660
2 albu sa užim čipkama za kuna	3080
1 roketu	800
2 rokete za ministrante	700
1 fino izvezenu štolu za svečane god. 1080	
1 običnu bijelu štolu	235
2 bijelo-ljubičaste stole	1040
1 crnu štolu (samet)	200
2 humerala	260
6 purifikatora	340
4 lavabo rupčica	140
1 Missale Romanum od knjižare Marulić	1300
Svega	12. 635. Kn.

Sve je to isplaćeno iz dobrovoljnih prinosa. Narod je bio vrlo zadovoljan, kad mu je župnik u crkvi pokazao novo nabavljene stvari za crkvu. Tom je prigodom župnik pohvalio župljane da i dalje rado prinosе svoje darove crkvi, jer će svi njihovi darovi biti upotrebljeni na slavu Božju i na korist crkve.

Godina 1943.

Darovi župljana počeli su ove godine obilno pritjecati. Stoga župnik odluči da se lati teškog posla - obnove crkve. Prem je iznutra dobra, do građevnog i inog materijala teško se dolazi, no ipak stvori plan, po kojemu će - dadne li Bog blagoslova - početi obnavljati crkvu. Dakako ne sve odjednom, već postepeno. Najprije po tom planu dolazi na red proširenje sakristije, zatim podignuće

trećega oltara u crkvi (jer su do sada bila samo 2: glavni i pobočni) zatim, novi veliki oltar, nove klupe, bojadisanje crkve, u kad se bude crkva uredila iznutra kako treba, preći će se na njezinu obnovu izvana. On je taj plan župljanima razložio i zamolio da ga podupru u njegovom nastojanju.

Župljani se dragovoljno odazvaše pozivu župnika. Sredinom kolovoza na vijesti župnik župljanima da će se doskora početi sa proširenjem sakristije i zamoli ih da daruju u tu svrhu drvene gradje, kao grede, rogove, dasku. Zamoli takodjer i domaće obrtnike, zidare, stolare i druge, da i oni pomognu svojim radom na proširenju sakristije. Župljane je zamolio da dadu što više radnih težaka ????. Nacrt za proširenje sakristije po napatku župnika, načinio je domaći zidarski majstor Mato Posavec besplatno, pa mu se ovdje ubilježuje zahvalnost za taj posao. Cigle je bilo već od prije darovano, župljani darovaše u drvu, a što nije bilo dovoljno kupljeno je od državne šumarije. Izdušno pomagaše izgradnji sakristije domaći lugari imovne Općine Gjurjevačke Ivan Hegeduš i Gjuro Štefanić koji na svoju ruku iz šune "Hrastina" dadoše nekoliko lijepih stabala koja su upotrebljena za daske i letev, koje su bile ispiljene na domaćoj pilani Mije Kovačića. Kad je bio prikupljen sav materijal naročito crijep, (iz tvornice cigle "Mišolinovcu") i cement- 7. rujna počelo se rušenjem staro, tijesno i vrlo nezgodno sakristija. Rušenje su obavljali sami župljani pod vodstvom i nadzorom majstora Mate Posavca. Prema nacrtu sakristija se ima proširiti prema zapadu i dobiva posebno prizidjeni ulaz. Rušenje zida stare sakristije bilo je vrlo teško jer je zid bio čvrst i solidno zidan pa se cigla od cigle teško skidala. Naročito u temeljima je zid bio tako čvrst, te se u oće nije dalo vaditi cigla, pa su se tim vadjanjem koje bi iziskivalo mnogo muke, ne gubi vrijeme, ostavljena je cigla u temeljima, Rušenjem starih zidova sakristije dobih se mnogo dobre cigle za gradnju nove sakristije. Kad je slavni zid bio maknut, počelo se zidanjem nove proširene sakristije. Najprije budu načinjeni temeljki od betona a zatim se nastavilo zidanjem. Kad su zidovi bili gotovi, bude na njih postavljena drvena gradja, koju je uz pomoć župljana vještih u tesanju izradio dobro i solidno tesarski majstor Stjepan Derežić. Dovrattske i doprozorske (???) izradiše besplatno stolarski majstori Josip Kovačić, Ivan Derežić i Mato Derežić iz crkvi darovanog a ponešto i kupljenog materijala. Kao zidari sudjelovali su kod gradnje sakristije svi domaći majstori od kojih su neki po jedan a neki po dva dana radili a ti su bili: Franjo Kovačić, Vinko Halusek i Ivan Peić sa dva dana besplatne radnje, a Mato Škriljak, Štefo Matan, Ivan Drvenkar, Mato Siglec, Nikola Kovačić, Jakob Matan i Mato Živko sa jedan dan besplatne radnje. A najveći dio ručnih težaka dadoše besplatno župljani sami, od kojih neki po dva a neki i po tri dana besplatno radili kod gradnje, a veliko mnoštvo ih je radilo po jedan dan besplatno. Svima i majstorima i težacima i koji je god doprinio ma i najmanju u tomu kod ove gradnje neka bude ovdije za sva vremena izrečena hvala i Svevišnji neka svima naplati. Na tavan sakristije postavljen je beton debel 5 cm. da štiti dske od eventualnog zapuha snijega u zimi. Betonski pod u sakristiji tamno bojadisan postavili su zidari Vinko Čoklo i Nikola Kovačić. Okvire za dva velika prozora od sjeverne strane za manji prozor sa istrošene strane kao i dvojna vrata, dvokrilna visoka iz sakristije u svetište i manja staklena na ulazu iz hodnika u sakristiju izradio je stolar Mato Derežić. Pošto je u sakristiji na istočnoj strani izveden dimnjak nabavljena je kod domaćeg trgovca ukusna bijeloemajlirana šamotna peć za kn 20 000 i kako je sakristija polovicom mjeseca prosinca bila gotova, samo je bojadisanje prozora ostavljeno za buduću godinu. Kako se nova, prostrana, zračna i svjetla sakristija svidjela župljanima dokazuje najbolje to, što se počela nedjeljom i blagdanima dupkom puniti narodom obojeg spola kod rane i poldanje službe božje. Naročito u zimi jer je u njoj toplo. Narod je na molbu župnika darovao drva za sakristiju, pa nova, izvrsna peć grije obilno ovu lijepu prostoriju. I tako je hvala Svevišnjemu, župniku uspijelo da izvede prvi dio osnove za obnovu crkve. Mnogi, koji su za službe Božje polazili na kor preseliše se sada u sakristiju, a mnogi takodjer iz same crkve dolaze za službe Božje u sakristiju, tako tu je sada u samoj crkvi prostranije. Još je nabavljena za sakristiju i viseća lampa za kn 200. Cijela ta gradnja sakristije stajala je kn 263.121.80 -

Godina 1944.

Pošto je sakristija godina 1943. proširena i dovršena trebalo je bojadisati prozore i vrata na sakristiji. To je izveo stolar Mato Derežić u proljeće ove godine. Za taj posao nije bio posebno plaćen jer bio uključen u pogodbu za izradbu prozora i vrata. Isto tako su bojadisana i vrata dvokrilna velika i staklena manja. Budući je u zimsko doba iz godine 1943. na 1944. mnogo snijega prodrlo kroz pukotine crijepa na krovu sakristije na tavan iste, a nije se mogao izbacati napolje jer

nije ostavljen nikakav ulaz na tavan sakristije, to je župnik dao po stolaru Mati Derežiću načiniti treći prozor na sredini pročelja sakristije. Prozor je nešto manji od onih ispod njega, no načinjen je u istom obliku poput ostalih t. j. sa lukom na gornjoj strani, te daje sakristiji mnogo lijepši cjelokupni izgled. Taj je prozor načinjen u tu svrhu da se može krozanj unići na tavan sakristije i ako bi snijeg opet prodro na tavan da se može izbacati napolje. Po župnikovoj osnovi za obnovu crkve trebalo je sada podići drugi pobožno oltar u ladji crkve na strani evandjelja. No da se to može izvesti trebalo je prodikalnicu koja je bila na strani evandjelja, maknuti na drugo mjesto jer se radi nje ne bi mogao postaviti oltar koji se imao podići. Prodikalnica je dakle premještena sa svog prijašnjeg mjesta na stranu epistole i to na zidani stup, koji dijeli svetište od ladje. kad je to bilo dovršeno počelo se odmah sa zidanjem podnožja i menze za novi oltar. Zidarski posao oko premještanja prodikalnice kao i zidanje podnožja i menze za novi oltar izveo je zidarski majstor Mato Posavec. Dočim je nove stube za premještenu prodikalnicu kao i ostali stolarski posao oko premještanja prodikalnice izveo stolar Mato Derežić. Ogradu perde na stube na prodikalnicu izgradio je po nacrtu župnikovu kolarski majstor Franjo Gluhak. Početkom rujna bude sakristija ponovno ovapnjena. A u novu sakristiju trebalo je postaviti i žlijebove a i očistiti sve ostale žlijebove na crkvi. Taj posao povjeren je Mati Korpariću limaru u Pitomači. On je načinio nove žlijebove na sakristiju i na ulazni hodnik sakristije i očistio ostale žlijebove okolo crkve uz cijenu od k 63.500. Pošto je još g. 1943. 20.8. znanc župnikov u aposvojeni roditeljima porijeklom iz Sesveta godp. Josip Posavec privatni činovnik u Zagrebu zajedno sa svojim bratom Vladimirom i prijateljem Slavkom Čičak obojicim iz Zagreba, darovao za podignuće novog oltara kn 120 000 to je još 20.8. 1943. gradnja novog oltara povjerena stolaru Ivanu Miklavčiću iz Kloštra koji je g. 1984.?? izradio pobožni oltar sv. Stjepana Kralja uz cijenu 100 000. Prema pogodbi novi oltar je imao bit zgotovljen i postavljen do 2. veljače 1944. No spomenuti majstor Miklovčić nije do pogodjenog roka zgotovio novog oltara. Bio s njim natezanja jer je za svoj posao tražio povišenje cijene od kn. 15000 koju povišicu mu je morao crkveni odbor konačno odobriti samo da što prije oltar dovrši. Napokon koncem rujna bude oltar dovršen i 30. 9. ove godine, dakle nakon više od godinu dana poslije pogodbe, potavljen na već od prije zgotovljeno podnožje. Oltar je lijpo izradjen te su župljani kad ga u crkvi vidješe postavljenoga bili vrlo zadovoljni i radosni. Taj je oltar župnik dao podići naročito zato da se na njega prenese u prednju udubinu kip Majke Božje, Kraljice sv. krunice, koji stoji na velikom ili glavnom oltaru još od godine 1897. a koje su je dobio iz Beča od tvrtke Zambach i Miller uz cijenu od 194 forinta aush. or. blagoslovljeni župnik Rikardo Filipašić. Novi dakle taj pobožni oltar, biti će oltar Majke Božje, kraljice sv. krunice, a na glavni oltar koji se takodjer ima od nova podići ima se postaviti slika Sviju Svetih kao tibularna župne crkve i glavnog zaštitinka crkve. Ta se slika za sada nalazi na zidu u svetištu iza glavnog oltara te se gotovo i ne opaža, da postoji. Novi je dakle oltar postavljen- ali nije zgotovljen. Treba u nj postaviti još dva kipa sv. Lucije, jer je nekad u staroj crkvi postojao oltar sv. Lucije, a u sadanjoj njezina slika na zidu, i kip moderne svetice Božje sv. Terezije od maloga Isusa. Za tim treba ornamente iza oltara pozlatiti i na oltar potaviti, pa novu stubu ukusno pred oltarom izgraditi a tu za sada u ovim teškim ratnim okolnostima nije moguće izvesti, a i sredstva novčana su već ove godine dosta iscrpljena pa treba prikupljati nova. Ukupni izdatak oko obnove crkve u ovoj godini iznosio je kn 284.740. -

Godina 1945.

Pod jesen godina 1944. župnik je teže oboli na želucu. Nije mogao jesti, što je pojeo, povratio je i napresdtano je osjećao bol u želucu te je vidno tjelesno propao k tome teške ratne prilike - ta ovdije je koncem 1944. i početkom 1945. bila ratna fronta i život je postajao sve nesusniji. S toga on odluči da će bar za neko vrijeme napustiti i skloniti se u Zagreb da ondije liječi svoju bolest i da živi mirinijim životom. Dne 4. siječnja i.g. pokupivši nešto živežnih namirnica odputi se u Zagreb, dok je veći dio pokušva uklonio kod nekih župljana u selu. Došavši u Zagreb prijavio se kod Preuzv. Gosp. Nadbiskupa, koji mu podijeli dopust. Na mjesto njega bude privremenim upraviteljem za ovu župu imenovan veleč. g. Alojzije Stella župnik u Kloštru, koji će dobiti kapelana, da vrši duhovnu službu u Sesvetama. No jer kapelan nije tako brzo stigao, vršio je duhovnu službu u Sesvetama veleč. g. Petar Široki, kateheta u Pitomači sve do konca travnja. U to je prispio u Kloštar kapelan, Slovenac, veleč. g. Alojzije Kovačić, koji dodje u Sesvete i vršio je službu duhovnu ovdije sve do početka mjeseca lipnja. U svibnju je župnik Blažeković zamolio nadb. duh.

Stol da ga umirovi. I doista dekretom od 18. 5. 1945. br .4050 bude on stavljen u privremeno stanje mira, a upraviteljem župe u Sesvetama bude imenovan veleč. Don Bartol Ganza, svećenik nadb. Splitske koji početkom lipnja preuze upravom sesvetske župe. Medjutim umirovljenom župniku Blažekoviću nije bilo opstanka u Zagrebu jer je državna vlast zahtijevala da mora ići natrag u mjesto svog zadnjeg prebivališta u Sesvete. On se morao tome pokoriti a novoimenovani upravitelj župe u Sesvetama gosp. Ganza zahvali se na upravi te župe u korist umirovljenog župnika Blažekovića koji se u Sesveta morao vratit. Dekretom nadb. duh. Stola od 9. VI. 1945. bude on imenovan upraviteljem župe u Sesvetama a gosp. Ganza bude imenovan upraviteljem župe u Pitomači. Već 7. srpnja se bivši župnik Blažeković vratio u Sesvete, a 8. srpnja u nedjelju služio je nakon izbivanja od 6 mjeseci opet sv miszu u svojoj staroj župi. Župljani su bili nad njegovim povratkom obradovani i obasuš raznim živežnim namirnicama tako te nije morao oskudijevati i gladovati kao u Zagrebu. Župni stan našao je popravljen i za stan sposoban, ali ograda oko dvorišta i vrta bijaše sasvim razorena. Krov nad štalom koji se uslijed trulosti materijala u studenu mjesecu 1944. jedne noći sam srušio, bio je sada u još gore stanju. Medjutim upravitelj župe bio je sretan što ima krov nad glavom. I tako se on opet u svom starom stanu u kom je proboravio 35 godina opet smjestio. Najprije je dao očistiti bunar koji već dugo vremena nije bio očišćen. Baš u to vrijeme mijenjala je državna vlast F.N.R.J. kunske novčanice u nove dionarske u omjeru 7:1000, te je upravitelj 9.srpnja primio od crkv. odbora dni 585 crkvenog novca, grobljanskog dni 77, dobrovoljnih darova župljana za onovu crkve dni 10 124- župljani su i nadalje doprinosili svoje prinose- poamlo- za svoju crkvu. U mjesecu rujnu pogodi stolara Matu Derežića za dni 6000 da načini jednu ispovjedaonicu koju ova crkva uopće još nikada nije imala jer nije nigdje bilo za nju mjesta, a sada ga ima dovoljno u sakristiji. Ispovjedaonica ima biti napravljena po uzoru ispovjedaonica u župnoj crkvi u Kozarevcu uz neke preinake. Od jedne stare debele hrastove grede sa porušenog jednog mosta, koju je crkvi darovao predstojnik obćine Jakob Rep, budu ispiljene daske, a još neke prikupljene i busdu predane majstoru za izradbu ipovjedavnice koja je prema pogogdbi imala biti sagrađena do adventa ove godine. Ali nije bila gotova, pače ni za početa ni do konca godine. A pošto se dobrovoljnih prinosa opet sabrala prilična svota odluči upravitelj župe nabaviti i kipove sv. Lucije i sv. Male Terezije. Tu svrhu obratio se on na neke u studenom mjesecu tvrtke glede dobave tih kipova. Najpovoljnija mu je ponuda stigla iz Ljubaljane od tvrtke "Naša sloga", koja obeća dobaviti rečene kipove u visini od 130 cm, umjetnički izradjene, fino polihromirane uz cijenu od dni 19 000. Upravitelj župe prihvati ponudu i pogodi kipove uz gornju cijenu i da imadu biti gotovi i poslani do 1. veljače 1946. I tako sada i upravitelj župe i župljani dočekaše konac godine 1945. u iščekivanju nove ispovjedavnice i novih kipova za novi oltar u svojoj župnoj crkvi. U ovim teškim poratnim vremenima svakako je i to korak napred u izvedbi osnove obnove crkve.

Daljnji popravci na župnom stanu i na crkvi.

Godine 1894. popločena je u župnom stanu ku,
činja cementirani pločama. Godine 1895. poplo-
čen je stičnini pločama krstik u župnom sta-
nu, koj' prama nek, ipak je stekao line u,
svim drugo line, nego što ga imas prije, kad je
bio popločen nevaljalom ciglom kao i kuhinja.
Jedino je spušteno kivi komeš baran - Pula,
na se Provišta - a to je razlika nespretnoga ki-
Pula Veneta Cipere, rođen Virovitičana, koj' u
stbi vrlo površno radi; on kako je jedini iz,
svim riber ovdje u mjestu, mora u ga se riber,
stke poslove upotrijebiti. - Godine 1896. pregotovi-
ta je štala u župnom Provi. - Iste godine kon-
cem najma otajavisanu su me zolu i hotinici
u župnom stanu na mjestu od 40 for. (vols jeftina).
Raznja je njus obavisan obitku Schmidt iz Tiro,
vitiče po ovom kalpi Karolu Gerdemier rođen
Kamianen. - U listopadu iste godine pregotovi-
ta je župna crkva i župni stan (sacram);
načinjena su stube na alatu sa Provištne stke,
me (ali ove spuštenne po Veneta Cipere kao gore,
pa se se morati s kumija popraviti). Isto je
tako načvrsta (nadbohtana) zahotiska jama,
koja je prije bila samo pokrivena mehtak.
vismu u pola poulini mostnicama - prava
negota na župni dvor.

Na namisniji svih Proškova bio je saopisan
gradjevni namet.

Spomenica župe Svih svetih Podravske
Sesvete str. 36 (faksimil). U arhivu
župnog ureda u Podravskim Sesvetama.

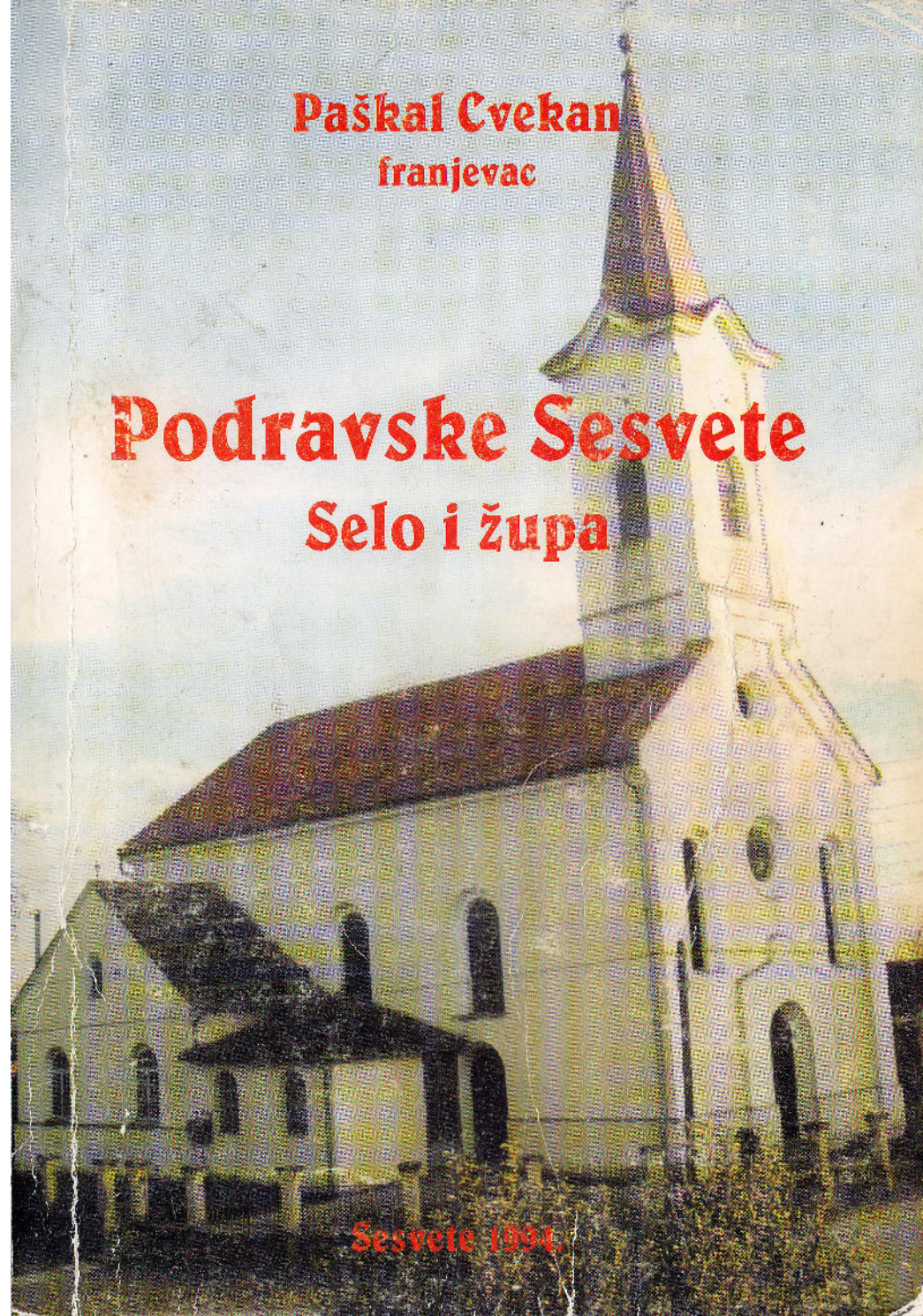

Franjevac Paškal Cvekan (1913. - 1998.), rođeni Podravec iz Ferdinandovca. Autor je i 50-ak raznih monografija, raznih tematika, od povijesnih do duhovnih. Tako je, kroz četrdesetak godina svojega rada obradio povijest gotovo svih podravskih naselja od Đurđevca do Virovitice. Jedan od posljednjih radova je njegova knjiga "Podravske Sesvete - selo i župa". Cvekanovi radovi povijesnog tipa nedvojbeno su često vrlo važni, jer je on o nekome naselju, župi ili općini po prvi put obradio i objavio nešto konkretno i cijelovito. Tako je i navedena knjiga o Podravskim Sesvetama izuzetno važna za ovaj kraj, pa ju donosimo u originalnoj verziji. Ova je knjiga nezaobilazna prilikom proučavanja povijesti Podravske Sesvete i okolice.

Paškal Cvekan
franjevac

Podravske Sesvete

Selo i župa

Sesvete 1991.

Paškal Cvekan, franjevac
PODRAVSKE SESVETE
Selo i župa

Paškal Cvekan, franjevac
PODRAVSKE SESVETE
Selo i župa

Izdaje i odgovara:
PAŠKAL CVEKAN
Zvonimirov trg 8. Virovitica

Lektor i korektor:
SLAVKO KIRIN

Tehnički urednik:
STJEPAN AČ

ISBN 953-6340-02-x

Tisak: "Prosvjeta" Bjelovar, 1994.

Paškal Cvekan
franjevac

PODRAVSKE SESVETE

Selo i župa

Povijesno-kulturni prikaz uz
660. obljetnicu spominjanja Seseveta
(1334-1994), 300. obljetnicu postanka
današnjih Seseveta (1695-1995) i 110.
obljetnicu postanka župe (1885-1995)

Podravske Sesevete 1994.

Moto:
- Ljubav razgrće stope života
što ih život u vremenu
prolaznošću želi zasipati

UVOD

Marom pisca mnogih monografija i povijesnih spisa o. Paškala Cvekana, franjevca, izlazi na svjetlo dana i ova knjižica. Ispod pera vrijednog pisca iz mraka daleke prošlosti izranja i župa Podravske Sesvete. Tako saznajemo, da se u najstarijem popisu župa zagrebačke biskupije iz godine 1334. spominje i župna crkva Svih Svetih u blizini kaštela Gorbonuk. Ta župa je bila najbliža dvjema župama i to sv. Hadrijana (današnji Oderjan) i sv. Nikoli (današnji Prugovec) sada sela u župi Kloštar Podravski. Do turskih osvajanja imamo još jedan spomen župe Podravske Sesvete, a to je godina 1501.

Padom Virovitice god. 1552. zatutnjalo je tursko kopito i ovim krajevima, te prestaše postojati mnoge župe, a među njima i župa Svih Svetih u Podravskim Sesvetama. Strah pred Turskom silom natjerao je stanovništvo u bijeg i gdje je do tada cvao bujni vjerski život zavladała je pustoš, kroz 132 godine.

Kad je god. 1684. od Turaka oslobođena Virovitica, ovaj kraj počinje ponovno oživljavati. Među prvim naseljima, koja su ponovno oživjela nalazimo i Podravske Sesvete. Spominju se već god. 1695. Dakle pred 300 godina. Trebat će dugo vremena da se mjesto opet oporavi. Kada je god. 1702. u Kloštru Podravskom osnovana župa sv. Benedikta, toj župi pripada i naselje Sesvete. Osamdeset godina iza toga Sesvete su imale 80 kuća sa 615 duša. Dana 8. XII 1885. god. odjeluju se Sesvete od župe Kloštar Podravski te postaju samostalna župa Svih Svetih, sagrađena god. 1878. postaje župna crkva, što je i danas.

Župa Podravske Sesvete danas je po broju župljana isto onako velika kao što je bila prigodom svog osnutka pred 110 godina. Nadamo se da će župa ponovno rasti i da će još dugo živjeti te da će sveti trag vjere ostati trajno ovdje na obalama hitre Drave pod zaštitom i zagovorom Svih Svetih.

*Tomislav Hrupec
župnik sesvečki*

POGLED U PROŠLOST

I ako se ljudski život odvija između prošlosti, koje više nema i budućnosti, koja još nije, samo je čovjeku vlastito da se u sadašnjem trenutku snagom razmišljanja može okrenuti u daleku prošlost i sabirući mnoge pojedinosti prošlih sadašnjosti sastaviti sliku te nepoznate prošlosti. A sve to s nezasitnom željom da ispita temelje, na kojima počiva, razvija se i raste njegova životna sadašnjost i prestaje biti budućnost.

Ljudsko djelovanje je slično ali nije isto i istovjetno. Sve se mijenja, razvija se, raste, diže se i pada, ide, žuri se, napreduje, postaje drukčije. Zakon je to prostorne i vremenske uvjetovanosti ljudskog života i rada. I zato: sličnost nije istovjetnost.

Svjetlom razumnosti samo je čovjek sposoban postavljati pitanja i tražiti odgovore. Nebrojeni - zašto? traže svoj-zato. I kad najsposobniji od ljudi-učenjaci-postavljaju pitanja velikoj prirodi i dobivaju odgovore, koji su duboko razumni znak skladnosti i uzakonjenosti, s pravom zaključuju da se na dnu cjelokupne pojavnosti svijeta svemira i života nalazi Inteligencija, živi i razumni, osobni Netko, Istina, koju učenjak nazire prisutnu kao iza zastora, privlači ga, dobiva odgovore, ali nikada posljednji i zato može neprestano dalje tražiti. Odgovori koje je dobio uvjetuju izgradnju tehničkih naprava, mnoštvo strojeva, kojima ljudi olakšavaju uvjete svoga životnog rada u privređivanju potrebnih sredstava za život. Iz toga opet slijede novi i složeniji oblici na svim područjima ljudske djelatnosti i traže nove međusobne odnose - nove društvene oblike međuljudskog saobraćaja. I zato: prošlost ne može biti i nije istovjetna sadašnjosti, ali ni sadašnjost po svojim sadržajima djelovanja ne može ništa oduzeti prošlosti, jer jednom učinjeno, ostaje u svojoj prošlosti nepromjenljivo. I sadašnjost je objektivna, poštena, ako prošlo promatra očima sadašnjosti i nikada prošleme ne pridjeva želje i gledanja svoje sadašnjosti.

x x x

Pogled u prošlost je uvijek zanimljiv i privlačan, ali ne samo zato, jer otkriva neke sadržaje ljudskog djelovanja. Zanimljivost i privlačnost prošlosti počiva na snazi svjedočanstva da je čovjek uvijek i u prošlosti kao i u sadašnjosti - potvrđivao kao čovjek, upravo po tome što je cjelokupnom svojom djelatnošću svjedočio, kako je sposoban vladati i prirodom i samim sobom, ali

ne snagom svojih tjelesnih, fizičkih sposobnosti, nego snagom svjetla svoje razumnosti i sposobnošću samoodređenja u djelovanju - slobodom volje. Shvaćanjem odnosa između uzroka i posljedice kao i snagom samoodređenja u djelovanju čovjek se od prvih početaka svoje pojavnosti u vremenu i prostoru potvrđivao kao biće koje prema svemu oko sebe i prema samome sebi može zauzeti stav, koje svoju tjelesnu nediferenciranost- jer čovjek po tijelu za razliku od svih živih bića nema osiguranu životnu egzistenciju (zaštita tijela, sredstva za obranu i pribavljanje hrane)-uspješno nadomješta upravo ovom svojom duhovnom bitnošću koja ga izdiže nad sva živa bića.

Čovjekova sposobnost - vladati prirodom i uspješno sebi osiguravati sva sredstva za tjelesno uzdržavanje, samo je jedan vid čovjekova djelovanja i to - najnesavršeniji, premda koristan i potreban. Materijalna dobra zadovoljavaju tijelo i tjelesne potrebe, ale ne ono duhovno u čovjeku, gdje se istina spoznaje i dobro ljubi. Čovjek nije samo potrošač nekih materijalnih dobara i nije sam. A upravo ovo saznanje da nije sam i ne može postojati bez drugih -bez odnosa prema drugima, koji su isto kao i on - sami svoji, razumni i slobodni, unutrašnji-osobna bića, koja žele spoznavati i ljubiti, biti priznavani i poštivani, subjekti a ne puki predmeti, koji služe i po kojima se gazi.

Prošlost svjedoči a sadašnjost potvrđuje da svaki čovjek nosi u sebi bogatsvo unutrašnjeg života, u koji drugi silom i bez njega ne mogu ući. Svaki je čovjek tajna koju drugi bar malo otkrivaju, ako su spremni odreći se njena posjedovanja. Ljudski su odnosi međusobni odnosi, a ovi su mogući i ostvarljivi samo humanim djelovanjem, koje znači: besplatnost, smješak dobrote i plemenitost, spremnost potvrđivanja, davanje i ljubav. Čovjek u njegovu unutrašnjem biću nitko ne može prisiliti da misli ili da hoće što sam neće. Kao osobno biće čovjek se može sam otvoriti, otkriti, očitovati, objaviti i dati. A tako čovjekovo djelovanje mogu drugi primiti samo onda, ako se i sami daju bez želje za prisvajanjem i posjedovanjem. Budući da su prave ljudske vrijednosti - ono humano - obilježene nazivnikom besplatnosti dara i ljubavi, one su uvijek općenite ili ih nema. I zato: prošlost nam otkriva da čovjek koji se neljudski, sebično i posvojno odnosio prema drugima, gledajući u njima predmete i sredstva svoje veličine, i sam sebe ponizivao, sramotio i rušio u svom čovještvu.

x x x

Gledanjem u prošlost čovjek ne želi živjeti životom čovjeka nesavršenih, primitivnih tehničkih mogućnosti. Ne želi se vratiti u djelatnost motike i kose, sjekire i pile, nareda i kolovrata, preslice i stupe, trlice i predje, konoplje i lana. Ne želi jesti kukuruzni kruh, žgance od heljde, kašu od prosa i svakog proljeća prenašati stajsko gnojivo u primitivno iskopanim jablanovim struganjama po brazdama njive u vrijeme sadjenja krumpira i kukuruza, a najmanje pak sam sebi za zimskih mjeseci tkati i šivati košulje i gaće, praviti grablje i vile, tesati trupce i slamom pokrivati kuće i štaglje. Ne oduševljavaju ga drvenjare s visokim i niskim tramovima, a najmanje ognjišta gdje dim tjera suze iz očiju i ljeti i zimi. Ne privlače ga ni močvare i bereki, mrtvice s davljenjem, stoke u živom blatu, a ni strah od poplave i drndanja okovanih kola po blatnim i izrovanim putevima, premda u tome ima ljepote i čari za pjesnike i naivne slikare.

Pogled u prošlost želi oživjeti sjećanje onih vremena na određenom prostoru zemlje, gdje se čovjek doduše borio za svoj ljudski opstanak kao i mi danas, ali u toj borbi i hrvanju, nije ipak mogao zatonuti u sebi i naravne potrebe svoje ljudske naravi, da nije sam i da sam sebi nije dostatan. Čovjek prošlosti nije mogao zanijekati, da je trodimenzionalno biće i da mu se životno djelovanje nužno mora odvijati u tri pravca: u odnosu prema svijetu kao nižemu od sebe, prema sebi sličnima i jednakim i prema višem od sebe. Zato je njegovo djelovanje uvijek nosilo biljeg: materijalne, socijalne i kulturne djelatnosti. Ova tri bitna svoja životna odnosa čovjek ne može ukloniti ni izbrisati a da ne prestane biti čovjekom.

I dok u odnosu prema svijetu stvorenja vrijedo ono: zavlada i zagospodari, a prema sebi jednakim-prema ljudima-poštivaj i u zajednici a njima zavlada, u odnosu prema Najvišem čovjeku se osjeća ograničen i zato nužno ovisan, traži vezu, nastoji uspostaviti saobraćaj, jer je upravo Najviši i Neograničeni, živi i osobni Netko, Prisutnost koja sve ispunja, temelj čovjekova postojanja i utemeljenost čovještva u čovjeku. Čovjek postaje čovjek u sebi i u odnosu prema drugim ljudima upravo po svome odnosu prema Najvišem, kojega spoznaje kao Stvoritelja, Zakonodavca i dobra Oca i želi uspostaviti saobraćaj djelima poklonstvom, zahvalnosti, prošnje i kajanja-djelima religiozne službe. Bez Boga nema ni čovjeka, jer samo Stvoritelj

kao osobni i živi Netko, koji neprestano daje i potvrđuje čovjeka u postojanju, a to je stvaranje, izvor je u čovjeku djelovanja, koje čovjeka čini sličnim Bogu, jer izlazi iz čovjekove unutrašnjosti kao potpuna besplatnost i dar-ljubav. I zato: prošlost nam potvrđuje da je religioznost naravna potreba svakog čovjeka i kao takova trajno prisutna i neukloniva, a jer je ukorijenjena u naravi kao potreba, ne treba je dokazivati, davno bi bila suvišna, jer čovjeka ne bi više bilo.

x x x

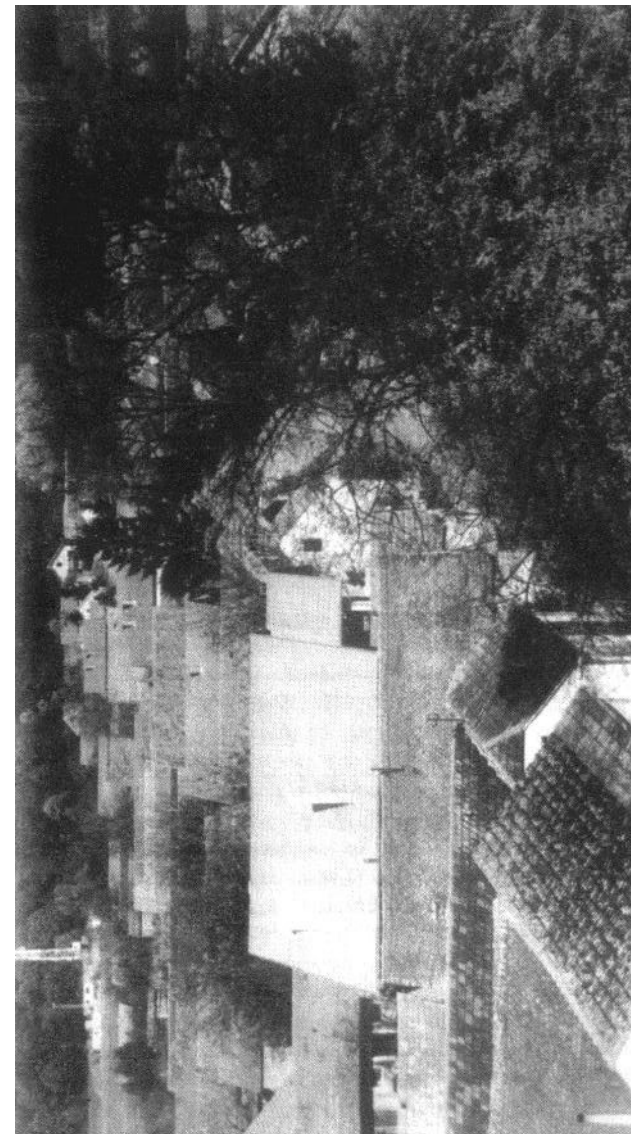
U ovom okviru misli i pogled u prošlost sela Sesvete otkrit će nam mnoge pojedinosti, koje su ne samo zanimljive nego mogu biti i korisne. Otkrit će nam kako je već sam naziv tog naselja najnesporodnije povezan s religioznošću, stanovnika u prošlosti tog sela, jer najstariji pisani spomen Sesveta kao naselje doznajemo upravo po tome, što je u njemu postojala katolička župa Svih Svetih, gdje su ljudi, ne samo naravno religiozni, nego i vjernici-Kristovi sljedbenici-kršćani, jer su štovali Boga na temelju objavljene vjere i tražili zagovor svih onih kršćanskih velikana, koji su po Bogu postali sveti-Svi Sveti.

Ove povjesne činjenice ne treba se stidjeti. Naprotiv! Prošlost od preko 660. godina ipak nešto svjedoči i znači. I vrijedno je gledati u tu prošlost, sjećati je se i razmišljati o njoj. Napose sada, kad se navršava 300 godina od naseljenja prvih stanovnika suvremenog naselja Sesvete.

Ove skromne stranice kao što je skromna i prošlost ovog naselja željele bi potaknuti čitatelje, da svoje poglede uprave na tu skromnu prošlost sela i župe Podravske Sesvete i nauče je poznavati i njome se ponositi, jer uistinu ništa nije neznatno i maleno što ljubav stvara, a poštivanje čuva i vjerno predaje novim naraštajima.

1. TRAGOVIMA PROŠLOSTI SESVETSKOG NASELJA

Sesvete su staro naselje. I premda se nalaze po strani prometnih puteva, stisnuto iu jednom nezapaženom kutu Podravine, imaju svoju povjest i svoje određeno povjesno i kulturni značenje. Napose u vrijeme turskog vladanja istočnom Slavonijom i susjednom Mađarskom, jer su neki starosjedioci Sesveta i izbjeglice iz obližnjih mjesta za cijelo vrijeme turskih nasilja boravili na Jablanovoj Gredi - danas Jablanovo - i tu

Pogled na Sesvete (Foto: S. Zvonar)

zaštićeni nepristupačnom močvarom i živim blatom Rakovke (korito Drave), potokom Rogom te gustim i neprohodnim šumama Dubovnika, služili kao veza i postaja kršćanskom narodu, koji se uz Dravu iz turske Slavonije prebacivao na slobodno hrvatsko zemljište prema Đurđevcu, Virju i Koprivnici. A služio je i hajducima, koji su povremeno s područja Virja i Đurđevca napadali turske ispostave oko Virovitice i Brezovice.

Položaj sela

I stare i nove Sesvete smještene su na najvišem pješčanom proplanku, takozvanih podravskih Peskov. Prema sjeveroistoku taj se pješčani brežuljak gubi u močvarnom tlu Dubovnika i u plavnom području kanala Rog - Strug, gdje su se donedavno još nalazile guste i neprohodne šume - poznata carska šuma - pa onda značajna Jablanova greda - Jablanovo s južne strane Roga, pa onda sa sjeverne strane Roga povjesna Rakovka, u kojoj se još i danas nađe živog blata, zatim Mekiš i Brodić na rubu šume prema Dravi. S istočne strane prema Dravi proteže se područje livada i polja, gdje Sesvećani danas imaju svoje obradivo zemljište, a nekada je tu bilo močvarno tlo. Granica je tu prema Jugu Crlenika, naselje prije Turaka, pa potok Gorbonok, koji dolazi vijugavo od Kloštra i ispod Crlenike utječe u rijeku Dravu. Po tomu potoku su se Sesvete u 14. stoljeću i obilježavale kao naselje i župa Svih svetih od Gorbonuka ili Grabonoka. Sa zapadne strane pješčanog sesvetskog brijega proteže se berek - močvarni jarak livada, a iza tog bereka dižu se i spuštaju brežuljci pjeska prema Kloštru i prema selu Batinskama i Dragancima, iza kojih je granica područja sela Kalinovca.

Sesvečki pješčani brijeg je jedan od posljednjih pješčanih nanosa podravske Sahare, za koje se učenjaci - geolozi - ne slažu, kad su nastali i kako. Vidljivo je samo to, zapaža to i nestručnjak, da su ti pješčani nanosi od Molva preko Đurđevca do Sesveta na tom području položeni u smjeru sjeverozapad i jugoistok, a ta bi okolnost stvarno mogla opravdati pomisao, da su ti Peski nastali kao posljedica taloženja živog pijeska što su ga u tercijaru ili vjerojatnije u divulijalnim interglacijarima snažni sjeverozapadni vjetrovi donosili iz mađarskih ravnica. Stanovnicima ovog kraja nije nepoznato, kako još i danas u mjesecu ožujku i travnju zna po nekoliko dana puhati upravo takav sjeverozapadni vjetar i nositi prašinu s isušenih oranica. A neku određenu ulogu su svakako

odigrali i potoci što su se s Bilogore slijevali na ovo područje i donosili obilne taloge pijeska i mulja. (Opširnije o tome predmetu možeš pročitati u knjizi: D. Feletar, Podravina, na str. 281-282. Koprivnica, 1973.)

Danas se na tome području jedva još može vidjeti zašto se ti Peski u knjigama nazivaju "podravska sahara", ali u godinama iza prvog svjetskog rata i kasnije to su stvarno bili pješčani brežuljci, žuto-sivi, pusti i bez raslinstva, slični onim saharskim dinama. Za suhih ljetnih dana prolaz puteljcima toga kraja značio je "suho blato", kojim su se seljačka kola, okovanih točkova, teže gibala nego po pravom blatu, a i jaki konji su se dobro ozojili da ih izvuku preko "Peskov". Ukoliko se danas tu ne sije žito, ne sadi duhan i kukuruz, Peski su obrasli bagremovim šumarcima i niskim grmljem, a ponegdje je već dobro porasla i borova šuma.

Naziv sela

U samom nazivu sela Sesvete sadržana je i povijest tog podravskog naselja. Ime pokazuje da je to selo što su i još dva u Hrvatskoj i u nadbiskupiji zagrebačkoj - zagrebačke i požeške Sesvete - povezano s kršćanskim blagdanom Svih Svetih. I danas kao i u dalekoj prošlosti (1334) u tome selu je Župna crkva posvećena u čast Svih Svetih, pa se po toj svetkovini - Sesvete - prozvalo i samo naselje. Značajno je da se u Podravini općenito blagdan Svih Svetih naziva - Sesvete.

Sada se uz Sesvete dodaje i ono Podravske, da se tako označi kako se to selo nalazi u Podravini i istakne razlika između Požeških Sesvete, sela u Požeškoj kotlini, i Sesveta kod Zagreba, koje se pišu samo Sesvete.

Nekada ta oznaka nije bila potrebna, jer je saobraćaj među ljudima bio ograničen, a u 18. i 19. stoljeću Sesvete su bile tek malo neznatno mjesto u Župi Kloštar i vojnička ispostava u pitomačkoj kapetaniji broj 6.

Sesvete prije Turaka

Od 13. do 16. stoljeća područje Sesveta nalazilo se u sastavu komarničkog arhidjakonata, jer su plemići Beluše Komarničani s gradovima Komarnica (kasnije Novigrad), Prodavić (danas Virje) i Đurđevac (Sveti Juraj) preko posjeda u Krninu (i danas se jedan zaselak u ferdinandovačkoj župi zove Kranjica) uz potok Bistra, pa Rog i šumu Dubovnik (i danas se tako zove) imali svoje

Park kod škole (Foto: S. Zvonar)

posjede do kanala Gorbonuk, gdje su graničili s posjedima plemića Beluša od Gorbonuka (J. Čuk, Podravina od Bednje do Vočinke i susjedna područja do polovice četrnaestog vijeka - Vjesnik Hrv. Slav. Dalm. zem. arhiva god. XVIII. broj 3. 1916. str.191). I upravo ta okolnost je razlogom da danas znamo za postojanje sela Sesvete u to daleko vrijeme srednjeg vijeka.

Pojedine župe zgrebačke biskupije plaćale su određene daće zagrebačkim kanonicima, za njihovo uzdržavanje. Da bi se znalo, koje župe moraju davati taj prilog za pojedinog kanonika zagrebačkog kaptola, biskupija je bila razdijeljena na pokrajine koje su se crkveno zvale arhidakonati, a na njihovu čelu nalazio se po jedan kanonik kaptola, kao arhidakon. Njemu su župe njegova područja - arhidakonata - doprinosile određene godišnje daće.

Kad je 1334. zagrebački kanonik Ivan Gorički arhidjakon, sastavio Statute zagrebačkog kaptola, njegove darovnice i povlastice, u trećem dijelu tog spisa donosi popis župnih crkava po arhidjakonatima, da se zna, koje su to crkve i kome moraju davati godišnju desetinu.

Područje Podravine od Jalžabeta preko Ludbrega, Koprivnice, Virja i Đurđevca do Sesveta sačinjavalo je arhidakonat Kamarcha ili Komarnicu. Naziv je po potoku Komarnici što prolazi kroz današnji Novigrad i kod Molva utječe u Dravu.

U tom komarničkom arhidakonatu kanonik Ivan navodi: - Ecclesiae autem parochiales in eodem archidiaconatu sunt - to jest: župne pak crkve u tom arhidakonatu su: "I redom navodi župne crkve i po neke kapele. Tako piše da se u Komarnici (Novigrad) nalazi crkva Blažene Djevice... Svetog Mihovila (Miholjanci), Svetog Jurja (Đurđevac), Svetog Martina u Prodačiču (Virje) i crkva Svetog Ivana u Sošicama, zatim dvije kapele svete Katarine (obje Katalene), **zatim crkva Svih Svetih u Grabonouku** (item ecclesia onmium sanctorum de Grabonouk), zatim crkva Svetog Pavla de Descha(Pavlanci u Ferdinandovcu), pa crkva Bl. Djevice u Mosini (Molve), (Iv. Tkalčić, Mon, II, pars III, str. 91. Zgb. 1874.).

Naveli smo u cijelosti onaj dio Ivanova popisa župnih crkava komarničkog arhidakonata, gdje se od crkve Majke Božje u Komarnici (Novigrad) do crkve Majke Božje u Molvama, navodi i crkva Svih Svetih od Grabonouka, da se vidi, kako je to stvarno župna crkva u Sesvetama. U redosljedu: Novigrad,

Miholjanec, Virje, Đurđevac, Sošice, obje Katalene, crkva Svih Svetih u Grabonouku, pa uz Dravu Pavlanci - onda Molve. Da su to stvarno Sesvete, bit će jasnije, ako spomenemo, da se područje Kloštra, sa svoje dvije župne crkve, crkva sv. Adrijana u Oderjanu i crkva sv. Nikole, sinova Porog u Prugovcu - nalazi tada u arhidakonatu Gušće (Guesha) i svoje priloge šalje i mora davati prepoštu čazmanskog Kptola, koji je član zagrebačkog kaptola. Čazmanski prepošt (stoji na čelu Kaptolu u Čazmi) je arhidakon arhidjakonata Szincha i Guescha) IV. Tkalčić, Mon. II, pars III, str. 83-84). Isključeno je dakle, da bi se crkva Svih Svetih nalazila na području Gorbonuka - današnjeg Kloštra. - I zato se sa sigurnošću može utvrditi da je crkva Svih Svetih od Grabonouka stvarno crkva u predturskim Sesvetama, a dosljedno da naselje Sesvete postoji od 13. stoljeća i dalje, do pada Virovitice 1552. na tom istom području gdje se i danas nalazi.

Postojanje sela i župe Svih Svetih od Grabonouka do 13-16. stoljeća potvrđuje i popis župa (plebania), na komarničkom arhidakonatu 1501., jer se u tom popisu izričito kaže : Martinus Plebanus Omnium Sanctorum ibidem" - tj.: Kod Svih Svetih župnik je Martin" (Starine 4, str. 207). Spominje se župnik i župna crkva i u istom komarničkom arhidakonatu kao i 1334. - znači da se radi o istom naselju - o našim Sesvetama. Dodamo li još i svjedočanstvo zagrebačkog kanonika Andrije Vinkovića, koji kao arhidakon komarničkog arhidakonata obilazi svoj arhidakonat i 8. 10. 1658. daje izvještaj o crkvama komarničkog i guščanskog arhidakonata pod turskom vlašću, da je "ispod Grabovnice prema rijeci Komarici crkva Svih Svetih" (Janko Barle, kad. list. 1902. broj 32 str. 410-411), potvrda je to da je crkva Svih Svetih pa dosljedno i selo Sesvete prije 1552. postojalo na tome podravskom mjestu.

Prihvatimo li i napomenu Josipa Bösendorfera (Crtice iz Slavonske povjesti, Osijek 1910. str. 257.) kad uz ono "Eccl. om. dodaje: - "Možda odgovara mjestu Grobonokjem, koje pripada gradu Sv. Đurđa (1396., 1403., 1420., 1425-26., 1469.). Ležalo je u okolici Sv. Đurđa, a sve okolnosti govore u prilog Sesveta, onda bismo imali i sigurne godine (one u zagradi), u kojima se Sesvete spominju u poveljama 14. i 15. stoljeća kao pripadno područje gradu Đurđevcu. Kasnije ćemo se pobliže zadržati i kod sačuvanog dokumenta ponovnog osnivanja današnjih Sesveta, a sada samo pripominjemo, da je i 1695. kod određivanja područja

selu Sesvete istaknuto da vlast na tom području pripada zapovjedniku grada Đurđevca, a to bi svakako bila i potvrda, da su Sesvete i u predtursko vrijeme pripadno područje grada Đurđevca i plemića Beluša Komarničana.

Sesvete u tursko vrijeme

Pod konac 15. i početkom 16. stoljeća grad Đurđevac s pripadnim imanjima, a Sesvete su najistočniji dio tih posjeda, pripada obitelji Ernušt Čakovečkoj, koja se tako zove po pokrštenom švedskom trgovcu Ivanu Ernuštu Starijemu, hrvatskom banu (+1476). Posljednji član te porodice - Gašpar, praunuk Ivana Ernušta, zvanog i Hampo (po tom i selo Hampovica), oženio je kćer hrvatskog bana Petra Keglevića Bužinskog.

Po Gašparovoj smrti, jer nije imao djece, Ernuštova imanja u Đurđevcu, Prodaviću i Koprivnici trebala su pripasti kralju Ferdinandu, jer je tako određivao zakon. Tomu se opro Petar Keglević Bužinski kao hrvatski ban, jer je sva ta imanja zaposjeo za svoju kćer Anu, koja se preudala za Ladislava Banffy od Donje Lendave. Radi prkosa i oporbe kralj Ferdinand je Petra Keglevića lišio banske vlasti, a novim banom postade 24. 12. 1542. knez Nikola Zrinski, sigetski junak.

Petar Keglević je Ernuštova imanja u Podravini držao pet godina - od 1541.-1546.. Kad je Nikola Šubić Zrinski vojskom zauzeo 1. 9. 1546. grad Čakovec i Petra keglevića živa uhvatio, sinovi Keglevići predali su Koprivnicu, Prodarić i Đurđevac. Kralj Ferdinand je potvrdio 30. 8. 1548. da je Juraj Keglević (najstariji sin Petra Keglevića, a imao ih je pet) predao "našu tvrđu Đurđevac i utvrdu Prodavić zajedno sa svim topovim, puškama i drugim stvarima u ruke Ivana Gestija i Vida Vugrinovića". Iste godine 22. 12. 1548. Ferdinand je Ernuštove gradove - Koprivnicu, Đurđevac s utvrdom Prodarić predao svome kapetanu Luki Sekelu i doznačio mu je godišnju svotu od 2000 rajnskih forinti za uzdržavanje vojnika u tim utvrdama. Sekel se morao brinuti za Viroviticu i Gorbonuk (Kloštar). (R., Horvat, Crtice iz Hrvatske povjesti I, str. 16.).

Nesloga i međusobne borbe hrvatskog plemstva pogodovali su brzom turskom nadiranj u lakom osvajanju Slavonije i Podravine. Plaćeni vojnici u utvrđenim podravskim mjestima bili su malobrojni i bez volje za borbu, jer su plaću

neredovito primali. Bez borbe su predavali gradove koje su trebali braniti, a Turci su brzo i bez zapreka napredovali. Bilo je i izdaja.

Kad je Ulama-beg iz Požege iznenada 29. srpnja 1552. opkolio grad Viroviticu, grad je 2. kolovoza pao, jer ga je Brođanin predao, a Luka Sekel piše iz Varaždina grofu Tomi Nadaždu 4. kolovoza 1552.: "Prošle srijede oni posve nevaljali ljudi, koji su bili u Virovitici, predadoše grad u ruke Ulama-bega..."(R. Horvat o. c. str.17.).

Padom Virovitice kao najjačeg uprišta u obrani Podravine nastao je sveopći strah i bježanje stanovništva. Sekel piše 6. 8. 1552.: "Turci su spalili kaštel Gorbonuk, a zatim opkolise tvrđavicu Prodavić. **Odavde i od Đurđevca pobjegao je veći dio nevoljnih ljudi preko Drave...**(R. Horvat o. c. str.17.). I premda Prodavić i Đurđevac nisu pali u ruke Ulama tom zgodom iz drugih razloga povukao iz Podravine i ostavio Đurđevac, ali ne radi pečenog piceka (Picoki), u Podravini je nestalo sigurnost, jer su Turci iz osvojene Virovitice često prodirali na to područje i činili velika nedjela. Sva naselja uz Bilogoru i uz put, koji je spajao nekadašnja naselja toga kraja, opustjela su, jer su se stanovnici ili razbježali, ili su bili od Turaka pobijeni. Činjenica je da su se neki povukli u guste šume i močvarno tlo Drave, gdje im je još neko vrijeme podržavala sigurnost neosvojena tvrđava Siget i Bobovac (najbliže mjesto u Mađarskoj preko Drave Sesvetama), te zapadnije također u Mađarskoj Breznica.

Da su upravo tu kod Sesveta prestarašeni hrvatski stanovnici prelazili Dravu i sklanjali se u Mađarskoj svjedoče nalazi zakopanih lonaca s novcima u području Crlenike i u Peskima ovoga kraja, a jednako i činjenica da su spomenuta susjedna mjesta na mađarskoj strani naseljena našim ljudima i ovi su se djelomično poslije 1687. vratili u Podravinu (brod na Dravi, Sesvete i dalje).

Kad je car i kralj Rudolf II. povjerio obranu hrvatske i slavonske krajine nadvojvodi Karlu, u đurđevačkoj je tvrdi bila posada sljedećega sastava: 4 husara, 54 njemačke slugе, (plaćeni vojnici obučeni u njemačko građansko odijelo) i 172 haramije - koji su bili obučeni u hrvatsko seljačko odijelo.

Tako sastavljena posada mogla je braniti samo stanovnike Đurđevca, da na svojim poljima rade pod vojničkom stražom danju, a noću se povlaće u utvrđeni grad. Straže su budno pazile,

da se neprijatelj ne bi iznenada približio seljacima koji su obrađivali polja, napose u vrijeme žetve i berbe. Iznenadenja i odvođenja nevinih ljudi je ipak bilo (Hrvat. o. c. str. 21.).

Jedno od podravske sela koje se djelomično ipak sačuvalo i u vrijeme turskog gospodstva, kroz 132 godine vjerojatno su ipak upravo Sesvete. Potvrđuje to i usmena predaja, koja i danas u Sesvetama živi, a po kojoj su se stanovnici starih Sesveta pred Turcima povukli na Jablanovu gredu - danas je to Jablanovo - i tu na desnoj obali Roga potoka u gustoj šumi zaštitili velikim i močvarnim područjem Rakovke, napuštenim i širokim koritom stare Drave koje i danas još djelomično postoji i ima vode i živog blata, u kojime se zna zaglibiti stoka (Spomenica, 1. str.).

Iz Jablanove Grede su stanovnici ovog malog naselja obrađivali svoja polja, kosili livade, a na šumskim proplancima su držali stoku i hranili svinje. Uz to je to malo nastanjeno mjesto poput ostalih takvih mjesta uz obalu Drave do Legerada do današnjeg Sopja, služilo za prebacivanje hrvatskih hajduka, koji su od Koprivnice, Prodavića i Đurđevca išli u tursko područje. Napose u 17. stoljeću, kad je poslije mira na ušću rijeke Žitve (1606.) nastupilo malo mirnije vrijeme, jer Turci po tom ugovoru o miru nisu kroz 20 godina smjeli provaljivati u hrvatske zemlje.

Da se na Jablanovoj Gredi, zaštićeno Rakovkom i potokom Rogom, nalazilo naselje sastavljeno ne samo od preživjelih stanovnika starih Sesveta, nego i iz drugih podravskih i slavonskih mjesta, govori i podatak da se i naziv Pitomača za današnje mjesto Pitomača prema sačuvanoj usmenoj predaji toga kraja izvodi odatle što su stanovnici iz ove divljine, močvare i šume govorili: idemo u pitom kraj - na pitomo. A činjenica pak da kanonik Andrija Vinković 1658. u svome izvještaju o crkvama guščanskog arhiđakonata pod Turskom vlašću jednostavno piše: "ispod Grabrovnice prema rijeci Komarnici crkva Svih Svetih" a kod toga ne daje oznaku, da je ruševna, kako to inače kod drugih crkava spominje, moglo bi se čak zaključiti, da crkva Svih Svetih još postoji. A vjerojatno je, da su Franjevci iz Dugog Sela (danas Lukač kod Virovitice) za koje se sigurno zna da su u 17. stoljeću u selu istih okolnosti- šuma i močvara Drave- vršilo službu u mjestu kod crkve Svetog Luke, da su povremeno mogli doći i crkvi Svih Svetih (Sesvete) u području Đurđevca ili Svetog Đure.

Takva pretpostavka nije bez opravdanja, ako se podsjetimo, da je 1665. obnovljena župa u Molvama i da je u toj

župi 1690-1691. vršio službu župnika i sam bolovao o. Luka Ibrišimović, Franjevac osloboditelj Slavonske Požege (R. Lopašić, Slavonski spomenici 17. stoljeća, starine XXX, str. 98-99, pismo 103. i 10.), onda nije teško onome tko inače pozna to područje od Molva do Sesveta i dalje uz Dravu do Dugog Sela (Lukač), da se Jablanovu gredu - crkva Svih Svetih- mogao povremeno navraćati bilo franjevac iz Dugog Sela, bilo župnik iz Molva ili pak kapelan iz Đurđevca. Upravo tim putem često je prolazio i o. Luka Ibrišimović, kad je iz Turske odlazio bilo u Zagreb, bilo u Beč ili slao svoja pisma zagrebačkim biskupima.

Pojedinosti su nam nepoznate, ali to nas ipak nesmiye smetati, da prihvatimo na još i danas živoj usmenoj predaji sačuvanu tvrdnju o postojanju sesvečkog naselja na Jablanovoj gredi, za sve vrijeme turske vladavine.

Sesvečka predaja govori o postojanju starog sesvečkog naselja u Crleniki. Kad bi se dokazalo da je na području Crlenika postojala crkva Svih Svetih, o kojoj piše kanonik Ivan 1334. i popis župa (plebanija) 1501. bilo bi to samo još točnije opravdanje za ono- crkva Svih Svetih od Grabonouka, jer s desne strane Crlenike potok Gorbonuk, Grabrovnica utječe u Dravu.

Meni se ipak čini vjerojatnije, da je crkva Svih Svetih bila i sačuvala se na sesvečkom brijegu, o kojem i danas svjedoči ona ulica: **Stara crkva.**

Povratak u Sesvete

Povijesne sudbine malih naselja povezane su sa sudbinom cijele zemlje, pokrajine ili naroda. Nakon 132. godine teškog i nenasnog životarenja među šumama i močvarama stanovnicima Jablanove Grede kod Sesveta svanulo je konačno i vrijeme oslobođenja. Poraz Turaka pod Bečom 12. rujna 1683. kad je turska sila predvođena velikim vezirom Kara Mustafom doživjela potpun rasap, od kojeg se više oporavila nije, započelo je oslobađanje i Slavonije. Hrvatski ban Nikola grof Erdody s carskim generalom Jakovom Leslijem početkom srpnja 1684. krenuše s kršćanskom vojskom iz Koprivnice preko Đurđevca prema utvrđenoj Virovitici i 15. srpnja iste godine Virovitica je oslobođena. Turci su je bez borbe predali kao što je bez borbe 2. 8. 1552. bila i osvojena. Oslobođenjem Virovitice započelo je oslobađanje i cijele Slavonije i 1691. Slavonija je konačno oslobođena i slobodna.

Oslobođenjem Podravine straha pred Turcima započinje na tom području novi život. Uništena stara naselja, sela i zaselci, ponovo se naseljavaju. Naseljavanje započinje kod Đurđevca, Virja i Molva i širi se prema Virovitici. Kako su Koprivnica, Virje i Đurđevac stare tvrđave i oslonac vojne snage u tome kraju za vrijeme turskoga ratovanja, oslobođena zemlja od Đurđevca do Pitomače postaje svojina Vojne krajine, koja na tom području provodi doseljavanje novoga življa iz područja Križevaca i Koprivnice, a ponešto i iz područja mađarskih naselja oko Breznice i Bobovca, kamo se starinačko stanovništvo iz straha pred Turcima sklonilo (Stj. Pavičić, Podrijetlo naselja i govora u Slavoniji, Zgb. 1953. str. 178 -179.). Vojna vlast uspostavlja svoje stražarnice - službene postaje (statio officialis) u Kloštru i u njih dovodi stanovništvo, koje povojničuje. Doseljene obitelji dobivaju određeno zemljište koje postaje njihova svojina uz obavezu da muški članovi služe kao vojnici Vojne krajine. Grade se nastambe za ljude i njihovu stoku. Redovito su to drvena zdanja, jer područje obiluje šumama. Oblikuju se sela, koja najprije imaju samo jednu ulicu, a onda se postepeno proširuju i rastu. Grade se crkve i osnivaju katoličke župe, jer su doseljenici katolici.

Da ovo nisu samo pretpostavke, za Sesvete postoji i pisano svjedočanstvo da su se upravo tako ponovo rodile na svome današnjem mjestu. Uz povratnike iz Jablanove grede, kojima su se pridružile i druge obitelji iz drugih mjesta, vojna je vlast kao jedini upravni gospodar toga kraja osnovala selo Sesvete. Kako je područje Sesveta i prije Turaka spadalo pod grad Đurđevac i u komarnički arhiđakonat, ono je i poslije oslobođenja Slavonije u vlasti Vojne krajine grada i pokrajine đurđevačke. I zato prema prepisu povelje, koju je izdao oberstar grada Đurđevca Hanibal Josip Heister, a čuvao ga je u Sesvetama još 1940. Ivan Šerbedija, Sesvete su osnovane - ponovo se rodile - 19. rujna 1695.

Radi važnosti i zanimljivosti vrijedno je ovaj uistinu rijedak dokument u cijelosti iznijeti. On glasi:

- Ja hanibal Josef grof Heister (a ne Kaister) cesarske i kraljeve svetlosti komornik i Oberstar grada i pokrajine Gjurgjevečke veliki kapetan i grada Virovitice i Suvoga Polja komedant, na znanje dajem svem kojem se dostoji kako je naseljeno stanovito selo imenom Sesvete zvano vu g. 1695. 19. meseca malomešnjaka (rujna). Vu sve moje krajine na kotaru

Selišće poslao sem bil geldat g. Patačić Pavla, moga vicekapetana Bokmesara (Wachmeister), vojvode i znanstvenika vu naše kraljeve Gjurjevečke, koji su mi pokazali i odlučili jedan stanovit odsek, kotar iliti među od puta, gde je Svečev Grob mesto zvano na sever obrnut se onim dolom i berekom tu do Strasnica (Batinske) na polda pak od tog Svečevog Groba onem dolom obrnut se do Bereka Grabrovničkoga (limbuš) i do potoka Katalenca, tim potokom niz Pridvorje i berekom više od Liničke i Liničkom obrnut se od poldan na Sever više onem berekom i nizinama tija do Drave i Dravom do vodovrata: daje se što (je) sve njihovo tak čisto kako neiskrčeno, tak zemlje kako sinokoše i što se vu tom kotaru zadržava njihova odvetka obojega, spola navike. Samo to da ja odzgora bdijem, da hoću i znam bolje pregledati radi međa ned Kalinovcem. Oni pak da budu dužni cesarove i kraljeve svetlosti svakom vernom junačkom službom i oružjem, da budu svigda gotovi na zapoved Gospodina Oberstara vice kapetana iliti komendanta vojvode i zastavnikom Gjurjevečki o kotomu ako bi to gradu ili varošu potrebno bilo.

Ispod je dodano: Prepisano 4. XII. 1940. iz kopije, koja se nalazi u posjedu Ivana Šerbedija. Karlo Blažeković, župnik. Prepis je dodan Spomenici župe ispred prve stranice.

Iz ove povelje izlazi:

1. Područje današnjih Sesveta službeno je odredila Vojna krajina preko zapovjednika grada Đurđevca Hanibala Josipa Heistera, koji je 1694-95. oberstar u Đurđevcu.

2. Selo Sesvete službeno se smatra naseljenim 19. 9. 1695., a to znači da sve naseljene obitelji spadaju pod vlast Vojne krajine i moraju se pokoravati izravno u svemu zapovjedniku grada Đurđevca. Muški članovi obitelji su povojničeni, nalaze se u vlastitim domovima, ali na raspolaganju vojsci u slučaju poziva na obranu zemlje ili kako to Heister veli "da budu svigda gotovi na zapoved gospodina Oberstara..." ako bi to gradu ili varošu potrebno bilo.

3. Heister je odredio i granice sesvečkog područja, na kojemu će stanovnici Sesveta imati svoje oranice, livade i šume. Polazna točka je pješčani brijeg, koji Heister naziva Svečev Grob, a Sesvećani ga poznaju pod nazivom Bogčev Grob ili i Lazarov Grob. Vrlo dobro izabrana kota. S tog mjesta gledano na Sjever desno se proteže berek i pruža se do potoka Roga i dalje do današnjih Batinski, a povelja kaže, do Strasnica. Gledano prema

Jugu granica je potok Katalenec i Grabrovnički berek, danas Limbuš do Pridvorja u Kloštru i do Pridvorja u Kloštru i do Miničke, a zatim prema Dravi i Dravom do "vodovrata", to je jarak Sigeci, kojim se voda za velike Drave vraća sve do Sesveta.

4. Sva ta zemlja, bilo da je čisto - sposobna za obradu - bilo da još nije iskrčeno, daje se na trajan posjed stanovnicima sela Sesvete. U dužnost je vojničkog oberstara iz Đurđevca da vodi nadzor i pazi međe prema Kalinovcu.

Način, kako su zemlje bile stanovništvu podijeljene u povelji se posebno ne iznosi. No, ako spomenemo da u Sesvetama 1706. godine ima 30 kuća, kako to bilježi komarnički arhijakonat 19. II. (Prot. br.92/IV. str.123 i dalje), znači da je tada na svaku zadrugu pripalo dosta zemlje i da su Sesvećani bili dobro stojeći, premda im zemlje nisu bile najbolje.

Sadržaj sačuvanog prepisa Heisterove povelje o naseljenju Sesveta i o određivanju područja, na kojemu će živjeti i raditi, nanovo rođeno selo, svakako nas veseli, premda neke stvari ostaju tamne i neodređene. Ponajprije "od puta Svečev Grob mesto zvano". Mjesto znamo. Od puta koji iz Kloštra dolazi u Sesvete, brežuljak na lijevoj strani prema sjeveru, mjesto je odakle Heister označuje granice sesvečkih posjeda. To mjesto zovu u Sesvetama Bogčev Grob ili Lazarov Grob. Dodaju, da je tu u borbi s Turcima stradala vojska nekog Lazara. Kažu da je tu zakopano i neko blago, tog Lazara. Što je zapravo u stvari, ne može se sigurno reći. A možda je tu živio i neki siromah, Bogu pobožan i sveta života, kojeg je narod u turska vremena poštivao, pa je tu poslije smrti sahranjen i mjesto je to postalo značajno. Sve su to samo nagađanja. Možda bi se raskapanjem toga pješčanog brijega otkrila tajna tih priča. Danas je na tom brežuljku bagremova šuma - dosta gusta. Nepoznato je i ono Strasnica (tia, do Strasnica). Strasnica je potok na kraju batinske šume prema Kalinovcu. Potok dolazi sa sjeverne strane i danas ulazi u iskopani kanal koji od Molvi preko Đurđevca kroz Kalin sva teče, a iskopali su ga 1853. vojnici Vojne krajine pod pukovnikom Čivićem pa se stoga zove Čivićevac. Župnik Blažeković je u zagradi kod Strasnica dodao Batinske. Možda su se Batinske nekada tako zvale. A možda su to Skrajnice "koje tu postoje..." "Za "vodovrat" smo utvrdili razgovarajući sa seljacima u Sesvetama, da to mora biti jarak **Sigeci**, koji se nalazi na granici sesvetkog područja prema Brodiću i kad je Drava velika tim jarkom se voda

vraća sve do Sesveta.

Same Sesvete su nastanjene ulicom od Kloštra - **Prva numera** - pa ulicom **Stara Crkva**, gdje se na vrhu uspona nalazila Kapela Svih Svetih i staro groblje. Najstariji zapis o Sesvetama je iz 1706. godine, a zapisao ga je 19. veljače te godine komarnički arhidjakon, koji je pohodio po prvi put novoosnovanu župu u Kloštru, u koju je tada spadalo i selo Sesvete kao filijala:

U Sesvetama postoji kapela Svih Svetih. Ruševna je ali ima krov. Oko kapele je groblje, u koje pokapaju svoje mrtve žitelje iz 30 kuća u Sesvetama. Kapela ima 10 rali zemlje oranice u mjestu, koje se zove **Grabrov vrh**. Seljaci, koji obrađuju tu zemlju, moraju kapeli dati deseti dio roda (Protokoli broj 92/IV, str. 123. i dalje).

Ulica što vodi do današnje crkve prema sjeveru zove se u narodu i danas Stara crkva. Na najvišoj točki te ulice bila je stara kapela Svih Svetih. Mislim s nekim opravdanjem da je to ona crkva, iz srednjovjekovnih dana Sesveta, kad je tu do 1552. bila i župa Svih Svetih od Grabonouka. Opravdanje vidim u tome, što gore navedeno svjedočanstvo o Sesvetama kaže, da je crkva ruševna ali ima krov. U 11 godina novo podignuta crkva ne bi mogla biti ruševna. Uz kapelu je i groblje, a nekada je tako redovito bivalo. Znači, od stare crkve Svih Svetih i ulicom Prva numera razvilo se selo Sesvete. Na pjeskovitom brijegu podignute su kuće i gospodarske zgrade, a vrtovi su se spuštali s lijeve i desne strane prema bereku i prema nižem dijelu dravske naplavine, gdje su livade i obradivo zemljište.

I tako Đuro Ortner s pravom piše, da su se Sesvete s Jablanove grede - Jablanovo - razvile prema današnjoj crkvi (Spom. 1. str.).

2. SESVETE U 18. I 19. STOLJEĆU

U sastavu Vojne krajine

Ponovnim naseljavanjem sela Sesvete nastali su za žitelje toga naselja novi uslovi života i rada. Sesvete su ušle pod vlast Vojne krajine, a u toj je ustrojstvo bilo posve vojničko. I premda se ono često mijenjalo (od 1703. - 1850. trideset i dva puta), jedno je ipak sve do 1871. ostajalo: isključiva vlast pulovnika u Đurđevcu a kasnije u Bjelovaru te kapetana s podređenim oficirskim kadrom u kapetanijama.

Varaždinski generalat je imao dvije pukovnije - regimente: đurđevačku i križevačku. Od 1746. svaka regimenta ima 16 kapetanija - 12 pješačkih, dvije grenadirske i dvije konjičke. Pripadnici đurđevačke regimente zovu se "đuroki", a križevačke "križoki". U đurđevačkoj regimenti broj 6 postoji 12 kapetanija sa sjedištem u većinu mjesta i svaka nosi svoj broj. Đurđevačka kapetanija je broj 7, a pitomačka broj 6. Na čelu kapetanije je kapetan koji ima vlast na čitavim područjem svoje kapetanije. U područnim selima kapetanije nalazile su se stražare (domus officialis), gdje se pod upravom kaplara nalazila straža koja je danonoćno bdjela nad redom u naselju. Pred stražarom je bila i klupa, na kojoj su se davale batine prestupnicima.

U početku su uslovi života na području Vojne krajine bili povoljni, jer je zemlje bilo dovoljno, a stanovništva razmjerno malo. Zemlja se djelila badava i bez ikakvih nameta i opterećenja. Jedino opterećenje je bilo: spremnost za obranu domovine u slučaju opasnosti. Svaka kuća je trebala potpuno opremiti jednog vojnika i sama ga uzdržavati, ali bez ikakvih drugih obaveza.

Polovicom 18. stoljeća carica Marija Terezija uvodi nove propise za područje Vojne krajine. Proglasuje takozvana "graničarska prava", a u stvari za graničare su to bila nepravda i oduzimanje njihovih prava. Izgubili su vlasništvo nad zemljom, koja je postala vojničko leno i kao poljodjelci, a to su svi osim oficira i bili, moraju plaćati danak i desetinu i uz to državnu i selsku rabotu i bez kakve plaće služiti vojsku: ne samo na granici nego na svakom mjestu kamo ih carica pošalje.

Na to su se graničari s pravom bunili i bježali u šume ili prelazili čak i na tursku stranu, pa su austrijske vlasti morale "graničarska prava" mijenjati i stvarati nova, dok se konačno 7. 8. 1807. ne proglasi novi zakon o Vojnoj krajini koji su graničari s oduševljenjem primili. Po tom ustrojstvu Vojne krajine, premda su svi graničari obvezani služiti ne samo i domovini nego i izvan njezinih granica, to je ipak samo jedan dio stanovništva dužan nositi oružje. Radi toga se na granici mora održavati patrijarhalni način života. Svaka graničarska obitelj mora imati za gazdu najrazboritijeg člana, koji će upravljati kućom, paziti na red radinost i slogu. Sve što obitelj steće opće je dobro, iz kojega se kućne potrebe namiruju. Pojedininim ukućanima je zabranjeno voditi posebno gospodarstvo i za sebe zemlje kupovati (prčije). S dopuštanjem više vlasti veće se obitelji mogu dijeliti. Graničarske

su obitelji dužne svoje vojnike bilo na vježbi bilo kod kuće uzdržavati i odjevati, a jednako brinuti se za ženu i djecu. Svaka graničarska kuća dobiva godišnje za svakog vojnika 12 forinti, par cipela, remenje. Graničari su uživaoci zemlje, a suvišne mogu drugome odstupiti. Slobodni su i samo vladaru podložni preko postavljenih poglavarstva. Svaka graničarska kuća mora plaćati gruntarinu i to od jutra oranice (1600 hvati) prvoga reda 20 kruna, drugoga reda 16 kruna, a trećega reda 12 kruna. Od jutra vinograda 1 forint, a od jutra voćnjaka 30 kruna. Od potkućnice i vrta ne plaća se ništa. Carska rabota je ograničena na jednoga radnika godišnje i pol kola, a od selske rabote nije nitko oslobođen. Osim toga svaki vojnik iz graničarske kuće zaslanja 5, freit 6, desetnik 8, a stražmeštar 10 jutara oranice, od kojih graničarske kuće ništa ne plaćaju.

Zalaganjem bana Jelačića 7.5.1850. donesen je za granicu novi zakon, po kome su graničari dužni služiti u domovini i izvan nje, ali im zato zemlja, koju obrađuju pripada kao vlasništvo s kojim slobodno raspolažu. Seoski pašnjaci (gmajne) postaju njihovo vlasništvo (zemljišna zajednica). Iz šume, koja je isključivo dobro vlade, graničari dobivaju građu i drvo za ogrijev badava, a stoku slobodno tjeraju na žirovinu, pašu u šume. Graničari slobodno uče umještosti (zanate), trgovinu i druge korisne znanosti bez svake zapreke. Selska rabota ostaje, podvoz su dužni davati, ali samo za plaću. Vojnička obaveza je opća. Kad su na vježbi ili na drugoj službi primaju običnu vojničku plaću i kruh. Ako služe radi sigurnosti u svojoj kapetaniji, ne primaju nagrade. Badava dobivaju odjelo i oružje. Graničarske kuće dobivaju i nadalje godišnje 12 forinti od cara. (Luka Ilić Oriovčanin, Postanak c. kr. voničke granice, arhiv knjiga 5. Zgb. 1859. str. 101-127.).

Razvoj i način života

Sesvete su pripadale pitomačkoj kapetaniji broj 6. I svi propisi Vojne krajine važili su za način života u Sesvetama kao i na cijelom području Vojne krajine. Kapetan iz Pitomače preko svoje straže u Sesvetama izdavao je zapovjedi, pazio na red, a i kažnjavao krivce. Straža - službena kuća (domus officialis) nalazila se ondije, gdje je danas nova zgrada mjesnog ureda. Tu je bila izvršna vlast u Sesvetama.

Nekih zapisa o djelovanju te vojničke vlasti u Sesvetama

nemamo pri ruci, premda se oni sigurno nalaze u arhivu Vojne krajine. Za nas to nije od posebnog značaja. Na temelju opće poznatih stvari djelovanja vojne krajine možemo reći da se i u Sesvetama kažnjavalo batinama i kod starijih ljudi sela znanje o postojanju klupe pred stražom, gdje su se batine dijelile, postoji i danas. Isto tako je poznato, da vojna uprava, jer su je sačinjavali ljudi, nije uvijek i prema svima bila jednako pravedna. Zna se također da su muškarci iz Sesveta radi vojničkog života donosili u svoje selo kojekakve navike, poroke i slabosti što su ih ratujući po svijetu kao čičak nakupili. I zato prvi službeni kroničar u Sesvetama Đuro Ortner, upravitelj župe, bilježi da u narodu postoji lukavost i neiskrenost kao posljedica stoljetne vojničke odgoje, kad se pazilo samo na to da se batine izbjegnu. Muški svijet je odan kletvi, pijanstvu, nečistoći - preljubi, rodoskrvništvu i krađi. Nije neobičan konkubinat - dvoženstvo i dvomuštvo uz samovoljnu rastavu. Razlog je i što su muškarci i trajno po ratištima usisali pokvarene običaje tuđih naroda, a žene su se u odsutnosti muževa odale slobodnijem i razuzdanim načinu života, jer su oficiri svojom apsolutnom vlašću djelovali nemoralno na narod sela. (Spomenica str. 3-4).

Postoji patrijahalni način života i zadruge u kojima vlast ima gazda, koji bi po pravilu trebao biti razborit i voditi jednaku brigu za sve članove zajednice. I kolikogod to bilo dobro zamišljeno, u praksi života to je ipak dovodilo do velikih zloupotreba i ljudskih sebičnih i tjesnogrudnih postupaka, koji su se održavali u nezadovoljstvu, neradu, varanjima i prisvajanju. Dovodilo je to do sukoba i rađalo mržnju, zlu krv i sve one gore opisane nastranosti. U Sesvetama je uz to došlo i do suprotnosti, koje u prvi čas zbunjuju, jer su žene kako piše Ortner, hrabre junake graničare - svoje muževe - držale pod papučom. Razlog nalazi u činjenici što su žene u odsutnosti muževa slobodnije živjele, vodile kućanstvo i brigu oko gospodarstva i postale spretnije, snalažljivije i darovitije od svojih muževa ratnika (Spom. 4).

Početkom 18. stoljeća Sesvećani su dobro stojeći - bogati. Blizina šume uvjetovala je uzgajanje svinja, ovaca, krava i konja, jer su imali livada i ispaše u šumskim predjelima. Manji urod na zemlji nadomještali su povasticama Vojne krajine, jer su primali pomoć u novcu i u naravi. Pogotovo u 19. stoljeću, kad je vojni deputat u drvu, soli i u još nekim namirnicama dobro dolazio, a jer

se mnogo ratovalo, a svaki vojnik iz kuće pokrivao po 5 jutara oranice da ne plaća gruntarinu, i to je položaj sesvetskih zadruga materijalno pomagao.

Dokinuće Vojne krajine 1871. i prelazak na provincijal - to jest na civilno uređenje uprave sela, općina i kotareva, uzdrmalo je selske zadruge. I one su se raspadale, prevladale su pojedinačne težnje i želje - svatko je htio biti svoj gazda. Posljedica je bila - osiromašenje i prestanak nekadašnjeg lijepog života, a to se nužno odrazilo na međusobne odnose u obiteljima. Mnogi napuštaju selo Sesvete i odlaze na "konake" k Dravi. Ogromna podavanja, nesnosni porezi što su se prekomjerno množili sistemom vladavine i hrvatske-ugarske nagodbe 1868., razočaralo je graničarske Sesvete, pa su žalili na Vojnu krajinu i govorili "Otkad je nastala provincija, zlo nam se doselilo - šume i sve su nam oteli, a plaćanju nikad kraja" (Spom. str 3.).

Uz ove i mnoge druge zle posljedice vojne uprave u granici i u Sesvetama bilo je i dobrih stvari koje su u Sesvetama kao i u ostalim podravskim graničarskim selima do danas ostale u krvi stanovnika. Na primjer da se svake subote ili pred blagdan mete i čisti dvorište i pred kućom na ulici i da se drži do urednosti i do oblačenja čistih i svetačkih haljina ne samo za polazak u crkvu nego i u drugim službenim zgodama. I do naših dana gajio se zajednički život i međusobna pomaganja u vrijeme sadidbe, žetve i berbe, a jednako i u provođenju nedjeljnih popodneva, kad se sjedjelo ispred kuće i razgovaralo. Mnogo se radilo, sve na ruke i bez strojeva, a uvijek se imalo vremena i za crkvu i za pjesmu i za druge - svoje bližnje. Društveni život je bio vrlo živ.

Svi ovi oskudni podaci o životu u Sesvetama zapisani su u izvještajima zagrebačkih kanonika, koji su kao arhidjakoni komarnički povremeno dolazili pregledati župnu crkvu u Kloštru, kapele na području župe te život župnika i vjernika. Malo je tih podataka, ali su dragocijeni za povijest i kulturu ovih naših podravskih sela i župa. U njima nalazimo opis crkve, kapela i groblja, a uz to se navodi broj kuće, odraslih vjernika, djece i broj bračnih pari. Poneki od njih spomene: o vjerskom životu, o manama i javnim grijesima te o primaljama i školama.

Prema prvoj takvoj vizitaciji kloštranske župe 1706., Sesvete imaju 30 kuća, kapelu i groblje oko kapele. Taj se broj kuća od 14. 12. 1787. povećao na 80, a u njima stanuje 595 žitelja. Od toga je 435 odraslih, 160 djece i 130 bračnih pari što potvrđuje

postojanje zadruga (Prot. sv. XI. David Ivan Pizeti, arh. kom. arh.) Prema zapisu Ignacija Gregorića, župnika u Kloštru godine 1835. u Sesvetama su 93 kuće i 934 duše (Spom. str. 3), a izvještaj Franje Podela iz 1850. navodi u Sesvetama 101 kuću i 1377 duša (Lib. mem. u Kloštru za 1850. god.), dok se kod traženja samostalne kapelanije a onda i župe ističe, kako u Sesvetama ima već preko 2000 duša.

Kako su pak Sesvete skoro dva stoljeća bile samo selo u župi Svetog Benedikta opata, u Kloštru, kloštranski su župnici malo što zapisalo o Sesvetama u župnoj Spomenici. Najznačajniji je ipak opis Sesveta što ga je zapisao u kloštraskoj Spomenici prvi imenovani župnik u Kloštru Szaraga Matija 1780. koji preveden s latinskog glasi:

- Sesvete su udaljene od Kloštra jedan sat po pjeskovitoj zemlji prema Istoku i Dravi. U selo se dolazi putem koji se diže i spušta. Selo ima samo jednu ulicu koja se diže i na najvišem dijelu te ulice nalazi se zidna kapela Svih Svetih. Popločena je. Ima klupe, jedan oltar, kor i sakristiju, gdje se nalaze odijela za službu božju, dva srebrna kaleža, pozlaćena. Uz to i mala pokaznica s moćima Svetoga Josipa, zaručnika Bl. Djevice Marije. Ima mali zvonik i zvono u njemu. Okolo kapele je ograđeno groblje. Na dravskom plovnom području su vrtovi i livade.

U sredini sela je vojnička straža (statio-officialis), a pred njom se na okruglom stupu od cigle nalazi kip Svetog Ivana Nepomuka. Odatle silazi put u Brod, gdje je uspostavljena vikarija. To je preko Drave u Mađarskoj. (Lib. memorabilium parochiae Klostrensis).

Ovaj opis je stvrano plastičan i jasan, a vrlo sadržaja. S nekoliko nabacanih poteza dana nam je starija slika sela Sesvete. Oko te središnje jezgre širilo se i gradilo selo, napredovalo je i raslo. Pridolazile su ulice i uličice: **Ceresnik, Razlev, Kladje, Zgruti, Konci, Šarje, Koprivje, Koci, Zaberek, Bukove Grede, Mekiš, i Jasenje**. A sve to uz Staru crkvu i Prvu numeru. No da tako naraslo selo dobije i svoje točnije središte, podignuta je 1878. i današnja crkva.

I dok će Ignacije Gregorić, župnik u Kloštru između 1831 - 1840. hvaliti Sesvećane kao marljive, okretne i nabožne, koji su svome duhovnom pastiru veoma vjerni i marljivo slušaju svetu misu, dotle će upravitelj župe u Kloštru Franjo Podel 1850. godine napisati u Spomenici kako su nehajni i hladni za slavu

Božju, da ne mare za svoju kapelicu ni za groblje ni za školu kao da su kršćanski značaj izgubili (Lib. mem. u Kloštru i Spom. str. 3). I u jednom i u drugom zapisu ima zrno istine, jer treba gledati i gledašće s kojega se donose sudovi, a i raspoloženje onoga, koji donosi sudove. Istina je da su Sesvećani prigodom osnivanja župe obećali mnogo i bili spremni doprinosti za uzdržavanje svojih župnika, ali je činjenica i to da su svoj obećanja brzo zaboravljali i župnicima odričali i ono što im je bilo već dano, kako to svedoči i prvi imenovani sesvećki župnik Antun Gerber. Izgleda, a i to treba reći, da su na njihova različita raspoloženja i odnose prema župnicima u Kloštru i u Sesvetama posve sigurno utjecali i postupci pojedinih župnika.

Stanovništvo

U predturskim Sesvetama bilo je oko 2000 stanovnika. Za stanovništvo Sesveta u 19. stoljeću postoje podaci:

1875. - 1625

1869. - 1802

1880. - 2100

1890. - 2370

U 20. stoljeću postoji:

1900. - 2760

1910. - 3355

1921. - 3450

1931. - 3291

1948. - 2965

1953. - 2902

1961. - 2628

1971. - 2510

1981. - 2202

1992. - 1896

Iz ovih je podataka očito:

a) do 1921. godine stanovništvo brojčano raste;

b) od 1931. stanovništvo opada;

c) do 1961-1971. pad stanovništva je u 172, to jest 6,4%;

d) od 1971-1981. pad je 308 stanovnika, to jest 12,3%

Taj broj je u Sesvetama bio 1880. u vrijeme postanka župe.

Umanjio se i od 1981-1991.

Sesvete propadaju! Porazna činjenica!

Kapela Svih Svetih

Kako je selo Sesvete naseljeno nekako u isto vrijeme kao i Kloštar s Prugovcem, Oderjanom i Budančevicom, bilo je naravno da 1702. bude uvršteno u novo osnovanu župu Svetog Benedikta opata u Kloštru. Župu je osnovao zagrebački biskup Stjepan Selišćević. U Pitomači tada još nije ni bilo stanovnika, a župa je osnovana 1710. I tako su Sesvete duhovno pripojene kloštraskoj župi i ostale su u njoj do 1886. kada je u Sesvetama započela radom nova samostalna katolička župa.

Zanimljivo je primjetiti da je vrlo vjerojatno na mjestu stare župne crkve Svih Svetih u Sesvetama ta stara crkva preživjela turska vremena, jer ju kao takovu spominje izričito Andrija Vinković u izvješću 8. 10. 1658. (J. Barle, Kat. list 1902. 32.). Misao o postojanju te stare župne crkve u Sesvetama potvrđuje i prvi njezin opis 1706., jer arhidjakon kaže, da je u Sesvetama kapela trošna, ali pokrita. Ovo trošna - ne bi se moglo reći za zidanu građevinu, koja bi bila desetak godina prije podignuta. I baš zato možemo tvrditi, da je spomenuta kapela u Sesvetama bila ona stara župna crkva Svih Svetih koju spominje i popis iz 1334. i onaj iz 1501. A dodamo li opasku Adama Stepanića, arhidakona iz 1746. koji kaže: "Sjeverno od kapele nalazio se nekakav zid možda je to bio ostatak nekadašnje crkve ili grada "dvorca" (Prot. sv. VII), onda bi s još većom sigurnošću mogli zaključiti da je kapela stara, a onaj zid vjerojatno ostatak župnog dvora. Opis vizitatora 5.9. 1840. govori da kapela u Sesvetama ima 9 orgija dužine, a 3 i pol orgije širine, što znači da je 18 metara duga, a 6 i pol široka. (Točno: 17,074 m duga, a 6,636 široka, jer orgija iznosi 1,896 m.). Dosta velika crkva za Sesvete. (Prot. Sv. XVI, str. 32).

U toj zidanoj crkvi spominje se 10. 5. 1733. (Prot. Sv. VI, st. 17) i oltar, a taj je drven na jedan kat. U sredini oltara je slika Svih Svetih, a sa strane uz sliku sa svake strane po dva stupa. Iznad slike Svih Svetih nalazi se (vjerojatno) reljef Presveto Trojstvo kruni Blaženu Djevicu Mariju.

Tabulat (svod kapele) i kor drveni su i obojeni. Ortner u Spomenici piše (str. 4.) da se u Sesvetama sačuvala predaja, kako se već 1717. uz kapelu na groblju nalazi i zvono podignuto na četiri stupa, a za oltar Svih Svetih u toj staroj kapeli tvrdi, da je podignut 1727. godine, jer je ta godina bila urezana na tome oltaru. To bi odgovaralo istini jer se taj oltar 1733. spominje u

kanonskoj vizitaciji, ali ne stoji ono Ortenerovo mišljenje, da je to možda početak postojanja te kapele, budući ju izričito spominje već 1706. prvi kloštranski vizitator (Prot. 92/IV).

U toj se kapeli spominje uz oltar i sakristija i kaže se da je popločena i da ima klupe, a u malom zvoniku i zvono. David Ivan Pizeti, arhiđakon zapisat će 14. 12. 1787. da je kapela sva od temelja zidana i da se nalazi u dobrom stanju i da je u tornju jedno zvono (Prot. sv. XI), dok će vizitator 5. 9. 1840. (Prot. sv. XVI, str. 32. i dalje) navesti da kapela u Sesvetama ima dva oltara i dva zvona.

I takova će ostati do 1872. kad su vjernici sela Sesvete mjesto zapuštene stare kapele poticajem župnika Tome Ciglarica župnika u Kloštru, započeti graditi novu crkvu usred sela (Lib. Mem. Župe Kloštar).

Groblje izvorno

Prvotno groblje u Sesvetama bilo je oko stare crkve oko kapele Svih Svetih. Bilo je poprilično veliko.

Godine 1832. trebalo je groblje premjestiti. Nije smjelo ostati oko crkve. Premješteno je od kapele Svih Svetih u ulicu Prva numera na svoje sadašnje mjesto tada na kraj sela, a sada u selu. To novo groblje blagoslovio je 3. siječnja 1832. godine Franjo Milinković, župnik iz Đurđevca i podarhiđakon.

Za upravitelja kloštranske župe Franje Podela, groblje je prošireno, ponovo ograđeno i 19. travnja 1850. ponovo ga je svečano blagoslovio pitomački župnik Danijel Prusac, a sudjelovali su župnici: Luka Kolarić iz Kozarevca i Ivan Južak iz Ferdinandovca te kloštranski kapelan Ignac Mašek i upravitelj župe u Kloštru Franjo Podel.

Groblje je ponovo produženo i 16. lipnja 1891. blagoslovio ga je Josip Hiter, župnik u Virju i podarhiđakon crkvenog kotara uz prisutnost pitomačkog župnika Josipa Kovačića i domaćeg sesvetskog župnika Rikarda Filipašića.

Zemljište starog groblja prodala je zemljišna zajednica za 5000 dinara 1924. godine i taj novac je dan za nova zvona (Spom. 132. str.).

Kad stranac dođe na sesvečko groblje, radosno će se iznenaditi lijepim smještajem i uređenjem toga groblja. Mnogo veća mjesta nemaju tako lijepo groblje. Nekako u sredini groblja na najvišoj točki brijega podignuto je kameno Raspelo, koje je

«na svoj trošak podigao Lovro Lončarić, župljanin naš, čovjek zauzet za sve što je dobro i plemenito, a Raspelo je izradio domaći klesar Ladislav Mladen. Na duhovski ponedjeljak bilo je Raspelo poslije večernice svečano blagoslovljeno. Stajalo je 3.500 dinara.» (Spom. 139. str.).

S desne strane malo ispod Raspela, sahranjen je prvi imenovani župnik u Sesvetama: Rikardo Filipašić. Nad grobnicom podignut mu je spomenik od vrijednog bijelog mramora. Uz ime i ostale podatke stoji uklesano, da je puno patio. Stvarno je trpio, jer je desno oko izgubio, kad je kao kapelan u Lukaču za vrijeme strašnog nevremena u brizi za djecu s kojom se u popodnevnim satima našao u školi, pošao iz školske prostorije provjeriti ne prijeti li zgradi opasnost, pa su ga dva zrna tuče pogodila u očale i oštetila mu desno oko, koje su mu kasnije morali izvaditi. Bio je zauzet za Sesvete i mnogo je učinio Sesvetama dobro, mlad je umro - 48. godina od upale pluća, pa je zaslužio da mu župljani na lijepome groblju dadu obnoviti slova na spomeniku. Filipašić je jedini sesvečki župnik, sahranjen na groblju.

Narodna škola

Sesvete su dobile narodnu školu 21. prosinca 1830. odlukom Carske vlade u Beču (Cuvaj, Povjest školstva I. str. 663.). Školska zgrada je prvotno bila u seoskoj kući, gdje je sada kip Svetoga Ivana Nepomuka. Godine 1840. škola je premještena u ulicu Prva numera, gdje danas još stoji ali kao magazin. Događena je 1886. po poduzetniku, Stjepanu Janešu za 2.880 forinti, a platili su Sesvečani. To je prizemna zgrada postavljena uzduž ulice. Ima osam prozora i dvoja vrata.

Godine 1911. je bikarnica kuća s lijeve strane župnog dvora pretvorena u školu, a bikarnica premještena u Kladje. U tu preuređenu zgradu smješten je jedan razred škole i stan za učitelja. Blagoslovljena je 8. 12. 1911. (Spom. str. 98.).

Prema zapisu Franje Podela upravitelja župe u Kloštru narodna škola u Sesvetama imala je 1850. godine 104 učenika: 50 dječaka i 64 djevojčice (Lib. Mem. Župe Kloštar).

3. ŽUPA U SESVETAMA

Misao o potrebi osnivanja župe u Sesvetama nastala je u

samim Sesvetama. Vjernici, koji su gledali kako se raspadanjem zadruga i odlazanjem stanovništva iz Sesveta na «konake» povećava ravnodušnost i nehaj prema vjeri, zapuštanjem vjerskih dužnosti a posebno pohađanje nedjeljne mise, kako se širi moralna pokvarenost i različiti poroci, osjetili su odgovornost pred Bogom i svojom savješću i to ih je potaklo da se obrate Nadbiskupskom Duhovnom Stolu s molbom da se u Sesvetama uspostavi samostalna kapelanija. Htjeli su da Sesvete imaju trajno po jednog kapelana iz Kloštra, koji će u Sesvetama stalno boraviti i sve vjerske potrebe naroda zadovoljavati. Sesvećani su molbu o osnivanju samostalne kapelanije poslali u Zagreb 17. travnja 1883.

Osnivanje župe i početak djelovanja

Po onome što je slijedilo očito je da je Nadbiskupski Duhovni Stol u Zagrebu želju Sesvećana primio s naklonošću i pošao dalje od želje vjernika za samostalnom kapelanijom. Duhovni Stol 11. svibnja 1883. upravlja dopis broj 1738/83. na Zemaljsku vladu u Zagrebu i moli, da se u selu Sesvetama uspostavi samostalna župa, jer se namještanjem samostalnog kapelana ne bi u potpunosti postigla svrha takva postavljanja. Nova župa bi se mogla podići, jer bi brojila preko 2000 duša, a župa Kloštar od koje bi se odjelila ostalo bi još uvijek 3000 duša.

Na tu molbu Duhovnog Stola Zemaljska vlada je odgovorila odpisom 6. studenoga 1883. pod brojem 5308, da se u tu svrhu u Sesvetama održi rasprava o osnivanju nove župe.

Sačuvani izvorni zapisnik te rasprave koja je održana 18. prosinca 1883. u Sesvetama, po nalogu od županije u Bjelovaru (broj 16104 od 12. prosinca 1883.), pokazuje da su Sesvećani mogućnost osnivanja nove župe primili s radošću i oduševljenjem. Na toj raspravi bili su prisutni sa strane Duhovnog Stola: Josip Hiter, župnik u Virju kao podarhiđakon đurđevački i kloštranski župnik Andrija Košnjak, a sa strane podžupanije Ivan Žigrović, podžupanijski perovođa i Đuro Veličan, općinski načelnik iz Pitomače. Selo su zastupali od Sesvećana izabrani zastupnici: Andro Derežić, broj 17. Đuro Miloš, Mato Sitek, Jozo Kovačić, Tomo Pintarek, Mijo Vlašić, Imbro Miloš i Jozo Štefanić.

Zastupnici sela izjavljuju da su na Duhovni Stol upraveli molbu za samostalnom kapelana, jer se nisu usudili postaviti veći

zahtjev. Kad im se pruža mogućnost uspostave župe, njihova je jednoglasna želja da dobiju svoga župnika. I spremni su svome župniku dati župni stan, vrt od 800 hvati i 6 rali zemlje. Zgradu za župni stan već su pogodili s posjednikom kuće. Obaveze i dužnosti župljana su im poznate i pripravnici su podavati propisanu štolu i određene predprege za susjedstva i obavljati običajne radnje. U novcu ne mogu župnika plaćati, ali mole da se župni bir od 7 novčića što ga plaćaju na svaku ral obrati za plaću župniku. Isto tako se mole da se plaća od jednog kapelana u Kloštru, gdje su radi njih bila dva, obrati za plaću njihova župnika. Prema matici župe u Kloštru selo broji preko 2000 duša, a prema službenom podatku povjereništva što ga prilažu plaća iznosi 2274 forinti.

Povjerenstvo ove rasprave se uvjerilo o istinitosti navoda predstavnika sela Sesveta, a župnik kloštranski Andrija Košnjak dao je izjavu, da je iz duhovnih razloga potrebno osnovati župu u Sesvetama, a on se tomu ne protivi. Svi prisutni su zapisnik vlastoručno potpisali.

Kraljevska zemaljska vlada odjel za bogoštovlje i nastavu donosi rješenje za osnivanje župe u Sesvetama 23. 11. 1885. pod brojem 9325 koji donosimo u cjelosti.

Kralj. Podžupaniji u Belovaru

Kr. Zem. Vlada odjel za bog. i nastavu nalazi glede ustrojenja nove rimokat. župe u Sesvetama u podžupaniji belovarskoj nadbiskupiji zagrebačkoj pošto je dokazana potreba nove župe u rečenom mjestu i pošto su se žitelji sela Sesvete zapisnikom od 18. prosinca 1883. i očitovanjem od 23. srpnja 1885. obvezali:

1. da će župnu crkvu sada kapelu Svih Svetih u spomenutom mjestu u dobrom redu uzdržavati,

2. da će župniku dati župni stan tj. kuću sa dotičnom gospod. zgradama, nadalje vrt 800 hvati i 6 rali zemljišta, te župni stan i nuzgrade uzdržavati.

3. da će za kongru župnikovu, koja sustavno 500 for. na godinu će iznositi, nadoplatiti godišnji iznos od 200 for. nad onih 300 for. koje će se ukinućem drugoga kapelanskog mjesta u Kloštru iz zemaljskih sredstava svake godine dati u ime plaće župnikove.

4. da će zadovoljiti i ostalim dužnostima župljanskim imenito glede propisanih štolarskih pristojba predprega i običajnih ručnih radnja nadalje s razloga što u mjestu Sesveta ima

1899 katolika dakle dovoljan broj duša za opstanak župe, konačno s razloga što će nova župa u Sesvetama biti beneficij «liberae ordinarii collationis» (slobodno će je podjeljivati Nadbiskup) pristati se može na predlog duhovnog stola nadbiskupije zagrebačke od 21. kolovoza 1885. broj 2962. da se odcijepi filijalna crkva u Sesvetama od župe Kloštranske i da u Sesvetama posebna nova ustroji, nu pod tim naročitim uvjetom, da ustrojenjem i uzdržavanjem nove ove župe niti krv. Slav. Zemaljskoj zakladi vjerezakonskoj, niti zemalj. budgetu izim niže navenoga zemalj. prinos od 300 for. n godinu, koj za dopunu župnikove sustavne kongrue služiti ima nikakav im teret troškova nametnut ne bude.

Dosljedno tomu nalazi kr. zem. vlada odjel bogoslovlje i nastavu sporazumno sa rečenim duhovnim stolom koncem mjeseca prosinca 1885. dokinuti drugo kapelansko mjesto, kod župe kloštranske sistematizirano sa godišnjom plaćom od 300 for. a vr. ter tu plaću u istom iznosu kao dio sustavne kongrue od 500 for. na godinu dozvoliti župniku novo ustrojiti imajući se župe u Sesvetah.

Glede obustave spomenute kapelanske plaće odnosno doznake iste župniku u Sesvetah slijedit će u svoje doba posebno rješenje.

O čemu se obavješćuje kr. podžupanija odnosno na tamošnje izvješće od 25. rujna 1884. broj 7978. s pozivom na popis župljanah u Sesvetah po kućnim brojevih sastavi i da svotu od 200 for. a vr. koju su se rečeni župljani gore navedenih očitovanjem od 23. srpnja 1885. obavezni svojemu župniku u ime dijela kongrue svake godine iz vlastitih sredstavah dati, rasporezuje na pojedine kuće katolika u Sesvetah i dotične rasporezne iznose u spomenutom popisu uvrstiti, ter da taj popis po zastupnicih župljanah mjesta Sesvete naznačenih u privitom zapisniku od 16. prosinca 1883. i po načelniku upravne občine Pitomače potpisati dade i zatim sa iskazom o vrijednosti osiguranih župniku 11 hvatih ogrevnih drva ovamo podnese. (Po novom 10 hvati ili 40 č. met. opaska poglavarstva).

U Zagrebu dne 23. studenoga 1885.
Grof. Khuen Hedervarij

Na temelju ovoga rješenja i uz pristanak Nadbiskupskog Duhovnog Stola župa u Sesvetama je osnovana 8. prosinca 1885., jer je toga dana veliki župan Budisavljević iz Bjelovara izdao nalog općinskom poglavarstvu u Pitomači da to javno proglasi (Broj 21.155).

U Spomenici župe Đuro Ortner zapisao je taj događaj ovako:

- Župni ured bje otvoren u Sesvetah dne. 16. svibnja 1886. za života sv. Oca Pape Leona XIII, za kardinala i nadbiskupa zagrebačkoga Josipa pl. Mihalovića, za njegov. Veličanstva Franje Josipa I. za hrvatskoga bana grofa Drago Khuena Hedervarija, za velikog župana belovarsko-križevačke županije Buđe pl. Budisavljevića koji je molbu žitelja veoma podupirao za kotarskoga podarhiđakona đurđevačkog Josipa Hitera, a za župnika u Kloštru Andre Kožnjaka.

Imenovanjem uzoritoga g. Kardinala i Nadbiskupa Josipa Mihalovića primio je upravu župe kao administrator (upravitelj) Alojzije Boroša (Spom. str. 9.).

4. ŽUPNACRKVA

Osam godina prije osnivanja župne crkve u Sesvetama 1878.- sagrađena je današnja crkva Svih Svetih. Poticaj za gradnju nove crkve dao je Sesvećanima Tomo Ciglarić kloštranski župnik već 1872., jer je smatrao da je stara kapela Svih Svetih izvan naselja i već ruševna i stara. Sesvećani su taj poticaj prihvatili i počeli sabirati dobrovoljne doprinose. Gradnja crkve je povjerena poduzetniku Stevi Đurđeviću iz Pitomače, **koji je 1878. djelo dovršio**. Pogođen je bio za svotu od 10.000 forinti i za nagradu od još 1.250 forinti, ali nije udovoljio prvobitnom ugovoru. Neke stvari je preinačio, a zastupnici sela su taj tako preinačeni ugovor na slijepo potpisali pa se kasnije s Đurđevićem vodila i parnica kod suda. Dvršenu crkvu blagoslovio je u čast Svih Svetih kloštranski župnik Andrija Košnjak, a služili su mu Florijan Kutnjak, kapelan iz Pitomače i Josip Antolković, kapelan u Kloštru. Svečani blagoslov je obavljen 7. travnja 1878. (Spom. st. 4-5.).

U tako dovršenu crkvu u svetišće je smješten oltar Svih Svetih, drven sa slabom slikom Svih Svetih na zidu. Na oltaru su bila četiri svjećnjaka od lima, a ispred oltara je visjela svjetiljka

od lima kao vječno svijetlo. Bila su u svetištu i dva klecala.

U lađi su bila dva mala oltara, zapravo samo dvije male drvene menze. Jedan u čast Svetoga Stjepana, kralja sa slikom na zidu, a drugi u čast Svete Lucije, bez slike. Bilo je tu i 14 klupa za vjernike, dvije nasadene svjetiljke (lampijoni) i jedan križ.

U zvoniku su bila tri zvona. Veće je imalo sedam i po centi, a manje 4 i po centi, a najmanje 1 cent. Nabavljena su poticajem i marom revnog kloštranskog kapelana Mirka Ožegovića 1884. za 1.200 forinti.

U sakristiji su se nalazila 2 kaleža od lima pozlaćeni s patenama i jedan manji srebrni i pozlaćen s patenom. Kadionica s lađicom od lima i skropionice od mjedi (Spom. st. 8.). Uz to nešto misnog ruha i najpotrebnije misne knjige.

Kao građevina sesvečka je crkva jednobrodna zgrada u stilu baroknih građevina sa boltanim svodom preko čitave ponutrice i zato su na južnom i sjevernom zidu iznutra ugrađeni istaknuti stupovi kao nosači stropa. Crkva je izvana 24 metra duga, a 10,5 metara široka. Iznad fasade je podignut toranj osrednje visine koji završava piramidom prekrivenom limom, a na vrhu je jabuka i križ. Pri završetku zidanog dijela tornja, iznad prozora, sa svake strane postavljeni su brojčanici ure. U visini kora zvonik ima jedan okrugli prozor u sredini i po jedan prozor sa svake strane. Na južnom zidu su dva prozora u lađi, jedan u svetištu i jedan na koru. Na sjevernom zidu je jedan prozor u svetištu, jedan u lađi i jedan u koru. Crkva ima i četvora vrata: u sakristiju, na južnu i sjevernu stranu i glavna vrata prema zapadu. Svetište završava u obliku triju stranica.

Svetište zauzima prostor od 4,5 metara u dubinu i 8 metara u širinu. Duljina lađe je oko 11 metara, a širina 8 metara. Kor je postavljen na dva zidana stupa s tri luka i zaprema 4 metra u dubinu i 8 metara u širinu. Ispod kora se izlazi kroz po prilici 2 metra dubok prostor tornja, do glavnih vrata izlaza u ograđeni cinton oko crkve.

Godine 1905. pomišljalo se i na proširenje crkve tako da bi se s obje strane ispod svetišta dozidale kapele. No, do toga nije došlo (Spom. str. 58.).

Župnik Blažeković je srušio staru sakristiju, koja je bila premalena i sagradio novu, proširenu, koja ima 1 prozor prema istoku, a dva prema sjeveru. Pod je betonska deka, a jednako i strop, da se zaštiti od prokapljanja. To je izvršeno u jesen 1943.

doprinosima župljana i uz njihovu radnu snagu (Spom. str. 158-160.).

Crkvu je iznutra oslikao 1900 do 1902. zagrebački slikar Rikardo Rojnik za 1.300 forinti i opskrbu (Spom. st. 53-54). Temeljito je obnovljena izvana i iznutra 1922. zalaganjem župnika Blažekovića (Spom. str. 126-128). I toranj je nekoliko puta već obnovljen, a kapa tornja obojena. Ponovo je obnovljena 1985. do 1991. godine.

Cijela crkva je popločena u rujnu 1887. a taj posao je obavio Antun Bisacco iz fabrike Tarnocza kod Barča za 402 forinti (Spom. str. 12).

Oltari u crkvi

Danas se u crkvi nalaze tri oltara: veliki oltar u čast Svih Svetih, a u lađi još dva: u čast Majci Božjoj, lijevo, i u čast Svetom Stjepanu, kralju, desno.

Sva tri su djelo stolara osrednje vrijednosti.

Veliki oltar

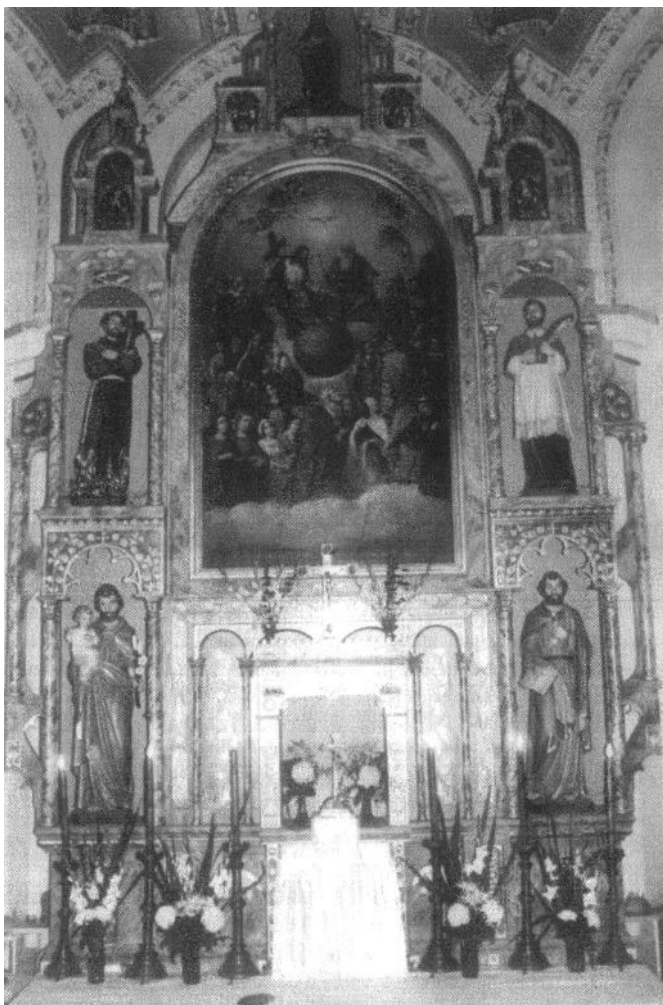
Nekoliko puta je već mijenjao svoj izgled i uvijek je bio skroman. Svoj današnji izgled je dobio u najnovije vrijeme. Napravio ga je Ivan Miklavčić, stolarski majstor iz Kloštra Podravskog. Na zidanu menzu postavljen je drveni retabl s ugrađenim nišama za kipove. Ima tri kuta i pokriva središnju plohu svetišta, tako da sa svake strane u plohi zida postoji po jedan oslikani prozor.

Malo svetohranište je u sredini iznad menze ugrađeno u retabl i iznad njega je napravljena niša za pokaznicu kod svečanog izlaganja Presvetoga, inače u njoj stoji oltarni križ. U istoj ravni sa desne strane je u niši kip Svetoga Josipa, a lijevo, kip Svetoga Petra apostola. U drugom katu je u sredini oltarna slika Svih Svetih zaštitnika crkve i sela. Slika je ulje na platnu, rama završava polukružno, obojena tamno sa zlatnim ukrasima. Nabavljena je u Beču kod Ivana Millera 1889. uz cijenu od 220 forinti. Nabavio ju je Đuro Ortner, upravitelj župe (Spom. str. 16). Desno od slike u niši se nalazi kip Svetog Nikole Tavelića, a lijevo kip Sv. Ivana Nepomuka.

U trećem katu u sredini se nalazi kip Srce Isusovo u maloj niši, a lijevo i desno u nišama po jedan mali anđeo.

Lijevo oslikani prozor prikazuje Svetu Anu, a desni Sv.

Glavni oltar Svih Svetih (Foto: S. Zvonar)

Ivana Zlatoustog. Na lijevom dolje piše: Darovala Ana Abranović, 1901. Prozore je izradio B. Škarda u Brnu za 300 forinti. Odlično staklo i vrlo vrijedan rad te vrste (Spom. st. 56). Obnovljen godine 1989.

Oltar Majke Božje od svete Krunice

Postavljen je ispod trijumfalnog luka uz sjeverni zid. Bila je tu najprije propovjedaonica koju je 1944. župnik Blažeković dao prenijeti uz južni zid i postavio je na sam stup trijumfalnog luka.

Na zidanu menzu postavljen je drveni retabl, koji je izradio stolara Ivan Miklavčić iz Kloštra Podravskog.

U sredini retabla iznad menze ugrađeno je malo svetohranište, potrebno u Svetom tjednu. U srednjoj niši oltarnog retabla smješten je kip Majke Božje Kraljica svete Krunice (Čiselska Majka Božja). Kip je 160 cm visok, drvo, polikroman. Naručio ga je još župnik Rikardo Filipašić kod firme Zambach Müller u Beču za 194 forinti. Došao je 7. veljače 1897. i postavljen je bio na veliki oltar (Spom. str. 37).

U niše uz kip Majke Božje postavljeni su kipovi: Sveta Lucija, desno, jer je već u staroj crkvi bio oltar Sv. Lucije, koja se u Sesvetama štuje. Lijevo je postavljen kip svete Male Terezije. Kipovi su nabavljeni 1946. u Ljubljani kod firme «Naša Sloga», a svaki ima 118 cm, i polikromirani su. Na vrhu oltara sa svake strane nalazi se po jedan mali anđeo.

Sve troškove oko podizanja oltara isplatili su župljani svojim doprinosima.

Oltar Svetog Stjepana, kralja

Prvotno je to bio mali oltar sa slikom Svetoga Stjepana, kralja, smješten uz sjeverni zid lađe. Prigodom bojenja crkve 1901. župnik Gerber ga je premjestio na južni zid crkve, jer je smetao propovjedaonici, koja se tada nalazila na sjevernom zidu, da bude neka simetrija. Godine 1934. župnik Karlo Blažeković uklanja dotrajalu sliku Svetoga Stjepana i oltarić, a podiže današnji oltar.

Retabl oltara je djelo stolara Ivana Miklavčića iz Kloštra Podravskog za 466 dinara, a kipove je izradio kipar Miloš Hohnjec iz Celja. Stajali su 5755 dinara. Oltar je 18. 11. 1934. svečano blagoslovio Stjepan Pavunić, začasni kanonik i župnik iz Koprivnice, uz asistenciju Adolfa Blage iz Ferdinandovca i Mije

Oltar Kraljice sv. Krunice (Foto: S. Zvonar)

Jurića iz Kloštra.

Iznad zidane menze postavljen je retabl oltar. U središnjoj niši je kip Sv. Stjepana, kralja, 160 cm, drvo. Ispod kipa Sv. Stjepana u niši je kip Sv. Florijana, 75 cm., drvo. Desno je kip Sv. Roka, drvo, 118 cm, a lijevo kip Sv. Antuna Padovanskog, drvo, 118 cm. Kipovi su ukusno i dopadljivo izrađeni i polikromirani (Spom. str. 148.).

Na vrhu se oltara sa svake strane nalazi po jedan mali andeo.

Iznad oltara je oslikani prozor, koji u sredini ima oval sliku Sv. Antuna Pustinjaka, djelo B. Škarde iz Brna, a dar je župnika Antuna Gerbera. Stajao je 180 forinti. Godine 1937. župnik Blažeković je uveo proštenje Svetoga Antuna Padovanskog (Spom. str. 150).

Desno od oltara Sv. Stjepana nalazi se oslikani prozor sa slikom Svetog Stjepana, prvog mučenika, dar B. Škarde iz Brna. Nausprot njemu na sjevernom zidu je također oslikani prozor-dar B. Škarde, sa slikom Svete Barbare, mučenice. Obnovljen 1982. temeljito.

Propovjedaonica

Postavljena je na stup triumfalnog luka južnog zida. Drvena govornica je ornamentalno obojena i pozlaćena. Obojio ju je i ukrasio 1902. slikar Rikardo Rojnik iz Zagreba. Na kapi iznad govornice su postavljene Mojsijeve ploče s ispisanim deset zapovjedi. Stolarski rad.

Križni put

Slike Križnog puta njih 14 nabavio je župnik Gerber u Beču kod firme Zambach - Müller za 102 krune. Godine 1898. Veličina je 73x51 cm. Okviri su napravljeni od hrastovine 16. 3. iste godine za 44 krune.

Križni put je blagoslovio i svečano postavio otac Krizostom Krajnc, gvardijan virovitičkog franjevačkog samostana. Sudjelovali su o. Landulf Lach i župnik Gerber i mnoštvo vjernika. Svečanost je obavljena 12. travnja 1898. na treći dan Uskrsa (Spom. st. 59 i 67).

Stepenice na kor

Uz vrlo strme drvene stepenice što s desne strane ispod kora

Oltar Svetog Stjepana, kralja (Foto: S. Zvonar)

vode na kor napravio je 1910. domaći stolar Franjo Skripač ogradu (Spom. st. 92). Isti je napravio i drvene gatrice oko sviraonika na koru.

Orgulje

Graditelji orgulja braća Rieger iz Jägendorfa u Šleskoj napravili su mnogo orgulja u Podravini. Najstarije Riegerove orgulje, vjerojatno su upravo u Sesvetama. Nabavio ih je Đuro Ortner, upravitelj župe 1888. Imaju poseban sistem - tako zvani kombinirani sistem. Imaju sedam kombiniranih registara, dvije kolektivstupe, jedan manual i pedal. Označeni su: opus 233. Stajale su 1100 forinti i isplaćene su kroz nekoliko godina. Blagoslovio ih je 23. 12. 1888. Josip Hiter, župnik iz Virja i podarhidakon đurđevačkog crkvenog kotara.

Orgulje su doživjele tu neobičnu sudbinu da je 17. 10. 1918. od vlade poslani erarski monter skinuo sve svirale iz prospekta (svirale koje se izvana vide), isprevijao ih i rekao župniku Blažekoviću da te cijevi pošalje u Budimpeštu u ratne svrhe. Župnik to nije učinio. Svirale su ostale na župnom dvoru. Godinu 1920. župnik Blažeković se obratio Franji Westeru, graditelju orgulja u Zagrebu, koji je osobno došao u Sesvete, pregledao svinute svirale i izjavio da se mogu izravnati i urediti. Za par tjedana vratio se u Sesvete sa izravnatim kositrenim sviralama. Čitave orgulje je očistio, popravio neke registre, ugodio ih. Za svotu od 5332 krune orgulje su ponovo ugodno svirale. Obnovljene su 1993. Dobile pogonski motor.

I danas su još na koru u svojoj izvornosti. Pedal je prekriven i ne upotrebljava se.

Treba spomenuti da je župnik Blažeković dobro svirao glasovir i orgulje i pjevao ugodnim basom (Spom. st. 12-13., i 117. te 121-122). Vodio je pjevanje i imao mali ženski zbor. Imao je mnogo smisla za crkvenu glazbu.

Zvona

Prva zvona za izgrađenu novu sesvečku crkvu nabavio je Mirko Ožegović, koji je kao kapelan u Kloštru vršio službu u Sesvetama. Nabavio je tri zvona za 1200 forinti 1884. godine (Spom. str. 8). Najveće je bilo teško 419 kg., srednje 250 kg., a najmanje 59 kg.

Za vrijeme prvoga svjetskoga rata 25. 8. 1916. skinuto je uz

opću žalost vjernika najveće i najmanje zvono i otpremljeno za ratne svrhe. Ostalo je srednje, koje je 8. 10. 1917. skinuto i odvezeno. Na molbu župnika Blažekovića erar je župi Sesvete u prosincu 1917. godine dodijelio jedno zvono od 61 kg. Iz Čakovca. Imalo je lijepi glas, ali je bilo premaleno za Sesvete (Spom. 112 i 114).

Na poticaj župnika Blažekovića započela je sabirna akcija za nabavu novih zvona početkom 1924. Sastavljen je odbor za 12 lica sa župnikom na čelu, koji je vodio sabiranje priloga. Narod je oduševljeno prihvatio ovo nastajanje i 30. ožujka sklopljen je ugovor sa «Zvonarnom in livarnom družba Z. OZ. U St. Vidu nad Ljubjano» za lijevanje zvona. Zvonovi su nabavljeni u veličini i težini koja odgovara tornju po cijeni 74 dinara po kilogramu. Najveće je zvono trebalo biti glas «A», srednje «C», a malo u «F».

Zvona su 4. srpnja 1924. poslana iz lijevaonice i teška su:

1. veliko zvono 423kg. - glasa se u B
2. srednje zvono 274 kg. - glasa se u C
3. malo zvono 119 kg. - glasa se u F.

Za sva tri zvona plaćeno je 61.779 dinara manje 170 dinara, jer veliko zvono nema glas A, kako je bilo ugovoreno, nego glas B.

Novac su najvećim dijelom dali sami župljani, a među njima su se istakli : Mijo Mikša s doprinosom od 1000 dinara, a Ivan Kovačić, Mijo Posavec i Đuro Bratanović s 500 dinara. I zato su kod blagoslova zvona kumovali:

1. velikom zvonu Mijo Mikša
2. srednjem zvonu Ivan Kovačić
3. malom zvonu Đuro Bratanović.

Zemljišna zajednica je prodala staro groblje za 5000 dinara i dala taj novac za zvona. Prodano je i ono zvono iz Čakovca teško 61. kg., za 3000 dinara u selo Maglenča, župa Veliko Trojstvo. I taj je novac upotrebljen u nova zvona (Spom. str. 132).

Župnik Blažeković je u Spomenici zapisao, da je 6. 7. 1924. bio u Sesvetama dan slave, kakav ova župa nije vidjela. Išlo se na željezničku postaju u Kloštar po zvona. Išlo se procesijom, koja je bila duga dva kilometra, jer je išlo sve što se moglo micati. Pred procesijom je bio banderij konjanika, a u sredini procesije troja svečano iskićena kola na kojima su se vozili zvonovi. Sveopća radost i sreća obuzela je sve stanovnike Sesveta. Napose onda, kad je župnik Blažeković zvona blagoslovio, a narod zvonove

užetima povukao na toranj, te oni po prvi put zazvoniše. Skladni glasovi s tornja bili su živi odraz sloge i požrtvovnosti Sesvećana da se ta zvona kupe (Spom. str. 132). Zvona su elektrificirana 1994.

Ura na tornju

I danas još ura s tornja Svih Svetih oglašuje i pokazuje Sesvećanima ure i fertalje noću i danju. I prilično je već stara. Nabavio ju je Rikardo Filipašić, prvi svećenik, župnik, u Ptuju kod urara Vjenceslava Čalonna (Czalonn) za 550 forinti. Urar je postavio uru na toranj 30. ožujka 1893. i od toga neumorno ide i pokazuje vrijeme i prolaznost svega. Uru je isplatila općina u ratama, a posljednju ratu je urar dobio 1895. (Spom. str. 27 i 31).

Ograda oko crkve

Drvena ograda oko crkve je dotrajala i župnik Blažeković je 1925. potakao župljane, da podignu novu betonsku sa željeznim šaketama. Betonske radnje je izvršio domaći majstor Mijo Kolar, a željeznu radnju su napravili majstori kovači: Đuro Huđek i Stjepan Kolar. Sav taj posao stajao je 28.000 dinara, a sabrali su ga župljani i uz to su radnike dali badava (Spom. str. 133-134).

Lipe oko crkve i na trgu kod crkve

Danas se oko crkve nalaze guste krošnje lipa i kestinja, a jednako je i uz kapelu Sv. Ivana Nepomuka i na trgu pred crkvom. Treba spomenuti da su te lipe na poticaj župnika Blažekovića donijeli župljani iz Dubrovnika, a 19. ožujka 1923. zasadili su 4 lipe oko kapele Svetoga Ivana, a ostale oko crkve i na ledinu kraj crkve: Stjepan Čoklo, glavar zemljišne zajednice, s Martinom Matanom, Matom Posavcem, Blažom Pintarekom, Grgom Milošem, Androm Jagićem i drugima. Pred ulazom u crkvu Mato Posavec iz Jasenja zasadio je dva mlada kestena (Spom. 128-129).

Munjovod na tornju

Prvi munjovod na tornju postavljen je 1889. Postavio ga je limar iz Virja Vid Cillinger, a po narudžbi Đure Ortnera, upravitelja župe (Spom. str. 46).

Izgleda da je tlo na kojem je podignuta crkva podvodno, jer je već dva puta u crkvu udario grom. Prvi put je to bilo 19. travnja 1891. nedjeljom za vrijeme popodnevnih večernjice. Udario je

Slika Sv. Lucije iz 1888.g. (Foto: S. Zvonar)

nad svetištem pokraj župnika Rikarda Filipašića i opalio svetohranište, a u crkvi je 27 vjernika popadalo po podu i ozlijedilo se (Spom. str. 25). Nakon toga je munjovod stručno namješten 1891. a namjestio ga je limar Tomo Vojvodić iz Ferdinandovca uz prisustvo inženjera Peksindera (Spom. str. 29 i 30).

Grom je drugi put udario u sesvečku crkvu 13. 7. 1934. oko 6 sati po podne. Udarac je bio negdje nad sakristijom, jer je u sakristiji načinio štetu. I opet nekako u području svetišta crkve. Dovoljan razlog da se vodi briga o ispravnosti munjovoda, jer bi se lako mogla dogoditi i veća nesreća s crkvom (Spom. str. 147).

Slike u crkvi i sakristiji

U svetištu s desne strane uz propovjedaonicu visi na zidu slika **Žalosne Gospe**. Uramljena je u široku tamnu ramu, ulje na platnu, 118x79 cm, svježih boja. Ispod križnog drva sjedi Gospa i na krilu joj mrtvo Isusovo tijelo. U donjem lijevom uglu stoji zapisano ime slikara : B. Maleševac.

Sveta Lucija, ulje na platnu, 130x95 cm, nabavljena za 60 forinti 1888. u Beču kod Ivana Müllera. Postavljena je bila na veliki oltar, jer je za oltar sv. Lucije u lađi bila prevelika. Sada se nalazi u sakristiji. Ima široku drvenu ramu, ornamentalnu, obojenu po Rikardu Rojniku, slikaru iz Zagreba, 1902..(Spom. str. 12).

Sv. Franjo Asiški, ulje na platnu, 107x52 cm., jednostavno uramljena. Nabavio ju Treći red u Sesvetama 1922. Nalazi se u sakristiji uz ormar na sjevernom zidu (Spom. str. 128).

Sveti Josip, ulje na platnu, 107x52 cm, jednostavno uramljena. Slika je nabavljena kod umjetno-slikarskog zavoda «Rubens» u Zagrebu za 1200 dinara 1928. Nekoć je zajedno sa slikom Sv. Franje Asiškog visjela u svetištu, a sada u sakristiji (Spom. str. 135).

Sveto posuđe

U svetom posuđu sesvetska je crkva vrlo siromašna. Sačuvalo se:

1. **Kalež**, srebro, 22 cm visok, jednostavne izradbe, s puncom IB IZ na rubu podnožja, koje ima u promjeru 12 cm. Kupa je 8x8,5 cm. To je onaj prvotni kalež, a spominje ga župnik Szaraga 1780., kad opisuje kapelu Svih Svetih u Sesvetama. O

Moćnik Sv. Josipa, konac 18. st. (Foto: S. Zvonar)

tomu svjedoči i punca IB IZ, koju imaju i svi sačuvani srebrni kaleži iz tog vremena u župi Kloštar. Ono IB može biti i LB. Na rubu tog kaleža je nedavno utisnuto: Obnovljeno i pozlačeno prigodom stogodišnjice ukazanja Bezgriješne. To znači 1958.

2. **Kalež**, barokne izradbe, 23 cm visok, kupa 8,5x8,5 cm, a promjer podnožja 14 cm. Ukas na donjem dijelu kupe je srebrn. Punce nema. Možda je srebrn. Inače je vrlo lijepo izrađen.

3. **Moćnik Sv. Josipa**, barokni, ručni rad. Visok je 28 cm. Gornji dio ima ovalni oblik 16x13 cm. Na zrakastom ovalu nalazi se srebrni vijenčić i na njemu pozlačeni vijenac ukrašen češkim kamenjem različitih boja i zatvoren staklom. Otraga su vratašca i na lunuli se nalazi kutijica ugrađena u pozlačeni oblik hostije i sprijeda ima staklo, a ispod stakla u kutiji su moći s natpisom: Pal. S. Jos. Izrađeno je od lima i djelomično pozlaćen. Potječe iz konca 18. st., jer ga spominje Szaraga 1780. I podnožje mu je ovalno 12x10 cm. Vrijedan je radi starosti i izradbe.

4. **Monstranca**, kupio ju je u Beču Alojzije Boroša, prvi upravitelj župe, 27. 7. 1886. kod Ivana Heindla. Kaleži i monstranca su pozlačeni 1981. sabranim novcem vjernika.

5. **Kapela Svetoga Ivana Nepomuka**

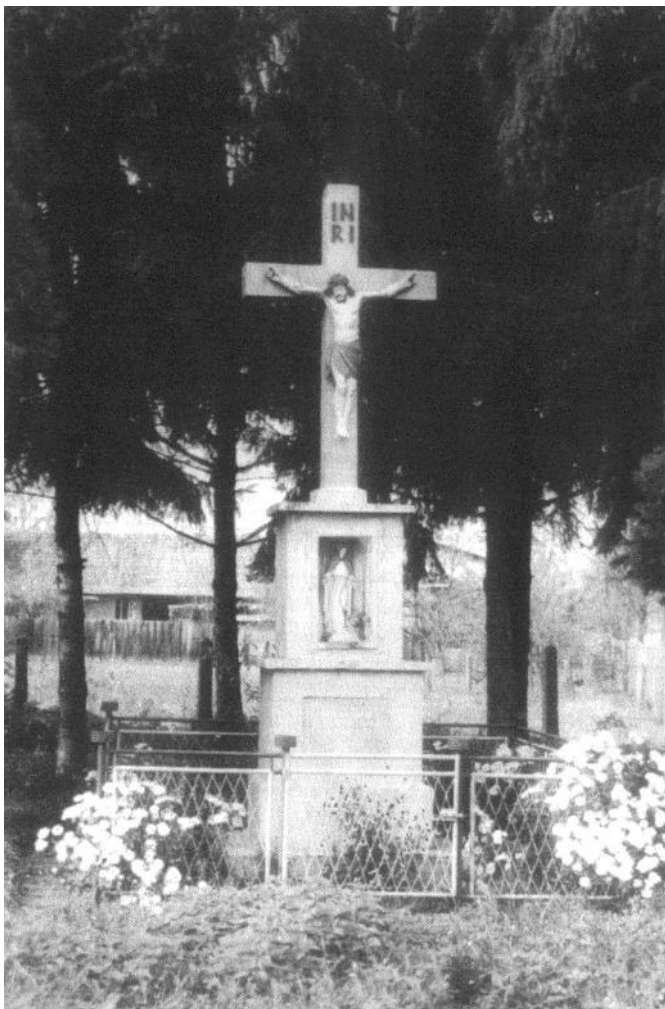
Najstariji i najvredniji u sesvečkoj župi je kip Svetoga Ivana Nepomuka, koji se spominje u opisu sela Sesvete 1780. Postavljen je bio na okruglom stupu od cigle kao pil ispred vojničke štacije (statio officialis). Isklesan je od kamena i od dobra kipara umjetnika, premda mu neukusan namaz danas oduzima tu vrijednost. Barokna je radnja i spada u zajednicu sačuvanih kipova istog majstora: Sv. Florijan, Sveti Ivan Evanđelist u Prugovcu i Trpeći Isus u Budančevici (Lib. Men. Župe Kloštar).

Da to umjetničko vrijedno djelo očuva od vremenskih nepogoda Đuro Ortner, upravitelj župe, dao je taj kip 1889. nadkriti. Znači da je kip skinut sa stupa i postavljen na uže podnožje, a nad njim je onda podignut mali krov i pokriven crijepom (Spom. str. 16).

Za vrijeme velike oluje 1913. kad je 18. rujna silan vjetar i tuča oko 7 sati navečer kroz 1/4 sata harala nad Sesvetama, srušio se pokraj male kapelice Sv. Ivana Nepomuka «nerod» - drvo i oštetio krov i zid kapelice (Spom. str. 103).

Kako je 1922. kapelica Sv. Ivana Nepomuka bila gotovo posve porušena, zapuštena i oštećena, odlučio je Karlo

Raspelo u Tomićevoj ulici (Foto: S. Zvonar)

Blažeković, župnik, sagraditi novu. Narod je u tu svrhu doprinio 21.672 krune i domaći zidari, kovači i stolari uz dobrovoljnu radnu snagu župljana podigoše novu kapelu, koja i danas stoji. Rudolf Škala, kipar iz Ferdinandovca, popravio je kip Sv. Ivana Nepomuka, a kapelu iznutra obojio.

Kapela je podignuta na križanju. Dobila je cementni pod i prilaz od dvije cementne stepenice, a limeni krov sa sjeverne strane, da ne zamače. S prednje strane su drvena vrata, dvokrilna, metar visoka. Krovište i zabat s prednje strane počivaju na dva okrugla stupa zidana. S istočne i zapadne strane je otvorena da se vidi kip.

Posao je završen do polovice rujna, a 26. rujna 1922. novo podignutu kapelu svečano je blagoslovio domaći župnik Blažeković i u njoj otpjevao svetu misu. Bila je to velika i lijepa svečanost kod koje je s radošću sudjelovalo cijelo selo Sesvete (Spom. str. 125-126). Oko kapele su 19. 3. 1923. zasađene 4 lipe, koje su donijeli župljani iz Dubrovnika (Spom. str. 129).

6. Kapela Gospe Fatimske

Staru sakristiju župnik Tomislav Hrupec preuredio je za vjeronaučnu dvoranu. Nazvao je taj prostor od 8x4 hvata kapelom Gospe Fatimske. Blagoslovio ju je zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić prigodom jubilarne proslave 100 godina sagrađenja crkve 19. XI. 1978. Župnik je u vezi s tom kapelom uveo i proštenje Gospe Fatimske 13. svibnja. I to vrlo uspješno!

Kapela se može grijati. U njoj župnik slavi dnevnu misu.

7. Kapelica Žalosne Gospe

Kapelica je sagrađena na mjestu stare izvorne crkve u ulici Stara cirkva (Štrosmajerova). Podigli su je vjernici iz te ulice. Na tome mjestu je prije stajalo raspelo kao spomen groblja i stare crkve. Kapelicu je blagoslovio 24. IV. 1977. Bernard Rubinić, upravitelj župe Kloštar. Misa je bila pod vedrim nebom. Mnoštvo vjernika.

8. Raspela na području župe

Radi potpunosti slike o vjerskoj svijesti župljana sela Sesvete treba spomenuti i raspela, koja su bila podignuta na području sela Sesvete.

Za župnika Rikarda Filipašića podignuto je Raspelo 11. studenog 1894. na putu između Sesveta i Kloštra, nedaleko od Visokoga brijega u Gaju (bolje Đoltici). Podigao ga je Ivan rep

(pučki Maloglaveć) na slavu Božju i na utjehu svoje duše. I danas stoji.

Antun Gerber, župnik, spominje da su za njegovo vrijeme podignuta slijedeća raspela:

1. **Raspelo u Kladju**, podigao Andrija Posavec, a župnik Gerber blagoslovio 16. 5. 1897. (Spom. str. 79). Godine 1910. u Kladju su podigli kamenito raspelo Andro i Marija Matočec a Blažeković blagoslovio. (Spom. str. 94).

2. **Raspelo u Šarju**, podigao je Antun Bajsar, a župnik Gerber blagoslovio 24. 9. 1899. (Spom. str. 79).

3. **Raspelo u Mekišu**, podigao je Đuro Bratanović, a župnik Gerber blagoslovio 24. 4. 1904. (Spom. 79).

4. **Raspelo u Skranjicama**, podigli župljani, a 18. 9. 1904. blagoslovio župnik Gerber (Spom. str. 79).

5. **Raspelo u Jasenju**, podigli su ga Mato i Ana Čoklo iz Grede, a 17. 9. 1905. blagoslovio župnik Gerber (Spom. str. 79).

6. **Kamenito Raspelo u Ceresniku**, podigli župljani a župnik Gerber ga blagoslovio 13. 10. 1907. (Spom. 79).

7. **Raspelo na trgu pred crkvom**, podigao je Stjepan Janeš, a župnik Gerber 29. 5. 1898. blagoslovio (Spom. 79). Nema ga više.

Kalvarija na trgu ispred škole

Vrijedno je spomenuti da je 1932. godine podignuto na trgu ispred škole - stare - vrlo lijepo raspelo, zapravo Kalvarija koje je izradio osječki kipar Franjo Hendrich. Na podnožju u obliku oltarne menze u sredini je podignuto raspelo s Kristovim tijelo, a ispod raspela je lik Magdalene, koja u pognutom stavu od lijeva na desno grli križ. Uz križ su u stojećem stavu postavljeni kipovi: Žalosna Gospa i Sveti Ivan, apostol. Na podnožju su ispisani stihovi Karla Blažekovića:

Ti što prolaziš, gledaj nevina
Mrtva na križu Božjega sina,
Pogledaj teško krvave rane
Nevjerom tvojom Njemu zadane.
Pogledaj Majke Njegove boli
Skrušena srca Njemu se moli:
O Sine Božji, o Majko Sveta,
Praštajte krivnje ovoga svijeta!

Kip Sv. Ivana Nepomuka u kapeli iz 1780. g. (Foto: S. Zvonar)

Kip Gospe Fatimske u kapeli uz crkvu (Foto: S. Zvonar)

Kalvarija na trgu ispred crkve (Foto: S. Zvonar)

Vrijeđajući vječnog oca s visine
Ne znaju grješni ljudi što čine.

Ovaj znak spasenja i spomen vječne ljubavi Božje podigoše
Bogu na slavu Ivan i Ana Abranović 1932.

Sav trošak od 23.000 dinara platili su spomenuti supruzi Ivan i Ana Abranović. Taj lijepi spomenik je spomen na 1900 godišnjicu Isusove smrt, koji je cijela crkva slavila 1933. godine. «Kalvariju» je svečano blagoslovio Blažeković, župnik uz asistenciju kloštranskog župnika Mije Jurića, i župnika Ivana Žinića 21. svibnja 1933. i otpjevao svečanu misu, kod koje je pjevao mali ženski troglasni zbor iz Sesveta (Spom. str. 139-140).

7. IZ ŽIVOTASE LAI ŽUPE

Veliki požar

Vatra je bila česti gost u podravskim selima. Kuće su bile drvene i slamom pokrivene, i kad se negdje pojavila vatra u selu, redovito je zauzimala velike razmjere. Napose za sušnih, ljetnih mjeseci.

U Sesvetama je tako 29. 8. 1877. buknuła vatra, koja je u kratko vrijeme uništila preko 80 zgrada kuća, staja, štaglja i koceva. I tom zgodom je propala sva ljetina pšenica, raž, ječam, zob, sijeno, djetelina i lan, te su mnogi gospodari posve osiromašili. (R. Horvat, Crtice iz Hrvatske povjesti I. str. 69 i Spom. str. 4).

Dobrovoljno vatrogasno društvo

Dugo je trebalo čekati, dok se u Sesvetama osnovalo vatrogasno društvo. Bilo je to početkom 1928. godine, jer župnik Blažeković u Spomenici navodi, da su 1928. kod Božjeg groba držali stražu članovi «novo osnovanog vatrogasnog društva» (Spom. str. 135).

Uvedene pobožnosti i bratovštine

Župnik Antun Gerber je u župu Sesvete uveo mnoge pobožnosti i osnovao različita pobožna društva.

Uveo je **Bratovštinu svete Krunice** 28. 10. 1898. Iste godine je uveo i bratovštinu **Karmelskog škapulara**, koja je

imala 524 člana. Ustanovljen je i Treći red svetoga Franje Asiškog, koji je od 1904. do 1907. ima 123 članova.

Potvrda u župi

Prva potvrda u sesvečkoj župi bila je 6. rujna 1889. Tom zgodom je bilo 750 potvrđenika, a potvrdu je dijelio posvećeni zagrebački biskup Franjo Gašparić (Spom. str. 17).

Godine 1908. svetu potvrdu je primilo 1162 osobe (Spom. str. 88). U prvoj potvrdi poslije svjetskog rata 1924. biskup Dr. Dominik Premuš u Sesvetama je 15. svibnja podijelio potvrdu 1119-orici potvrđenika (Spom. str. 130).

Misije u župi

Kad su u đurđevačkom dekanatu 1901. održavane pučke misije sveto poslanje održali su pučki misionari o. Hinko Bontempo, Isusovac iz Splita, i o. Ilija Gavrić Isusovac iz Sarajeva i u Sesvetama svete misije od 20-26. listopada. Uspjeh misija je bio dobar. Osnovan je Apostolat molitve, u koji se upisao 781 član. Podignuto je pred crkvom i misijsko raspelo. (Spom. str. 80-81).

Godine 1930. održane su u sesvečkoj župi druge pučke misije, koje su od 18-25. svibnja vodili Isusovci: Ilija Gavrić i Tomo Jagić. I ovom zgodom je odaziv župljana bio vrlo velik (Spom. Str. 137). God. 1977. održao je misije o. Ivan Grgec, Trećeredac, od 30. X. do 6. XI.

Pošta u Sesvetama

Zasluga je župnika, K. Blažekovića, da je selo Sesvete dobilo poštanski ured već 1911. godine. Nastojanje župnika potpomagao je Đuro Šantić, rođen u Sesvetama, kao kraljevski tajnik pošte i brzojava u Zagrebu (Spom. str. 98).

Općina je uspostavljena 1911. godine.

Na mjesto bikarnice-škola

S lijeve strane župnog dvora u neposrednoj blizini crkve nalazila se godinama bikarnica. Karlo Blažeković je konačno uspio skloniti odgovorne u općini Sesvete da su bikarnicu premjestili u Kladje, a 1911. zgradu bikarnice preuredili za jedan razrez pučke škole i za stan učitelju. Kuću škole je 8. 12. 1911. blagoslovio župnik Blažeković (Spom. str. 98).

Dva velika orkanska nevremena

18. rujna 1913. oko 7 sati na večer podiglo se nad Sesvetama nezapamćeno orkansko nevrijeme. Silan vjetar rušio je drveće po selu a strašna tuča je kroz 1/4 sata padala da je klipove kukuruza kidala po poljima (Spom. str. 103).

Slično nevrijeme pogodilo je Sesvete i 4. kolovoza 1938. oko 3 sata po podne. Nakon velike suše tuča je do kraja uništila usjeve (Spom. str. 153).

Dioba zemljišne zajednice

Dobro je spomenuti da su u Sesvetama zemlje zemljine zajednice podijeljene već 1913. godine. Tom zgodom je i župa dobila 1280. hvati pa je to zemljište gruntovno upisano na župnu nadarbinu (Spom. str. 103).

Prvo klečanje u župi

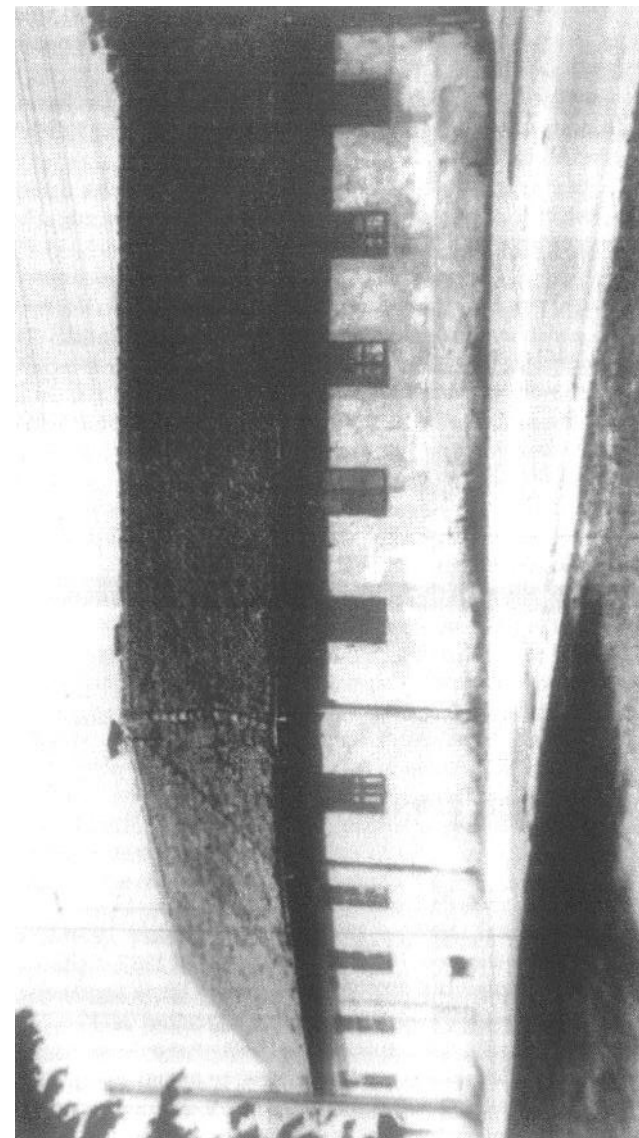
Novi nadbiskup zagrebački Ante Bauer je 1912. cijelu Nadbiskupiju tako rasporedilo, da je svaki dan u godini u jednoj župi klečanje javno štovanje Tijela Gospodnjega.

U Sesvetama je određen 16. rujna kao godišnje klečanje i prvo je klečanje održano 16. rujna 1913. Za to klečanje je župnik Blažeković napravio raspored klečanja po ulicama i zaselcima i to ovako:

- Od 6-7 sati Prva numera
- 7-8 sati Ceresnik
- 8-9 sati 2 i 3 ulica i Razlev
- 9-10 sati Kladje
- 10-11 sati Zgruti, Mekiš, Konci, Šarje
- 11-12 sati Velika misa
- 1-2 sati Zaberek i Bukove Grede
- 2-3 sati Koprivje i Koci
- 3-4 sati Jasenje
- 4-5 sati Draganci
- 5-6 sati Dubovnik i Ruškova Greda

Župni dvor

Prigodom osnivanja župe sesvećani su svome župniku obećali pribaviti stan. Oni su to i učinili. Kupili su sadašnji župni dvor, koji je Stjepan Janeš izgradio kao svoju kuću sa željom da u njoj otvori gostionicu. Zgrada je prostrana, protegnuta na dvije

Stari župni dvor (Foto: S. Zvonar)

ulice. Prizemnica je, ali podignuta i crijepom pokrita. Ima 5 soba, kuhinju, podrum i tavan.

Dvorište je tijesno. U njemu su dvije štale i suša pod istim krovom. Staje su bile bez poda. U početku nije bilo ni bunara, ni koceva i kokošinjaka.

Janeš je sve to prodao selu za 2250 forinti 1885. Godinama su se župnici natezali sa župljanima da urede župni dvor i uvijek je to vrlo teško išlo.

Bunar je iskopan 1888., a vrt ograđen tek 1907. Na mjestu starog župnog dvora sagrađen je novi zalaganjem župnika Tomislava Hrupeca od 1974-1989.

Župna nadarbina

U početku postojanja župe župnik je godišnje primio 500 forinti plaće. Uz to je župa imala: vrt od 633 hvati i 6 rali livade. Primaio je štolarinu kod vršenja pojedinih svećeničkih čina. Pripadala mu je trećina crkvene milostinje i 10 hvati drva za ogrijev godišnje. Obećani su mu i težaci.

Župnik Gerber je uspio da je župi odobreno još 6 rali zemlje u Jasenju i Ištvanovom dolu. Bilo je to 1896., ali je zemlja omeđena tek 1905. nakon nebrojenih izbjegavanja i zatezanja i to ne u potpunom opsegu.

Sva ta zemlja od preko 15 rali slabo je župniku donosila, jer je bila treće klase. A i ostali su prihodi bili razmjerno mali, pa su župnici u Sesvetama među siromašnjijima u Podravini. (Spom. str. 7 i 44).

Za izgradnju novog župnog dvora zemlja je prodana.

8. UPRAVITELJI I ŽUPNICI U SESVETAMA

Od 1886. do danas

1. **Alojzije Boroša** (1886-1887) upravitelj, rodом iz Stubice. Bio je u Sesvetama od 16. 5. 1886. do 22. 5. 1887. Otišao je za upravitelja župe u Kalinovcu. Nije ostavio lijepe uspomene.

2. **Đuro Ortner** (1887-1890), rodом iz Krapine. Započeo je voditi Spomenicu župe 1889. Pribavio je maticu krštenih od 1858. maticu umrlih od 1858, te knjigu stanja duša. Počeo je uređivati crkvu iznutra. Nabavio je nove orgulje. Lijepo je

radio. Po vlastitoj je molbi premješten u Kašinu.

3. **Rikardo Filipašić**, (1890-1897), najprije je upravitelj, a onda od 19. listopada 1894. i prvi ustoličeni sesvetski župnik. Rođen je u Varaždinu. Pjesnik i pisac. Još kao gimnazijalac preveo je s grčkog 9. pjevanje Homerove Ilijade. Pjesme je objavljivao u «Bosiljku», «Dragoljubu» i «Slavonskom Jugu». Kao klerik u Zagrebu bio je predsjednik «Zbora» i urednik «Vile». Prevodio je sa Slovačkog. Od 1873-1890. bio je kapelan u Lukaču kod župnika Gustava Tompaka. Tu je mnogo pisao za «Danicu» kalendar i za «Pučkog prijatelja». Preveo je iz slovačkog knjigu «Nauk o domaćem uzgoju» koja mu je 1884. donijela nagradu od 200 forinti iz zaklade Dušana Kotura. Godine 1889. postao je i mjesnim školskim nadzornikom u Baziju. U Lukaču se bavio i bašćarstvom. Godine 1887. 23. srpnja zadesila ga je velika nesreća. Bio je u školi na vjeronauku, kad se oko 3 sata popodne podigla orkanska oluja s ledom. Vjetar je sa svih krovova u Lukaču skinuo crijep. Bez krova je ostala i školska zgrada. U strahu da se zgrada ne sruši na djecu pošao je van pogledati, kako stoje sa zgradom. Tada su mu dva komada leda udarila u desno staklo njegovih naočala i razbijeno staklo mu je teško ranilo jabučicu oka. Pokušaj liječnika nije uspio. Oko mu je zadavalo trajne boli i prijetilo mu da izgubi vid i lijevoga oka. Konačno su mu 1891. izvadili desno oko da spase lijevo. U takvu stanju je postao upravitelj župe 1890. u Sesvetama. Bolestan, mnogo se mučio i s pukim životnim opstankom, ali je nastavio usavršavati crkvu i voditi povjerene mu župljane. Nabavio je uru na tornju i mnoge druge stvari. Naglo je obolio od upale pluća i 10. travnja 1897. umro je, a bilo mu je 48 godina. Kulturni i obrazovan čovjek, a veliki i strpljivi patnik. Pod bijelim mramornim spomenikom sa svojim vjernicima čeka uskrsnuće.

4. **Antun Gerber** (1897-1909), župnik, rodом iz Siska. Boležljiv od djetinjstva. Stupio je u Franjevački red i nakon dva tečaja filozofije prešao je u Nadbiskupsko sjemenište u Zagrebu i postao svećenik. U Sesvetama je nastupio kao župnik 17. travnja 1897. Mnogo se borio za župnikovu nadarbinu i povećao je za nepunih 6 jutara, ali nije uživao. Bio je zauzet za ljepotu crkve i za duhovno dobro svojih

vjernika. Posjedovao je neobičnu poduzetnost. Dao je oslikati crkvu. Uveo je različite pobožnosti i uveo nekoliko bratovština. Gotovo nema ulice u selu gdje nije za njegova župnikovanja podignuto raspelo. Širio je štovanje Srca Isusova. Poticao je župljane za mnoge djelotvorne akcije i sam prednjačio. Lijepo je vodio Treći Red. Na vlastitu molbu je umirovljen 1909. ali je ostao u Sesvetama, gdje još 1921. obavlja blagoslov kuća mjesto župnika Blažekovića, koji je tada slomio nogu.

5. **Karlo Blažeković** (1910-1958) najprije upravitelj a od 30. siječnja 1912. i imenovani župnik. Sin je učitelja i rodio se u Bušetini. Mladu Misu nije slavio u Turnašici, kamo je selo Gradec pripadalo, jer mu je otac u Starom Gracu službovao. Bio je siromašan i sam nije mogao takvo slavlje prirediti i zato je Mladu Misu slavio u Zagrebu kod časnih sestara. Samo godinu dana je bio kapelan u Samoboru, a 1904. postao kapelanom u Pitomači kod župnika Josipa Kovačića. Kao kapelan je godinu dana nekoliko mjeseci upravljao Pitomačom, da koncem 1909. postade upravitelj župe u Sesvetama i preuzme je 20. 1. 1910. Na toj župi je proveo 47 godina cijeli svoj svećenički život. Proveo je dva svjetska rata. Doživio teške dane u opasnosti. Imao je svojih slabosti, ali je volio Sesvete i trsio se da ne zaostanu ni duhovno ni kulturno temeljito je obnavljao crkvu 1922. podigao je kapelu Sv. Ivana Nepomuka 1923. Nova tri zvona 1924. Dao napraviti sva tri nova oltara. Srušio staru sakristiju a podigao novu 1943. Bolestan 1945. se zahvalio na župi, ali je iste godine došao ponovo u Sesvete i upravljao župom do početka 1958. Proslavio je u Sesvetama i svoju zlatnu misu 1953. Posljednje godine života proveo je u Virovitici, gdje je 1966. godine umro i sahranjen u franjevačkoj grobnici. Bio je načitan i obrazovan čovjek. Propovjedao je odlično i crkva ga je rado slušala. Visok i uvijek mršav djelovao je skromno kao što je i stvarno bio. Trsio se da svoj životni križ nosi strpljivo.

6. **Vinko Majstorović**, upravitelj župe, rođen u Đurđevcu 20. 1. 1914., zaređen 27. 6. 1937., od 1958-1970, dvanaest godina upravljao župom u teškim vremenima komunističke strahovlade. Umro 29. 6. 1990. u Zagrebu.

7. **Vinko Igrec**, upravitelj župe od 1970-1972.

8. **Tomislav Hrupec** upraviteljem župe je postao 1972. Rođen je u Podravskoj Kapeli, župa Veliki Bukovec, otac Vinko, majka Anđela r. Hlebar, gimnaziju svršava 1959., a teološki fakultet od 1959-1966. kada je 26. 6. 1966. ređen po nadbiskupu Dr. Franji Šeperu. Po svršetku bogoslovnog fakulteta 1967., postao je kapelan u Koprivnici od 1970., a onda postaje upraviteljem župe Kalje i Žumberak, da 1972. postaje upraviteljem župe u Sesvetama, gdje već 22 godine vodi dušobrižnički rad. Kroz to vrijeme učinio je mnogo korisnih zahvata u duhovnom vođenju župe. Održavao je vjeronauk djece, uredio kapelu Gospe Fatimske za vjeronaučnu dvoranu. U nekoliko navrata imao je potvrdu djece, a Prvu Pričest redovito svečano obavljao. Za župne jubileje održavao je duhovne obnove župe. Godišnje je vodio vjernike na Mariju Bistricu. Imao je mladomisničko slavlje Milana Lončarića, kojeg je zaređio papa Pavao VI u Rimu 29. 6. 1975. Uz postojan i zauzet rad u dušobrižništvu Tomislav Hrupec je mnogo učinio izgradnjom nove župne kuće i svih potrebnih uporabnih prostorija, u župnom dvorištu, kao što je garaža. Uz izgradnju lijepo uređenog župnog stana, nastojao je i izveo obnovu župne crkve, koju je uredio izvana i unutra, sretan što su ga u njegovom radu pomagali vjernici Sesvečani i Župno vijeće. Godine 1989. Tomislav Hrupec je izabran i potvrđen dekanom Đurđevačkog dekanata, a 3. 7. 1991. sa svojim je suradnicima slavio 25 godina svećeništva.

IZ PROŠLOSTI U BUDUĆNOST

I najbolje stvari materijalnog svijeta s vremenom podliježu trošenju. Gube svoju izvornost. A tako i svoju uporabu. Potrebno ih je popravljati. Često i mjenjati.

Kad je 1972. godine upraviteljem župe Svih Svetih u Sesvetama postao mladi svećenik Tomislav Hrupec, trsio se da svoju župu dobro upozna, a potom marljivo uredi.

Kako u župi nije bilo uređeno Župsko vijeće kao savjetni pomoćnik župnikov, odlučio je to Vijeće osnovati.

Župu je razdjelio na 10 područja. Pomoću listića, što su ih vjernici pojedinih područja pismeno birali, u veljači 1973. izvršio je izbor, na kojem su bili izabrani:

1. Šantić Stjepan, Tomićeva ulica
2. Jagić Ivan, Preradovićeva ulica
3. Igrić Ivan, Štrosmajerova ulica
4. Golubić Ivan, Gajeve ulica
5. Mavračić Vlado, P. Miškine ulica
6. Pintarek Đuro, Razlev
7. Kovačić Ivan, Braće Radića ulica
8. Štefanić Ivan, Dravska ulica
9. Bratanović Andrija, Mekiš
10. Kerečeni Ivan, Draganci

Župsko vijeće je potvrdilo nadbiskupski Duhovni stol.

NOVI ŽUPNI DVOR

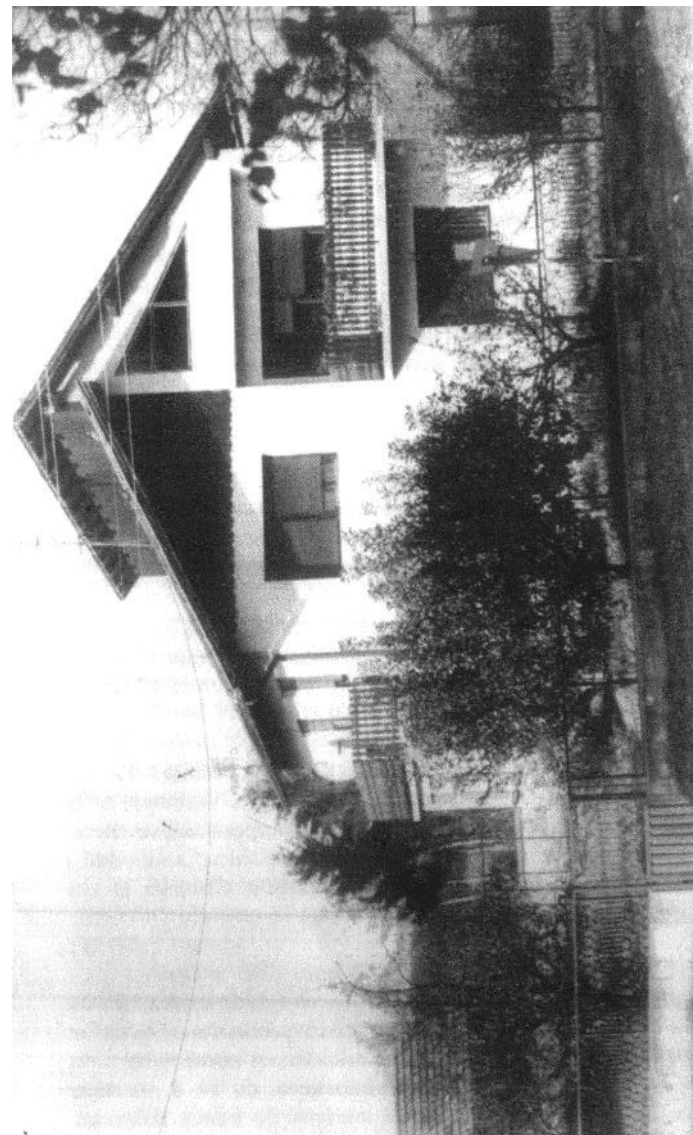
Početkom 1974. župnik je odlučio srušiti dotrajali stari župni dvor. Kako je župa posjedovala oko 15 jutara zemlje, dogovorno sa župljanima odlučilo se prodati oko 8 jutara župne zemlje.

Prva dražba nije uspjela, a na drugoj 18. 5. dražba je uspjela i Alojz Kirin je zemlju od 3 jutra i 744 hvati kupio za 13.500.000 st. dinara, pa je upravitelj župe u Pitomači nabavio monta opeku, crijep, željezo i stolariju.

Radi uređenja imovinskih stvari 1974. gradnja novog župnog dvora je bila odgođena. Ostvarenje gradnje je Župno vijeće prihvatilo 1976. godine. Zatraženo je dopuštenje Nadb. Duh. Stola s molbom da se u tu svrhu još jedan dio župne zemlje proda, što je Duhovni Stol dopustio. Uređenjem imovinskog prava zemljišta starog dvora građevinsko dopuštenje je izdala nadležna vlast u Đurđevcu. Zidarske radove preuzeo je građevinski poduzetnik Antun Kovačić iz Sesveta. Pomagali su i drugi majstori iz sela.

Kopanje temelja započelo je 12. travnja 1976. Kamen temeljac je postavljen 22. travnja. Srušen je dio starog župnog stana. Vjernici su se vrlo dobro uklopili u gradnju. Preko 200 radnika su dali. Zidanje je započelo 17. 5. Oko polovice kolovoza dovršeno je zidanje, krovište i žbukanje iznutra. Pred jesen je postavljeno staklo i u zgradu se preselio župni ured.

Pred Uskrs 1977. srušen je i preostali dio starog župnog ureda. Početkom travnja novi župni stan je prikopčan na trofaznu struju uz cijenu od 3.000 dinara. Na katu je uređena velika soba (palača), mala sobica i kupaonica. U sobe je postavljen parket i

Novi župni dvor (Foto: S. Zvonar)

nalijepljene tapete, a kupaonica opločena. Nabavljeni su i lijepi lusteri. Godine 1978. je uređena kancelarija i sobica do nje.

U 1979. uređena je sobica za domaćicu i sav potrebni namještaj. U 1982. postavljena je željezna ograda oko novog župnog dvora. Radove je izvršio Darko Palaić i sam župnik. Namještaj kuhinje, uređenje hodnika i stubišta izveo je sam župnik 1980. godine.

Uređenjem balkona 1990. godine zgrada župnog stana je konačno dovršena. Obojena je i sva stolarija.

KAPELICA ŽALOSNE GOSPE

Vjernici iz ulice Stara Crkva (Štrosmajerova), najstarijeg dijela Sesveta na mjestu izvorne crkve iz 1334. na mjestu starog groblja, podigli su kapelicu u čast Žalosne Gospe. Kapelicu je blagoslovio o. Bernardo Rubinić, upravitelj župe Sv. Benedikta iz Kloštra Podravskog 24. travnja 1977. godine. Misa je bila ispred kapelice uz mnoštvo vjernika.

KAPELA GOSPE FATIMSKJE

Na mjestu sakristije s lijeve strane crkve, župnik je smatrao potrebnim urediti dvoranu za vjeronauk. Prostor od 8x4 m pretvorio je u kapelu Gospe Fatimske. U njoj će župnik slaviti dnevnu Misu i vjeronauk za djecu.

Soba se može i grijati. Prigodom proslave 100 godina od sagrađenja župne crkve bio je prisutan i nadbiskup Franjo Kuharić, koji je spomenutu kapelu svečano blagoslovio. Kapela je u župi postala i proštenje, koje se svake godine u Sesvetama slavi 13. svibnja, na spomen ukazanja Gospe.

Za tu svečanost su nekolicina žena izradile komplet oltarnog ruha i jednu albu. Sve je izvezeno ručnim radom. Napravljen je i jedan bijeli plašt. Plašt i misno ruho sašila je Ana Palaić iz Štrosmajerove ulice.

SAKRISTIJA I NOVI BOŽJI GROB, NEKI PREDMETI

U 1979. godini namještena je nova sakristija. Uređen je Božji grob. Zvonar Ivan Bušetinčan deterđentom je oprao zidove crkve. Nabavljen je materijal za ljubičastu misnicu, antipendij i stolu. Nabavljeno je i novo platno za jaslice. Obojena je sva stolarija u crkvi.

«POZLATIMO NAŠE KALEŽE»

Na taj župnikov poziv skupilo se toliko novcam da su pozlačeni i svi kaleži. Budući da je novca preostalo odlučilo se pozlatiti i pokaznicu, koja je lijepo ukrašena i obnovljena. Dva kaleža su do Cvjetnice 1980. bila obnovljena, do 24. 5. su stigla još dva i 3 plitice. A pokaznica je uređena do konca kolovoza. Posao je izvršio Franc Puch majstor iz Ljubljane.

OBNOVA ŽUPNE CRKVE

Za proslavu 100 godina župe u Sesvetama župnik je odlučio sa svojim Vijećem obnoviti župnu crkvu, a prije svega njeno krovništvo i vanjski izgled.

Koncem travnja 1982. godine nabavljen je novi crijepe za prekrivanje cijele crkve. Crijepe je uplaćen u ciglani Čret u Hrvatskom Zagorju. S prijevozom crijepe će stajati 132.600 din. Trebao je biti dostavljen koncem lipnja a dostavljen je tek na kraju srpnja. Uz crijepe je nabavljeno i 3m kubična fosni za nove letve. Budući da je crijepe kasno stigao, posao je odgođen za 1983. godinu. I nastavljen je u mjesecu svibnju 1983. godine. Sve stare letve su skinute, poletvano je krovništvo novim letvama i zatim novim crijepom pokrito. Posao su obavili majstori poduzetnika Vida Međurečan iz Kalinovca. Posao je plaćen oko 500.000 din. Na crkvu su postavljeni i novi žljebovi. U jesen iste godine popločeno je svetište crkve mramornim pločama. Posao je izvelo svojim materijalom poduzeće «Uzor» iz Virovitice. Plaćeni je 128.000 din. Župsko je vijeće 24. 2. 1984. zaključilo da se ide i na popravak crkve izvana, to jest, nova fasada. Posao je sklopljen sa zidarskim majstorom Vidom Keđurečan iz Kalinovca. On će sve radnje izvesti svojim materijalom. Župa će platiti po m², a radovi će početi u jesen, dok bude svježije vrijeme.

Posao je započet u jesen, ali je radi lošeg vremena odgođen za proljeće 1985. godine. Završeni su samo toranj i pročelje. Treba spomenuti, da su boje za cijelu crkvu nabavljene u Karlovcu u tvornici boja. Boja je stajala 162.000 din. Budući da su se vjernici lijepo odazvali svojim doprinosima, u jesen su bili plaćeni učinjeni radovi.

U proljeće 1985. crkva je ožbukana i obojena. Poslije radova na crkvi obojena je zgrada župnog stana. Jednako je uređena i garaža i ograda.

Godine 1987. uređeni su novi vodovi struje. Vodovi razglasa

uzidani su. Sve električne radnje izvršio je elektroinstalater Nikola Sitek iz Tomičeve ulice. Nabavljeni su i novi zidni lusteri iz Slovenije, tvornice u Poljčanama. Svi ovi radovi su stajali 2.100.000 din.

U godini 1988. crkva je iznutra obojena. Slike Evanđelista ponad glavnog oltara potpuno su obnovljene, a jednako i ornamentika i drugi ukrasi. Sve radove obnove izvršio je majstor Josip Genc iz Bednje sa svojim suradnicima. Radovi su započeli 13. travnja, a dovršeni 23. svibnja. Radilo se 26 dana. Pohvaliti treba ove marljive majstore. Pohvaliti treba i župljane Sesveta, koji su obilno pomagali.

Crkva je u cijelosti prekrita crvenim tepisonom.

OBNOVA VELIKOG OLTARA

U obnovljenoj crkvi trebalo je posebnu pažnju posvetiti i glavnome oltaru, podignutom u čast Sviju Svetih! Ta pažnja je i ostvarena 1989. kad je veliko oltar u cijelosti obnovljen. Obnovljena je i slika Svih Svetih, kipovi i oltarni retabl. Sveci - Sv. Josip, Sv. Petar apostol, Sv. Nikola Tavelić i bl. Marko Križevčanin obnovljeni su u mjesecu svibnju, a sve ostalo u mjesecu srpnju. Posao je uspješno obavio majstor Franjo Mrnjec iz Brckovljana. Vjernici su doprinjeli svoje priloge za ovaj plemeniti kulturni pothvat.

Godine 1982. zvonar Ivan Bušetinčan obnovio je oltar Sv. Stjepana. Obnovljeni su i ostali oltari. Crkva je dobila i centralno grijanje, a elektrificirana su i crkvena zvona (1994. god.).

MLADAMISA

Sesvete su dobile i jednog mladomisnika. To je Milan Lončarić, koji je pred Božić 1974. primio đakonat, a u jubilarnoj godini 1975. Milan Lončarić posebno je odlikovan i svećeništvo mu je dao papa Pavao VI, koji je svečano na trgu Sv. Petra u Rimu redio 359 đakona iz svih krajeva svijeta. Na Milanovu ređenju bio je domaći župnik Hrupec i mladi Darko Palaić, student iz Sesveta. Mladu misu je Milan Lončarić slavio u Sesvetama 27. 7. 1975. Svečanost je bila vrlo velika. Propovijedao je Nikola Stojanović, župnik iz Zagreba, uz mnoštvo naroda iz Sesveta i okolice. Ova Mlada misa potsjetila je Sesvećane i na Mladu misu, koju je 1935. u Sesvetama slavio Martin Matan, rođen 30. 10. 1912., zaređen 29. 6. 1935., a umro kao umirovljenik u Velikom Grđevcu.

Po majci iz Podravske Sesveta spada i franjevac o. Vlado Mustač, zaređen 1977.

Vrlo vrijedan brat franjevac Fidel (Josip) Šerbedžija rođen u Sesvetama, a umro u Zagrebu 2. 10. 1952. u 72. god.

SVEČANI JUBILEJI

Godine 1978. navršilo se 100 godina, kako je sagrađena današnja župna crkva. Svečanost te obljetnice počastio je dolazak nadbiskupa Franje Kuharića, koji je uz prisutnost svećenika đurđevačkog đakonata blagoslovio kapelu gospe Fatimske i slavio svečanu koncelebriranu Misu i održao prigodnu propovjed sabranim vjernicima.

Godine 1986. župa u Sesvetama slavila je 100 godina svoga postanka (1886-1986.). Na svečanosti su bili prisutni svećenici đurđevačkog i virovskog dekanata i još gosti svećenici iz virovitičkog dekanata. Svečanost je imala posve vjerski značaj. Prije svečane Mise govorio je domaći župnik o povijesti postanka sela i župe. Spomenuo je i poraznu činjenicu da Sesvete izumiru, po 30 stanovnika godišnje i sad je broj stanovnika smanjen na 2.160.

Nakon župnikova govora bio je i mali recital, a zatim svečana Misa, pod kojom je propovjedao Josip Jasminčić župnik u Gradini, o majčinstvu. Treća jubilara svečanost bila je 3. 7. 1991. uz domaćeg župnika, sada već dekana đurđevačkog, sabrali su se njegovi suređenici iz 26. 6. 1966. da proslave zajednički jubilej 25 godina ređenja.

Svečanu Sv. Misu predvodio je biskup Jurica Jezerinac, njihov suređenik, a propovijedao je pitomački župnik Stjepan Deskar, redatelj svečanosti, a na orguljama je vjerni narod pratila sestra Benjamina iz Đurđevca. Prisutni su bili i susjedni župnici i uzvanici.

KAO POSLJEDNJE

Stare orgulje iz 1888. su temeljito obnovljene, a mijeh je dobio pogonski motor. Nedostaje orguljaš.

Godine 1992. u crkvi je izgrađen novi oltar prema puku. K tomu i ambon. Opločeno je cijelo svetište sa strane u visini od 1,20 m. Sve je ovo izgrađeno od istarskog mramora. Radove je izvela firma «Uzor» iz Virovitice.

(Svi podaci iz «Spomenice» II župe u Sesvetama).

Izvori i literatura

1. Spomenica župe u Sesvetama od 1889., I i II od 1946.
2. Liber memorabilium od 1780. župe Klošta
3. Nadbiskupski arhiv Protokoli vizitacija komarničkog arhiđakonata svezak IV., V., IX. i XVI. Od godine 1706. do 1840. Zagreb
4. Ivan Tkalčić, Monumenta II. To. Pars. III.
5. Josip Bosendorfer, crtice iz Slavonske povijesti, Osijek 1910.
6. Juraj Ćuk, Podravina od Bednje do Vočinke i susjedna područja do polovice četrnaestog vijeka Vjesnik Kr. Hrv. Slav. Dalm. Zem. Arhiva god. XVIII. Br. 3. 1916.
7. Janko Barle, Katolički list 1902. 32. str. 410-411.
8. R. Horvat, Crtice iz Hrvatske povijesti I. Zagreb 1935.
9. Blaž Mađer, Časti i dobru zavičaja, Zagreb 1937.
10. Stjepan Pavičić, Podrijetlo naselja i govora u Slavoniji, Zagreb 1953.
11. Antun Cuvaj, Građa za povijest školstva, I. knjiga
12. R. Lopašić, Prilozi za povijest Hrvatske, Starine XVII
13. Luka Ilić Oriovčan, Postanak c. Kr. Vojničke granice, Arhiv V. 1859, str 101-127.
14. Šematizmi zagrebačke nadbiskupije 1900.-1912. 1966.
15. D. Feletar, Podravina, Koprivnica 1973.

SADRŽAJ:

Pogled u prošlosti.....	9
1. Tragovima prošlosti sesvetskog naselja.....	12
Položaj sela.....	14
Naziv sela.....	15
Sesvete prije Turaka.....	15
Sesvete u tursko vrijeme.....	19
Povratak u Sesvete.....	22
2. Sesvete u 18. i 19. stoljeću.....	26
U sastavu Vojne krajine.....	26
Razvoj i način života.....	28
Kapela Svih Svetih.....	33
Groblje.....	34
Narodna škola.....	35
3. Župa u Sesvetama.....	36
Osnivanje župe i početak djelovanja.....	36
4. Župna crkva.....	39
Oltari u crkvi.....	41
Veliki oltar.....	41
Oltar Majke Božje od svete Krunice.....	43
Oltar Svetog Stjepana kralja.....	43
Propovjedaonica.....	45
Križni put.....	45
Stepenice na kor.....	45
Orgulje.....	47
Zvona.....	47
Ura na tornju.....	49
Ograda oko crkve.....	49
Lipe oko crkve.....	49
Lipe oko crkve i na trgu kod crkve.....	49
Munjovod na tornju.....	49
Slike u sakristiji i crkvi.....	51
Sveto posuđe.....	51
5. Kapela Svetoga Ivana Nepomuka.....	53
6. Kapelica Gospe Fatimske.....	55
7. Kapelica Žalosne Gospe.....	55
8. Raspela na području župe.....	55
Kalvarija na trgu ispred škole.....	56

9.	Iz života sela i župe.....	60
	Župni dvor.....	62
	Župna nadarbina.....	64
10.	Upravitelji i župnici u Sesvetama.....	64
11.	Iz prošlosti u budućnost.....	67
	Izvori i literatura.....	74

Izvori i literatura

- Adamček J. - Kampuš I.: Popisi i obračuni poreza u Hrvatskoj u XV i XVI stoljeću, Zagreb 1976.
- Arheološki muzej u Zagrebu (fototeka).
- Arhiv Općine Podravske Sesvete 1997.-2003. godine (u Općini Podravske Sesvete).
- Barlé J.: Crkve komarničkog arhiđakonata pod turskom vlasti god. 1658., Katolički list 1902., br. 32, Zagreb 1902., str. 410-411.
- Begović B.: Ftem Sesvetam, Podravske Sesvete 2003.
- Begović B.: Kalinovac, Pitomača 2006. (rukopis).
- Begović B.: Pitomača, Pitomača 1995.
- Begović B.: Pitomača kroz prošlost 1, Pitomača 2015.
- Begović B.: Tri srednjovjekovne fortifikacije na obroncima Bilogore na području općine Pitomača, Podravski zbornik '14., Koprivnica 2014., 211-218.
- Begović B.: Tri stoljeća Pitomače, Pitomača 1985.
- Bösendorfer J.: Crtice iz slavonske povijesti, Osijek 1910.
- Brunšmid J.: Starohrvatsko groblje kod Kloštra, Vjesnik AM 7, Zagreb 1904., 76-83.
- Buturac J.: Popis župa Zagrebačke biskupije od god. 1334., Zbornik zagrebačke biskupije 1094-1944., Zagreb 1944., 409-454.
- Cik N.: „Nacrt Podravja od Hlebina do medje županije Virovitičke uz oznaku vodogradnje“ iz 1780. godine, Podravina vol. 12, br. 24, 57-73.
- Cik N.: Ekohistorija Đurđevca i Virja u drugoj polovici 18. stoljeća (diplomski rad), Zagreb 2015.
- Cjeloviti porezni popisi od 1495. do 1596. iz zbirke Adamček, (Filozofski fakultet u Zagrebu, Odjel za povijest), Zagreb 2011. <http://ebookbrowse.net/skupni-popistoponimi-xls-d56442365> (posljednji pristup 14. 11. 2014.).
- Cuvaj A.: Građa za povijest školstva, knj.I, Zagreb 1907., 663.
- Cvekan P.: Ferdinandovac, Ferdinandovac 1996.
- Cvekan P.: Od Gorbonuka do Kloštra Podravskog, Kloštar Podravski 1990.
- Cvekan P.: Od Kopačevca do Pitomače, Pitomača 1978.
- Cvekan P.: Podravske Sesvete – selo i župa, Podravske Sesvete 1994.
- Ćuk J.: Podravina od Bednje do Voćinke i susjedna područja do polovice četrnaestog vijeka, Vjesnik Kr. Hrv. Slav. Dalm. zemaljskog arhiva, g. XVIII, br. 3, Zagreb 1916.
- Danica, koledar i ljetopis 1886., Zagreb 1885.

Dobрила A., Piškorec I. i Kudumija M.: Partizanski dani, Đurđevac 1964., str. 61 i 102.
Dobрила Pepo A.: Prilozi za povijest NOB-a koprivničkog kraja, Koprivnica 1983.
Dočkal K.: Srednjovjekovna naselja oko Streze, Starine JAZU, br. 46, Zagreb 1956., str. 145-202.

Dokumentacija iz arhiva župe Svih svetih u Podravskim Sesvetama. U župnom uredu u Podravskim Sesvetama.

Dukat Z. – Mirnik I.: Nacrt numizmatičke topografije Podravine, Podravina, Vol. 4, broj 8, 121 - 146, Koprivnica 2005.

Đurić T. - Feletar D.: Stari gradovi, dvorci i crkve sjeverozapadne Hrvatske, Koprivnica 1992.

Fancev F.: Ferdo Rusan, Zagreb 1911., str. 6-7.

Feletar D.: Podravina, Koprivnica 1973.

Feletar D.: Podravina, Koprivnica 1988.

Feletar D.: Stanovništvo Podravine 1981. godine, Podravski zbornik 81., Koprivnica 1981.

Fleischer G. (Dopisi – vezano za nalazišta kod Sesveta, Kloštra Podravskog i okolice), Vjesnik AM 8, Zagreb 1885., 118-120; Vjesnik AM 8, Zagreb 1886., str. 21-23; Vjesnik AM 9, Zagreb 1887., 53-54 i Vjesnik AM 1, Zagreb 1895., 203-206.

Foto album (razno) u Općini Podravske Sesvete.

Foto album Općine Podravske Sesvete za 8-10. srpnja 1995. (u Općini Podravske Sesvete)

Fotografije i podaci iz razgovora i fotoalbuma obitelji: Stjepana Jagića, Mladena Tudića, Mladena Jušte, arhiva župe sv. Vida u Pitomači, Milana Palaića, Antuna Šerbedije, Ivana Mikše, Ivana Repa, Ivana Pankaza, Josipa Siteka i dr.

Glojnarčić M.: Borba Hrvata, Zagreb 1940., str. 242-243.

Google Earth (posljednji pristup 16. 8. 2016.)

Görög Demeter - Márton József Magyar átlás az az magyar, horvát és tót országok vármegyéji, s szabad kerületei..., Viennae, 1802-1811.

Horbec I., Jukić I. i Valentić M.: Hrvatska na tajnim zemljovidima 18. i 19. stoljeća - Đurđevačka pukovnija, Zagreb 2003., sekcija 12, str. 203-204.

Horvat R.: Crtice iz hrvatske povijesti 1, Hrvatska Podravina, Zagreb 1933.

Horvat R.: Povijest Đurđevca, Zagreb 1940.

Horvat R.: Slavonija (knj. I), Zagreb 1936.

Horvat R.: Župe u Hrvatskoj Podravini, Hrvatska Podravina, Zagreb 1941.

Hrupec T.: Župa Podravske Sesvete u prošloj godini, Sesvečke novine br. 1 (travanj 2004.), Podravske Sesvete 2004.

Hrupec T.: Župa Podravske Sesvete u prošlosti i sadašnjosti, Hrvatski kajkavski kalendar 1995., Čakovec 1994.

Hrvatska i Slavonija na obćoj zemaljskoj izložbi u Budimpešti 1885., Zagreb 1885.

<http://adatbazisokonline.hu/adatbazis/dldf/adatlap/253321> (posljednji pristup 15. 8. 2016.)

[http://archives.hungaricana.hu/hu/charters/view/210316/?query=JELZ%3D\(32788\)&pg=1&bbox=-62%2C-2481%2C2904%2C356](http://archives.hungaricana.hu/hu/charters/view/210316/?query=JELZ%3D(32788)&pg=1&bbox=-62%2C-2481%2C2904%2C356) (posljednji pristup 15. 8. 2016.)

[http://archives.hungaricana.hu/hu/charters/view/253320/?query=JELZ%3D\(65995\)&pg=8&bbox=1454%2C-3577%2C4981%2C-202](http://archives.hungaricana.hu/hu/charters/view/253320/?query=JELZ%3D(65995)&pg=8&bbox=1454%2C-3577%2C4981%2C-202) (posljednji pristup 15. 8. 2016.)

<http://glaspodravine.hr/2014/04/kod-podravskih-sesveta-otkrili-naselje-iz-broncanog-doba/> (posljednji pristup 10. 7. 2015.)

<http://mapire.eu/en/map/firstsurvey/?bbox=1910199.555360697%2C5776814.404309016%2C1922429.4798863253%2C5784907.174678709> (posljednji uvid 15. 8. 2016.) – 1782.

<http://mapire.eu/en/map/secondsurvey/?bbox=1910710.7252471724%2C5777660.363930777%2C1922940.6497728007%2C5785753.13430047> (posljednji uvid 15. 8. 2016.) – 1865/69.

http://mapire.eu/en/map/hkf_75e/?bbox=1906721.6705737219%2C5773928.906491251%2C1931181.519624978%2C5790114.447230636 (posljednji uvid 15. 8. 2016.) – 1880.

<http://mapire.eu/en/map/cadastral/?bbox=1913686.9947762084%2C5778202.214103819%2C1919801.9570390224%2C5782248.599288666> (posljednji uvid 15. 8. 2016.) – 1868/69.

<http://pora.com.hr/poduzetnicke-zone/itemlist/category/20-opcina-podravske-sesvete> (poduz. zone Peski i dr. (posljednji pristup 20. 1. 2016.)

<http://www.dzs.hr/> (popisi stanovništva i 2011.) posljednji uvid 14. 4. 2016.

<http://www.podravske-sesvete.eu/> (posljednji pristup 27. 7. 2016.)

https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D0%A8%D0%BF%D0%B0%D1%99 (posljednji pristup 10. 7. 2016.)

<https://web.facebook.com/Draganci-158006984261148/photos> (posljednji pristup 5. 7. 2016.)

<http://www.muzej-koprivnica.hr/brojna-arheoloska-iskopavanja-u-podravini-2013/> (posljednji pristup 10. 7. 2015.)

<http://www.muzej-koprivnica.hr/mekis-zgruti-arheoloska-istrazivanja/> (posljednji pristup 10. 7. 2015.)

<http://www.podravske-sesvete.hr/Feljtoni/pretpovn.html> (posljednji pristup 10. 7. 2015)

<https://web.facebook.com/podravske.sesvete> (posljednji pristup 15. 8. 2016.)

<http://www.vecernji.hr/sjeverozapadna-hrvatska/arheolozi-otkrili-temelje-kule-iz-srednjeg-vijeka-967055> (posljednji pristup 16. 8. 2016.)

IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE PODRAVSKE SESVETE, 2015. <http://www.podravske-sesvete.hr/> (posljednji pristup 20. 1. 2016.)

Ivančan I.: Narodni plesni običaji Podravine, 1-2., Zagreb 1989. – 1991.

Janaček-Kučinić S.: Zemlje podravske glas, Koprivnica 1985.

Kanonske vizitacije 92/IV, str. 123 (1706.), 94/VI, str. 17 (1733.) i 104/XVI, str. 32 (1840.) u Hrvatskom državnom arhivu NAZ KV.

Karta iz 1780. godine (sign. E. IX. 39) - Nacrt Podravja od Hlebina do medje županije virovitičke uz oznaku vodogradnja II. Sastavljen 1780. U HDA Zagreb.

Kolar Dimitrijević M.: Društveno-ekonomski odnosi u Podravini od 1939. do kraja 1941. godine, Podravski zbornik 81., Koprivnica 1981.

Koprivničko-križevačka županija - fotomonografija, Koprivnica 2009., str. 123.

Kovačić Ž.: Dječje pastirske igre iz Podravske Sesvete, Podravski zbornik 79., Koprivnica 1979.

Kovačić Ž.: Gađanje lukom i strijelom, Podravski zbornik 86., Koprivnica 1986.

Kovačić Ž.: Hodaljke, Podravski zbornik 88., Koprivnica 1988.

Kovačić Ž.: Josip Cugovčan - slikar i stvaratelj pisanica, Podravski zbornik 95., Koprivnica 1995.

Kovačić Ž.: Kuturanje - kraljica starih sportova Podravine i Slavonije, Podravski zbornik 85., Koprivnica 1985.

Kovačić Ž.: Narodne igre u Podravskim Sesvetama, Podravski zbornik 77., Koprivnica 1977.

Kovačić Ž.: Prigodom 25. obljetnice sekcije starih športova, igara i običaja Podravske Sesvete, Hrvatski kajkavski koledar 1995., Čakovec 1994.

Kovačić Ž.: Rano djetinjstvo narodnog heroja Milana Špalja, Podravski zbornik 77., Koprivnica 1977.

Kovačić Ž.: Stari dječji sportovi na snijegu i ledu u srednjoj Podravini, Podravski zbornik 83, Koprivnica 1983.

Kovačić Ž.: Svatovski običaji u Podravskim Sesvetama prije 50 godina, Podravski zbornik 81., Koprivnica 1981., 175-183.

Kovačić Ž.: Trčičanje, Podravski zbornik 95., Koprivnica 1995.

Kožul S.: Svećenici bjelovarskoga kraja, Dio 1., Zagreb 2007., str. 224.

Krivošić S.: Stanovništvo Podravine 1659-1859. godine, Podravski zbornik 83., Koprivnica 1983.

Kudumija M.: Đurđevac u svijetu i vremenu, Đurđevac 1968., str. 99.

Kukuljević I. S.: Regesta dokumenata 13. st, Zagreb 1896.

Mályusz Elemér: A szlavóniai és horvátországi középkori pálos kolostorok oklevelei az Orsz. Levéltárban. Első közlemény., Levéltári Közlemények 3 (1925.), 1-4, str. 110-113.

Maresić J.: Mali frazeološki riječnik govora Podravske Sesvete, Podravski zbornik 95., Koprivnica 1995.

Marković Z.: Kako je živjelo prethistorijsko stanovništvo koprivničkog kraja, Koprivnica 1981. (katalog izložbe).

Marković Z.: Nekoliko prethistorijskih nalaza iz Podravske Sesvete, Podravski zbornik 79., Koprivnica 1979., 154-156.

Marković Z.: Novi prilozi poznavanju prethistorije u Podravini, Podravski zbornik 81., Koprivnica 1981.

Marković Z.: Noviji i neobjavljeni arheološki nalazi iz Podravine i kalničko-bilogorske regije, Podravski zbornik 88., Koprivnica 1988.

Marković Z.: Prilog poznavanju razvijene i kasne ladinjske kulture u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, Podravski zbornik 83., Koprivnica 1983.

Matične knjige - Matične knjige umrlih župe Bjelovar (MKU 1875. - 1891.), HDA.

Matične knjige župe Kloštar Podravski i Podravske Sesvete (*)

MKR 1737. - 1754. u župnom uredu u Kloštru Podravskom

MKR 1755. - 1761. isto

MKR 1761. - 1773. isto

MKR 1832. - 1858. u HDA

MKR 1858. - 1877. u DABjelovar

MKR 1878. - 1886. u DAB (*)

MKR 1887. - 1895. u DAB (*)

MKR 1896. - 1911. u MU Kloštar Podravski (*)

MKR 1912. - 1929. u MU Kloštar Podravski (*)

MKV 1741. - 1813. u HDA

MKV 1834. - 1857. u HDA

MKV 1858. - 1881. u DAB

MKV 1881. - 1887. u DAB (*)

MKV 1886. - 1922. u DAB (*)

MKU 1772. - 1831. u HDA

MKU 1831. - 1858. u HDA

MKU 1858. - 1878. u HDA

MKU 1878. - 1911. u DAB (*) (dio dostupan i preko <https://familysearch.org/> - posljednji pristup 15. 8. 2016.)

Mühlberger J. i Herwegg J. - dio "Belovar", 1882. - 1883. sa dopunama do 1910.

godine <http://lazarus.elte.hu/hun/digkonyv/topo/200e/35-46.jpg> (posljednji pristup 16. 8. 2016.)

Nađ D.: Draganci kroz vrijeme, Draganci 2016.

Pavičić S.: Podrijetlo naselja i govora u Slavoniji, Zagreb 1953.

Pavleš R.: Podravina u srednjem vijeku, Koprivnica 2013.

Pavleš R.: Vlastelinstvo Grabovnik (Gorbonok) - Prilog za poznavanje povijesti Kloštra Podravske, Podravski zbornik 2014., Koprivnica 2014., 29-42.

Petrić H.: Koliko je Koprivnica imala stanovnika u srednjem vijeku?

<http://epodravina.hr/koliko-je-koprivnica-imala-stanovnika-u-srednjem-vijeku/> (posljednji pristup 3. 7. 2016.)

Pleskalt Ž.: Povijest Križevačke i Đurđevačke graničarske pješačke pukovnije, Bjelovar 2008.

Podravske Sesvete - prigodni katalog Općine Podravske Sesvete, Podravske Sesvete 2002.

Političko i sudbeno razdjeljenje i repertorij prebivališta kraljevine Hrvatske i Slavonije 1913., Zagreb 1913.

Rački F.: Popis župa zagrebačke biskupije 1334 i 1501 godine, Starine JAZU, knj. 4, Zagreb 1872. (201-229)

Registar inokosnih tvrtki za Pitomaču i okolna mjesta u Državnom arhivu u Bjelovaru. Okružni sud u Bjelovaru – 1876-1942. Registar za inokosne tvrtke, knj. 1.

Registar obrtnika za Pitomaču i okolna mjesta u Državnom arhivu u Bjelovaru (61/1). Narodni odbor kotara Đurđevac (HR DAB 309) – (1900) -1946-1955. Registar privatnih zanatskih radnji.

Sabljar V.: Miestopisni reičnik kraljevinah Dalmacije, Hervatske i Slavonije, Zagreb 1866.

Sesvečke novine – brojevi 1 – 19 (2004. – 2016.)

Smičiklas T.: Codex diplomaticus, tom V, Zagreb 1907., str. 235-236 (1262.)

Spomenica župe u Kloštru Podravskom (1780.) – u župnom uredu u Kloštru Podravskom.

Spomenica župe Svih svetih Podravske Sesvete (župni ured u Podravskim Sesvetama).

Status animarum župe Svih svetih Podravske Sesvete, knjige 1-3. U arhivu župnog ureda Podravske Sesvete.

Statut općine Podravske Sesvete http://www.podravske-sesvete.hr/images/pdf/STATUT_OPCINE_PODRAVSKE_SESVETE.pdf (posljednji pristup 8. 8. 2016.)

Što godina šumarstva Bilogorsko-podravske regije, Bjelovar 1974. (zbornik)

Šematizam Zagrebačke nadbiskupije, Zagreb 1996., str. 133.

Tišljar-Palaić K.: Dnevnik - rukopis od 1951. godine na dalje (u vlasništvu autora). Večernji list od 18. prosinca 1998., 1. travnja 1999., 21. travnja 1999. i 29. travnja 1999.

Velagić S.: Bilogorsko partizanski odred, Virovitica 1969.

Velagić S.: Kronologija događaja na području općine Đurđevac 1941-1945., Đurđevac, 1972.

Velagić S.: Matija Krog i radnički pokret u Đurđevcu i okolici, Podravski zbornik 83., Koprivnica 1983.

Velagić S.: Operacije za oslobođenje Podravine, Podravski zbornik 88., Koprivnica 1988.

Veliki atlas Hrvatske, Zagreb 2002., 25-26, 48-49.

Vežić M.: (Dopis – vezano za nalazište kod Kloštra Podravskog), Vjesnik AM 8, Zagreb 1885., 115-116.

Winkler J. L. S.: "Ujedinjena bansko-varaždinsko karlovačka generalkomanda. Uvezeni spisi Varaždinskog generalata, sv. 1. Karta Varaždinskog generalata iz 1639.", između listova 195-196. U HDA Zagreb.

Židovec Franjo: Pučke popijevke iz Podravske Sesvete, Sv. Cecilija 1937., 2.

Živić D.- Pokos N.: Demografska obilježja Podravine, Podravski zbornik 2002., Koprivnica 2003.

Pogled na centar ulice Mekiš - lijevo prema Brodiću, desno prema rijeci Dravi. Foto: Jagić Stjepan, 8/2016.

Vedute Podravske Seseveta 2016. godine. Od gore prema dolje: zgrada osnovne škole (Trg kralja Tomislava), isti trg sa raspelom iz 1910. godine, pogled na Trg bana J. Jelačića i pogled na isti trg (sa župnim dvorom) od župne crkve Svih svetih. Foto: Jagić S., 2016.

Pogovor i ključne riječi

Ovom smo prigodom namjeravali prikazati Podravske Sesvete i njezinu prošlost u nešto drugačijem obliku kao što je to uobičajeno, kako bi teme bile zanimljive, jasne, potkrijepljene izvorima, a nadasve od koristi za buduća istraživanja povijesti ovoga dijela Podravine i Hrvatske. Rijetko se pojavljuju prilike kojima bi mogli predstaviti nešto što zanima pučanstvo, a da se odnosi na prošlost sesvečkog kraja koja je ipak dosta slabo istražena, a nadasve prezentirana javnosti.

Stoga je ovo dobra prigoda, i osobno ću biti vrlo zadovoljan ako sam uspio barem djelomično ponešto razjasniti iz povijesti ovoga kraja, posebno u temama o kojima se malo ili ništa nije znalo. Zadovoljstvo će biti veće, ako će ovaj rad biti poticaj drugima da pokušaju dodatno obraditi i prezentirati pojedine dijelove iz prošlosti sesvečkog dijela Podravine.

Nadam se da će ovaj rad biti dobar prilog proučavanju povijesti Podravske Sesvete, posebno iz razloga što je na jednom mjestu sakupljeno i ponešto osnovne građe, koja će se u svakom slučaju moći dopunjavati

novim podacima i činjenicama, te će, vjerojatno, tijekom budućih istraživanja biti dobra osnova, kako svim ljubiteljima ovoga kraja, tako i znanstvenicima i svima drugima koji vole povijest i žele se baviti upoznavanjem povijesti sesvečkog kraja i hrvatskoga naroda.

Nadasve, ovom prigodom, najviše u dijelu broj 2 donosimo faksimile i transkripte dijela matičnih knjiga i knjiga „stanja duša“ (tzv. Status animarum, knjige 1-3), na temelju kojih će, po prvi put stanovnici Podravske Sesvete i pripadajućih naselja moći preciznije istraživati svoje podrijetlo, odnosno svoje pretke.

Autor

Ključne riječi: Podravske Sesvete, povijest Podravske Sesvete, povijest Podravine, općina Podravske Sesvete, rimokatolička župa Podravske Sesvete, Podravina

Key words: Podravske Sesvete, History of Podravske Sesvete, History of Podravina, Municipality Podravske Sesvete, Roman Catholic Parish Podravske Sesvete, Podravina

Gore: pogled prema raskršću puteva od Tomičeve ulice prema Dragancima. U sredini: veduta Draganaca od jugoistočne strane. Dolje: ulaz u Dragance od Kloštra Podravskega. Foto: Jagić Stjepan 8/2016.

Summary

Podravske Sesvete is a small village in Podravina with its own Municipal offices. The man has lived there for for about 8000 years. The place and the parish was mentioned in the Middle Ages (from the 14th century) by the name of Sesvete. At the time of the Turkish conquest (in the 16th and 17th centuries) is deserted. Today's settlement was founded in 1695, while today's church built in 1878, and the parish of All Saints was restored in 1885. The municipality has been around since the late 19th century to the completion of the second World War was abolished. Again, the locals rebuilt it in 1997. Most of the

population used to be, but still engaged in agriculture, and the area is rich in natural gas. According to the latest census in 2011, the whole municipality (Podravske Sesvete, Mekiš and Draganci) counts 1,630 inhabitants, however, here takes place the rich cultural and social life. Podravske Sesvete became known around the Croatian and the world in many ways, for example, the preservation of traditional ancient sports, opening the world's first "Ecological Garden of Peace" and so on. Today there is more than 99,5 Croats that live there.

Župna crkva Svih svetih i kuća u kojoj se nalazilo vatrogasno spremište DVD Podravske Sesvete (desno). Snimljeno od parka na današnjem trgu bana J. Jelačića početkom 1930-ih godina. Jablan (Populus nigra) u prvom planu živio je sve do 1960-ih godina i kasnije. Iz zbirke Stjepana Jagića.

Izvrсна i rijetka fotografija povorke starih svatova snimljena na početku današnje Tomićeve ulice ili tzv. Prve lumere (ili numere) 1938. godine. U desnom gornjem kutu vidi se zgrada starog župnog dvora srušenog početkom 1970-ih godina. Iz zbirke S. Jagića iz Podravske Sesvete.

Podravske Sesvete

Izabrane teme 2.
&

Status animarum
• Matične knjige

Pregled povijesti

• Izabrane teme

2.

Kazalo

Podravske Sesvete • pregled povijesti - Izabrane teme 2.

	Stranica
Predgovor	9
Uvod	11

Pregled povijesti Podravnih Sesveta - izabrane teme 2.

1. Dopune knjizi br. 1.....	17
2. Popis članovi Općinskih vijeća i Općinskih poglavarstava Općine Podravske Sesvete (1997. - 2016.).....	21
3. Draganci • pregled povijesti.....	27
4. Mekiš • pregled povijesti.....	29
5. Sesvečki konaci • pregled povijesti.....	31
6. Gospodarstvo područja općine Podravske Sesvete - pregled.....	33
7. Društveno-kulturni život - pregled.....	37
8. Etnografsko-etnološke karakteristike (narodni običaji, nošnja, govor, pjesma i ples...) Podravnih Sesveta.....	40
9. Sesvečke udruge i društva.....	47
10. Poznati Sesvečani.....	53
11. Sesvečka uskršnja pisanica (sa naglaskom na pisanice Josipa Cugovčana).....	56
12. Iz povijesti školstva Podravnih Sesveta - pregled.....	58
13. Podravske Sesvete iz etnografskih i etnoloških proučavanja Ivana Ivančana - pregled.....	62
14. Stare igre i sportovi Podravnih Sesveta - jedinstveno sačuvana nematerijalna kulturna baština Hrvatske i Europe (na temelju proučavanja i zabilježbi Željka Kovačića).....	65
15. Ekološki vrt mira.....	75

Status animarum/"Stanje duša" župe Svih svetih Podravske Sesvete (1878. -) - izbor (105 obitelji)

Uvod	85
Podravske Sesvete	89
Draganci	615
Mekiš i konaci	640

Matične knjige župe Svih svetih Podravske Sesvete i onih koje se odnose na župu Svih svetih (1720. - 1900.) - transkripti i faksimili

Uvod	659
------------	-----

Sesvečke novine broj 1-19 (2004. - 2016.).....	881
--	-----

Bilješke.....	1049
Izvori i literatura.....	1051
Pogovor i ključne riječi	1053
Summary	1055

Iz recenzija • "...Malo se naselja poput Podravske Sesvete opravdano ponosi višestoljetnim povijesnim i tradicijskim nasljeđem. To podravsko selo već sedam stoljeća kontinuirano se spominje u crkvenoj povijesti i svjetovnoj hrvatskoj historiografiji, što potvrđuje opsežna bibliografija priložena knjizi koju je sastavio Branko Begović-Bego, povjesničar amater, marljiv istraživač prošlosti Pitomače i okolnog podravskog zavičaja.

Pregled povijesti Podravske Sesvete sastavljen je od građe iz dostupnih izvora i literature s uvažavanjem povijesnog konteksta i zemljopisnog okvira jer ime naselja upućuje na teritorijalni smještaj na graničnom hrvatskom prostoru uz rijeku Dravu.

Vrijednost i značenje i ove knjige valja promatrati iz perspektive prosječnog poznavatelja zavičajne povijesti. Pisana je kao popularno-znanstvena publikacija koja ime obilježja monografije s uobičajenim kronološkim pregledom u kojem su na početku izloženi arheološki nalazi iz prapovijesti, antike i srednjeg vijeka. Istaknut je prvi spomen (1334. godine) i osnivanje naselja u 14. stoljeću, a onda prodori Turaka i pustošenja tijekom 16. i 17. stoljeća, zatim obnova u 18. stoljeću, uspostavljanje vojne granice te razvoj središnje Podravine i posebice Podravske Sesvete tijekom 19. i 20. stoljeća.

Obnova naselja započela je oko srednjovjekovne kapele Svih svetih u 18. stoljeću, a značajnija izgradnja i širenje naselja te povećavanje broja stanovnika zbivalo se tijekom 19. i 20. stoljeća. Prvu (osnovnu-pučku) školu Sesvete su dobile 1830. godine, župa je osnovana 1885., općina je prvotno konstituirana 1895., poštanski ured selo je dobilo 1911. Opširnije, s više podataka opisan je razvoj tijekom 20. stoljeća pa i početkom 21. stoljeća, osobito nakon obnove Općine Podravske Sesvete 1997. godine.

Umjesto prepričavanja, citiranja i naznaka u fusnotama, što je uobičajeno u znanstvenim radovima, uz pregled povijesti Podravske Sesvete, u dvije knjige, odnosno u dva sveska, objavljeni su važni podaci, vrijedni dokumenti, arhivsko gradivo i tekstovi koji opisuju povijest toga mjesta. S obzirom na objavljivanje izbora tekstova ova publikacija ima obilježja hrestomatije.

U prvom svesku objavljen je prijepis Spomenice Župe Svih svetih (1885.-1945.) i pretpisak knjige Podravske Sesvete-selo i župa, fra Paškala Cvekana, u cijelosti preuzeto izdanje tiskano 1994. godine. U drugoj knjizi nalazi se Status animarum/Stanje duša i stare matične knjige rođenih/krštenih i vjenčanih župljana, što može poslužiti i za istraživanje rodoslovlja. A svim zainteresiranim čitateljima pruža vjerodostojni uvid u prošlost sela Sesvete u Podravini gdje se brižno čuva crkvena i kulturna baština, održava tradicija, istražuje i poštuje zavičajna povijest..."

prof. Ivan Zelenbrz (Matica hrvatska)

ISBN 978-953-59230-0-8

9 789535 523008

Nakladnik: Općina Podravske
Sesvete, Mažuranićeva 1,
Podravske Sesvete
www.podavske-sesvete.hr